

ΠΑΡΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Goddard Coll: Regal: 1707-8
219 dedit Gul: Fletcher Jan: 10th 1792 $\frac{1}{3}$

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΚΑΤΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

ΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

22

ΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

Ρ2Α

ΚΟΝΙΩΤΑΔΗ

ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ,

Η, ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ.

ΤΟΜ. ΙΙ.

ΑΔΕΛΦΙΑ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ,

Η, ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ.

ΟΙ μὲν δὲ φιλόσοφοι (ὡς δ' ἔγω) ὡς Γλαύκων, καὶ οἱ μὴ ἀφ' μακροῦ διεξεληθόντες ἔργων, μόλις πως ἀνεφάνησαν οἷοι εἰσὶν ἐκεί-
τεροι. Ἴσως γὰρ (ἔφη) ἀφ' βραχέος ἔργαδιον. Οὐ
φαίνετο, εἶπον· ἐμοὶ γούνη ἐπὶ δοκεῖ ἀν βέλτιον φα-
νύσθαι εἰ περὶ τῶν μόνων ἔδει ῥηθῆναι, καὶ μὴ πολλὰ
τὰ λοιπὰ διελθεῖν, μέλλοντι καλοῦσθαι πῶς ἀφ-
φέρει βίος δίκαιος ἀδίκῃ. Τί οὖν (ἔφη) τὸ μὲν
τῶν ἡμῶν; Τί δ' ἄλλο (ὡς δ' ἔγω) ἢ τὸ ἐξῆς; ἐ-
πειδὴ φιλόσοφοι μὲν, οἱ δ' αἰεὶ καὶ ταυτὰ ὡσαύτως
ἐχόντες διδάσκουσι ἐφάπτεσθαι· οἱ δ' ἢ μὴ, ἀλλ' ὅτι
πολλοῖς καὶ πάντως ἴαχουσι πλανώμενοι, οὐ φιλόσοφοι.

Ad finem superioris libri ag-
gressus est Plato gravissimam di-
sputationem de præstantia & u-
tilitate veræ Philosophiæ in Rep.
gubernanda. In hoc eundem
Sermonem diligenter persequi-
tur, & solidis argumentis veri-
tatem asserit illius Theorematis
Beatam fore Rem. Philosophis
Magistratibus. Summa est. Cui-

stodem Reip. optimarum scien-
tiarum præsidium instructum esse
oportere: non ut infructuos-
is contemplationibus animum
fatiget, sed ut eruditionis & vir-
tutis rationes referat ad com-
munem humanæ societatis uti-
litatem. Subiectam Philoso-
phiæ optime ostendit esse Ideam

PLATONIS

DE

REPUBLICA,

SIVE DE

JUSTO,

DIALOGUS SEXTUS.

QUALES philosophi sint, inquam ego, quales alieni a philosophia, ô Glauco, vix tandem longa oratione constitit. Erat fortassis, inquit, haud facile paucioribus explicare. Non, ut apparet. Planius vero id, ut arbitrator, eluceret, si hoc duntaxat solum enarrare oportuisset, neque per alia multa pervagari, si quis ostendere velit quid vita justa ab injusta discrepat. Quid posthac nobis restat agendum? Quid aliud quam quod deinceps sequitur? postquam philosophi sunt qui attingere possunt id quod semper secundum eadem eodem modo se habet: qui vero id nequeunt, semper autem per multa mutabiliaque vagantur, philosophi non sunt: quosnam ex his du-

Boni, quod est vere ens & à vè or, quibus verbis Deum significat: & hanc esse suam de suprema illa Idea sententiam diserte testatur Plato. Ita sub-jecto indicato sciendi modum incipit explicare, quem in proximo accurate persequitur. Hanc Platonis sententiam de Ideis

quam maxime exagitavit Aristoteles: illoque præjudicio plures ad Idearum nomen vel rident, quasi essent inania hominis ἀερόεστα πῦρ τοῦ εἶδωλα, vel indignantur, quasi seminaria sint multarum hæreseων. Sed quam recte hæc objiciantur Lector ipse judicium ferat.

ποτέρως δὲ δὴ πόλεως ἡγεμόνας εἶναι. Πῶς οὖν λέ-
 γοντες ἀν' αὐτὸ, ἔφη, μετείως λέγομεν; Ὅπότεροι
 ἀν' (ὡ δ' ἐγὼ) διωατοὶ φαίνων) φυλάξαίνομυς τε
 καὶ ὀπιτηθῆματα πόλεων, ἴτῃτες καθιστάμεθα φύλα-
 κας. Ὁρθῶς, ἔφη. Τὸ δ' ἔτι δὴ (ὡ δ' ἐγὼ) ἄρα
 δῆλον, εἴτι τυφλὸν εἴτε ὄξυ ὄραῖνα χεῖρ τον Φύλα-
 κα τηρεῖν ὀποιοῦ. Καὶ πῶς, ἔφη, εἰ δῆλον; Ἡ
 οὖν ἔδοκίμοί σοι τυφλῶν ἀφ' ἑαυτῶν οἱ τῶ ὄντι ἔόν-
 τος ἐκάστῃ ἑτερημῶν τ' γνωσεως, καὶ μηδὲν ἐναργῆς ἐν
 τῇ ψυχῇ ἔχοντες ὡς ἀδειγμα, μηδὲ διωαίμοι, ὡς ὄρα
 γραφεῖς, εἰς τὸ ἀληθέστατον ἀποβλέποντες, κακίεσε
 αἰ ἀναφέροντες τε καὶ θεώμενοι ὡς οἷον τε ἀκρίβεστα-
 τα, οὕτω δὴ καὶ τὰ εἰσθὰδε νόμιμα καλῶν τε
 πέρι καὶ δικαίων καὶ ἀγαθῶν πίθεσθαι τε, εἰ ἀν' δὴ πί-
 θεσθῆ, καὶ τὰ κακίεμα φυλάττοντες, σώξεν; Οὐ μὰ τ'
 Δία (ἡ δ' ὅς) οὐ πολὺ τι ἀφ' ἑαυτῶν. Τῆς οὖν
 μάλλον φύλακας τησομεθα, ἢ τῆς ἐγνωκότας μὲν
 ἔχασον τὸ ὄν, ἐμπειρία δὲ μηδὲν ἐκείνων ἐλλείποντας,
 μηδ' ἐν ἄλλῳ μηδενὶ μέρει δεξιῆς ὑπερβῆσας; Ἀ-
 τοπον μὲν τ' ἀν', ἔφη, εἴη ἄλλως αἰρεῖσθαι, εἴγε τὰ λ-
 λα μὴ ἐλλείποντο. Τέτω γὰρ αὐτῶν ἄδον πτω με-
 γίστω ἀν' ὡσεύοιεν. Οὐκοῦν τῆτο δὴ λέγομεν,
 τίνα τρόπον οἷοίτ' ἔσον) οἱ αὐτοὶ κακίενα καὶ ταῦτα
 ἔχεν; Πάνυ μὲν οὖν. Ὁ τοίνυ δεχόμενοι τούτω
 ἔτι λόγῳ ἐλέγομεν, τ' φύσιν αὐτῶν ὡρῶτον δεῖ κατε-
 μαθεῖν, καὶ οἷμα, ἐκείνῳ ἰκανῶς ὀμολογήσομεν, ὀμο-
 λογήσθαι καὶ ὅτι οἷοίτε ταῦτα ἔχεν οἱ αὐτοί, ὅτι τε
 ὄρα ἄλλως πόλεων ἡγεμόνας δεῖ εἶναι ἢ τῆς. Πῶς;
 Ἡ τῆτο μὲν δὴ τ' φιλοσόφων φύσεων ὡς ὀμολογή-

1 Τῆς καθιστάμεθα] Quoni- cognitionem, quinam ex illis
 am ex superiore doctrina con- ad Remp. administrandam sunt
 stitit eos esse Philosophos, qui selegendi? Hi qui cognitionem,
 solidam certarum rerum habent habent rerum cum efficaci a-

ces esse civitatis oportet? Quo pacto ad hoc recte possumus respondere? Quicumque custodire leges possunt, & civitatis officia, his gubernacula sunt reipublicæ committenda. Probe. At perspicuum est, utrum cæcum an acute cernentem esse oporteat, cui mandemus aliquid servandum. Quidni perspicuum? Videntur ne tibi a cæcis differre, qui cognitione in unaquaque re ejus quod vere est, carent: neque perspicuum ullum habent in animo exemplar: neque possunt tanquam pictores ad exemplar verissimum respicientes, referentesque ad illud, & ipsum quam accuratissime intuentes ita demum leges hic ferre de pulchris, justis & bonis, si oporteat, & latas leges custodire atque servare? Profecto non longe differunt. Num istos potius ad custodiam eligemus quam eos qui unumquodque quod vere est, cognoscunt, peritia quoque aut alia quavis in parte virtutis nihilo inferiores existunt? Absurdum esset utique alios quosvis eligi præcipue si cætera nequaquam desint. Hoc certe maximo superant. An non istud jam dicemus? quonam pacto iidem poterunt illa simul & hæc habere? Omnino. Quod ergo in hujus disputationis exordio diximus, naturam ipsorum perdiscere in primis oportet: atque arbitror, si de illa inter nos satis conveniat, etiam hoc convenire, fieri scilicet posse, ut iidem hæc assequantur, neque alios præter hos civitatis duces esse debere. Quonam pacto? Horum sane inter nos primum constet de philosophorum ingeniis? quod semper eam

atione conjunctam.

2 Δοκῶσι σοί] *Philosophia* (inquit *Tullius*) nos ducit ad Deorum cultum, ad veri investigationem. *Tusc.* 1. 15. qua, qui non sunt imbuti transeunt,

— *Crassosque dies lucemque palustrem.* *Perf.*

3 Ο γογγυμάτων ἀπειροῦ ἔβλεπεν
πει βλέπων.

3 Τοῦτο μὲν δὴ] Sequuntur quinque Notæ quibus *Natura*

ὁ δὲ ἡμῖν, ὅτι μαθήματός γε αἰεὶ ἐρεῶσιν, ὅσα ἀνὰ
 τοῖς διλοῖ ἐκείνης ἢ ὕσις ἢ αἰεὶ ὕσις καὶ μὴ πλανω-
 μένης ὑπὸ γενέσεως καὶ φθορᾶς. Ὁμολογήσω.
 Καὶ μὲν (ἦν δ' ἐγὼ) καὶ ὅτι πάσης αὐτῆς, καὶ οὔτε
 συμπερὶ οὔτε μείζονος, οὔτε τιμωτέρας οὔτε ἀπιπέ-
 ρα μέρους ἐκόντες ἀφίεν. ὡσαύτ' ἐν ταῖς περὶ οὐρανὸν πε-
 εἰ γε τ' φιλοτιμῶν καὶ ἐρωτικῶν διήλομαι. Ὁρθῶς,
 ἔφη, λέγεις. Τόδε τοίνυν μὲν τῆτο σκοπέει ἀνάγ-
 κη ἔχειν περὶ τὴν ἐν τῇ φύσει οἱ ἀνὰ μέλλωσιν ἐ-
 σταῖς οἷος ἐλέγχω. Τὸ πῶτον; Πῶς ἀψεύδειαν, καὶ
 τὸ ἐκόντας εἶναι μηδαμῆ περὶ δέχεσθαι τὸ ψεῦδος,
 ἀλλὰ μισεῖν, ἢ δ' ἀλήθειαν τέρπειν. Εἰκός γε, ἔ-
 φη. Οὐ μόνον γε, ὡ φίλε, εἰκός, ἀλλὰ καὶ πάντα
 ἀνάγκη, τ' ἐρωτικῶς ἢ φύσει ἔχοντα, πᾶν τὸ ζυγνέ-
 τε καὶ οἰκείον τ' παιδικῶν ἀγαπᾶν. Ὁρθῶς, ἔφη. Ἡ
 οὖν οἰκειότερον σοφία πῆ ἀληθείας ἀνὰ θυροῖς; Καὶ πᾶς;
 ἦ δ' ὅς. Ἡ οὖν δυνατὸν εἶναι ἢ αὐτῶν φύσιν φι-
 λόσοφόν τε καὶ φιλοφροδῆ; Οὐδαμῶς γε. Τὸν ἄρα
 τῶ ὄντι φιλομαθῆ πάσης ἀληθείας δεῖ θυροῦ ἐκ νέου
 ἐπιμάλινα ὀρέγεσθαι. Παντελῶς γε. Ἀλλὰ μὲν
 ἔγωγε εἰς ἐν πᾶσι ἐπιθυμῶσι σφόδρα ῥέπυσιν, ἴσ-
 μέν περὶ ὅτι εἰς τὰλλα τῆτω ἀσθενέστεροι, ὡσαύτ'
 ῥῶμα ἐκείσε ἀποχρησθόμενοι. Τί μὲν; Ὡς ἔτι περὶ
 τὰ μαθήματα καὶ πᾶν τὸ τοῖστον ἐρρῦκασι, καὶ ἢ
 ἢ ψυχῆς (οἶμα) ἠδονῆ αὐτῆς καθ' αὐτῶν εἶεν
 ἀνὰ τὰς ἢ ἀπὸ τοῦ σώματος ἐκλείπειεν· εἰ μὴ πε-
 πλασμένως ἀλλ' ἀληθῶς φιλόσοφος τις εἴη. Με-

Philosophica insignitur. Qua- rum prima est, Veritatem ama- re. (quæ una ad sapientiam ac- cedit proxime) & mendacium odio habere. 2da a corporeis cu- piditatibus liberari. 3ta Morosi-	tatem & agrestes mores fugere. 4ta Docili & felici esse memoria. 5ta Concinnis & ingenuis ornari Moribus. De quibus suo loco. 1 Ἡ ἐν δυνατὸν] Si veritas est sapientia vir mendax non γαλή
---	--

diligunt disciplinam, qua illis notior fiat *natura illa quæ semper est, neque generatione & corruptione mutatur.* Constet. Quinetiam quod eam totam affectant, neque sponte partem ejus ullam spernunt, nec parvam, nec magnam, neque honorandam, neque vilem, quemadmodum supra de ambitiosis, & amore captis diximus. Recte. Præterea & hoc animadvertite, nunquid necesse sit naturæ eorum inesse, qui tales futuri sunt, quales narravimus? Quale istud? Ut mendacii omnis natura expertes sint, neque sponte mentiantur unquam: sed omnem oderint falsitatem, diligant veritatem. Probabile est. Non solum probabile est ô amice, sed penitus necessarium, eum qui ex natura ad aliquid amore afficitur, quicquid cognatum & familiare est Amato diligere. Recte inquit. Num familiarius aliquid sapientiæ, quam veritas reperitur? Nihil. An ergo possibile est naturam eandem esse philosophicam & mendacem? Nullo modo. Ergo vere discendi cupidum necesse est statim a pueritia veritatem omnem summopere affectare. Prorsus. Quem vero ad certum quiddam ardentem rapiunt cupiditates, huic ad alia cupidines remissiores sunt, cum aliò tanquam rivuli defluant. Nulli dubium. Quicumque igitur ad disciplinas, & cætera talia omni desiderio flagrant, puram ipsius animæ experunt, voluptatem, corporis autem oblectamenta despiciunt, nisi quis fictus, minimeque verus philosophus sit. Summopere necessarium istud. Tem-

potest haberi sapiens. Ex fructu arborem. Mens bonis artibus erudita a vitiis penitus abhorret.

Similitudinem Patris actus indicat sobolis.

August. de Temp. Serm.

Πάν τὸ γενῶν ὁμοίον ἑαυτοῦ γενεῶν.
Epiph. Hæres. 76. 6.

Τὰ ὅμοια γίνεσθαι τοῖς γενέσασιν πρὸς ἑκείνα εὐλογεῖν.

Arist. de Gen. Anim. l. 1. c. 9.

γάλη ἀνάγκη. Σώφρων μὲν ὄγε τοῖστος, καὶ οὐδαμῆ φιλοχρήματος· ὧν γὰρ ἕνεκα χεῖρατα μὲ πολλῆς δαπάνης σπουδάζει, ἄλλω τινὶ μᾶλλον ἢ τῆτω προσήκει σπουδάζειν. Οὕτω. Καὶ μὲν περὶ καὶ τὸδε δεῖ σκοπεῖν, ὅταν κένειν μέλλης φύσιν φιλόσοφόν τε καὶ μὴ. Τὸ ποῖον; Μὴ σε λάθῃ μετέχουσα ἀνελευθερίας· ἐναντιώτατον γάρ περ μικρολογία ψυχῆ μελλύση ἔσθ' ὅλα καὶ πάντος ἀεὶ ἐπορέγεσθαι δεῖν τε καὶ ἀνθρώπων. Ἀληθέστατα, ἔφη. Ἡ οὖν ὑπάρχει ἀφροσύνη μεγαλοπρέπεια, καὶ θεωρία πάντος μὲν χεῖρον, πάσις δ' ἕστιας, οἷόντε οἷε τῆτω μέγα τι δοκεῖν εἶναι τὸ ἀνθρώπινον βίον; Ἀδιύατον, ἢ δ' ὅς. Οὐκ ἔστι καὶ θάνατον ἔσθ' ὅλων τι ἠγήσει) ὁ τοῖστος. Ἡμισυ γὰρ. Δειλὴ ἢ καὶ ἀνελευθερὰ φύσις, φιλοσοφίας ἀληθινῆς, ὡς ἔοικεν, οὐκ ἂν μετεῖη. Οὐ μοι δοκεῖ. Τί οὖν; ὁ κόσμιος, καὶ μὴ φιλοχρήματος, μηδ' ἀνελευθερος, μηδ' ἀλαζών, μηδὲ δειλός, ἔσθ' ὅπῃ ἂν δυσξύμβολος ἢ ἀδικος γένοιτο; Οὐκ ἔστι. Καὶ τῆτω δὴ, ψυχρῶ σκοπῶν φιλόσοφον καὶ μὴ, βύθιος νέος ὄντος, ἔπισκέψῃ εἰ ἄρα δικαία τε καὶ ἡμερος, ἢ δυσκοινώνηός τε καὶ ἀρχία. Πάνυ μὲν οὖν. Οὐ μὲν ἔσθ' ἢ δὲ τὸδε παραλήψεις, ὡς ἐγώ φημι. Τὸ ποῖον; Εὐμαθῆς, ἢ δυσμαθῆς· ἢ προσδοκᾶς ποτὲ τινὰ τι ἱκανῶς ἂν τέρξαι, ὁ πράττων ἂν, ἀλγῶν τε πράττοι καὶ μόγις μικρὸν ἀνύτων; Οὐκ ἂν γένοιτο. Τί δ', εἰ μηδὲν ὧν μάθοι σώζειν διύαλις, λήθης ὧν πλέως, ἄρ' ἂν οἷόςτ' εἴη ἔπιστήμης μὴ κενὸς εἶναι; Καὶ πῶς; Ἀνόνητα ἢ πονῶν, οὐκ (οἷε) ἀναγκαθίηται τελευτῶν αὐτόν τε μισεῖν καὶ τὸ τοιαύτω πράξιν; Πῶς δ' οὐ; Ἐπιλήσιμονα ἄρα ψυχρῶ ἐπὶ ταῖς ἱκανῶς φιλοσόφοις μὴ ποτε κένωμεν, ἀλλὰ ἡ μνημονικῶ

1 Μνημονικὴν αὐτὴν] Per Memoriam non strictè velit repo-
 αὐτ.

peratus itaque vir talis erit, neque pecuniæ cupidus. Nam ad quemvis pertinet potius quam ad hunc cumulandis pecuniis inhiare, cujus gratia cæteri maxima cum jactura pecuniis quærendis insudant. Ita est. Præterea id considerandum, quoties naturam ejus, qui philosophus sit, & ejus qui non sit, discernere cupis. Quidnam? Ne forte latens quædam insit illiberalitas. Nam adversa omnino est pusillanimitas animo *universum ipsum semper divinum & humanum* indagaturo. Vera loqueris. Nempe cui cogitationis adest magnificentia & totius temporis totiusque substantiæ contemplatio, humana vita magnum quid videri non potest. Non profecto. Num mortem hic terribilem existimabit? Minime. Timidæ itaque illiberalique naturæ, philosophia vera non convenit. Non, ut mihi videtur. Vir autem modestus, non quæstui deditus, non illiberalis, non superbus, non timidus, num in commerciis difficilis erit, aut injustus? Minime. Quinetiam quum discernere cupies, quis animus philosophus sit, aut non sit, statim a teneris annis id observabis, nunquid justus & mitis, an iniquus atque agrestis. Maxime. Neque hoc, ut arbitror, prætermittes. Quidnam? Utrum ad percipiendum velox, an tardus, num censes quempiam illud unquam diligere, quod cum aggreditur, summa cum difficultate agit, & vix tandem parum quid proficit? Nunquam profecto. Quid si nihil fervet eorum quæ discit, obliviscaturque omnium, nonne erit scientia vacuus? Vacuus. Cum cum vero irritus illi labor omnis suscipiatur, an non cogetur tandem seipsum & actionem talem odisse? Nihil prohibet. Obliviosum igitur animum legitimorum philosophorum ingeniis convenire necessitationem illorum in mente quæ a Præceptoribus audivimus vel
qua-

αὐτῷ ζητῶν δὲν εἶναι. Παντάπασι μὲν οὖν.
 Ἄλλ' ἔμὴ τόγε δ' ἀμύσσει τε καὶ ἀχήμενος φύσεως
 ἄλλοσέ πη ἀν φῶν ἤλκει ἢ εἰς ἀμετέραν. Τί
 μὲν; Ἀλήθειαν ἢ ἀμετέραν ἢ γῆ ξυγγενῆ εἶναι, ἢ
 ἐμμετέραν; Ἐμμετέραν. Ἐμμετρον ἄρα καὶ δύχα-
 ρειν ζητῶν πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀφάνοιαν φύσιν, ἢ ἐ-
 πίτιν ἔσθ' ὄντος ἰδέαν ἕκαστε τὸ αὐτοφύεσ, δύχα-
 ρον παρέξ. Πῶς δ' οὖν; Τί οὖν; μὴ πη δοκῶν
 σοὶ σοὶ ἀναγκαῖα ἕκαστα διεληλυθέναι, καὶ ἐπόμνη
 ἀλλήλοισι, τῆ μελλέσει τῷ ὄντος ἰκανῶς τε καὶ τελέ-
 ως ψυχῆ μεταλήψασθαι; Ἀναγκαστότατα μὲν οὖν,
 ἔφη. Ἔστιν οὖν ὅππῃ μέμψῃ τοιοῦτον ὅππῃ δῦσαι, ὅ
 μήποτ' ἀν τις οἴσῃτε γένοιτο ἰκανῶς ὅππῃ δῦσαι, εἰ
 μὴ φύσιν εἶη μνήμων, θυμαθῆς, μεγαλοπρεπῆς, εὐ-
 χραεῖς, φίλος τε καὶ ξυγγενῆς ἀληθείας, δικαιοσύνης,
 ἀνδρίας, σωφροσύνης; Οὐδ' ἀν ὁ Μῶμος (ἔφη) τό-
 γε τοιοῦτον μέμψατο. Ἄλλ', ἡὲ δ' ἐγὼ τελειωθεῖσι
 τοῖς τοιοῦτοις παιδεία τε καὶ ἡλικία, ἄρα οὐ μόνον ἀν
 τὴ πόλιν ὅππῃ ἔποις; Καὶ ὁ Ἀδείμαντιος, ὡς Σώκρα-
 τες, ἔφη, πρὸς μὲν ταῦτά σοι οὐδεὶς ἀν οἴσῃ εἶη
 ἀντειπεῖν· ἀλλὰ γὰρ τοιοῦτον πὶ πάχουσι οἱ ἀκρόντες
 ἕκαστοι ἀ νυῦ λέγουσι· ἡγῆσαι, δι' ἀπειρίαν τῷ ἐ-
 ρωτῶν τε καὶ ἀποκρίνασθαι, ὑπὸ τῷ λόγῳ παρ' ἕκα-
 στον τὸ ἐρώτημα μικρὸν ὁρῶντο μὲν, ἀθροισθέντων τῶν
 μικρῶν, ἐπὶ τελευτῆς τῶν λόγων, μέγα τὸ σφάλμα
 καὶ ἐναντίον τοῖς πρώτοις ἀναφάνεσθαι· καὶ ὡς ἄν ὑπὸ
 τῶν πεπρωμένων δεινῶν, οἱ μὴ, τελευτῶντες ἀποκρίνῃ, καὶ
 σοὶ ἔχουσι ὅ, πὶ φέρουσι· ἔτω καὶ σφῆς τελευτῶν-
 τες, ἀποκρίνασθαι καὶ ἔχειν ὅ, πὶ λέγουσι ὑπὸ πε-
 ρείας αὐτῆς πινὸς ἑτέρας, ἔκ ἐν ψήφοις, ἀλλ' ἐν λό-

in libris legimus: sed Recor- | jus præexistentia, id est ante-
 dationem & agnitionem eorum | quam corpus est ingressa. Dixit
 quæ cognovit anima in e- | enim in Phadone. ἢ μάθησις
 ροῖς

quaquam existimemus, sed admodum memorem. ita prorsus. Absona præterea & inconcinna natura ad intemperiem semper trahit. Semper. Veritatem vero an cum intemperie & immoderatione congruere putas, an cum temperie potius? Cum temperie. Ergo compositam, & gratam præter cætera cogitationem huic ingenio tribuamus, quod suapte natura propensum esse volumus ad ideam ejusque, quod vere est, inspiciendam. An non tibi videmur singula percurrisse, quæ necesse est continuata serie sibi invicem succedentia animo ei competere, qui veritatem rerum perfecte sit consecuturus? Ita prorsus. Num potes quoquo modo studium id damnare, quod nullus sufficienter exequi potest, nisi natura sit perspicax, memor, magnificus, gratosus, amicus, familiarisque veritatis, justitiæ, fortitudinis, temperantiæ? Ne *Momus* quidem id carperet. Nonne his solis eruditione tandem & ætate provec̄tis, rempublicam committes administrandam? Ad hæc Adimantus, Nemo, ô Socrates, posset, inquit, contradicere. Ac vero sic afficiuntur, qui audiunt ea passim quæ tu narras. Putant enim interrogandi respondendique imperitia à ratione in singulis, quæ rogantur, paululum se abductos, collectis tandem exiguis erroribus, errorem ingentem contrariumque quiddam ei quod prius asseruerant, asserere, & quemadmodum qui talis ludere nesciunt, ab his in eo ludo periti sunt, tandem usque adeo coërcentur & concluduntur ut quod ferant, nequaquam habeant: ita & seipsos putant cogi tandem concludique, nec habere quod dicant, verbis veluti calculis circumscripta? quandoquidem verum nihilo hic magis sit, quam illic.

τὴν αἴαν ἢ ἀνάμνησιν.

1 Μῶμος] Id est divina aura
prospiciens quid reprehendi po-

test in singulis, itaque disponens
ut jure reprehendi non possint.

ροις· ἔπει τόγε ἀληθές εἶδέν τι μᾶλλον ταύτη ἔχειν
 λέγω δ' εἰς τὸ παρὸν ἀποβλέψας· νυῦ γὰρ Φαίη ἄν
 τις σοί, λόγῳ μὲν οὐκ ἔχειν καθ' ἕκαστον τὸ ἐρωτώ-
 μιδρον ἐκπιπύσθαι, ἔργῳ ἢ ὄραϊν, ὅσοι ἂν ἐπὶ Φιλο-
 σοφίᾳ ὀρμήσαντες, μὴ ἔωρα πεπαιδευθῆσθαι ἕνεκα
 ἀφάμμοι, νέοι ὄντες ἀπαλλάττων, ἀλλὰ μακρότε-
 ρον ἐνδιατρέψωσι, τῆς μὲν πλείους, καὶ πάνυ ἄλλο-
 κότους γινόμενης (ἵνα μὴ παμπονήρης εἴπωμεν) τῆς
 ἢ ἄπεικατάτης δοκουῦτας, ὅμως τῷ τό γε ὑπὸ
 ἔωρα ἐπιτηδύματος ἔσθ' ἐπαινέεις πάχυντας, ἀχρή-
 τας ταῖς πόλεσι γινόμενης. Καὶ ἐγὼ ἀκύντας,
 Οἷοι οὖν (εἶπον) τῆς ταύτῃ λέγεις ψθίδεσθαι;
 Οὐκ οἶδα, ἦ δ' ὅς· ἀλλὰ τὸ σοὶ δοκοῦν ἡδέως ἂν
 ἀκούοιμι. Ἀκύντας ἂν ὅτι ἔμοιγε Φαίον, τὰληθῆ
 λέγει. Πῶς οὖν (ἔφη) εὖ ἔχει λέγειν ὅτι ἐωρατε-
 ρον κακῶν παύσονται αἱ πόλεις πρὶν ἂν ἐν αὐταῖς οἱ
 Φιλόσοφοι ἀρξῶσιν, ἔς ἀχρήτας ὁμολογηδὲν αὐ-
 ταῖς εἶναι; Ἐρωτᾶς (ἦν δ' ἐγὼ) ἐρώτημα δεόμενον
 ἀπεκρίσεως δι' εἰκόνος λεγομένης. Σὺ δέ γε (ἔφη)
 οἶμαι, οὐκ εἴωθας δι' εἰκόνων λέγειν. Εἶεν, εἶπον,
 σκώπεις ἐμβεβληκῶς με εἰς λόγον ἔτω δυσσπόδεικ-
 τον; ἄκρε δ' οὖν τὴν εἰκόνος, ἢ ἐπὶ μᾶλλον ἰδῆς ὡς
 γλίσχρος εἰσέζω· ἔτω γὰρ χαλεπὸν τὸ πάθος τῷ ἐπι-
 κεισάτων, ὃ ὡρὸς τὰς πόλεις πεπόνθασιν, ὥστ' εἶδ'
 ἔστιν ἐν εἶδέν ἄλλο τοῖσδε πεπονθός· ἀλλὰ δεῖ ἐκ πολ-
 λῶν αὐτὸ ξυμαγαγεῖν εἰσέζοιλα, καὶ ἀπολογέμενον
 ὑπὲρ αὐτῶν, οἷον οἱ γραφεῖς τερατάφες καὶ τὰ ποι-
 αῦτα μυγνυῖνες γράφουσι· νόησον γὰρ ποιητονὶ γενά-
 μενον εἴτε πολλῶν νεῶν πέρι, εἴτε μιᾶς ναυκληρον,
 μεγέθει μὲν καὶ ῥώμῃ ὑπὲρ τῆς ἐν τῇ νηὶ ἀπανίας, ὑ-
 πόκωφον δὲ, καὶ ὄρωντα ὡσαύτως βραχύτι, καὶ γινώ-
 σκοντα ὡρὸς ναυτικῶν ἕτερα ποιαῦτα· τῆς δὲ ναυ-
 τας

Dico autem quod ad præsens institutum attinet, diceret enim tibi quispiam, his quæ proponuntur, verbis adversari se non posse: re autem ipsa comper-
tum habere, quocumque philosophiæ studium ag-
gressi, ita in eo versantur, ut non eruditionis gra-
tia degustatis philosophiæ præceptis, juvenes ad-
huc inde discedant, sed diutius immorentur, eos
ut plurimum absurdos admodum evadere, & à re-
bus hominum alienos, ne iniquissimos dixerimus.
siqui vero præstantiores videantur, tamen hoc stu-
dio quod ipse laudas, ita inquinari, ut inutiles
evadant ad rempublicam gubernandam. Quod e-
go quum audissem, Censes, inquam, illos qui
hæc aiunt mentiri? Haud novi equidem, inquit il-
le, sed quid ipse sentias, libenter audirem. Audi-
es certe, si id roges, quod vera loqui mihi videntur.
Qua ratione igitur recte id dicitur, quod
non prius erit ulla malorum requies civitatibus,
quam in ipsis philosophi dominantur, quos reipu-
blicæ inutiles esse fatemur? Quod petis, responsi-
one indiget per imaginem quandam inducta. At
tu per similem loqui, ut arbitror, non consuevisti.
Esto, inquam. An mordes, cum me in sermonem
impuleris adeo demonstratu difficilem? Audi ergo
similitudinem, ut apertius cognoscas quam lubricæ
similitudinibus utar. Usque adeo durum est quod
præstantes in philosophia viri in gubernanda re-
publica patiuntur, ut nihil aliud sit unum quod pati
potest gravius. Quare oportet hoc ex multis colligendo,
comparare, cum his denique, & de iis rati-
onem reddere. Veluti quum pistores tragelaphos,
& cætera hujusmodi mixta figmenta depingunt.

Finge

τας φασιάζοντας πρὸς ἀλλήλους πρὸς τὸ κυβερνή-
 σεως. ἕνατον οἰόμενον δεῖν κυβερνᾶν, μήτε μαθόντα
 πώποτε τιτὸ τέχνην, μήτε ἔχοντα ἀποδείξαι διδά-
 σκαλον ἑαυτῷ, μηδὲ λήθον ἐν ᾧ ἐμάθηται· πρὸς
 δὲ τέτοις φάσκοντάς μηδὲ διδάκτων εἶναι· ἀλλὰ καὶ
 λέγοντα ὡς διδάκτων, ἐποίους κατατέμνειν· αὐτὸς δὲ
 αὐτῷ ναυκλήρῳ περικεχύσθαι, δεομένους, καὶ πάντα
 ποιῶντας ὅπως ἀνὸς σφίσι τὸ πηδάλιον ὅπως ἐπι-
 κρίνῃ· εἴτε δ' ἀνὸς μὴ πείθωσιν, ἀλλὰ ἄλλοι μάλλον,
 τὸς μὲν ἄλλους ἢ ἀποκλινηύτας, ἢ ἐκβάλλοντας ἐκ
 τῆς νεῶς· τὸ δὲ γενναῖον ναυκλήρον μανδραγόρα, ἢ μέ-
 θη, ἢ πνι ἀλλῶ συμποδίσαντας, τὸ νεῶς ἀρχειν,
 ληρομένους τοῖς ἐνῆσι· καὶ πίνοντας τε καὶ θυωμενίους
 πλεῖν ὡς τὸ εἶκος τὸς τοιῶντας, πρὸς δὲ τέτοις,
 ἐπαινήσας, ναυτικὸν μὲν καλῶντας, καὶ κυβερνητικόν,
 ὅπως ἀμείνονα τὰ κατὰ ναυῶν, ὅς ἀνὸς ξυλλαμβάνειν δει-
 νὸς ἢ ὅπως ἀρξώσιν, ἢ πείθοντες ἢ βιαζόμενοι τὸ ναυ-
 κλήρον· τὸ δὲ μὴ τοιῶντος φέρουσας, ὡς ἀχρηστον· ἔτι δὲ
 ἀληθινῶς κυβερνήτης πέρι μὴδ' ἐπαίρουσας ὅτι ἀνάσκει
 αὐτῷ τιτὸ ὅπως ἐπιμέλειν ποιῆσθαι ἑαυτῷ, καὶ ὠρῶν,
 καὶ ἐρατῶν, καὶ ἄσρων, καὶ πνθυμάτων, καὶ πάντων, τὸ τῆ
 τέχνην πρῶτον, εἰ μέλλει τῷ ὄντι νεῶς ἀρχικὸς
 εἶσεσθαι· ὅπως δὲ κυβερνήτης, εἴαν τέ τινες βέλωντας,
 εἴαν τε μὴ, μήτε τέχνῃν τούτου μήτε μελέτῃν οἰ-
 μένους διωκτὸν εἶναι λαβεῖν ἅμα καὶ τιτὸ κυβερνη-
 κικῶν τοιῶντων δὴ πρὸς τὰς ναῦς γυνομένων, τὸ ὡς
 ἀληθῶς κυβερνητικὸν οὐχ' ἠγῆ ἀνὸς τῶν ὄντων μείωρο-
 σκόπον τε καὶ ἀδολέχην καὶ ἀχρηστον σφίσι καλεῖσθαι ὑπὸ
 τῶν ἐν ταῖς ἔτιω κατεσκευασμένων ναυσὶ πλωτήρων·
 Καὶ μάλα, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος· Οὐ δὴ (καὶ δ' ἐγὼ)
 οἶμαι δεῖσθαι σε ἐξεταζομένῃν τιτὸ εἰκόνα ἰδεῖν, ὅτι
 ταῖς

Tinge animo quendam navis, aut classis gubernatorem hujusmodi magnitudine & robore corporis reliquos nautas excedentem, surdum vero, & caligantibus oculis, & mente gubernationis inscia: nautas autem de gubernatione inter se certantes, dum unusquisque putet se imperio dignum, quanquam nec artem didicerit unquam, nec præceptorem in ea re ullum possit ostendere, neque quo tempore didicerit, assignare queat: negantes quin etiam artem illam doceri posse, eumque qui doceri posse contendat, ferro petentes. Ipsos autem cogita circa gubernatorem illum confluere, obsecrare, obnixè contendere, qui ipsis gubernacula tradat. Ubi si non ipsi, sed alii per suaferint, cæteros vel perimere, vel e navi ejicere: ac postremum generoso illo navis principe mandragora, (succo plantæ cui inest vis somnifica) aut mero prius occupato, gubernationem navis arripere, præsentibus rebus uti, vino & epulis indulgere, ac ita gubernare, ut hujusmodi homines verisimile est. Omnes præterea eum laudare, eum nautam & gubernatorem vocare, eum quæ ad navem regendam spectant, callere quicumque usurpandum navis principatum, vel persuasione, vel vi, gubernatore submoto opitulari ipsis possit: illum vero qui id nequeat, tanquam inutilem vituperare: veri autem gubernatoris officium ne cogitare quidem: quod videlicet ad eum spectet rationem habere anni, & temporum, cælorum, siderum, & ventorum, & omnium quæ ad artem illam attinent, si gubernator navis est revera futurus: ut vero gubernet seu volentibus quibusdam, sive invitis, hujus ipsius artem nullam putantes accipi posse simul & gubernatoriam facultatem. Hæc si in navi ita habeant, an non verum gubernatorem censes ab illis qui talibus vehuntur navibus, inanem & curiosum rerum sublimium inspectorem, & navi ipsi inutilem vocitari? Et maxime quidem, inquit Adimantus. Haudquaquam

ταῖς πόλεσι πρὸς τὰς ἀληθινὰς φιλοσόφους τιῶν ἀφ-
 θειῶν ἔοικεν· ἀλλὰ μανθάνειν ὁ λέγω. καὶ μάλ', ἔφη.
 Πρῶτον μὲν τοίνυν, ἐκείνοι τ' θαυμάζοντα ὅτι οἱ φι-
 λόσοφοι ἐπιμῶντες ἐν ταῖς πόλεσι, διδάσκουσι τε τιῶν
 εἰκόνα, καὶ πειρῶνται πείθειν ὅτι πολὺ ἀνὰ θαυμαστότερον
 ἢ εἰ ἐπιμῶντο· ἀλλὰ διδάξω, ἔφη. καὶ ὅτι τοίνυν
 τὰ ληθῆ λέγεις, ὡς ἀχρηστοὶ τοῖς πολλοῖς οἱ ὀπτικεῖ-
 ζαται τ' ἐν φιλοσοφίᾳ· τ' μὲντοι ἀχρηστίας τὴν μὴ
 χρωδύμους κέλθουσι αἰτιάσθαι, ἀλλὰ μὴ τοὺς ἐπεικεῖσθαι·
 ἔτι γὰρ ἔχει φύσιν, κυβερνήτην ναυτῶν δεῖσθαι ἄρχεσθαι
 ὑπὲρ αὐτοῦ, ἔστι τοὺς σοφοὺς ὅτι τὰς τ' πλοσίων
 θύρας ἰέναι· ἀλλ' ὁ τῆτο κομψοσάμνος ἐφεύσατο
 τὸ ἢ ἀληθὲς πέφυκεν, εἴαν τε πλάσιος εἴαν τε πένης
 χάμνη, ἀναγκαῖον εἶναι ἐπὶ ἰατρῶν θύρας ἰέναι· καὶ
 πάντα τ' ἀρχεσθαι δεόμενον, ἐπὶ ταῖς δ' ἄρχαι δυνα-
 μύσιν· ἔτι τ' ἀρχοντα δεῖσθαι τ' ἀρχομένων ἀρχεσθαι, ἔτι
 ἀνὰ τῇ ἀληθείᾳ πὶ ὄφελος ἢ· ἀλλὰ τοὺς νῦν πολι-
 κούς ἀρχήσας ἀπεικάζων οἷς ἄρτι ἐλέγχετον ναύταις,
 ἔτι ἀμαρτήσιν, καὶ τοὺς ὑπὸ τῶν ἀχρήστων λεβο-
 μένας καὶ μετεωρολέγχετας, τοῖς ὡς ἀληθῶς κυβερνήταις.
 Ὁρθότατα, ἔφη. Ἐκ τε τοίνυν τῶν καὶ ἐν τῶν τοῖς
 ἔτι ῥάδιον εὐδοκίμεῖν τὸ βέλπιον ἐπιτηδεύματα ὑπὸ
 τ' τὰναντία ἐπιτηδεύοντων· πολὺ ἢ μεγίστη καὶ ἰχυ-
 ροτάτη ἀφβολὴ γίνεσθαι φιλοσοφίας ἀφ' τοὺς τὰ

I Οὐ ῥάδιον εὐδοκίμεῖν] Con-
 temnitur a plurimis Philosophia
 non tantum quia est ignota sed
 quia vita vere Philosophica vi-

tiosis est contraria moribus.
 — Aliquis de gente hircosa
 Centurionum
 Dicat quod sapio satis est mihi,

τοιαῦ-

quaquam opus esse arbitror, inquam ego, ut tibi latius explicem, quemadmodum ad propositæ comparationis imaginē ita in civitatibus affecti cives sunt adversus veros philosophos, ut in hujusmodi navibus adversus gubernatorem nautæ: id enim quod dico intelligere te existimo. Maxime quidem inquit. Primum itaque illi qui admiratur philosophos in civitatibus minime honorari, imaginem hanc expone, & persuadere conare, multo mirabilius fore si honorarentur. Faciam equidem. Adjicias & hoc præterea, vera loqui eos qui ducunt inutiles esse vulgo eos, qui philosophi sunt optimi. Verum quod inutiles sint, non esse ipsos in causa dicito, sed eos potius qui his philosophis non utuntur. Neque enim naturæ consentaneum est, ut gubernator nautas oret, ut ejus se gubernationi committant, vel sapientes ad divitum fores accedant. Sed qui hoc primus jactavit profecto mentitus est. Revera autem ita natura comparatum est, sive dives, seu pauper adversa valetudine utatur, ut necessario fores medicorum petat, & omnes qui superioris gubernatione indigent, domos adeant hominum gubernare potentium, non autem gubernatores, si modo alicujus pretii sint, orent subjectos ut illis imperent. Quin si eos qui his temporibus Res publicas administrant, cum eis comparaveris nautis, quos modo commemorabamus, non aberrabis: ac si illos qui ab iis appellantur inutiles & vani, & superstitiosi reconditarum rerum indagatores, veris gubernatoribus comparabis, recte quidem facies. Recte inquit, admodum. Ob has igitur causas in his quoque haud facile est, ut honestum studium ab his probetur, qui contrariis sunt moribus assueti. Maxima vero & vehementissima philosophiæ calumnia oritur, propter eorū mores qui philosophiæ

non ego curo

*Esse quod Arcefilas, erumno-
sique Solones.*

Hos populos ridet, multumque

Tom. II.

Torosa juvenus

*Ingeminat tremulos naso cris-
pante cachinnos*

Perf. Sat. 3.

B

studia

τοιαῦτα Φάσκοντες ἐπιτιθεύειν· οὐς δὴ σὺ Φῆς ἔ
 ἔβλαυῶσα τῇ φιλοσοφίᾳ λέγειν ὡς παμπόνηγοι οἱ
 πλείστοι τῶν ἰόντων ἐπ' αὐτίκω, οἱ ἧ ἐπεικέσαστο, ἀ-
 χρηστοί, καὶ ἐγὼ συνεχώρησα ἀληθῆ σε λέγειν· ἢ γάρ;
 Ναί. Οὐκοῦν τῆς μὲν τῆ ἐπιφικῶν ἀχρηστίας τιμὴ αἰ-
 ῖαν διεληλύθαμεν; καὶ μάλα. Τῆς ἧ τῶν πολλῶν πο-
 νηρίας τιμὴ ἀνάγκη βέλει τὸ μὲν τοῦτο διέλθωμεν;
 καὶ ὅτι ἧ τῆς φιλοσοφίας αἰτία, ἀνδιωόμεθα, πε-
 ραθῶμεν δεῖξαι; Πάνυ μὲν οὖν. Ἀκώμεν δὴ, καὶ
 λέγωμεν, ἐκείθεν ἀναμνησθέντες ὅθεν διήειμεν, τιμὴ
 φύσιν οἷον ἀνάγκη φῦναι τῆ καλόν τε καὶ αἰσθητόν
 ἡγεῖτο δ' αὐτῶν, εἰ καὶ ἔχεις, πρῶτον μὲν ἀλήθειαν, ἢ
 διώκειν αὐτὸν πάντως καὶ παντὶ ἔδει· ἢ ἀλαζόνι ὄντι
 μηδαμῆ μετῆναι φιλοσοφίας ἀληθινῆς. Ἦν γὰρ ἔτι
 λεγόμενον. Οὐκοῦν ἐν μὲν τοῦτο σφόδρα ἔτι παρὰ
 δόξαν τοῖς νῦν δοκωμένοις περὶ αὐτῶν. Καὶ μάλα,
 ἔφη. Ἀρ' οὖν δὴ ἧ μελείως ἀπολογισόμεθα, ὅτι περὶ
 τὸ ὄν· πεφυκῶς εἶη ἀμιλλᾶσθαι ὅ γε ὄντως φιλομα-
 θῆς, καὶ οὐκ ἐπιμύοι ἐπὶ τοῖς δοξαζομένοις εἶναι πολ-
 λοῖς ἐκαστοῖς, ἀλλ' ἰοῖ, καὶ οὐκ ἀμβλυόοιτο, ἧδ' ἀ-
 πολήγοι ἧ ἔρωτος, περὶ αὐτοῦ ὅ ἔστιν ἐκάστῃ τῆ φύ-
 σεως ἀφασθαι, ὡς προσήκοι ψυχῆς ἐφάπτεσθαι ἧ τοι-
 ἔστι· περὶ αὐτῆς ἧ συγγενεῖ· ὡς πλησιάσας, καὶ μεγεῖς
 τῶν ὄντων ὄντι, γενήσας νῦν καὶ ἀλήθειαν, γνοίη τε, καὶ
 ἀληθῶς ζῶν καὶ τρέφοιτο· καὶ οὕτω λήγοι ὡδίνους περὶ
 δ' οὐ. Ὡς οἶόντ', ἔφη, μετελώμεθα. Τί οὖν; τού-
 τῳ μελέσαι ψεύδος ἀγαπᾶν, ἢ πᾶν τούναντιον, με-
 σεῖν; Μισεῖν, ἔφη. Ἡβρωμένης δὴ ἀληθείας, οὐκ ἀν-

1 Πεφυκῶς ἧ] *Homini est hominis accomodatissimum. Cic. propria Veri inquisitio atque in-*
vestigatio. Quod verum, simplex, Off. I. 1.
 2 Ἡβρωμένης δὴ ἀληθείας] *Di-*
sinceraque est, id est Natura cit in 5to Leg. quod Veritas

studia profitentur, ferunt quippe hi qui philosophiam criminantur, ut ipse ais, plurimos eorum qui ad philosophiam se conferunt, pravos admodum esse: si qui vero eorum cæteris excellunt, esse inutiles: atque ego hæc tibi concessi, nonne? Utique. An non causam exposuimus, ob quam optimi philosophi esse inutiles videantur? Certe. Cur autem plurimi pravi sint, visne deinceps aperiamus? quodque philosophiæ culpa nulla est, pro viribus declaremus? Omnino audiamus igitur & repetamus, recordantes inde unde devenimus, qualem esse natura oporteat eum qui honestus sit bonusque futurus. Dux autem ejus in primis erat, si memoriæ tradidisti, veritas, quam sequi omnino & omni loco debet: at si vanus sit, veræ quoque expers philosophiæ sit oportet. Ita profus est dictum. Unum hoc igitur alienum est omnino ab iis quæ nunc de ipso existimantur. Alienissimum. An non decenter hunc in modum ejus causam defendemus? dicentes hominem scientiæ cupidum ita natura institutum esse, ut ad id quod vere est, semper contendat, neque moras trahat in his singulis ac plurimis circa quæ versatur opinio, sed ultro progrediens non ante fatigetur & expetere desinat quam propriam cujusque naturam ea animi vi attigerit, qua id apprehendere convenit. Convenit autem vi quadam cognata. Cui cum adhæserit, seque et quod vere est, miscuerit, atque inde revera intelligentiam veritatemque genuerit, cognoscet utique verum, vereque vivet atque aletur. Hoc denique pacto molestia ejus omnis cessabit, prius vero nequaquam. Probe admodum ista dicuntur. An hic ullo modo amabit mendacium? vel omnino potius oderit? Oderit certe. Nempe ubi dux veritas est, malo-

præest ad Omnia bona consequenda. Vide quæ de illa paulo antea & alibi passim dixerit: Ab eadē persona sequentia ver-

ba melius continuantur ut mihi videtur: deme igitur puncta do- nec ad ὀφθῶς perveneris.

ποιε, οἶμαι, φαῖμν αὐτῇ χορὸν κακῶν ἀκολυθῆσαι,
 Πῶς γάρ; Ἄλλ' ὑγές τε καὶ μέτερον ἦθος ᾧ καὶ σω-
 φροσύνῃ ἐπεσθαι. Ὀρθῶς, ἔφη. Καὶ δὴ τ' ἄλλον τ'
 φιλοσόφου φύσεως χορὸν τί δεῖ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἀνα-
 λαμβάνοντα τάττειν; μέμνησαι γὰρ περὶ ὅτι ξυνέβη
 προσῆκον τέτοις, ἀνδρεία, μεγαλοπρέπεια, θυμάρθια
 μνήμη, καὶ σοφὴ ἐπιλαβομένης, ὅτι πᾶς μὲν ἀνάγκασθ' ἴσθι
 ὁμολογεῖν οἷς λέγουσιν. εἰσάσας ἢ τὰς λόβους, εἰς αὐ-
 τοὺς ἀποβλέψας παρὰ ᾧ ὁ λόβος, φαίη ὄραν αὐτῶν
 τὰ μὲν, ἀχρήτους, τὰ δὲ πολλὰς, κακὰς πάσαν κα-
 κίαν τ' ἤδη ἀφαιολῆς τιμῆ αἰτίαν ἐπισκοπῶντες,
 ἐπὶ τῆτῳ νῦν γεγονάμην, τί ποθ' οἱ πολλοὶ κακοί
 καὶ τῆτῳ δὴ ἔνεκα, πάλιν ἀνειλήφαμην τιμῆ τ' ἀλη-
 θῶς φιλοσόφων φύσιν, καὶ ἐξ ἀνάγκης ἀεισάμεθα. Ἔ-
 σιν (ἔφη) ταῦτα. Ταύτης δὴ (ἦν δ' ἐγὼ) τῆς φύ-
 σεως δεῖ θεάσασθαι τὰς φθοράς, ὡς διόλλυ' ἐν
 πολλοῖς, μικρὸν δὲ περὶ ἐκφύγει. ἔς δὴ καὶ οὐ πο-
 νηρὸς, ἀχρήτους ἢ καλῶσι καὶ μὲν τῆτῳ αὐτὰς μι-
 μενδίας ταύτην, καὶ εἰς τὸ ἐπιτήδευμα καθισταμέ-
 νας αὐτῆς· οἷα ἔσται φύσεως ψυχῶν εἰς ἀνάξιον καὶ
 μείζον ἑαυτῶν ἀφικνούμεναι ἐπιτήδευμα, πολλαχῆ
 πλημμελῆσαι, πανταχῆ καὶ ἐπὶ πάντας δόξαν οἷαν
 λέγεις φιλοσοφία προσῆφαν. Τίνας ἢ (ἔφη) τὰς ἀφ-
 φθορὰς λέγεις; Ἐγὼ σοι (εἶπον) ἂν οἷός τε γένομαι περ-
 εἶσομαι διελθεῖν τὸδε μὲν ἔν, οἶμαι, πᾶς ἡμῖν ὁμολο-
 γησὶ τοιαύτην φύσιν, καὶ πάντα ἔχουσιν ὅσα προσεί-
 ξάμην νῦν δὴ, εἰ τελέως μέλλοι φιλόσοφος γένεσθαι,
 ὀλιγάκις ἐν ἀνθρώποις φύεσθαι καὶ ὀλίγας· ἢ οὐκ οἶεις;

I Ὀλιγάκις ἐν ἀνθρώποις]
 ————Sanctus haberi
 Justitiaque tenax factis dictis-
 que mereris?

Agnosco procerem.
 Juv. Sat. 8. ————Rarus
 Civis et egregius patria con-
 tingis ovanti.

Σφόδρα

rum chorum subsequi ut arbitror, non dicimus. Quo enim pacto? Imo vero syncerum sequi justumque morem, hunc quoque dicimus subsequi temperantiam. Scite. Quinetiam reliquum philosophicæ Naturæ chorum quid opus est a principio recensere? Recordaris enim quod cum his congruit; ut dicebamus, fortitudo, magnificentia, acumen ingenii atque memoria. Cum vero tu objecisses, quod quilibet necessario fieri cogeretur quæ dicebamus, sed verbis omis- sis conversus ad eos de quibus erat sermo, diceret videre se illos partim inutiles, partim omni pravitate corruptos: nunc sane nos hujus calumniæ causam perscrutari cœpimus, & cur multi eorum mali sint, atque hac de causa rursus legitimorum philosophorum naturam repetivimus, necessarioque hanc definivimus. Est ita. Quærendum est deinceps qua ratione in multis natura philosophi depravatur (parvum autem quiddam nos subterfugit.) Nempe & quos videlicet non malos quidem, sed inutiles vocant. Deinde etiam qualia hominum ingenia sunt, quæ hanc imitantur naturam, & ad ejus opus se accingunt; quales sunt illi qui studia quibus indigni sunt, ac supra vires aggredientes, delinquent sæpe, & opinionem philosophiæ passim, quam narrabas, inducunt. At quas depravationes dicis? Ostendam si potero profecto: id arbitror nobis quemlibet concessurum, ingenium tale quale descripsimus & omnibus hisce præditum, quibus perfectus indiget futurus philosophus, raro paucisque o-

Idem. & alibi,

*Rari quippe Boni numero vix
sunt totidem quot*

Thebarum porte, vel divitis

Ostia Nili. Idem Sat 13.

*Ficinus, putat legendum esse ὀλί-
γους, vel ἐν ὀλίγοις, Ego vero meli-
us duco ὀλίγους subaudito φύσιν.*

Σφόδρα γε. Τέτων δὴ τῶν ὀλίγων σκόπη ὡς πολλοὶ ὄλεθροι καὶ μεγάλοι. Τίνες δὴ; Ὁ μὲν πάντων θαυμαστότατον ἀκούσαι, ὅτι ἐν ἕκαστον ὧν ἐπηνόσηται τῆ φύσεως ἀπ' ἄλλοις τῶν ἔχουσιν ψυχῶν, καὶ ἀποσπᾶ φιλοσοφίας. λέγω δὲ ἀνδρίαν, σωφροσύνην, καὶ πάντα ἀδίκητον. Ἄλοπον (ἔφη) ἀκούσαι. Ἐμὲ τοίνυν (ὡς δ' ἐγὼ) πρὸς τούτοις τὰ λεγόμενα ἀγαθὰ πάντα φθέρει καὶ ἀποσπᾶ, κάλλος, καὶ πλοῦτος, καὶ ἰσχυρὸς σῶματι, καὶ ξυγγένεια ἑρρωμένη ἐν πόλει, καὶ πάντα τὰ τούτων οἰκεία. ἔχεις γὰρ τὸν τύπον ὧν λέγω. Ἐχω, ἔφη, καὶ ἡδέως γ' ἀν' ἀκλειέστερον ἀλέγεις πυθόμενον. Λαβὲν τοίνυν (ὡς δ' ἐγὼ) ὄλεσ' αὐτῶν ὀρθῶς καί σοι βυδέλον τε φανεί, καὶ ἔκ' ἀτοπα δόξῃ τὰ θεωρημένα πρὸς αὐτῶν. Πῶς ἐν, ἔφη, κελύφης; Πανίος (ὡς δ' ἐγὼ) σπέρματος πέρι, ἢ φυτῶν, εἴτε ἐγγείων, εἴτε τῶν ζώων, ἴσμεν ὅτι τὸ μὴ τυχὸν τροφῆς ἢ τροφῆς ἕκαστω, μηδ' ὄρας μηδὲ τίπτε, ὅσα ἀν' ἑρρωμένω ἢ, τοσούτω πλείονων εἶδει τῶν περὶ ὀντων. ἀγαθῶν γάρ πτε κακὸν ἐναντιώτερον ἢ τὰ μὴ ἀγαθῶν. Πῶς δ' οὐ; Ἐχει δὴ (οἶμα) λόγον, τὴν ἀρίστην φύσιν ἐν ἀλλοτριωτέροις οὖσαν τροφῆς, κακίον ἀπαλλάττειν τῆς φαύλης. Ἐχει. Οὐκ ἔν (ὡς δ' ἐγὼ) ὡς Ἀδείμαντι, καὶ τὰς ψυχὰς ἔτω φῶμιν τὰς θυφειστάτας, κακῆς παιδαγωγίας τυχεύσας, ἀγαφρονίως κακῶς γίνεσθαι. ἢ οἶε τὰ μεγάλα ἀδικήματα, καὶ τὸ ἀκρατον πονηρίαν, ἐκ φαύλης ἀλλ' ὅσα ἐκ νεανικῆς φύσεως τροφῆς διολλυμένης γίνεσθαι, ἀδενῆ

1 Τὰ λεγόμενα] Vide totam *Juvencalis* Satiram decimam.

2 Τὴν ἀρίστην φύσιν] Corruptela in Magnis ingeniis, eo Pejor esse solet, quo melior Naturæ fuerit indoles: Et tam in

Morali mundo quam Phifico, illud *Aristotelis* verum est: Quicquid Corruptitur & a contrario & ad Contrarium *eis* *ἐναντίον*, corrumpitur. Ex optimis animi dotibus audaciora pro-

riri. An non ita existimas? Maxime. Atque horum etiam paucorum vide quam multi sint inaximique interitus. Quinam? Nam quod præter cætera auditu mirabile est, unumquodque eorum quæ in philosophi ingenio nuper approbavimus, habentem inquinat animum, & plerunque a philosophia detorquet: fortitudinem dico, & temperantiam, & cætera quæcunque narravimus. Absurdum hoc quidem auditu. Præterea quæcunque bona vulgo dicuntur, depravant animum atque impediunt, forma, divitiæ, corporis vires, & genus in civitate potens, & cætera generis ejusdem. Habes enim quandam eorum quæ dico, formulam. Habeo equidem, ac libenter exactius quæ dicis, audirem. Universum ipsum recte comprehendito, ac tibi perspicuum apparebit: neque absurda tibi quæ de his dicta sunt, videbuntur. Quomodo istud præcipis? Scimus enim omne semen & plantarum & animalium, quod non fuerit ea quæ cuique convenit nutritione potitum, neque tempore, neque loco, quo generosius ac vehementius, eo pluribus commodis carere, bono nanque malum contrarium magis quam non bono? Quidni? Est igitur, ut arbitror, consentaneum naturam optimam, si diverso alimento nutriatur, deteriorem evadere quam ignavam. Est utique. Hac itaque ratione dicimus Adimante, animos præstantissimo ingenio præditos, si male fuerint educati, pessimos fieri. An putas infanda scelera, & extremam nequitiam ex ignavo potius ingenio quam generoso educatione cor-

rupere scelera. Doctissimi Viri
Hereseos, & Fortissimi Rebel-
lionum authores extitere. Cor-
ruptio Optimi est pessima, quo
altior statio eo gravior Casus.

— *Animis natum inventumque;
Poema juvandis
Si paulum a summo deflectit,
vergit ad imum.*

Art. Poet.

ἢ Φύσιν, μεγάλων ἔτε ἀγαθῶν ἔτε κακῶν αἰτίαν πο-
 τὲ ἔσεσθαι; Οὐκ ἄλλα (ἢ δ' ὅς) ἔτος. Ἦν ποί-
 νυ ἔθερδν ἔ Φιλοσόφω Φύσιν, ἀν μὲν, οἶμαι, μαθή-
 σεως προσηκόντος τύχη, εἰς πᾶσαν ἀρείω μ' ἀνάβ-
 κη αὐτομόλιω ἀφικνεῖσθαι· ἐὰν ἢ ἐν μὴ προσηκόν-
 τη σπαρείσά τε καὶ φυτευθεῖσα τρέφη), εἰς πάντα
 τάναντία αὐτῶν ἐὰν μὴ τις αὐτῇ βοηθήσας θεῶν τύχη
 ἢ καὶ σὺ ἡγή, ὡσπερ οἱ πολλοί, ἀγαθῶν μὲν πι-
 νὰς εἶναι ὑπὸ σοφιστῶν νέες· ἀγαθῶν μὲν ἢ, πινὰς
 σοφιστῶν ἰδιωτικῶν, ὅ, πὶ καὶ ἄξιον λόβου· ἀλλ' οὐκ
 αὐτῶν τῶν ταῦτα λέγοντας, μεγίστους μὲν εἶναι σοφι-
 στῶν, παιδεύειν ἢ τελεώτατα, καὶ ἀπεργάζεσθαι οἷος
 βέλον) εἶναι, καὶ νέες καὶ πρεσβυτέρους, καὶ ἄνδρας καὶ
 γυναῖκας; Πότε δὴ; ἢ δ' ὅς. Ὅταν (εἶπον) ξυψ-
 καθεζόμενοι ἄλλοι πολλοὶ εἰς ἐκκλησίας, ἢ εἰς δι-
 καστήσια, ἢ θέατρα, ἢ γρατόπεδα, ἢ πῖνα ἄλλον
 κοινὸν πλῆθος ξύλλογον, ξυψ πολλὰ θορύβω τὰ μὲν
 ψέγῃσι τ' λεγομένων ἢ περὶ τομῶν, τὰ δὲ ἐπαι-
 νῶσι, ὑψβαλλόντως ἐκάτερα καὶ ἐκβοῶντες καὶ κρο-
 τῶντες πρὸς δ' αὐτοῖς ἢ αἰτε πέτραι καὶ ὁ τόπος ἐν
 ᾧ ἀν ὦσι ἐπιτηχῶντες, διπλάσιον θόρυβον παρέχῃσι
 ἔ ψόβου τε καὶ ἐπαινῶν. ἐν δὴ τῷ τοῖστῳ τ' νέον, τὸ
 λεγόμενον πῖνα οἷοι καρδίαν ἶχθιν; ἢ ποῖαν ἀν αὐτῷ
 παιδείαν ἰδιωτικῶν ἀνθέξῃ, ἢ ἔ κατακλυθεῖσαν
 ὑπὸ τῷ τοῖστῳ ψόβου ἢ ἐπαινῶν, οἰχίσεσθαι φερο-
 μέλιω καὶ ῥῆν ἢ ἀν ἔτος φέρῃ; καὶ φήσῃ τε τὰ αὐ-

[Αἰτε πέτραι] — Qui
 Scripta foro recitant sunt multi.
 Suave locus voci resonat con-
 clusus. Inanes
 Hoc juvat, haud illud qua-
 rentes, num sine sensu,

Tempore num faciant alieno.
 Hor. Sat. IV. vide Petronium de
 falsa & futili Eloquentia in ini-
 tio Satyric: ubi inter multa sic
 ait: Qui inter haec nutriuntur,
 non magis sapere possunt, quam
 τὰ

rupto procedere? Imbecillum vero naturam, ingentium vel bonorum, vel malorum quandoque causam fore? Non certe, Si ipsa igitur natura philosophi convenientem nanciscatur disciplinam, necesse est eam semper proficiendo ad omnem pervenire virtutem. Sata autem si fuerit, genitaque perverse, atque ita nutrita, ad contraria omnia rursus delabitur, nisi forte deorum aliquis eam adjuverit. An tu quoque putas, quemadmodum multi verum esse quod dicunt, quosdam adolescentes a sophistis corrumpi, corruptores vero eorum sophistas quosdam esse privatos, ac non eos potius qui ita loquuntur, maximos esse sophistas credamus, qui doceant, talesque prorsus unumquemque & senum & juvenum, & virorum & mulierum reddant, quales volunt? Quando id potissimum? inquit. Quando, inquam, frequentes multi vel in concionibus, vel judiciis, vel theatris, vel castris, vel alio quodam hominum ingenti cœtu confidentes, eorum quæ dicta factave sunt, alia vituperant, alia laudant, & utraque ingenti cum tumultu acrius efferuntur dum explodunt, & applaudunt summo quodam strepitu & clamore: unde parietes quoque & loca in quibus sunt resonantia majorem duplo tumultum edunt quam qui laudant & vituperant: tunc adolescentem illum quo animo (quemadmodum dicitur) hac in turba esse censes? vel quam privatam disciplinam acclamationibus hisce putas obsistere, quo minus ab huiusmodi vituperationibus laudationibusque obruta eo protinus feratur, quo fluctus hic devehit? Unde eadem quæ & illi, ut honesta approbabit, eadem

bene olere qui in culina habitant.
Hanc loquendi facultatem exponit quoque *Persius* per totam primam Satiram

— *Recti finemque extremum-
quo esse recusis*

*Euge tuum & belle. Nam
belle hoc excute totum
Quid non intus habet?*

2 Οὐ καὶ κλυδ᾽ εἶσαν] In nonnullis Edit: οὐ ante οἰχῆσεθαι ponitur secundū constructionē.

quo-

τὰ τρίτοις καλὰ καὶ αἰχρὰ εἶναι, καὶ ὀπιτηδεύσθην
 ἄφωρ ἂν εἴη; καὶ ἔσεσθαι τοιούτων; Πολλή (ἦ δ' ὅς)
 ὦ Σώκρατες, ἀνάγκη. Καὶ μὲν (ὡ δ' ἐγὼ) ἔπω
 τὴν μεγάλῃ ἀνάγκῃ εἰρήκαμην. Ποίαν; ἔφη. Ἦν
 ἔργω προσθέασι, λόβῳ μὴ πείθοντες εἴητε οἱ παιδευ-
 τὰί τε καὶ σοφισταί. ἢ ἔκ οἶδα ὅτι τ' μὴ πρῶτον
 ἀπιμίας τε καὶ χρήμασι καὶ θανάτοις κολάζουσι; Καὶ
 μάλα (ἔφη) σφόδρα. Τίνα οὖν ἄλλον σοφιστὴν
 οἶσ', ἢ ποῖος ἰδιώτικὸς λόγος ἐναντία τρίτοις τείνον-
 τας κρατήσῃ; Οἶμαι μὲν ἔδνα, ἦ δ' ὅς. Οὐ γὰρ.
 (ὡ δ' ἐγὼ) ἀλλὰ καὶ τὸ ὀπιχειρεῖν πολλὴ ἀνοία· οὐ-
 τε γὰρ γένε', οὔτε γέρονε, ἔδνα οὐ μὴ γένη' ἀλλοῖ-
 ον ἦδος πρὸς ζεστίῳ, πρὸς τ' ἑστῶν παιδείαν πε-
 παιδευμένων ἀνθρώπων ὡς ἐταῖρε· θεῖον μύθοι, καὶ
 τὴν παρομίαν, ἐξαιρῶ λόγος· εὐ γὰρ ζεσὴ εἶδναί,
 ὅ, τι πρὸς ἂν σωθῆ τε καὶ γένη' οἷον δεῖ, ἐν τοιαύτῃ
 καταστάσει πολιτικῶν, θεῶ μοιραν αὐτὸ σῶσαι λέγων,
 εἰ κακῶς ἐρεῖς. Οὐδ' ἐμοὶ ἄλλως (ἔφη) δοκεῖ. Ἐπι-
 ποίνω σοὶ (ὡ δ' ἐγὼ) πρὸς τρίτοις καὶ τὸδε δοξά-
 πω. Τὸ ποῖον; Ἐκαστον τ' μισθαρνόντων ἰδιωτῶν,
 εἰς δὴ εἴη σοφιστὰς καλεῖσθαι, καὶ ἀντιτέχνους ἡγῆσθαι,
 μὴ ἄλλα παιδεύειν, ἢ ταῦτα τὰ τ' πολλῶν δόξ-
 ματα, ἀδοξάζουσιν ὅταν ἀθροισθῶσι, καὶ σοφίαν ταύ-
 τῃ καλεῖν· οἷον φ' ἂν εἰ θρέμματιο μέγαλον καὶ
 ἰσχυρὸν τρεφομένον τοῖς ὀργάσι καὶ ὀπιθυμίας κατε-
 μάθαιεν, ὅπῃ τε πρὸςσελθεῖν ζεσὴ, καὶ ὅπῃ ἀφασθῆ
 αὐτῷ, καὶ ὅπῃτε χαλεπώτατον ἢ φραστότατον καὶ ἐκ πί-
 νων γίε'· καὶ φωνὰς δὴ ἐφ' οἷς ἕκαστος εἴθε φθέσ-

1 Καὶ φωνὰς δὴ] Multum me
 terfit hic locus (inquit Stepha-
 nus) tum propter οἷς, tum ἐκα-
 στος. Ficinus per circumlocuti-
 onem explanat, cui non assen-

tior, præcipue ob prolixitatem,
 & quia non vult ἕκαστος mutari
 in ἕκαστον quamquam substanti-
 vum generis est Neutrum. Ita
 mutat Stephanus. Ἄπ' αἷς ἔ-

γεσθῶ

quoque reprobabit, ut turpia. Iisdem præterea quibus illi incumbet studiis, eorumque evadet perfimilis. Neceſſe id omnino eſt, ô Socrates. Nondum tamen maximam induximus neceſſitatem. Quam? Quam operibus inferunt, non perſuadentes verbis præceptores ſophiſtæque iſti. An non obſequentem infamia notant? jactura pecuniarum, & mortis ſupplicio damnant? Summopere. Quem igitur alium ſophiſtam putas, aut quos alios privatos ſermones adverſari iſtis & reſiſtere poſſe? Nullum puto inquit ille. Nullum inquam ego. Quin & his reſiſti, ſumma ſtultitia eſt. Neque enim fuit unquam, nec eſt, nec erit mos alius, ad virtutem inſtitutus, præter iſtorum diſciplinam, ô amice. Humanus ſcilicet, nam divinum quidem, juxta proverbium, excipiamus. Certo enim id ſcito, quiſquis immaculatus & integer ex hac conſtitutione rerum publicarum evaſerit, talem divino auxilio evaſiſſe. Haud aliter mihi videtur. Iſtud præterea tibi videri debet. Quidnam? Quiſque eorum qui privatim accepta mercede homines erudiunt, quos quidem ſophiſtas, & æmulos artium appellant, nihil aliud docendum putat, quam multorum ſententias in quibus conſentiunt, quoties congregantur, atque hanc ſapientiam vocat: veluti ſiquis vaſti cujuſdam animalis bruti, robuſti admodum, & (ab homine) enutriti, iras & cupiditates ſingulas obſervaverit, quave ratione adire hoc deceat, qua attrectare: item quando vel ferocius eſt, vel mitius, & ex quibus cauſis tale fiat.

καὶ τὸν εἰσὶν ἡλίγειας. Id eſt, Voces quas quam effert ſolet mulieri, vel indicant ipſum demulceri. Sed quid opus illa mutatione, viz. φθίγειας in ἡλίγειας; Nonne ſequens ἡμερῶν inanis eſt repetitio ἡλίγειας; Mallem φθίγειας integrum ſervari ut hic ſentus ſit, voces quas unumquod-

que edere ſolet. Hanc lectionem veram eſſe ducō alioquin & ἡμερῶν, & ἄλλο φθιγγεῶν (ſive ad homines ſive bruta referatur) prorsus inutilia ſunt & Vacua. Lege item ἡμερῶν τε ἢ ἀεργαίαις ad exemplum antecedentium χαλεπώτατον ἢ πρα-

Voces

γραφῆς, καὶ οἷαις αὐτῶν ἄλλοι φθελγομένοις ἡμεροῦται τε καὶ ἀγροαίῃ· καταμαθὼν δὲ ταῦτα πάντα, ξυμβοιά τε καὶ λήξις τριβῆ, σοφίαν τε καλέσσει, καὶ ὡς τέχνῳ συνησάμενος, ὅτι διδασκαλίαν παρέποιτο μηδὲν εἰδὼς τῆ ἀληθείᾳ τῶν τῶ δοξμάτων τε καὶ ἐπιθυμιῶν, ὅ, πικρόν, ἢ αἰχρόν, ἢ ἀγαθόν, ἢ κακόν, ἢ δίχμον ἢ ἀδικον· ὀνομαζοῖ δὲ πάντα ταῦτα ὅτι ταῖς ἑ μεγάλας ζῶας δόξαις· οἷς μὲν χάροι ἐκείνο, ἀγαθὰ καλῶν· οἷς δὲ ἄχθοιτο, κακὰ· ἄλλον δὲ μηδένα ἔχει λόγον πρὸς αὐτῶν· ἀλλὰ τὰ ἀναγκαῖα, δίχμα καλοὶ καὶ καλὰ, τῷ δὲ ἑ ἀναγκαῖον καὶ ἀγαθὸν φύσιν ὅσον ἀφαιρέσει τῶ ὄντι, μήτε ἑωρακῶς εἶη, μήτε ἄλλω δυνατὸς δεῖξαι τοῦτος δὴ ὢν, πρὸς Δίος, ὅτι ἀποπος ἂν σοὶ δοκῆ εἶναι παιδουτῆς; Ἐμοιγ', ἐφῆ. Ἡ οὖν τί τῶ δοκεῖ ἀφαιρέσει ὁ τῷ τῶ πολλῶν καὶ παντοδαπῶν ξυμβολῶν ὄργῳ καὶ ἡδονῶν κατανοητέοναι, σοφίαν ἡγεύμενος, εἴτ' ἐν γραφικῇ, εἴτ' ἐν μουσικῇ, εἴτε δὴ ἐν πολιτικῇ; ὅτι μὲν γὰρ εἴαν τις τῶ τοῖς ὀμιλῆ, ἐπιδεικνύμενος ἢ ποιήσῃ, ἢ πινὰ ἄλλῳ δημευγίαν, ἢ πόλει ἀφαιρέσειαν, κωδῆς αὐτοῦ ποιῶν τῶς πολλῶς, πέρα τῶ ἀναγκαῖων, ἢ Διομηδεῖα λεγομένη ἀνάγκη ποιεῖν αὐτῶ πάντα ἂ ἂν ἔτοι ἐπαινώσῃ· ὡς δὲ ἀγαθὰ καὶ καλὰ ταῦτα τῆ ἀληθείᾳ, ἢ δὴ πῶποτε τῶ ἡκιστας αὐτῶν λόγον διδόντος ἑ καταγέλαστον; Οἶμαι δὲ γ', ἢ δ' ὅς, εἰδ' ἀκέσομαι. Ταῦτα τῶν πάντα ἐνοήσας, ἐκείνο ἀναμνήσθη, αὐτὸ τὸ καλόν, ἀλλὰ μὴ τὰ πολ-

1 Διομηδεῖα ἀνάγκη] *Diomedea* necessitas ad illos refertur qui vi adacti non sponte aliquid faciunt. Quidam originem adagii ad Thracium illum *Diomedem*, qui fertur ho-

spites compulisse ut cum filiabus suis deformissimis rem haberent, quos posthac interimebat. Alii ad *Diomedem* Græcorum Ducem referunt, qui cum una cum *Ulyssæ* sublato *Palladio* ad

Voces item quas Unumquodque solet exprimere. Quibus præterea vocibus aliorum efferatur id animal vel placatur. Postquam vero ob diuturnam consuetudinem hæc omnia percepit, *sapientiam* vocet, & tanquam arte quadam collecta ad docendum se conferat, revera ignorans quæ potissimum harum opinionum cupiditatumque, honesta vel turpis, bona vel mala, justa sit vel injusta. Nominet vero singula ad ingentis bestię illius opinionem, bona videlicet quibus delectatur ipsa, mala quibus offenditur: nec aliam prorsus ullam de his afferat rationem, sed quæ necessaria sunt justa nuncupet & honesta: quo vero boni ipsius necessariive natura differat, neque ipse perspexerit unquam, neque aliis ostendere possit. Siquis inquam, ita affectus sit, nonne per Jovem absurdus præceptor esse tibi videbitur. Mihi vero. An differre tibi ab hoc ille videtur, qui multorum variorumque hominum in unum convenientium iram & voluptates callens, sapientiam esse ducit, sive in pictura sive in musica, sive administrandæ reipublicæ disciplina? Patet enim quod si quis cum his versetur, eisque ostendat, vel poësas, vel alterius artis opes, vel ad rempublicam attinens ministerium, exhibeatque vulgo judicandi operis auctoritatem, ultra necessaria, *Diomedea*, ut aiunt, necessitate cogetur ea facere quæ probaverint, quod vero bona hæc revera atque honesta sint, an audisti quandoque ipsorum aliquem rationem non ridiculam assignantem? Nec audivi quidem unquam, nec, ut arbitrator, audiam. Hæc igitur animo si-

Campum rediret noctu, *Ulysses* quo facti gloriam in se unum transferret, destinabat Occidere *Diomedem* præcedentem ac *Palladium* secum portantem. Itaque cum enssem in caput illius a tergo vibrasset, *Diomedes*,

visa ad lumen Lunæ gladii umbra, subtraxit se Morti: correptumque *Ulysses* vinculis manibus præcedere compulit, gladio lato subinde cædens, illius tergum. Sic *Suidas* & *Zenodorus*.

λὰ χαλά· ἢ αὐτὸ τὸ ἕκαστον, καὶ μὴ τὰ πολλὰ ἕκα-
 στα, ἔσθ' ὅπως πληθὸς ἀνέξε'), ἢ ἡγήσε' εἶναι; Ἡ-
 κιστά γ', ἔφη. Φιλόσοφον μὲν ἄρα (ὡς δ' ἐγώ)
 πληθὸς ἀδιώαλον εἶναι. Ἀδιώαλον. Καὶ τὲς φι-
 λοσοφοῦντας ἄρα ἀνάγκη ψέγεσθαι ὑπ' αὐτῶν
 Ἀνάγκη. Καὶ ὑπὸ τέτων δὴ τῶν ἰδιωτῶν, ὅσοι
 παροσμυλῶντες ὄχλῳ, ζῆροειν αὐτὰς ἐπιθυμοῦσι.
 Δῆλον. Ἐκ δὴ τέτων, τίνα ὄρας σωτηρίαν φιλο-
 σόφῳ φύσει, ὥστ' ἐν τῷ ἐπιτηδύματι μέναισαν
 παρὲς τέλος ἐλθεῖν; οἷοί μ' ἐκ τῶν ἐμπαροσθεν ὠ-
 μολόγηται γὰρ δὴ ἡμῖν θυμάθεια, καὶ μνήμη, καὶ ἀν-
 δρία, καὶ μεγαλοπρέπεια ταύτης εἶναι τῆς φύσεως.
 Ναί. Οὐκοῦν βύθους ἐν πᾶσιν ὁ τοῖστος, παρῶτος
 ἔσται ἐν ἅπασιν, ἄλλως τε καὶ ἐὰν τὸ σῶμα φυῆ
 παροσφερὲς τῆ ψυχῆ; Τί δ' εἰ μέλλει; ἔφη. Βε-
 λήσοιται δὴ (οἶμα) αὐτὰς ζῆσθαι, ἐπειδὴν παροσ-
 βύτερος γένηται, ἐπὶ τὰ αὐτῶν πράγματα οἱ τε οἰ-
 κεῖοι καὶ οἱ πολῖται. Πῶς δ' οὐ; Ὑποκείσοιται ἄρα
 δρόμοι καὶ τιμῶντες, παροσβαλαμβάνοντες καὶ παροσ-
 κολακθῶντες τῶν μέλλουσιν αὐτοῦ διώαμιν. Φιλεῖ
 γυν (ἔφη) ἔγω γίγνεσθαι. Τί οὖν (ἦν δ' ἐγώ) οἷοί
 τῶν τοῖστων ἐν τοῖς τοιούτοις ποιήσθην; Ἄλλως τε καὶ
 ἐὰν τύχη μεγάλης πόλεως ὢν, καὶ ἐν ταύτῃ πλε-
 σιός τε καὶ γενναῖος, καὶ ἐπὶ θυεῖδης καὶ μέγας; ἄρ' εἰ
 πληρωθῆσεσθαι ἀμνηστίας ἐλπίδος; ἡγεμόνων καὶ τῶν
 τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἱκανὸν ἔσεσθαι,
 παροσπείων; καὶ ἐπὶ τέτοις ὑψηλὸν ἐξάγειν αὐτὸν,
 χημαλισμοῦ καὶ φρονήματος κενόδ, ἀνθ' νοῦ, ἐμπι-
 πλάμνον; Καὶ μάλ', ἔφη. Τῷ δὴ ἔγω ἀγα-
 θεμῶν ἐὰν τις ἡρέμα παροσελθὼν τὰ ληθῆ λέγη, ὅ-
 τι νῦν οὐκ ἐνεστὶν αὐτὰς, δαῖται δέ τὸ ἵ' ἐκλήτὸν μὲν

1. Παροσφερὲς τῆ ψυχῆ] Lege si velis παροσφερής.

gens omnia, recordare & illud: Num potest vulgus, admittere vel cogitare *Unum ipsum esse per se pulchrum*, & non multa esse pulchra: vel *Unum esse quod per se singulatim existit*, & non multa? Minime. Philosophus ergo vulgus esse non potest. Non. Quinetiam necesse est ab eo philosophantes vituperari. Necesse. Et a quibusque populo placere volentibus. Patet. Ex his ergo quam rationem servandi ingenii philosophici vides, ut suo in studio perseverans, ad finem philosophandi veniat? sic autem ex his quæ dicta sunt, cogita. Concessum est, discendi acumen, memoriam, fortitudinem, magnificentiam ad hoc ingenium pertinere. Plane. Nonne statim apud omnes talis in cunctis primus erit, præsertim si corpus natura nactus sit, animo conforme? nihil certe prohibet. Volent igitur & domestici omnes, & cives ad sua negotia peragenda hoc uti, cum adoleverit. Sic certe. Quare precibus, supplicationibus, honoribus, blandimentis præoccupabunt futuram ipsius virtutem atque potentiam. Ita fieri solet, Quid hominem talem arbitraris tunc effecturum? præsertim si ampla in civitate natus sit, & in ea divitiis insignis ac genere, honesta præterea forma sit atque procerus, nonne imensa spe elatum iri hunc censes? putantem se ad res tam *Græcorum* quam *Barbarorum* gerendas sufficere. Unde & seipsum extollet, fastidioso habitu lasciviens, inanique fastu, & insana inflatus superbia. Vehementer. Si quis hominem sic affectum amice moneat dicens, mentem ipsum nequaquam habere, egere tamen: sed eam a nullo

2 Ἐξαρεῖν] Lege ἰξαρεῖν, sic ut præcedens πλῆρωθίστοδ.

3 Οὐ κτητὸν] In Basil. Edit. legitur οὐ τακτόν.

θυλθύσαντε τῇ κλήσει αὐτῶ· ἄρ' ὑπεπέτες οἷε εἶναι εἰ-
 σακχῶσαι ἀφ' ἑταίρων κακῶν; Πολλοὶ γὰρ δεῖ, ἢ δ'
 ὅς. Ἐὰν δ' οὖν (ὡ δ' ἐγώ) ἀφ' τὸ εὖ πεφυκέ-
 ναι, καὶ τὸ συγγενὲς τῷ λόγων, εἰς αἰσθάνηταί πη, καὶ
 κάμπηται, καὶ ἑλκίται πρὸς φιλοσοφίαν, πῶ οἴομεθα
 δεῖσθαι ἐκείνης τὰς ἡγεμονίας; Ἐπολλυῖα αὐτῶ τ'
 χρείαν τε καὶ ἑταιρείαν; ἐπ' ἅν μὲν ἔργον, πᾶν δ'
 ἔπος λέγοντάς τε καὶ περὶ τῆς, καὶ πρὸς αὐτὸν, ὅ-
 πως ἂν μὴ πεισθῆ, καὶ πρὸς τὸ πείθοντα, ὅπως ἂν
 μὴ οἴσθ' ἢ, καὶ ἰδίᾳ ὀπιβεκθύνουσαι, καὶ δημοσίᾳ εἰς
 ἀγῶνα καθιστάνας; Πολλή (ἢ δ' ὅς) ἀνάγκη. Ἔστιν
 οὖν ὅπως ὁ ποιῶντος φιλοσοφῆσι; Οὐ πάνυ. Ὅρα οὖν
 (ὡ δ' ἐγώ) ὅτι οὐ κακῶς ἐλέγχθη, ὡς ἀφ' αὐτὰ
 τῆς φιλοσοφίας φύσεως μέρη, ὅταν ἐν κακῇ τροφῇ
 γένηται, αἴτια τὸ πῶν πῶν ἔκπεσεῖν ἐκ τῆς ἐπιτη-
 δόματος; καὶ τὰ λεγόμενα ἀγαθὰ, πλοῦτοί τε καὶ
 πᾶσα ἢ τοιαύτη ὀπιβεκθύνουσαι; Οὐ γὰρ ἀλλ' ὀρθῶς
 (ἔφη) ἐλέγχθη. Οὗτος δὲ (εἶπον) ὡ θαυμάσιε, ὀ-
 λεθρός τε καὶ ἀφροσύνη τοσαύτη τε καὶ τοιαύτη τῆς
 βελτίστης φύσεως εἰς τὸ ἀεικὸν ἐπιτήδευμα, ὀλίγη
 καὶ ἄλλως γιγνομένη, ὡς ἡμεῖς φησὶ καὶ ἐκ τῶν
 δὴ τῶ ἀνδρῶν καὶ οἱ τὰ μέγιστα κακὰ ἐργαζόμενοι τὰς
 πόλεις γίνονται καὶ τὰς ἰδιώτας, καὶ οἱ τὰ ἀγαθὰ, οἱ δὲ
 ταύτη τύχῃσι ρυέντες. Ἐπιμικρὰ τὴ φύσις οὐδὲν μέγα
 ἐδέετο ἐδέενα οὐτε ἰδιώτῃ οὐτε πόλιν ἀφ'. Ἀ-

1 Ἀποκλίνει αὐτὸς] *Stephanus* putat verbum ἀποκλίνει non ad χρείαν & ἐπιχείριαν referri, sed ad præcedentia verba ἐκείνης τὰς ἡγεμονίας, delenda ergo penitus est translatio vetus & sic verba sunt interpretanda. Quid facturos putamus illos qui putant se utilitatem

*quam ex eo percipiēbant ἐπιφο-
 dalitatem amittere?*

2 Καθιστάνας] *Defideratur in-*
finitivus, cuiusmodi ἀφ. πλῆ-
σειν, vel οὐ πάντοτε post hoc
καθιστάνας. Quod si nihil de-
esse dicat aliquis ad verbi ali-
cujus præcedentis repetitionem

comparari posse nisi se ejus adeptioni subjiciat, an facile illum tantis occupatum malis præstare momenti aures putas? Longe abest. Sin autem bonitate naturæ, & innato quodam erga rationem affectu inductus aliquis auscultet flectaturque, & ad philosophiam trahatur, quid eos facturos existimamus, qui putant monitoris illius usu & consuetudine adolescentem corrumpi? Nonne & loquendo, & agendo omni studio certaturos, ut nec adolescens monitis pareat, nec exhortator ille aliquid persuadeat, eum tam privatis insidiis, quam publicis accusationibus insequentes? valde necessarium est. Restabit ergo huic ulla ad philosophandum facultas? Exigua plane. Videsne haud abs re nos supra dixisse, philosophicæ naturæ partes, si perversa adhibita sit educatio, causas esse quadammodo, ut quis ab eo studio avertatur? quinetiam impedimento esse ea quæ vulgo bona putantur, divitias scilicet, & omnem hujusmodi supellectilem? Recte nimirum est dictum. Hic est, ô mirifice vir, interitus & corruptio talis ac tanta naturæ ipsius ad excellens officium optimæ, quæ quidem rara admodum, ut diximus, reperitur: atque hujus ingenii sunt hi viri qui nefaria scelera patrant, & privatim, & publice: atque item qui sunt & privatis & civitatibus bonorum ingentium autores. Exile vero ingenium nihil unquam vel privatim,

confugiendum est, quum sit nullum præter *δρασίαν*, quod haud apte repeteretur, ut omitterem *πᾶς* illi addi necesse fore, quod jam duobus participiis junctum habuimus. *Stephanus.*

3 Τὸ ἀείρον] Non male fortasse post *ἐπιτηδεύματα* expunge-

Tom. II.

tur interpunctio ut intelligamus *γυνομένης ὀλιγῆς εἰς τὸ δ. c.*
Idem.

4 Σμικρὰ ἢ Φύσις] Vide supra pag. 22. lin. 20. fortasse in *οἱ ἀνὰ πᾶσιν τύχαισι βίαιαι*, Illud *πᾶσιν* postponendum *τύχαισι* vel legendum *ἢ ἀνὰ τύχαισι*

C

vel

ληθέσται, ἢ δ' ὅς· Οὗτοι μὲν δὴ οὕτως ἐκπίπλον-
 τες οἷς μάλιστα προσήκει, ἔρημον καὶ ἀτελεῖ φιλοσο-
 φίαν λιπόντες, αὐτοὶ τε βίον οὐ προσήκοντα ἐδ' ἀ-
 ληθῆ ζῶσι· τινὲς ἤ, ὡς περ' ὄσφαιλῶν ζυγίων, ἄλ-
 λοι ἐπεισελθόντες ἀνάξιοι ἠέχωνά τε, καὶ ὀνειδή παρῆ-
 ψαν· οἷα καὶ σὺ Φῆς ὀνειδίξεν τὲς ὀνειδίξοντας ὡς οἱ ζυ-
 γόντες αὐτῆς, οἱ μὲν, ἐδένος, οἱ δὲ πολλοὶ πολλῶν κακῶν
 ἀξιοὶ εἰσι. Καὶ γὰρ οὐκ (ἔφη) τὰ γε λεγόμενα, ταῦ-
 τα. Εἰκότως γάρ, ἡ δ' ἐγώ, λεγόμενα καθορῶντες γὰρ
 ἄλλοι ἀνθρωπίσκοι κενὴν τινὴν χώραν ταύτῃ γινο-
 μένην, καλῶν ἢ ὀνομάτων καὶ προσχημάτων μετῆς,
 ὡς περ' οἱ ἐκ τῶν εἰρημῶν εἰς τὰ ἱερά σποδισσάσκοντες,
 ἄσμοι καὶ ἄσμοι ἐκ τῶν τεχνῶν ἐκπιδῶσιν εἰς τὴν φιλο-
 σοφίαν, οἱ δὲ κομψότατοι ὄντες τυγχάνουσι παρὰ τὸ
 αὐτῶν τεχνίον· ὁμοίως γὰρ δὴ παρὰ γε τὰς ἄλλας τέχνας
 καί περ' οὕτω πραττέσης φιλοσοφίας τὸ ἀξίωμα με-
 γαλοπρεπέτερον λείπει). Ἐδὲ ἐφιέμενοι πολλοὶ, ἀτε-
 λεῖς μὲν τὰς φύσεις, ὑπὸ τῶν τεχνῶν τε καὶ δημιουργῶν ὡ-
 σπερ τὰ σώματα λελῶδον, ἔτι καὶ τὰς ψυχὰς συσκευ-
 κλασμοὶ τε καὶ σποπυρομμοὶ ἀφ' αἰσ βασιλείας
 τυγχάνουσιν ἢ οὐκ ἀνάγκη; Καὶ μάλα, ἔφη. Δοκεῖ
 οὐκ ἐπὶ (ἡ δ' ἐγώ) ἀφ' αἰσ εἶδεν δ' ἐγὼ
 κλησάμενος χαλκῆος, φαλακρῆ καὶ σμικρῆ, νεωπὶ
 μὲν ἐκ δεσμῶν λευκῆος, ἐν βαλακίῳ δὲ λευκῆος,
 νεωπὶ ἰμάτιον ἔχοντος, ὡς νεωπὶς παρεσκευασμένης,
 ἀφ' αἰσ πενίαν καὶ ἐρημίαν τῆς δεωπότης τινὴν θυγατέρα
 μέλλοις γαμῆν; Οὐ πάνυ (ἔφη) ἀφ' αἰσ. Ποῖ
 ἄτλα οὖν εἰκὸς γενναῖν τὲς ποιήτας; ἐν νόθα καὶ φαῦ-
 λα; Πολλὴ ἀνάγκη. Τί δέ; τὲς ἀνάξιοις παιδεύ-
 σεως, ὅταν αὐτῇ πλησιάζοντες ὁμιλῶσι μὴ κατ'
 ἀξίαν, ποῖ ἄτλα φῶμεν γενναῖν ἀφ' αἰσ ἠεὶ τε καὶ
 δόξας; ἄρ' ἔχ' ὡς ἀληθῶς προσήκοντα ἀφ' αἰσ σο-
 φίσματα

vel publice magnum efficit. Vera nimirum loqueris. Cum plerique ad philosophandum natura idonei ab hoc studio detorquentur, philosophiamque imperfectam & desolatam destituunt, vitam inque decentem, neque veram ducunt: philosophiam vero tanquam cognatis orbam, alii quidem ea certe indigni aggredientes, decorant ipsam nimium, eaque afficiunt infamia, qua notari ipsam a detractoribus illis commemorabas, objicientibus, quod eorum qui philosophiæ dant operam quidam nullo, multi vero multis malis digni sunt. Dicta certe hæc sunt. Ac merito dicta. Conspicientes profecto alii plerique homunculi sedem hanc vacuam quidem, præclaris tamen cognomentis dignitateque illustrem, instar eorum qui ex carcere ad templa confugiunt, libenter ex artibus ad philosophiam profiliunt, quicumque præsertim in artiuncula sua excellunt, nempe philosophia quanquam ita se habet, artibus tamen cæteris dignitate & magnificentia præstat. Quam affectant plerique, natura quidem imperfecti, & artibus opificiisque sicuti corpora læsi, sic & animos mechanicis ministeriis depressi atque confracti, nonne necessarium est? Maxime. An censes eos aspectu quicquam differre a fabro ærario, divite, parvo calvoque qui e vinculis exiit, balneisque se lavit, & nova se veste tanquam sponsum ornavit, & filiam domini sui inopia pressi, non alium cui daret habentis ducturo. Haud longe differre existimo: Quale ex his prolem nasci putandum est? nonne notham scilicet & abjectam? Necessè est omnino. Homines aut disciplina indignos, quoties ipsi præter dignitatem adhærent, quales cogitationes opinionisque producere dicimus? nonne, ut nominare decet, sophismata?

Φίσηματα, κ' ἐδὲν γνήσιον, ἐδὲ φρονήσεως ἄξιον ἀληθιῆς ἐχόμενον; Παντελῶς μὲν οὖν, ἔφη. Πάνυ σμικρὸν δὴ π' (ἔφω ἐγώ) ὦ Ἀδείμαντε, λείπετ' ἵ καὶ ἄξιαν ὁμιλοῦντων φιλοσοφία, ἥπερ ὑπὸ φυγῆς καταληφθὲν, γενναῖον κ' εὖ τετραμμένον ἦθος, σπείρα τ' ἀγαθῶν κτ' ἰσὺν φύσιν μείναν ἐπ' αὐτῇ· ἢ ἐν σμικρᾷ πόλει, ὅταν μεγάλη ψυχὴ φυῆ, κ' ἀπμάσασα τὰ τῆς πόλεως ὑπερίδῃ· βραχὺ δὲ πε π' κ' ἀπ' ἄλλης τέχνης δικαίως ἀπμάσαν εὐφυνὲς ἐπ' αὐτῷ ἀνέλθοι εἴη δ' ἀν κ' ὅ ἔ ἡμετέρες εἰαίρεσ' Θεάγους χαλινὸς οἷος καταχεῖν· κ' γὰρ Θεάγ' τὰ μὲν ἄλλα πάντα παρεσκευάσται ὡς τὸ ἐκπεσεῖν φιλοσοφίας, ἢ ἔ ἰ σῶματος νοσοτροφία, ἀπείρβουσα αὐτὸν τ' πολιτικῶν, κατέχει τὸ δ' ἡμέτερον σὺν ἄξιον λέγειν, ἢ τὸ δαιμόνιον σμικρὸν· ἢ γὰρ πε πινὶ ἄλλω, ἢ ἐδὲν τ' ἐμπροσθεν γέρονε· κ' ἰ τῶν δὴ τ' ὀλίγων οἱ γεύομενοι κ' γευσάμενοι ὡς ἡδὺ κ' μακαριον τὸ κῆμα, κ' τ' πολλῶν αὐ ἰκανῶς ἰδόντες τιῶ μαρίαν, κ' ὅπ' ἐδὲν ὑγές (ὡς ἔπος εἰπεῖν) ὡεὶ τὰ τ' πόλεων πράττει, ἐδ' ἐστὶ ζύμμαχος μεθ' ἴτε π' ἰὼν ἐπὶ τιῶ τ' δικαίων βοήθειαν, σὺζοιτ' ἀν·

1 Βραχὺ ἢ π'] Ita legit Stephanus. Βραχὺ (subaudi μέγεθος) ἢ π' π' κ' ἀπ' ἄλλης τέχνης δικαίως ἀπμάσαν, εὐφυνὲς ἐπ' αὐτὴν ἀνέλθῃ.

2 Θεάγ'] Theages Demodoci filius a Patre ad Socratem delatus ut institueretur. De quo præclarus est Dialogus in Tomo primo inscriptus Theages.

3 Τὸ δαιμόνιον] De Damone Socratis variæ narrantur fabulæ, dicunt alii vivam fuisse vocem in rebus dubiis illum semper admonentem, alii bonum

ejus Genium, alii (quibus assentior) Bonæ conscientiæ admonitionem fuisse putant. qua semper usus est Philosophus. Audi, quid ipse ait esse. Ἐστὶ τὸ θεῖα μῦθος παρεπόμενον ἐμοὶ ὡς Παιδὸς ἀρετῶμενον δαιμόνιον. Ἐστὶ ἢ τοῦτο φωνή· ἢ ὅταν γένη, ἀεὶ μοὶ σημαίνει δ' ἀν μίλλω πράττειν τέτε ἀποτροπῶ. Περὶ τῆς δ' ἀπ' ἐπε. Καὶ ἐὰν π' μοὶ τ' φίλων ἀναγκινῶ, κ' γένη, ἢ φωνή πωτὸν τέτο ἀποτροπῆ εἰ σὺν ἐὰν πράττειν. Est (inquit) quod me divino numine comitatur ab in-
ἀλλ.

mata? nihilque legitimum, nihil dignum, nihil prudentiæ veræ conveniens? Sic omnino dicendum. Itaque pauci admodum restant homines, Adimante, qui digne in philosophia versentur: hique sunt qui bona indole nati ac bene enutriti, vel exilio deprehensi otium ad philosophiam nanciscuntur, unde philosophiæ adversis occupationibus liberi natura duce suis in studiis perseverant: vel quum magnificus quidam animus angusta in urbe natus, spretis reipublica ipsius muneribus, ac multo magis contemptis, reliquarum artium opificiis, pro naturæ dotibus, ad philosophandum se confert. Foret autem & *Theagis* familiaris nostri frœnum ad cohibendum fatis validum. *Theages* enim noster ita est comparatus, ut a philosophando excludatur. Corporis vero debilitas ipsum a rebus civilibus prohibet. Dæmonis autem nostri signum referre nunc non decet. Vel enim cuidam alteri duntaxat, vel nulli superiorum contigit. Horum vero paucorum quicumque gustant & gustaverunt quam dulcis hæc sit ac beata possessio, & insaniam plurimorum perspiciunt: quia videlicet nullus, ut breviter ita simpliciterque dicam, recte quicquam in rebus publicis agat neque focius aliquis, & adjutor reperiat, qui cum defendendæ justitiæ curam suspiciens

euntis ætatis primordio. Illud autem vox est, quæ quum existit mihi semper significet ejus rei quam sim facturus dehortationem: nunquam vero ad aliquid suscipiendum me impellit; quod si quis Amicorum mihi aliquid communicat, & illa vox extiterit, illud idem ne fiat dehortatur, & non me facere permittit. His de rebus vos testes exhibebo. &c. Plat., *Theag.* Tom. 1.

4. [ὁ γενομένης] Quando omni ejus Philoiophia utitur Socratis ad Veri investigationem, id

est, ad propagandam Religionem, non possum hæc & sequentia verba cum nonnullis ff. Scripturæ locis non comparare; Γεύσασθε & ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος, μακάριος αἰνῆς ὡς ἐλπίζετε ἐπ' αὐτόν. Gustate & videte &c. Psal. 34. v. 8. & alibi. Ὅτι ἤκουσα φῶρον πολλῶν παρρηκέντων κυκλόθεν. Audivi blasphemiam. P. 31. vers. 13. & Οὐκ ἐστὶ ποιῶν χρηστότητα. ὅσα ἐστὶν εἰς εἰς ἐνός. Nemo est qui bonum &c. Ps. 14. ver. 3.

ἀλλ' ὅσῳ εἰς θηρία ἄνθρωπος ἐμπεσὼν, οὔτε ξυμ-
δικεῖν ἐθέλων, οὔτε ἰκανὸς ὢν εἰς πᾶσιν ἀγέλοις ἀνέ-
χειν, πρὶν τι τῶ πόλιω ἢ Φίλῳ ὀνήσασθαι προαπολό-
μην, ἀνωφελὲς αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἀν γένοιτο.
ταῦτα πάντα λογισμῶ λαβὼν, ἡσυχίαν ἔχων, καὶ τὰ
αὐτοῦ πράττων, οἷον ἐν χειμῶνι κονιορτοῦ καὶ ζάλῃς
ὑπὸ πνύματος Φερομένης, ὑπὸ τειχίων ὑποστάς, ὁρῶν
τῆς ἄλλης καταπιμπλαμένῃς ἀνομίας, ἀγαπᾷ εἰ-
πη αὐτὸς ἰκαρῶς ἀδικίας τε καὶ ἀνοσιῶν ἔργων τὸν τε
ἐνθάδε βίον βιάσασθαι, καὶ τῶ ἀπαλλαγῆναι αὐτῆς μὲν
καλῆς ἐλπίδος ἰλέως τε καὶ βίῃς ἀπαλλάξασθαι.
Ἄλλὰ τοι (ἢ δ' ὅς) ἐπὶ τὰ ἐλάχιστα ἀν διαπραξά-
μηνος ἀπαλλάτῃτο. Οὐδέ γε (εἶπον) τὰ μέγιστα,
μὴ τυχὼν πολιτείας προσικήσῃς· ἐν γὰρ προσικήσῃ
αὐτὸς τε μᾶλλον αὐξήσῃ, καὶ τὰ τῶ ἰδίων καὶ τὰ κοινὰ
σώσῃ· τὸ μὲν οὐδὲ τῆς φιλοσοφίας ὧν ἕνεκα διαβο-
λήν εἴληφε, καὶ ἐπὶ ἕ δικαίως, ἐμοὶ μὲν δοκεῖ μελεί-
ως εἰσῆσθαι· εἰ μὴ ἔτ' ἄλλο λέγεις τί σύ. Ἄλλ'
ἔδῃν (ἢ δ' ὅς) ἐπὶ λέγω πρὸς τῆς· ἀλλὰ τῶ
προσήκασαν αὐτῇ τίνα τῶ νῦν λέγεις πολιτικῶν. Οὐδ'
ἦν τινα εἶναι, εἶπον· ἀλλὰ τῆς καὶ ἐπαιτιῶμα, μηδε-
μίαν ἀξίαν εἶναι τῶ νῦν καλῶσιν πόλεως, φιλοσό-
φου φύσεως· διὸ καὶ φρέσασθαι τε καὶ ἀλλοιοῦσθαι αὐ-
τῶ, ὡς τῶ ξενικὸν σπέρμα ἐν γῆ ἄλλῃ σπέρμα μόνον,
ἐξίτηλον εἰς τὸ ἐπιχώριον φιλεῖ κρατῆρμον ἵεναι,
οὔτω καὶ τῆς τὸ γένος, νῦν μὲν ἐκ ἴσων τῶ αὐτῆ
δύναμιν, εἰς ἀλλότριον εἶδος ἐκπίπτειν· εἰ ἢ λήψῃ

ἰ Καθαρός ἀδικίας] Nihil est datum confecerit, ad astra facile
est Melius (inquit Cicero ad revertetur. de Univ.
Brutum) quam memoria recte
factorum. Qui recte est honeste
curriculum vivendi a Natura

ἴσον δὲ τύκλειον αἰεὶ
ἴσων δὲ ἐν ἀμύκταις ἀλλο-
ον ἔχοντες ἀποστεινέρον

τῶ

liquis sospes evadat : sed tanquam homo in bestias incidens, cum nec una injuste agere velit, nec solus ipse omnibus feris possit resistere ante pereat, quam quicquam vel civitatem, vel amicos juvet : atque ita & sibi & aliis sit inutilis : Hæc, inquam, omnia quicumque diligenter animadvertunt, quietem agunt, & sua duntaxat curant : ac velut in procella, dum & turba agitur, & venti perflant, & offunditur pulvere cœlum, intra parietes tuti permanent : aliosque intuiti nequitia involutos, satis habituros se putant, si puri ipsi ab injustitia & iniquis facinoribus vixerint, & exactis vitæ curriculum bona cum spe hilares pique decesserint. Haud parva certe his egerit, qui ita vitam transiget. Neque maxime tamen si nactus non fuerit convenientem sibi rempublicam. Nempe in ea & ipse proficiet, augeturque magis, & privata simul publica que servabit. Hactenus quam ob causam philosophia calumniam subiit, quodve injusta ea calumnia, sit, satis dictum arbitror, nisi aliud ipse forsan adjece- ris. Nihil ad hæc ego præterea dicerem. Sed earum quæ nunc extant rerumpublicarum quam potissimum philosophis convenire putas ? Nullam prorsus, atque idcirco conqueror, quia nullam video ex his quæ nunc extant rerumpublicarum institutionem ingenio philosophi dignam. Quamobrem mutari hanc naturam ac verti necesse est. Utque peregrinum semen in alienum solum jactum debilitatur, ac degenerans ad indigenam vertitur loci feminisque naturam, ita & hoc genus propria nunc amissa Virtute in alienam speciem permutatur. Sin autem autem optimam rempublicam nanciscatur,

Ἐθλοὶ νέμονται.

Ἄδαικρον νέμονται αἰῶνα.
 Æque autem noctibus semper
 Æque & in diebus So-
 lem habentes minus laborant.

Boni degunt vi-

tam. & paulo post

Illachrymabili fruuntur ævo.

Pin. Ol. 2. vide quoque supra
 lib. 1. pag. 14. lin. 12.

C 4

sicut

τιῷ ἀρίστῳ πολιτείαν, ὡς ἄρ' ἔχει αὐτὸ ἀριστὸν ὅστις
 τότε δηλώσει οἱ τῆτο μὲν τὰ ὄντι βεῖον ἰῶ, τὰ δὲ
 ἄλλα, ἀνθρώπινα, τὰ τε ἴ Φύσεων καὶ τ' ὀπιτηδευ-
 μάτων· δηλὸς δὲ ἔν ἐι ὅτε μὲν τῆτο ἐρήσει τίς αὐτῆ
 ἢ πολιτεία. Οὐκ ἔγνω, ἔφη· εἰ γὰρ τῆτο ἐμελλον
 ἀλλ' εἰ αὐτῆ ἰῶ ἡμεῖς διελυθῶν οἰκίζοντες τιῷ
 πόλιν, ἢ ἄλλῃ. Τὰ μὲν ἄλλα (ἰῶ δ' ἐγὼ) αὐτῆ
 τῆτο δὲ αὐτὸ ἐρήθη μὲν καὶ τότε, ὅτι δεῖσι πὶ αἰ
 εἰνεῖναι ἐν τῇ πόλει λόγον ἔχον τῆς πολιτείας τ'
 αὐτὸν ὄντ' καὶ σὺ ὁ νομοθέτης ἔχον τῆς νόμης
 ἐπίθει. Ἐρήθη γὰρ, ἔφη. Ἀλλ' οὐκ ἰκανὰς
 (εἶπον) ἐδηλώθη, φόβω ὦν ὑμεῖς ἀνπλαυβανόμενοι
 δεδηλώκατε μακρὸν καὶ χαλεπῶ αὐτοῦ τιῷ
 σπόδειξιν· ἐπεὶ καὶ τὸ λοιπὸν οὐ πάντως βῆσον διε-
 λθεῖν. Τὸ ποῖον; Τίνα τρόπον μετὰ χειρίζομεν
 πόλις φιλοσοφίαν οὐ διαλεῖται. τὰ γὰρ δὴ με-
 γάλα πάντα ὀπισθαλῆ καὶ, τὸ λεγόμενον, τὰ κα-
 λὰ τὰ ὄντι χαλεπά. Ἀλλ' ὅμως (ἔφη) λαβέτω
 τέλος ἢ σπόδειξις, τέττε Φανερῶ νομοδῶ. Οὐ τὸ
 μὴ βέλεα (ἰῶ δ' ἐγὼ) ἀλλ' εἴτ' τὸ μὴ διύασ-
 θαι ἀφικαλύσει. παρὰν δὲ τιῷ γ' ἐμὲ πρῶθυμι-
 αν εἶση. σκόπη ἢ καὶ νῦν ὡς πρῶθυμος καὶ πρῶθυμι-
 δυνθικῶς μέλλω λέγειν, ὅτι τῆναντίον ἢ νῦν, δεῖ τ'
 ὀπιτηδύματος τέττε πάλιν ἀπτεῖ. Πῶς; Νῦν
 μὲν, ἰῶ δ' ἐγὼ, οἱ καὶ ἀπόμενοι μετὰ καὶ ὄντα, ἀρ-
 πτεκ παίδων το μετὰξὺ οἰκονομίας τε καὶ χρηματι-
 μῶ πλησιάσαντες αὐτῶ τὰ χαλεπωτάτῳ ἀπαλ-
 λάτῃον, οἱ φιλοσοφώτατοι ποιόμενοι· λέγω ἢ χα-
 λεπώτατον, τὸ πρὶ τῆς λόβης. ἐν ἢ τὰ ἐπίτα,
 εἶν, καὶ ἄλλων τῆτο πρῶθυμῶν πρῶθυμῶν ἐ-
 θέλωσιν

θέλωσιν

sicut & ipsum est optimum, tunc demum divinum quiddam id esse reliqua vero humana omnia tam ingenia, quam studia, declarabit. Videris autem mihi statim quænam ista respublica sit, quæ siturus. Haud recte præfagisti. Non enim hoc abs te desiderabam, sed nunquid hæc ipsa sit quam in commendenda civitate induximus, an alia? Quo ad alia quidem, hæc ipsa, hoc autem tunc etiam dictum est, oportere aliquid inesse semper in civitate, quod rationem reipublicæ eandem habeat, quam & tu legislator habebas, dum leges conderes. Dictum plane. Non satis tamen explicatum. Quippe nos oratio vestra deterruit, objiciens prolixam hanc & arduam demonstrationem fore. Nam quod sequitur, haud dictu facile est omnino. Quid istud? Qua potissimum ratione civitas philosophiam suscipere debeat, adeo ut non perdat. Nam magna quælibet fallacia esse solent, &, ut vere proverbio fertur, *præclara difficilia sunt*. Veruntamen quum istud inter nos constet, finem jam accipiat demonstratio. Facultas forte deerit mihi, voluntas certe nunquam. Tu vero præsens studium meum intelliges. Adverte etiam nunc quam prompte & intrepide sim dicturus, quod contra ac nunc fit, civitatem oporteat studium hoc attingere. Quonam pacto? Equidem hoc tempore, adolescentuli quum statim a teneris annis inter rei familiaris quæstuariæque negotia difficillimam hujus studii partem aggrediantur, paulo post discedunt, etiam qui sapientiæ apprime studiosi fore existimantur. Difficillimam vero partem inquam peritiam differendi. Deinde vero si ab aliis id agentibus acciti auditores fi-

θέλωσιν ἀκροαταὶ γίνεσθαι, μεγάλα ἡγοῦντο, πάρεργον οἰόμενοι αὐτὸ δεῖν πράττειν. πρὸς δὲ τὸ γῆρας, ἐκτὸς δὴ πῶν ὀλίγων, ἀποσβέννυσθαι πολὺ μᾶλλον τῷ Ἡρακλεῖταις ἡλίς, ὅσον αὐτῆς οὐκ ἐξάπνοισι. Δεῖ δὲ πῶς; ἔφη. Πᾶν τοιῦντιον² μειράκια μὲν ὄντα καὶ παῖδας, μερακιώδη παιδείαν καὶ φιλοσοφίαν μεταχειρίζεσθαι, τὴν τε σωματίων, ἐν ᾗ βλαστάνη τε καὶ ἀδύεται, οὗ μάλιστ' ὀπιμελεῖσθαι, ὑπερσίαν φιλοσοφίαν κτωμένης· προΐσις δὲ τῆς ἡλικίας ἐν ἣ ἡ ψυχὴ τελειῖται ἀρχαίαι, ὀπιτείνων τὰ ἐκείνης γυμνάσια· ὅταν δὲ ἔληγῃ μὲν ἡ ῥώμη, πολιτικῶν δὲ καὶ στρατιῶν ἐκτὸς γίνῃται, τότε ἤδη ἀφέτης νέμεσθαι, καὶ μηδὲν ἄλλο πράττειν, οὐ μὴ πάρεργον, τῆς μέλλοντος βιόσαι μόνως βιώσεσθαι, καὶ τελουτήσαντας, τὰ βίω τὰ βεβιωμένω τὴν ἐκεῖ μοῖραν ἐπιτήσῃν ὑπέπυσαν. Ὡς ἀληθῶς μοι δοκεῖς (ἔφη) λέγειν γε προθύμως, ᾧ Σώκρατες οἴμαι μῦθοι τῆς πολλῆς τῆς ἀκρότητος, προθυμότερον ἐπι⁴ ἀντιτείνῃ, ἐδ' ὀπωπιῶν πεισομένης, ἀπὸ Θερασμάχου ἀρξασμένης. Μὴ διάβαλλε (ὡς δ' ἐγὼ) ἐμὲ καὶ Θερασμάχον, ἀρτιφίλως γεγονότας, ἐδὲ πρότερον ἐχθρῶς ὄντας· πείρασ γὰρ ἐδὲν ἀνήσομεν, ἕως ἂν ἡ πείσομεν καὶ τῆτον καὶ τῆς ἄλλης, ἢ πρὸς τὴν πεισομένην εἰς ἐκεῖνον τὴν βίον, ὅταν αὐτῆς γενόμενοι τοῖς τοῖστοις ἐντύχῃσι λόγοις.

¹ Ἡρακλεῖταις] Opinio fuit Heracliti solem esse figuræ concavæ, quem extingui posse credidit atque iterum accendi.

² Μειράκια μὲν ὄντα] Vide Hor. Od. 2. lib. 3.

Angustam amici pauperiem pati &c. ubi Pauperies idem significat

quod Philosophia in hoc loco. Nam ut Socrates Philosophiam omnium virtutum ponit fundamentum, ita Horatius pauperiem, qua primitam Græci quam Romani inclaruere. Paupertas P. R. imperium a primordio fundavit. Hæc, in Aristide, justa, in Phocione, benigna, in Epa-

eri patiantur, magnum quid se præstare arbitrantur, exequendumque obiter putant. In senectute vero, exceptis paucis multo magis quam sol *Heraclitens* extinguuntur, quum nunquam iterum accendantur. Quid ergo agendum? Contra omnino. Nam juvenes ac pueros puerilem disciplinam philosophiamque tractare convenit, corporumque quatenus adolescant firmenturque ad philosophiæ ministerium, curam agere: procedente vero ætate, in qua anima jam perfici incipit, exercitationes augere. Cum autem vires ex vetustate defecerint, tunc a civilibus militaribusque laboribus liberi tanquam emeriti & immunes ad votum vivant, nulloque certo officio sint astricti, quicumque feliciter victuri sunt, & post migrationem animæ, fortem suscepturi antea vitæ convenientem. Prompte admodum revera loqui mihi videris, ô Socrates. Arbitror tamen plurimos quum hæc audiverint, promptius quoque repugnatos abs te minime persuasos, Et in primis *Thrasymachum*. Ne seras discrimina inter me & *Thrasymachum*. Nam nuper amici effecti sumus, nec eram antea inimici. Neque vero ante desistemus, quam huic & aliis persuadeamus, vel saltem agamus conferens aliquid ad eam vitam, in quam quum pervenerint, hæc dicta reperient. Breve ad tempus dixisti.

minonda strenua, in Socrate, sapiens, in Homero, diserta. Apul. in apolog.

Udum & molle lutum es, nunc properandus & acri fingendus sine fine rota.

Perf. Sat. 3.

3. Ἀγγὴ ἢ Πόλιον] Senibus labores Corporis minuendi. Cic.

Off. lib. 1.

Solve senescentem mature sanus Equum.

Hor. Ep. l. 1. ep. 1.

— Fortis Equus spatio qui sæpe supremo

Vicit Olympia. — Senio confectus quiescit. Ennius.

4. Ἀντιείδης] Lege si velis ἀντιείδης.

Εἰς μικρὸν γ, ἔφη, χρόνον εἴρηξας. Ἐἰς οὐδὲν μὲν οὖν
 (ἔφην) ἔς γε πρὸς τ' ἅπαντα· τὸ μὲντοι μὴ πείθεισθε
 τοῖς λεγομένοις τῆς πολλῆς, θαῦμα εἶδέν' εἰ γὰρ πώ-
 ποτε ἴδον γενόμενον, τὸ νῦν λεγόμενον ἀλλὰ πολὺ μάλ-
 λον τοιαῦτ' ἅτις ῥήματα, ἐξεπίτηδες ἀλλήλοις ὁμοι-
 ωμήα, ἀλλ' ἐκ σπὸ τῆς αὐτομάτης, ὡσαύτ' νῦν,
 συμπεσόντα, ἀνδρα δὲ ἀρετῇ παρεσωμένον καὶ ὁμοι-
 ωμῶν μέχει τῆς δυνατῆς τελείως, ἔρω τε καὶ λόγῳ
 διωρατούνηα ἐν πύλει ἐτέρα τοιαύτη, εἰ πώποτε ἐω-
 ράισασι, ἔτε ἕνα, ἔτε πλείους ἢ οἷε; Οὐδαμῶς
 γε. Οὐδέ γε αὐτὸν λόγον, ὡ μακάριε, καλῶν τε καὶ
 ἐλθυτέρων ἱκανῶς ἐπήκοοι γενέσασιν, οἷον ζητεῖν μὲν τὸ
 ἀληθὲς ξυμμάμωτος ἐκ παντὸς τρόπου τῆς γνῶναι
 χάριν ταῖς ἰκομίας τε καὶ ἐρικαίαι, καὶ μηδαμῶς ἄλλοσε
 τείνοντα ἢ πρὸς δόξαν καὶ εἶναι, καὶ ἐν δίκαισι καὶ ἐν ἰδίαισι
 σιωπῆασι, πόρρωθεν ἰσταζομένων. Οὐδὲ τέταν, ἔφη.
 Τούτων τοὶ χάριν, ἡμεῖς δ' ἐγὼ καὶ ταῦτα θεωροῦ-
 μένοι ἡμεῖς τότε καὶ δεδιότες, ὅπως ἐλέγμεν, ἡμῶν
 ταληθῆς ἠναγκασμένοι, ὅτι οὔτε πόλις, οὔτε πολι-
 τεία, εἰδὲ γ' ἀνὴρ ὁμοίως μήποτε γένηται τέλος, πρὶν
 ἂν τοῖς φιλοσόφοις τῆς τοῖς ὀλίγοις, καὶ εἰς πονηροῖς,
 ἀχρήστοις δὲ νῦν κέλευθόις, ἀνάγκη τις ἐκ τύχης
 ὡραβίλη, εἴτε βέλτοις εἴτε μὴ, πόλεως ἐπιμε-
 ληθῆναι, καὶ τῇ πόλει κατῆκοι γενέσθαι ἢ τῆς νῦν ἐν
 δυνατείαις ἢ βασιλείαις ὄντων ἡέσιν, ἢ αὐτοῖς, ἐκ
 πινος θείας ὀπιπνοίας ἀληθινῆς φιλοσοφίας, ἀληθινὸς
 ἔργος ἐμπέση· τέταν δὲ ὀπότερα γενέσθαι, ἢ ἀμφο-
 τερα, ὡς ἄρα ἐστὶν ἀδύνατον, ἐγὼ μὲν εἰδέναι φημί
 ἔχειν λόγον· οὕτω γὰρ ἂν ἡμεῖς δικαίως καταγελά-
 μεθα, ὡς ἄλλως βύχαις ὁμοία λέγοντες ἢ εἰς οὕτως;
 Οὕτως. Εἰ τῶν αὐτῶν ἀκροῖς εἰς φιλοσοφίαν πόλεως τις

1 Εἰς εἰδέν] Confer nostram longissimam aetatem cum aeternitate
 ἀνάγκη

Imo vero ad nullum, si ad universum id conferatur. Quod autem multi his quæ dicta sunt, fidem non præbent nihil mirum. Nunquam enim quod modo dictum est, evenisse viderunt, sed talia quædam verba potius de industria in similitudinem quandam composita, non casu, ut nunc concurrentia. Virum autem quoad fieri potest virtute perfectum, ac summopere factis & dictis tali quadam in civitate potentem, nunquam aut unum, aut plures intuiti sunt. An putas? Nullo modo. Neque unquam, ô beate, sermonibus aures adhibuerunt honestis ac liberis; quibus obnixæ, & omni studio noscendi gratia verum inquiritur, hæc autem plena versutiis, & contentiosa, ad nihil aliud tendentia, quam opinionem, & contentionem, tam in judiciis quam privatis colloquiis, procul salutant. Non certe. Quamobrem cum hæc ipsi prævideremus metueremusque, veritate coacti dicimus, neque civitatem ullam, neque rempublicam, neque virum perfectum fore prius quam paucis his philosophis, qui non mali, sed inutiles vulgo existimantur, necessitas quædam forte contigerit, ut seu velint, seu nolint, civitatis curam suscipiant, vel a civibus exaudiantur, vel saltem his qui dominantur, aut eorum filiis, divina quadam inspiratione, veræ philosophiæ verus amor inhæserit. Quod autem horum vel alterum, vel utraque impossibilia sint, demonstrari non posse arbitror. Alioquin jure ipsi irridemur, quasi res pro animi voto effingentes. An non ita? Ita prorsus. Siquando igitur olim infinito tempore anteaçto, viri in philosophia præstantes necessitate impulsite, & brevissima reperietur, Tuscul. disput: lib. 1.

ἀνάγκη ὀπιμεληθῆναι ἢ γέρονες ἐν τῷ ἀπέειρα τῷ
 παρεληλυθότι χρόνῳ, ἢ καὶ νῦν ὅστις ἐν τῷ βαρβαρικῷ
 τόπῳ, πόρρω περὶ ὅτι τὸ ἡμετέρας ἐπόψεως, ἢ καὶ
 ἐπέφρα γενήσε, πάλαι τῆς ἐτοιμῆς τῷ λόγῳ ἀγα-
 μάχεσθαι, ὡς γέρονες ἢ εἰρημνὴ πολιτεία καὶ ἔστι, καὶ
 γενήσεταί γε, ὅταν αὐτὴ ἢ Μῆστρα πόλεως ἐκτραπῆς
 γένῃ. ἔστι γὰρ ἀδύνατον γενέσθαι, ἐδὲ ἡμεῖς ἀδύνατα
 λέγουμεν χαλεπὰ καὶ παρ' ἡμῶν ὁμολογεῖ. Καὶ
 ἐμοί, ἔφη, οὕτω δοκεῖ. Τοῖς δὲ πολλοῖς, ἡ δ' ἐγώ,
 ἐκ αὐτῶν, δοκεῖ, ἐρεῖς. Ἴσως, ἔφη. Ὡς μακρῆς (ἡ
 δ' ἐγώ) μὴ πάνυ οὕτω τῶν πολλῶν κατηγόρη, ἀλλ'
 οἷον τοι δόξαν ἔξουσιν ἐν αὐτοῖς μὴ φιλονεκῶν, ἀλλὰ
 παρεμυθέμενος, καὶ ἀπολυόμενος τῷ τῷ φιλομαθείας
 ἀγαθολίῳ, ἐνδείκνυε ἕως λέγεις τῆς φιλοσοφίας,
 καὶ διορίζεις, ὡς περὶ ἀρετῆς, τίς τε φύσιν αὐτῶν
 καὶ τὴν ἐπιτήδευσιν ἵνα μὴ ἠγωνίαί σε λέγῃς ἕως αὐτοῖς
 οἷον. ἢ καὶ ἐάν οὕτω θεῶν, ἀλλοίαν τοι φήσας αὐ-
 τῆς δόξαν λήψασθαι, καὶ ἄλλα ἀποκρινεῖσθαι; ἢ οἷον
 πῶς χαλεπαίνεις τῷ μὴ χαλεπῷ, ἢ φθονεῖν τῷ φθο-
 νερῷ ἀφθονόν τε καὶ πρᾶτον ὄντα; ἐγὼ μὲν γὰρ σε τροφ-
 θάσας λέγω, ἅτι ἐν ὀλίγοις πῶς ἠγῆμαι, ἀλλ' ἐκ
 ἐν τῷ πλήθει, χαλεπῶς οὕτω φύσιν γίνεσθαι. Καὶ
 ἐγὼ ἀμέλει, ἔφη, ξυνοίωμαι. Οὐκ ἔστι καὶ αὐτὸ τῆς
 ξυνοίης; τῆς χαλεπῆς πρὸς φιλοσοφίαν τῆς πολ-
 λῆς ἀγαθῆς, ἐκείνης αἰτίας εἶναι τῆς ἔξωθεν ἢ
 μὴ προσήκον ἐπέσκεωμακότας, λοιδορημένους τε
 αὐτοῖς καὶ φιλαπεχθημόνους ἔχοντας, καὶ αἰεὶ πάλαι ἀν-
 θρώπων τῆς λόγους ποιημένων, ἢ κίετα φιλοσοφία
 πρέπον ποιῆσθαι; Πολύ γ', ἔφη. Οὐδὲ γὰρ περὶ ὧν
 Ἀδείμαίτε, ἀλλὰ τῷ γε ὡς ἀληθῶς πρὸς τοῖς ἔστι
 τῷ ἀγαθῶν ἔχοντι, καὶ τῷ βλέπειν εἰς ἀνθρώπων τραγ-
 μαθείας, καὶ μαχόμενον αὐτοῖς, φθόνος τε καὶ δυσμενεί-

rempublicam gubernarunt, vel hisce temporibus regunt barbarica quadam in regione a nostro conspectu remotissima vel in futurum administrabunt, in hoc certe rerum statu proculdubio asseveramus rempublicam supra descriptam, fuisse, esse, ac fore. Quando civitati hæc Musa præsit, fieri certe id potest, neque nos impossibilia fingimus. Difficilia tamen hæc esse a nobis quoque concessa fuerunt. Mihi quoque ita videtur. Addes forsitan, vulgo id non videri. Fortasse. Ne usque adeo vulgus culpes, ô vir beate. Verum quid eos opinaturos existimas, si non contentionis studio, sed amicis monitis, dissoluta philosophiæ adversa calumnia, ostendas quos potissimum viros appellas philosophos, & ut nuper distinguebas, & ingenium ipsorum & studium, ne te suspicientur eos dicere, quos ipsi cogitant: vel si ita conceperint, falli eos opinione dixeris, nec ad proposita respondere? an censes, inquam, adversus mitem virum irritari aliquem? aut hominem sine invidia & malignitate, viro non invidio invidere? Equidem pro te respondeo, non in multitudine hominum, sed in paucis admodum, adeo imitem inesse naturam. Idem & ipse cogito. An & hoc cogitas? Causam ob quam multitudo philosophiam iniquo animo fert, eos esse qui cum inepti ad philosophiam sint, eam professi homines, convitiis passim lacesunt, & quasi inimicitiiis delectentur, semper de hominibus obloquuntur, rem agentes philosophiæ minime congruam. Omnino. Neque enim viro illi, ô Adimante, qui omnem mentis aciem ad ea quæ vere sunt, direxit, otium superest, quo negotia hominum inferiora respiciat, cum que illis pugnant, invidiam sibi & malevolentiam conflet. Sed ea quæ

ας ἐμπίπλασθαι ἀλλ' εἰς τετραγώνια ἅπτα καὶ χεῖ
 ταυτα αἰεὶ ἔχοντα ὁρῶντας καὶ θεωροῦντας, οὐτ' ἀδικεῖν-
 ται οὐτ' ἀδικεῖσθαι ὑπ' ἀλλήλων, κόσμῳ δὲ πάντα
 καὶ χεῖ λόγον ἔχοντα, ταῦτα μιμεῖσθαι τε καὶ ὅτι μά-
 λιστα ἀφομοιωθῆναι ἢ οἷοι πῖνα μηχανῶν εἶναι, ὅτῳ
 τις ὁμιλεῖ ἀγάμνος, ἢ μὴ μιμεῖσθαι ἐκείνο; Ἀδύ-
 νατον, ἔφη. Θεῶν δὲ καὶ κοσμίου ὄγε Φιλόσοφος ὁμι-
 λῶν, κόσμιός τε καὶ θεῖος εἰς τὸ διωατὸν ἀνθρώπῳ γί-
 νεται. Διαβολὴ δ' ἐν πάσι πολλή. Παντάπασι μὲν
 ἐν. Ἄν ἐν τις (εἶπον) αὐτῶν ἀνάγκη γένηται, ἀ
 ἐκεῖ ὄρα, μελετῆσαι εἰς ἀνθρώπων ἦθη καὶ ἰδίαι καὶ δη-
 μασία πλέναι, καὶ μὴ μόιον ἑαυτὸν πλάττειν, ἀρα
 κακὸν δημοκρῶν αὐτὸν οἷοι γένησασθαι σωφρο-
 σιῆς τε καὶ δικαιοσύνης, καὶ συμπάσης τῆς δημοσι-
 κῆς ἀρετῆς; Ἠκιστα γε, ἢ δ' ὅς. Ἄλλ' ἐὰν δὴ αἰσ-
 θῶνται οἱ πολλοὶ ὅτι ἀληθῆ περὶ αὐτῶν λέγουσιν, χα-
 λεπανῶσι δὴ τοῖς Φιλοσόφοις, καὶ ἀπιθήσων ἡμῖν, λέ-
 γουσιν ὡς ἐκ ἄν ποτε ἄλλως βύβαιμονήσασθε πόλις, εἰ
 μὴ αὐτῶν διαγράψαισιν οἱ τῶν θεῶν ὡραδύγματι
 γράμμενοι ζωγράφοι; Οὐ χαλεπανῶσιν (ἢ δ' ὅς)
 ἐὰν τῶν αἰθῶνται; ἀλλὰ δὴ τίνα λέγεις τρόπον τῆς
 διαγραφῆς; Λαβόντες (ὡς δ' ἐγὼ) ὡσπερ πίνακα,
 πόλιν τε καὶ ἦθη ἀνθρώπων, πρῶτον μὲν καθαρὰν ποιή-
 σασιν ἄν. ὃ εἰ πάνυ ῥάδιον· ἀλλ' οὖν τοῖσ' ὅτι τέτῳ
 ἂν βύβης τ' ἄλλων διενεγκεῖν, τῶν μήτε ἰδιώτε, μήτε
 πόλεως ἐθελῆσαι ἂν ἀφασθαι, μηδὲ γράφειν νόμους,
 περὶ ἢ ὡραλαβεῖν καθαρὰν, ἢ, αὐτοὶ ποιῆσαι.
 Καὶ ὁρθῶς γ', ἔφη. Οὐκοῦν μὲν ταῦτα οἷοι ὑπο-
 γράψασθαι ἂν τὸ σχῆμα τῆς πολιτείας; Τί μὲν;
 Ἐπειτα, οἷμα, ἀπεργαζόμενοι, πυκνὰ ἂν ἐκατέ-

1 Μὴ μιμεῖσθαι] Vide supra
 pag. 390. & 392. & paulo

2 Διαβολὴ δ' ἐν πάσι]
 Vitiis nemo sine nascitur. Hor.
 Sat. 3. lib. 1.

ea quæ semper eundem servant ordinem contemplatur, quæ neque inferunt invicem neque patiuntur injuriam: omnia vero ornate, & secundum rationem disposita sunt. Atque hæc imitatur, seque his quam simillimum reddit. An putas fieri posse, ut illud non imitetur aliquis, cui cum amore admirabundus adhæret? Nullo modo. Quare quum philosophus divino atque decoro frequenter adhæreat, divinus ipse atque decorus, quoad homini possibile est, efficitur. Calumnia vero in omnibus multa. Sic est omnino. Si ergo necessitate aliqua inducatur, ut ea quæ illic intuetur, ad mores hominum privatim & publice transferat, neque se tantum, sed & alios formet, nunquid inertem temperantiæ, justitiæque, & universæ popularis virtutis opificem, fore ipsum existimas? Minime. Si sentiat vulgus vera nos de hoc perhibere, an philosophis succensebit? nobisque non credet dicentibus, non aliter civitatem fore beatam, quam si eam qui divino utantur exemplo, pictores forment? Nequaquam succensebit inquit, si senserit. Verum quem pingendi modum dicis? Cum pictores, hi inquam, civitatem, & mores hominum, quasi tabulam quandam acceperint, in primis eam purgabunt, quod nequaquam facile est. An nescis hoc præcipue ab aliis philosophos discrepare, quod neque privatum, neque civitatem tangere, neque leges condere tentant, antequam vel hæc purgata susceperint, vel ipsi purgaverint? Et recte quidem. An non describere eos post hæc putas reipublicæ formam? Quidni? Deinde agentes

3 οἷο' ὅτι] Videndum an tunc ὅτι sequente infinitivo.
 hæc lectio ferri possit, quum *Stephanus*.
 nullum hic usum habeat par-

ρως ἀποβλέπειεν ὡρὸς τε τὸ φύσιν δίχαιμον καὶ χαλὸν καὶ σω-
 φρον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, καὶ ὡρὸς ἐκεῖνο αὐτὸ ὅσον τοῖς ἀν-
 θρώποις ἐμποιοῖεν, ξυμμιγνύτες τε καὶ κεραυνιώτες ἐκ
 τῶν ἐπιτηδευμάτων, τὸ ἀνδρείκελον, ἀπὸ ἐκείνων τεκ-
 μαίρομενοι, ὃ δὴ καὶ Ὀμηρος ἐχάλεσεν ὡς τοῖς ἀνθρώ-
 ποις ἐχθρόμενον, θεοειδὲς τε καὶ θεοείκελον. Ὀρθῶς,
 ἔφη. Καὶ τὸ μὲν ἂν, οἶμαί, ἐξαλείφειεν τὸ ἥ παλιν ἐβ-
 ράζοιεν ἕως ἂν ὅτι μάλιστα ἀνθρώπεια ἦθη εἰς ὅ-
 σον ἀνδρέχει θεοφιλή ποιήσων. Καλλίστη γοῦν ἂν,
 ἔφη, ἡ γράφη, γένοιτο. Ἄρ' οὐκ (ὡς δ' ἐγὼ)
 πείθομαι πῆ ἐκείνης ἕς ἀγατεῖα μῦθος ἐφ' ἡμᾶς ἐ-
 φησαίεναί, ὡς τοῦτο ὅτι πολιτείαν ζωγράφος,
 ὃν τότε ἐπὶ ἡμεῖς ὡρὸς αὐτῆς; δι' ὃν ἐκεῖνοι ἐχα-
 λέπαμον ὅτι τὰς πόλεις αὐτὰς παρεδίδομεν, καὶ ἐπι-
 μάλλον αὐτὸ νῦν ἀκρόντες ὡραῖονίαι; Καὶ πολύ-
 γε (ἢ δ' ὅς) ὡς σωφρονᾶσι. Πῆ γὰρ δὴ ἐξοισιν ἀμ-
 φισθητήσαι; πότερον μὴ ἔσθ' ὄντος τε καὶ ἀληθείας ἐρα-
 ρὰς εἶναί τες φιλοσόφους; Ἄτοπον μὲν ἂν, ἔφη εἴη.
 Ἄλλὰ μὴ τὴ φύσιν αὐτῶν οἰκείαν εἶναί ἔσθ' ἄριστος, ὡς
 ἡμεῖς δὴ ληθόμεν; Οὐδὲ τῆτο. Τί δέ; τὴ ταιού-
 τῳ, τυχεύσαν τὴ ὡρασηκόντων ἐπιτηδευμάτων, ὅτι
 ἀγαθῶς τελέως ἔσεσθαι καὶ φιλόσοφον, εἴπερ τινα ἄλ-
 λῳ; ἢ ἐκείνης φήσας μᾶλλον ἕς ἡμεῖς ἀφωρίσα-
 μεν; Οὐ δὴ πε. Ἐπι οὐκ ἀγχιανῶσι λεγόντων ἡ-
 μῶν ὅτι¹ πρὶν ἂν πόλεως τὸ φιλόσοφον γένος ἐγ-
 κρατὲς γένηται, ἔτε πόλει οὔτε πολίταις κα-
 κῶν παῦλα ἔσται; οὐδὲ ἢ πολιτεία ὡς μυθολο-
 γῆμεν λόγῳ, ἔργῳ τέλος λήψεται; Ἴσως (ἔφη)
 ἦτιον. Βλέπει οὖν (ὡς δ' ἐγὼ) μὴ ἦτιον φῶμεν αὐ-

¹ Ἄρ' οὖν πείθομαι] Lege πεί-
 θοιμεν. Idem.

² Πρὶν ἂν πόλεως]
 Publica res esset tunc fortu-

na satis, cum

Vel saperent Reges vel reg-
 narent sapientes.

hæc, ut arbitror, ad utraque frequenter respicient, ad illud scilicet quod natura justum, honestum & temperatum existit, cæteraque hujusmodi, atque iterum ad humana: & ad superioris illius exemplar humana disponent, ex hominum officiis naturam humanam contemperantes, ad figuram ejus, quod *Homerus* quoque, cum in hominibus sit, Dei speciem speciem & imaginem similitudinemque appellavit. Scite. Partim ergo debebunt philosophi, partim rursus depingent, quousque humanos mores quam maxime fieri potest, Deo in amore conjunxerint. Pulcherrima, inquit, nimirum hæc est pictura. An persuademus illis, inquam, quos invehi in nos dicebas, talem esse rerum publicarum pictorem, eum virum quem supra apud eos laudavimus, propter quem illi indignati sunt quod huic civitatem gubernandam committeremus, nunc vero æquiori animo hoc audiunt? Et maxime quidem, si sapiunt. Qua nunc in parte nobis adversabuntur? Utrum eorum quæ vere sunt, veritatisque ipsius amatores non esse philosophos asserent? Absurdum quidem id esset. An forte negabunt naturam philosophorum quam narravimus optimi ipsius esse familiarem? Neque hoc quidem. Quid vero? hanc congruis instructam officiis, absolute bonam fore, ac præ cæteris sapientiæ proximam, renuent? vel eos probabunt magis quos ipsi secevimus? Nequaquam. An succensebunt adhuc dicentibus nobis, quod nisi philosophorum genus civitatis suscipiat gubernacula, nec civitati, nec civibus erit requies ulla, finisque malorum? Nec respublica quam oratione describimus, in lucem exorietur? Forte minus. Visne igitu, inquam, dicamus eos non parum, sed prorsus

Prudent. contra Symmach. 1. | servabit incolumè: id est, dum
Troja (inquit Oraculum) tam- | sapientiam & Prudentiam colit
diu florebit, quam Palladium | civitas, manebit invicta.

τὲς ἀλλὰ παντάπασι φράσας γεγονέναι καὶ πεπεῖσθαι
 ἵνα εἰ μὴ τι ἄλλο, αἰχμηθέντες ὁμολογήσωσι; Πά-
 ρυ μὲν οὖν, ἔφη. Οὗτοι μὲν τοίνυν, ἡ δ' ἐγώ,
 τῆτο πεπεισμένοι ἔστων· τῆδε ἢ πέρι τίς ἀμφισβη-
 τήσῃ, ὡς οὐκ ἂν τύχοιεν γενόμενοι βασιλέων ἐκλο-
 νοὶ ἢ δωματῶν οἱ τὰς φύσας φιλόσοφοι; Οὐδ' ἂν εἷς, ἔφη.
 Τοιούτους ἢ γενομένους ὡς πολλὴ ἀνάγκη διαφθαρήναι ἔχει
 τίς λέλθῃ· ὡς μὲν γὰρ χαλεπὸν σωθῆναι καὶ ἡμεῖς ζυλωρῶμεν
 ὡς ἢ ἐν παντί τὰς χροῶν τῶ πάντων ἐδέσπο' ἐδ' ἂν εἷς σω-
 θείη, ἔσθ' ὅστις ἀμφισβητήσῃ. Καὶ πῶς; Ἀλλὰ μὲν
 (ἡ δ' ἐγώ) εἰς ἱκανὸς γενόμενος, πόλιν ἔχων πειθομένην,
 πάντ' ὅπι τελέσαι τὰ νῦν ἀπιτέμενα. Ἰκανὸς γὰρ, ἔφη.
 Ἀρχὸντος γὰρ περὶ (ἡ δ' ἐγώ) πθέντος τῆς νόμους καὶ τὰ ἐπι-
 τηδύματα ἀδιελυθίτατον, ἐδὴ περὶ ἀδιύαλον ἐβέλει
 ποιεῖν τῆς πολιτείας. Οὐδ' ὁπωσιουῖ. Ἀλλὰ μὲν ἄφ'
 ἡμῶν δοκεῖ, δόξα καὶ ἄλλοις θαυμαστὸν τι καὶ ἀδιύαλον;
 ἐκ οἰμῆς ἐγώ γε ἢ δ' ὅς. Καὶ μὲν ὅτι γε βέλιστα, εἰ φ'
 δυνατὰ ἱκανῶς ἐν τοῖς ἔμπεραθεν, ὡς ἐγώ μιν, διήλ-
 θομεν. Ἰκανῶς γὰρ. Νῦν δὲ, ὡς εἶπε, ζυμβάινει ἡμῶν περὶ
 τῆ νομοθεσίας, ἀεὶ μὲν εἶναι ἀλέγημεν, εἰ γένοιτο χαλε-
 πὰ ἢ γενέσθαι, οὐ μὲν τοῖ ἀδιύατα γε. Ζυμβάινει γὰρ, ἔφη.

Οὐκοῦν, ἐπειδὴ τῆτο μόλις τέλος ἔχει, τὰ ἐπίλοιπα
 δὴ μὲν τῆτο λεκτέον· τίνα τρόπον ἡμῶν καὶ ἐκ τίνων μα-
 θημάτων τε καὶ ἐπιτηδύματων οἱ σωτήρες ἔσονταί τῆ πο-
 λιτείας, καὶ κατὰ ποίας ἡλικίας ἔχαστοι ἐκάστων ἀπόμενοι.
 Λεκτέον μὲν τοι, ἔφη. Οὐδὲν (ἡ δ' ἐγώ) τὸ σοφὸν μὲν
 ἐγένετο, τί μὲν τῆ γυναικῶν τῆ κλήσεως διαχέρεται ἐν τῶ
 περὶ τῆ περὶ τῆ παιδογονίαν, καὶ τῆ τῆ δεχόντων
 κατὰ τῆσιν· εἶδ' ὅτι ὡς ἐπίφθορός τε καὶ χαλεπὴ γίγ-

1 Εἶδ' ὅτι ὡς ἐπίφθορος] Se-
 pius ad varios sensus torquetur | memorarem, & pauca quae di-
 hicce locus a Ficino & Stephano. | xerunt non sufficerent. Lectori
 Importunus essem si omnia | judicatur. Si sit mutandus ita
 meo iudicio legendū praeberem

mites persuasosque fuisse? ne forte erubescerent a-
liquid aliud confiteantur. Absque dubio. Hoc
igitur isti persuasi jam sint. De hoc autem quis
ambiget, quin regum potentiumque virorum filii
philosophi nascituri non sint? Nemo. Possent au-
tem quis adjicere, quod etiam si tales nascantur,
inquinari eos necesse sit. Quod enim servari (a
maculis purum) arduum sit, nos quoque concedi-
mus. Quis autem illud insuper addet? in omni
tempore ex omnibus hominibus ne unum quidem
unquam servatum fuisse? Nullus hoc dixerit. At
vero unus natura sic institutus, civitatemque na-
ctus obedientem, sufficiens est ad hæc omnia per-
ficienda, quæ nunc fidem non habent. Sufficiens
utique. Pono, si princeps aliquis leges & officia,
quæ narravimus, mandet, haud impossibile est ci-
ves his obsequi velle. Non certe. Atqui sentire
& alios eadem, quæ & ipsi sentimus, num mirum,
aut impossibile est? Non, ut arbitror. Quod au-
tem optima hæc sint, siquidem possibilia, satis su-
pra est, ut arbitror, disputatum. Satis. Quare ex
his quæ dicta sunt, sequitur, ut optima futura sint,
quæ de legibus ferendis prædiximus, si agantur:
difficilia item factu, non tamen impossibilia. Se-
quitur plane. Postquam vix tandem finem his impo-
suimus, & reliqua iam pergendum, qua ratione vide-
licet, quibusve disciplinis & studiis instructi erunt
hujus nostræ reipublicæ servatores, & qua in æ-
tate singuli singula exercebunt. De his certe
jam dicendum. Haudquaquam sapienter a me ac-
tum est, cum in superioribus reliquerim matri-
moniorum difficultatem atque molestiam, filiorum-
que procreationem, & constitutionem principum,

ἐπίφωνα π κ̄ χαλεπὰ γένεα εἰ-
παριελῶς ἀληθῆ. Sic respon-
debunt verba sequentibus αὐτῶ
δ' εὐθεῖν, Plato etiam emendatu-

rus est quæ dixit de Mulieri-
bus, Liberis &c. in Legum li-
bris.

νεοσται, ἢ παντελῶς ἀληθής· νῦν γὰρ εἰδὲν ἦπτον ἦλθε
 τὸ δεῖν αὐτὰ διελθεῖν· καὶ τὰ μὲν δὴ τῶν γυναικῶν τε
 καὶ παίδων πεπέρανθ'· τὸ δὲ τῶν ἀρχόντων ὡσαύτ' ἐξ
 ἀρχῆς μελεθεῖν δεῖ· ἐλέγχον δ', εἰ μνημονεύεις, δεῖν
 αὐτῶς φιλοπόλιδας τε Φαίεας, βασιανζομένους ἐν
 ἡδοναῖς τε καὶ λύπαις, καὶ τὸ δόγμα τῆτο μήτ' ἐν πόνοις
 μήτ' ἐν φόβοις, μήτ' ἐν ἄλλῃ μηδεμιᾷ μεταβολῇ Φαί-
 νεας ἐκβάλλοντας ἢ τ' ἀδυνατῶν (αὐτοκλειτόν τ' ἢ
 πανταρχὸν ἀκίρατον ἐκβαίνοντα, ὡσαύτ' ἡγεσὺν ἐν
 πρὸς βασιανζομένον, φατέον ἀρχόντα, καὶ γέροντα δοτέον
 καὶ ζῶντι καὶ τελευτήσαντι καὶ ἄλλα· τοιαῦτ' ἄλλα καὶ τὰ
 λεγόμενα, παρεξιόντος καὶ ὠδρακαλυπτομένης ἢ λόβης,
 πεφορημένους κινεῖν τὸ νῦν παρόν. Ἀληθέστατα, ἔφη,
 λέγεις· μέμνημαι γάρ. Ὡς οὖν γὰρ (ἔφη) ὦ Φί-
 λε, ἐγὼ εἶπεν τὰ νῦν ἀπτεολογημένα· νῦν δὲ τῶ-
 νο μὲν τετολμῶσθε εἶπεν, ὅτι τῶς ἀκλειεστά-
 τας φύλακας, φιλοσόφους δεῖ καθιστάναι. Εἰ-
 ρηδῶ γάρ, ἔφη. Νόησον δὴ ὡς εἰκότως ὀλίγοι ἔ-
 σονται σοι· καὶ γὰρ δὴ διήλθομεν φύσιν δεῖν ὑπάρχειν
 αὐτοῖς, εἰς ταυτὸ συμφύεσθαι αὐτῆς τὰ μέγιστα ὀλι-
 γάκεις ἐθέλει, ταπολλὰ δὲ διασπασμένα φύεθ'. Πῶς,
 ἔφη, λέγεις; Εὐμαθεῖς καὶ μνήμονες, καὶ ἀσχίνοι, καὶ
 ὄξεις, καὶ ὅσα ἄλλα τέτοις ἔπειτα, οἷός' ὅτι οὐκ ἐ-
 θέλωσιν ἅμα φύεσθαι, καὶ νεανικοὶ τε καὶ μεγαλοπρε-
 πεῖς τὰς ἀγαθίας, οἷοι κοσμίως μὲν ἡσυχίας καὶ βε-

1 Εὐμαθεῖς καὶ μνήμονες]

— Non omnia possumus Omnes
 Virg. Nemini unquam contigit
 adeo esse perfectum quin ali-
 quid deesse videbatur. Enitu-
 it aliquis in bello, sed obsole-
 vit in Pace. Alium toga, sed
 non et arma honestarunt. Re-
 verentiam ille, Terrore, alius

amorem humanitate captavit: Il-
 le questitam domi gloriam in pu-
 blico, hic in publico partiam do-
 mi perdidit. Nemo adhuc exi-
 titit cujus virtutes nullo vitio-
 rum confinio laderentur. Plin.
 Panegy. Trajano dictus,

— Mortalibus ex quo

Tellus caepit coli, nunquam
 βαμό-

noscebam enim quam invidiosa res esset, factuque difficilis, vel omnino vera. Nunc autem nihilominus transigere hæc cogimur: atque ea quidem quæ ad mulieres ac filios pertinent, jam peregrimus: quæ vero ad principes, tanquam a principio rursus percurrenda videntur. Diximus autem, si memoria tenes, amatores eos civitatis esse oportere, in voluptatibus doloribusque probatos, atque ex hoc dogmate, neque laboribus, neque metu periculorum, neque mutatione alia dimoveri. Eum vero qui hoc nequeat, abdicare oportet: at illum qui passim sincerus & incorruptus evadit tanquam aurum in ignis examine comprobatum gubernandæ civitati præficere, muneribusque ornare & viventem & mortuum. Præmia vero talia sint qualia communiter dicta sunt, breviter hoc percurrente, & quasi tergiversante sermone: quippe cum res, ut nunc sunt, movere timeremus. Vera loqueris: memini enim. Verebar enim, ô amice, quæ ausus sum, dicere. Nos vero in præsentia id afferre audeamus, quod custodes diligentissimi, optimi esse debent philosophi. Ratum id habeatur. Animadvertite quam pauci tales erunt. Illius siquidem naturæ partes quas inesse illis oportere diximus, una raro concurrunt, & ut plurimum disjunctæ nascuntur. Quo pacto id ais? An ignoras quod iidem homines, dociles, memores, ingeniosi, acuti, iisque rebus præditi quæ inde oriuntur, non sunt, ac etiam fortes, atque magnanimi, ut moderate, tranquille, constanter vivant? Tales siquidem

*sincera bonorum
Sors ulli concessa viro. Quem
vultus honestat
Dedecorant Mores. Animus
quem pulchrior ornat
Corpus destituit: Bellis insignior Ille
Sed Pacem foedat vitiiis. Hic
publica felix*

*Sed privata minus. Partitum
flagula quemque
Nobilitant: Hunc Forma de-
cens hunc Robur in armis
Hunc Rigor, hunc Pietas, il-
lum solertia juris
Hunc soboles castique tori.*

Claud. de Laud. Stil. lib. 1.

βαιότητος ἐθέλειν ζῆν· ἀλλ' οἱ τοῖσ' τοῖσι ὑπὸ ὀξύτητος Φερόντων ὅποῖ ἀν τύχῃσι, καὶ τὸ βέβαιον ἅπαν ἐξ αὐτῶν οἴχεται. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. Οὐκ ἔν τα βέβαια αὐ ταῦτα ἦθη καὶ ὄνθ θύμετάβουλα, οἷς ἀν πῖς μᾶλλον ὡς πῖσοῖς χεῖσαιτο, καὶ ἐν τῶ πολέμῳ πρὸς τὸς φόβους δυσκινήτα ὄντα, πρὸς τὰς μαθήσεῖς αὐ ποιῆ ταυτὸν· δυσκινήτως ἔχῃ καὶ δυσμαθῶς, ὡσπρ ἄπνεναρκωμῆα, καὶ ὑπνε τε καὶ χάσμεῖς ἐμπῖπλαια, ὅταν πῖ δέη τοῖσ' τον ἀφ. πονεῖν. Ἐστ ταῦτα, ἔφη. Ἡμεῖς δέ γ' ἔφαμεν ἀμφοτέρων δέιν εὔ τε καὶ καλῶς μετέχειν, ἢ μήτε παιδείας τῆς ἀκρεβειάτης δέιν αὐτῶ μετὰδιδόναι, μήτε πμῆς, μήτε ἀρχῆς. Ὁρθῶς, ἢ δ' ὅς. Οὐκουῦ ἀπάνιον αὐτὸ οἷφ' ἔσεαδ; Πῶς δ' ἔ; Βασιανῖσ' δὴ ἐν τε οἷς τότε ἐλέγμεν πόνους τε καὶ φόβους καὶ ἡδοναῖς, καὶ ἐπὶ δὴ ὁ τότε παρῆμεν νῦν λέγμεν, ὅπ καὶ ἐν μαθήμασι πολλοῖς γυμνάζειν δέι, σκοπεῖν τας εἰ καὶ τὰ ἰ μέγιστα μαθήματα δυνατῆ ἔσται ἐνεγκεῖν, εἴτε καὶ ἀποδειλιάσε, ὡσπρ οἱ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀποδειλιῶντες. Πρέπῃ γέ τοι δὴ (ἔφη) οὕτω σκοπεῖν. Ἀλλὰ ποῖα δὴ λέγεις μαθήματα μέγιστα; Μνημονθῦεις μὲν πθ (καὶ δ' ἐγὼ) ὅπ ἰ τριτὰ εἶδη ψυχῆς ἀφ. ησάμενοι, σιυεβιβάζομεν διχαροσύνης τε πέει, καὶ σωφροσύνης, καὶ ἀνδρίας, καὶ σοφίας, ὁ ἕκατον εἶη. Μὴ γὰρ μνημονθῦων (ἔφη) τὰ λοιπὰ ἀν εἴλω δίχαμος μὴ ἀκείν. Ἡ καὶ τὸ πρῶρρηθὲν αὐτῶν; Τὸ ποῖον δὴ; Ἐλέγμεν μὲν πθ ὅπ δυνατὸν μὲν καὶ

1 Μέγιστα μαθήματα] Nexus sequentis sermonis cum superiore: Egit haecenus de Religione ἡλιγχνκῶς· nunc de eadem ager ἀγμαπκῶς· μέγιστα μαθήματα non in populari quadam

disciplina consistunt, quae in externis quibusdam officiis verfatatur: sed est Ἀγαθῶ ἰδνα, summi Boni certa & explorata cognitio.

2 Τριτὰ εἶδη ψυχῆς] Vide καλ-

viri acuminis ipsius fervore quocunque contigerit proferuntur, stabilitatis omnis & gravitatis expertes. Vera loqueris. Habitus autem ipsi animorum stabiles, & a levitate penitus alieni, quorum in gravitate maxime confidendum, utpote qui in bello intrepidi sunt, ut in his immobiles sunt, ita ad disciplinas tardiores & hebetes. Torpent siquidem atque oscitant, quoties eis est contemplationi invigilandum. Est ut dicis. Nos autem in superioribus principem oportere diximus, utrorumque optima ratione participem esse. Alioquin non esse illi supremam disciplinam exhibendam, neque honores magistratusque impertiendos. Recte. Nonne raro hoc eventurum existimas? Raro admodum. Examinare igitur futuri principis oportet ingenium in his quæ supra diximus, laboribus, timoribus, voluptatibus. Addimus præterea, quod tum prætermisimus, oportere videlicet illud in disciplinis plurimis exercere: ut pateat nunquid maxime ipsius doctrinæ percipiendæ sit compos, an deficiat potius, quemadmodum qui in aliis operibus trepidant, atque deficiunt. Ita certe investigare decet, verumquam maximam doctrinam vocas? Meministi puto cum tres in anima species posuissemus, quid justitia esset, temperantia, fortitudo, sapientia, nos definientes, invicem convenisse? Si non recordarer, haud dignus essem qui reliqua abs te audirem. An & illud memoria tenes, quod ante hæc dictum fuit? Quidnam? Diximus certe ampliori quodam alio orationis

supra libri 4. p. 292. In uno | animo est ἄλλο ἔ' ἄλλο, id est
 animo tres sunt distinctæ par- | τὸ Θνητὸν καὶ τὸ Ἀθάνητον. Τρία
 tes, sive species. Λογικὴ, Θυ- | δ' εἰσὶν ἐν τῇ ψυχῇ τὰ κέβητα.
 μοητικὴ, ἰσχυρομητικὴ quæ vocan- | Αἰσθητικὴ Νοῦς, ὄρεξις. *Aristot.*
 tur εἰδὴ ἕτερα ἀλλήλων, quia in | *Ethic. lib. 6. c. 2.*

cir-

καλλίστε αὐτὰ καλεῖν· ἀλλὰ μακροτέρω εἴη πε-
 εῖδος, ἢ ὡς εἰθνήπι καταφανῆ γίγνοιτο· ἢ μὲν-
 τοι ἔμωσθαι ὡς εἰρημύων ἐπορεύσας ἀποδείξεις
 οἴοντι εἶναι ὡς ἀψαύω· καὶ ὑμεῖς ἐξαρκεῖν ἔφατε· καὶ ἔ-
 τω δὴ ἐρρήθη τὰ τότε, ἢ μὲν ἀκρεβείας (ὡς ἐμοὶ ἐ-
 φαίνετο) ἔλλισπι· εἰ ἢ ὑμῖν ἀρεσκόντως, ὑμεῖς ἀν-
 τὴντο εἴποισθε. Ἄλλ' ἐμοίγε (ἔφη) μετεῖως ἐφαί-
 νελο δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις. Ἄλλ' ὦ φιλε (ἢ δ' ἐγώ)
 μέτρον ἢ τοιούτων ἀπολείπον καὶ ὅτι ἐν ἔσθ' ὄντος, ἔπα-
 νύ μετεῖως γίνεσθαι· ἀτελὲς γὰρ ἔσθ' οὐδενὸς μέ-
 τρον· δοκεῖ δ' ἐπίστε πῶν ἰκανῶς ἤδη ἔχειν, καὶ ἔσθ' οὐ-
 δὲν περαιοτέρω ζητεῖν. Καὶ μάλ', ἔφη, συχνοὶ
 πάχουσιν αὐτὸ ἀφ' ἄραθυμίαν. Τίττε δέ γε (ἢ δ'
 ἐγώ) ἔσθ' παθήματος ἡκιστα προσδεῖται φυλακὴ πόλε-
 ὡς τε καὶ νόμων. Εἶκος, ἢ δ' ὅς. Τὴν μακροτέραν
 τοῖνον, ὦ ἐτάρε (ἔφω) περαιοτέον τὰ τοιούτω, καὶ
 ἐχ' ἡτίον μαθητόντι πονητέον ἢ γυμναζομένω· ἢ (ὁ
 νῦν δὴ ἐλέγχεσθαι) ἔσθ' μέγιστε τε καὶ μαλιστα προσήκων-
 τος μαθήματος ἐπὶ τέλος οὐπολεῖ ἔξει. Οὐ γὰρ ταῦ-
 τα (ἔφη) μέγιστα; ἀλλ' ἐπὶ τὴν μείζον διχορρούσης
 τε καὶ ὧν διήθησθαι; Καὶ μείζον, ἢ δ' ἐγώ· καὶ αὐ-
 τῶν τούτων οὐχ' ὑπογραφήν δέ, ὡς ἀφ' ἡν, θεά-
 σασθαι, ἀλλὰ ἢ τελεωτάτω ἀπεργασίαν μὴ παρι-
 ἔσαι· ἢ ἐ γελοῖον, ἐπὶ μὲν ἄλλοις μικρὰ ἀξίους
 πᾶν πειεῖν, σωλινομένους ὅπως ὅτι ἀκρεβεία καὶ
 καθαρώτατα ἔξει, ἢ δὲ μέγιστον μὴ μέγιστος ἀξίον
 εἶναι καὶ τὰς ἀκρεβείας; Καὶ μάλ' (ἔφη) ἀξίον τὸ
 ἀφ' ἄραθυμια· ὁ μὲντοι μέγιστον μάθημα, καὶ περὶ ὅ, π
 αὐτὸ λέγεις, οἶε τι' ἂν σε (ἔφη) ἀφ' εἶναι μὴ ἐρω-
 τήσαντα τί ὅστιν; Οὐ πάνυ, ἢ δ' ἐγώ. Ἀλλὰ καὶ
 σὺ ἐρώτα· πάντως αὐτὸ ὅτι ὀλιγάκις ἀκήκοας· νῦν
 ἢ ἢ ἐκ ἐνοεῖς, ἢ αὐτὸ ἀφ' ἄραθυμια ἐμοὶ παρέχειν
 ἀντι-

circuitu exactius ea posse cognosci: verum commodius esse, ut demonstrationes superioribus magis consentaneas induceremus. Quod & vos sufficere respondistis. Atque ita tunc ea *pingui Minerva*, ut mihi visum est, tractata sunt. Sin autem placet vobis, ipsi hoc dicite. At satis mediocriterque dictum & mihi & aliis est visum, Sed in his rebus, ô amice, modusquamcunque veritatis partem omiserit, non admodum moderate fit, nil enim imperfectum ullius est mensuræ, quanquam nonnullis quandoque videtur sufficienter statim esse tractatum, neque longiori inquisitione opus esse. Permultis id propter socordiam accidit. Vitium hoc à custode civitatis & legum esse debet alienissimum. Consentaneum. Ergo amplior quidem amice huic agendus circuitus, neque brevior discendo, quam exercitando impendenda est opera, alioquin, ut paulo ante diximus, ad summæ penitusque necessariae doctrinæ finem nunquam perveniet. An hæc maxima non sunt? Estque aliud insuper justitia, & cæteris quæ narravimus excellentius? Nempe præstantius inquam, & horum quidem ipsorum nequaquam decet adumbrationem quandam qualem nunc, aspiceret: sed absolutam rationem comprehendere. An non ridiculum id est, in rebus minimis omne studium ponere, & obnixe contendere, quo quam diligentissime, & sincerissime peragantur: in maximis autem levem operam satis esse putare? Ridiculum prorsus. At enim putas aliquem quieturum, nisi abs te nunc exquirat, quænam disciplina illa sit, quam maximam vocas, & circa quid versetur? Non equidem, inquam: sed & ipse interroga, quanquam sæpenumero te arbitror audivisse. Nunc autem, vel non advertis, vel potius perturbare me tuis scrupulis cogi-

ἀνπλαμβανόμενος· οἶμαι ἢ τοῦτο μάλλον· ἐπεὶ ὅτι
 γε ἢ ἔ' ἀγαθῶν ἰδέα μέγιστον μάθημα, πολλάκις
 ἀκίκοις· ἢ καὶ δίχμα καὶ τὰλλα προσηρησάμενα,
 λήσιμα καὶ ὠφέλιμα γίνεσθαι· καὶ νῦν σχεδὸν οἶσθ' ὅτι
 μέλλω τῆτο λέγειν, καὶ πρὸς τῆτω, ὅτι αὐτῶν ἔχ'
 ἰκανῶς ἴσμεν· εἰ ἢ μὴ ἴσμεν, ἀνθ' ἢ ταύτης εἰ ὅτι
 μάλιστα τὰλλα ἐπιταίμεθα, οἶσθ' ὅτι ἐδὲν ἡμῶν ὀ-
 φελος· ὡσπερ ἔδ' εἰ κεκλήμεθα π, ἀνθ' ἔ' ἀγαθῶν· ἢ
 οἶε τι πλέον εἶναι πᾶσαν κτήσιν ἐκτῆσθαι, μὴ μόντοι
 ἀγαθῶν; ἢ πάντα τὰλλα φρονεῖν, ἀνθ' ἔ' ἀγαθῶν,
 καλὸν ἢ καὶ ἀγαθὸν μηδὲν φρονεῖν; Μὰ Δι' ὅσθ' ἔγω-
 γε, ἔφη. Ἀλλὰ μὲν καὶ τόδε γε οἶσθα, ὅτι· τοῖς μὲν
 πολλοῖς ἡδονὴ δοκεῖ εἶναι τὸ ἀγαθόν, τοῖς δὲ κομφο-
 τέροις, φρόνησις. Πᾶς δ' ἔσ; Καὶ ὅτι γε, ὦ φίλε,
 οἱ τῆτο ἡγούμενοι, ὅσθ' ἔχουσι δεῖξαι ἡπὲς φρόνησις,
 ἀλλ' ἀναγκάζονται τελευτῶντες τῶν ἔ' ἀγαθοῦ φάναι.
 Καὶ μάλα (ἔφη) γελοῖως. Πῶς γὰρ ἔχι; (ὡ δ'
 ἔγω) εἰ ὄνειδίζοντες γε ὅτι ὅσθ' ἴσμεν τὸ ἀγαθόν, λέ-
 γουσι πάλιν ὡς εἰδῶσι; φρόνησιν γὰρ αὐτὸ φασὶν εἶ-
 ναι ἀγαθοῦ, ὡς αὐτῶν ξυμμενίων ἡμῶν ἔ, πλέγουσιν, ἐ-
 πειδάν τὸ ἔ' ἀγαθῶν φθέγγοντα ὄνομα. Ἀληθέστατα,
 ἔφη. Τί δέ; οἱ τῶν ἡδονῶν ἀγαθὸν δευζόμενοι,
 μῶν μὴ τι ἐλάττωτος πλάνης ἐμπλεοὶ τ' ἐπέγων; ἢ
 ἔ καὶ οὔτοι ἀναγκάζοντ' ὁμολογεῖν, ἡδονὰς εἶναι κα-

1 [Ἡ ἔ' ἀγαθοῦ ἰδέα] Vide
 cap. 5. lib. 1. Ethic. Aristot.
 ubi contra Platonem contendit
 Felicitatem in Idearum Theoria
 non esse positam. Ut autem
 animadvertas Aristotelem ludere,
 lege Platonis verba diligenter,
 ac plane perspicies Ideam Boni,
 non esse speciem hanc, vel illam,
 hic, aut ibi. sed ipsam Divini-
 fecunditatem, per omnia sese

potenter, suaviter, salubriter
 propagantem. Cujus imaginem
 in mundo visibili solem putat,
 in invisibili Deum ipsum, ve-
 rumque Filium. De hoc Pa-
 tre & Filio legimus in Epistola
 ad Hermiam. De Patre Philo
 Platonius in libro de causis ait,
 conandum est ad ipsum ens, de
 quo dicitur ego sum Qui sum,
 ascendere.

cogitas. Hoc autem ego potius arbitror. Nam sæpe audisti *boni ideam* esse maximam disciplinam. Qua quidem & iusta, & alia si utantur, utilia, & conducibilia fiunt. Atque hoc ferme dicere me velle scito, & istud præterea, quod ipsam non sufficienter agnoscimus. Sin vero ipsam nescimus, & sine ipsa alia quam maxime noverimus, scito nullam ex aliis nobis utilitatem fore: sicut neque prodesse nobis quicquam, quod sine bono possideremus. An majus quid esse putas, sine possessione *boni* alia omnia possidere, quam sine *boni* ipsius & pulchri intelligentia, cætera intelligere? Non certe. Pluribus vero bonum *voluptas* videtur, elegantioribus *sapientia*. Proculdubio. Quinetiam & hoc nosti, quod qui sapientiam bonum existimant, si interrogentur, quænam potissimum sapientia, declarare nequeunt, sed coguntur tandem *boni* sapientiam dicere. Quam ridicula responsio. Cur non ridicula videatur, si cum nos vituperent quod ignoremus bonum, de bono rursus nobiscum tanquam intelligentibus illud loquantur? Ajunt enim *bonum* esse, sapientiam *boni*, quasi noverimus, quid ipsi dicant cum *boni* nomen pronunciant. Vera loqueris, Qui vero *bonum voluptatem* esse definiunt, nunquid minus errant quam cæteri? Nonne & isti co-

2 Τοῖς μὲν πολλοῖς] Maxima pars hominum *specie* Recti decipiuntur, illam *Epicuri* sententiam quam memorat *Athenæus* rectam ducentes. Οὐκ ἔστι δύναμις νοῆσαι πικρὰν ἀφελῶν μὲν τῆν ἀφ' ἑλῶν, ἀφελῶν ἢ τῆν δι' ἀφροδισίων ἡδονήν. lib. 7. cap. 5. Non ut *Cicero* virtutem & cognitionem rerum expetentes. Τὸ εὐχάριον καὶ τὴν

εὐδαιμονίαν εἶναι ἀλόγως εἰκόασιν, ἐκ τῶν βίων ὑπελαμβάνειν οἱ μὲν πολλοὶ καὶ φρονημάτων τὴν ἡδονήν *Arist.* *Ethic.* lib. 1. cap. 4. Et *Αἰρετώτερον μὲν φρονησεως βίον ἡδὸν ἢ χωρὶς.* *Id.* cap. 2. lib. 10. *Plato* autem demonstravit in *Philebo*, voluptatem & scientiam per se consideratas non dare posse Felicitatem.

guntur

χάς; Σφόδρα γε. Συμβαίνει δὲ αὐτοῖς (οἶμα)
 ὁμολογεῖν ἀγαθὰ εἶναι καὶ κακὰ ταῦτα· ἢ γὰρ; Τί
 μῶ; Οὐκοῦν ἐπὶ μὲν μεγάλα καὶ πολλὰ ἀμφο-
 βητήσῃς ὡς αὐτῆ, Φανερόν; Πῶς γὰρ οὐ; Τί δέ;
 τόδε ἔφανερὸν, ὡς δῖγμα μὲν καὶ καλὰ πολλοὶ ἀνέ-
 λουσι τὰ δοκῶντα, καὶ μὴ εἶη, ὅμως ταῦτα πρᾶτ-
 τειν καὶ κεκτηῖσθαι καὶ δοκεῖν; ἀγαθὰ ἢ ἕδενι ἐπὶ δεκεί
 τὰ δοκῶντα κτῶσθαι, ἀλλὰ τὰ ὄντα ζητῶσι, ἢ
 δὲ δεξάν ἐν ταῦτα ἢ δὴ πᾶς ἀπιμάζει; Καὶ μάλα,
 ἔφη. Ὁ δὲ δῖος μὲν ἅπαντα ψυχῆ, καὶ τῆς ἐνε-
 κα πάντα πρᾶτῆς, ἄπο μανθλομένη τί εἶναι, ἄπο-
 ρῆσα δὲ καὶ οὐκ εχουσα λαβεῖν ἰκανῶς τί ποί' ἐστίν,
 ἐπὶ τίττει χεῖρα μόνιμω, οἷα καὶ ὡς τὰ ἄλλα.
 Διὰ τῆς ἄπο τυχεῖν καὶ τῶν ἄλλων ἐπὶ ὄφελος ἰω.
 ὡς δὴ τὸ τοῖστον καὶ τοσούτων ἔτω φῶμω δεῖν ἐσκοτῶ-
 σθαι καὶ ἐκείνους τὸς βελτίστους ἐν τῇ πόλει, οἷς πᾶν-
 τα ἐγχειρῶμεν; Ἡκιστὰ γ', ἔφη. Οἶμα γοῦν
 (εἶπον) δῖμα καὶ καλὰ ἀγνοῦμεν ὅτι ποτε ἀ-
 γαθὰ ὄσιν, ἔ πολλῶ πινος ἄξιον φύλακι κεκτηῖσ-
 θαι, εἴτῳ εἰκὸς γινῶναι αὐτὰ τὸν τῆς ἀγνοῦντα
 μανθλομαῖ ἢ μὴ ἔνα αὐτὰ γινῶσθαι ὡς ἄλλο ἰκα-
 νῶς. Καλῶς γ' (ἔφη) μανθλή. Οὐκοῦν ἡμῖν ἢ
 πολιτεία τελέως κεκοσμήσε, ἐὰν ὁ τοῖστος αὐτῶ
 ὄπισκοπῆ φύλαξ ὁ τῆς ὄπισθῶν; Ἀνάγκη,
 ἔφη. Ἄλλὰ σὺ δὲ, ὦ Σώκρατες, πότερον ἐπιση-
 μῶ τὸ ἀγαθὸν φῆς εἶναι, ἢ ἡδονῆ; ἢ ἄλλο τι

1 Ἄξιον φύλακι] Invenitur
 etiam φύλακα: sed malim φυ-
 λακί retinere, & ἄξια legere
 ut sensus sit illorum Bonorum
 possessionem non magni pretii fore
 Custodi.

2 Ἀλλὰ σὺ δὲ] Remotis illis
 opinionibus de summo Bono, Pla-

to suam explicaturus, ait, cum
 neque voluptas sit, neque scien-
 tia, tertium quidpiam esse: cu-
 jus Naturæ definiendæ, quum
 illius sit infinita Majestas, non
 par sit humanum ingenium.

Quod autem τὸ ἀγαθὸν ἰδίας ap-
 pellatione Deum significat id

guntur fateri voluptates esse malas? Valde. Eadem igitur & bona esse, & mala, fateri coguntur. An non? Plane. Nonne constat plurimas circa hoc, & maximas ambiguitates confurgere? Constat. Nonne & hoc perspicuum? quod quæ justa, & honesta videntur, etiam si non sint, multi præoptarent agere, possidereque, & videri hominibus hæc habere: nemo autem satis habere se putat si quæ bona duntaxat videntur possideat, sed quæ revera bona sint, omnes quærunt, opinionem vero in his quisque contemnit? Et maxime quidem. Bonum quidem anima omnis expetit, ejusque gratia agit omnia, augurans esse aliquid: dubitat tamen, neque sufficientur quid sit comprehendere potest, neque tam certum & exploratum habet quam cætera: atque idcirco & in aliis fallitur, cum quid utile sit, judicare pergit. An circa id cum tale sit ac tantum, similiter cæcos esse debere dicemus illos quoque præstantissimos in civitate viros, quibus universa committimus? minime omnium. Reor equidem, eum custodem, qui justa & honesta possideat, ignoret autem qua ratione bona sint, haud multi faciendum esse, siquidem par est eum qui hoc ignoret, ipsa cognoscere. Auguror autem neminem ipsa prius quam bonum sufficienter cogniturum. Scite auguraris. Perfecte igitur disposita nobis erit Respub. si custos horum peritus eam reget. Ita necesse est. Verum tu, ô Socrates, utrum bonum ipsum dicis esse scientiam, vel voluptatem, vel aliquid aliud præter

perspicuum est ex universa disputatione, aitque disertis verbis illum non τὸ εἶναι tantum, sed γενεῖν, αὐξῖν, τροφῆν rebus & creaturis tribuere, Hoc est ut non solum sint, sed ut bene sint. Causa efficiens, δημιουργῶσα αἴτια vocatur in *Philebo*,

& passim οὐσία, & ἡ ὄντων διαφορά. Cum norit quænam sit vera *Platonis* sententia de *Ideis* videbit eruditus lector quam candide & vere *Aristoteles* præceptoris mentem fuerit interpretatus.

hæc?

ὡς αὐτὰ ; Οὗτος (ἦν δ' ἐγὼ) ἀνὴρ καλὸς ἦθεα
 καὶ πάλαι καταφανὴς ὅτε σοὶ δοκῆ σποχρήσοι τὸ τοῖς
 ἄλλοις δοκῆν περὶ αὐτῶν. Οὐδέ γ' δίχασμόν μοι (ἔφη)
 ὦ Σώκρατες, φαίνε), τὰ τ' ἄλλων μὲ ἔχειν εἰπεῖν
 δόγματα, τὰ δ' αὐτῶ μὴ, ποσῶτον χρόνον περὶ ταῦ-
 τα πραγματιεύομαι. Τί δ', ἦν δ' ἐγὼ, δοκεῖ σοὶ δι-
 χασμόν εἶναι, περὶ ὧν τις μὴ οἶδε, λέγειν ὡς εἰδόμενα ;
 Οὐδαμῶς γ', ἔφη, ὡς εἰδόμενα· ὡς μύθοι οἰόμενον,
 ταῦθ' ἂ οἶε) ἐθέλειν λέγειν. Τί δέ ; (εἶπον) ἐκ ἡσ-
 θησαι τὰς ἀνθ' ἐπιτήμης δόξας, ὡς πᾶσαι αἰσχεαί ;
 ὧν αἱ βέλπειται τυφλαί ; ἢ δοκῆσι π σοὶ τυφλῶν
 ἀφαιρέειν ὁδὸν ὀρθῶς πορευομένων, οἱ ἀνθ' νοῦ ἀληθῆς
 π δόξάζοντες ; Οὐδὲν, ἔφη. Βέλπει γὰρ αἰσχεαί θη-
 ἄσασθαι, τυφλά τε καὶ σκολιά, ἐξόν παρ' ἄλλων
 ἀκρίβην φανᾶ τε καὶ καλά ; Μὴ περὶ Διός, ἦ δ' ὅς,
 ὦ Σώκρατες, ὁ Γλαῦκων, ὡσπερ ἐπὶ τέλει ὧν, σπο-
 τῆς ἀρκέσει γ' ἡμῖν καὶν, ὡσπερ διχασμοῦ πτερι καὶ
 σωφροσύνης καὶ τ' ἄλλων διήλθες, οὕτω καὶ περὶ τῶ ἀ-
 γαθοῦ διέλθης. Καὶ γ' ἐμοὶ (ἠὲ δ' ἐγὼ) ὦ ἐταῖρε
 καὶ μάλα ἀρκέσει· ἀλλ' ὅπως μὴ ἔχ οἶός τ' ἔσομαι,
 περὶ θυμῶν ἡ, ἀσχημονῶν γέλωτα ὀφλήσω· ἀλλ'
 ὦ μακάριοι, αὐτὸ μὲν τί ποτ' ἐπὶ τὸ ἀγαθόν, ἐά-
 σωμεν τὸ νῦν εἶναι· (πλέον γὰρ μοι φαίνε) ἢ καὶ
 τ' παρεῖσαν ὀρμῶν ἐφικέσθαι τοῦ γε δοκῆντος ἐμοὶ
 ταννῶ) ὅς ἢ ἐκρηγός τε τοῦ ἀγαθοῦ φαίνε) καὶ ὁμοί-
 οτατος ἐκείνῳ, λέγειν ἐθέλω, εἰ καὶ ὑμῖν φίλον· εἰ ἢ
 μὴ, ἐάν. Ἄλλ', ἔφη, λέγε· εἰσαῦθις γ' ἔ πατρὸς
 σποχρήσει τιῶ διήγησιν. Βελοίμεν ἂν (εἶπον) ἐμέ τε
 δύνασθαι αὐτῶ σποδεῖναι, καὶ ὑμᾶς κομίσασθαι· ἀλ-
 λά μὴ, ὡσπερ νῦν, τῆς τόχης μόνον· τοῦτον ἢ δὴ
 ἐμ τ' τόχον τε καὶ ἐκρηγον αὐτῶ ἔ ἀγαθοῦ κομίσασθε·
 ὄβλα-

hæc? Tum ego, sane inquam vir probus es: & jandiu compertum habeo tibi non satis fore si sententias aliorum retulero. Haud decere mihi videtur, ô Socrates, opiniones aliorum referre posse, suam vero nequaquam, hominem præsertim tandiu in his versatum. An decere putas, ut de iis quæ quæ ignorat quasi sciens loquatur? nullo modo quasi sciens sed ut quasi ex opinione proferens quæ sentit. Quid? inquam. An nescis opiniones omnes absque scientia tûrpes esse, quarum quæ optimæ, cæcæ sunt? an eos qui absque intelligentia verum aliquid opinantur, differre ab illis existimas, qui licet cæci sint, recto tamen tramite gradiuntur? Nihilo. Vis ergo turpia contemplari cæcæque & obliqua, cum liceat ex aliis perspicua pulchraque audire? Age per Jovem *Socrates*, inquit, *Glauc*, ne desistas, cum ad calcem fere perveneris. Sufficiet enim nobis, si quemadmodum de justitia temperantiaque, & aliis tractavisti, ita quoque de bono tractaveris. Mihi quoque, ô amice, valde sufficiet. At vereor ne vires deficient, atque ego supra vires ausus, ineptior appaream, risumque audientibus moveam. Cæterum, ô viri felices, quid ipsum bonum sit, in præsentia dimittamus. Est enim, ut mihi videtur, præsentem supra contemplationem. Quis autem appareat boni ipsius filius, quisque, similimus ei sit; si vobis placet, dicam; sin minus, dimittam. Dic age, patrem vero postea declarabis. Vellém equidem, ut & ipse explicare possem, & vos percipere, non solum ut nunc, prolem, sed & prolem & posteros ipsius boni. Hunc ergo ad præsens partum boni ipsius filiumque accipite. Cavete tamen, ne inscius ipse vos decipiam,

ἴθιλαθεῖσθε μὲντοι μή πη ἕξαπατήσω ὑμᾶς ἄκων,
 κίβδηλον ἀποδίδες τὸ λόγον τῆ τόκω. Εὐλαβησόμε-
 θα, ἔφη, καὶ δύναμιν ἀλλὰ μόνον λέγε. Διομολο-
 γησάμενος δ' ἔφην ἐγὼ, καὶ ἀναμνήσας ὑμᾶς τὰ τε ἐν
 τοῖς ἔμπροσθεν ῥηθέντα, καὶ ἄλλοτε ἤδη πολλάκις
 εἰρημύα. Τὰ ποῖα; ἦ δ' ὅς. Πολλὰ καλὰ (ἦν δ' ἐγὼ)
 καὶ πολλὰ ἀγαθὰ, καὶ ἕκαστα ἕτως εἶναι Φαμὸν τε καὶ
 Διοείζομον τῶ λόγῳ. Φαμὸν γάρ. Καὶ αὐτὸ δὴ κα-
 λὸν, καὶ αὐτὸ ἀγαθόν, καὶ οὕτω πᾶσι πάντων ἀ τότε ὡς
 πολλὰ ἐπιθεμῶν, πάλιν αὖ καὶ ἰδέαν μίαν ἐκάστου,
 ὡς μιᾶς οὐσης, πθέντες, ὃ ὅτιν ἕκαστον προσαγορεύ-
 ομεν καὶ τὰ μὲν δὴ ὄρασθαι Φαμὸν, νοεῖσθαι δ' οὐ· ταῖς
 δ' αὖ ἰδέας νοεῖσθαι μὲν, ὄρασθαι δ' οὐ. Παντάπασι
 μὲν οὐκ. Τῶ οὐκ ὄρω μὲν ἡμῶν αὐτῶν τὰ ὄρωμας
 ἢ Τῆ ὄφει, ἔφη. Οὐκοῦν (ἦν δ' ἐγὼ) καὶ ἀκοῆ, τὰ
 ἀκρόμας; καὶ ταῖς ἄλλαις αἰσθήσεσι, παντα τὰ αἰσ-
 θησά; Τί μὲν; Ἄρ' οὖν (ἡ δ' ἐγὼ) ἐπινοήσας τ
 τὴ αἰσθήσεων δημιουργόν, ὅσῳ πολυτελεσάτιν ἢ τ
 ὄραν τε καὶ ὄρασθαι δύναμιν ἐδημιόρησεν; Οὐκ ἔ-
 νου, ἔφη. Ἄλλ' ὡς σκοπέφ' ἐστὶν ὃ, πᾶσι προσδεῖ ἀ-
 κοῆ καὶ Φωνῆ γένεσ ἄλλαι εἰς τὸ τιμὴ μὲν ἀκούειν, ἢ
 δ' ἀκούεσθαι; ὃ εἰάν μὴ παραγένῃ) τρίτον, ἢ μὲν
 ὄρα ἀκρόσε), ἢ τὴ ὄρα ἀκροθήσε); Οὐδένος, ἔφη.
 Οἶμα δέ γε (ἡ δ' ἐγὼ) ἕδ' ἄλλαισιν πολλαῖσιν (ἵνα
 μὴ εἴπω ὅτι ἐδεμιά) ταῖσιν προσδεῖ ἐδένος· ἢ συ-
 πνα ἕχαισιν εἰπεῖν; Οὐκ ἔρωγε, ἦ δ' ὅς. Τιμὴ τ

1 Εὐλαθεῖσθε μὲντοι.] Expli-
 care incipit quatenus & quomo-
 do Deus qui per se inconspica-
 bilis est a nobis cognoscitur, &
 mente comprehenditur.

2 Τῆ ὄφει ἔφη] Proposita vi-
 sus imagine explicare pergit.

In visu inquit hæc concurrunt,
 Oculi in videndo Facultas, Co-
 lor, & tertium, id est Lux: cu-
 jus primaria causa est Sol. Por-
 ro ut lucis beneficio videmus,
 ita & illam vim a Sole Lux
 mutuatur. Sol tamen non est

ὁ φως

piam, vanam reddens de filio rationem. Cavebimus id pro viribus. Dic modo. Dicam equidem, si prius repetamus invicem confirmemusque, quæ supra memorata sunt, & alias sæpenumero dicta. Quænam? Multa quidem pulchra, & multa bona, & singula similiter esse dicimus, & oratione distinguimus. Dicimus profecto. Atqui & ipsum pulchrū, & ipsum bonum inducimus, ac similiter in omnibus, quæ ut plura ponebamus, unum rursus ponimus secundum ideam unam cujusque tanquam una sit, & quod unumquodque est, appellamus. Vera hæc sunt. Et hæc quidem videri dicimus, non autem intelligi: ideas autem intelligi, non videri. Sic est omnino. Qua potentia e multis quas habemus, quæ patent oculis cernimus? Visu. Nonne & auditu quæ audiuntur, & aliis sensibus omnia quæ sentiuntur? Quidni? Nunquid animadvertisti quam perfectam sensuum autor vim fabricavit ad id quod videre, & id quod videri dicimus? Non satis. Sic autem considera. Estne auditui, atque voci alio genere opus ad hoc, ut ille quidem audiat, hæc audiatur? Quo tertio absente, ille non audiet ista non audietur? Nequaquam. Arbitror equidem, neque aliis multis, ne dicam nulli, tali quodam opus esse. An tu talem aliquam vim potes dicere? Minime. An non advertis visus ipsius & ejus quod

visus neque Oculus: Contra, Neuter illorum Sol est: sed ut ex omnibus sensuum instrumentis ad Solis Naturam maxime accedit, ita Sol illius est causa. Hactenus tamen ut totam illam vim *παρα τὴν ἀκριβοῦς ἰδέας* habuerit, id est a Deo, qui ut

cæterarum rerum Omnium ita & sensuum Causa. Sol quidem est visus causa sed Solis potentia ad illam ideam est referenda quæ est ἀκριβὲς Causa, & potenter efficax, ad quam res omnes debent revocari.

ὄψιος καὶ τοῦ ὄρατοῦ οὐκ ἐννοεῖς ὅτι παροσδεῖται;
 Πῶς; Ἐνούσης περὶ ἐν ὀμμασιν ὄψιος, καὶ ἐπιχει-
 ρούντος τοῦ ἔχοντος χρῆσθαι αὐτῇ, παρῆσις ἢ χροῶς
 ἐν αὐτοῖς, ἐὰν μὴ παραγένηται, γένος τρίτον, ἰδέα
 ἐπὶ αὐτὸ τῆτο πεφυκός, οἶδα ὅτι ἢ τε ὄψιος ἐδὲν
 ὄψια, τότε χρώματα ἔσται ἀόρατα. Τίνος δὴ λέγεις
 (ἔφη) τῆτος; Ὁ δὴ σὺ καλεῖς (ἦν δ' ἐγὼ) Φῶς.
 Ἀληθῆ (ἔφη) λέγεις. Οὐ σμικρὰ ἄρα ἰδέα ἢ
 τῆ ὄραν αἰσθησις, καὶ ἢ τοῦ ὄρασθαι δύναμις, τῆ
 ἄλλων συζύξεων πρῶτέρῳ ζυγῶ ἐζύγησαν εἴπερ
 μὴ ἀπμον τὸ Φῶς. Ἀλλὰ μὲν (ἔφη) πολλῶ
 γε δεῖ ἄλμον εἶναι. Τίνα ἐν ἔχεις αἰτιάσασθαι τῆ
 ἐν ἐρανῶ θεῶν τῆτος κρείον ἢ ἡμῖν τὸ Φῶς ὄψιος τε
 ποιεῖ ὄραν ἐπι κάλλιπα, καὶ τὰ ἐρώματα ὄρασθαι;
 Ὅνπερ καὶ σὺ (ἔφη) καὶ οἱ ἄλλοι τὸ ἥλιον γὰρ δηλοῖ-
 πι ἐρωτᾷς. Ἄρ' οὐκ ὡδὲ πέφυκεν ὄψιος παρῆσις τῆτον
 τὸ θεόν. Πῶς; Οὐκ ἔστιν ἥλιος ἢ ὄψιος, οὔτε αὐτῆ,
 οὔτε ἐν ὧ ἐγγίνεσθαι, ὃ δὴ καλεῖσθαι ὄμμα. Οὐ γὰρ
 οὖν. Ἀλλ' ἡλιοφδέσατόν γε οἶμαι τὸ παρῆσις τὰς αἰ-
 σθησις ὀργάνων. Πολύ γε. Οὐκοῦν καὶ τὴν δύναμιν
 ἢν ἔχει, ἐκ τῆτος ταμιθυομῆτι ὡσπερ ἐπίρρυτον
 κέκτηται; Πάνυ μὲ οὐκ. Ἄρ' οὖν ἢ καὶ ὁ ἥλιος ὄψιος
 μὲ ἢν ἔστι, αἶψος δ' ὡν αὐτῆς, ὄρασθαι ὑπὸ αὐτῆς
 ταύτης; Οὕτως, ἢ δ' ὅς. Τοῦτον τοίνυν (ὡδ' ἐγὼ)
 Φάναί με λέγειν τὸ τῆ ἀγαθοῦ ἔκτρονον, ὃν τὰ
 γαθὸν ἐγέννησεν ἀνάλοσον ἑαυτῶ, ὅτι περ αὐτὸ ἐν τῶ
 νοητῶ τόπῳ παρῆσις τε νοῦν καὶ τὰ νοήματα, τοῦτο τῆ-
 τον ἐν τῶ ὄρατῶ παρῆσις τε ὄψιος καὶ τὰ ἐρώματα. Πῶς;
 (ἔφη) ἐπὶ δέλεθέ μοι. Ὁφθαλμοὶ (ἦν δ' ἐγὼ) οἶδα

I Οὐ σμικρὰ ἄρα] Ficinus | retur ne utrique scripturae sit
 hæc verba legit in dandi Casu | error, & a Platone scriptum
 ἢ σμικρὰ ἄρα ἰδέα. Servanius ve- | fuerit ἢ σμικρῶ ἄρα ἢ δὲ ἢ τῆ

visui subjacet vim tali aliquo indigere? Quo pacto? Præfente oculis visu, ipfisque ad spectandum directis, præfente item colore, nisi adfit & genus tertium proprie ad hoc natura aptum, neque visus videbit quicquam, neque videri colores poterunt. Quidnam id esse dicis? Quod tu lumen vocas. Vera loqueris. Profecto visibilis ipfius vis, & videndi potentia, jugo quodam aliorum omnium conjugationum maxime honorando junctæ sunt, non exigua quadam specie, si modo contemnendum non est lumen. Longe abest ut contemnendum sit. Quem potissimum deorum cœlestium hujus causam putas, cujus lumen efficit, ut & visus noster quam optime cernat, & oculis objecta cernantur? Quem tu putas & alii. Nempe de sole interrogas. Ita vero ad hunc Deum se visus habet. Quomodo? Visus sol non est, neque oculus cui inest visus, sol est. Non certe. Sed ex omnibus sensuum organis id maxime solis particeps. Multum fane. Nonne & vim quam habet, ex sole infusam servat? Prorsus. Quinetiam sol visus non est. Causa vero ipsius quum sit, ab eo prospicitur. Sic plane. Hunc me vocare boni filium dicit, quem ipsum bonum in hac secum genuit comparatione consimilem: ut quemadmodum ipsum in loco intelligibili ad intellectum, & ea quæ intelliguntur, se habet, sic & iste in loco visibili ad visum se habeat, & ad ea quæ videntur. Quo pacto? Latius explica. Oculi porro quoties non ad

ὁρᾶν ἔστω. ut intelligatur ἔστω. *πρὸς πμωτέρω* verum ut mihi videtur *Serranus* errat, nisi ἄλλω vel ἔ ante sequentia verba inseratur & *πμωτέρω* mutetur in

ἀπμωτέρω.

2 Ὅτι πῆρ] Videtur deesse ἔ, ante ὅ. Ὅτι πῆρ ἐστὶ τοῖς αἰσθητοῖς ἥλιος, τῆτο πῆρ ἰσητοῖς Θεός. Greg. Naz. Orat. 21.

ὅτι ὅτ' ἂν μικέτι ἐπ' ἐκείνα τις αὐτὸς τρίτη ὦν ἂν
 τὰς χροῶς τὸ ἡμερινὸν Φῶς ἐπέχη, ἀλλὰ ὦν νυκ-
 τερινὰ φέγη, ἀμβλυώτησί τε καὶ ἐγγὺς Φαινόμεναι τυ-
 Φλῶν, ὥσπερ ἐκ ἐνούσης καθαροῦς ὀφθαλμοῦ; Καὶ
 μάλα, ἔφη. Ὅταν δέ γ' οἶμαι, ὦν ὁ ἥλιος κατὰ
 λάμπη, σαφῶς ὁρῶσι, καὶ τοῖς αὐτοῖς τέτοις ὀμμα-
 σιν ἐνούσα φαίνεσθαι. Τί μὴν; Ὅτω τοίνυν καὶ τὸ
 τὴ ψυχῆς ὡς νοεῖ ὅταν μὲν οὐ κατὰ λάμπει ἀλήθειά
 τε καὶ τὸ ὄν, εἰς τῆτο ἀπερείση, εἰρήσέ τε καὶ ἔγνω
 αὐτὸ, καὶ νοεῖ ἔχειν φαίνεσθαι. ὅταν ἢ εἰς τὸ τῶ σκό-
 τῶ κεκαμμένον, τὸ γινόμενον τε καὶ σπολλύμενον
 δόξασθαι τε καὶ ἀμβλυώτη, ἄνω καὶ κάτω τὰς δόξας
 μεταβάλλον καὶ ἔοικεν αὐτῶν ἐκ ἔχρη. Ἔοικε γάρ.
 Τῆτο τοίνυν τὸ τιτὸ ἀλήθειαν παρέχον τοῖς γινωσκο-
 μένοις, καὶ τῶ γινώσκοντι τιτὸ δύναμιν σποδιδόν, ἢ
 εἰ ἀγαθὸ ἴδεν φαθι εἶναι, αἰτίαν δ' ἐπισημῆς εἶ-
 σαν καὶ ἀληθείας, ὡς ἢ γινωσκομένης μὲν ἀφ' οὐ
 οὕτω ἢ κατὰ ἀμφοτέρων ὄντων γνώσεώς τε καὶ ἀλη-
 θείας, ἄλλο καὶ καλλίον ἐπι τῆτων ἡγέμενος αὐτὸ,
 ὀρθῶς ἡγήσῃ ἐπισημῆς ἢ καὶ ἀλήθειαν, ὥσπερ ἐκεί
 Φῶς τε καὶ ὄψιν, ἡλιοειδῆ μὲ νομίζειν ὀρθόν, ἡλίον δὲ
 ἡγείσθαι εἰς ὀρθῶς ἔχρη οὕτω καὶ ἐνταῦθα, ἀγαθοειδῆ μὲ
 νομίζειν ταῦτ' ἀμφοτέρω, ὀρθόν ἀγαθόν ἢ ἡγείσθαι
 ὀπότερον αὐτῶν, εἰς ὀρθόν, ἀλλ' εἰ μείζονως πικ-
 τέον τὴν τῆ ἀγαθῆ ἔξιν. Ἀμήχανον καλλος (ἔφη)
 λέγεις, εἰ ἐπισημῆς μὲν καὶ ἀλήθειαν παρέχει, αὐτὸ
 δ' ὑπὲρ ταῦτα καλλεῖ εἶναι. εἰ γὰρ δὴ πῶ οὐ γε ἡ-

1 Οὕτω τοίνυν καὶ] Præceden-
 tis exempli applicatio. Eandem
 esse rationem vel proportio-
 nem νοητῆ ad νῆν, quæ sit ὁρα-
 τῆ ad ὄψιν. Quemadmodum se
 habet visus ad lucem, ita mens

ad Veritatem. Ut non videt
 Oculus nisi adsit genus quod-
 dam ad hoc Natura aptum, ita
 nec recte intelligit mens, nisi
 adsit Veritas sed tantum opinatur.

Ἰδέα ἀγαθῆ, id est, Deus
 δονῆν

ea vertuntur, quorum colores diurnus fulgor illuminat ostenditque, sed ad illa quæ nocturnis radiis attinguntur, cæcutiunt hallucinanturque, & prope cæci esse videntur, ac si purus in illis visus non infit. Sic accidit. Quoties vero ad ea quæ sol illustrat, perspicue cernunt, iisdemque ipsis in oculis esse visus apparet. Est ita. Sic & de animo cogita. Quando enim illi in hæret in quo veritas & ipsum ens emicat, intelligit illud cognoscitque, & intellectum habere videtur. Sed cum ad id fertur, quod tenebris est permixtum, quod videlicet generatur atque corrumpitur, ejus obtunditur acies, opinionefque versat varias, ac mentis experts esse videtur. Sic apparet. Illud igitur quod veritatem illis, quæ intelliguntur præbet, & intelligenti vim ad intelligendum porrigit, boni ideam esse dicito, scientiæ & veritatis, quæ per intellectum percipitur, causam. Cum vero adeo pulchra duo hæc sint, cognitio scilicet ac veritas, si bonum ipsum aliud quam ista & pulchrius æstimabis, recte putabis. Et quemadmodum lumen ac visum solis speciem quandam habere existimare decet, solem vero ipsum esse, nequaquam: ita cognitionem & veritatem, boni ipsius speciem habere quidem aliquam, esse vero ipsum, minime. Augustior enim est ipsius boni majestas. Decus narras inæstimabile, si scientiam quidem & veritatem præbet, ipsum vero decore hæc superat. Neque enim voluptatem ipsum esse

est causa Veritatis & Scientiæ, sicut Sol luminis & visus. Veritas & Scientia sunt ἕνωσις, sive Radium principis illius & primaria Causa. viz. Dei.

2 Ἰδέου φᾶθι εἶναι] Aut hoc

φᾶθι mutandum est in φάνου ut supra scriptum est, aut illud in φᾶθι Sed melius φάνου ut supra & mox quoque invenies.

3 Γεῖσιωνος ἕνωσις μὲν] Expunge illud μὲν.

δοιῶ αὐτὸ λέγεις. Εὐφήμεν, ἦν δ' ἐγὼ ἀλλ' ὥδε
 μᾶλλον τιῶ εἰκόνα αὐτῆ ἐπι ἐπισκόπῃ. Πῶς; Τὸν
 ἥλιον τοῖς ὄρωμβροῖς ἔ μόνον, οἶμα, τὴν ἔ ὄραϊσθαι
 διῶαμιν παρέχειν Φήσας, ἀλλὰ καὶ τὴν γένεσιν καὶ αὐ-
 ξίω καὶ τροφήν ἔ γένεσιν αὐτὸν ὄντα. Πῶς γάρ;
 Καὶ τοῖς γινωσκομένοις τόνω μὴ μόνον τὸ γινώσ-
 κεσθαι φάνασι ὑπὸ τῆ ἀγαθῆ παρεῖναι, ἀλλὰ καὶ
 τὸ εἶναι τε καὶ τὴν εἴαν ὑπ' ἐκείνῃ αὐτοῖς προσεῖναι.
 Ὅσα εἴας ὄντος τῆ ἀγαθῆ, ἀλλ' ἐπι ἐπέκεινα τῆ
 εἴας προσεῖα καὶ διῶαμῃ ὑπερέχοντος.

Καὶ ὁ Γλαύκων μάλα γελοῖως, Ἄπολλον, ἔφη
 δαιμονίας ὑπερβολῆς. Σὺ γὰρ (ἦν δ' ἐγὼ) αἶπιος,
 ἀναστρέζων τὰ ἐμοὶ δοκούντα περὶ αὐτῆ λέγειν. Καὶ
 μηδαμῶς γ' ἔφη, Πάσῃ, εἰ μή τι, ἀλλὰ τὴν
 περὶ τὸ ἥλιον ὁμοιότητά αὐ διέξιαν, εἴ πη ἀπολεί-
 πῃς. Ἀλλὰ μὴν (εἶπον) συχνά γε ἀπλείπω. Μη-
 δὲ μικρὸν τόνω (ἔφη) παραλίπῃς. Οἶμα μὲν
 (ἦν δ' ἐγὼ) καὶ πολὺ ὅμως ἦ, ὅσα γε ἐν τῷ πα-
 ρόντι διῶατὸν, ἐκὼν ὅσα ἀπλείπω. Μὴ γὰρ, ἔφη.
 Νόησον τόνω (ἦν δ' ἐγὼ) ὡσὺ λέγομεν, δύο αὐτῶ
 εἶναι, καὶ βασιλεύειν τὸ μὲν νοητῆ γένεσ τε καὶ τόπῃ,
 τὸ δ' αὐ ὄρατῆ ἵνα μὴ ἔρανεῖ εἰπὼν, δόξω σοὶ σο-
 φίζεσθαι περὶ τὸ ὄνομα ἀλλ' ἐν ἔχεις ταῦτα δι-
 τὰ εἶδη, ὄρατὸν, νοητὸν Ἐχω. Ὡσὺ τόνω γεαμ-
 μίω δίχα τετμημένω λαβὼν ἄπισα τμήματα, πάλιν
 πέμνε ἐκάτερον τὸ τμήμα ἀνά τὸν αὐτὸν λόγον τὸ,
 τε ἔ ὄρωμβρος γένεσ καὶ τὸ ἔ νοημῆς καὶ σοὶ ἔσαι
 σαφῆνεια καὶ ἀσαφῆια πρὸς ἀλλήλα. ἐν μὲν τῷ
 ὄρωμβρῷ τὸ μὲ ἔτερον τμήμα, εἰκόνας λέγω ἦ τὰς εἰ-

1 Πάσῃ, εἰ μή τι] Non video | rim (donec aliquid melius ex
 quid post εἰ μή τι, subaudiri pos- | aliquo veteri exemplari emer-
 sit, ideoque legendum censue- | gat) πάσῃ, εἰ μὴ τί ἄλλο, τὴν

dicis. Bona verba quæso. Atque ita planius ejus imaginem contemplare. Quomodo? Solem quidem dices, ut arbitror, iis quæ videntur non modo videnti præbere potentiam, verum etiam generationem, augmentum, nutritionem, cum ipse tamen generatio non sit. Quo enim pacto? Atque ita dicas bonum iis quæ cognoscuntur dare, non modo ut cognoscantur, sed esse insuper & essentiam largiri, cum ipsum essentia non sit, sed supra essentiam, dignitate ipsam & potentia superans.

Tum & Glauco ridens, per *Apollinem*, inquit, mirabilis hic excessus. Hujus certe tu causa es, qui me compulisti ad ea quæ mihi de hoc viderentur aperienda. Neque dum etiam desistas, sed absolve præcipue comparationem, siquid est prætermisum. Atqui multa prætermittuntur. Ne minimum quid omitas. Reor equidem multa præterea superfore, veruntamen quocumque ad præsens referri poterunt, haud sponte dimittam. Ita precor. Cogita duo hæc esse, & unum quidem in genere loquere intelligibili regnare, alterum invisibili, ne sub cælo, inquiring, videar te circa nomen decipere. Attamen species duas habeas, visibile scilicet & ipsum intelligibile. Habeo equidem. Perinde ac si acceperis lineam in duas inæquales sectam portiones, & utranque rursus partim simili ratione divideris: ita nunc oblatum tibi genus unum visibile, intelligibile alterum, in duo rursus secundum claritatem & obscuritatem utrinque distingue. In gene-

πει τὸ ἥλιον &c. aut certe ita | ἀπλείπει. Sed illa lectio defen-
 παύση ἐμοὶ ἐπ' ἄλλω τῷ περὶ τὸ | di posse videtur, *Stephanus*.
 ἥλιον. Quinetiam pro εἰ πη ἀ- | 2 Καὶ ἀσάφεια] Legitur e-
 πλείπει legi fortasse potest εἰ πη | tiam καὶ σὺν ἀσάφειαι.

κόννας, παρῶτον μὲν τὰς σκιάς, ἐπέφα τὰ ἐν τοῖς ὕ-
 δασι φαντάσματα· καὶ ἄπερ ἐν τοῖς ὅσα πυκνά τε
 καὶ λεῖα καὶ φανὰ ξυνέστηκε, καὶ πᾶν τὸ τοιούτον· εἰ κα-
 τανοῖς. Ἀλλὰ κατανοῶ. Καὶ τοίνυν ἕτερον πίθει, ᾧ
 τοῦτο ἔοικε· τὰ τε παρὲς ἡμᾶς ζῶα, καὶ πᾶν τὸ φυ-
 τευτὸν καὶ τὸ σκιδρατὸν ὅλον γένος. Τίθημι, ἔφη. Ἡ
 καὶ ἐθέλοις ἀν' αὐτὸ φάναι (ἦν δ' ἐγὼ) διηρῆσθαι ἀ-
 ληθεία τε καὶ μὴ, ὡς τὸ δοξατὸν παρὰ τὸ γνωτὸν ἔ-
 πα τὸ ὁμοιωθὲν παρὰ τὸ ᾧ ὁμοιάθη; Ἐγὼ γ', ἔφη,
 καὶ μάλα. Σκόπη δὴ αὐτὴ καὶ τὴν ἕννοιαν τομὴν ἢ τμη-
 τεον. Πῆ; Ἡ τὸ μὲν αὐτῆ, τοῖς τότε τμηθείσιν ὡς
 εἰκόσι, χρωματὴν ψυχῆ, ζητεῖν ἀναλαβέ(ε)ξ ἐξ ὑπο-
 θέσεων, οὐκ ἐπ' ἀρχὴν πορθυομένη, ἀλλ' ἐπὶ τε-
 λυτῆν· τὸ δ' αὐτὸ ἕτερον τὸ ἐπ' ἀρχὴν ἀνυπόθετον,
 ἐξ ὑποθέσεως ἴστα, καὶ ἀνθ' ἧς παρὲς ἐκείνο εἰκόσι,
 αὐτοῖς εἶδεσι δι' αὐτῶν τὴν μέθοδον ποιημένη. Ταῦτ'
 ἔφη, ἀλέγεις, ἔχ' ἱκανῶς ἔμαθον. Ἀλλ' αὐτίς,
 (ἦν δ' ἐγὼ) ῥᾶν γὰρ τέτων παρηρημένων, μαθήσῃ
 οἶμαι γὰρ σε εἶδέναι ὅτι οἱ παρὲς τὰς γεωμετρίας τε καὶ
 λογισμῶν καὶ τὰ τοιαῦτα πραγματευόμενοι ὑποθέμενοι
 τό, τε παρὲς καὶ τὸ ἄρπον, καὶ τὰ σχήματα, καὶ γωνῶν
 τριπλά εἶδη, καὶ ἄλλα τέτων ἀδελφὰ καθ' ἑκάστην
 μέθοδον, ταῦτα μὲν ὡς εἰδότες, ποιησάμενοι ὑπο-
 θέσης αὐτὰ, ἔδνα λόγον ἢ τε αὐτοῖς ἢ τε ἄλλοις ἔλε
 ἀξιῶσι παρὲς αὐτῶν διδόναι, ὡς παντὶ φανερῶν· ἐκ τέτων
 δ' ἀρχόμενοι, τὰ λοιπὰ ἤδη διεξιόντες, τελευτῶσιν ὁμο-
 λογημένως ἐπὶ τῆτο ἔν ἐπὶ σκέψιν ὁρμήσῃσι. Πά-
 νυ μὲν οὖν (ἔφη) τῆτό γε οἶδα. Οὐκ ἔν καὶ ὅτι τοῖς ὁρω-
 μένοις εἶδεσι παρὰ τῶν, καὶ τῆς λόγου παρὲς αὐτῶν
 ποιῆν, ἔ παρὲς τέτων διανοόμενοι, ἀλλ' ἐκείνων
 πέρι οἷς ταῦτα ἔοικε, ἔ τελεχῶν αὐτῆ ἔνεχε τῆς
 λόγου ποιηόμενοι, καὶ διαμέτρῃ αὐτῆς, ἀλλ' ἐ ταύ-
 τῆς

re quippe visibili portio una imagines continebit. Voco autem imagines, primum umbras, deinde simulacra quæ in aquis apparent, & quæ in corporibus densis, levibus, lucidis, & omne quodcumque tale, si tenes. Teneo. Portio vero altera comprehendet ea quorum hæ similitudines quædam sunt, animalia videlicet quæ apud nos sunt & plantas & universum fabricæ genus. Sic pono. An vis præterea secundum verum & non verum dicere genus hoc distingui? ut quemadmodum se habet quod opinione fingitur ad id quod scientia noscitur, ita simulacrum ad illud cuius est simile? Valde. Considera iterum intelligibilis sectionem. Quo pacto? Unum quidem ipsius genus est quod inquirat animus hic utens velut imaginibus quæ prius divisa sunt, compulsus ex positionibus non ad principium, sed ad finem procedere. Alterum vero, quod excogitat animus, ex suppositione procedens ad principium non suppositum, nec imaginibus utens quibus ad genus alterum uti solemus, sed in ipsis speciebus per ipsas progrediens. Haud satis quæ dicis intelligo. At enim facilius per hæc intelliges. Arbitror te non latere, quod qui circa geometriam & arithmetica & cætera generis ejus versantur, supponunt quidem par & impar & figuras ac tres species angulorum, & horum similia in argumentationibus singulis, & his positis tanquam cuilibet manifestis, rationem de his nullam exigendam putant. Atque hinc incipientes ad alia jam descendunt, & ad illud tandem perveniunt quod quærebant. Prorsus id novi. Enimvero & illud nosti, quod & formis quæ in aspectum cadunt utuntur, deque illis verba faciunt: quanquam non ad eas mentem dirigunt, sed ad illa potius quorum ista simulacra sunt, ad quadrangulum ipsum videlicet, ipsumque diametrum non ad ea quæ scribunt.

Et

της ἢ γράφοσι, ἢ τὰλλα οὕτως, αὐτὰ μὲν ταῦτα
 ἔα ἀπλάτῃσι τε ἢ γράφοσιν, ὧν ἢ σκιαὶ ἢ εἰ-
 δασιν εἰκόνες εἶσι, ἢ τέτοις μὲν ὡς εἰκόσιν αὐτῶν χρώμενοι,
 ζητῶντες τε αὐτὰ ἐκεῖνα ἰδεῖν ἀσὸν ἀν' ἄλλως ἰδοί-
 πος ἢ τῇ θραυνοίᾳ. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. Τῆτο τοί-
 νω νοητῶ μὲν γὰρ εἶδος ἔλεγον ὑποθέσει δ' ἀνα-
 χαζομένῳ ψυχῇ χρῆσθ' περὶ τῷ ζήτησιν αὐτῆ,
 ἐκ ἐπ' ἀρχῇ ἴσταν, ὡς οὐ δυναμένῳ τ' ὑπο-
 θέσεων ἀνωτέρω ἐκβαίνῃ, εἰκόσι ἢ χρωμένῳ αὐτοῖς
 τοῖς ὑπὸ τ' κἄτω ἀπφραδεῖσι, ἢ ἐκείνοις πρὸς ἐκ-
 εῖνα, ὡς ἐαργέσι, δεδοξασμένοις τε ἢ τετμημένοις.
 Μανθάνω (ἔφη) ὅτι τὸ ὑπὸ ταῖς γεωμετρίαις τε ἢ
 ταῖς ταύταις ἀδελφαῖς τέχναις λέγεις. Τὸ τοίνυν
 ἕτερον μάνθανε τμήμα ἔνοητοῦ λέγοντά με τοῦτο, ἔ-
 αὐτὸς ὁ λόγος ἀπεί, τῇ τοῦ θραλέγεσθ' διωάμῃ
 ταῖς ὑποθέσεσιν πόμῃνος, σὸν ἀρχάς, ἀλλὰ τῶ
 ὄντι ὑποθέσεσιν, οἷον ἐπιβάσεσιν τε ἢ ὀρμάς· ἵνα μέ-
 χει τοῦ ἀνοποθέτου ἐπὶ τῷ τοῦ παντός ἀρχῇ
 ἴων, ἀφάμῃνος αὐτῆς, πάλιν αὐτῶ ἐχόμενος τῆ
 ἐκείνης ἐχόμενων, οὕτως ἐπὶ τελευτῇ καταβαί-
 νη, αἰσθητῶν παντῶσιν οὐδενὶ προσχρώμενος,
 ἀλλ' εἶδῃσιν αὐτοῖς δι' αὐτῶν εἰς αὐτὰ, ἢ τελευτῶ
 εἰς εἶδη. Μανθάνω, (ἔφη) ἱκανῶς μὲν οὐ· δοκεῖς γάρ
 μοι συχρὸν ἔργον λέγειν· ὅτι μῦθοι βεβαίῃ διορίζειν,
 σαφέστερον, εἶνα τὸ ὑπὸ τ' ἔθ' θραλέγεσθαι ἐπιτή-
 μης ἔόντος τε ἢ νοητοῦ θεωρήμῃνον, ἢ τὸ ὑπὸ τ'
 τεχνῶν καλυμένῳ, αἷς αἱ ὑποθέσεσιν ἀρχαί, καὶ
 θραυνοίᾳ μὲν ἀναίκαζον) ἀλλὰ μὴ αἰσθησεσιν αὐτῶ
 θεῶσαι οἱ θεώμῃνοι. θραυτῶ τὸ μὴ ἐπ' ἀρχῇ ἀ-
 νεληθόντας σκοπεῖν, ἀλλ' ἐξ ὑποθέσεων, νῦν σὸν
 ἴχειν περὶ αὐτὰ δοκοῦσί σοι, καίτοι νοητῶν ὄντων μῦ

1 Τέτοις μὲν] Particula ἢ sequi debet & legi ζητῶντες δι' ἀρχῆς

Et in aliis eodem modo, speciebus quidem hisce quas describunt figurantque, quarum & umbræ sunt, & in aquis imagines, tanquam imaginibus quibusdam utuntur, affectantes illa conspiciere, quæ non aliter quam cogitatione percipiuntur. Vera loqueris. Hanc generis intelligibilis speciem supra dicebam, ad cujus investigationem cogi animum suppositionibus uti, ad principium non euntem, utpote qui supra suppositiones ascendere nequeat, utaturque imaginibus his quæ ex inferioribus sunt ad superiorum similitudinem comparatæ, atque ita opinione conceptæ distinctæque sunt, quasi ad illa perspicue conferant. Intellego equidem dici abs te quod in geometria & aliis ejus germanis artibus fieri solet. Alteram igitur intelligibilis partem ad illud referre me scito, quod ipsa ratio per demonstrandi facultatem attingit, dum suppositiones non pro principiis habet, sed revera pro suppositionibus accipit, tanquam gradibus quibusdam & adminiculis utens, quousque ad illud quod non supponitur, ad principium videlicet veniens universi ipsum attingat, & rursus adhæreat illis quæ principio hærent, atque ita ad finem usque perveniat nullo prorsus sensibili utens, sed ipsis speciebus, per ipsas atque ad ipsas progrediens. Intellego tandem, quamquam minime sufficienter, ut cuperem. Videris enim mihi magnum opus proponere. Moliris quidem differere, partem illam vere existentis & intelligibilis generis, quam per demonstrationis scientiam speculamur, illa esse clariorem quam ex illis scientiis, quæ artes appellantur, investigamus. In quibus pro principiis suppositiones habentur, & qui ista considerant, cogitatione coguntur non sensibus intueri. Quoniam vero ad principium non ascendunt, sed ex suppositionibus indagant, intellectum circa hæc habere tibi nequaquam videntur, licet cum principio

ἀρχῆς. Διότιαν ἢ καλεῖν μοι δοκεῖς τιῶ ἢ γεω-
 μετρικῶν τε καὶ τιῶ ἢ τοιούτων ἔξιν, ἀλλ' οὐδ' ὡς
 μεταξύ πιδόξης τε καὶ νοῦ τὴν Διότιαν οὔσαν. Ἰκανώ-
 τατα (ἦν δ' ἐγὼ) ἀπεδέξω καὶ μοι ἐπὶ τοῖς τέτταροι
 τμήμασι τέτταρα ταῦτα παθήματα ἐν τῇ ψυχῇ γινώ-
 μδνα λάβε· νόησιν μὲν, ἐπὶ τῷ ἀνωτάτῳ· Διότιαν ἢ, ἐπὶ
 τῷ δευτέρῳ· τῷ τρίτῳ ἢ πῖσιν ἀπίδος, καὶ τῷ τελευ-
 ταίῳ εἰκασίαν· καὶ τάξον αὐτὰ ἀνάλογον, ὡς περ ἐφ'
 οἷς ἔστιν ἀληθείας μετέχειν, οὕτω ταῦτα σαφειῶς
 ἠησάμηνος μετέχειν. Μανθάνω, (ἔφη) καὶ ξυλχαρῶ
 καὶ τάττω ὡς λέγεις.

intelligibilia sint. Videris autem mihi geometricarum & similiarum rerum habitum, cogitationem potius appellare quam intellectum, quasi cogitatio inter opinionem & intellectum medium teneat. Sufficiens admodum percepisti. Atque ad has quatuor proportionem, quatuor itidem animi affectiones accipe. Intelligentiam quidem ad supremum ipsum, ad secundum cogitationem, ad tertium fidem, ad postremum vero assimulationem sive imaginationem. Hæc præterea invicem alternæ ratione proportionis ordina, ut ita hæc claritatem participant, quemadmodum illa circa quæ sunt, veritatem. Intellego equidem, & quod dicis admitto, & ut jubes ita dispono.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ,

Η, ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

ΜΕΤΑ ταῦτα δὴ (εἶπον) ἀπέειπασον ποιῆ-
 τω πάθει τῷ ἡμετέραν Φύσιν, παιδείας
 τεπέει καὶ ἀπαιδευσίας· ἴδε γὰρ ἀνθρώπους
 οἷον ἐν κατὰ γείω οἰκίῃ σπηλαιώδε, ἀναπεπλάμν-
 ῳ πρὸς τὸ Φῶς ἢ εἴσοδον ἐχέσῃ μακρὴν παρ' ἄ-
 παν τὸ σπήλαιον· ἐν ταύτῃ ἐκ παίδων ὄντας ἐν
 δεσμοῖς καὶ τὰ σκέλη καὶ τὰς αὐχένας, ὥστε μῦθεν τε
 αὐτῆς, εἰς τε τὸ πρὸθεν μόνον ὄραν, κύκλῳ ἢ τὰς
 κεφαλὰς ὑπὸ ἧ δέσμῃ ἀδιωάτους περιάγειν φῶς
 ἢ αὐτοῖς πρὸς, ἀνωθεν καὶ πόρρωθεν, καὶ ὀρθῶν, ὀ-
 πιασθῆν αὐτῶν, μετὰξὺ ἢ ἧ πρὸς καὶ τῶ δέσμων, ὀ-
 ἐπάνω ὁδὸν· παρ' ἡὺ ἴδε τειχίον παρακοδομημένον, ὡ-
 σὰρ τοῖς θαυματοποιῖς πρὸ τῶ ἀνθρώπων πρὸκει·
 τὰ παραφρέγματα, ὑπὲρ ὧν τὰ θαύματα δεκνύ-
 σιν. Ὅρω, εἶφη. Ὅρα τοίνυν πῶς τῆτο τὸ
 τειχίον φέροντας ἀνθρώπους σιθῆ τε παντοδαπά, ὑ-

Explicato veræ philosophiæ, | tur: & doctrinam præclara ima-
 subjecto illius discendæ modum, | gine illustrat. Argumentū hujus
 (de quo obiter egerat ad finem | & superioris libri fere idem. Hic
 proximi libri) accurate persequi- | liber est vere aureus. Præstat

πρὸς

PLATONIS

DE

REPUBLICA,

SIVE DE

JUSTO,

DIALOGUS SEPTIMUS.

POSTHÆC Naturam, inquam, nostram, quod ad eruditionem & rudicatem attinet, tali quadam imagine tibi fingito. Finge animo subteraneum, specus instar, domicilium, cujus ingressus longissimus versus lumen in antrum totum pateat. In eo homines nutritos à pueritia cervicem & crura ita devinctos, ut & immobiles permanere cogantur, & ad anteriora solum prospicere, capita vero vinculis astricta circumagere nequeant. Post tergum autem superne ac procul ignis fax suspensa sit, interque ignem & vinctos homines via superior paulo, secus quam parietes sit constructus exiguus, sicut plerunque præstigiatoribus septa quædam, super quibus sua miranda demonstrant, coram spectantibus opponuntur. Esto inquit. Cogita rursus homines intra parietem ferentes vasa varia supra parietem eminentia, statu-

ergo (cæteris omittis) Fontem | lius disputationis lectione uber-
ipsum aperire, ut præstantissi- | rimos fructus haud dubie de-
mæ doctrinæ haustus studioso | promet.
Lectori præbeantur, qui ex il-

Tom. II.

F

asque

ἀφ' ἑχθρά τ' ἔτιχθαι, καὶ ἀνδριάντας, καὶ ἄλλα ζῶα λί-
 θινά τε καὶ ξύλινα, καὶ παντοῖα ἐργασμῶνα· οἷον εἰκὸς,
 τὲς μὲν φθεγγόμενες, τὲς δὲ, σιγῶνας, τ' ὡδ' ἀφε-
 ρόντων. Ἄτοπον (ἔφη) λέγεις εἰκόνα, καὶ δεσμώτας
 ἀτόπους. Ὁμοίους ἡμῖν, ἦν δ' ἐγώ· τὲς γὰρ τοιού-
 τες πρῶτον μὲν ἑαυτῶν τε καὶ ἀλλήλων οἶε ἂν π
 ἑωρακέναι ἄλλοι, πλὴν τὰς σκιὰς τὰς ἑσθ' ἔ-
 ρως εἰς τὸ κατὰ κερὸν αὐτῶν ἔσπιλαίαι παροπι-
 πτούσας; Πῶς γάρ; (ἔφη) εἰ ἀκινήτες γε τὰς κε-
 φαλάς ἔχουσιν ἡναγισμῶνοι εἶεν ἀφ' ἑῶν; Τί δὲ
 τ' ὡδ' ἀφερομένων; ἔσται τὸν τῆτο; Τί μὲν; Εἰ
 οὐκ ἀφ' ἑλέγεσθαι οἰοῖτ' εἶεν παρὸς ἀλλήλους, ἔ-
 σταυτα ἡγῆ ἂν τὰ παρόντα αὐτὲς νομίζουσιν ἀφ' ὄρω-
 εν; Ἀνάγκη. Τί δ' εἰ καὶ ἡχὸν τὸ δεσμοπῆλον ἐκ ἔ-
 κατακέρου ἔχει, ὅποτε πῖς τ' παριόντων φθέγγαστο,
 οἶε ἂν ἄλλο τι αὐτὲς ἡγῆσθαι τὸ φθεγγόμενον ἢ
 τ' παρὸς σκιάν; Μὰ Δί' ὅσον ἐγώ, ἔφη. Παν-
 τάσασιν δὲ (ἦν δ' ἐγώ) οἱ τοιοῦτοι ὅσον ἂν ἄλλο τι νο-
 μίζουσιν τὸ ἀληθές ἢ τὰς τ' σκιασῶν σκιὰς. Πολ-
 λὴ ἀνάγκη, ἔφη. Σκόπη δὲ (ἦν δ' ἐγώ) αὐτῶν λύ-
 σιν τε καὶ ἴσασιν τ' τε δεσμῶν καὶ τ' ἀφροσύνης οἷα πῖς
 ἂν εἴη, εἰ φύσει τοιαύτῃ συμβαίνει αὐτοῖς· ὅποτε πῖς
 λυθείη, καὶ ἀναγκάζοιτο ἐξ αἰφνης ἀνίστασθαι τε καὶ
 παρὸς αὐτὴν καὶ βαδίζειν, καὶ παρὸς τὸ φῶς ἀ-
 ναβλέπειν· πάντα δὲ ταῦτα ποιεῖν, ἀλγῶν τε καὶ ἀφ' ἑ-
 τὰς μαρμαρυγὰς ἀδυνατοῖ καθαράν ἐκείνα ὧν τότε
 τὰς σκιὰς ἑώρα· τί ἂν οἶε αὐτὸν εἰπεῖν, εἰ πῖς αὐ-
 τῷ λέγει ὅτι τότε μὲν ἑώρα φλυαίας, νῦν δὲ μάλ-
 λον τι ἐγχετέρω ἔσθ' ὄντος καὶ παρὸς μᾶλλον ὄντα τετραμ-
 μένος, ὀρθότερα βλέπει; καὶ δὲ καὶ ἕκαστον τ' παριόν-
 των δεικνύς αὐτῷ, ἀναγκάζοι ἐρωτῶν ἀποκρίνεσθαι

1 Δεσμῶν καὶ τ' ἀφροσύνης] Sunt synonyma verba apud Pla-
 ὄ,

afque hominum & aliorum animalium lapideas & ligneas imagines, modisque variis fabricatas. Atque, ut consentaneum est, qui hæc circumferunt, partim fileant, partim loquantur. Quam portentosa hæc figmenta sunt, quamque mirabiles captivi? At similes isti nobis sunt. Nam primum quidem putas istos aliud quicquam vel sui ipsorum, vel proximorum hominum videre præter umbras quæ ab igne in adversam speluncæ partem cadunt? Nihil aliud, quando nunquam in vita movere capita potuerunt. Quid autem eorum quæ circumferuntur, nonne umbras duntaxat? Nempe. Si ergo invicem loqui liceret, nonne umbras rerum nominibus appellandas esse putare eos credamus? Necessè est. Quod si echo ex adversa parte carceris resonaret, quoties prætereuntium aliquis loqueretur, putasne illos alium quenquam, quam transeuntium umbras loqui existimatos? Non per Jovem. Omnino igitur isti nihil verum esse nisi fabricatarum rerum umbras arbitrarentur. Ita profusè necesse est. Contra vero nunc animadvertite qualis foret eorum à vinculis solutio ignorantiaque curatio. Nempe si quis eorum solveretur, cogereturque repente surgere, collum vertere, ambulare, lumen ipsum aspicere, doleret protinus, nec propter splendorem intueri posset illa quorum umbras ante cernebat. Huic si quis nugas hæctenus spectavisse dicat, nunc autem rebus veris esse propinquiorem veriusque inspicere, ac prætereuntium quenque monstrans, quid sit quærens cogat respondere, nonne vacillaturum putas, arbitraturumque veriora esse, quæ ante cernebat, quam quæ nunc ostenduntur? Multum. Et

sonem, unde forsan Proverbium istud, Ignorantia vinculis teneri.

ὁ, πῆρτιν, ὅτι οἶε αὐτὸν ἄπορειν τε ἀν, καὶ ἠγεί-
 ρθαι τὰ τότε ὀρώμενα, ἀληθέστερα ἢ τὰ νῦν δεικνύ-
 μενα; Πολύ γ', ἔφη. Οὐκ ἔν, καὶ εἰ ὡς αὐ-
 τὸ τὸ Φῶς ἀναγκάζει αὐτὸν βλέπειν, ἀλγεῖν τε ἀν
 τὰ ὄμματα, καὶ φθνεῖν, ἄπορεφόμην ὡς ἐκεῖ-
 να ἂ δύνασθαι καθορᾶν, καὶ νομίζειν ταῦτα τὰ ὄντι
 σαφέστερα τῶν δεικνυμένων; Οὕτως, ἔφη. Εἰ δ' (ἦν
 δ' ἐγὼ) ἐπιπύθεν ἔλκοι πῆς αὐτὸν βία ἀπὸ τραχεῖ-
 ας τῆς ἀναβάσεως καὶ ἀνάπτης, καὶ μὴ ἀνίη πρὶν ἐξελ-
 κῶσειεν εἰς τὸ ἔπιπύθεν φῶς, ἄρα ἔχθι ὀδυνᾶσθαι τε
 ἀν καὶ ἀνανακτεῖν ἐλκομεθόν; καὶ ἐπειδὴ ὡς τὸ Φῶς
 ἔλθοι, αὐγῆς ἀν ἔχοντα τὰ ὄμματα μετὰ, ὄρα ἔ-
 δὲν ἀν διώκεσθαι τῶν νῦν λεγομένων ἀληθῶν; Οὐ γάρ
 ἀν (ἔφη) ἐξαίφνης γε. Σιωπήθεις δὲ οἶμαι, δεοῖσ'
 ἀν, εἰ μέλλοι τὰ ἄνω ὄψεσθαι καὶ ὡρῶτον μὲν τοῖς
 σκιας ἀν ῥᾶστα καθορᾶν, μὲν τῶτο ἐν τοῖς ὕδασι τά-
 τε τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ τῶν ἄλλων εἰδῶλα, ὑπερον ἢ αὐ-
 τᾶ: ἐκ ἧς τῶν, τὰ ἐν τῶν ἔρανδ' καὶ αὐτὸν ἀν τῶ
 ἔρανδ' ὀκλήσας ἀν ῥᾶστον θεάσασθαι, ὡρῶσθαι τὸ τῶ
 ἄστρον τε καὶ σελήνης φῶς, ἢ μετ' ἡμέραν τῶ ἡλίον τε
 καὶ τὸ τῶ ἡλίου. Πῶς δ' οὐ; Τελθυταῖον δὲ, οἶ-
 μαι, τῶ ἡλίον, ὅτι ἐν ὕδασι, ἔδ' ἐν ἀλλοτεία ἐ-
 δρα φαντάσματα αὐτοῦ, ἀλλ' αὐτὸν καθ' αὐτὸν ἐν
 τῆ αὐτῆς χώρας διώσασθαι ἀν καθιδεῖν καὶ θεάσασθαι
 οἷος ὅστιν. Ἀναγκασθόν, ἔφη. Καὶ μὲν ταῦτ' ἀν
 ἤδη συλλογίζοιτο ὡς αὐτοῦ, ὅτι ἔστὸς ὅστιν ὁ τᾶς
 τε ὄρας παρέχων καὶ ἐμαυτῆς, καὶ πάντα ὑπερπεύ-
 ων τὰ ἐν τῶν ὀρωμένων τόπων καὶ ἐκείνων ὧν σφεις ἐ-
 ὄρων, τῶ ὄρον πῆς πάντων ἀπίος. Δῆλον (ἔφη) ὅ-
 τι ἐπὶ ταῦτα ἀν μετ' ἐκεῖνα ἔλθοι. Τί οὐ; ἀναμμι-

1 Μὴ ἀνίη] Scribendum est / ro ἀνίη ab ἀνίημι longe diver-
 ἀνίη, quod est ab ἀνίημι, at ve- / sam habet significationem, (sig-
 νησκόμομο

si coëgerit eum lumen aspicere, nonne dolore oculorum affectum iri putas? oculosque ad ea quæ facile prius viderat, retorquere, certiora existimantem, quam quæ subito tum offerebantur? Ita nimirum. Si vero quis eundem per aspera ardua sursum traheret violenter, neque permetteret quicquam aspicere antequam ad solis lumen extraxisset, nonne dolere ipsum & ægre ferre dum raptaretur, existimas? & cum ad lumen euectus fuerit, oculos splendore suffusos hæere, nihilque ex his posse conspicere, quæ vera nunc ab hominibus existimantur? Nihil certe subito. Consuetudine igitur primum opus, si supera inspecturus sit. Umbrasque primum facilius intuebitur, post hæc in aquis hominum cæterorumque imagines. Ipsa vero deinde quæ in cælo sunt, & ipsum cælum nocte facilius contemplabitur, dum astrorum & lunæ lumen spectabit, quam si solem ipsum die solisque fulgorem intueatur. Proculdubio, Atque ita demum solem ipsum suspiciet, neque jam in aquis & aliena in regione simulacra ipsius spectabit, sed ipsum secundum seipsum in sede propria speculabitur, & qualis sit cognoscere poterit. Necessè est. Animadvertet tandem ipsum esse, qui tempora & annos temperat, qui omnia regit, quæ sub cælo sunt, qui omnium quæ ante ab ipsis visa sunt, modo quodam est autor. Certum est huc illum hisce gradibus ascensurum. Quid si habitationem pristinam memo-

nificat enim redeat, ascen- | minime aptam.
dat, revertatur) & huic loco |

νησκόρμον αὐτὸν ἔ πρώτης οἰκίσεως, καὶ ἔ ἐκεῖ σοφίας, καὶ ἔ τότε ξυδεσμοῦ, οὐκ ἂν οἶε αὐτὸν μὴ θυδαμονίζεν ἔ μετὰ βολῆς, τῆς δ' ἔλεεῖν; Καὶ μάλα. Τιμαὶ δὲ καὶ ἔπαινοι εἰ πνευ αὐτοῖς ἦσαν τότε παρ' ἀλλήλων καὶ γέρα, τῶ ὄξυτατα καθορῶντι τὰ παριόνια, καὶ μνημονθύοντι μάλιτα ὅσα τε ὡρῆτερα αὐτῶν καὶ ὑπερα εἰάθει καὶ ἅμα πορθύεσθαι, καὶ ἐκ τῆτων δὴ δυατάτατα ἔπομανθλομῶ τὸ μέλλον ἦξεν, δοκεῖς ἂν αὐτὸν ἔπιθυμητικῶς αὐτῶν ἔχειν, καὶ ξηλῶν τῆς παρ' ἐκείνοις τιμωρῶν τε καὶ ὀδυματεύονίας; ἢ τὸ τῆ Ὀμήρου ἂν πεπονθέναι, καὶ σφόδρα βέλεσθαι

—— ἐπάρθρον ἔόντα

—— θητθῦέμθυ ἄλλα

Ἄνθρῖ παρ' ἀκλήρω;

καὶ ὅποιῶ ἂν πεπονθέναι μάλλον ἢ κεινὰ τε δοξάζεν καὶ ἐκείνως ζῆν; Οὕτως (ἔφη) ἔγωγε οἶμαι πᾶν μάλλον πεπονθέναι ἂν δέξασθαι, ἢ ζῆν ἐκείνως. Καὶ τόδε δὴ ὀνόησον· (ἦν δ' ἔγω) εἰ πάλιν ὁ τοιοῦτος καλαδὰς εἰς ἔ αὐτὸν θῶκον καθίζοιτο, ἄρ' ἔ σκοτῆς ἀνάπλεως χροίη τῆς ὀφθαλμῆς, ἔξαιφνης ἦκων ἐκ τοῦ ἡλίου; Καὶ μάλα γ', ἔφη. Τὰς δὲ δὴ σκιάς ἐκείνας πάλιν εἰ δέοι αὐτὸν γνωματθύοντα, θραμμάσθαι τῆς αἰε δεσμῶταις ἐκείνοις, ὅτ' ἄμβλυάσθαι πέν καταθῆναι τὰ ὄμματα, ἔτος δ' ὁ χρόνος μὴ πᾶν ὀλίγος εἴη ἔ σωηθείας· ἄρ' ἔ γέλωτ' ἂν ὡρῆσθαι, καὶ λέγοιτο ἂν ὡρῆ αὐτῆ ὡς ἀναδὰς ἂν, διεφθαρμένος ἦκοι τὰ ὄμματα; καὶ ὅτε οὐκ ἄξιον ἔδὲ πειράσθαι ἂν ἰέναι, καὶ ἔ ἔπιχειροῦντα λύειν τε καὶ ἀνάγειν, εἴπως ὀ τῆς χερσὶ δύναιτο λαεῖν καὶ ἔποκπινῦμαι; Ἀποκλινῦναι ἂν σφόδρα γ' ἔφη. Ταῦτῃ τοίνυν (ἦν δ' ἔγω) ἔ εἰκό-

ria repetat, & illorum hominum sapientiam atque vincula? an non censes eum beatum se mutatione existimaturum, illos autem miseraturum? Et maxime quidem. Præterea si qui honores invicem exhibebantur & laudes, dabanturque præmia illi, qui transeuntia quælibet acute cerneret, recordareturque maxime, quæ ex illis priora, quæ posteriora, quæ pariter progredi soleant, atque ex his futura optime præfagiret, hæcne desideraturum putas? illosque invidere qui apud eos honorantur & dominantur? vel quod ait *Homerus* malle, *in alieno scilicet rure servi alicujus extorris mancipium effici*, & quidlibet perpeti potius quam opinionibus istis illudi, & illo modo vivere? Arbitror cum quæcunque alia potius quam vitam ejusmodi electurum. Tum & hoc considera, inquam, si hic rursus descendat, & sedem quam antea, nanciscatur, nonne cum repente a sole discesserit, tenebris offundetur? Vehementer. At si umbras illas discernere oporteat, deque ipsis disceptare cum illis qui perpetuis vinculis pressi sunt, proferendaque sententia sit eo ipso in tempore, quo oculi ipsis cæcutiunt, antequam acies expurgetur, quod quidem non brevi fiet, an non risum concitabit? eique ab omnibus dicetur, quod postquam sursum ascendit, corruptis reversus est oculis? & ad supera contendere, non esse operæ pretium & eum qui solvere tentet, & sursum ducere, si deprehendatur, protinus occidendum? Occidendum certe, inquit.

να, ὦ Φίλε Γλαύκων, πρῶτα πῶς ἅπαντα τοῖς ἔμ-
 ποροῦσιν λεγόμενοις· τίω μὲν δὲ ὄψως φαινομένην
 ἔδραν, τῆ τῆ δεσποτικῆς οὐκίσεσ ἀφομοιωθῆνα, τὸ
 ἢ τοῦ πρὸς ἐν αὐτῇ Φῶς, τῆ τῆ ἡλίας δυνάμει· ἢ
 δὲ ἄνω ἀνάβασιν καὶ θεῶν τῶ ἄνω, τίω εἰς τὸ νοητὸν
 τόπον τῆς ψυχῆς ἀνοδοὺν πθεῖς, οὐχ' ἀμαρτήσεσ· ἢ
 γ' ἐμῆς ἐλπίδος, ἐπειδὴ ταύτης ἐπιθυμεῖς ἀκέρει·
 θεὸς δὲ πρὸ οἶδεν εἰ ἀληθῆς οὕσα τυγχάνει· τὰ δ' ἐν
 ἐμοὶ φαινόμενα οὕτω φαίνεσ· ἐν τῷ γνωστῷ τελυ-
 ταία ἢ τοῦ ἀγαθῆς ἰδέα καὶ μόγις ὀφθαλμοῦ ὀφθαλμοῦ
 ἢ, συλλογιεῖα εἶνασ ὡσ ἀρα πᾶσι πάντων αὐτῆ ὀρ-
 θῶν τε καὶ χαλῶν αὐτῆ, ἐν τε ὀρατῶ Φῶς καὶ τὸν
 τέττε κύριον τεκῶσα· ἐν τε τῷ νοητῷ, αὐτῆ κυρία
 ἀληθείαν καὶ νοῦν ὀφθαλμοῦ καὶ ὅτι δεῖ ταύτῃ
 δεῖν τὸ μέλλοντα ἐμφρόνως πρᾶξεν, ἢ ἰδέα ἢ δημο-
 σία. Σιωσοίμα (ἔφη) καὶ ἐγὼ ὅν γε δὴ πρόπον δύ-
 ναμα. Ἰθὺ δὴ τοίνυν (ὡ δ' ἐγὼ) καὶ τὸδε ξιωσοί-
 θησ, καὶ μὴ θαυμάσεσ ὅτι οἱ ἐνταῦθα ἐλθόντες οὐκ
 ἐθέλουσ τὰ τῶ ἀνθρώπων πρᾶξεν, ἀλλ' ἄνω
 αἰετὴ ἐπείροισα αὐτῶν αἱ ψυχᾶ ἀφαιρέσει· εἰκὸς
 γάρ πρὸ οὕτως, εἴωρ αὐτῆ καὶ τίω πρῶτην ἐπι-
 κόντα ταῦτ' ἔχσ. Εἰκὸς μὲντοι, ἔφη. Τί δέ; τό-
 δε οἶει πὶ θαυμαστὸν, εἰ ἀπὸ θεῶν (ὡ δ' ἐγὼ) θεω-
 ρεῶν ὅτι τὰ ἀνθρώπειά πρὸ ἐλθῶν κακᾶ, ἀρχημονεῖ

1 Τῆς γ' ἐμῆς ἐλπίδος] Hec
 verbis donec ad ἐν τῷ γνωστῷ per-
 veneris, ita legi vellem Pun-
 ctum illud post ἀκέρειν transfe-
 ratur ad ἐλπίδος, δε ponantur
 Θεὸς ἢ πρὸ οἶδεν εἰ ἀληθῆς οὕσα
 τυγχάνει, in parenthesis, ad hunc
 Modum, Οὐχ' ἀμαρτήσεσ τῆς γ'
 ἐμῆς ἐλπίδος. Ἐπειδὴ ταύτης ἐπι-
 θυμεῖς ἀκέρει, (θεὸς δὲ πρὸ οἶδεν

εἰ ἀληθῆς οὕσα τυγχάνει) τὰ δ' ἐν
 ἐμοὶ φαινόμενα οὕτω φαίνεσ].

2 Ὀφθαλμοῦ ἢ] Cum jam Pla-
 to statuit summum Bonum esse
 in Idea, seu Cognitione Dei, ne-
 gat Aristoteles unum aliquod
 esse Universum Bonum, Οὐκ ἐστὶν
 ἀγαθὸν κοινὸν τὶ καθόλου καὶ ἐν·
 quia Bonum totidem modis di-
 citur, quot id, quod est. At-

Tota hæc imago, ô amice Glauco, referenda est ad illa, quæ supra dicta sunt. Carcer quidem is ad eam quæ cernitur oculis, mundi machinam: fax vero ignis in specu, ad solis potentiam: postremo si ascensum ad supera eorumque conspectum, rite ad eum qui ad intelligibilem regionem tendit, ascensum retuleris, ut ego quidem spero non aberrabis, postquam sententiam meam audire desideras. Deus autem novit an vera sit. Quæ igitur mihi apparent, huc tendunt. Nempe arbitrator in ordine ipsa intelligibili, boni ipsius ideam supremam existere, vixque videri: si autem visa fuerit, asserendum eam omnibus omnium quæ recta & bona sunt causam esse, cum ipsa in loco visibili lumen creaverit, & luminis autorem: in ipso vero intelligibili regnet ipsa, *veritatemque & mentem* protulerit. Quam nosse necesse sit omnem quicumque sana mente quicumque vel privatim, vel publice est acturus. Ita & ipse cogito utcumque possum. Age & hoc considera: neque mireris, quod hi qui huc descendunt nolint humana tractare, sed ipsorum mentis acies semper ad supra dirigatur. Probabile quippe id est, si quidem superiorem imaginem sequatur. Probabile sane. Quid autem hoc? Mirandum putas, si quis à divinis spectaculis ad humana hæc mala prolapsus ineptior sit ad agendum, rideaturque, præsertim si

tamen in hoc & multis aliis locis ubi diserte contra *Platonem* contendit nihil facit ad rem. *Plato* enim omne bonum necessariam emanationem a Deo ait esse, quum *Idem per se subsistens* statuit *Aristoteles*. *Ethic. lib. 1. cap. 5.* Consonum ad hoc dictum est ante in secundo, *κακῶν ἄλλην διὰ ζῆτιν αἰτίαν* καὶ οὐ τῶν θείων. Multa sunt

quoque scripturæ loca hisce Philosophi verbis analogæ, e quibus unum tantum, aut alterum proferam. *Μηδεὶς περιεζώμεται λέγειν, ὅτι δὲν Θεοῦ περιεζώμεται.* Ὁ γὰρ Θεὸς ἀπίεστος ἐστὶ κακῶν, περιεζῶει ἢ αὐτὸς οὐδέν. *Epist. Jacob. cap. 1. ver. 13.* Πᾶς ὁ μεμνημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ ἀμερτίαν ἐποιεῖ. *Epist. Johan. 1. cap. 3. ver. 9.*

ante

τε καὶ φαίνεσθαι σφόδρα γελῶν, ἐπὶ ἀμβλυώτων; καὶ
 πρὸς ἰκανῶς σωήτης γενέσθαι τῷ παρόντι σκότῳ,
 ἀναγκαζόμενος ἐν δικαστηρίοις ἢ ἄλλοθι περὶ ἀγωνί-
 ζεσθαι ὡς ἴ τ' ἐν δικαίᾳ σκιῶν, ἢ ἀγαλμάτων, ὧν
 αἰσιναι, καὶ ἀγαμμάσθαι ὡς ἴ τ' ἐν ὅπῃ ποτε
 ὑπολαμβάνεσθαι ταῦτα ὑπὸ τ' αὐτῷ δικαστοῦ μὴ
 πώποτε ἰδόντων; Οὐδ' ὀπατιοῦ θαυμαστὸν, ἔφη. Ἀλλ'
 εἰ νῦν γέρε τίς (ἦν δ' ἐγὼ) μεμνήτ' ἀν' ὅπῃ διττῶν καὶ ἀπὸ
 διττῶν γίνονται ἀν' ἐπιπράξεις ὄμμασιν, ἕκ γε φωτὸς εἰς
 σκότος μετισταμένων, καὶ ἐκ σκότους εἰς φῶς ταῦτα ἵστα-
 ται νομισαί τις γίνεσθαι καὶ ὡς ψυχῶν ὅποτε ἴδοι θεο-
 βουλίῳ πινὰ καὶ ἀδυνατῶσαν τι καθαράν, ἕκ ἀν' ἀλογί-
 τως γελῶν, ἀλλ' ἐπισκοποῖ ἀν' ἄλλοτερον ἐκ φανωτέρου βίβ-
 ῃ κῆσσαι, ὑπὸ ἀμαθίας ἐσκότῳ, ἢ ἐξ ἀμαθίας πλείο-
 νος εἰς φανερώτερον ἴστα ὑπὸ λαμπροτέρου μαρ-
 μαρυγῆς ἐμπέληται καὶ ἔτω δὴ τ' ἢ μὴ βυδαμμοσίφην ἀν'
 τ' πάθος τε καὶ βίβῃ τ' ἵελεήσθαι καὶ εἰ γελῶν ἐπ' αὐτῇ βε-
 λοιτο, ἢ πῶν ἀν' κῆτα γέλατος ὁ γέλασ αὐτὰ εἴη ἢ ὁ βῆπ
 τῇ ἀνωθεν ἐκ φωτὸς ἠκῆσθαι. Καὶ μάλα, ἔφη, μετερίως
 λέβεις. Δεῖ δὴ (εἶπον) ἡμᾶς τοιόνδε νομισαί ὡς αὐτῶν,
 εἰ ταῦτα ἀληθῆ τ' παιδείαν, οὐχ' οἴαντι πῆς ἐπαλ-
 γελλόμενοι φασὶν εἶναι, τοιαῦτι καὶ εἶναι, φασὶ δέ
 περ, ὅτι ἐνούσης ἐν τῇ ψυχῇ ἐπιτήμης, σφῆς ἐν-
 πθέναι, οἷον τυφλοῖς ὀφθαλμοῖς ὅψιν ἐπιθέντες. Φα-
 σὶ γὰρ οὐδ', ἔφη. Ὁ δέ γε νῦν λόγος (ἡ δ' ἐγὼ)
 σημαίνει ταῦτι τῷ ἐνούσαν ἐκάστῃ δυνάμει ἐν
 τῇ ψυχῇ, καὶ τὸ ὄργανον ὃ κατὰ μαθηθῆναι ἕκαστος,
 εἶον εἰ ὄμμα μὴ δυνατὸν ἡ ἄλλως ἢ ξυῶ ὅλα τὰ
 σώματα φέρειν ὡς τὸ φανὸν ἐκ τῆς σκοπῆς οὐ-
 πῶ ξυῶ ὅλη τῇ ψυχῇ εἶναι τῆς γνῶμης ὡς ἀκρί-
 ον ἕως ἀν' εἰς τὸ ὄν καὶ τῆς ὄντος τὸ φανώτατον δυνατῆ
 γνήσθαι ἀναχέσθαι θεομῆν τῆτο δ' εἶναι φανώτα-
 γαθόν.

ante quam præsentibus tenebris fatis assuetus est, dum adhuc caligat, cogatur in judicatoriis de umbris, aut statuis illis, quarum umbræ hæ sunt, certare, deque eorum qui justitiam ipsam nunquam viderunt persuasione judiciisque disserere? Nullo modo mirandum. Verum si mentem quis habuerit, recordabitur quod duabus ex causis turbari oculi consueverunt: & cum ex lumine ad umbram descendimus, & cum ex tenebris in lucem prodimus: eodemque modo affici animum arbitrabitur, quoties turbatum viderit, & ad aliquid cernendum hebetiorem. Ideoque haud temere in risum prorumpet, sed diligenter inquiret, utrum a lucidiori vita descendens, novis tenebris obruatur: vel ab insipientia plurima ad fulgidum spectaculum surgens, sub corusco nimium splendore deficiat. Et hujus quidem affectum probavit, vitamque ejus beatam fore censebit: illius miserebitur: aut si forte eam vitam ridere volet; haud tam inepte hunc ridebit, quam eum qui à lumine superno deciderit. Consentaneum. Hæc igitur si vera sunt, ita de his cogitandum est, eruditionem non esse talem qualem aliqui prædicant: pollicentur enim animo scientia prorsus experti se scientiam tradituros, quasi oculis cæcis visum. Profitentur certe. Præsens autem ratio nobis ostendit vim quæ est in animo cujuscunque, deinde instrumentum, quo rem discere quisque potest; perinde ac si oculum impossibile esset aliter quam una cum toto corpore ad clarum objectum ex obscuro convertere: ita tota mente ab eo quod fit usque ad id quod ens dicitur circumagere oportere, ut quod clarissimum est possit speculando ferre, hoc autem *ipsum bonum*

ἡ ταύτην τὴν εὐδαιμονίαν] Confir-
 matio superioris doctrinæ viz. *reminisce: & in anima omnia
 Discere nihil esse aliud quam* *omnium scientiarum inesse se-
 mina.*

esse

γαθόν. Ἡ γάρ; Ναί. Τῆτο τοίνυν (ὡς δ' ἐγώ)
 αὐτῷ ἡ τέχνη ἀν' εἴη τῆς παιδαγωγίας, τίνα πρόπον
 ὡς ῥᾶσι τε καὶ ἀνυσιμώτατα μεταφρασίῃ· ἢ τῷ
 ἐμπιῆσαι αὐτῷ τὸ ὄραν, ἀλλ' ὡς ἔχοντι μὲν αὐτό,
 οὐκ ὀρθῶς ἢ τετραμμένω, οὐδὲ βλέποντι οἱ ἔδει,
 τῆτο ἀφαιρημένησαυ. Ἔοικε γάρ, ἔφη. Αἱ μὲν
 τοίνυν ἄλλαι ἀρεταὶ καλέμεναι ψυχῆς κινδυνύου-
 σιν ἐγγύς τι εἶναι τῷ σώματι. (τὰ ὄντι γάρ οὐκ
 ἐνδοξαίω ὑπερον ἐμποιείαυ ἔθεσί τε καὶ ἀσκή-
 σεσιν) ἢ ἢ τοῦ φρονῆσαι, πάντος μᾶλλον, θειότερος
 τινὸς τυγχάνει, ὡς ἔοικεν, οὔσα, ὃ τι μὲν δύναμιν
 ἔδεδεποτε ἀπόλλυσιν, ὑπὸ ἢ τῆς παιδαγωγίας χρῆσι-
 μόν τε καὶ ὠφέλιμον, καὶ ἀχρηστον αὐ καὶ βλαβερόν γί-
 νεται ἢ οὐπω ἐννεόηκας, τῷ λεγομένων πονηρῶν μὲν,
 σοφῶν δὲ, ὡς δειμὺ μὲν βλέπει τὸ ψυχάειον, καὶ
 ὀξέως διοραῖ πάντα ἐφ' ἃ τέτραπται. ὡς οὐ Φαύλιον
 ἔχον τι μὲν ὄψιν, κακία δ' ἠναγκασμένον ὑπηρετεῖν;
 ὥστε ὅσα ἀν' ὀξύτερον βλέπει, ποσῶτα πλείω κα-
 καῖ ἐργαζόμενον; Πάνυ μὲ οὖν, ἔφη. Τῆτο μύτοι
 (ὡς δ' ἐγώ) τὸ τῆς τοιαύτης φύσεως, εἰ ἐκ παι-
 δός ἐθῆς, κοπιόμενον, παιδαγωγία τὰ τῆς γενέσεως
 συγγενῆ, ὡσαυτὸς μολυδίδας, αἱ δὲ ἐδάδαίς τε καὶ τῷ
 τοιούτων ἡδοναῖς τε καὶ λιχνείαις προσφθεῖς γινόμεναι,
 αὐτὰ καὶ πρὸς φρέσιν τι μὲν τῷ ψυχῆς ὄψιν ὡν εἰ
 ἀπαλλαγὴν παιδαγωγία εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐκεῖνα ἀν'
 τὸ αὐτὸ τῆτο τῷ αὐτῶν ἀνθρώπων ὀξύτατα ἔωρα,

1 Τέχνη ἀν' εἴη] Τέχνη παι-
 δγωγίας est Ars institutionis, sive
 ratio vel via qua ad *Summum*
 illud *Bonum* animos converta-
 mus.

2 Ὅσα ἀν' ὀξύτερον] Quam-
 vis *summi Boni* cognitio per se
 fit augusta atque mirabilis; ni-

hilominus tamen pro eorum in-
 genio in quos cadit varia
 fit & multiplex: nimirum
 fructuosa bonis viris, infructu-
 sa improbis, qui perspicacitate
 quadam ingenii res excellentes
 possunt comprehendere, sed non
 ut meliores evadant. *Cum a-*

esse dicimus. Nonne? Nempe. Ad hoc igitur ipsum eruditio competens, erit facultas quædam animi dirigendi, quo modo oculus quam facillime & efficacissime convertatur: quæ huic oculo aciem visumque non dabit, sed cum potius cum visum quidem habeat, neque tamen recte conversus sit, neque quo decet aspiciat, convertere omni machinatione contendet. Ita videtur. Cætera igitur quæ virtutes animæ nuncupantur, in hoc videntur virtutibus corporis similes. Nam cum natura non insint, paulatim consuetudine & exercitatione comparari videntur. Sapientia vero maxime omnium divinior quæpiam virtus existit, que vim quidem suam nunquam amittit, ab ipsa vero circumductione utilis & conferens, ac inutilis rursus, noxiaque evadit. An nondum animadvertisti, quam acute videt celeriterque discernit illorum animula, qui licet mali sint, tamen sapientes habentur, ea, ad quæ conversa est, tanquam aciem habeat nequaquam hebetem sed pravitati servire coacta sit? Atque idcirco quo acutius inspicit, eo plura peragit mala. Omnino quidem. Si ab hoc ingenio statim à pueritia amputetur quæ sunt generationis affinia ceu plumbea pondera, quæ comestitionibus & huiusmodi voluptatibus & libidinitibus, atque deliciis inhærentia mentis aciem ad inferiora detorquent, confestim expeditus ejus intuitus, & ad ea quæ vera sunt conversus, ipse scilicet idem & in eisdem hominibus tam acute illi

nimus minime Colitur liberali disciplina, quo clarior est illius indoles eo pluribus & tetrioribus vitiis obruitur. Osor, de Reg. instit. lib. 1. Ut Terra quo melior est natura eo magis corrumpitur si negligatur; ita ingenia misrecte excolantur, quo sunt

faciliora, eo pluribus vitiis obducuntur. Plutarch. Moral. A magnis ingeniis ut magna virtutes, ita vitia etiam magna proficiuntur. Idem in vita Demetrii. Vide quoque supra lib. 6. pag. 22.

ὡσὺρ καὶ ἐφ' ἃ νῦν τέτραπται. Εἰκός γ', ἔφη. Τί
 δέ; τόδ' ἔστι εἰκός (ὡς δ' ἐγὼ) καὶ ἀνάγκη ἐκ τῶν
 παρειρημημένων, μήτε τὴν ἀπαιδέυτους καὶ ἀληθείας ἀ-
 πέρις ἰκανῶς ἂν ποτε πόλιν ὄπιτροπύσῃσι, μήτε
 τὴν ἐν παιδείᾳ ἐωμένους ἀφαιρέσειν ἀφ' ἑτέρας;
 τὴν μὲν, ὅτι σκοπὸν ἐν τῷ βίῳ ἔχει ἔχουσιν ἕνα οὗ-
 τοχαζομένους δεῖ ἅπαντα πράττειν ἃ ἂν πράττωσιν,
 ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ· τὴν δὲ, ὅτι ἐκόντες εἶναι ἔπρα-
 ξουσιν, ἠγέμενοι ἐν μακάρων νήσοις ζῶντες ἐπι ἀπω-
 κίᾳ. Ἀληθῆ, ἔφη. Ἡμέτερον δὴ ἔργον (ἦν δ'
 ἐγὼ) τῆς οἰκιστῶν τὰς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκά-
 σαι ἀφικέσθαι πρὸς τὸ μάθημα ὃ ἐν τῷ ἔμμετρο-
 ῳ ἐφαρμυ εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τὸ ἀθάτον, καὶ ἀ-
 ναβιβῶναι ἐκεῖναι τὴν ἀνάβασιν· καὶ ἐπειδὴ ἀναβάλλεις
 ἰκανῶς ἰδῶσι, μὴ ὄπιτρέπουν αὐτοῖς ὃ νῦν ὄπιτρέ-
 πε. Τὸ ποῖον δὴ; Τὸ αὐτὸ (ὡς δ' ἐγὼ) κατα-
 μένει, καὶ μὴ ἐθέλειν πάλιν καταβάμεν παρ' ἐκείνης
 τὴν δεσιώτας, μηδὲ μετέχειν τῆς παρ' ἐκείνοις πύλων
 τε καὶ πικρῶν, εἴτε φαυλότερα, εἴτε σπουδαιότερα.
 Ἐπειτ' (ἔφη) ἀδικήσομεν αὐτὴς; καὶ ποιήσομεν
 χεῖρον ζῆν, δυνατὸν αὐτοῖς ἀμεινον; Ἐπελάθεις (ἦν
 δ' ἐγὼ) πάλιν, ὦ Φίλε, ὅτι νομοθέτη ἔστι τέτις μέ-
 λη ὅπως ἐν τῇ γένεσι ἐν πόλει ἀφαιρόμενος εὖ πρά-
 ξει· ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ πόλει τῆτο μηχανᾶται ἐγγενέσθαι,
 ξυνομιλίᾳ τὴν πολίτας, πειθοῖ τε καὶ ἀνάγκη ποι-
 ῶν μετὰ δίδοναι ἀλλήλοις τῆς ὠφελείας ὡς ἂν ἕκα-
 σοι τὸ κοινὸν δυνατοῖ ὡσπιν ὠφελῆν· καὶ αὐτὸς ἐμποι-
 ῶν τοιούτους ἀνδρας ἐν τῇ πόλει, οὐχ' ἵνα ἀφίη τρέ-
 πεσθαι ὅππῃ ἕκαστος βέβη) ἀλλ' ἵνα καταχρησθῆ) αὐ-
 τὸς αὐτοῖς ἐπὶ τὸν ξυνομιλίαν τῆς πόλεως. Ἀληθῆ,
 ἔφη· ἐπελαθόμεν γάρ. Σκέψαι τοίνυν (εἶπον) ὦ
 Γλαύκων, ὅτι οὐδ' ἀδικήσομεν τὴν παρ' ἡμῖν γίνο-
 μένης

discernet, quam hæc quibus in præsentia est intentus. Probabile est. Quid istud? Nonne probabile ac necessarium ex prædictis, neque rudes homines & veritatis ignaros rempub. sufficienter administrare, neque eos qui semper in studiis literarum versati sunt. Propterea quod illi quidem finem sibi certum non proposuerunt in vita, ad quem respicientes oportet omnia agere quæcunque agant & privatim & publice. Hi autem haud sponte tractabunt civilia, existimantes se etiam hac in vita à negotiis, humanis semotos, in beatorum insulis habitare. Vera narras. Nostrium igitur qui condidimus civitatem, erit officium, optimas hominum naturas impellere ad eam quam supra diximus maximam disciplinam, bonumque cognoscendum, adeo ut & sursum ascendant, & postquam ascenderit ac satis inspexerint, ne ipsis quod nunc conceditur, permittamus. Quid istud? Ut in eo videlicet studio permaneant, neque velint rursus ad homines istos carcere clausos descendere, neque laborum honorumque seu viliores seu pretiosiores fuerint, participes esse. An ipsis injuriam inferemus, cogemusque eos deteriore vitam subire, cum frui meliore possint? Oblitus es, ô amice, hoc legislatori curæ non esse, ut unum quoddam genus in civitate in primis sit beatum, sed ut tota civitas. Profecto ad hoc cives ipsos persuasione & vi conciliat, facitque, ut mutuo sese adjuvent, communemque pro viribus utilitatem colant. Nempe legislator civili cœtu homines congregat, non ut permittat unumquemque quo lubet ferri, sed ut ipsis ad copulam civitatis utatur. Vera loqueris. Id me fugerat. Considera itaque Glauco, quem-

ad-

μύνας Φιλοσόφους, ἀλλὰ δίχμα πρὸς αὐτὸς ἐρῶμεν,
 πρῶσαναγκάζοντες τῷ ἄλλων ὀπιμελείῳ αἰ τε καὶ φυ-
 λάτῃων ἐρῶμεν ἢ ὅτι οἱ μὲν ἐν ταῖς ἄλλαις πό-
 λεσι τοῖσιν γινώσκοντες, εἰκότως οὐ μετέχουσι τῷ ἐν
 αὐταῖς πόλεων (αὐτόματα γὰρ ἐμφύον), ἀκρίσις τῆς
 ἐν ἐκάστη πολιτείας δίκῃ δ' ἔχῃ, τὸ γε αὐτοφυ-
 ες, μηδενὶ προσφύῳ ὀφείλον, μηδ' ἐκπίνειν τῷ πρῶ-
 θυμείῳ τὰ προσφύῳ ὑμᾶς δ' ἡμεῖς ὑμῖν τε αὐτοῖς τῇ
 τε ἄλλῃ πόλει, ὡς πρὸς ἐν σμῆνεσιν ἡγεμόνας τε καὶ βασι-
 λέας, ἐγενήσαμεν, ἀμεινόν τε καὶ τελεώτερον ἐκείνων
 πεπαυδευμένους, καὶ μάλλον δυνατὸς ἀμφότερων με-
 τέχουσι καὶ βασιτέον οὐκ ἐν μέρει ἕκαστον εἰς τιμὴν τῷ
 ἄλλων ξυνοίκισιν, καὶ σινεθιστόν τὰ σκοτεινὰ θεά-
 σατο. ξυνοικίζοντες γὰρ, μὲν βέλκον τε ὀψε-
 διετῆρει, καὶ γνώσεσθε ἕκαστα τὰ εἰδῶλα ἅτῃ ἐπὶ
 καὶ ὦν, ἀλλὰ τὸ ταλῆθῃ ἐωρακέναι καλῶν τε καὶ
 δικαίων καὶ ἀγαθῶν πέρι καὶ οὕτως ὑπάρ ἡμῖν καὶ ὑμῖν
 ἡ πόλις οἰκήσε, ἀλλ' οὐκ ὄναρ, ὡς νῦν αἱ πολ-
 λαὶ ὑποσκιαμαχοῦντων τε πρὸς ἀλλήλους καὶ
 φασιαζόντων πρὸς τῶν ἀρχῶν οἰκῆναι, ὡς μεγάλα
 πινὸς ἀγαθῶ ὄντος. τὸ δὲ πρὸς ἀληθῆς ὡδ' ἔχῃ ἐν
 πόλει ἢ ἡμεῖς πρῶθυμοι ἀρχῶν οἱ μέλλοντες ἀρξῶν,
 ταῦτις ἀεῖσα καὶ ἀφασατότατα ἀνάγκη οἰκείῳ. τῷ
 δ' ἐναντίως ἀρχόντας ἔχουσαν, ἐναντίως. Πάνου μὲν οὐκ ἔφη.

Ἀπειθήσεσιν ἐν ἡμῖν (οἶει) οἱ πρόσφοροι, ταῦτ' ἀκρίσις,
 καὶ οὐκ ἐθελήσεσι ξυμπονεῖν ἐν τῇ πόλει ἕκαστον ἐν μέρει,
 τῷ ἢ πολὺ χρόνον μετ' ἀλλήλων οἰκεῖν ἐν τῷ κρ-
 θαρῷ; Ἀδύατον, ἔφη δίχμα γὰρ δὴ δικαίους ὀπι-
 τάξοντες παντὸς μὲν μάλλον ὡς ἐπ' ἀναγκαῖον αὐ-
 τῶν ἕκαστος εἰσι τὸ ἀρχῶν, τοῦναντίον τῷ νῦν ἐν ἐκά-

1. Ὑποσκιαμαχοῦντων] Ut gistratus. Vel potius velit A-
 Syracusani & Lacedemonii qui thenienses quorum Respublica
 on nibus modis ambiebant Ma-|persuasu Alcibiadis jam nunc

admodum philosophos qui apud nos nascuntur, injuria nulla afficiemus cum cogimus eos aliorum curam gerere. Dicimus quod videlicet quicumque in aliis civitatibus philosophi reperiuntur, ob hanc causam merito administrandæ Reipublicæ labores refugiunt, quia in qualibet civitate ipsi per se nascuntur, Republica non curante. Par autem est ut quod per se nascitur, cum nulli pro alimentis acceptis sit devinctum, nulli exhibeat nutrimenti mercedem. Nos autem vos tam vobismet, quam reliquis civibus tanquam in apum examine duces ac reges, creavimus, melius perfectiusque quam apum reges eruditos, aptioresque ad utramque curam suscipiendam. Descendere ergo vicissim debetis singuli in aliorum hominum cœtum, & ad obscura inspicienda assuefieri. Nam cum assuefacti fueritis, multo acutius illa cernetis quam qui in eis quotidie oberfantur, & quælibet simulacra quæ & quorum sint agnoscetis, ut qui revera noveritis, quæ honesta, justa, bona vere sint. Atque ita nobis una ac vobis civitas quasi vigilantibus rectaque sentientibus coletur, non tanquam somniantibus, quemadmodum nunc plurimæ habitantur, ab his videlicet, qui de umbris inter se decertant, neque principatu tanquam maximo bono contendunt. Veritas autem ita se habet. Civitas profecto in qua cives ad expetendos magistratus minime ambitiosi sunt, optime & procul à seditionibus permanet: contra vero, quæ aliter affectos habet cives. Sic est prorsus. An reuertent monitus nostros alumni, cum hæc audiverint? nolentque vicissim singuli civitatis administrationem suscipere, sed in contemplationis otio diutius commorari? Minime. Nam iusta viris justis præcipientur. Sed omnino tanquam ad rem necessariam ad magistratum accedet eorum quisque, contra ac illi qui nunc ab exilio redeuntis in *Oligarchiam* mutata est. & quadringenti semel *Remp.* administrabant. A. M. 3570. *Olymp.* 92.

τη πόλει ἀρχόντων. Οὕτω γὰρ ἔχει (ὡς δ' ἐγώ) ὡς
 ἑταῖρε, εἰ μὴ βίον ἐξυβρήσας ἀμείνω τῆς ἀρχῆς τοῖς
 μέλλουσιν ἀρξέειν, ἐπὶ σοὶ διωατῆ γενεᾷς πόλις θύ
 οἰκωμένη· ἐν μόνῃ γὰρ αὐτῇ ἀρξέουσιν οἱ τῶν ὄντων πλε-
 σιοὶ, ἔχουσι, ἀλλ' ἔδει τὸ βυδαίμονα πλετεῖν,
 ζωῆς ἀγαθῆς τε καὶ ἔμφρονος· εἰ ἢ πτωχοὶ καὶ πτωχῶνες
 ἀγαθῶν ἰδίων, ἐπὶ τὰ δημόσια ἴασιν, ἐντεῦθεν οἰό-
 μηνοὶ τὰ γὰθὸν δεῖν ἀρπάζειν, ὅθεν ἐστὶ περὶ μάχη-
 τον γὰρ τὸ ἀρχεῖν γινόμενον, οἰκείος ὢν καὶ ἔνδον ὁ τοι-
 οῦτος πόλεμος αὐτῆς τε σπόλλυσι καὶ τὴν ἄλλω πό-
 λιν. Ἀληθέστατα, ἔφη. Ἐχεις ἐν (ὡς δ' ἐγώ) βίον
 ἄλλον πινὰ πολιτικῶν ἀρχῶν καὶ φρονοῦντα, ἢ τὸ ἀ-
 ληθινῆς Φιλοσοφίας; Οὐ μὰ τὸ Δία, ἢ δ' ὅς. Ἀλλὰ
 μὴ τοὶ δεῖ γὰρ μὴ ἐραστὰς τῆς ἀρχῆς ἵέναι ἐπὶ αὐτό·
 εἰ ἢ μὴ, οἴγε ἀντεραστὰ μαχέσθαι. Πῶς δ' οὐ; Τι-
 νας ἐν ἄλλῃς ἀναστάσεσιν ἵέναι ἐπὶ Φυλακῶν τὴν πό-
 λεως, ἢ οἴσθαι τῶν τε Φρονιμώτατοι δι' ὧν ἀρίστα
 πόλις οἰκεῖ, ἔχουσι τε πινὰς ἄλλας καὶ βίον ἀμείνω
 τῆς πολιτικῆς; Οὐδένας ἄλλας, ἔφη. Βλέπει ἐν τῇ
 ἡδὴ σκοπῶντι, τίνα τρόπον οἱ τοιοῦτοι ἐγενήσονται, καὶ
 πῶς τις ἀνάξει αὐτῆς εἰς Φῶς, ὡς ὅτι ἐξ ἄδης λέ-
 γον) δὴ πινες εἰς θεὸς ἀνελεῖν; Πῶς γὰρ ἐβέλομαι;
 ἔφη. Τῆτο δὴ, ὡς ἔοικεν, ὅθεν ὁσράκας ἀν εἶη περὶ-

1 Οὐκ ἐστὶ] Nullo modo le-
 ctio hoc ferri potest ut Opinor.
 Videndum igitur an legere o-
 portet ἔ ἐστὶ servato puncto post
 ἐστὶ. At *Ficinus* legit ἔ ἐστὶ qui-
 dem, non οὐκ ἐστὶ, sed hæc ver-
 ba sequentibus jungit: ut post
 ἀρπάζειν sit finis sententiæ:
 Quid igitur hac de lectione di-
 cemus? Duriuscula certe ver-
 borum collocatio, fortasse ta-
 men exemplo non caret. Hacten-
 us *Seranus* & *Ficinus*, quimul-

ta verba, & Commentatorum
 more prolixas faciunt constru-
 ctiones de hisce verbis: Ego
 profecto nullam video difficul-
 tatem, si attendatur ad antece-
 dentia nam necesse est ut post
 οὐκ ἐστὶ intelligatur πόλις εὐ οἰ-
 κωμένη.

2 Οὐκ ὁσράκας περὶ φῶς] Pro-
 verbium de rebus repente in di-
 versum mutatis. Alludit *Plato*
 ad lusum *astracorum* ut a verbis
 ἡμετέρας conjicio, quia

εἰροφῆ

in singulis civitatibus dominantur. Nempe sic se res habet, ô amice. Si vitam inveneris eorum qui magistratibus præfuturi sunt, ipsis magistratibus meliorem, tunc primum tibi optime instituta civitas elucebit. In ea si quidem sola vere divites dominabuntur: non auri dico, sed cuius oportet, virum beatum divitem esse, vitæ probæ atque prudentis. Sin autem inopes, bonisque propriis vacui ad Rempublicam accesserint, bona illinc rapere cupientes civitas illa felix esse non poterit. Nam ubi de principatu contenditur, cum proprium hoc sit & intestinum bellum tum eos qui ita pugnant, tum reliquam civitatem perdit. vera narras. Habes aliquos qui civiles honores spernant, præter veros philosophos? Non per Jovem. At enim magistratus dandi sunt hominibus imperii minime cupidis: alioquin similtas inter æmulos orietur. Certe. Quosnam igitur alios ad ad custodiam civitatis induces, præter eos qui optime hæc intelligunt: per quæ rite civitas colitur, habentque & honores alios, & vitam civili præstantiorem? Nullos equidem alios. Vis ergo nunc inquiramus, quo pacto tales in civitate viri evadant & qua ratione eos aliquis in lumen educat? quem admodum ab inferis ad deos ascendisse aliqui memorantur. Quidni velim? Haec ut videtur, non erit

interior pars testæ pice oblinita inter ludendum Nox vocabatur.

Vide *Ful. Pollucem* & *Lipsium* de hoc lusu. Totius hujus sententiae meminit *Clemens Alexandrinus*, *Strom.* lib. 3. Εἰκότως πίνουσι ἔ Πλάτων ἐθίξεν τὰς βελτίους φύσεις ἀδικησῶν ὡς τὸ μάθημα, ὃ ἐν τῷ ἀσθθεν εἶφαιδρ εἶναι μεγιστον, ἰδίῳ πε τὰ γαθόν, ἔ ἀναδῆναι ἐκείνω τῷ ἀνάδασιν τῆτο δε ὡς ἴσκειν σου Ὀσρέακκ & c. ἢ δὴ φιλοσοφίαν

ἀληθῆ φήσομαι εἶναι, καὶ τῆς πύθης μεταχώρῳς, τοῦ χρυσῶδ γένος κελίεν. & in alio loco ejusdem libri de hisce verbis ait, ὁ Πλάτων ἐν μὲ ἰσθδῆμω τῆ πολιτίας, τῶ ἐνταῦθα ἡμέραν νυκτερινῶ κέκληκεν. Δὲ τὸς ἡσμεράτορος οἶμαυ τοῦ σκότες τούτς. Plato quoque in 7 de Rep. eum, qui est hic, Diem nocturnum appellavit, propter mundi principes ut sentio, harum tenebrarum.

σροφή, ἀλλὰ ψυχῆς ὡφειλαγωγῆ, ἐκ νυκτερινῆς πινὸς
 ἡμέρας εἰς ἀληθινῶ τῷ ὄντος ἰέσης ἐπάνοδον, ἡ δὲ
 φιλοσοφίαν ἀληθῆ φήσομεν εἶναι. Πάνυ μὲν ἐν. Οὐ-
 κοιῦ δὲ σκοπεῖσθαι τί τῷ μαθημάτων ἔχει τοιαύτῳ
 διώαμιν. Πῶς γὰρ οὐ; Τί ἀν οὖν εἴη, ὡ Γλαύκων,
 μάθημα ψυχῆς ὁλοκὸν ἀπὸ τῷ γιγνομένης ἐπὶ τὸ ὄν;
 τόδε δ' ὀνοῶ λέγων ἅμα· ὅσκι ἀθληταῖς μάλιστα πο-
 λέμεν ἐφαμεν τέττας ἀναγκαῖον εἶναι νέες ὄντας; Ἐ-
 φαμεν γάρ. Δεῖ ἄρα καὶ τῷτο προσέχειν τὸ μάθη-
 μα ὃ ζητῶμεν ὡς ἐκείνω. Τὸ ποῖον; Μὴ ἀχρη-
 σον πολεμικοῖς ἀνδράσιν εἶναι. Δεῖ μάλιστα, ἔφη, εἶ-
 ὡσθ οἶόντε. Γυμναστικῇ μὲν περ καὶ μουσικῇ ἐν γε τῷ
 ὡσθ ὡσθ ἐπαιδευόντο ἡμῖν. Ἦν ταῦτα, ἔφη. Ἐ-
 γυμναστικῇ μὲν περ ὡσθ γινόμενον καὶ ἀπολλύμενον τε-
 τθυχε· σῶματιο γὰρ αὐξῆς καὶ φθίσεως ὄβριστατεῖ. Φαί-
 νε). Τῷτο μὲν δὲ ὅσκι ἀν εἴη ὃ ζητῶμεν μάθημα.
 Οὐ γάρ. Ἀλλ' ἄρα μουσικῇ ὄσθι τοῡ ὡσθτερον διήλ-
 θομεν; Ἀλλ' ἡ δὲ ἐκείνη γ', ἔφη, ἀντίστροφος τῷ γυμ-
 ναστικῆς, (εἰ μέμνησαι) ἔθεσι παιδευόμενα τῆς φύλα-
 κας, κατὰ τε ἀρμονίαν, βυαρμοσίαν πινά, ἐκ ὄπι-
 στήμιω παραδιδούσα, καὶ κατὰ ῥυθμὸν βύρυθμίαν ἐν τε
 τοῖς λόγοις ἔτερεα τέτων ἄδελφά (ἔφη) ἀπὸ ἔ-
 χουσα, καὶ ὄσοι μυθώδεις τῷ λόγων καὶ ὄσοι ἀληθινώτε-
 ροι ἦσαν· μάθημα ἦ ὡσθ τοῖσθ πιν ἀγαθὸν οἶον
 σὺ νῦν ζητεῖς, ἐδὲν ἡ δὲ ὄν αὐτῇ. Ἀκείβεσθα (ἡ δὲ

1 Γυμναστικῇ μ] Apud Euse-
 bium scriptum est καὶ γυμναστικῇ:
 quæ particula aptam hic sedem
 habere videtur. Suspectum
 est sequens πιν sed multo

minus placere potest πινύτακα.
 quod apud Eundem ejus loco
 legitur. Stephanus.

2 Ἀδελφά ἔφη] Emendatio-
 nem insignem (ni fallor) affe-

testæ revolutio, sed animæ circunctio, a nocturno quodam die ad ejus quod vere est contemplationem: Quem quidem ascensum veram philosophiam esse dicimus. Omnino. An non investigandum est, quæ disciplina potissimum hanc habeat facultatem? Quidni? Quænam igitur erit, ô Glauco, disciplina, per quam animus ex his quæ fluunt, ad ea quæ vere sunt, reducatur? Nunc interim dum loquor cogito. Nonne enim eos esse belli athletas diximus: sed necessarium dum juvenes sunt tales esse? Diximus plane. Oportet ergo hanc præterea superiori addere disciplinam quam quærimus. Quam potissimum? Quæ scilicet non inutilis sit bellicosus hominibus. Oportet sane, si quidem est possibile *Gymnastica* porro & *musica* in superioribus a nobis sunt eruditi. Ita profus est actum. *Gymnastica* quidem circa id quod augetur & deficit, versari videtur. Nam incrementum corporis & decrementum considerat. Apparet. Hæc ergo non erit ea quam quærimus disciplina. Non. An forte genus illud musicæ, quod supra narravimus? At erat illa quidem, si tenes memoria, proportionem quadam gymnasticæ correspondens, consuetudine moribusque custodes erudiens, præbensque secundum harmoniam compositionem & concinnitatem quandam potius quam scientiam, & secundum rhythmum modulationem numerosamque decentiam. Quinetiam in oratione alia quædam generis ejusdem continet, tam quoad fabulosos sermones, quam quoad veros. Cognitio vero talis cujusdam boni, quale tu nunc investigas, in ea nulla profus existit. Diligenter admodum me commo-

ram, quæ *Eusebio* debetur. Apud eum enim vera lectio invenitur, ubi hunc locum affert. Ea autem est ἡθῆ pro ἐφῆ. Cui non est opus confirmatione meo

quidem iudicio; præsertim quum præcedat ἐφῆσι παιδείουσι τοῦς φύλακας. Idem. 3 Τὶ ἀγαθὸν | Apud eundem scribitur ἀγῶν rectius ut opinor.

δ' ἐγώ) ἀναμμιθήσκεις με· τῷ γάρ ὄντι τοιοῦτον ἔδεν εἶχεν· ἀλλ' ὦ δαιμόνιε Γλαύκων, τί ἂν εἴη τοιοῦτον; αἱ τε γὰρ τέχναι, βάνασοί τε ἀπασαι ἔδοξαν εἶναι. Πῶς δ' οὐ; Καὶ μὲν τί ἐτ' ἄλλο λείπετο μάθημα, μισικῆς καὶ γυμναστικῆς καὶ τῶν τεχνῶν χειροσμιθῶν, Φέρε (ὡς δ' ἐγώ) εἰ μηδὲν ἐπι ἐκτὸς τῶν ἐχρῆσθαι λαβεῖν, τὸ ἐπὶ πάντων τεινόντων τὴν λάβωμιν. Τὸ ποῖον; οἷον τῆτο τὸ κοινὸν ὧ πάσαι τραχηρῶν τε τέχναι τε καὶ ἀφρόνιοι καὶ ὄπισθημα. ὃ καὶ παντῶν πρῶτοις ἀνάγκη μανθάνειν. Τὸ ποῖον; ἔφη. Τὸ Φαῦλον τῆτο (ἦν δ' ἐγώ) τὸ ἐν τε καὶ τὰ δύο καὶ τὰ τρία ἀφρογνώσκειν. Λέγω ἦ αὐτὸ ὡς ἐν κεφαλαίῳ ἀειθμὸν τε καὶ λογισμὸν ἢ οὐχ οὕτω περὶ τῶν ἐχει, ἅς πάσαι τέχνη τε καὶ ἐπιστήμη ἀναγκάζει αὐτῶν μέτοχος γίνεσθαι; Καὶ μάλα, ἔφη. Οὐκ ἔν (ὡς δ' ἐγώ) καὶ ἡ πολεμικὴ; Πολλὴ (ἔφη) ἀνάγκη. Παγγέλοισιν γὰρ (ἔφην) στρατηγὸν Ἀγαμέμνονα ἐν ταῖς τραγωδίαις Παλαμίδης ἐκάστοτε ἀποφαίνει ἢ ἐκ ἐννεοήκας ὅτι Φησὶν, ἀειθμὸν θύρῶν, ταῖς τε τάξεις τῶν στρατοπέδων καταστῆσαι ἐν Ἰλίῳ, καὶ ἐξαειθμῆσαι ναῦς τε καὶ τὰλλα πάντα; ὡς περὶ ἀναειθμῶν ὄντων, καὶ τῶν Ἀγαμέμνονος, ὡς εἶπεν, ἔδ' ὅσους πόδας εἶχεν εἰδοτός, εἴτωρ ἀειθμῆν μὴ ἠπίστατο; καί-

1 Τὸ ἐν π. καὶ] Dixit ad *Summum* illud *Bonum* non nisi per gradus pervenire posse, Nunc quinam sunt illi gradus, docet; *Mathematicas* nimirum artes. Quarum prima est *Arithmetica*, in cujus laudibus multus est, & hic, & in *Epinomide* & *Thaeteto* suo. Imo *Aristoteles* illam præfert *Geometria* dicens esse certiorē. *Metaph.* cap. 2. Si quis *Arithmetica* auferat, (in-

quit Plato) Omnes Artes auferuntur, & nullæ manent, & omnes in totum peribunt. Verum si quis *etc. de Arith. usq. vide Vallur.* lib. 2. cap. 5. *et C. Joachimi Rhatici Orationem de ejus utilitate et præstantia.* Doctrinam *Pythagori* sequitur *Plato* in numeris, a quo dictum est *Monadem* esse rerum omnium principium, per cujus participationem, Unumquodque

nūisti. Nam revera tale nihil habere comperta est. Cæterum ô beate Glaucō quænam talis erit facultas? Etenim artes mechanicæ illiberalesque omnes esse quodammodo visæ sunt. Quidni? At vero, quænam alia præterea restat doctrina a *Musica & Gymnastica*, artibusque diversa? Age itaque si nihil ab his seorsum accipere possumus, aliquid saltem ex iis quæ per omnia discurrunt, accipiamus. Quidnam? Commune scilicet illud quo omnes utuntur artes, cogitationes, atque scientiæ, quod cuique in primis necessario est discendum. Quale istud? Leve hoc & puerile, cognoscere scilicet unum, duo, tria, quod summatim numerum & computationem voco. An non ita natura comparatum est, ut omnis ars atque scientia cogatur horum particeps fieri? Et maxime quidem. Nonne res bellica etiam? Necessarium est omnino. Ridiculum ducem *Palamedes Agamemnonem* fuisse passim in tragædiis ostendit. An ignoras quod se profitetur numeri inventorem, asseritque apud Trojam belli acies ordinasse, navesque & reliqua omnia numerasse, quasi horum numerus ante fuisset incognitus, & Agamemnon, ut videtur, neque quot pedes haberet,

Ens nominatur *Unum*, & quando *Ens* aliquid concipimus secundum ejus *Identitatem*, *Monadem* consideramus. Quod ad Numeros attinet, omnes ad *Monadem* referuntur, Exempli gratia. Duas, est tantum *Una* Duas, *Trias*. *Una* *Trias*, & sic deinceps. Præterea Omnia corpora ad *punctum* referuntur, & *punctum* respectu habito ad Corpus, est Idem quod *Monas* ad Numeros. Is enim per fluxi-

onem lineam facit, linea per eandem fluxionem, superficiem, & superficies ad Crassitudinem Mota facit Corpus, *Monas* *Pythagori* est idem quod *Idea Platonis*.

2 'Εν τῶν τραγῳδῶν] Nescio quas velit Tragædias, nisi forte illam *Euripidis* quæ inscribitur *Palamedes*, at quoniam non nisi in fragmentis invenitur nullum de ea re certum iudicium ferre possumus.

τοι ποῖόν τιν' αὐτὸν οἶε φρατηρὸν εἶναι; Ἄτις πὺν
 τιν' (ἔφη) ἔγωγε, εἰ μὴ τῆτ' ἀληθές. Ἄλλό τι
 ἐν (μὴ δ' ἐγώ) μάθημα ἀναρχαῖον πολεμικῶς ἀνδρὶ
 θήσομεν μᾶλλον, ἢ λογίζεσθαι τε καὶ ἀειθεμεῖν δύ-
 νασθαι; Πάντων γ', ἔφη, μάλιστα, εἰ καὶ ὅτιεν μέλ-
 λει τάξεων ἐπαίνειν, μᾶλλον δ' εἰ καὶ ἄνθρωπος ἔσσο-
 θαι. Ἐννοεῖς οὖν (εἶπον) ὧς τῆτο τὸ μάθημα ὅ-
 ῳ ἐγώ; Τὸ ποῖον, Κινδιωθῦει τ' ὡρὸς τὴν νόησιν
 ἀρόντων φύσιν εἶναι ὁ ζητῆμεν, χεῖρ δ' οὐδεὶς αὐ-
 τῶ ὀρθῶς, ἐλκτικῶ ὄντι παντάπασι ὡρὸς οὐσίαν. Πῶς
 (ἔφη) λέγεις; Ἐγὼ πειράσομαι (ἦν δ' ἐγώ) τόν
 ἐμοὶ δοκῆν δηλώσαι· ἂ γὰρ ἀφαιρούμεν παρ' ἐμαυ-
 τῶ ἀγωγὰ τε εἶναι οἷα λέγομεν, καὶ μὴ, ξανθεατῆς
 γενόμενος ξύμφαθι, ἢ ἀπέπε· ἵνα καὶ τῆτο σαφέτε-
 ρον ἰδῶμεν εἰ ἔστιν οἷον μανθλόμεν. Δείκνυ, ἔφη.
 Δείκνυμι δὴ (εἶπον) εἰ καθορᾶς τὰ μὲν ὅτι
 ταῖς αἰσθήσεσιν, οὐ παρακαλεῖται τὴν νόησιν· εἰς
 ἐπίσκεψιν, ὡς ἰκανῶς ὑπὸ τῆς αἰσθητικῆς κεινόμενα·
 τὰ δὲ, παντάπασι ἀφαιρούμενα ἐκείνῳ ἐπισκέ-
 ψασθαι, ὡς τῆς αἰσθητικῆς οὐδὲν ὕγιες ποιήσῃς. Τὰ
 πόρρωθεν (ἔφη) φαινόμενα δηλονότι λέγεις, καὶ τὰ
 ἐσκιαγραφημένα. Οὐ πάνυ (ἦν δ' ἐγώ) ἔτυχες ἔ-
 λέγω. Ποῖα μὲν (ἔφη) λέγεις; Τὰ μὲν οὐ παρα-
 καλεῖντα (ἦν δ' ἐγώ) ἴσα μὴ ἐκβαίνει εἰς ἐναντίαν
 αἰσθησιν ἅμα· τὰ δ' ἐκβαίνοντα, ὡς παρακαλεῖται
 πῆθημι· ἐπέφθάν ἢ αἰσθησις μηδὲν μᾶλλον τῆτο ἢ τὸ
 ἐναντίον δηλοῖ, εἴτ' ἐβγυθεν ὡρὸς πῆθησα, εἴτε πόρ-
 ρωθεν ὧδε ἢ ἂ λέγω, σαφέτερον εἴσῃ· ἔτοι (Φαμέν)
 πρὸς ἂν εἶεν δάκτυλοι ὅ, τε σμικρότατος, καὶ ὁ δδύ-
 τερος, καὶ ὁ μέσος. Πάνυ γ', ἔφη. Ὡς ἐβγυθεν τῆ-
 νω ὀρωμένους λέγοντός μου ἀφαιρούμεν· ἀλλὰ μοι ὧς

1 Ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν] Fortasse τ' ante ταῖς, scribendum est.
 αὐτῶν

agnoverit? siquidem erat computationis ignarus. Qualem itaque tunc fuisse ducem existimas? Absurdum equidem, si vera hæc erant. Necessariam ergo numerorum cognitionem militi esse dicimus, ut & numerare & computare valeat. Maxime omnium, si modo ad ordinandas acies omnino rudis esse non debet. Imo vero si homo futurus est. An tibi in hac disciplina quod mihi venit in mentem? Quid? Videtur natura ex eorum numero esse, quæ intelligentiam homines elevat, qualia non perquirimus. Cumque talis sit ut omnino mentem ad essentiam attollere possit, nemo ut decet hac uti cognitione videtur. Qua ratione id ais? Conabor equidem sententiam tibi meam explicare. Animadverte obsecro quemadmodum mecum ipse generarum ita distinguo, ut quædam ad intelligentiam ducant, qualia nos dicimus, quædam minime: & quæ dicam confirma, vel nega, ut clarius dignoscamus, an hoc tale sit, quale vaticinor. Ostende jam. Ecce ostendo: si modo res quæ sensus movent, vides partim tales esse, ut ad considerandam intelligentiam minime provocent, utpote quæ sufficienter sunt a sensibus judicata: partim tales ut provocent, quasi sensus in eis nihil sincere judicet. Quæ procul admodum prospiciuntur dicis, & quæ quodammodo adumbrata sunt. Haud satis quænam dixerim conjecisti. Quænam igitur? Ea, porro inquam mentem minime provocant, quæcunque in contrarium, provocant, postquam sensus non hoc magis quam contrarium monstrat, sive e minus seu cominus intueatur. Sic autem quod dico, magis tibi patebit, hos utique tres esse digitos dicimus, pollicem, indicem, ac medium. Plane. Ita me loqui existimato, quasi proxime videantur. Atque

αὐτῶν τόδε σκόπη. Τὸ ποῖον; Δάκτυλος μὲν αὐ-
 τῶν Φαίνε[ι] ὁμοίως ἕκαστος· καὶ ταύτη γὰρ ἕδρην ἀφ-
 φέρει, εἴαν τε ἐν μέσῳ ὄρα[ι], εἴαν τ' ἐν ἐσχάτῳ·
 εἴαν τε λευκός, εἴαν τε μέλας· εἴαν τε παχὺς, εἴαν
 τε λεπτός· καὶ πᾶν ὅ, τι τοῖσιν ἐν πᾶσι γὰρ τέτοις
 ὄρα[ι] ἀναγκάζε[ι] τὰ πολλῶν ἢ ψυχῆ τ' νόησιν ἐπε-
 ρέα[ι] πῖ ποῖ' ἐστὶ δάκτυλος· ἕδαμῦ γὰρ ἢ ὄψις αὕτη
 ἅμα ἐσήμανε τὸ δάκτυλον τέναντον ἢ δάκτυλον
 εἶναι. Οὐ γὰρ οὖν, ἔφη. Οὐκοῦν (ὡς δ' ἐγὼ) εἰκό-
 τως τό γὰρ τοῖσιν, νόησεως ἕκ ἂν ὡρακληπικόν ἕδ[ρ]
 ἐργητικόν εἴη. Εἰκότως. Τί δέ; τὸ μέγεθος αὐτῶν
 καὶ τιὸ σμικρότητα ἢ ὄψις ἄρα ἱκανῶς ὄρα[ι]; καὶ ἕ-
 δρην αὐτῇ ἀφφέρει, ἐν μέσῳ πινὰ αὐτῶν κεῖσθαι, ἢ
 ἐπ' ἐσχάτων; καὶ ὡσαύτως πάχος καὶ λεπτότητα, ἢ
 μαλακότη[τα] καὶ σκληρότητα, ἢ ἀφῆς καὶ αἰ ἀλλαγαί
 αἰσθήσε[ως] ἄρ' ἕκ ἐκείνων τὰ τοιαῦτα δηλοῦσιν; ἢ ὡ-
 δε ποιεῖ ἕκαστη αὐτῶν; ὡρῶτον μὲν ἢ ἐπὶ τὰ σκλη-
 ρὰ τεταγμένη αἰσθήσε[ως], ὑάγκαται καὶ ἐπὶ τὰ μα-
 λακὰ τεταγμένα, καὶ ὡρακλήσθη τῇ ψυχῇ ὡς
 ταυτὸν σκληρόν τε καὶ μαλακὸν αἰσθανομένη. Οὕτως,
 ἔφη. Οὐκοῦν (ὡς δ' ἐγὼ) ἀναγκαῖον ἐν τοῖς τοῖσ-
 τοις αὐτῇ τὴν ψυχῇ σπορεῖν πῖ ποτε σημαίνει αὐτῇ ἢ
 αἰσθήσε[ως] τὸ σκληρόν, εἴτ' ἢ τὸ αὐτὸ καὶ μαλακὸν λέ-
 γει· καὶ ἢ ἕκ κέφου καὶ ἢ ἕκ βαρέου, πῖ τὸ κέφον καὶ βα-
 ρύ· εἴ τὸ, τε βαρὺ, κέφον, καὶ τὸ κέφον, βαρὺ ση-
 μαίνει. Καὶ γὰρ (ἔφη) αὐταὶ γὰρ ἀτοποι τῇ ψυχῇ
 αἰ ἐρμηνεῖαι, καὶ ὅπισκέψασθαι δεόμενα. Εἰκότως ἄρ'
 (ὡς δ' ἐγὼ) ἐν τοῖς τοῖσιν πρῶτον μὲν πειρα[ί]
 λογισμὸν τε καὶ νόησιν ψυχῇ ὡρακλαδοσα ὅπισκο-
 πεῖν, εἴτε ἐν εἴτε δύο ἐπὶ ἕκαστα τὰ εἰσαγγελλομένων.
 Πᾶς δ' οὐ; Οὐκοῦν, εἴαν δύο φαίνε[ι], ἕτερόν τε καὶ ἐν ἑ-

1 Καὶ παραγγέλλει] Crediderim παραγγέλλει mutandum esse
 κάτερον

id in ipsis considera. Quid? Digitus quidem esse similiter quisque eorum apparet, atque ad hoc nihil interest, five medius offeratur, five postremus, albus seu niger, crassus aut tenuis, & quicquid generis ejusdem. In omnibus siquidem hujuscemodi non cogitur animus intelligentiam ad disceptandum provocare, quid e multis sit digitus. Neque enim aspectus ipse simul significavit digitum aliud esse quam digitum. Non certe. Merito igitur quod tale est, mentem nec movebit, nec excitabit. Merito. Ipsorum vero magnitudinem & parvitatem nunquid aspectus satis cernit? nihilque ad eum refert, five in medio quædam illorum jaceant, five in extremis? Eodemque modo crassum, tenue, vel mollitiem & duritiem tactus ipse? Atqui & alii sensus nunquid non imperfecte talia quædam declarant? Vel sic agit eorum quisque? Nam primum quidem sensus qui ad durum attinet, cogitur & ad molle pertingere, animoque ita renuntiant, quasi idem & molle & durum esse senserit. Ita certe. An non necessarium est in rebus hujusmodi animum dubitare, quid significet duri hic sensus, si quidem idem molle insuper asserit? Item sensus ipsius gravis & levis, quid grave & leve, si leve grave esse, & grave leve significat? Absurde profecto hæc ad animum interpretationes deveniunt, & consideratione indigent. Merito igitur in his rebus primo quidem animus nititur rationem & intelligentiam provocans considerare, nunquid unum, aut duo sint singula quæ nuntiantur. Cur non? Nonne si duo apparent, alterum & unum

in *συναγίλλαι* Stephanus.

appa-

κράτερον φαίνεσθαι; Ναί. Εἰ ἄρα ἐν ἐκράτερον, ἀμφοτέρω δὲ δύο, τὰ γε δύο κεχειρισμένα νοεῖσθαι ἔτι γὰρ ἀν' ἀχώριστά γε δύο εἶναι, ἀλλ' ἐν. Ὀρθῶς. Μέγα μὲν ἢ ὄψις καὶ μικρὸν ἑώρα (Φαρμύ) ἀλλ' ἔτι κεχειρισμένον, ἀλλὰ συσκευυμένον π. Ἡ γάρ; Ναί. Διὰ τὸ τὸ γένη σαφιλύειαν, μέγα αὖ καὶ μικρὸν ἢ νόησις ἵνα λήξωσθαι ἰδέσθαι, ἔτι συσκευυμένα, ἀλλὰ διωρισμένα, τὸναντίον ἢ ἐκείνη. Ἀληθῆ. Οὐκοῦν ἐντεῦθεν ποθεν πρῶτον μὲν ἐπέρχεται ἑρεῶσθαι ἡμῖν τί ἐν ποτ' ἐστὶ τὸ μέγα αὖ καὶ τὸ μικρὸν. Παντάπασι μὲν ἐν. Καὶ ἔγωγε δὴ τὸ μὲν, νοητὸν, τὸ δ', ὄρατὸν ἐκαλέσαμην. Ὀρθότατος, ἔφη. Ταῦτα τοίνυν καὶ ἄρτι ἐπεχείρησθαι λέγειν, ὡς τὰ μὲν ὡρακλητικὰ τῆς ἀφροσύνης ἐστὶ, τὰ δ' ἔτι ἂν μὲν εἰς τὴν αἰσθησιν ἅμα τοῖς ἐναντίοις ἐαυτοῖς ἐμπέπει, ὡρακλητικὰ δειζόμενος ὅσα ἢ μὴ, ἐκ ἐγερτικῆς τῆς νόησεως. Μαθήσθαι τοίνυν ἤδη (ἔφη) καὶ δοκεῖ μοι οὕτω. Τί οὖν; ἀειθμός τε καὶ τὸ ἐν, ποτέρων δοκεῖ εἶναι; Οὐ ξυνοῶ, ἔφη. Ἀλλ' ἐκ τῆς ὡρακλητικῆς (ἔφη) ἀναλογίζεσθαι, εἰ μὲν γὰρ ἰκανῶς αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὄραται ἢ ἄλλη πῶς αἰσθησὶ λαμβάνεται ἐν, ἐκ ἀν' ὄρατὸν εἶη ἐπὶ τῷ εἶναι, ὡσαύτως ἐπὶ τῷ νείπει δακτύλῳ ἐλέγρον εἰ δ' αἰεὶ αὐτὰ ἅμα ὄραται ἐναντίωμα, ὡς μὴδὲν μᾶλλον ἐν ἢ καὶ τὸναντίον φαίνεσθαι, τοῦ ὅτι κρινεῖν δὴ δεῖ αὐτὸν ἢ καὶ ἀναλίσκεισθαι ἂν ἐν αὐτῷ ψυχῇ ὑπερεῖν καὶ ζητεῖν, κινῆσαι ἐν ἑαυτῇ τῷ ἐνοεῖν, καὶ ἀνερωτᾶν τί ποτ' ἐστὶ αὐτὸ τὸ ἐν καὶ οὕτω τῆς ἀγωγῆς ἀν' εἶη καὶ μεταστροφικῶν ἐπὶ τῆς ὄρας θέσθαι ἢ καὶ τὸ ἐν μάθησις ἀλλὰ μὲντοι, ἔφη, τὸ γὰρ ἔχει οὐχ ἡκιστα ἢ καὶ τὸ αὐτὸ ὄψις ἅμα γὰρ ταυτὸν ὡς ἐν τε ὄρατον καὶ ὡς ἀπὸ τὸ πλῆθος οὐκοῦν, εἴσθαι τὸ ἐν (ὡς δ' ἐγὼ) καὶ ξυμπασ ἀειθμός ταυτὸ πέπονθε γένησθαι; Πῶς δ' οὐ. Ἀλλὰ

μὲν

apparet utrunque? Ita. Si ergo unum utrunque, ambo autem duo, separata duo intelliget animus. Nam si inniſta perceiverit, non duo, ſed unum intelliget. Recte. Magnum quidem & parvum, aſpectum videre dicimus, non diſcretum aliquid, ſed confuſum an non? Plane. Propter hujus autem declarationem, magnum rurfus & parvum intelligentia cogitur intueri, non confuſa, ſed diſtincta potius contra ac ſenſus. Vera loqueris. Hinc ad ſciſcitandum protinus incitamus, quid magnum ſit, quid parvum. Maxime vero. Atque ita aliud quidem intelligibile, viſibile aliud nuncupavimus. Scite admodum. Hæc ſunt quæ nuper diſſerere aggreſſus ſum, quod videlicet quædam animus ad intelligentiam erigunt, quædam minime, quodve ea erigunt, quæ in ſenſus una cum ſuis contrariis incidunt: quæ vero non ita, mentem non ſuſcitant. Intelligo jam, atque ita mihi videtur. Quid vero numerus & unum? Utro in genere tibi eſſe videntur. Haud intelligo. At ex ſupra dictis animadvertite ſi enim ſufficienter ipſum per ſeipſum inſpicitur, aut alio quopiam ſenſu unum comprehenditur, haud quaquam ad eſſentiam mentem deducit, quemadmodum de digito diximus, ſi autem aliquid ſemper contrarium illi ſimul ſuboritur, adeo ut nihil magis unum quam contrarium videatur, deſceptatoris ac judicis jam indiget, cogiturque in ea animus dubitare atque perquirere, & movens in ſeipſo intelligentiam, ſciſcitari quidnam unum ipſum eſt. Atque hoc pacto unius diſciplina & cognitio ex eorum numero erit, quæ attollunt animus, convertuntque ad ejus quod vere eſt, contemplationem. At enim tale nonnihil habet unius inſpectio. Simul nanque ipſum ut unum cernimus, & ut multitudinem infinitam. Si unum id patitur, idem omnis numerus patietur. Abſque dubio. Enimvero computandi

μὴ λογικὴ τε καὶ ἀειθμητικὴ αἰεὶ ἀειθμὸν πᾶσαι.
 Καὶ μάλα. Ταῦτα δὲ γε φαίνεται ἀγωγὰ πρὸς ἀ-
 λήθειαν. Ὑπερφυῶς μὲν οὖν. Ὡς ζητῆμεν ἄρα, ὡς
 ἔοικε, μαθημάτων ἀνείη. πολεμικῶς μὲν γὰρ ἀφ' ἑ-
 τὰς τάξεις ἀναγκαῖον μαθεῖν ταῦτα. Φιλοσόφῳ δ',
 ἀφ' ἑτοῦτο ἵστίαι ἀπίεον εἶναι, γενέσεως ἐξαναδιώπι,
 ἢ μηδέποτε λογικῶς γενέσθαι. Ἐπι ταῦτ', ἔφη.
 Ὁ δὲ γε ἡμέτερος Φύλαξ, πολεμικός τε καὶ φιλό-
 σοφος τυγχάνει ὢν. Τί μὴ; Πρόσηκον δὴ τὸ μάθη-
 μα ἀνείη, ὡς Γλαῦκων, νομοθετῆσαι καὶ πείθειν τὰς μέλ-
 λοντας ἐν τῇ πόλει τῷ μεγίστων μεθέξην, ἐπὶ λογι-
 κῶς εἶναι, καὶ ἀνθάπτεσθαι αὐτῆς, μὴ ἰδιωτικῶς, ἀλλ'
 ἕως ἀν' ἐπὶ θεῶν τῷ ἀειθμῶν φύσεως ἀφίκοιται τῇ
 νοήσῃ αὐτῇ· οὐκ ὧν οὐδὲ πρᾶσεως χεῖρ, ὡς ἐμ-
 πόρους ἢ καπηλῆς, μελετῶντας, ἀλλ' ἐνεκα πολέ-
 μῃ τε καὶ αὐτῆς τῆς ψυχῆς ῥασιάνης, καὶ μεταστροφῆς
 ἀπὸ γενέσεως ἐπ' ἀλήθειάν τε καὶ ἵστίαι. Κάλλιτ',
 ἔφη, λέγεις. Καὶ μὴ (ὡς δ' ἐγὼ) νῦν καὶ ἐνοῶ,
 ῥηθέντος τῷ περὶ τοὺς λογισμοὺς μαθήματος, ὡς
 κομψόν ὅστι καὶ πολλαχῆ χρησίμων ἡμῖν πρὸς ὁ βε-
 λόμεθα, εἰάν τοῦ γνωρίζειν ἐνεκα πῖς αὐτὸ ὅπιτη-
 δεύη, ἀλλὰ μὴ τοῦ καπηλῆς. Πῆ δὴ; ἔφη. Τῷ-
 τό γε ὁ νῦν δὴ ἐλέγχετο, ὡς σφόδρα ἀνω πη ἀφί-
 κτω ψυχῆς, καὶ περὶ αὐτῶν τῶ ἀειθμῶν ἀναγκάζει
 ἀφ' ἀλέγει· οὐδαμῆ ἀποδέχομενον εἰάν πῖς αὐ-
 τῇ ὄραται ἢ ἀπὸ σώματα ἔχοντας ἀειθμῆς προει-
 νόμενος ἀφ' ἀλέγει· οἶδα γὰρ πῖς αἰεὶ ταῦτα δει-
 νούς, ὡς εἰάν πῖς αὐτὸ τὸ ἐν ὅπιχειρῇ τῷ λόφῳ τέμνην,
 κατὰ γελῶσί τε καὶ ἐκ' ἀποδέχοιται· ἀλλ', εἰάν σὺ κερμα-
 πίζῃς αὐτὸ, ἐκείνοι πολλαπλασιῶσιν, βύλαβῶμενος

1 Ψυχῆς ῥασιάνης] In non- | inter ψυχῆς & ῥασιάνης & omit-
 nullis Edit. Male distinguitur | titur vocula καὶ ante μεταστροφῆς
 μή

putandi & numerandi scientia omnis circa Maxime. Hæc autem ad veritatem conferre videntur. Mirum in modum. Hæc itaque disciplina ex earum genere erit quas quærimus, militi quidem cognitu maxime necessaria ad acies ordinandas, philosopho autem ut e fluctibus generationis emergat, essentiamque attingat, sine qua disciplina computare ratiocinarique non poterunt. Est ita. Custos autem noster & miles est & philosophus. Nempe. Conveniens utique institutio erit, ô Glaucō, persuadere illis qui maximis civitatis muneribus functuri sunt, ut se ad computandi scientiam conferant, neque leviter eam attingant, sed persequantur donec ipsa mente ad numerorum naturam contemplandam perveniant, non vendendi emendique gratia tanquam mercatores vel caupones: sed ut ad bellum instructi sint, facileque animum a generatione ad veritatem essentiamque convertant. Præclare loqueris. Atqui his ita de ratiocinandi disciplina dictis, equidem mecum ipse cogito quam numerorum cognitio decora sit utilisque nobis passim ad id quod volumus, si quis eam cognoscendi, non cauponandi gratia sequitur. Qua ratione? Hoc ipsum inquam, quod modo diximus, quod videlicet vehementer sublevat animum deque ipsis numeris differere cogit, nullo modo admittentem si quis disputando pro numeris corpora quæ & videntur & atrectantur, induxerit. Nosti enim quemadmodum qui in his periti sunt, quoties aliquis ipsum unum verbis dividere nititur, subridet protinus, neque hoc tolerant. Verum si tu secas, ipsi multiplicant, ca-

quam *Ficinus* videtur non le- | *mum a generatione ad Veritatem*
 gisse: qui vertit, *Facileque ani-* | *Essentiamque convertant.*

ventes

μή ποτε φάνη τὸ ἐν, μὴ ἐν, ἀλλὰ πολλὰ μόρια.
 Ἀληθέστατα (ἔφη) λέγεις. Τί οὖν οἴει ὦ Γλαῦκον,
 εἴ τις ἔροιτο αὐτὸς, ὦ θαυμάσιοι, πῶς ποίων δευ-
 μῶν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐν οἷς τὸ ἐν οἷον ὑμεῖς ἀξίζετε,
 ἔστιν, ἴσον τε ἕκαστον πᾶν παντί, καὶ οὐδὲ μικρὸν ἀφ-
 ἕρον; μόριον τε ἔχον ἐν ἑαυτῷ ἕδρην; τί ἂν οἶε
 αὐτὸς ἀπικνεύσασθαι; Τῆτο ἔρωγε, ὅτι πῶς τῆτων
 λείβουσιν ὧν ἀφρονηθῆναι μόνον ἐγχωρεῖ, ἄλλως δ' ἔ-
 δαμῶς μεταχειρίζεσθαι δυνατὸν. Ὁρᾶς οὖν (μὴ δ'
 ἐγώ) ὦ Φίλι, ὅτι τῶ ὄντι ἀναγκαῖον ἡμῖν κινδυνεύει εἶναι
 τὸ μάθημα, ἐπειδὴ φαίνεται γε πρῶτα ἀναγκάζον αὐτῇ
 τῇ νοήσῃ χρῆσθαι τιῷ ψυχῆ ἐπ' αὐτῷ τιῷ ἀ-
 λήθειαν; Καὶ μὴ δ' (ἔφη) σφόδρα γε ποιεῖ αὐτό.
 Τί δέ; τόδε ἤδη ἐπεσκέψω, ὡς οἱ τε φύσῃ λογισ-
 κοῖ, εἰς πάντα τὰ μαθήματα, ὡς ἔπος εἶπεν, ὅξεις
 φαίνον; οἱ τε βραδείας, ἂν ἐν τῆτω παιδευθῶσι
 καὶ γυμνάσωνται, καὶ μὴδὲν ἄλλο ὠφεληθῶσιν, ὅμως
 εἰς γε τὸ ὀξύτεροι αὐτοὶ αὐτῶν γίνεσθαι, πάντες ὅπι-
 δίδασιν. Ἔστιν (ἔφη) οὕτω. Καὶ μὴ, ὡς ἐγὼ-
 μαι, ἀ γε μείζω πόνον παρέχῃ μαθήσασθαι καὶ μελε-
 τῶναι, οὐκ ἂν ῥαδίως ἕδρ' ἔχει πολλὰ ἂν ἄλλοις ὡς τῆτο.
 Οὐ γὰρ οὐ. Πάντων δὲ ἕνεκα τῆτων, ἕκ ἀφετέ-
 ρον τὸ μάθημα, ἀλλ' οἱ ἄλλοι τὰς φύσας παιδευτέοι ἐν
 αὐτῷ. Ζύμφημι, ἢ δ' ὅς. Τῆτο μὲν τοίνυν (εἶ-
 πον) ἐν ἡμῖν κείσθω· δδύτερον ἦ, τὸ ἐχόμενον τῆτω,
 σκεψόμεθα ἄρα τί πρῶτον ἡμῖν. Τὸ ποῖον; ἢ
 ἡ γεωμετερίαν (ἔφη) λέγεις; Αὐτὸ τῆτο, ἢ δ' ἐγώ.
 Ὅσον μὲν (ἔφη) πρῶτος τὰ πολεμικὰ ἢ αὐτὰ τείνῃ,
 δῆλον ἔπι πρῶτον πρῶτος γὰρ τὰς στρατοπεδούσας καὶ

I Γεωμετερίαν (ἔφη)]. Nunc | Platonem ut in fores Academiæ
 ad Geometriam transit, quæ tan- | ejus scripsisse fertur Οὐδὲν α-
 ta in æstimatione fuit apud γεωμετρίαν εἰσπῶ. de Geom.
 καὶ α-

ventes nequando ipsum unum non unum appareat, sed particulæ plurimæ. Vera loqueris. Quid igitur existimas, ô Glauco, siquis eos ita percontetur, ô mirifici viri, quibus de numeris disputatis, quibus unum tale inest, quale vos traditis, æquale scilicet unumquodque est, & omne penitus omni, neque minimo quovis discrepans, partem tamen nullam continens in seipso? quid inquam eos ad hæc existimas responsuros? Reor equidem responsuros illos, de ipsis se numeris loqui, qui cogitari duntaxat possunt, aliter autem atrectari nequaquam. Cernis igitur ô amice, hanc revera peritiam hujus disciplinæ nobis necessariam esse? quandoquidem ut apparet animum ad hoc inducit, ut ipsa intelligentia utatur ad veritatem ipsam percipiendam. Vehementer id efficit. Quid autem? an & hoc advertisti, quod homines natura arithmetici ad omnes doctrinas, ut ita dixerim, acuti videntur? Quinetiam siqui ingenio tardiores huic se studio dederint, si nullam utilitatem aliam susceperint, tamen hoc assequuntur, ut acutiores quam antea sint. Sic est. Sed enim haud facile multa reperies, ut existimo, quæ majori cum difficultate quam ista discantur. Non profecto. Propter omnes quas adduximus rationes, haudquaquam negligenda hæc sunt, sed in his præcipue erudiendi qui optimis sunt ingeniis. Assentior equidem. Hoc itaque nobis ita positum sit: post hoc quod huic proximum est, consideremus nunquid nobis conducatur. Quid istud? Num Geometriam dicis? Hanc ipsam. Quatenus enim ad bellicam rem confert, eatenus certe nobis convenit. Nam ad castra ponenda, regionem oc-

usu & commendatione vid. P. | tos alios.

Virg. l. 1. 17. *Plu.* lib. 2. c. 2. *Autò πινει*] Pro *αὐτὸ* lege
37. *Plut. Sympos.* 8. 2. *Quint.* *αὐτὸ* inquit *Stephanus*: Ego
Instit. Orat. l. 2. c. 2. & mul- | vero potius velim *αὐτὸς*.

Tom, II.

H

cupandam

καλαλήφεις χροίων, ἡ συναγωγὰς ἡ ἐκπτώσεως φρα-
 πῆας, ἡ ὅσα δὴ ἄλλα σχηματίζουσι τὰ φρατόπεδα
 ἐν αὐταῖς τε ταῖς μάχαις ἡ πορείαις, ἀφ' ἑαυτοῦ
 ἀν' αὐτὸς ἑαυτῷ, γεωμετρικὸς τε, ἡ μὴ ὢν. Ἄλλ'
 οὖν δὴ (εἶπον) πρὸς μὲν τὰ τοιαῦτα ἡ βραχὺ π
 ἀν' ἐξαρκοῖ γεωμετρίας τε ἡ λογιμῶν μῶριον τὸ ἢ
 πολὺ αὐτῆς ἡ παρ' ἄλλω πρὸς ἰὸν σκοπεῖσθαι δέ, εἴ-
 πι πρὸς ἐκεῖνο τείνει πρὸς τὸ ποιεῖν καλεῖσθαι ῥαῶν ἢ
 τῷ ἀγαθῷ ἰδέαν· τείνει ἢ (Φαρμῶ) πάντα αὐτό σε,
 ὅσα ἀναγκάζει ψυχὴν εἰς ἐκεῖνον ἢ τόπον μελασπέ-
 φεσθαι ἐν ᾧ ὅτι τὸ θυδαίμονέσταιον τῷ ὄντι· ὁ δέ
 αὐτὸν παντὶ τρόπῳ ἰδεῖν ὀρθῶς (εἶφη) λέγεις. Οὐκοῦν
 εἰ μὴ ὅτι ἀναγκάζει θεάσασθαι, πρὸς ἡμῶν εἰ δὲ γένε-
 σιν, ἐπὶ πρὸς ἡμῶν. Φαρμῶ γε δὴ. Οὐ τοίνυν τῷτο γε (ἦν
 δ' ἐγὼ) ἀμφισβητήσασιν ἡμῖν ὅσοι ἡ μικρὰ γεωμε-
 τρίας ἔμπειροι, ὅτι αὐτὴ ἢ ὅτισημη πᾶν τῶναι-
 πτόν ἔχει τοῖς ἐν αὐτῇ λόγοις λεγόμενοις ἔσθ' ἢ με-
 ταχειρίζομεν. Πῶς; εἶφη. Λέγεις μὲν περὶ μά-
 λα γελώσας τε ἡ ἀναγκάσας ὡς γὰρ πρὸς ἡμῶν τε ἡ
 πρὸς ἡμῶν ἔνεκα πάντας τῶν λόγων ποιῶμενοι λέγε-
 σιν, τετραγωνίζουσι τε ἡ κωδωνοῦσιν ἡ πρὸς ἡμῶν,
 ἡ πάντα οὕτω φθγγόμενοι· τὸ δ' ἐπὶ πρὸς πᾶν τὸ
 μαθημα γνῶσεως ἔνεκα ὅτισημηθόμενοι. Πανταῖτα
 μὲν οὐκ, εἶφη. Οὐκοῦν τῷτο ἐπὶ διομοιοποιητέ-
 ον; Τὸ ποῖον; Ὡς τῆς τῆς αἰεὶ ὄντος γνῶσεως, ἀλλ'
 ἐπὶ τοῦ ποτέ πρὶ γνομένης ἡ ἀπολλυμένης. Εὐμο-
 λόγητον, εἶφη· τοῦ γὰρ αἰεὶ ὄντος, ἡ γεωμετρικῆ, γνῶ-
 σίς ὅτισημη. Ἐλκον ἄρα, ὡ γνοῦσιν, πρὸς ἀλήθειαν
 ψυχὴν εἶη ἂν ἡ ἀπεργαστικὸν φιλοσόφου ἀφ' ἑαυτοῦ
 πρὸς τὸ ἀνω χροῖον, ἀπὸ κατὰ (ἐπὶ δέον) ἔχουσαν.
 Ὡς οἶόν τε μάλιστ' εἶφη. Ὡς οἶόντ' ἄρα (ἦν δ' ἐ-
 γὼ) μάλιστ' πρὸς ἡμῶν ὅπως οἱ ἐν τῇ ἡ καλλί-

cupandam, colligendas turmas, vel etiam spargendas, & ad omnem digerendi exercitus rationem tum in ipsa dimicatione tum in itinere uti solent; permultum interest Geometricusne aliquis sit, an non. Ad hæc utique exigua quædam Geometriæ Arithmeticæque particula sufficit. Inquirendum est autem, utrum diuturnius studium uberiorque perceptio conferat ad ideam boni facile dignoscendam, conferunt vero ad hoc omnia, quæ animum illuc convertunt, ubi est essentiæ beatissimum, quod ipsi est penitus cognoscendum. Recte. Ergo si essentiam intueri Geometriæ studium cogit, convenit quidem: sin autem generationem, non convenit. Ita dicimus. Profecto nobis hoc non negabunt quicumque vel paululum quid Geometriæ gustarunt, quin hæc scientia contra omnino se habeat, quam de ea loquantur, qui in ipsa versantur. Quonam pacto? Quippe ridicule admodum & quasi coacti sæpe loquuntur. Nam velut operatores quidam operisque gratia verba faciunt, dum & quadrare aiunt, & producere, atque addere, cæteraque similiter. Doctrina vero hæc omnis cognitionis gratia quæritur. Sic est omnino. An non id quoque nobis est concedendum? Quid? Quod quæritur cognoscendi illius gratia quod *semper est*, non ejus quod & oritur quandoque, & interit. Concedendum plane: nam Geometria ejus quod *est semper*, cognitio est. Attollet igitur, ô generose vir, ad veritatem animum, atque ita ad philosophandum præparabit cogitationem, ut ad supera convertamus, quæ nunc contra quam decet, ad inferiora dejicimus. Quam maxime fieri potest. Quam maxime igitur præcipiendum est, ut

1 Καλλίση πόλει] In nonnullis Editionibus scribitur καλλιπόλει, pro qua lectione aliqui volunt καλλίση πόλις, alii καλῆ πόλις. Tu autem Lector reponere (si placeat) καλλίση cum Ficino. subsequens αὐτοῦ non potest defendi, cum genitivo opus est, qui πρὸς τῆς γεωμετρίας dicatur, lege igitur αὐτῆς.

H 2

qui

τῆ πόλει σε μηδενὶ τρόπῳ γεωμετρίας ἀφέξοντα,
 καὶ γὰρ τὰ πάρεργα αὐτῷ ἐσμικρά. Ποῖα; ἢ δ'
 ἴς. Ἄτε δὴ σὺ εἶπες (ὡς δ' ἐγώ) τὰ περὶ τὴ πό-
 λεμον καὶ δὴ περὶ πάσας μαθήσεις, ὥστε κάλλιον
 ἀποδέχεσθαι, ἴσμεν περὶ ὅτι τὰ ὅλα καὶ παντὶ διοίσει
 ἡμῶν τε γεωμετρίας καὶ μή. Τὰ παντὶ μύθοι νῆ
 Δί, ἔφη. Δεύτερον δὴ τρίτο πῶνδρον μάθημα τοῖς
 νέοις. Πῶνδρον, ἔφη. Τί δέ; τρίτον γῶνδρον ἀ-
 σπρονομίαν; ἢ ἔδοκεῖ; Ἐμοιγ' οὐκ, ἔφη τὸ γὰρ πε-
 εὶ ὄρας βυαυθητοτέρας ἔχειν καὶ μινῶν καὶ σιναιπῶν,
 ἔ μόνον γεωργία ἔδὲ ναυικλία περὶσθικεῖ, ἀλλὰ
 καὶ στρατηγία ἔχ' ἡπτόν. Ἡδὺς εἶ (ὡς δ' ἐγώ) ὅτι εἰ-
 κας δεδιότι τὴς πολλὰς, μὴ δοκῆς ἀχρηστὰ μαθή-
 ματα περὶσθικεῖν τὸ δ' ἐστὶν ἐ πάνυ φαῦλον, ἀλ-
 λά χαλεπὸν πιστεῦσαι ὅτι ἐν τέτοις τοῖς μαθήμασι
 ἐκάστοις ὄργανόν τι ψυχῆς ἐκκαθαίρεται τε καὶ ἀνα-
 ζωπυρεῖ, ἀπολλύμενον καὶ τυφλέμενον ὑπὸ τῶν
 ἄλλων ἐπιτηδεύματων, κρεῖττον ὃν σωθῆναι μινῶν
 ὀμμάτων μόνῳ γὰρ αὐτὰ ἀλήθεια ὄρα. οἷς μὲν
 οὐκ ταῦτα ξυδοκεῖ, ἀμνηστῶς ὡς βὺ δόξεις λέ-
 γεν' ὅσοι ἢ τέττα μινδὰ μὴ ἠσθημένοι εἰσὶν, εἰκό-
 τως ἠγήσονται σε λέγειν ἐδέν. ἄλλω γὰρ ἀπ' αὐτῶν
 ἔχ' ὄρασιν ἀξίαν λόγου ὠφέλειαν σκόπει οὖν αὐτόθεν,
 πρὸς ποτέρας διαλέγη ἢ ἔ περὶ ἐδὲ τέρας ἀλλὰ σαυ-
 τῷ ἔνεκα τὸ μέγιστον ποιῆ τὴς λόγου. Φθονοῖς μύθοι ἐδ'
 ἀν ἄλλω εἶπες τὴ διώκετο ἀπ' αὐτῶν ὄνασθ. Οὐκ ὡ γ',
 ἔφη, ἀρῶμαι ἐμαυτῷ ἔνεκα τὸ πλεῖστον λέγειν τε καὶ ἐ-
 ρωτῶν καὶ ἀποκρίνεσθ. Ἄναγε τοίνυν, ἢ δ' ἐγώ, εἰς τε-
 πίσω νικῶ δὴ γὰρ σὺ κα ὄρθως τὸ ἐξῆς ἐλάσομεν τῆ γε-
 μετρία. Πᾶς λαβόντες; ἔφη. Μετὰ ἐπίπεδον (ἢ δ'
 ἐγώ) ἐν περὶ φορᾶ ὃν ἠδὴ περὶ λαβόντες, περὶ αὐτὸ καθ'
 αὐτὸ λαβεῖν ὄρθως ἢ ἔχθ' ἐξῆς μὲν δευτέραν αὐξίω
 τεῖ-

qui præclarissimam hanc habitant civitatem, nullo modo Geometriam spernant: nam & quæ præter ipsius propositum quodammodo esse videntur, haud exigua sunt. Qualia? Quæ tu circa rem bellicam commemorabas. Scimus quinetiam ad disciplinas omnes facilius perdiscendas interesse omnino, attingeritne Geometriam aliquis, an non. Prorsus. Hanc ergo doctrinam secundo loco discendam juvenibus proponamus. An tertio in loco ponemus Astronomiam? Quid censes? Ponendam equidem, nam opportunitates mensium, & annorum sentire non minus rei militari quam agriculturæ navigationique convenit. Quam mihi gratus es. Nempe vereri videris, ne multi te putent inutiles disciplinas inducere. Est autem non leve istud, sed difficile admodum persuadere, quod ex hujusmodi disciplinis instrumentum quoddam cujusque animi expurgatur reviviscitque, quod ante ex aliis studiis infectum occæcatumque fuerat, cum potius id servandum sit, quam oculorum corporis decem millia. Solo enim hoc inspicitur veritas. Eis ergo qui idem hoc sentiunt, mirum in modum bene loqui videberis. Qui autem id nunquam excogitarunt, merito nihil te dicere arbitrabuntur, aliam enim ab ipsis utilitatem æstimatione dignam non cernunt. Hic ergo tu videris utris cum potissimum differas. An forte cum neutris, verum tui gratia maxime verba facis, neque tamen ulla detineris invidia, si quis aliquam ex his utilitatem capiat. Hoc potius eligo, mei scilicet gratia in primis interrogando & respondendo differere. Age igitur inquam, retrogredere: nam nunc haud recte quod Geometriam sequitur accepimus. Quare? Quia post planum, statim solidum illud quod circumfertur accepimus antequam ipsum per seipsum

τείτω λαμβάνειν ἔστι δὲ πρὸς τὸτο αὐτὸ τὴν ἴ-
 κῶσαν αὐξίω, καὶ τὸ βάθος μετέχον. Ἐπι γάρ,
 ἔφη ἀλλὰ ταῦτά γε, ὦ Σώκρατες, οὐπω δοκεῖ εὐ-
 γηοῦσθαι. Διτὰ γάρ, ἡ δ' ἐγὼ, τὰ πάντα ὅτι τε
 ἕδμεία πόλις ἐντίμως αὐτὰ ἔχει, ἀδενῶς τε ζη-
 τεῖ, χαλεπὰ ὄντα ὅτις τε δέον οἱ ζητῶντες,
 ἀνθ' ἧ οὐκ ἂν ὑβροῖεν ὄν παρῶτον μὲν, γενέσθαι χα-
 λεπὸν ἔπειτα καὶ γενομένης ἄς νῦν ἔχει, οὐκ ἂν πεί-
 θοιτο οἱ αὐτὸ ζητητικοί, μεγαλοφρονέμενοι·
 εἰ δὲ πόλις ὅλη ξυνεπιστατοῖς ἐλίμως ἀγνοῖα αὐ-
 τὰ, ὅτι τε ἂν πείθοιτο, καὶ ξυνεχῶς τε ἂν καὶ ἐντό-
 νως ζητέμενα ἐκφαῖν γένοιτο ἔπι ἔχει ἔπειτα καὶ νῦν
 ὑπὸ μὲν ἴ πολλῶν ἀπμαζόμενα καὶ κολυόμενα,
 ὑπὸ δὲ ἴ ζητῶντων λόγον οὐκ ἐχόντων καθ' ὅ, πρὸ
 λήσιμα, ὅμως αὐτὰς ἀπαντα ταῦτα βία ὑπὸ
 χρείτος αὐξάνει, καὶ ἐδὲν θαυμαστὸν αὐτὰ φανίτωι.
 Καὶ μὲν δὴ (ἔφη) τόγε ἐπιχειρεῖ καὶ ἀφραφρόνως ἔ-
 χει ἀλλὰ μοι σαφέστερον εἶπε ἂν νῦν δὴ ἔλεγες ἴ
 μὲ γὰρ πρὸς ἴ ὅτι πῶς παρὰ μαθητῶν, γεωμετρίαν ἐ-
 πίθει. Ναι, ἦν δ' ἐγὼ. Εἰ τὰ γ', ἔφη, τὸ μὲν
 παρῶτον, ἀφρονομίαν μετ' αὐτῶν ὑπερὸν δ' ἀνεχάρη-
 σαι. Σπιδῶν γάρ (ἔφην) παρὰ πάντα διεξελ-
 θεῖν, μᾶλλον βραδυῶν ἐξῆς γὰρ ὄσαν τὴν βάθος
 αὐξίης μέθοδον, ὅτι τὴν ζητήσθαι γελοῖως ἔχει, ὑπερ-
 βάς αὐτῶν, μὲν γεωμετρίαν, ἀφρονομίαν ἔλεγον,
 φορεῖν οὐσαν βάθος. Ὁρθῶς (ἔφη) λέγεις. Τέ-
 ταρτον τοίνυν (ἦν δ' ἐγὼ) πρῶτον μᾶθημα ἀφρονο-
 μίαν, ἄς ὑπαρχέσθαι ἴ νῦν ὑπερβαλεπομένης, ἐὰν
 αὐτῶν πόλις μετή. Εἰκός, ἦν δ' ἐγὼ. Καὶ ὅ γε
 νῦν δὴ μοι, ὦ Σώκρατες, ἐπέπληξας αὐτὸ ἀφρονο-
 μίας, ὡς φορτικῶς ἐπαινεῖν, νῦν ἡσυμμετέρχη, ἐ-
 παινωῶ παντὶ γὰρ μοι δοκεῖ δῆλον ὅτι αὐτὴ γε ἀναλ-
 κάζει

comprehenderemus. Decet autem statim post augmentum secundum, tertium capere: est autem hoc circa cuborum augmentum, atque id quod profunditatis est particeps. Est certe. Sed hæc, ô Socrates, nondum reperta videntur. Hujus duæ sunt causæ, quia videlicet nulla in civitate hæc honorantur: & cum inventu difficilia sint, haud ardentur quæruntur, & qui ista perquirunt, duce indigent, sine quo minime reperirent. Quem esse primo difficile est: deinde etiam si sit, ut nunc se res habet, qui hæc indagant, fastu elati nequam parerent. Sin autem civitas tota huic operi præsideat, honorifice deducens, & isti obtemperabunt quidem, & hæc assidue summaque contentione discussa clariora erunt. Quippe etiam nunc quanquam & vulgus hæc contemnat & contaminet, & qui hæc perscrutantur, qua ratione utilia sint ignorant, tamen vi gratiæ cujusdam valent. Neque mirum si hæc ita apparuerint. Nempe quod gratum est, id præcipuum, sed mihi apertius quæ nunc dicebas explana. Studium quod circa planum versatur, Geometriam vocabas. Equidem. Post Geometriam continuo Astronomiam ponebas. Sed paulo post retro retulisti pedem. Enimvero quo magis propero, eo pervenio serius. Nam cum mox illi succederet facultas illa quæ de augmento in profundum agit, quia ridicula ejus habetur investigatio, eam transgressus post Geometriam, Astronomiam protinus attigi, quæ in profundi ipsius agitatione consistit. Probe loqueris. Ergo quarto in loco ponamus Astronomiam, tanquam adsit ea facultas quæ nunc fuerat prætermissa, si modo in civitate suscipiatur. Sic decet. Atque eam Astronomiæ laudationem, ô Socrates, in qua tu me interpellasti, quasi importunius ipsam extollerem, nunc quia mecum sentis, prosequor. Nam cuique patere existimo hanc animi oculos ad

κράζει ψυχῶν εἰς τὸ ἄνω ὄραϊν, καὶ ἀπὸ τῆς ἐνθενδε ἐ-
 κείσε ἀβεί. ἴσως (ἦν δ' ἐγὼ) παντὶ δήλον, πλὴν
 ἐμοί· ἐμοὶ γάρ ἐδοκεῖ ἔγω. Ἀλλὰ πῶς; ἔφη.
 Ὡς μὲν νῦν αὐτῶν μεταχειρίζοντο οἱ εἰς φιλοσοφί-
 αν ἀνάγκη, πάντοτε ποιεῖν κἀτα ἐλέπειν. Πῶς (ἔ-
 φη) λέγεις; Οὐκ ἀγενῶς μοὶ δοκεῖς (ἦν δ' ἐγὼ)
 τῶν περὶ τὰ ἄνω μαθήσιν λαμβάνειν ὡς αὐτὰ
 ἢ ἔστι· κινδυνεύεις γάρ καὶ εἴ τις ἐν ὄροφῇ ποιήματα
 θεώμενος, ἀνακίππων καταμανθάνοι τι, ἠγεῖσθαι
 αὐτὸν νοήσιν, ἀλλ' ἐκ ὀφθαλμοῦ θεωρεῖν ἴσως
 οὐ καλῶς ἠγή, ἐγὼ δ' ἐβήθικως· ἐγὼ γάρ αὐτὸ
 δύναμαι ἄλλο τι νομίσαι ἄνω ποιεῖν ψυχῶν βλέ-
 πειν μαθήματα, ἢ ἐκεῖνο ὃ ἐν περὶ τὸ ὄν τε ἢ καὶ τὸ ἄ-
 ὄρατον· εἴαν τε τις ἄνω κεκινῶς, ἢ κἀτα συμμε-
 μυκῶς, τῆς αἰδητῶν τι ἐπιχειρῆ μαθάνειν· οὔτε μα-
 θεῖν ἂν ποτε φημι αὐτόν· ἐπιτήμιον γάρ οὐδὲν ἔχον
 τῆς τοιούτων· οὔτε ἄνω, ἀλλὰ κἀτα αὐτῶν βλέπειν
 τῆς ψυχῶν, καὶ ἐξ ὑπῆρας νέων ἐν γῆ ἢ ἐν θαλάτ-
 τη μαθάνει. Δίπικον (ἔφη) ἔχω ὁρθῶς γάρ μοι ἐ-
 πέπληξας· ἀλλὰ πῶς δὴ ἔλεγες δεῖν ἀφρονομίαν
 μαθάνειν ὡς αὐτὸν νῦν μαθάνουσιν, εἰ μέλλοιεν ὠ-
 φελίμως ὡς αὐτὸν λέγουσιν μαθήσεσθαι; Ὡς δέ, ἦν δ'
 ἐγὼ· ταῦτα μὲν τὰ ἐν τῷ ἐρεῖνῳ ποιήματα, ἐ-
 πέπληξαι ἐν ὄρατῶ πεποιθίκα, κἀλλιστα μὲν ἠγεῖ-
 σθαι καὶ ἀκρίβειά τε τῆς τοιούτων ἔχειν, τῆς ἰσχυρο-
 νῶν πολὺ ἐνδεῖν, ἅς τὸ ὄν τάχος καὶ ἡ οὐσα βραδυ-
 τῆς ἐν τῷ ἀληθινῷ δεξιμῶ καὶ πᾶσι τοῖς ἀληθεῖσι χή-
 μασι φορέας τε ὡς ἀλλήλα φέρεται καὶ τὰ εἰδόντα
 φέρεται ἀδὴ λόγῳ μὲν καὶ ἀφανοῖα ληπιά, ὅψι δ'
 οὐ, ἢ σὺ οἶεις; Οὐδαμῶς γ', ἔφη. Οὐκοῦν (εἶπον)

1 Νοήσιν] Videndum annon
 scribendum sit νοῆσιν, ad exem-

2 Ἐξ ὑπῆρας] Non video quo
 modo ἐξ ὑπῆρας reddi potest re-
 sursum. Nam quo pacto qui

superiora dirigere, & hinc illuc ipsum perducere. Forte hoc omnibus præterquam mihi, perspicuum. Quoniam mihi quidem non ita videtur. At quomodo? Ut nunc quidem eam tractant, qui philosophiæ ipsam jungunt, ad inferiora dejicere animi oculos mihi videntur. Qua ratione id ais? Non ingenerose mihi videris tecum ipse supernorum intelligentiam definire. Constat enim quod si quis laquearia variis coloribus depicta suspiciens quicquam perceperit, eum non oculis intueri, sed intelligere arbitraberis. Ac forte recte sentis, ego autem inepte. Reor equidem nullam aliam disciplinam ad supernam inspectionem animum excitare, nisi eam quæ circa essentiam & id quod videri non potest versatur. Quod si quis sursum inhians aut conversus deorsum, sensibile aliquid percipere studet, discere ipsum nequaquam assero, scientiam enim adipisci hunc nego, & ejus animum non sursum, sed deorsum aspicere censeo, etiam si resupinus in terræ littore vel maris æquore jacens, quicquid novi discat. Haud injuria me corripuisti. Verum quæ ratio discendæ Astronomiæ præter eam quam isti sequuntur, si ejus nobis cognitio sit ad ea quæ dicimus profutura? Hæc utique. Existimandum est has quæ in cælo sunt varietates, quandoquidem in loco visibili sunt si cum cæteris ejusmodi comparentur, optime integerrimeque dispositas: sin autem cum veris, longe deficere. Veras inquam varietates & motiones, quibus, ipsa quæ vere est velocitas, & ipsa quæ vere est tarditas in vero numero, verisque figuris omnibus & invicem feruntur, & quæ insunt ferunt. Quæ quidem omnia ratione & cogitatione comprehendi possunt, visu vero nequaquam: idne existimas? Idem prope ita jacet in terram vel æquor, hanc vel illud videre potest, multo magis quæ in illis continentur discere? Malletem in se-

re punctum post *intra*, quod reddam ab *excelsa*. Ita enim usurpatur: & *νῆον πᾶσθᾶν*. Cum *Serrano* & *Stephano*, non
fus

τῆ ἀεὶ τ' ἕρανὸν ποικιλίᾳ ᾧ ἀδελφίματι ζητέον
 τ' ὡς ἐκεῖνα μαθήσεως ἕνεκα, ὁμοίως ὡς ἂν εἴ-
 πης ἐνύχθι ἔσθ' Δαιδάλῳ ἢ πῖνος ἄλλε δημιουργῶ
 ἢ γραφέως ἀσφαιρόνως γεγραμμένοις καὶ ἐκπεπονη-
 μένοις ἀσφαιρίμασιν ἠγήσαιο γὰρ ἂν πῖς ἔμ-
 πειρος γεωμετρίας, ἰδὼν τὰ τοιαῦτα, κάλλιπα μὲν
 ἔχειν ἀσφαιρία, γελοῖον μὲντοι ὅπισκοπεῖν ταῦτα
 παρδῆ, ὡς τὴν ἀλήθειαν ἐν αὐτοῖς ληψόμενον ἴσων
 ἢ διπλασίων, ἢ ἄλλης πινὸς συμμετρίας. Τίδ' ἔ-
 μέλλει γελοῖον εἶναι; ἔφη. Τὰ ὄντι δὴ ἀφρονομικὸν
 (ὡς δ' ἐγὼ) ὄντα οὐκ οἶδ' ταυτὸν πείσεσθαι, εἰς τὰς
 τ' ἀφρων φρεσὶς ἀποβλέποντα; νομίειν μὲν, ὡς οἶόν-
 τε κάλλιπα τὰ τοιαῦτα ἔργα συστήσεσθαι, οὕτω ξυ-
 νεσάναι τὰ ἔσθ' ἕρανῶ δημιουργῶ αὐτὸν τε καὶ τὰ ἐν
 αὐτῷ τὴν ἑνυκίῳ ὡς ἡμέραν ξυμμετρίας, καὶ
 τῶν ὡς μίῳα, καὶ μίῳος ὡς ἐπαιτὸν, καὶ τ'
 ἄλλων ἀφρων ὡς τε ταῦτα καὶ ὡς ἀλληλα,
 οὐκ ἀτοπον (οἶει) ἠγήσεσθαι τὸν νομίζοντα γίνεσθαι
 τε ταῦτα αἰεὶ ὡσαύτως, καὶ ἐδαμῆ ἐδὲν ᾧ ἀλλάτ-
 τειν, σῶμά τε ἔχοντα καὶ ὄράματα, καὶ ζητεῖν παντὶ
 τρόπῳ τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν λαβεῖν; Ἐμοὶ γοῦν
 δοκεῖ (ἔφη) σὺ καὶ ἀκούοντι. Προβλήμασιν ἄρ', ἦν
 δ' ἐγὼ, ζῆλόμνοι, ὡς ἂν γεωμετρίας, οὕτω καὶ ἀ-
 φρονομίαν μέτρησιν τὰ δ' ἐν τῷ ἕρανῷ ἐάσομεν, εἰ
 μέλλομεν, ὄντως ἀφρονομίας μεταλαμβάνοντες, ζή-
 σιμον τὸ φύσθ' φρόνιμον ἐν τῇ ψυχῇ ἐξ ἀχρήστου ποι-
 ῆσθαι. Ἡ πολλὰ πλάσιον (ἔφη) τὸ ἔργον ἢ ὡς καὶ
 ἀφρονομείῳ, ὡς σφαιρίαις. Οἶμα δέ γε, εἶπον, καὶ
 τὰλλα καὶ τ' αὐτὸν τρόπον ὡς σφαιρίαις ἡμᾶς, εἰάν
 τι ἡμῶν, ὡς νομοθετῶν, ὄφελος ἢ ἄλλα γὰρ τί ἔχουσιν
 ἔσομεν ἡσθαι τῶν ὡς σφαιρίων μαθημάτων; Οὐκ ἔχω
discat, vel potius discat col- | *gendo τὸ inter νέον & ἐν γῆ.*
ligere, id est in animo, le- | *Μαθητῶν ἄγων disco canere Arist.*

fus. Nonne igitur cœlestium varietate utendum est, velut exemplo quodam ad supernarum rerum contemplationem? perinde ac si quis videat figuras a *Dadalo*, vel alio artifice vel pictore egregie compositas & elaboratas. Nempe si esset is qui eas videt Geometriæ peritus, artificium ipsum laudaret, ridiculum tamen esse censeret, si quis attentius talia consideraret, tanquam in ipsis veritatem æqualium, vel duplorum, vel alicujus proportionis alterius reperturus. Cur non absurdum id videatur? Idem quoque facturum putare verum Astronomum, quando motus syderum intuebitur: arbitraturum scilicet quoad in operibus hujusmodi possibile est, quam pulcherrime ab ipso cœli conditore & cœlum ipsum & quæ in eo sunt, fabricantur: absurdum tamen existimaturum, si quis noctis ad diem comparationem, horumque ad mensem, mensis que ad annum, & aliorum astrorum invicem & ad ista, semper similiter fieri censeat, neque unquam quoquo modo mutare tenorem, cum & corpus habeant & videantur, quæratque in his omni studio veritatem. Mihi certe in præsentia te audienti idem videtur. Itaque propositionibus utemur, ut in Geometria, ita & in ipsa Astronomia: & quæ in cœlo sunt, dimittemus, si modo ita percepturi sumus Astronomiam, ut quod in nobis sapientiæ compos natura existit, utile ex inutili efficiatur. Quanto amplius laborum imponis astronomo quam hodie impenditur vulgo? Arbitror autem & alia nos præcipere eodem modo debere, si qua ex nobis tanquam legum conditoribus sit utilitas proventura. At quam nunc ex convenientibus disciplinis commemorabis?

Pol. l. 8. & *νίω* in sensu tali sæpe utuntur & Poetæ & Historici

Νύσον Ἐκτορέης κεφαλῆς ἀπειρεΐσι ἀποινα. Il. ω. πῦρ

νηῶσιν.

Ignem struere congestis lignis.

I Nescio quid velit *τῶτων* lege igitur *ἡμερῶν.*

Nul-

γ', ἔφη, νῦν γ' οὕτως. Οὐ μὲν ἔν, ἀλλὰ πλείω
 (ὡς δ' ἐγὼ) εἶδη παρέχεται ἢ φορά, ὡς ἐγὼμαι.
 τὰ μὲν οὖν πάντα ἴσως ὅτις σοφός, ἔξει εἰπεῖν ἃ ἔχ
 ἔμῃν περὶ αὐτῆς, δύο. Ποῖα δὴ; Πρὸς τούτῳ (ἦν
 δ' ἐγὼ) ἀντίφρονον αὐτῆς. Το ποῖον; Κινδυνεύει,
 ἔφην, ὡς πρὸς ἀφρονόμια ὄμματ' ἀπέπλην, ὡς
 πρὸς Ἐναρμόνιον Φορῶν ὅτ' ἀπαγγίνα' ἔμῃν αὐτῶν ἀλ-
 λήλων ἀδελφαί πινες αἱ ὄπτηται εἶναι, ὡς οἱ τε
 Πυθαγόρειοι Φασί, ἔμῃν, ὡς Γλαύκων, συζητή-
 μῃν ἢ πῶς ποῖον; Οὕτως, ἔφη. Οὐκοῦν (ὡς
 δ' ἐγὼ) ἐπειδὴ πολὺ τὸ ἔργον ἐκείνων, πηλοῦμεθα
 πῶς λέγῃσι πρὸς αὐτῶν, ἔμῃν ἄλλο πρὸς τῆτοις
 ἡμεῖς ἔμῃν παρὰ ταῦτα πάντα Φυλάξομεν τὸ ἡμέτερον.
 Ποῖον; Μὴ ποῖ αὐτῶν τι ἀτελές ὄπτηται ἡμῖν
 μαθάνειν εἰς θρόνον, ἔμῃν ὅκ' ἐξήκον ἐκείσε αἰεὶ οἱ
 πάντα δεῖ ἄφην ὅσον ἀρε πρὸς τὴν ἀφρονόμιας ἐ-
 λέγημεν ἢ ἔκ οἱδ' ὅτι ἔμῃν πρὸς ἀρμονίας ἔτερον ποι-
 ῶν ποιῶσι; τὰς γὰρ ἀκκορδίας αὐ συμφωνίας ἔμῃν
 Φθύγῃς ἀλλήλοις ἀναμετρῶντες, ἀντιῶν, ὡς πρὸς
 οἱ ἀφρονόμοι, ἔμῃν. Νῆ τῆς θεῶς, ἔφην, ἔμῃν γελοί-
 ως γε, πυκνώμα' ἔμῃν ὀνομάζοντες, ἔμῃν ἀλλο-
 λοντες τὰ ὄτ' αὐτῶν, ὅσον ἐκ γειτόνων Φωνῶν θρονοῦμεν,
 οἱ μὲν Φασί ἐπὶ κατὰ κέειν ἐν μίση πινὰ ἡχῆν, ἔμῃν
 σμικροῦτον εἶναι τοῦτο ἀφῆται ὡς μετρητέον οἱ ἔμῃν
 ἀμφισβητῶντες, ὡς ὅμοιον ἡδὴ Φθεγγομένων ἔμῃν ἀμφο-

¹ Ἐναρμόνιον Φορῶν] Pythago-
 rei definiunt Musicam esse ar-
 tam contrarietatum compositio-
 nem, & Notandum est illos
 semper proportionem quandam
 inter omnia servare. Habemus
 ante nos instantiam. Aiunt præ-
 terea quod in Musica omnium
 rerum concordia consistit, &

quasi *Universi Aristocratia*. Nam
Harmonia in mundo idem sonat
 quod *Optima regiminis forma*
 in Civitate, quod *Temperantia*
 in Familia. &c. vide lib. 8.
Aristot. de Rep.

² Ἀφῆται] Apud Eusebium
 legitur ἀφῆται, & πάντες pro
 πάντες. Sed ἀφῆται quidem re-

Nullam ad præfens habeo, quam commemorem, inquit. Attamen non unam tantum, inquam ego, sed plures species motus nobis præbet. Omnes quidem depromere qui sapiens est, poterit. Quæ vero mihi occurrunt, duæ sunt. Quales? Una quidem Astronomiæ confimilis & æquipollens. Qualis inquam? Quemadmodum ad Astronomiam oculi, sic ad harmonicum motum videntur aures fabricatæ. Unde ut has invicem esse germanas scientias, & *Pythagorei* putant; & nos, ô *Glauco*, assentimur. Vel quidnam agemus, inquam ego? Ita prorsus, inquit. Nonne quia grande hoc opus est, eos percontabimur, quo pacto de ipsis loquuntur, & nunquid aliud præter ista, non autem ad hæc omnia nostrum illud servabimus? Quid? Ne quando dent operam, ut nostros alumnos quicumque ex his minus perfectum doceant, quod non illuc tendat semper quo proficisci omnia debent, quemadmodum paulo ante de Astronomia narravimus. An ignoras quod circa harmoniam tale aliquid agunt? Nam dum concentus & tonos qui percipiuntur auribus, metiuntur & comparant, irritò labore quemadmodum Astronomi tempus conterunt. Per deos ridicule admodum isti crebrius voces frequentant ingeminantque, & aures propius admovent, velut e viciniore loco vocem ipsam venaturi. Atque eorum alii dicunt in medio adhuc sonitum aliquem se audire, minimumque esse intervallum hoc, quo metiri quis debeat: alii vero ambigunt, quasi sonus jam similis audiatur, & utrique

cipi potest, at *πίπτει* non item. *Steph.*

3 *Ποιοδοσι*] Apud Eundem legitur *ποιοδοσι*, sicut in præced. Editionibus: sed non dubium est quin *ποιδοσι*, lectio sit genuina: quam & *Ficinus* sequitur. Idem verbum *ποιδοσι* præcedens occasionem errandi librario præ-

bere potuit. Caterum ne hoc quidem omittendum est, pro *ἀστρονόμοι* in quodam veteri libro legi *ἀστρολόγοι*. *Idem.*

4 *Ἀμφοτέρω;*] Videndum hic an *Eusebiana* lectioni assentiri debeamus: ea est *ἄμφοτεροι*. Primo quidem certe aspectu placere possit, ut jungatur cum

auris

περοι ὡς τοῦ νοῦ ὡρεθησάμενοι. Σὺ μὲν (ὡ δ' ἐγώ) τὴς χρηστῆς λέγεις, τὴς ταῖς καρδαῖς πρᾶγματα παρέχοντας, ἢ βασιανίζοντας, ὅτι τ' κολλόπων φρεβλοπιῦτας· ἵνα ἢ μὴ μακροτέρα ἢ εἰκὼν γίνηται, πλήκτεω τε πληγῶν γίνουμένων, ἢ κατηρησίας πέει ἢ ἐξαρνήσεως ἢ ἀλαζονείας καρδῶν, παύομαι τ' εἰκόνοσ' ἢ ἔφημι τῆς λέγειν, ἀλλ' ἐκείνεσ ἐσ' ἐφαιμνῶν δὴ περὶ ἀρμονίας ἀίρησεαξ. ταυτὸν γὰρ ποιῶσι τοῖσ ἐν τῇ ἀφρονομίᾳ· τοὺσ γὰρ ἐν ταύταισ ταῖσ συμφωνίαισ ταῖσ ἀκκομδύαισ ἀειθμοὺσ ζητῶσιν, ἀλλ' ἐκ εἰσ ὡρεβλήματα ἀνίασιν, ὅπισκοπεῖν τίνεσ ζύμφωνοι ἀειθμοὶ ἢ τίνεσ ἔ· ἢ ἀφ' πὶ ἐκᾶτεροι. Δαιμόνιον γ' (ἐφη) ὡράμα λέγεισ. Χρήσιμον μὲ οὖν (ἦν δ' ἐγώ) ὡρεσ τ' ἔ καλοῦ τε ἢ ἀγαθοῦ ζήτησιν ἄλλωσ ἢ μεταδιωκόμδρον, ἀχρηστον. Εἰκόσ γ' ἐφη. Οἶμα δὲ γ' ἦν δ' ἐγώ, ἢ ἢ τῆτων πάντων ὡν διεληλυθαμν μεθοδοσ ἐὰν μὲ ἐπὶ τὴν ἀλλήλων κοινωσίαν ἀφίκηται ἢ ζυγῆνειαν, ἢ συλλομοσ ἢ ταῦτα ἢ ὅσιν ἀλλήλοισ οἰκεία, φέρειν πὶ αὐτῶν εἰσ ἀ βελομέθα τὴν πρᾶγματείαν, ἢ σὺκ ἀνόνητα πονεῖαξ· εἰ ἢ μὴ, ἀνόνητα. Καὶ ἐγώ, (ἐφη) οὐτω μαντῆνομα· ἀλλὰ πάμπολυ ἔργον λέγεις, ὡ Σώκρατεσ. Τοῦ ὡρομίεσ, (ἦν δ' ἐγώ) ἢ τίνοσ λέγεις; ἢ ἐκ ἴσμεν ὅλε πάντα ταῦτα ὡροοίμα ἐσὶν αὐτοῦ ἔ νόμω ὄν δεῖ μαθῆν; οὐ γὰρ πεδοκοδοσὶ γέ σοι ταῦτα δεῖνοὶ ὄοι ἀφλεπτικοὶ εἶναι.

ὡς: sed quum de duobus hominum generibus (ut ita dicam) verba fecerit, dixit enim, οἱ μὲ φασὶν &c. οἱ ἢ ἀμφοιστηῦντες &c. magis placet ἀμφοίπερι. Idem.

1 Καὶ βασιανίζοντες] Apud Eundem post βασιανίζοντες tollitur Hypothesis: jungitur enim

cum sequentibus: & ante φρεβλῶντες est particula καὶ, hoc modo: καὶ βασιανίζοντες ἐπὶ κολλόπων καὶ φρεβλῶντες. Idem.

2 Αἰρήσεαξ] Apud Eundem legitur εἰρήσεαξ. Idem.

3 Ἀνόνητα] Non necesse est ἀνόνητα mutare in ἀνήνυτα, quavis præcesserit ἀνήνυτε πονεῖσι:

aures menti præponunt. Tu vero, inquam ego, vi-
 lesne eos muficos vocas, qui chordas & torquent, &
 vexant, & claviculis (tum intendendo, tum remittendo)
 violenter extendunt. Sed ne longius fimilitudo in
 pulsatione quæ plectro fit, & illa jactantia pervica-
 ciaque chordarum accusanda provehatur, imagini
 huic finem imponam? aioque non hos, sed illos po-
 tius, ut de harmonia dicant, rogandos. Nam idem
 faciunt quod & illi qui in Astronomia versantur.
 Nempe numeros eos sectantur qui in concentibus ad
 aures pertinentibus insunt. Sed ad investigandum
 inde non transeunt, qui consonantes numeri sunt, qui
 non, & quam ob causam utrique sint tales. Rem
 egregiam narras. Adde & utilem ad boni ipsius pul-
 chrique indaginem, quæ si aliter quærat, fit pror-
 sus inutilis. Probabile istud quidem. Arbitror
 autem supradictorum omnium tractationem, si mu-
 tuam ipsorum communionem cognationemque at-
 tigerit, investigaveritque qua secum ista invicem
 ratione cohærent, ad ea quæ expetimus conductu-
 ram, neque frustra in his homines, sed utiliter ad-
 modum versaturos: inutiliter autem, si aliter actum
 fuerit. Atqui & ego ita vaticinor, sed magnum est
 quod jubes, ô Socrates. Quid? initium, inquis, an
 aliud quiddam? An ignoramus hæc omnia ipsius
 legis quam discere decet, initium esse? nondum enim
 dialectici de his rebus differere tibi posse videntur.

utrumque enim dici potest: multo tamen est usitatus ἀνή-
 νυξ πονεῖν. *Stephanus.*

4 Οἱ ἀγαθοὶ] Jam dixit
 de intermediis illis gradibus qui-
 bus via sternitur ad supremam
 illam scientiam, id est *summi*
Boni veram & exploratam cog-
 nitionem: nunc de illa scientia
 æget quam *Dialectices* nomine

designat, *primam* Philosophiam
 viz. *Metaphysicam* haud dubie
 intelligens; quæ rerum essen-
 tias, *εἰσίας* ita contemplatur; ut
 eas commode & optime ex-
 pandit, non per *Opinionem* pro-
 cedens, sed *Rationem*, μὴ κατὰ
 δόξαν, ἀλλ' εἰσίαν ἀπ' ὧν τὸ λό-
 γω ἀπορρομῆν.

Non

Οὐ μὰ τὸ Δία, ἔφη· εἰ μὴ μάλα γέ τινες ὀλίγοι
 ὦν ἐγὼ εἰτετύχηκα. Ἀλλ' ἤδη (εἶπον) μὴ δυνα-
 τοί τινας δοῦναι τε καὶ ἀποδέξασθαι λόγον, εἴσομαι
 ποτέ τι ὦν Φαμὴν δεῖν εἰδέσθαι; Οὐδ' αὖ, ἔφη, τῆ-
 τό γε. Οὐκοῦν (εἶπον) ὦ Γλαῦκον, ἕτος ἤδη αὐ-
 τός ἐστιν ὁ νόμος ὁ τὸ ἀφ' ἡμέτερον περαινών· ὃν καὶ
 ὄντα νοητὸν μμοῖτ' ἀν' ἢ τὸ ὄψεως δύναμις, ἣν ἐλέ-
 γομεν πρὸς αὐτὰ ἤδη τὰ ζῶα ὀπχειρεῖν ἀπεβλέ-
 πην, καὶ πρὸς αὐτὰ ἀγρά τε, καὶ τελευταῖον δὴ πρὸς
 αὐτὸν τὸ ἥλιον οὕτω καὶ ὅταν τις τῶ ἀφ' ἡμέτερον ὀπ-
 χειρῆ ἀνευ πασῶν τῶ αἰσθήσεων, ἀφ' ἧς ὁ λόγος ἐπ'
 αὐτὸ ὅ ἐστιν ἔχασον ὁρμῶν καὶ ἐὰν μὴ ἀποστῆ πρὶν ἀν-
 αῖτὸ ὅ ἐστιν ἀγαθὸν αὐτῆ νόσφ' λάξει, τότε δὴ ἐπ'
 αὐτῶ γίγνεται τῶ ἕνοητοῦ τέλει, ὡς πρὸ ἐκείνος τότε
 ὀπ' τῶ ἕ ὁρατοῦ. Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη. Τί
 οὖν εἰ ἀφ' ἡμετέρον ταύτῃ τὴν πορείαν καλέεις;
 Τί μὲν; Ἡ δέ γε (ἦν δ' ἐγὼ) λύσις τε ἀπὸ τῶ δεσ-
 μῶν, καὶ μεταστροφή ἀπὸ τῶ σκιῶν ἐπὶ τὰ εἰδῶλα καὶ
 τὸ Φῶς, καὶ ἐκ τῶ καταγίειν εἰς τὸ ἥλιον ἐπάνοδος· καὶ
 ἐκεῖ, πρὸς μὲν τὰ ζῶα τε καὶ φυτὰ καὶ τὸ ἕ ἡλίος
 Φῶς ἐπ' ἀδυναμία βλέπην, πρὸς ἧ τὰ ἐν ὕδασι
 φαντάσματα· ἐνταῦθα ἧ, πρὸς φαντάσματα θεῖα,
 καὶ σκιὰς τῶ ὄντων, ἀλλ' ὅσα εἰδῶλων σκιὰς, δι' ἐτέ-

1 Εἴσομαι] Verbum aliquod
 deesse videtur, nisi repetatur
 praecedens δεξῆσι.

2 Ἐπ' ἀδυναμία βλέπην] Non
 dubium est quin depravatus est
 hic locus, quem Stephanus corri-
 gere conatus est legendo μὴ βλέ-
 πειν & interferendo ὄψις paulo
 antea, ut ita verba legantur,
 ἐκεῖ μὲν ὄψις πρὸς τὰ ζῶα τε καὶ
 φυτὰ καὶ τὸ ἕ ἡλίος Φῶς· deinde
 separat sequentia hunc in mo-

dum ἐπ' ἀδυναμία τοῦ βλέπειν
 πρὸς θεο. nonnunquam legit
 μὴ βλέπειν & jungit cum pra-
 cedentibus, ita τὸ ἕ ἡλίος Φῶς ἐπ'
 ἀδυναμία μὴ βλέπειν· non video
 profecto quomodo μὴ addi po-
 test, nisi mutatur βλέπειν in
 βλέπων, semoto illo anteceden-
 te ὄψις vel βλέπασα cum illo,
 neque etiam talis lectio vera est
 propter infinitivum sequens κρεί-
 νειν. Rectius est (ut opinor)

Non per Jovem; nisi perpauci quidam omnium quos unquam cognoverim. At enim nisi quis inquam, & accipere possit & reddere rationem, nunquam sciet quicquam eorum quæ esse dicimus cognoscenda. Nunquam profus. Nonne hæc jam lex est, ô Glaucō, inquam, quæ per differendi artem ostenditur, quam rursus intelligibilis cum sit, ea vis imitatur aspectus, quam supra diximus ad ipsa jam animalia sese convertere, & ad stellas, & ad ipsum denique solem? Haud secus cum quis ad differendum se confert absque sensibus omnibus, ratione duntaxat ad ipsum quod est, quodlibet nititur: qui si non destiterit prius quam ipsum quod est bonum, intelligentia ipsa perceperit, tunc demum ad finem intelligibilis ipsius ita pervenit, ut ille alter ad visibilis finem ascendit. Omnino sic accidit. Nonne dialecticam hanc *progressionem* vocas? Quid prohibet? Atqui quemadmodum solutio illa a vinculis, conversioque ab umbris ad simulacra ac lumen, & ex antro ad solis lumen exitus, ibique animalium & plantarum inspectio, solisque & siderum in aqua propter imbecillitatem oculorum intuitus, ipsum quod in corporibus est clarissimum ad id convertunt, quod est in corporali & visibili regione omnium fulgentissimum. Ita omnium supradictarum artium studium deducit animum per umbras non simulacrorum sed eorum potius

ita legere Ἐπειὶ ὡς μὲν πρὸς τὴν
πῆρ φῶς. καὶ τὸ ἥλιος φῶς ἐπ' ἀ-
δυναμίαν ἢ βλέπειν, ὡς τὸ ἐν
Ἰδαίσι φαντασματώδεις, sine ἧ. Sen-
sus hic est. *Dialectica* est pro-
gressus *πρῶτα*, quo a vinculis
ignorantiæ solvimur, & conver-
timur ab Umbris ad Lumen,
quo ex antro illo tenebroso ad
solem deducimur, ubi pro ima-
ginibus & Umbris animalium

& plantarum &c. videmus ip-
sas res: quod si propter subiti-
tam nostram conversionem non
possumus lumen solis præ im-
becillitate contra aspicere id est
perfectam obtinere rerum cog-
nitionem: possumus tamen in a-
qua rerum repræsentationes &
solem videre; hoc est *gradatim*
ad istam cognitionem pervenire.
Deinde vero &c.

ρε τοῖσδε Φωτὸς ὡς πρὸς ἥλιον κρίνειν ἀποσκιαζο-
 μένας. πᾶσα αὐτὴ ἡ παρασκευαία τῶν πεκνῶν ἀς διήλ-
 θουεν, ταύτῃ ἔχει τὴν δύναμιν, καὶ ἐπαναγωγὴν ἔ-
 βελπίσῃ ἐν ψυχῇ πρὸς τὴν ἑαίριον ἐν τοῖς οὐσι θέ-
 αν, ὡς πρὸ τότε τῶν σαφεστάτων ἐν σώματι πρὸς τὴν
 τῶν φανωτάτων ἐν σωματοειδέει καὶ ὁρατῶ τόπω. Ἐ-
 γὼ μὲν (ἔφη) ἀποδέχομαι οὕτω. καίτοι παντάτασι
 γέ μοι δοκεῖ χαλεπὰ μὲν ἀποδέχεσθαι εἶναι, ἄλλον
 δ' αὖ τρόπον χαλεπὰ μὴ ἀποδέχεσθαι. ὅμως ἢ (ἔ-
 γὼ ἐν τῷ νῦν παρὶνὲ μόνον ἀκρτεῖα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
 πολλάκις ἐπανιτόν) ταῦτα θέντες ἔχειν ὡς νῦν λέ-
 γε), ἐπ' αὐτὸν δὴ τὸν νόμον ἴωμεν, καὶ διέλθωμεν, οὐ-
 πως ὡς περὶ τὸ προοίμιον διήλθουεν. λέγε οὖν
 πῶς ὁ τρόπος τῶν ἀφ' ἑλέγεσθαι διωόμεως, καὶ καί
 ποῖα δὴ εἶδη διέστηκε, καὶ πῶς αὐτοὶ ὁδοὶ αὐταὶ γὰρ ἀν' ἡδὴ
 (ὡς εἴποιεν) αἰ πρὸς αὐτὸ ἀγνοοῦσιν, οἱ ἀφικόμενοι ὡς
 πρὸ ὁδοῦ ἀνάπαυλα ἀν' εἴη, καὶ τέλος τῆς πορείας. Οὐ-
 κέτ' (ἦν δ' ἐγὼ, ὦ φίλε Γλαῦκαν, εἶδος τ' ἔσθι ἀκο-
 λυθεῖν. ἐπεὶ τό γ' ἐμὸν εἶδεν ἀν' ὁδοῦ μίας ἀπολεί-
 ποι. οὐδ' εἰκόνα ἀν' ἐπὶ οὗ λέγουμεν ἴδοις, ἀλλ' αὐτὸ
 τὸ ἀληθές, ὅ γ' ἐμοὶ φαίνεται εἰ δ' ὄντως, ἢ
 μὴ, οὐκέτ' ἄξιον τοῦτο διιχουρίζεσθαι. ἀλλ' ὅτι μὲν
 δὴ τοιοῦτόν τι, ἰχουρίζεσθαι ἢ γάρ; τί μὴν; Οὐκ ἐν
 καὶ εἴη ἢ τῶν ἀφ' ἑλέγεσθαι δύναμις μόνη ἀν' φήνειεν
 ἐμπείρω ὄντι ὡν νῦν διήλθουεν, ἀλλῃ ἢ εἰς ἀμὴ δυνα-
 τόν, καὶ τῶν, ἔφη, ἄξιον διιχουρίζεσθαι. Τὰδε
 γὰρ, ἦν δ' ἐγὼ, εἰδὲς ἡμῖν ἀμφισετήσῃ, λέγουσιν
 ὡς αὐτῶν γε ἐκάστου πέρι, ὅ ἔστιν ἐκάστου, ἐκ ἄλλῃ
 πῶς ἐπιχειρεῖ μέθοδος ὁδῶν πρὸ παντὸς λαμβάνειν.

I Eὶ δ' ὄντως] In præced. Edit. male ἰδόντι. Alioqui legi
 etiam posset si ἢ τῶ ὄντι. Steph.

2 Οὐδέ τις ἡμῶν] Dialectica est
 veri et falsi quasi disceptatrix

quæ vere sunt: dijudicareque eas facit, ad aliud quoddam lumen tanquam ad solem, habetque vim quandam extollendi id quod est in animo præstantissimum, ad contemplationem ejus quod in ordine rerum est optimum. Equidem sic accipio: quamquam mihi talia hæc esse videntur, ut neque facile admitti possint neque facile rejici. Veruntamen cum non in præsentia solum audienda, sed deinceps sæpius repetenda fiat, his ita positis, ut nunc traditum est, ad ipsam jam legem deveniamus, atque ita eam percurramus, ut proæmum jam transegimus. Quare dic amabo, quis potentiæ differendi modus, & quas in species distribuitur, & quæ viæ sint, hæc nanque sunt, ut videtur, quæ illuc perducunt quo quisquis pervenerit, illic demum tanquam in itineris termino requiescet. Nondum, ô amice Glauco, assequi poteris. Profecto quantum in me est, nihil tibi deerit studii, quo voti compos efficiaris. Neque imaginem amplius ejus de quo agimus, sed rem ipsam veram qualis mihi videtur, aspicies. Utrum autem revera talis sit, necne, haudquaquam affirmare decet. Sed illud duntaxat asseverandum, quod tale aliquid est cognoscendum. Nonne? Nihil prohibet. Quinetiam & istud, quod sola differendi facultas homini in his quæ diximus, erudito, id ostendit. Aliter vero cognosci penitus impossibile. Hoc quoque asserendum. Nemo autem adversabitur nobis dicentibus, quod differendi facultas duntaxat conatur ordine certo circa unumquodque quid ipsum sit invenire. Siquidem

lectica sit quedam indagatrix ad viam aperit. Idem. Top. lib. I. omnia omnium rerum que via cap. 2. ratione progrediuntur, que

ἀλλ' αἱ μὲν ἄλλα πᾶσαι τέχναι ἢ πρὸς δόξας ἀνθρώ-
 πων καὶ ἄπιθυμίας εἶναι, ἢ πρὸς γενέσεσ τε καὶ συνθέσεσ
 ἢ καὶ πρὸς θεραπείαν τῶν Φυομένων τε καὶ σιωπημένων ἀ-
 πασαι τετέλεσται· αἱ δὲ λοιπαί, ἃς ἔστιν ὄντος τὸ ἔφαρμι
 ἄπιλαμβάνουσαι, γεωμετρίας τε καὶ τὰς ταύτη ἐπο-
 μνάσας ὁράουσαι, ὡς οὐκ ἐπιπέσει μὲν πρὸς τὸ ὄν, ὑπάρ-
 χει δὲ ἀδύνατον αὐταῖς ἰδεῖν, ἕως ἂν ὑποθέσεισι χρώ-
 ματα, ταύτας ἀκινήτους εἶναι, μὴ διυλάμεναι λό-
 γον δίδουσαι αὐτῶν· ὧ γὰρ ἀρχὴ μὲν ὃ μὴ οἶδε, τελου-
 τή δὲ καὶ τὰ μεταξὺ ἐξ ἑστέ μὴ οἶδε συμπέπλεκται,
 τίς μηχανὴ τὴν τοιαύτην ὁμολογίαν ποτε ἄπιτήμιον
 γενέσθαι; Οὐδεμίαν, ἢ δ' ὅτι. Οὐκ οὐκ (ἦν δ' ἐγὼ) ἢ
 ἀλεγεινὴ μέθοδος μόνη ταύτην περὶ τῆς, τὰς ὑπο-
 θέσεσ ἀναίροισα ἐπὶ αὐτῶν τὴν ἀρχὴν, ἵνα βεβαιώ-
 σθαι, καὶ τὰ ὄντα ἐν βορέορω βαρβαρικῶς πρὸς τὸ
 ψυχῆς ὄμμα κατωρυγμένων ἡρέμα ἔλκε καὶ ἀνάξει
 ἀνω, σιωπῆσιν καὶ συμπειραγωγίσιν χρωμάτων αἰσ δι-
 ἠλομένων τέχναισ· ἃς ἄπιτήμιον μὲν πολλάκις πρῶ-
 σείπομεν, ἀπὸ τὸ ἔθος, δέον δὲ τὴν ὀνόματος ἄλλῃ
 ἐναργετέρεσ μὲν ἢ δόξαισ, ἀμυδρότερεσ δὲ ἢ ἄπιτήμιον
 ἀφάνοισιν τὴν αὐτῶν ἐν γὰρ τῶν πρῶθεν πρὸς ὀλιστάμε-
 θα· ἔστι δ', ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἔστι πρὸς ὀνόματος ἢ ἀμφισ-
 βήτισισ, οἰσ τούτων πρὸς σκέψισ ὅσων ἡμῖν πρῶ-
 κειται. Οὐ γὰρ οὐκ, ἔφη. Ἀρέσκει οὐκ (ἦν δ' ἐγὼ)
 ὡσπερ τὸ πρῶτον, τὴν μὲν πρῶτῶν μῆσαν, ἄπιτήμιον
 καλεῖν· δευτέραν δὲ, ἀφάνοισιν· τρίτῶν δὲ, πίσιν καὶ
 εἰκασίαν, τετάρτῶν καὶ ζυγαμφοτέρεσ μὲν ταῦτα δό-
 ξαισ ζυγαμφοτέρεσ δ' ἐν εἶνα νόησιν καὶ δόξαισ μὲν,
 πρὸς γένεσιν, νόησιν δὲ πρὸς οὐσίαν καὶ ὄ, πρὸς οὐσίαν
 πρὸς γένεσιν, νόησιν πρὸς δόξαισ, ἄπιτήμιον πρὸς πίσιν,
 καὶ ἀφάνοισιν πρὸς εἰκασίαν· τί δ' ἐφ' οἰσ ταῦτα ἀ-
 ναλογίαν, καὶ ἀφάνοισιν διχῆ εἰκατέρεσ, δόξαισ τε καὶ

cæteræ artes, aut opiniones hominum cupiditatesque respiciunt, vel ad generationes & compositiones, vel ad culturam eorum quæ generantur & componuntur. Reliquæ vero quas diximus, verarum rerum quoquo modo participes esse, Geometria scilicet, ejusque comites, circa ipsam essentiam quodammodo somniant, sincere autem quicquam ab illis cernere impossibile est tantisper dum suppositionibus utantur, easque ratas & immobiles adeo servant, ut illarum rationem reddere nequeant. Nam ubi principium quidem ponitur id quod est ignotum, finis autem & media ex ignoto tracta, invicem connectuntur: collectam inde assertionem quonam pacto scientiam vocemus? Nullo. Dialectica vero sola sublatis suppositionibus omnibus, ad ipsum principium ut compertum habeat, pergit, ac revera animi oculum cæno barbarico obrutum, paulatim sursum trahit, ac ducit, tanquam adjutricibus ac ministris quibusdam utens his artibus quas narravimus. Eas porro nos sæpe scientias propter consuetudinem nominavimus. Indigent autem alio nomine clariore quidem quam sit opinio, obscuriore vero quam scientia. Cogitationem certe nos in superioribus earum notionem cognominavimus. Neque tamen est de nomine controversia inter eos quibus de rebus tantis, quantis nobis ad præsens est controversia. Non certe, nam solam exigunt ad rerum habitum interni conceptus expressionem. Placet igitur quemadmodum supra, primam partem vocare scientiam, secundam cogitationem, tertiam fidem, postremam imaginationem vel assimilationem. Et ambo illa simul intelligentiam, hæc autem ambo simul opinionem, & opinionem quidem circa intelligentiam, intelligentiam vero circa essentiam esse. Quod autem est ad generationem essentia, id & ad fidem scientia, & ad imaginem denique cogitatio. Comparisonem vero illorum in quibus ista versantur, divisionemque utriusque

νοητῶ, ἑῶμαι, ὦ Γλαύκων· ἵνα μὴ ἡμᾶς πολλαπλασίῳ λόγων ἐμπλήσῃ ἢ ὅσων οἱ παρεληλυθότες. Ἄλλὰ μὲν μοιγ', ἔφη, τά γε ἄλλα καθόσον δύναμαι ἔπειθ' ἕξωδοκί. Ἡ δὲ ἀφελαικὸν καλεῖς τὸ λόγον ἕνα ἑαυτὸ λαμβάνοντα τὴν ἑστίαν; καὶ τὸ μὴ ἔχοντα, καθόσον ἂν μὴ ἔχη, λόγον αὐτῷ τε καὶ ἄλλῳ δίδοναι, καὶ ποσοῦτον νοεῖν ὡς τῆς ἑστίης ἔχει; Πῶς γὰρ ἂν (ἢ δ' ὅς) ἔσται Φαίλι; Οὐκ ἔστι καὶ ὡς τῶ ἀγαθοῦ ὡσαύτως· ὅς ἂν μὴ ἔχη διορίσασθαι τὰ λόγων, ἀπὸ τῶν ἄλλων πάντων ἀφελὼν τιῶν ἑ ἀγαθοῦ ἰδέειν, καὶ ὡς περὶ ἐν μάχῃ ἀφ' ἑ πάντων ἐλέγχων διεξιῶν, μὴ καὶ δόξαν ἀλλὰ καὶ ἑστίαν περιμετρήσας ἐλέγχειν, ἐν πᾶσι τούτοις ἀπὸ πᾶσι τῶν λόγων ἀφελαικῶν, οὔτε αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν ἑδὲν Φήσας εἰδέναι τὸ οὕτως ἔχοντα, οὔτε ἄλλο ἀγαθὸν ἑδὲν; ἀλλ' εἴ πῃ εἰδῶλε πρὸς ἐφάπτεσθαι, δόξῃ ἐκ ἐπιτήμη ἐφάπτεσθαι καὶ τὸν βίον ὄνειροπολουῦντα καὶ ὑπνώτοντα, ὡς τὴν σιθάδ' ἐξέχρεσθαι, εἰς αἷον ὑπερτέρον ἀφικόμενον τελέως ἐπικαταδραβάνειν; Νὴ τὸ Δία (ἢ δ' ὅς) σφόδρα γε πάντα ταῦτα Φήσω. Ἄλλὰ μὲν τῆς γε σαυτῆς παιδείας, οὐς τὰ λόγων τρέφεις τε καὶ παιδεύεις, εἴ ποτε ἔργῳ τρέφεις, ὅσα ἂν εἰσῆσαι (ὡς ἐγὼμαι) ἀλόβως ὄντας ὡς περὶ γραμμαῖς, ἀρχήσας ἐν τῇ πόλει κωλύεις τὸ μεγάλων εἶναι. Οὐ γὰρ οὐδ', ἔφη. Νομοθετήσας δὲ αὐτοῖς ταύτης μάλιτα τῆς παιδείας ἀντιλαμβάνεσθαι ἐξ ἧς ἐρωτᾶν τε καὶ ἀποκρίνεσθαι ἐπιτημονέμετα οἷοίτ' ἔσονται; Νομοθετήσω (ἔφη) μετὰ γε σοί. Ἄρ' οὐδὲν δοκεῖ σοι (ἔφην ἐγὼ) ὡς περὶ φειγνῶς τοῖς μαθήμασιν ἢ ἀφελαικῆ ἡμῖν ἐπάνω κεῖσθαι, καὶ ἐκέτ' ἄλλο τῆς μάθημα ἀνωτέρω ὀρθῶς ἂν ἐπιτίθεσθαι, ἀλλ' ἔχειν ἤδη τέλος τὰ τὰ μαθημάτων;

geminam, opinabilis scilicet intelligibilisque, ô Glauco, omittamus, ne prolixior de his oratio quam de superioribus habeatur. Equidem quantum mea mens potest, reliqua consequi tecum libet. An non dialecticum vocas eum qui rationem cujuslibet capit essentia? Illum vero qui hanc rationem non habet, quatenus nec sibi, nec alteri potest reddere rationem, eatenus intelligentiam circa hoc habere negabis? Certe non aliter est dicendum. De bono etiam similiter judicandum. Nam quicumque boni ideam ratione definire non potest, a cæteris omnibus eam distinguens, & tanquam in prælio per omnia penetrando, cætera cuncta rejicere, non secundum opinionem, sed secundum substantiam arguens & refellens, perque hæc omnia stabili & inconcussa progredi ratione: hunc tu ita affectum, neque bonum ipsum dices cognoscere, neque aliud quicquam bonum: verum si quod forte simulacrum attigerit, opinione, potius quam scientia illud attingere, atque hac in vita in somniis dormitantem illudi, & antequam expergiscatur, ad inferos descendentem, extremo tandem occupari sopore. Per Jovem omnia hæc prorsus asseram. Cæterum liberos tuos quos nunc oratione alis & instituis, si quando re ipsa erudires, ut arbitror, non permetteres maximarum rerum in civitate potestatem habere, dum linearum instar non possent cujusque reddere rationem. Non certe. Legem itaque feres, qua jubeantur eam potissimum disciplinam capeffere, ex qua ad interrogandum & respondendum ut scientiam decet, aptissimi sint. Tecum una istud præcipiam. An ergo videtur tibi doctrinis omnibus Dialectica velut apex esse proposita, nec ulla doctrina ulterius ac eminentior reperiri, sed hic jam doctrinarum omnium esse finis?

των; Ἐμοιγ', ἔφη. Ἐ Διανομὴ τοίνυν (ὡ δ' ἐγὼ)
 τὸ λοιπὸν σοι, ποί ταῦτα τὰ μαθήματα δώσομαι,
 καὶ τίνα τρόπον. Δῆλον, ἔφη. Μέννησαι οὐδὲ τι
 πρῶτον ἐκλογίῃ τ' ἀρχόντων, οἷος ἐξελέξαμεν;
 Πῶς γὰρ (ἢ δ' ὅς) οὐ; Τὰ μὲν ἄλλα τοίνυν, ὡ δ'
 ἐγὼ, ἐκείνας τὰς Φύσεις οἷα δὲ ἐκλεκτάς εἶναι τὴν
 τε γὰρ βέλαιστατας καὶ τὴν ἀνδρειότατας πρῶτα
 ῥετοῦ, καὶ κατὰ δύναμιν τὴν βυβλιότατας πρὸς ἡτέ-
 ρους, ζητητέον μὴ μόνον γενναίους τε καὶ βλοσυροὺς τοὺς
 ἦθη, ἀλλὰ καὶ ἅ τινε τῆ παιδείᾳ τ' Φύσεως πρῶτον
 ῥα, ἐκτεῖον αὐτοῖς. Ποῖα δὲ ἀγαθὰ, Δειμυτήρα,
 ὦ μακάριε (ἔφην) δεῖ αὐτοῖς πρὸς τὰ μαθήματα
 ὑπάρχειν, καὶ μὴ χαλεπῶς μανθάνειν. πολὺ γὰρ τοι
 μᾶλλον ἀποβαλίσσι ψυχαὶ ἐν ἰσχυροῖς μαθήμασι,
 ἢ ἐν γυμνασίοις. οἰκειότερος γὰρ αὐταῖς ὁ πόνος,
 ἴδιος, ἀλλ' ἐ κοινὸς ὢν μὲν τῷ σώματος. Ἀληθῆ,
 ἔφη. Καὶ μνήμονα καὶ ἀκρατον καὶ πάντα φι-
 λόπον ζητητέον. ἢ τίτι πρόπω οἷε τὸ τε τοῦ
 σώματος ἐθλήσθην πρὸς ἀγαθόν, καὶ ποσαύτῃ
 μάθησιν τε καὶ μελέτῃ ἐπιτελεῖν; Οὐδένα, ἢ δ' ὅς,
 εἰ μὴ παντάπασιν ἢ βύφους. Τὸ γὰρ νῦν ἀμάρτη-
 μα (ἢ δ' ἐγὼ) καὶ ἡ ἀλμῖα Φιλοσοφία ἀφ' ταῦτα
 πρῶτον ἐπιτελεῖται (ὃ καὶ πρότερον εἶποιμεν) ὅτι ἔτι

1 Διανομὴ τοίνυν] Pu'cherri-
 mæ doctrinæ applicatio ad que-
 stionem institutam & Sermonis
 item conclusio. Docet porro
 quinam sint eligendi custodes
 quo ingenio, quibus Artibus
 instructi, quo examine explo-
 randi, qua ætate esse debent,
 quomodo instituenti, & ad ip-
 sam primariam disciplinam pro-
 vehendi. Ut ita Optime instituti
 optime Rempublicã gubernent.

2 Οὐ κατ' ἀξίαν] Gregorius
 Nazianzenus in oratione sua ter-
 tia quæ est adversus Julianum
 ita se habet. Χρήσιμα γὰρ φιλοσο-
 φία ἐ βασιλείᾳ ὡς ὁ ἐκαίτων λό-
 γος εἰς ταυτὸ συνεληθῆν. Οὐκ ἔνα
 πύσωνται κακῶν αἱ πόλεις, ἀλλ'
 ἔνα πληθῶσι. Oportere Philo-
 sophiam & Imperium juxta
 illorum (Philosophorum) sen-
 tentiam inter se copulari: non ut
 civitates misera esse desinant, sed

Mihi quidem videtur. Restat ergo deinceps aperendum quibus distribuendæ hæc disciplinæ sint, & quomodo. Videlicet. Recordaris in primo illo delectu quales delegerimus principes? Quidni recorder? Quo ad alia quidem naturas illas eligendas existimato. Nam & gravissimos homines & fortissimos decet eligere, & quoad fieri potest speciosissimos, neque solum quærendi sunt homines generosi, atque terribiles, sed qui insuper eas habeant naturæ dotes, quas disciplina hæc exigit. Quas? Acumen, inquam, facilitatemque ingenii oportet ad doctrinarum perceptionem adesse. Magis enim absterret animum disciplinarum quam exercitationum corporis, difficultas. Siquidem magis proprius illi labor est, qui soli competit, quam qui corpori etiam est communis. Vera loqueris. Quærendus etiam vir est memoria valens, integerrimus, tolerantissimus. Nam quem alium censes libenter labores corporis subiturum, tamque arduum doctrinæ meditationisque studium ad finem usque prosequuturum? Neminem prorsus nisi qui optima natura sit præditus. Ex eo quippe errore, ut supra dicebam, adversus philosophiam oborta est infamia, quod non pro dignitate ipsam

ut malis potius impleantur. Salsissime (inquit Billius) hic ridet celebratum illud Platonis dictum, *Tum Beatas fore Respublicas, cum vel Philosophi imperent, vel qui imperent studium omne suum in Philosophia ponerint.* Hoc igitur exemplo *Juliani* falsissimum esse ostendit, qui tametsi mirum philosophiæ studium præ se ferret, innumeris tamen calamitatibus omnes imperii partes afflixit. Profecto Salsitas ista (si sit ulla) non æque mihi cum *Billio* sapit: nec quomodo derideri pos-

fit *Philosophus* video. Vult enim *Philosophiam* recte applicatam benefacere Civitati. Dicit quoque passim, *Optimam Naturam Corruptam, esse pessimam,* & Sinistræ opinionis notam *Philosophiæ* inurere τὴν ἀείσω φύσιν, &c. vide lib. 6. pag. 22. & in initio hujus p. 92. ἢ σὺ ἀνὸς ὄζυρον βλέπῃ τὴν ψυχάειον (κακὴν) τοσοῦτον πλείω κακὰ ἐργάζεσθαι. & in hoc loco quod dixit sufficienter testari potest *Platonem* velle non tantum cognitionem sed rectum usum *Philosophiæ* beatas reddere Respublicas.

ἀξίαν αὐτῆς ἀπὸν) εἰ γὰρ νόθοις ἔδει ἀπειθεῖν ἀλλὰ γνησίοις. Πῶς; ἔφη. Πρῶτον μὲν, εἶπον, φιλοπονία εἰς χαλὸν δεῖ εἶναι τὸ ἀφόδμον· τὰ μὲν ἡμίσεια φιλόπονον ὄντα, τὰ δὲ ἡμίσεια, ἀπονον· ἔτι δὲ τῆτο, ὅταν τις φιλογυμναστὴς μὲν καὶ φιλόθερος ᾖ, καὶ πάντα τὰ ἀξία εἰς σώματος φιλοπονήῃ· φιλομαθὴς δὲ μὴ, μηδὲ φιλήκοος, μηδὲ ζητητικός· ἀλλ' ἐν πᾶσι τέτοις μισοπονήῃ· χαλὸς δὲ καὶ ὁ ταναυρία τέττα μετὰ βεβληκῶς τιῶ φιλοπονίαν. Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις. Οὐκοῦν, καὶ πρὸς ἀλήθειαν (ὡς δ' ἐγὼ) ταυτὸν τοῦτο ἀνάπτηρον ψυχῷ θήσομεν, ἢ ἂν τὸ μὲν εὐέσιον ψευδὸς μισῆ, καὶ χαλεπῶς φέρῃ αὐτὴ τε, καὶ ἐτέρων ψευδομένων ὑποφρανακτῆ; τὸ δ' ἀκέρσιον θυκόλως προσδέχεσθαι, καὶ ἀμαθῶνιστά περ ἀλισκομένη μὴ ἀγανακτῆ, ἀλλ' ὑπερῶς ὡς φησὶ θεῖον ἕσιον ἐν ἀμαθία μολυβήσασθαι; Παντάσασιν μὲν οὖν, ἔφη. Ἐκὼς σωφροσύνην, ὡς δ' ἐγὼ, καὶ ἀνδρείαν καὶ μεγαλοφρέπειαν, καὶ πάντα τὰ τὸ ζῆτις μέρη, ἔχ' ἡμέτα δεῖ φυλάττειν τὸ νόθον τε καὶ τὸ γνήσιον· ὅταν γὰρ τις μὴ ἐπίτη) πάντα τὰ τοιαῦτα σκοπεῖν καὶ ιδιώτης καὶ πόλις, λαθάνουσι χαλοῖς τε καὶ νόθοις χερόμενοι πρὸς ὅ,τι ἂν τύχωσι τέτων, οἱ μὲν, φίλοις, οἱ δὲ ἄρχοισι. Καὶ μάλα (ἔφη) οὕτως ἔχει. Ἡ-

I Ἐπὶ δὲ πῦτο] Vides jam qualis futurus erit *Platonica Republica* Custos. Nempe

—*Totus teres atque rotundus.* Et cum *Philosophiam* id est *Religionem*, principem studiorum posuerit, nihili vir iste æstimandus licet omnibus corporis virtutibus excellit, qui in illa fuerit ineruditus. Similiter *Apostolus Caritatem* ponens *Virtutum Christianarum fundamentum* ait omnes alias virtu-

tes illa expertes valere nihil. Non enim ille perfectus est, cui minimum aliquid deficit. Ὅστις δ' ὅλον τὸν νόμον τηρήσῃ, πλείω δὲ ἐν ἐνὶ γένηι πάντων ἔνοχος. *Jacob. Epist. cap. 2. vers. 10.*

Sin tu cum fueris nostra pan-
lo ante farine,

Pelliculam veterem retines, et
fronte politus

Astutam vapido servas sub pe-
ctore vulpem,

Quæ dederam supra repeto

μὴ

attingunt. Neque enim a spuriis sed legitimis est atrectanda. Quo pacto? Principio ad labores suscipiendos claudus esse non debet quisquis est philosophiæ sacris initiandus, ut partim eos adeat, partim recuset. Contingit autem hoc, quoties aliquis gymnasiis & venationi, & reliquis corporis exercitationibus deditus, disciplinarum studium refugit, neque audiendo delectatur, nec inquirendo, sed omnem hanc odit curam. Claudus præterea & ille est, qui exercitationibus animi delectatus contemnit alias. Vera narras. An non & quoad veritatem similiter mancum eum ponemus animum qui voluntarium mendacium oderit, & ægre ferat ipse secum, & aliis mentientibus supra modum indignatur, involuntarium vero mendacium facile tolerat: & si ignorare aliquid deprehendatur, haud graviter fert, sed libenter veluti sus ignorantiaæ fordibus volutatur? Omnino quidem. Quinetiam circa temperantiam, fortitudinem, liberalitatemque, & reliquas virtutis partes non minus observandum est, quinam legitimus sit, qui spurius. Quando enim hæc minus considerant, & privati, & civitas, ignari utuntur mancis & spuriis ad quodcumque istorum contigerit, & privati quidem amicis, Respublica vero principibus. Sic accidit prorsus. No-

funemque reduco.

Perfii Sat. 5.

2 Καὶ ὡς ἐς σωφροσύνην] Diligentur providendum ut omnibus virtutibus Principe dignis Ornatus sit futurus custos, ne tandem in detrimentum cedat Reip. Optimam boni principis descriptionem, nec alienam a Platonica præbet nobis Plinius consul in Panegyrica Oratione Trajano dicta. Sæpe mecum tacitus agitavi P. C. qualem quantumque esse oporteret

cujus ditioe Nutuque Maria, Terra, Pax, Bella regerentur. Quanta huic concordia, quantumque concentus omnium laudum, omnis gloriæ contingere debet, ut nihil severitati ejus hilaritate, nihil gravitati simplicitate, nihil Majestati humanitate detrachatur. Jam firmitas, jam proceritas corporis, jam honor Capitis, & Dignitas Oris, ad hoc atatis inflexa Maturitas Principem ostentant.

μῦν δ', ἐρίω ἐγὼ, πάντα τὰ τοιαῦτα διδουλαθητέον
 ὡς εἰάν τ' ἐπιμελῆς τε καὶ δειφρονας ἐπὶ τοσαύτῳ
 μάθησιν καὶ τοσαύτῳ ἀσκήσῃ κομίσαντες παιδιδω-
 μῶν, ἢ τε δίκη ἡμῖν ἢ μέμψις αὐτῆ, τίμ τε πό-
 λις καὶ πολιτεία σώσομεν· ἀλλοίους δὲ ἀγνῆτες ἐπὶ
 τοῦτα, τὰναντία πάντα πρᾶξι μῶν, καὶ φιλοσοφίας,
 ἐπὶ πλείω γέλωτα καὶ ἰλιθομῶν. Αἰχρὲν μὲν τ'
 ἀν' εἴη, ἢ δ' ὅς. Πάνυ μὲν οὖν, εἶπεν, γελῶν δ'
 ἔρχομαι καὶ ἐν τῷ παρόντι ἔοικα παθεῖν. Τὸ ποῖον; ἔ-
 φη. Ἐπελαθόμεν (ὡς δ' ἐγὼ) ὅτι ἐπαίξομεν, καὶ
 μάλλον ἐντενάρμενος εἶπον· λέγων γὰρ ἅμα ἔβλεφα
 πρὸς φιλοσοφίαν καὶ ἰδὼν πρὸς πεπιλακισμῶν ἀνα-
 ξίας, ἀγανακίσσας μοι δοκῶ, καὶ ὡσαύτ' θυμωθεὶς
 τοῖς αἰτίοις, σαρδαϊότερον εἶπεν ἢ εἶπον. Οὐ μὰ
 τὸ Δι', ἔφη, οὐκοῦν, ὡς γ' ἐμοὶ ἀκροατῆ. Ἀλλ'
 ὡς ἐμοί, ὡς δ' ἐγὼ, ῥήτοει· τόδε ἢ μὴ ἔπιλανθα-
 νόμεθα, ὅτι ἐν μὲν τῇ πρῶτῃ ἐκλογῇ πρῆσβύτας
 ἐξελέγομεν· ἐν δὲ ταύτῃ ἐκ ἐξωρήσθ'. Σόλωνι γὰρ
 οὐ πειτέον, ὡς ἰσχυροῦν τις, πολλὰ δευατὸς
 μανθάνειν, ἀλλ' ἦτιον ἢ τρέχει· νέων δὲ πάντες οἱ
 μεγάλοι καὶ οἱ πολλοὶ πόνοι. Ἀνάξην, ἔφη· τὰ μὲν τοί-
 νυ λογισμῶν τε καὶ γεωμετριῶν, καὶ πάσις τ' ἀσπαι-
 δείας, ὡς δ' ἀγαλεκτικῆς δὲ ἀσπαιδιδουβλῶσαι, παι-

ἰσχυροῦν τις] *Plutarchus*
 in libello cui titulus, An sit fe-
 ni administranda Resp. ait esse.
 Τόξον inquit ἐπιπινόμενον ῥήγνυ-
 ται, ψυχὴ δὲ ἀνεμῆ. *Arcus*
cum intenditur rumpi solet, ani-
mus cum remittitur. Exem-
plum habemus in Theophrasto,
 dum studuit viguit, simulatque
 remisit studium, interiit. Ejus
 Epitaphium apud Epigramma-
 tistas sic est.

Οὐκ ἄρα πῦτο μάταιον ἔπος
 μεροῦν πῦν ἐλέγη
 ῥηγνύει σοφίης τόξον ἀνι-
 μῶν.
 Δὴ γὰρ καὶ Θεόφραστος εἰς ἐπίπινει
 μὲν ἀπρη-
 ἦν δὲ μῶν· εἶτ' ἀνεμῆς, κατ-
 ἦνε πρῆσβυτῆς.

Incapacitas vero senum ad dis-
 cendum jam cessit in proverbium
 Νεκρὸν ἰατρῆσειν ἔχοντα νε-
 κρὸν ταιπὲν ἔστι, quicquid Me-
 σίγ,

bis hæc omnia præcavenda sunt. Nam si homines quod ad corporis ac mentis habitum integerrimos ad tantam doctrinam exercitationemque ducemus, atque erudiemus, & jus ipsum nobis minime succensebit, & civitatem Remque publicam servabimus. Sin aliter affectos homines ad ista ducemus, contraria faciemus omnia, & philosophiam multo etiam magis dedecorabimus. Turpe quidem id esset. Mirum in modum. Caterum non nihil mihi in præsentia risu dignum contigisse videtur. Quid istud? Latuit me nimirum, quod jocabamur: quare acrius egi, quam deceret. Quippe inter loquendum ad philosophiam ipsam conversus, eam dedecore indigne affectam aspexi. Quod & graviter perpeffus fuisse videor, & his qui in culpa sunt, tanquam indignatus severius hæc dixisse. Non per Jovem, ut mihi audienti videtur. Mihi tamen dicenti sic apparet. Hoc autem ne nos fugiat, quod in priori electione senes elegimus, in hac vero nequaquam licebit. Neque *Soloni* credendum est aienti, *hominem senescentem posse in dies plurima discere*, qui minus id potest quam currere. juvenibus enim conveniunt multi maximeque labores. Necessè est. Illa igitur quæ ad Arithmeticam, & Geometriam, omnemque doctrinam illam primam pertinent; in qua ante dialecticâ de-

nander & Solon contra dixerunt, *sin ad nudum vel fortissimi viri corpus accesserit, possit acie ipsa & ferri viribus vulnerari*; ita cum hominibus enervatis vel exsanguibus Consulat

quorum possibilitatem innuit alter, alter asserit, ait *Hic Καλον ἔστι γέροντι μάχης ἀνεστὶ σφόδρα. Ille Γρηγοῖσκα δ' αἰεὶ πολλαὶ διδασκόμεθα.*

Tullius quoque Platonem sequutus imbecillitatem senum in rebus publicis ita demonstrat, *Ut si gladium parvo puero, aut si imbecillo seni aut debili dederis, ipse impetu suo nemini no-*

ceat, *sin ad nudum vel fortissimi viri corpus accesserit, possit acie ipsa & ferri viribus vulnerari*; ita cum hominibus enervatis vel exsanguibus Consulat

tus tanquam gladius esset datus, qui per se neminem pungere unquam potuissent hi summi Imperii nomine armati Remp. contrucidaverunt. Orat. pro Sestio. attamen Cato major testatur contra quem vide, & pag. 42. lib. 6.

bent,

σὶν οὔσι χερὶ φοροβάλλειν, εἴχ' ὡς ἐπάναγκες μαθεῖν
τὸ χῆμα τῆς διδασχῆς ποιημένους. Τί δή; Ὅπι
(ὡδ' ἐγὼ) εἴδεν μάθημα μὲν δευλείας τ' ἐλθόνθερον
χερὶ μανθάνειν· οἱ μὲν γὰρ τῶ σώματος πόνοι, βία
πονέμενοι, χεῖρον εἴδεν τὸ σῶμα ἀφραγάζον· ψυ-
χὴ δὲ βίαιον εἴδεν ἔμμενον μάθημα. Ἀληθῆ (ἔφη.)
Μὴ τοίνυν βία (εἶπον) ὧ ἄριτε τὴς παιδῶν ἐν τοῖς
μαθήμασιν, ἀλλὰ παύζοντις τρέφε, ἵνα καὶ μάλλον
οἴδουσ' ἢ καθορᾶν ἐφ' ὃ ἕκαστος πέφυκεν. Ἐχθρὸς
λέγεις (ἔφη) λόγον. Οὐκοῦν μνημονεύεις (ὡδ' ἐγὼ)
ὅτι καὶ εἰς τὸ πόλεμον ἔφαρμε τὴς παιδῶν εἶ-
ναυ ἀκλίον ἐπὶ τῷ ἵππων θεωρούς; καὶ εἴαν περ ἀσφα-
λές ἦ, προσωακτέον ἐγγύς, καὶ γυθτέον αἵματος, ὡσ-
πρὸς τὴς σκύλακας; Μέμνημαι, ἔφη. Ἐν πᾶσι δὲ
τούτοις (ὡδ' ἐγὼ) τοῖς τε πόνοις καὶ μαθήμασι καὶ
φόβοις ὅς ἂν ἐπιτεχέστατος ἀεὶ φαίνῃ, εἰς δεξιμόν
πνα ἐσκεπτεόν. Ἐν τίνι (ἔφη) ἡλικίᾳ; Ἡνίκα (ὡδ'
ἐγὼ) τ' ἀναγκάσιον γυμνασίῶν μεθίεν· ἔστος γὰρ
ὁ χρόνος, εἴαν τε δύο, εἴαν τε τρία ἔτη γίγηθῃ, ἀ-
δύνατός π' ἄλλο περᾶσαι· κόποι γὰρ καὶ ὑπνοι, μα-
θήμασι πολέμοι· καὶ ἅμα μία καὶ αὐτὴ τ' βασιάνων
ὄσθ' ἐλαχίστη, ² πῆς ἕκαστος ἐν τοῖς γυμνασίοις φα-
νεῖ). Πῶς γὰρ οὐκ; ἔφη. Μετὰ δὲ τῶτον τὸν
χρόνον (ὡδ' ἐγὼ) ἐκ τῶ εἴκοσι ἐτῶν οἱ προσωκεθέν-
τες, πμᾶς τε μείζους τ' ἄλλων οἴσοντα, τὰ τε χυ-
δίω μαθήματα παισὶν ἐν τῇ παιδείᾳ γενόμενα, τῶ-
τοις σωμακλίον εἰς σύνοψιν οἰκειότητος ἀλλήλων τ' μα-
θημάτων, καὶ τ' ἔσθ' ὄσιος φύσεως. Μόνη νοῦν (εἶπεν)
ἢ τοιαύτη μαθήσις βέβαιος ἐν οἷς ἂν ἐγγένηθῃ. Καὶ
μεγίστη γε (ὡδ' ἐγὼ) πείρα ἀφραλεκτηκῆς φύσεως

I Ἐπὶ τὸν πόλεμον] Vide ante ἀκλίον videtur esse irrep-
pag. 372. lib. 5. fortasse εἶναι titius, alibi Plato adhibet fed fi

bent instrui, pueris tradenda sunt, atque is docendi modus accipiendus est quo minime coacti ad discendum esse videantur. Cur istud? Quoniam non decet liberum hominem cum servitute disciplinam aliquam discere. Quippe ingentes labores corporis vi suscepti, nihilo deterius corpus efficiunt. Nulla vero animæ violenta disciplina est stabilis. Vera loqueris. Ergo non tanquam coactos pueros in disciplinis, ô vir optime, sed quasi ludentes enutrias, ut & magis ad quod quisque natura sit aptus, possis cognoscere. Consentaneum est, quod dicis. An non recordaris à nobis in superioribus dictum, pueros esse in equis spectandi gratia in castra ducendos, & si tuto id tentari possit, propius admovendos, ut catulorum instar sanguinem incipiant degustare? Recordor equidem. Quicumque vero ad hos labores disciplinas, pericula, promptiores acrioresque apparent, in numerum aliquem feligendi sunt. Qua in ætate? Quando à necessariis negotiis exercitationibusque soluti sunt. In hoc siquidem tempore sive biennium sit seu triennium, facere aliud nequeunt. Labor enim ac somnus disciplinis adversi sunt. Et simul hæc examinatio aliarum non minima esse videtur, qualis videlicet quisque in gymnasiis apparebit. Quidni? Post id tempus quicumque ex viginti annis ut cæteris præstantiores electi fuerint, majoribus, quam cæteri afficiantur honoribus: & quæ disciplinæ istis in pueritia sparsim ostensæ sunt, una his iterum offerantur, ad ipsam disciplinarum inter se cognoscendam, & ipsius quod vere est naturam conspiciendam. Sola hæc cognitio quibuscunque traditur, stabilis permanet. Atqui & hac experientia cognoscitur maxime qui ad dialecticam optime à na-

velis expunge.

α τῆς ἐπιπέρας] Pro τῆς legitur

etiam ποῖός τις, in præced. Edit. scribitur τῆς pro τῆς. Steph.

tura

καὶ μή· ὁ μὲν γὰρ σιωπηλικός, ἀφελεικός· ὁ δὲ
 μὴ οὐ. Ζησιοίμοι, ἦ δ' ὅς. Ταῦτα τοίνυ (ὡς
 δ' ἐγὼ) δέσῃ σε ἔπισκοπῶντα, οἱ ἂν μάλιστα ποι-
 ῶντοι ἐν αὐτοῖς ὡσι, καὶ μόνιμοι μὲν ἐν μαθήμασι, μόνι-
 μοι δ' ἐν πολέμῳ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις νομίμοις, τέ-
 τος αὐ, ἐπειδὴν τὰ τεράκοντα ἔτη ἐκβάνωσιν, ἐκ τῶ
 προκειμένων προκεινάμενον, εἰς μείζους τε πρῶτος κα-
 θιστάμενοι, καὶ σκοπεῖν, τῆ ἔδω λέγεσθαι διωάμη βα-
 σανίζοντα, τίς ὁμμάτων τε καὶ τῆ ἄλλης αἰσθήσεως
 μεθιέμενος, διωάμος ἐπ' αὐτὸ τὸ ὄν μετ' ἀληθείας
 ἵεναί· καὶ ἐν ταῦθα δὴ πολλῆς φυλακῆς ἔργον, ὡ ἐ-
 ταῖρα. Τί μάλιστα; ἦ δ' ὅς. Οὐκ ἐνοεῖς (ὡς δ'
 ἐγὼ) τὸ νῦν περὶ τὸ λέγεσθαι κακὸν γινόμενον,
 ὅσον γίνεσθαι; Τὸ ποῖον; ἔφη. Παράνομίας περ
 (ἐφίω ἐγὼ) ἐμπύπλα). Καὶ μάλιστ', ἔφη. Θαυ-
 μαστον οὖν π οἶε (εἶπον) πάχων αὐτῶς, καὶ ἐξυγ-
 γνώσκεις; Πῆ μάλιστ'; ἔφη. Οἶον (ὡς δ' ἐγὼ)
 εἴπεις ὑποδολιμαῖος τεραφείη ἐν πολλοῖς μὲν χρο-
 μασι, πολλῶ ἢ καὶ μεγάλῳ γένοι, καὶ κόλαξι πολ-
 λοῖς· ἀνὴρ δὲ γενόμενος αἰσθητοῦ ὅτι ἐ τέτων ἐπὶ τῶ
 φασκόντων γένεων, τέσ ἢ τῶ ὄντι γενήσασθαι μὴ δύ-
 ροι· τῶτον ἔχεις μαρτυροῦσθαι πῶς ἂν ἀφαιθεῖν
 περὶ τε τέσ κόλακας, καὶ περὶ τέσ ὑποδαλομύ-
 ρος, ἐν ἐκείνῳ τε τῶ χροῖῳ ἐν ᾧ οὐκ ἦδει τὰ περὶ
 τῶ ὑποδολῆς, καὶ ἐν ᾧ αὐ ἦδει; ἢ βέλει ἐμῶ μαν-
 τθλομύρ ἀκῶσθαι; Βέλομοι, ἔφη. Μαντθλομύρ
 τοίνυ (εἶπον) μᾶλλον αὐτὸν πρῶτον ἂν τὸν πατέ-
 ρα καὶ τῶν μητέρων, καὶ τέσ ἄλλων, οἰκείους δοκοῦν-
 τας, ἢ τέσ κολακθούσας· καὶ ἦτον μὲν ἂν περὶ εἰδῶν
 ἐνδεῖς πινός, ἦτον δὲ παράνομον τι δράσαι ἢ εἰπεῖν
 εἰς αὐτῶς· ἦτον δὲ ἀπειθεῖν τὰ μεγάλα ἐκείνοις, ἢ
 τοῖς κόλαξι, ἐν ᾧ χροῖῳ τὸ ἀληθές μὴ εἰδείη. Εἰ-
 κός,

tura est institutus, qui non. Nempe quisquis ad hoc dignoscendum est perspicax, dialecticus est: qui vero hebes, nequaquam. Teneo equidem. His animadversis oportebit eos qui apprime tales in ipsis reperientur, stabiles in disciplinis, constantes in bello, in aliis legitimis officiis perseverantes, postquam trigessimum annum impleverint, ex electis præelectos in majoribus honoribus constituere, & ipsa differendi facultate diligenter examinare; quis eorum potest sive oculorum & aliorum sensuum ministerio ad ipsum quod vere existit cum veritate transcendere. In quo maxima, ô amice, opus est cautione. Curnam inquit? Non animadvertis, inquam, quantum nunc malum circa differendi peritiam contingat. Quale istud? Inquit. Iniquitate prorsus abundant, inquam. Summopere, inquit. Mirum aliquid perpeti ipsos existimas, nec ignoscis? Qua ratione maxime? Siquis supposititius puer multis in deliciis à nobili familia nutriatur, inter adultores complurimos: adultus autem persentiat, quod ex eis quos parentes existimat natus non fuerit, veros tamen genitores nusquam reperiat: nunquid vaticinari potes qualis huic animi affectus futurus sit erga adultores, & erga eos qui ipsum supposuerunt, tam eo tempore quo nihil de suppositione suspicabatur, quam postquam rem ipsam agnovit? An vis præfagium meum audire? Volo equidem. Vaticinor itaque illum dum suppositionem penitus ignorabit, magis eos honoraturum quos parentes & propinquos existimat, quam assentatores: minusque eos si quando egeant neglecturum, tardioresque fore ad injuriam ipsis inferendam, vel convicium dicendum, magisque illis in rebus gravibus quam adulatoribus pariturum. Verisimile quidem. Sin persenserit, hos

κός, ἔφη. Αἰσθόμενος τίνων τὸ ὄν, μανθύομαι
 αὐτῶν μὴ τῆς ἀνείναι ἀν τὸ πᾶν τε καὶ σπε-
 δάζειν, περὶ ἧ τῆς κόλακας ἔπιπτεῖναι καὶ πείθεσθαι
 τε αὐτοῖς ἀφ' αὐτῶν ἢ ἄλλοτερον, καὶ ζῆν ἀν ἡδὴ
 κατ' ἐκείνους, ζυγόντα αὐτοῖς ἀποδρακαλύπτως πα-
 τρὸς ἧ ἐκείνους καὶ τῶν ἄλλων ποιημάτων οἰκείων, εἰ μὴ
 πάντων εἴη φύσις ἔπιπτεῖν, μέλειν τὸ μηδέν. Πάντ',
 ἔφη, λέγεις οἷά τ' ἀν γένοιτο· ἀλλὰ πῆ ἄρα ποσοπ-
 τομῶν ἐς τῶν λόγων αὐτῆ φέρει ἢ εἰκόν; Τῆδε ἔστι
 περὶ ἡμῶν δόγματα ἐκ παίδων περὶ δικαίων καὶ καλῶν,
 ἐν οἷς ἐκλεθάμεθα, ὡς τ' ὑπὸ γυνῶσι, πειθαρχοῦντες
 τε καὶ πτωχῶν αὐτά. Ἐπι γάρ. Οὐκοῦν
 καὶ ἄλλα ἐναντία τῶν ἔπιπτεῖν δόγματα, ἡδονὰς ἔ-
 χοντα, ἀκολακθῆναι μὴ ἡμῶν τιῶ ψυχῶν, καὶ ἔλ-
 κει ἐφ' ἑαυτά, πείθει δ' οὐ, τῆς καὶ ὀπίσθιν μετέμει-
 ἀλλ' ἐκείνα πτωχοῖσι τὰ πάτρια, καὶ ἐκείνοις πειθαρχοῦ-
 χῶσιν. Ἐπι ταῦτα. Τί οὖν; (ὡ δ' ἐγὼ) ὅταν τ' οὐ-
 τως ἐχθρὰ ἐλθὼν ἐρώτημα εἴρηται τί ἔστι τὸ καλόν· καὶ
 ἀποκρινάμενον ὁ τῶν νομοθέτων ἦκεν, ἐξελέχθη ὁ λόγος,
 καὶ πολλάκις καὶ πολλαχῆ ἐλέχθη εἰς δόξαν κατα-
 βάλλη, ὡς τοῦτο ἔστιν μᾶλλον καλόν ἢ αἰσχρόν· καὶ
 περὶ δικαίης ὡσαύτως καὶ ἀγαθῆς, καὶ ἀ μάλιστα ἦγεν
 ἐν πτωχῶν, μὴ τῶν οἷοι ποιήσθαι αὐτὸν ὡς αὐτά,
 πτωχῶν τε περὶ καὶ πειθαρχίας; Ἀνάγκη (ἔφη) μήτε
 πτωχῶν ἐπι ὁμοίως, μήτε πείθεσθαι. Ὅταν οὖν (ὡ δ' ἐγὼ)
 μήτε ταῦτα ἠγῆται τίμα καὶ οἰκεία ὡς τ' ἄρα ὡροτῆς, τὰ
 τε ἀληθῆ μὴ δεικνῆναι, ἔστι ὡς ὅποιον βίον ἄλλον ἢ
 τῶν κολακθῆναι εἰκότως ὡροτῆς; Οὐκ ἔστιν,
 ἔφη. Παράνομος δὲ (οἷμα) δόξαι γενόμενα ἐκ νομικῶν.
 Ἀνάγκη. Οὐκοῦν (ἔφη) εἰκός τὸ πάθος τῶν οὐτω
 λόγων ἀπομνησίων, καὶ (ὁ ἄρτι ἔλεγον) πολλῆς συγ-
 γνώμης ἀξίον. Καὶ ἐλέσθαι γ', ἔφη. Οὐκοῦν, ἵνα

certe minus honorabit curabitque, assentatores vero magis quam antea coler, illis propensius obsequetur, ad eorum exemplum vitam instituet suam, cum illis palam ac libere conversabitur. De his vero quos parentes, & propinquos putaverat, nisi alioqui probo natura sit ingenio, nihil prorsus curabit. Omnia prorsus ut narras, contingerent. Sed quid hæc similitudo ad eos qui disputationes sectantur? Audies modo. sunt nobis à pueritia opiniones de honestis justisque officiis, sub quibus tanquam parentibus educati sumus: his paremus, has præ cæteris honoramus. Sunt plane. Offerunt se nobis & voluptates, quæ ad contraria nos alliciunt: & dum animæ blandiuntur, ad illa detorquent. Non tamen ab his flectuntur, qui vel paulo quam cæteri moderatiores sunt, sed illa veluti paterna colunt, eisque obtemperant. Sic evenit. Si dialectica vis aggressa aliquem ita affectum interroget quid honestum sit, ac respondentem id quod ex legislatore perceperat, ratio confutet, crebrisque & variis redargutionibus eo deducat, ut opinetur illud non magis honestum esse quam turpe, deque justo ac bono similiter arguat, & de cæteris quæ summo in honore ante habebat, parine illa posthac honore & observantia prosequuturum putas? Necessè est, inquit, neque eo modo honorare, neque obtemperare. Quando igitur neque ista qui censet domestica ut antea vel honoranda, neque repetit vera, in vitam potius blandam quam in aliam, ut consentaneum est, prolabitur. Verisimile id quidem. Ex justo igitur fiet iniquus. Necessè est. An non merito ut nuper dicebam, affectio eorum qui ita se ad differendum comparant, talis est, ut plurimam mereatur veniam? Et misericordiam insuper. Ut igitur miserabilis hic

μὴ γίνηται ὁ ἔλεος ὄτος ἀεὶ τὴν τελευτῶν
 σοὶ θύλαξιδίω, παντὶ πρόπῳ τῶν λόγων ἀπείον.
 Καὶ μάλ', ἢ δ' ὅς. Ἄρ' οὐδ' ἐμὴ μὲν θύλαξιδίω
 αὐτὴ συχνή, τὸ μὴ νέος ὄνας αὐτῶν γθύεσθαι; οἰ-
 μη γάρ σε ἐλελήθεναι ὅτι οἱ μειρακίπιοι, ὅταν τὸ
 ὠρῶτον λόγον γθύων, ὡς παιδιᾶ αὐτοῖς κατὰ χρόν-
 ται, αἰεὶ εἰς ἀνπιλογίαν χεῖρῶν καὶ μιμούμενοι
 τὴν ἐξελέγχοντι, αὐτοὶ ἄλλως ἐλέγχουσι, χαίροντες,
 ὡσὺρ σκυλάκια, τὰ ἐλκεῖν τε καὶ σπαράττειν τὰ λό-
 γῳ τὴν πλησίον αἰεὶ. Ὑπερφυῶς μὲν οὐκ, ἔφη.
 Οὐκοῦν ὅταν δὴ πολλὰ μὲν αὐτοὶ ἐξελέγξωσι, ὑπὸ
 πολλῶν ἢ ἐξελεγχθῶσι, σφόδρα καὶ ταχὺ ἐμπίπτε-
 σιν εἰς τὸ μηδὲν ἠγεῖσθαι ὡσὺρ ὠρῶτερον καὶ ἐκτέ-
 ταν δὴ αὐτοὶ τε καὶ τὸ ὅλον, φιλοσοφίας πέρι, εἰς
 τὴν ἄλλως ἀφαιεῖσθαι. Ἀληθέστατα, ἔφη. Ὅ
 ἢ δὴ ὠρῶτερος (ὡ δ' ἐγὼ) τῆς μὲν τοιαύτης
 ματίας ὅσα ἀν' ἐθέλοι μετέχειν, ἢ ἢ ἀφαιεῖσθαι
 ἐθέλοντα καὶ σκοπεῖν ταλῆδες, μᾶλλον μιμήσει ἢ ἢ
 παιδιᾶς χεῖρ καί ζοντα καὶ ἀνπιλέγοντα καὶ αὐτὸς τε
 μετριώτερος ἔσται, καὶ τὸ ὄπτιθδδμα πιμῶτερον ἀντὶ
 ἀπιμῶτερος ποιήσῃ. Ὀρθῶς, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τὰ ὠρῶρη-
 μῶν τῆς ἐπ' θύλαξιδίω πάντα ὠρῶρη, τὸ τὰς φύ-
 σης κοσμίως εἶναι καὶ γασίμως, οἷς τὴν μετὰ δῶσθαι τῶν λόγων,
 καὶ μὴ, ὡς νῦν, ὁ τυχῶν καὶ ἐδὲν ὠρῶρηκων ἔρχεσθαι ἐπ' αὐτό.
 Πάνυ μὲν οὐκ, ἔφη. Ἀρχεῖ δὴ ὄπτι λόγων μετὰ ἀλήφῃ μείναι
 εἰδελεχῶς καὶ ζωτόνως μηδὲν ἄλλο πρῶτοντι, ἀλλ' ἀν-
 πιφῶφως γυμναζομῶν τοῖς ἀεὶ τὸ σῶμα γυμνα-
 σίοις, ἔτη διπλάσια ἢ τότε; Ἐξ, ἔφη, ἢ τέτα-
 ρα λέγεις; Ἀμέλει (εἶπον) πέντε θῆς μὲν γὰρ τῶ-
 το κατὰ βίβαστέοι ἔσονται σοὶ εἰς τὸ σπῆλαιον πάλιν
 ἐκεῖνο, καὶ ἀναγκατέοι ἄρχειν τὰ τε ἀεὶ τὸ πύλεμον,

1 Ἐπ' αὐτό] Vide annon potius scribendum sit αὐτούς.

eventus vitetur, triginta annos nati duntaxat, caute admodum dialecticas argumentationes degustent. Ita profus. An non hæc prudens cautio est, ut eas videlicet juniores homines non attingant? Neque enim latet, ut arbitror, quod cum primum adolescentuli disputationis artificium gustant, eo protinus quasi ludo quodam ad refellendum utuntur, eosque qui confutant alios, studiosè sectantes, & ipsi alios quoque redarguunt, ac distrahendis lacerandisque proximis catulorum more assidue delectantur. Mirum in modum. Cum vero plures convicerint, & à pluribus ipsi convicti fuerint, eo confestim deveniunt, ut ex pristinis opinionibus ratam nullam habeant. Atque ex his & ipsi & omnis philosophia apud alios calumniam reportarunt. Vera refers. At vir natu grandior, ab hac infania diligentius declinabit, ac hominem investigandæ veritatis gratia differentem imitabitur potius, quam cum qui jocandi causa versutiis captiunculisque incumbit. Quin & ipse modestius sese geret, & disputandi studium ex infami reddet illustrius. Scite ad ejusmodi præterea cautionem, superiora dicta sunt omnia: oportere videlicet moderatos & graves esse illos, qui ad disputationis studium asciscuntur, neque communicandum esse id ineptis hominibus &, ut nunc fit, omnibus, quoscunque fors obtulerit. Summopere. Siquis disputationi diligenter assidueque det operam, nihilve agat aliud nisi quod vicissim quandoque gymnasiis corpus exerceat, huic ad perceptionem hujusmodi anni duplices superiorum sufficient. Nunquid sex dieis? an quatuor? Quinque adhibeas. Deinde ad antrum illud erunt iterum deducendi, cogendique eos principatus assumere qui ad bellum spectant, & siqui sunt juvenum principatus,

καὶ ὅσα νέων δεχάι, ἵνα μηδ' ἐμπειρία ὑπερῶσι τῶν
 ἄλλων καὶ ἐπὶ καὶ ἐν τῷτοις βασανιστέοι, εἰ ἐμμενῶσιν,
 ἐλκόμενοι παν(α)χρόσε, ἢ πὶ καὶ ὠφελικῆσσι. Χρόνον
 δὲ (ἢ δ' ὅς) πόσον τῷτον τήης; Πεντεκαίδεκα ἔτη,
 ἡ δ' ἐγὼ· γενομένων δὲ πεντηκοντέτων, τὴς ἀγα-
 σωθέντας καὶ δεξθίσαντας πάν(α) πάντη ἐν ἔργοις τε
 καὶ ὅπτηήμας, ὡρὴς τέλος ἡδὴ ἀκτίον, καὶ ἀναγκα-
 στέον ἀνακλινάσας τὴν τῶ ψυχῆς ἀκτίνα, εἰς αὐτὰ
 ἀποβλέψαι τὸ πᾶσι Φῶς παρέχον καὶ ἰδόντας τὸ ἀ-
 γαθὸν αὐτὸ, ὡφελείματι ζῶμεν ἐκείνω, καὶ πό-
 λιν καὶ ἰδιώτας καὶ ἑαυτὸς κα(α)κοσμεῖν τῶ ἐπίλοιπον
 βίον, ἐν μέρει ἐκάστας· τὸ μὲν πολὺ, ὡρὸς φιλα-
 σοφίαν ἀγαθῶσσι· ὅταν ἢ τὸ μέρος ἡκη, ὡρὸς
 πολιτικοῖς ὅπτη(α)λαμπρῶσσι, καὶ ἀρχόντας ἐκάστας
 τῆς πόλεως ἕνεκα· ἔχ' ὡς καλὸν πὶ ἀλλ' ὡς ἀναγ-
 καῖον πρᾶτῆσσι· καὶ οὕτως ἄλλης ἀεὶ παμδθίσαντας,
 τοῖστας ἀντικαταλιπόντας τῶ πόλεως φύλακας, εἰς
 μακάρων νήσους ἀπιόντας οἰκεῖν. ἡ μνημεῖα δ' αὐτοῖς
 καὶ θυσίας τὴν πόλιν δημοσίᾳ ποιεῖν (ἐὰν καὶ ἡ Πυθία
 ξυαναίρη) ὡς δαίμοσιν· εἰ δὲ μὴ, ὡς βυδαίμοσιν τε
 καὶ θεοῖς. Πατῆρας. ἔφη, τὴς ἀρχόντας, ὡ Σώ-
 κρατες, ὡσῶρ ἀνδρῶσσι, ἀπείρασται. Καὶ
 τὰς δεξάστας γε, (ἡ δ' ἐγὼ) ὡ Γλαύκων· μηδὲν
 γάρ πὶ οἷς με ὡεῖ ἀνδρῶν εἰρηκῆσαι μάλλον ἀ εἰρη-

I Μνημεῖα δ' αὐτοῖς] Pro va-
 rio more gentium varia ad virtu-
 tem incitamenta exhibebantur,
 Lex erat apud Carthaginenses ut
 quot quisque expeditiones fe-
 cerat tot annulos in digitos ge-
 staret. Iberi tot columellas ad
 sepulchrum mortui figebant,
 quot hostes interfecisset. Ne-
 mo nescit Romanos mores de
 hac re. Vide quoque cap. 2.

lib. 7. Aristot. Pol. In hoc loco
 repetit Plato quod jam dixit in
 Menexeno, ubi de patria bene
 meritos beatos prædicat, quos
 Laus, Fama, Mercesque sempit-
 terna Manent. Inter sepulchrales
 honores præcipuus habebatur
 tumulus: & sacrificia fuere pera-
 cta manibus illustrium viro-
 rum.

Romulus & Liber pater, &

tus, ne usu rerum ab aliis superentur. Atque in his quoque examinandi sunt, utrum constantes permaneant dum quoquo versus trahuntur, aut nutent. Quot autem annos istis ascribis? Quindecim. Quum vero ad quinquagesimum annum pervenerint, quicumque integri inter eos rebusque gestis & scientiis præcellentes apparent, ad finem jam perducendi sunt, cogendique ut animi radium ad supera dirigentes, ipsum quod omnibus lumen præbet, suspiciant: quumque ipsum bonum noverint, exemplo illius freti civitatem, privatos, seque ipsos per omnem sequentem vitam, & singula vicissim exornent. Ac plurimum quidem in philosophia versentur: cum vero magistratus accersentur, in civilibus negotiis invigilent, sigillatimque gubernent reipublicæ gratia, ita ut non tanquam bonum aliquid & optandum ministerium, sed necessarium potius exequi videantur. Atque ita quum alios similiter ipsi instruxerint, eos vicissim reipublicæ custodes relinquent, ipsi vero in beatorum insulas transmittentur. Monumenta vero illis & sacra tanquam dæmonibus si *Pythias* oraculo confirmaverit, publice dicabuntur: sin minus, saltem ut beatis atque divinis. Mirificos prorsus, ô Socrates, principes quasi sculptor figurasse videris. Quod de viris dixi, idem & de mulieribus intelligendum. Neque putes, ô Glauco, magis me de viris quam de mulieribus fuisse loquutum, quæcunque videlicet natura

cum *Castore Pollux*

Post ingentia facta *Deorum*
in templa recepti.

Hor. Ep. l. 2. 1.

Ubi mirâ arte Poeta *Augustum*
laudat & incitat, dicendo

Præsenti tibi maturos largi-
mur honores

Jurandasque tuum per No-
men posimus aras.

Quod (ait *Suetonius*) aliis non nisi post mortem contigerat. Ab hisce institutionibus accensum juvenum animi egregia facta tandem edidere.

— *Non parvas animo, dat gloria vires,*

Et fecunda facit pectora laudis Amor.

Ov. Tr. l. 5. 15.

K 4

aptæ

κα, ἢ καὶ γυναικῶν, ὅσα ἀν' αὐτῶν ἰκανὰ τὰς φύ-
 σης ἐγγίγνωνται, Ὁρθῶς, ἔφη· εἴ ποῖ ἰσά γε πάντα
 τοῖς ἀνδράσι κοινωνήσουσιν, ὡς δὴ ληομεν. Τί οὖν;
 (ἔφην) συγχωρεῖς περὶ τῆς πόλεως τε καὶ πολιτεί-
 ας μὴ παντάπασιν ἡμᾶς θυγαῖς εἰρηκέναι; ἀλλὰ χα-
 λεπὰ μὲν, διωατὰ δὲ πη, ' καὶ ὅσα ἄλλη, εἰρη;)
 ὅταν οἱ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφοι, διωάται, ἢ πλείους,
 ἢ εἷς, ἐν πόλει γενόμενοι, ἢ μὲν νῦν πμῶν κατα-
 φρονήσουσιν, ἡγησάμενοι ἀνελευθέρους εἶναι καὶ ἔδειος ἀ-
 ξίας· τὸ δὲ ὀρθὸν περὶ πλείους ποιησάμενοι, καὶ τὰς
 ἀπὸ τῆς πμᾶς· μέγιστον ἢ καὶ ἀναξιοτόματον τὸ δί-
 κημον· καὶ τῆτω δὴ ὑπηρετῶντες τε καὶ αὐξῶντες αὐτὸ,
 ἀφαισθευθήσονται τῶν ἐαυτῶν πόλιν. Πῶς; ἔφη.
 Ὅσοι μὲν ἀν' (ὡς δ' ἐγώ) ἀριστέτεροι τυγχάνουσι
 δεκετῶν ἐν τῇ πόλει, πάντας ἐκπέμψουσιν εἰς τὰς
 ἀγρὰς· τὰς δὲ παῦδας αὐτῶν ὠρελαβόντες, ἐκτὸς
 ἢ νῦν ἡθῶν ἢ καὶ οἰκογενεῖς ἔχουσι, ἀρέφοντα ἐν τοῖς
 σφετέραις τῶν νόμοις, οὖσιν οἷοις διεληλύθαμεν
 τότε.

Καὶ οὕτω τάχιστα τε καὶ ῥᾶτι πόλιν τε καὶ πολιτείαν
 ἡμεῖς ἐλέγμεν καταστᾶσαν, αὐτῶν τε θυγαμονήσων,
 καὶ τὸ ἔθνος ἐν ᾧ ἀν' ἐγένηται, πλείεστα ὀνήσων. Πο-
 λύ γ', ἔφη. Καὶ ὡς ἀν' γένοιτο, εἴπερ ποτε γί-
 νοιτο, δοκεῖς μοι, ὦ Σάκρατες, θυ εἰρηκέναι. Οὐ-
 κοῦ ἄδδῆν ἡδὴ (εἶπον ἐγώ) ἔχουσιν ἡμῖν οἱ λόγοι
 περὶ τε τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἔομοῖς ταύτῃ ἀν-
 δρός· δῆλος γάρ περ καὶ ἔπος οἷον φήσομεν δεῖν αὐτὸν
 εἶναι. Δῆλος, ἔφη· καὶ ὅσα ἐρωτᾶς, δοκεῖ μοι τέ-
 λος ἔχειν.

1 Καὶ ὅσα ἄλλη] legitur etiam ἐ κακῶς εἰρη).

aptæ ad hæc officia sunt. Recte se id habet. siquidem pariter in omnibus, ut narravimus, cum viris communicabunt. Num concedis nos de civitate & republica omnia non quasi pro desiderio effinxisse, sed pro veritate loquutos, difficilia quidem factu, possibile tamen, ea duntaxat ratione qua diximus? Quando scilicet homines revera philosophi, vel unus, vel plures nacti in civitate potentiam, præsentis honores despicient, illiberalesque eos & nullius existimabunt: ipsum autem quod rectum est, & honores qui ab eo proficiuntur, plurimi facient, maximum vero & summopere necessarium quod iustum: & huic ministrantes, idque adaugentes civitatem suam rite disponent. Quo pacto? Omnes quicumque in urbe decem annos impleverint, in agros transmittent: filios autem ipsorum suscipientes, procul ab his moribus quibus hodie parentes utuntur, moribus legibusque suis educabunt, quales vero sint, enarravimus. Atqua ita celerrime atque facillime ea civitas & respublica orietur, quam supra diximus, si quando extiterit, beatam fore, & genus hominum in quo condita fuerit, plurimum jvaturam. Maxime quidem. Atque ut constitui possit ejusmodi civitas, si quando constituatur, ô Socrates, adinvenisse videris. Nonne ergo abunde, tum de hac civitate, tum de homine ejus persimili jam nobis dictum? Constat enim qualem ejus similem esse debere dicemus. Constat plane, & quod quæris, finem mihi jam habere videtur.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ,

Η, ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΟΓΔΟΟΣ.

ΕΙΕΝ· ταῦτα μὲν δὴ ὁμολογῶ, ὦ Γλαῦκον, τῇ μελλύσῃ ἄκρως οἰκεῖν πόλει κοινὰς μὲν δὴ γυναικᾶς, κοινούς ἢ παῖδας εἶναι, καὶ πᾶσαν παιδείαν ὡσαύτως ἢ τὰ ἐπιτηδύματά κοινὰ ἐν πόλει τε καὶ εἰρήνῃ βασιλέας ἢ αὐτῶν εἶναι τῆς ἐν φιλοσοφίᾳ τε καὶ πρὸς τὸν πόλεμον γερνόντας ἀρίστους. ὁμολογῶ, ἔφη. Καὶ μὲν καὶ ταῦτα ξυμπεφορήσασθαι, ὡς ὅταν δὴ καταστῶσιν οἱ ἄρχοντες ἀγνοεῖ τῆς φρασιώτατος, κατοικίῃσιν εἰς οἰκήσεως οἷας πρὸς πόλιν, ἴδιον μὲν ἕδρ᾽ ἕδρ᾽ ἐχέσασιν, κοινὰς ἢ πᾶσι πρὸς ἢ ταῖς τοιαύταις οἰκήσεσι, καὶ τὰς κλήσεως (εἰ μνημονεύσεως) διαμολογησάμεθα περὶ οἷα ἔσοντα αὐτοῖς. Ἀλλὰ μνημονεύω (ἔφη) ὅτι γε ἕδρ᾽ ἕδρ᾽ αὐτῶν δεῖν κε-

Declarata reipublicæ recta administratione, nunc consequenter agit de vitiosa, quam Injustitiæ nomine hæctenus designarat. Rectæ gubernationis modos tres posuerat, monarchiam, aristocratiam & poli-

tiam, quo ultimo nomine popularem gubernationem notabat, quæ vulgo Democratia nominatur. Trium ergo illarum publicæ administrationis formarum excessus & peccata explicat. Hanc doctrinam duobus

κατῆσθαι

PLATONIS

DE

REPUBLICA,

SIVE DE

JUSTO,

DIALOGUS OCTAVUS.

ESTO, inquam: constitit equidem inter nos, ô Glauco, in civitate optime instituta communes esse debere mulieres & liberos, Communem quoque omnem eruditionem. Communia similiter omnia, tum belli, tum pacis officia. Reges autem ipsorum esse homines debere in philosophiæ & rei militaris studio præstantissimos. Constitit plane. Quin & hæc concessimus, quod scilicet cum tales principes jam fuerint constituti, in expeditionem euntes, habitationes militibus quales prædiximus, assignabunt, communes scilicet omnibus, in quibus nihil cuiusquam sit proprium. Neque de habitatione solum, verum etiam de suppellectili & possessionibus si recordaris quales debeant esse, convenimus. Memini equidem, inquit, cen-

proximis libris, octavo videlicet & nono, persequitur. Peccata autem illa sive excessus considerat tum in republica, tum in civium moribus, ex quibus videlicet conformantur civitatis mores. Quatuor notat excessus:

in *Aristocratia, oligarchiam*: in *Politia, Democratiam*: in *Regno, Timarchiam & Tyrannidem*. De quibus omnibus in hoc dialogo singulatim agit. Tractationem de Tyrannide non absolvit sed rejicit in sequentem librum suiff

κτῆσθαι, ὡς νῦν οἱ ἄλλοι ὡσφρ ἢ ἀθλητὰς τε πο-
 λέμους καὶ Φύλακας, μιᾶν δὲ φυλακῆς δεχομένους
 εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς τοῦτ' ἀποφύγετε παρὰ τῶν ἄλλων,
 αὐτῶν τε δεῖν καὶ τῆς ἄλλης πόλεως ἐπιμελεῖσθαι.
 Ὀρθῶς (ἐφίω) λέγεις. Ἀλλά γε, ἐπεὶ δὴ τῆς ἀ-
 πετελέσασθαι, ἀναμνησθῶμεν ἵππην δούρο ἐξείρα-
 πόμεθα, ἵνα πόλιν τιμῶμεν αὐτῶν ἰσῶμεν. Οὐ χαλεπὸν,
 ἔφη σχεδὸν γὰρ, καθάπερ νῦν διελέλυθας, φεῖ τῆς
 πόλεως τῆς λόγους ἐποιεῖς λέγων ὡς ἀγαθὴν μὲν ἢ τοι
 αὐτῶν οἶαν τότε διήλθες πειθεῖς πόλιν, καὶ ἄνδρα τὸν
 ἐκείνην ὁμοίον καὶ τοῦτ', ὡς εἶπεν, καλλίω ἐπιέχων
 εἰπεῖν πόλιν τε καὶ ἄνδρα· ἀλλ' οὖν δὴ ταῖς ἄλλαις ἡ-
 μαρτημάτων ἔλεγες, εἰ αὕτη ὀρθή· τῆς ἢ λοιπῶν πολι-
 τειῶν ἔφησα (ὡς μνημονεύω) τέτταρα εἶδη εἶναι, ὧν καὶ
 πέρι λόγον ἄξιον εἶη ἔχειν, καὶ ἰδεῖν αὐτῶν τὰ ἁμαρτή-
 ματα, καὶ τῆς ἐκείναις ἀνομοίους ἵνα πάντας αὐτῆς
 ἰδόντες, καὶ ὁμολογησάμενοι τὸ ἀριστον καὶ τὸ κακιστον ἄν-
 δρα, ἐπισκεδάμεθα εἰ ὁ ἀριστος, βυδαμονέστατος, καὶ ὁ
 κακιστος, ἀθλιότατος ἢ ἄλλως ἔχοι καὶ ἐμῶν ἐρομένων
 τίνας λέγεις τὰς τέτταρας πολιτείας, ἐν τῷ τῷ ὑπέ-
 λαβε Πολέμαρχος τε καὶ Ἀδείμαντος καὶ οὐπω δὴ σὺ
 ἀναλαβὼν τὸν λόγον, δούρο ἀφίξασθαι. Ὀρθότατα (εἶπον)
 ἐμνημονεύσας. Πάλιν τοίνυν, ὡσφρ παλαιστῆς, ἢ
 αὐτῶν λαβὴν παρέχε· καὶ τὸ αὐτὸ ἐμῶν ἐρομένων, πει-
 ρῶ εἰπεῖν ἄπερ τότε ἐμελλες λέγῃς. Ἐάν περ (ὡ
 δ' ἐγὼ) δύναμαι. Καὶ μὲν (ἢ δ' ὅς) ἐπιθυμῶ καὶ
 αὐτὸς ἀκῶσαι τίνας ἔλεγες τὰς τέσσαρας πολιτείας.
 Οὐ χαλεπῶς (ὡ δ' ἐγὼ) ἀκῶσαι εἰσὶ γὰρ ἄς λέγῃς,
 αἴτιες καὶ ὀνόματι ἔχουσιν, ἢ τε ὑπὸ τῶν πολλῶν

1 Πόθην δούρο] A fine libri quinti
 ubi dixerit qualem Custodem
 velut & quibus artibus eruditum.

2 Καὶ τοῖς ἀκείναις] Sic scri-
 bitur in vet. Sed non dubium
 est quin substituenda sit lectio,

fuisse nos nihil eorum quæ nunc possident alii, esse ab aliquo possidendum, sed tanquam belli athletas atque custodes, in mercedem custodiæ, annua ab aliis alimenta suscipientes, eos oportere & sese & civitatem tueri. Probe, inquam. Sed postquam hæc absolvimus, repetamus jam unde huc digressi sumus, ut per eadem rursus proficiscamur. Haudquaquam difficile istud, ferme enim quemadmodum nunc, quasi de civitate satis egisses, adjecisti, quod talem civitatem bonam vocares, qualem descriperas, bonumque virum quicumque illius foret persimilis, cum talem posses adhuc, ut apparuit, meliorem civitatem virumque referre. Dixisti præterea si hæc recta sit respublica, cæteras aberrare. Reliquarum vero rerum publicarum, ut memini, species esse quatuor, de quibus verba facere oportere, earumque defectus inspicere, & homines ipsarum similes declarare: ut eos omnes intuiti, & quis pessimus declarantes, consideremus nunquid vir optimus felicissimus, pessimus autem sit miserrimus, an se res aliter habeat. Cum vero abs te ipse quærerem quas potissimum quatuor respublicas diceres, tunc sane Polemarchus & Adimantus mihi sermonem interruperunt: unde tu orationem sumens huc denique pervenisti. Recte admodum meministi. Ergo rursus tanquam luctator eandem ansam præbe, & me idem interrogante, conare nunc ea dicere, quæ nunc eras declaraturus. Si quidem potero. Equidem audire percipio, quasnam respublicas quatuor supra dicebas. Haud difficile istud audies. Sunt enim quas dico, illæ quæ & nomina habent,

e vet. libro alio petita καὶ τὰς
 ἰκτείναις ἀνδρῶν ὁμοίως: pro κα-
 κιστοῖν autem quod habebis statim, | perperam in eodem scriptum
 est καλλίστων.

ἐπαινεμένη, ἢ Κρητικὴ τε, καὶ Λακωνικὴ αὐτῆ
 καὶ δθυτέρα καὶ δθυτέρας ἐπαινεμένη, καλεμένη δ' ὀ-
 λιγαρχία, συχνῶν γέμισα κακῶν πολιτεία· ἢ τε
 ταύτη Διόφορος, καὶ ἐφεξῆς γίνομένη, δημοκρατία·
 καὶ ἢ γενναία δὴ τυραννίς, καὶ πασῶν τέτων Διόφερ-
 σα, τέταρτον τε καὶ ἕχατον πόλεως νόσημα· ἢ τίνα
 ἄλλω ἔχεις ἰδέαν πολιτείας, ἥτις καὶ ὅν εἶδη Διο-
 Φανεῖ πι κείται; δυναστεία γάρ καὶ ὀνηλαὶ βασιλείαι,
 καὶ τοιαῦταί τινες πολιτείαί μετὰ πύ τῶν πῶ εἰ-
 σίν· ὄροι δ' ἂν τις αὐτὰς ὄκ ἐλάτοις ὡεῖ τῶς
 βαρῆροις ἢ τῶς Ἑλλίωας. Πολλὰ γῶν καὶ ἄτοποι
 (ἔφη) λέγονται· Οἶδ' ἔν (καὶ δ' ἐγώ) ὄλε καὶ ἀν-
 θρώπων εἶδη τσαῦτα ἀνάγκη τρόπον τινὰ εἶναι, ὄ-
 σαῖπερ καὶ πολιτεῶν ἢ οἶεῖ ἐκ δρυὸς ποθεν ἢ ἐκ πέτρας
 τὰς πολιτείας γίνεσθαι, ἀλλ' ἐχέ ἐκ τῶ ἠθῶν τῶ ὄν
 ταῖς πόλεσιν, οἶ ἂν ὡσπερ ῥύσαντα τὰλλα ἐφελκύ-
 σῆται; Οὐδαμῶς ἐγώ, ἔφη, ἄλλοθεν ἢ ἐνδύθεν.
 Οὐκ ἔν εἰ τὰ τῶ πόλεων, πέντε, καὶ αἶ τῶ ἰδιωτῶν κλα-
 σκῆται τῶ ψυχῆς, πέντε ἂν εἶεν. Τί μῶ; Τὸν μῶ
 δὴ τῶ ζῆστοκεῖα ὄμοιον διεληλύθαμεν ἠδὴ ὄν ἀ-
 γαθόν τε καὶ δίχρον ὄρθῶς φαρμῶ εἶναι. Διεληλύθαμεν·
 Ἄρ' οὐτὸ μῶ τῶτο διίτεον τῶς χείρες· τῶ Φιλόνει-
 κόν τε καὶ Φιλόπιμον, καὶ τῶ Λακωνικὴν ἐσῶτα πολι-
 τείαν καὶ ὄλιγαρχικόν αὐτῶ, καὶ δημοκρατικόν, καὶ τῶ τυ-
 ραννικόν· ἵνα τῶ ἀδικώτατον ἰδόντες, ἀνιθῶμεν τὰ
 δίχμοῖα καὶ ἠμῶν τελέα ἢ σκέψις ἢ, πῶς ποτε
 ἢ ἀκρατος δίχμοσύη πρὸς ἀδικίαν τῶ ἀκρατον ἔχει;

1 Ἡ κρητικὴ τε καὶ] Creten-
 sem five Laconicam vocat for-
 mam, illud regni genus in quo
 plurimum valet Optimatum
 auctoritas, ut Regi sint Ephori.
 In illa politia ebulliunt φλοπι-

μίας ætus inter pares: ac pro-
 inde παρέκβασις non tam a re-
 ge ortum habet quam ab Or-
 timatibus: Cujus φιλαρχίας
 quædam regna hodierno tem-
 pore non obscura exempla sup-

ipsa videlicet quæ a multis laudatur *Cretensis* & *Laconica*. Secunda vero & secundo loco laudata ea quæ *paucorum potentia* nominatur, plurimis plena malis respubl. Item quæ ab hac differt plurimum eamque sequitur, *gubernatio popularis*. Præterea *generosa tyrannis* ab his omnibus differens, quartus civitatis extremusque morbus. An aliam habes reipublicæ formam quæ in perspicua & distincta quadam ratione sit sita? Nam & minores quidam principatus, & regna venalia, & tales quædam civiles potentiæ inter hæc quodammodo medium obtinent. Quarum non pauciores inter Barbaros quam inter Græcos reperiuntur. Multæ certe, & absurda memorantur. Totidem quoque sunt hominum quodammodo species atque mores. An ex quercu forte existimas aut scilicet respub. fieri potius, quam a civium moribus, qui quocumque fluxerint, cætera secum rapiunt? Ex moribus proculdubio. Quare si gubernationum species quinque sunt, privatorum quoque animorum affectus quinque erunt. Nil obstat. Virum certe similem optimatum gubernationi vidimus, quem bonum, & justum recte asseruimus. Vidimus. Deteriores deinceps narrare decet, contentiosum ambitiosumque hominem secundum *Lacedæmoniorum* rempublicam institutum: præterea *paucorum imperii cupidum*, & *popularem hominem*, & *tyrannicum*: ut injustissimum discernentes, cum justissimo comparemus, perfecteque dignoscamus, quomodo summa meraque justitia ad summam se & meram justitiam habeat, quo ad

peditant. Ita φιλοβασιλείαν statuit excessum in illa regni forma, si-
cuti Tyrannidem in mera Mo-
narchia.

2. Ἐπιτομή Βασιλείας] Sunt sub Rege.

θύδαμονίας τε πέρι ἔ'χοντος καὶ ἀθλιότητος· ἵνα ἢ
 Θερασμαίων πειθόμενοι δίκωμεν ἀδικίαν, ἢ τὰ νῦν
 προφαινομένω λόγῳ, δικαιοσύνην. Παντάπασι μὲν
 (ἔφη) οὕτω ποιητέον. Ἄρ' ἔν, ὥσπερ ἠρξάμεθα ἐν
 ταῖς πολιτείαις πρότερον σκοπεῖν τὰ ἡθῆ ἢ ἐν τοῖς
 ἰδιώταις, ὡς ἐναργέτερον ὄν, καὶ νῦν οὕτω πρῶτον μὲν
 Φιλόπμον σκοπεῖν πολιτείαν; (ὄνομα γὰρ οὗκ ἔχω
 λεγόμενον ἄλλο· ἢ πμοκρατίαν ἢ πμορχίαν αὐ-
 τὴν κλητέον) πρὸς δὲ ταύτῃ τὸν τοιοῦτον ἄν-
 δρα σκοφόμεθα· ἐπίστα ὀλιγαρχίαν καὶ ἄνδρα ὀλι-
 γαρχικόν· αὐτὸς δὲ εἰς δημοκρατίαν σποδλέφαντες,
 πεισόμεθα ἄνδρα δημοκρατικόν· τὸ δὲ τέταρτον,
 εἰς τυραννικὴν πόλιν ἐλθόντες, καὶ ἰδόντες πάλ-
 λιν εἰς τυραννικὴν ψυχὴν βλέποντες, πεισόμεθα
 πάλιν ὧν προϋθέμεθα ἰκανοὶ κεῖναι γενέσθαι. Κατὰ λό-
 γον γέ τοι ἂν (ἔφη) οὕτω γίνοιτο ἢ τε θεῶν καὶ ἢ κεί-
 σις. Φέρε τοίνυν (ἦν δ' ἐγὼ) πεισόμεθα λέγειν τίνα
 τρόπον πμοκρατία γένοιτ' ἂν ἐξ ἀριστοκρατίας· ἢ τό-
 δε μὲν ἀπλῆν, ὅτι πᾶσα πολιτεία μεταβάλλῃ ἐξ
 αὐτῆς ἔ'χοντος τὰς δεξιάς, ὅταν ἐν αὐτῇ τέταρ-
 τῆς ἐγένῃ; ὁμοιοῦντος δὲ καὶ πᾶν ὀλίγον ἢ, ἀ-
 δύνατον κινήθῃναι; Ἔστι γὰρ οὕτω. Πῶς οὖν δὴ (εἶ-
 πον) ὦ Γλαύκων, ἡ πόλις ἡμῶν κινήσειται, καὶ πῆ
 τασιάσασιν οἱ ἐπίκροτοι καὶ οἱ ἄρχοντες πρὸς ἀλλήλους
 τε καὶ πρὸς ἑαυτούς; ἢ βέλει, ὥσπερ Ὀμηρος, βυ-
 χόμεθα ταῖς Μήσσαις εἰπεῖν ἡμῶν ὅπως δὴ πρῶτον
 τασίαις ἔμπεσε, καὶ Φῶμιν αὐτὰς τραγικῶς, ὡς πρὸς
 παιδάς ἡμᾶς παιζέσας καὶ ἐρεσχελεύσας, ὡς δὴ σπε-
 δῆ λεγέσας, ἢ ὑψηλολοβιδύας λέγειν; Πῶς; Ὡδὲ
 πῶς. Χαλεπὸν μὲν κινήθῃναι πόλιν, οὕτω ξυστάσιν·

Ἄλλ'

hominis iusti, vel iniusti beatitudinem, vel miseriam pertinet, ut vel *Thrasymacho* obtemperantes, iniustitiam prosequamur, vel præsens rationibus persuasi, iustitiam. Ita prorsus agendum. Num sicuti cœpimus ante in rebus publicis mores animadvertere quam in privatis personis, quia illie magis pateant: ita & nunc in primis consideranda est ambitiosa respublica cujus nullum habeo nomen præter ambitiosam potentiam, & principatum: post eam vero virum talem considerabimus: deinde *paucorum potentiam*, talemque virum: postea *multitudinis gubernationem*, & hominem popularem: demum *tyrannide oppressam civitatem* considerantes, & inde *tyrannicum* cognoscentes *animum*, conabimur ea quæ proposuimus, sufficienter dijudicare? Recte in hunc modum inspectio iudiciumque procedet. Age itaque explicare conemur, quo pacto ambitiosum imperium ex optimatum gubernatione nascatur. Quin hoc simpliciter verum est, omnem rempublicam ex eo quod dominatur, mutari, quando in ipso seditio oritur: dum vero secum ipsum consentit, etiam si valde exiguum sit, mutari impossibile est. Est ita. At vero quonam pacto ô Glauco civitas hæc nostra e suo statu movebitur? principes, & defensores invicem, & inter se dissidebunt? An vis imitantes *Homerum* Musas oremus, ut nobis explicent, qua ratione seditio primum incidat? Dicamusque ipsas tragicorum ritu, nobiscum veluti pueris jocantes nugantesque ita loqui, ut dum nugantur, serio agant, magnumque quiddam loquantur? Quonam pacto? Ita ferme. Difficile quidem est ita constitutam civitatem e suo statu moveri.

ἀλλ' ἐπεὶ γενομένη πανλίθορα ἔστιν, ἐδ' ἡ τοιαύτη
 ζύστασις, τ' ἀπάνια μὲν χρόνον, ἀλλὰ λυθήσεται.
 λύσις δὲ ἡδεῖ εἰ μόνον φυτοῖς ἐγγίσις ἀλλὰ καὶ ἐν ἐπι-
 γείοις ζώοις Ἐφορά καὶ ἀφορία ψυχῆς τε καὶ σωματίων
 γίνεσθαι, ὅταν περιτροπῶν ἐκάστης κύκλων ἀειφορᾶς
 ξυμπῶσι, βραχυσίσι μὲν βραχυπέρας, ἐνανθίοις
 δὲ ἐνανθίας γένεσι δὲ ὑμετέρη βιηθίας τε καὶ ἀφορίας,
 καί περ ὄντες σοφοί, ἐς ἡγεμόνας πόλεων ἐπαυθί-
 σαδε, ἐδὲν μᾶλλον λογιμαί μεί' αἰσθήσεως τὸ βίξ-
 ονταὶ ἀλλὰ πάρεσις αὐτῆς, καὶ γενέσουσι παῖδας
 ποτέ, εἰ δέον ἔστι δὲ θείῳ μὲν γεννητῶ ἀείδοδος, ἢν
 ἀειθμὸς ἀειλαμβάνει τέλειος ἀνθρωπείῳ δὲ, ἐν ᾧ
 πρῶτῳ αὐξήσεσι, διωάμηναι τε καὶ διωαυτομέηναι
 τρεῖς ἀποκαίσεσι, τέτταρας δὲ ὄρεσι λαβῆσαι ὁ-
 μοιοῦτων τε καὶ ἀνομοιοῦτων, καὶ αὐξόντων καὶ φθιόν-
 των, πάντα ἀεσθήγηρα καὶ ῥητὰ πρὸς ἀλληλα ἀπέ-
 φησαν ὧν ἐπίβητος πυθμην πεμπάδι συζυγεῖς δύο
 ἀρμονίας παρέχεται, τρεῖς αὐξήσεσι, τ' μὲν, ἴστω
 ἰσάκις, ἐκαστὸν τοσαυτάκις τ' δὲ εἰσομήκη μὲν, τῆ

I Γενομένη παντὶ] Hæc ver-
 ba Pythagoram sapiunt. Vid. O-
 vid. *Metam. lib. 15.* de doctr na
 Pythagora. E locis autem pluri-
 mis cū hoc conferendis fit mihi
 fas Unum aut alterum proferre.

Nec quæ Sulphureis ardet for-
 nacibus Ætna

Igneæ semper erit. &

— Nihil est toto quod per-
 fect in Orbe

Cuncta fluunt, &

Tempus edax rerum, tuque
 invidiosa vetustas

Paulatim lenta consumitis
 omnia morte.

Hippodamus Pythagoreus de mu-
 tationibus Reip. ait, πάντα τὰ

πρὸ θνητῶν δὲ ἀνάσκει ἐν μετε-
 βολαῖς κυλινδρεῖται. Physici quo-
 que, Quicquid habuit principi-
 um necesse est ut habeat finem.
 Quod intelligi debet respectu
 habito ad corpora. Reprehen-
 sus Plato a Xenophonte in Epi-
 stola ad Æschinam quod non
 contentus dogmate Socratico,
 Pythagoreum affectavit.

2 Φορὰ ἔ ἀφορία] Animæ
 in tres species distinguuntur:
 viz. Vegetativam, sensibilem,
 Rationalem, respectu Planta-
 rum, Bestiarum, & hominum:
 anima plantæ est vegetativa illa
 vis & Facultas qua nutritur &
 crescit.

cum omne quod genitum est, corruptioni sit obnoxium, talis etiam constitutio semper manere non poterit, sed solvetur. Solutio vero hæc est: non solum circa plantas, sed terrena etiam animalia, fertilitas, & sterilitas animæ, corporumque contingit, quando revolutiones singulis circularum conjunxerint ambitus: his quidem quæ brevis sunt ævi ambitus breviores, contrariis vero contrarios. Illi vero quos ad civitatis gubernationem educavistis, quamvis sapientes fuerint nihilo magis vestri generis vel fecundam vel sterilem generationem, ratione una cum sensu assequantur, sed latebit eos opportunitas generandi, & plerunque cum non oportunum fuerit, gignendis filiis operam dabunt. Est autem ei quod divinitus generandum est circuitus, quem numerus continet perfectus. Humanæ vero genituræ is utique, in quo primo augmentationes superantes & superatæ tres distantia, atque quatuor terminos accipientes, similitium & dissimilitium, & crescentiũ & decrescentiũ, cuncta correspondentia, & comparabilia invicem effecerunt, quorum sesquitertia radix quinario conjuncta duas harmonias præbet ter aucta. Unam quidem æqualem æqualiter, centum centies. Alteram vero æqua-

3 Ἰσομήκη μὲ] Suspicatur *Stephanus* scribendum ἰσομήκη μὲ αὐτῆς ἀεθμῶν de ἑ. Legitur etiam ἰκατον ἀεθμῶν pro ἰκατον ἀεθμῶν. Ab *Ægyptiorum* commentis mysterium hoc a Platone translatum est. de cujus explanatione nescio quid proferam. Neque miror *Theonem Smyrnum* Mathematicæ imprimis *Platonica* professorem hoc mysterium tanquam inexplicabile astute prætermisisse, in quo *Jamblicus Chalcideus* dum explicare conatur, videtur implicuisse. *Ficinus* item multum temporis Chartæque impendit,

in hoc ænigmate revelando, & tamen ut ipse confitetur pauca tantum legenti pro certo offert, multa contra, & nonnulla præmiter fit utpote minime intellecta. Merito itaque *Tullius* l. 7. ad *Atticum*, ænigma *Oppiorum* numero *Platonis* obscurius esse, ait, & *Quintil.* Plato in aliis quibusdam præcipue vero in numeris, ne intelligi quidem nisi ab iis, qui hanc partem disciplinae diligenter perceperint, potest. *Instit.* Orat. l. 1. c. 10. Quid in hoc loco distincte velit *Plato* profecto nescio, nec curo. Quod enim tantum difficultatis præbet minimum

προμήκη ἤ, ἑκατὸν μὲν ἀειθμῶν ὑπὸ Διὸς μέγιστον ῥητῶν
 πεμπάδων δεομένων ἑνὸς ἑκάστων, ἀρρήτων δὲ δυοῖν
 ἑκατὸν δὲ κύβων τεριάδος· ζύμπας δὲ ἔστας ἀειθμὸς
 γεωμετρικὸς, τοιούτε κύβιος, ἀμφύνων τε καὶ χιρῶνων
 γενέσων· ἄς ὅταν ἀγνοήσαιτες ὑμῖν οἱ φύλακες σιω-
 οικήζωσιν νύμφας νυμφίοις ὡς καὶ κερῶν, ὅση βύφουεις
 ἔδ' ἐτύχαις παῖδες ἔσονται· ὧν κατατήσονται μὲν τὴν
 ἀείροις οἱ ἄλλοι, ὅμως ἤ ὄντες ἀνάξιοι, εἰς τὰς
 ἑπταπτέρων αὐτῶν δυνάμεις ἐλθόντες, ἡμῶν πρῶτον ἀρ-
 ζήσονται ἀμελεῖν, Φύλακες ὄντες, παρ' ἑλαττον ἔξ δέ-
 οντος ἡγιστάμμοι τὰ μισοικίης· δεύτερον ἤ, τὰ γυμ-
 νασικίης· ὅθεν ἀμεινότεροι γενήσονται ὑμῖν οἱ νέοι· ἐκ ἧ
 τέτων ἀρχήεις ἔ πάνυ φυλακτικοὶ κατατήσονται ὡς
 τὸ δοκιμάζειν τὰ Ἡσιόδου τε καὶ τὰ παρ' ἡμῖν γένη,
 χρυσοῦ, τε καὶ ἀργυροῦ, καὶ χαλκοῦ καὶ σιδηροῦ·
 ὅμοι ἧ μίγνυτο σιδήρου ἀργύρου, καὶ χαλκοῦ χρυσοῦ,
 ἀνομοίωτης ἐγένεσται καὶ ἀνωμαλία ἀνάρμοστος· ἀ γενό-
 μενα, οὐδ' ἀν' ἐγένεσται, ἀεὶ ἐντίκῃ πόλεμον καὶ ἔχθραν
 ταύτης τοι γενεῆς χρὴ φάναι εἶναι γασίν, ὅπως ἀν
 γίνηται ἀεὶ. Καὶ ὀρθῶς γ', ἔφη, αὐταῖς, ὑποκείνα-
 σθαι φήσομεν. Καὶ γὰρ (ὡς δ' ἐγὼ) ἀνάγκη, Μῆσας
 γενέσασθαι. Τί οὐκ (ἢ δ' ὅς) τὸ μὲν τῆτο λέξουσιν αἱ
 Μῆσαι; Ἐπίστωσι (ὡς δ' ἐγὼ) γενομένης, εἰλκέτιω
 ἄρα ἑκατέρω τὸ γένη, τὸ μὲν σιδηρῶν καὶ χαλκῶν, ὅτι
 χρυσαλισμὸν καὶ γῆς κτήσιν, καὶ οἰκίας, χρυσοῖς τε καὶ
 ἀργύροις· τὸ δ' αὐτὸ χρυσοῦν τε καὶ ἀργυροῦν, ἅτε ἐπε-
 νομήσων, ἀλλὰ φύσῃ ὄντε πλοσῶν, τὰς ψυχὰς ἐπὶ
 ἑπταπτέρων καὶ ἑπταπτέρων ἀρχαίαν καταστάσιν ἡγέτιω· βιαζο-

ponderis habere suspicor, cum-
 que Cabballisticos ita difficiles
 habentes nugae video vix nunc
 risum, nunc somnum teneo.

τὰ Ἡσιόδου] L. 1. oper. &

dier. v. 168. quem locum vide.

2 Στάσιος ἢ γενομένης] Quo-
 niam unumquodque imperium
 diversas subit mutationes, prio-
 rem excessum (quem προκρα-
 τικῶν

μῶν

lis quidem longitudinis, sed oblongiori, centum quidem numerorum ex diametris comparabilibus invicem quinarii, indigentibus uno ex singulis, duobus vero qui invicem dici nequeant, centum vero cuborum trinitatis ipsius. Univerfus autem hic numerus geometricus talem autoritatem habens ad potiorem deterioremq̃ generationem vim habet. Quod si civitatis vestræ custodes ignoraverint, nec opportuno in tempore sponfas sponfis conjunxerint, haudquaquam ingeniosi felicesve pueri inde nascentur. Ac licet majores ipsi eos constituent principes, qui inter illos præstantiores fuerint: tamen quia indigni erunt parentum successione, in ipsis magistratibus subjectos negligent, neque musicæ curam ut decet habebunt, neque gymnasticæ, unde juvenes nimis erunt a musica alieni. Ex his autem principes constituentur negligentiores. quam decet ad examinandum genera illa quæ apud *Hesiodum*, & quæ apud nos referuntur, aureum scilicet genus, argenteum, & æneum atque ferreum. Quoniam vero mixtum erit argento ferrum, & æs auro, dissimilitudo & inæqualitas discors exorietur. Quæ ubicunque nascuntur, bellum semper & inimicitias pariunt. Genus autem hujusmodi hominum ubicunque adest, semper seditionibus agitatur. Recte admodum respondere illas dicemus. Necessè enim cum Musæ sint. Quid vero posthac Musæ dicunt? Postquam orta seditio fuerit, utraque genera ferentur, ferreum quidem & æneum ad quæstum, agrorumque & domorum possessionem, aurique & argenti copiam. Aureum, vero & argenteum, quasi non inopi, sed opulenta natura, animas ad virtutem sta-

view vocavit) luculenter explicat: id est quomodo *Aristocrati*a sensim decrescit in *Oligarchiam*, & civium mores in illa *Rep.* describit. Multa huic con-

traria statuit *Aristoteles* in 5. *Politic.* libro cujus calumnias (quia non datur sufficiens interserendi locus) ex ipso fonte eruditum lectorem haurire vellem.

μύρων δὲ καὶ ἀντίλειπόντων ἀλλήλοις, εἰς μέσον ὁμολό-
 γησαν γῆν μὲν καὶ οἰκίας κατανευμαμύνης ἰδιώσαυ. Ἰ-
 τὴς δὲ πρὶν Φυλατομύνης ὑπ' αὐτῶν, ὡς ἐλευθέρους,
 Φίλους τε καὶ τροφείας, δελωσάμενοι τότε, παροίκους
 τε καὶ οἰκέτας ἔχοντες, αὐτοὶ πολέμους τε καὶ Φυλακῆς
 αὐτῶν ὀπιμελείσθαι. Δοκεῖ μοι (ἔφη) αὐτῇ ἡ με-
 τὰ βασις ἐπιτεῦθεν γένεσθαι. Οὐκ ἔστιν (ὡς δ' ἐγὼ) ἐν
 μέσῳ τις ἀν' εἴη ἀειτοκρατίας τε καὶ ὀλιγαρχίας αὐ-
 τῇ ἡ πολιτεία; Πάνυ μὲν οὐκ. Μετὰ βῆσται μὲν δὴ
 οὐτὰ μετὰ βῆσται δὲ πῶς οἰκήσθαι; ἢ Φανερόν ὅτι τὰ
 μὲν μιμήσει) τὴν παρ' ἑσέων πολιτείαν, τὰ δὲ, ἢ
 ὀλιγαρχίαν, ἅτ' ἐν μέσῳ οὔσα; τὸ δὲ τι καὶ αὐτῆς
 ἔξῃ ἰδίον; Οὕτως, ἔφη. Οὐκ ἔστιν τὰ μὲν πρῶτον τὴς
 ἀρχόντας, καὶ γεωργῶν ἀπέχεσθαι τὸ παρ' ὀλιγαρχοῦ
 αὐτῆς, καὶ χειρολεχνῶν, καὶ ἄλλων χρηματισμῶν. Ἐπι-
 στήσια δὲ κατασκηλεύσασθαι, καὶ γυμναστικῆς τε καὶ ἄλλων
 ἢ πολέμου ἀγωνίας ὀπιμελείσθαι πᾶσι τοῖς τοιού-
 τοις τὴν παρ' ἑσέων μιμήσειαι. Ναί. Τὸ δὲ γε φο-
 βεῖσθαι τὴς σοφῆς ἐπὶ τὰς ἀρχάς ἀγεῖν, ἅτε ἐκέλευ
 κεκτημῆναι ἀπλῆς τε καὶ ἀτενεῖς τὴς τοιούτους ἀνδρας,
 ἀλλὰ μικτῆς, ἐπὶ δὲ τὴς ἄθυμοιδῆς τε καὶ ἀπλη-
 τέρους ἀποκλίνειν τὴς παρ' ἑσέων πόλεμον μᾶλλον πε-
 φυκότας ἢ πρὸς εἰρήνῃ, καὶ τὴς παρ' ἑσέων δόλους
 τε καὶ μηχανὰς ἐπιτίμως ἔχειν, καὶ πολεμῶσα τὸν αἰεὶ
 χρόνον ἀφ' ἑσέων, αὐτῇ ἑαυτῆς ἑαυτὰ πολλὰ τῶν τοι-
 ούτων ἴδια ἔξει; Ναί. Ἐπιθυμηταὶ δὲ γε (ὡς δ' ἐγὼ)
 χρημάτων οἱ τοιοῦτοι ἔσονται, ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς ὀλι-
 γαρχίαις, καὶ πρῶτον ἀρχῶν ὑπὸ σκότειον χρυσὸν
 τε καὶ ἄργυρον, ἅτε κεκτημῆναι ταμίαι, καὶ οἰκίους

I Θυμοειδῆς καὶ] Ex hoc lo- | (inquit) bella intestina, Cedes,
 co crediderim Sallustium Cata- | Rapina, Discordia Civis grata
 linam suam depinxisse. Huic | fuere, Animus audax, subvolus,

ἦσα-

tumque pristinum ducunt : pugnancia vero invicem & in contraria retrahentia, in medium tandem convenient, ut divisis agris & domibus privatim quæque possideantur : illi vero qui ante ab eis servabantur tanquam liberi, amici & nutritores in servitutem redigantur, & velut subditi atque servi, belli custodiæque ipsorum curam gerere compellantur. Hinc & mihi certe videtur mutatio hæc accidere. Hæc utique gubernatio inter optimates & paucorum potentiam erit media. Erit certe. Mutabitur quidem ita. Cum vero id fuerit permutata, quem potissimum gubernationis modum servabit? Vel constat quod partim priorem rempublicam imitabitur, partim paucorum potentiam, utpote quæ in medio locata est, partim etiam quiddam sui proprium obtinebit? Ita prorsus. Et priorem quidem imitabitur in eo quod principes honorabuntur, & milites ab agricultura mechanicisque artibus & aliis quæstibus abstinebunt, communia fient convivium, gymnasticique ludi, & belli certamina frequentabuntur. Profecto. Sin autem ipsius propria, talia quædam habebit, quod sapientes metuet ad principatus admittere, quia non simplices, neque integerrimos hujusmodi viros, sed mixtos possideat : & animosiores potius simplicioresque homines ad gubernandum asciscet, qui ad bellum, potius quam ad pacem nati videantur : Dolos quinetiam, & machinamenta belli plurimi faciet, semperque pugnabit? Certe. Atqui pecuniarum cupidi erunt isti, quemadmodum qui sub Oligarchia vitam agunt, & tenebris obrutum aurum & argentum rusticus honorabunt, quippe qui æraria pro-

varius, cujuslibet rei simulator | *bus. Lib. 1.*

ac dissimulator: alieni appetens,

sui profusus, ardens. Cupiditati-

2 'Αυτὰ πολλά'] Mutat Ste-
phanus αὐτὰ in αὐτὰ.

θησαυρῆς, οἱ θέρμιοι ἀν' αὐτὰ κρύψαιαν, καὶ αὐτὸν πέ-
 ειβολῆς οἰκίσεων, ἀτεχνῶς νεοτήτας ἰδίας, ἐν αἷς
 ἀναλίσκοντες γυναιξί τε καὶ οἷς ἐθέλοιεν ἄλλοις, πολ-
 λά δ' ἀν' δαπανῶντο. Ἀληθέστατα, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ
 Φειδῶλοι χρημιάται, ἅτε πικρῶντες, καὶ ἔφανερός
 κτάρμιοι. Φιλαναλωταὶ ἢ ἀλλοτριῶν δι' ὀπιθυμίαν,
 καὶ λάθρα τὰς ἡδονὰς καρπέμιοι, ὡς παῖδες πα-
 τέρα τὸ νόμον ἀποδιδράσκοντες· ἔχ' ὑπὸ πύθης,
 ἀλλ' ὑπὸ βίας πεπαιδευμένοι. Ἄρα τὸ τ' ἀληθι-
 νῆς Μήσης τ' μὲν λόγων τε καὶ φιλοσοφίας ἡμεληκείαι,
 καὶ πρεσβυτέρως γυμναστικῆς μουσικῆς τελευκείαι. Παν-
 τὰ πασι (ἔφη) λέγεις μεμιγμένῳ πολιτείαν ἐκ
 κακῆς τε καὶ ἀγαθῆς. Μέμνη δ' ἔγω· ἄρα
 φανεράτων δ' ἐν αὐτῇ ἐστὶν ἐν τι μόνον ὑπὸ τῆς θυ-
 μοειδῆς κρατουῦτος, φιλονεικίαι καὶ φιλοπυμῆαι. Σφό-
 δρα γὰρ ἢ δ' ὅσα. Οὐκοῦν (ἡ δ' ἔγω) αὕτη μὲν ἡ
 πολιτεία, οὕτω γεροντῆα καὶ τοιαύτη ἀντις εἴη ὡς λό-
 γω ἡμῶν πολιτείας ὑπογράψαντα μὴ ἀκρεβῶς
 ἀφγράσαται. ἄρα τὸ ἐξαρκεῖν μὲν ἰδεῖν καὶ ἐκ τῆς
 ὑπογραφῆς τὸν τε δικαιοτάτον καὶ τὸ ἀδικώτατον· ἀ-
 μήχανον ἢ μήκερ' ἔργον εἶναι, πάσας μὲν πολιτείας, πάν-
 τα ἢ ἦθη, μηδὲν ὠφθαλπιόντα, διελθεῖν; Καὶ ὀρθῶς,
 ἔφη. Τίς ἐν ὅττι ταύτῃ τιῶν πολιτείαν ἀνὴρ; πῶς
 τε γενομένος; ποῖός τε πῶς ἄν; Οἶμαι μὲν (ἔφη ὁ
 Ἀδείμαντος) ἐγγύς· παύτῃ Γλαῦκονος τετυγῆται-
 νειν, ἐπεὶ γὰρ φιλονεικίας, ἴσως (ἡ δ' ἔγω) τῆς το-
 γῆς· ἀλλὰ μοι δοκεῖ ταῦτα ἔχειν τῆς πεφυκείαι.
 Τὰ ποῖα; Αὐθαδέτερόν τε δεῖ αὐτὸν (ἡ δ' ἔγω)
 εἶναι καὶ ὑποαμυστότερον· φιλόμυσον ἢ καὶ φιλόκοον μὲν,
 ῥητορικὸν δ' ἔδαμῶς· καὶ δέλοις μὲν πῶν ἀγχιος εἶη
 ὁποιῶτος, καὶ καταφρονῶν δέλων, ὡς παῖς ὁ ἰκανῶς πέ-

3 Τὴν αὐτῆ] Scribendum puto αὐτῆ pro αὐτῆ. Idem.

ἐπιπέσει

παιδευμένος

priosque thesauros habeant, quibus ista recondant, ac etiam circumsepta domorū ceu proprios nidos impensius curantes in quibus multa cum mulieribus & aliis pro libidine erogabunt. Vera loqueris. Nonne in rebus propriis parci magis erunt quam deceat? quippe qui magnifaciant pecunias, nec palam acquirant; in alienis autem propter libidinem profusiores, & clanculum voluptatibus indulgebunt, haud secus legem passim refugientes, ac pueri patris aspectum, non persuasione, sed vi educati, ex eo quod veram musicam quæ cum sermonibus & philosophia conjuncta est, neglexerint, multoque magis ac prius gymnasticam quam musicam honoraverint? Rempublicam ex malo bonoque mixtam refers? Mixta est profecto: præ cæteris autem in ipsa propter animositatis iracundiæque imperium contentionis ambitionisque studia invalescunt. Vehementer. An non hæc respublica ita coalescit, talisque erit, quantum licet, sermone reipublicæ figuram non summa omnino diligentia describere, quia sufficiat ex rudi descriptione virum justissimum injustissimumve discernere, sitque ferme opus inextricabile, si quis omnes respublicas omnesque mores nullo penitus prætermisso enarrare aggrediatur? Probe. Quis igitur secundum hanc rempublicam vir? quomodo efficitur? qualis existit? Reor equidem, inquit Adimantus, similem esse Glauconis hujus, contentionis gratia. Fortassis, inquam ego, in hoc est similis. Verum in his haud natura similis esse videtur. In quibus? Contumaciorem sane esse eum necesse est, & a musica quodammodo alienorem, musicæ tamen cupidum: & audiendi quidem studiosum; rhetoricum vero nequaquam. Atqui & adversus servos agrestis erit hujusmodi vir non servos despiciens quemadmodum vir ingenue

παιδευμένοι· ἐλευθέροις δὲ ἡμεροσὶ ἀρχόντων δὲ, σφόδρα ὑπήκοοσ· Φίλαρχοσ δὲ καὶ Φιλότιμοσ, οὐκ ἄπο ἔλθειν ἀξιῶν ἀρχεῖν, ἐδ' ἄπο τοῖσ τε ἑδενόσ, ἀλλὰ ἄπο ἔργων τῶν τε πολιτικῶν καὶ τῶν περὶ τὰ πολεμικῶν· Φιλογυμνασῆσ τέ περ ὦν καὶ Φιλόθηροσ. Ἔστι γὰρ (ἔφη) τῆσ τοῦ ἦθοσ ἐκείνησ τῆσ πολιτείας. Οὐκοῦν καὶ χρημάτων (ὡς δ' ἐγὼ) ὁ τοῖστος, νέοσ μὲν ὦν, καταφρονοῖ ἄν; ὅσῳ δὲ πρεσβύτεροσ γίνοιτο, μάλλον αἰεὶ ἀσπάζοιτο ἄν, τῶν τε μετέχειν τῶν καὶ Φιλοχρημάτων φύσεωσ, καὶ μὴ εἶναι εἰλικρινήσ περὶ ἀρετιῶν, ἀλλὰ τὸ ἀπολειφθῆναι τῶν ἀρίστων Φύλακοσ; Τίνοσ; ἢ δ' ὅσ ὁ Ἀδείμαντοσ. Λόβε (ὡς δ' ἐγὼ) μοσικῆ κεκραμένωσ· ὅσ μόνοσ ἐγενόμηνωσ σωτήρ ἀρετιῆσ, ἀλλὰ βίωσ ἐνοικεῖ τῶν ἔχοντι. Καλῶσ (ἔφη) λέγεισ· καὶ ἔστι μὲν γὰρ (ὡς δ' ἐγὼ) τοῖστος ὁ τιμοκρατικὸσ νεανίασ, τῆσ τοιαύτησ πόλει εὐκίωσ. Πάνυ μὲν οὐκ. Γίνεσται δὲ γὰρ (εἶπον) ἔτιωσ ὡδέπωσ· ἐπίτε πατὴρ ἀγαθοῦ ὦν νέοσ ἦοσ, ἐν πόλει οἰκῶντοσ οὐκ οὐκ πολιτθωμένη, φθίνοντοσ τὰσ τε πημάσ καὶ ἀρχάσ καὶ δίκασ, καὶ τῶν τοιαύτων πᾶσαν Φιλοπερατμοσύνην, καὶ ἐθέλοντοσ ἐλαττωθῆσ, ὡσπερ πράγματα μὴ ἔχειν. Πῆ δὴ (ἔφη) γίνοιτῆσ; Ὅταν (ὡς δ' ἐγὼ) πρῶτομ μὲν τῶν μητρώσ ἀκῆσ ἀχθομένησ ὅπῃ καὶ τῶν ἀρχόντων αὐτῆσ ὁ ἀνὴρ ὅστι, καὶ ἐλαττωμένησ ἀλλὰ ταῦτα ἐν ταῖσ ἄλλοισ γυναιξίν· ἐπιτῆσ ὁρώσησ μὴ σφόδρα περὶ χρήματα σπευδάζοντα, μηδὲ μαχόμενον καὶ λοιδορούμενον ἰδίω τε ἐν δικαστηρίοισ καὶ δημοσίω, ἀλλὰ ραθύμωσ πάντα τὰ τοιαῦτα φέροντα· καὶ ἑαυτῶν μὲν τῶν νομῶν περὶ ἀρετῆσ καὶ μὴτε ἀναιδέσ· ἐξ ἀπάντων τῶν ἀχθομένων τε καὶ λυγρόσ ὡσ ἀνανδρόσ τε αὐτῶν ὁ πατήρ καὶ λίαν ἀνεμόμωσ, καὶ ἄλλα δὴ, ὅσα καὶ οἷα φιλοσοφῶν

ingenue eruditus: erga liberos autem erit mitis: erga principes quidem obediens maxime, sed & principatus & honorum avidior, oportere existimans non arte dicendi, vel alia quavis simili facultate, sed rebus bellicis, civilibusque excellere & cæteris præesse, cum sit gymnasticæ & venationis admodum studiosus. Est certe, inquit, mos hic illius reipublicæ. Nonne & pecunias iste in juventute contemnet? quo vero senescet magis, eo magis pecunias diliget, ex eo quod avaræ naturæ sit particeps, neque sit integer ad virtutem, quia optimo custode careat? Quonam inquit Adimantus. Ratione inquam musicæ commixta, quæ sola cum adest, per omnem vitam virtutem in eo qui habet præservat. Præclare loqueris, inquit. Est utique talis adolescens ambitiosi imperii cupidus, tali similis civitati. Profus. Efficitur autem hic talis in hunc modum: interdum videlicet cum juvenis aliquis filius est patris boni in civitate non bene gubernata honores, principatus, & judicia fugientis, & reliquam hujusmodi negotiorum curam, libenterque se subjicientis, ut labores vitet. Quonam pacto efficitur? Quando scilicet matrem audit ægre ferentem, quod maritus magistratibus minime fungatur, & idcirco inter alias mulieres sese contemptam haberi: tum indignantem quoties virum aspicit pecuniis cumulandis minime studere, neque pro illis vel privatim vel in judiciis & publice contendentem sollicitumque: sed ad hæc omnia negligentior, talemque ut secum ipse vivat ut plurimum, uxorem vero nec admodum honorantem nec dehonestantem. Ex quibus sæpe filio mater prædicet ignavum esse patrem nimisque remissum, & alia, quæcunque de talibus

αἱ γυναῖκες ὡς τῶν τοιούτων ὑμνεῖν. Καὶ μάλ', ἔφη ὁ Ἀδείμαντος, πολλά τε καὶ ὅμοια ἑαυταῖς. Οἶδα ἔν (ὡς δ' ἔγω) ὅτι καὶ οἱ οἰκέτ' τῶν τοιούτων ὄντοτε λάθρα ὡς τὰς υἱεὶς τοιαῦτα λέβησι, οἱ δοκῶντες θῦνοι εἶναι· καὶ εἰάν πνα ἴδωσιν ἢ ὀφείλοντ' χρήματα, ᾧ μὴ ἐπεξέρχεται ὁ πατήρ, ἢ τι ἄλλο ἀδικουῦτα, δικελευθούσασιν ὅπως, ἐπιφάν' ἀνὴρ γένῃ), πιμώρησετ' πάντας τὰς τοιούτους, καὶ ἀνὴρ μᾶλλον ἔσαι ἔσται πατρός· καὶ ἐξῴων ἕτερα τοιαῦτα ἀκβεῖ· καὶ ὄρα, τὰς μὲν τὰ αὐτῶν περὶ τὴν πόλιν, ἐπιβίβας τε καλαμῶνας καὶ ἐν σμικρῷ λόβῳ ὄντας· τὰς δὲ μὴ τὰ αὐτῶν, πιμώρησας τε καὶ ἐπιμωμῶνας· τότε δὴ ὁ νέος πάντα τὰ τοιαῦτα ἀκβῶν τε καὶ ὄρων, καὶ αὐτὰς τοῦ πατρὸς λόβας ἀκβῶν τε, καὶ ὄρωντα ὀπιπινηδέυμαλα αὐτῶν ἐβγῶθεν ὡς τὰ τῶν ἄλλων, ἐλκόμῃνος ὑπὲρ ἀμφοτέρων τούτων, ἔσται μὲν πατρός, αὐτῶν τὸ λογιστικὸν ἐν τῇ ψυχῇ ἀρδοντός τε καὶ αὐξήσιος, τῶν δὲ ἄλλων τό, τε ἐπιθυμητικὸν καὶ τὸ θυμοειδές, ἀλλὰ τὸ μὴ κακῶ ἀνδρὸς εἶναι τιὸ φύσιν, ὀμιλίας δὲ ταῖς τῶν ἄλλων κακῶς κεχρηῶσθαι, εἰς τὸ μέσον ἐλκόμῃνος ὑπὲρ ἀμφοτέρων τούτων, ἦλθε, καὶ τῶν αὐτῶν ἀρχὴν παρέδωκε τῶν μέσων τε καὶ φιλονείκῳ καὶ θυμοειδεῖ· καὶ ἐγένετο ὑψηλόφρων τε καὶ φιλόμῃμος ἀνὴρ. Κομιδῆ μοι (ἔφη) δοκεῖς τῶν τούτων γενέσθαι διεληλυθένα. Ἐχρῶν ἄρα (ἦν δ' ἔγω) τῶν τε δούτερον πολιτείαν καὶ τῶν δούτερον ἀνδρα. Ἐχρῶν, ἔφη. Οὐκ ἔν μὲν τούτο, τὸ τῶν Αἰαχύλας λέγων μὲν, — ἄλλον ἄλλη ὡς πόλιν τελαμῃμόν· Μαῖλλον δὲ, κατὰ τιὸν ὑπόθεσιν, ὡς πόλιν; Πάνυ μὲν οὐ, ἔφη. Εἴη δὲ γ' ἀν, ὡς ἐγῶ μῃ, ὀλιγαρχία, ἢ μὲν τῶν τοιαύτων πολιτείαν. Λέγεις δὲ (ἦ δ' ὅς) τῶν ποίαν καλῶσασιν, ὀλιγαρχίαν;

I. Λογιστικὸν ἐν τῇ ψυχῇ] Alteram potius lectionem, λογικὸν sequi

χίαν;

talibus garrere mulieres consueverunt. Multa profecto, inquit *Adimantus*, talia quæ illarum ingenii sunt accomodata. Neque te latet quod & servi, & domestici, præsertim qui maxime videntur esse benevoli, talia quædam auribus puerorum sæpe infusurrant. Et si quem viderint, vel pecunias patri debentem, quem ipse nequaquam in jus vocet, vel in alio quodam injuria afficientem, edicunt puero, siquando vir evadat, omnes istiusmodi ulciscatur, virque magis sit quam pater extiterit. Idem ille filius domo egressus alia horum similia multa audit: videtque homines scilicet qui in civitate suarum rerum fatagunt, stolidos vocari ac parvi pendi: horum vero dissimiles honorari laudarique. Cum hæc adolescentulus audit, videtque, rursusque patris sermones audit, & studia videt proxime præter studia cæterorum, ab utrisque attractus, a patre quidem rationalis ejus vis fovetur & augetur, ab aliis autem concupiscendi & irascendi natura. Quapropter cum non malo sit ingenio natus, mala tamen cæterorum consuetudine usus, & in medium ab his tractus, mediæ se cuidam potentiæ contentiosæ iracundæque subjicit, fitque vir elato animo, gloriæque cupidior. Naturam hujus sufficienter enarrasse mihi videris. Habemus itaque secundam rempublicam virumque secundum. Habemus profecto. An non post hæc *Æschyli* illud dicimus. *Alterum hominem alteri civitati convenientem?* Imo vero secundum superiorem illam suppositionem, alteram civitatem alteri congruam? Ita profus. Quæ vero hujuscemodi rempublicam sequitur, paucorum, ut arbitrator, potentia est. Quam potissimum reipublicæ videtur *Ficinus* qui interpretatur, *Rationalem vim.*

χίαν; Τίω δὲ πικρῶν (ἦν δ' ἐγώ) πολιτείαν,
 ἐν ἧ ἢ οἱ μὲν πλείοσι ἄρχοι, πένησι δὲ ἔμμετερον
 ἀρχῆς. Μανθάνω, ἦ δ' ὅς. Οὐκ ἔν ὡς μελαβαίνει πρῶ-
 τον ἐν τῇ πικρῶν εἰς τίω ὀλιγαρχίαν, ῥητέον;
 Ναί. Καὶ μίω (ἦν δ' ἐγώ) καὶ τυφλῶ γε δῆλον ὡς
 μελαβαίνει. Πῶς; Τὸ ταμείον (ἡ δ' ἐγώ) ἐκείνο
 ἐξέτω χρυσίε πληρέμερον δὲ πολλοὺς τίω τοιαύτω
 πολιτείαν πρῶτον μὲν γὰρ δαπάνας αὐτοῖς ἐξθλείσκουσι,
 καὶ τὰς νόμους ἐπὶ τῷτο παρῆσαν, ἀπφθίντες
 αὐτοὶ τε καὶ γυναῖκες αὐτῶν. Εἰκός, ἔφη. Ἐπφτά γε
 (οἶμαι) ἄλλος ἄλλον ὄραν, καὶ εἰς ζῆλον ἰάν, τὸ
 πῆθος τοιῷτον αὐτῶν ἀπφράσαντο. Εἰκός. Τοιῷ-
 τῷθεν τοίνω (εἶπον) προῖόντες εἰς τὸ παρῆσαν τῷ
 χρηματίζεσθαι, ὅσα ἂν τῷτο πικρῶν ἡγῶνται, το-
 σῶτω ἀρετῶ ἀπμοτέραν ἢ ἐχέτω πλείτε ἀρετῆ
 δέσσηκεν, ὡσαρ ἐν πλάσθη ζυγῷ κειμένε, ἐκατέ-
 ρε αἰεὶ εἰς τῆναντίον ῥέποντο; Καὶ μάλ', ἔφη. Τι-
 μωμῶν δὲ πλείτε ἐν πόλει καὶ τῷ πλείον, ἀπμο-
 τέρα ἀρετῆ τε καὶ οἱ ἀγαθοί. Δῆλον. Ἀσκέεται δὲ
 τὸ αἰεὶ πικρῶμενον, ἀμελεῖται δὲ τὸ ἀπμαζόμενον.
 Οὔτως. Ἀντὶ δὲ Φιλονείκων καὶ Φιλοτίμων ἀνδρῶν,
 Φιλοχρηματιστῶν καὶ Φιλοχρήματοι τελουτῶντες ἐγέ-
 νοντο καὶ τῷ μὲν πλείον ἐπαινοῦσι τε καὶ θαυμάζουσι, καὶ
 εἰς τὰς ἀρχὰς ἄγουσι, τῷ δὲ πένητα ἀμαζουσι. Πάνω
 γε. Οὐκ ἔν τότε δὲ νόμους τίθενται ὅρον πολιτείας ὀλι-
 γαρχικῆς, ταξάμενοι πῆθος χρημάτων; ἔμ μὲν
 μάλλον, ὀλιγαρχία πλέον ἔμ δ' ἡπτον ἔλαττον; προ-
 ειπόντες ἀρχῶν μὴ μετέχειν ὦ ἂν μὴ ἡ ἔσσια εἰς τὸ
 ταχθῆν τίμημα. ταῦτα ἢ ἢ βία μετ' ὅπλων ἀφ-
 πράθησθαι, ἢ καὶ παρῆσαν τῷτο Φοβήσαντες καλεσθῆσαντο
 τίω τοιαύτω πολιτείαν ἢ ἐχέ οὔτως; Οὔτω μὲν
 οὔν. Ἡ μὲν δὲ καλῶσαίς, ὡς ἔπος εἶπεῖν, αὐτῆ.

Ναί,

institutionem paucorum vocas potentiam? Eam in qua magistratus a census æstimatione civibus tribuuntur, & in qua divites dominantur, pauperibus vero nulla reipublicæ est communio. Intelligo equidem. Nonne dicendum, quo pacto a gubernatione ambitiosa in hanc transgressio fit? Dicendum certe. Vel cæco id quidem perspicuum est, quo pacto transgressio fiat. Quonam pacto? Ærarium illud cujusque auro plenum, talem perdit rempublicam. Nam primum quidem novos sumptus reperiunt, & ad leges deducunt, quibus neque ipsi neque mulieres ipsorum obtemperant. Consentaneum id quidem. Deinde alter alterius exemplo & æmulatione perciti multi tandem tales evadunt. Verisimile. Hinc igitur effusius ad pecunias cumulandas delapsi, quanto pretiosius æstimant, tanto virtutem existimant viliorem. An non ita virtus a divitiis discrepat, quasi utraque in lance stateræ sint posita, semperque in contrariam partem declinent? Ita prorsus. Quando igitur in civitate divitiæ ac divites honorantur, virtus probique viri despiciuntur. Constat. Quod in honore semper est colitur, quod vero nullo in honore censetur, negligitur: Sic est. Ita ex victoriæ honorisque cupidis, quæstus & pecuniarum avidi tandem efficiuntur. Et divites quidem viros laudant, & admirantur & magistratus evehunt, pauperes vero despiciunt. Omnino sic accidit. An non & lege statuunt principatus fines, dum statuunt ubi major est pecuniarum copia, ibi talem principatum esse majorem: ubi minor, contra minorem: prohibentque aliquem imperare, qui non ad certum aliquem censum pervenerit? Hæc autem aut vi armisque efficiunt: aut postquam metum incusserint, talem constituerunt rempublicam. Nonne ita? Ita prorsus. Constitutio quidem ut ita dicam hæc est.

Est

Ναί· ἔφη· ἀλλὰ πῶς δὴ ὁ πρόπος τῆ πολιτείας; καὶ ποῖα ἔστιν ἃ ἔφαμεν αὐτῷ ἁμαρτήματα ἔχειν; Πρῶτον μὲν (ἔφην) τῆτο αὐτὸ, ὁ ὅρος αὐτῆς, οἷός ἔστιν ἄθρει γὰρ· εἰ νεῶν ἔτω πῶς ποιοῖτο κυβερνήτας ἀπὸ πημμάτων, τῶ δὲ πένητι, εἰ καὶ κυβερνητικώτερος εἴη, μὴ ἔπιτρέποι. Πονηρὰν (ἢ δ' ὅς) τῆ ναυλικίαν αὐτὸς ἠναυτίλλεαζ. Οὐκ ἔν καὶ αὐτὸ ἄλλο ἔπος ὄτεβν, ἢ πνὸς ἀρχῆς; Οἶμα ἔγωγε. Πλὴν πόλεως; (ἢν δ' ἔγω) ἢ καὶ πόλεως πέει; Πολύ γ', ἔφη, μάλιστα, ὅσα χαλεπωιάτη καὶ μεγίτη ἢ ἀρχή. Ἐν μὲ δὴ τῆτο τοσοῦτον ὀλιγαρχία ἂν ἔχοι ἁμαρτήματα. Φαίνε). Τί δέ; τόδε ἄρα π τῆτε ἔλαπιν; Τὸ ποῖον; Τὸ μὴ μίαν ἀλλὰ δύο ἀνάχλω εἶναι τὴν τοιαύτῃ πόλιν· τὴν μὲν, πενήτων τὴν δὲ, πλεσίων οἰκῆντας ἐν τῶ αὐτῶ, ἀεὶ ἐπιβελθόντας ἀλλήλοισ. Οὐδὲν μὰ Δί, ἔφη, ἔλαπιν. Ἀλλὰ μὴν ἔδὲ τόδε καλόν, τὸ ἀδιυάτης εἶναι πόλεμον πνὰ πολεμεῖν, ἀφ' τὸ ἀναγκάζεσθαι ἢ χρωμύες τῶ πλῆθει ὀπλισμένω, δεδίεναι μᾶλλον ἢ τῆς πολεμίας ἢ μὴ χρωμύες, ὡς ἀληθῶς ὀλιγαρχικὸς Φανῆναυ ἐν αὐτῶ τῶ μάχεαζ· καὶ ἅμα χρήματα μὴ ἐθέλειν εἰσφέρειν, ἄτε ὄντας φιλοχρημάτης. Οὐ καλόν. Τί δέ; ὁ πάλαι ἐλοιδρεῖμεν, τὸ πολυπραγμονεῖν, γεωργῆντας, καὶ χρημαλιζομένους καὶ πολεμεῖντας ἅμα τῆς αὐτῆς ἐν τῆ τοιαύτῃ πολιτεία, ἢ δοκεῖ ὀρθῶς ἔχην; Οὐδ' ὀπωσιῖν. Ὅρα δὴ, τῆτων πάντων τῆ κακῶν εἰ τόδε μέγιστον αὐτῆ πρῶτη παραδέχεται. Τὸ ποῖον; Τὸ ἐξεῖναι πάντα τὰ αὐτῆ ἀποδόαζ, καὶ ἄλλω κτήσασθαι τὰ τούτε, καὶ ἀποδόμενον οἰκεῖν ἐν τῆ πόλει.

I Ναυτίλλεαζ] Videtur de-
esse aliquid unde pendeat hic
infinitivus fortasse deest φαίλω
ἐν. Stephanus. Idem cum Pla-

tone sentit Aristoteles dicens.
εἰσι δὲ πνευ οἱ κατὰ γένος ὑπε-
ρέχοντες &c. Esse Nonnullos
(ait) in civitatibus qui cupit

μηδὲν

Est certe. Sed quisnam reipublicæ modus? & qualia sunt illa peccata quæ illa inesse dicebamus? Principio qualis sit præscriptus hic in ea terminus, aspice. Siquis in navis gubernatione, a census æstimatione gubernatores eligat, pauperem vero licet gubernandi peritiorum haudquaquam admittat, quid ex hoc sequuturum censes? Ut male navem ducant. An non eodem pacto in quovis alio principatu? Sic equidem arbitror. Sicne in omnibus præterquam in civitate præterea? Multo etiam magis, quoniam hæc gravissima est, & maxima gubernatio. Unum quidem hunc & tantum paucorum potentia defectum patitur. Apparet. Quid autem hoc? Nunquid levius? Quale istud? Quod necesse est non unam hanc esse rempublicam sed duas, unam quidem pauperum, divitum alteram, & homines intra mœnia eadem habitantes sibi invicem semper infidari. Certe non levius istud neque hoc pulchrum est, bellum gerere non posse: quia coguntur, sive populo utantur, armato, eum formidare magis quam hostes: sive non utantur, revera in ipso prælio, paucorum potentia studiosi videri: ac etiam pecunias in eum usum erogare detrectabunt, utpote homines avari, isthuc inquam an decorum est? Non certe. Nunquid recte fieri illud existimas, quod supra vituperavimus, ut in hujusmodi civitate iidem homines diversis simul officiis occupentur, terram colant, pecunias cumulent, militent? Nullo modo recte. Vide utique si horum malorum omnium hæc prima id gravissimum patitur. Quale id? Ut liceat cuiquam sua omnia, vendere, alteri vero illius omnia comparare: atque ei qui alienavit, habitare in civitate cum nulla civitatis pars

præsent Ceteris claritate generis, ob inæqualitatem hanc, nullo modo iisdem honoribus præmiisque contenti sunt, quibus reliqui illis nobilitate dispa-

res, seditione & mutationis Reip. Causa sunt. Vide cap. 1. lib. v. Pol: ubi easdem Causas affert quas Noster.

μηδὲν ὄντα τῷ τῆς πόλεως μερῶν, μήτε χρη-
μασίην, μήτε δημιουργὸν μήτε ἰπέα, μήτε
ὀπλίτην, ἀλλὰ πένητα καὶ ἀπορον κεκλημένον.
Πρώτη, ἔφη. Οὐκοῦν ἀφαιρούμεθα γὰρ ἐν ταῖς
ὀλιγαρχεμίαις τὸ τοῦτον; ἔγὰρ ἂν οἱ μὲν, ὑπέρ-
πλοιοὶ ἦσαν, οἱ δὲ παντάπασιν πένητες. Ὅρθως.
Τότε δὲ ἔσθαι ἄρα ὅτε πλεῖστος ὢν ἀνήλυσεν ὁ τοῦ-
τος, μᾶλλον πὶ τότε ἢ ὄφελος τῇ πόλει εἰς ἀνὴν
δὴ ἐλέγχετο; ἢ ἐδόκει μὲν τὸ δευτέρου εἶναι, τῇ δὲ
ἀληθείᾳ, ἔτε ἄρα οὐτε ὑπερέτης ἢ αὐτῆς, ἀλλὰ τὴν
ἐπιμέλειαν ἀναλωτῆς; Οὕτως (ἔφη) ἐδόκει ἢ οὐδὲν
ἄλλο ἢ ἀναλωτῆς. Βλέψω οὖν (ἢ δ' ἐγὼ) Φῶντι
αὐτὸν, ὡς ἐν κλειῶ κηφίῳ ἐγγίνετο, σμικρὸν νόση-
μα, οὕτω καὶ τὸ τοῦτον ἐν οἰκίᾳ κηφίῳ ἐγγίνεσθαι,
νόσημα πλεως; Πάνυ μὲν οὕτω (ἔφη) ὡς Σώκρατες.
Οὐκοῦν ὡς Ἀδείμαντι, τὸ μὲν πλεῖστος κηφίῳ
πάντας, ἀκέντητος ὁ θεὸς πεποίηκε; τὸ δὲ περὶ
τῆς, οἷος μὲν αὐτῶν, ἀκέντητος, οἷος δὲ δεινὰ
κέντρα ἔχοντας; καὶ ἐκ μὲν τῶν ἀκέντητων, πλεῖστον
ὡς τὸ γῆρας τελευτῶσιν; ἐκ δὲ τῶν κεντητωμένων,
πάντες ὅσοι κέκλιον κακῶν. Ἀληθέστατα, ἔφη.
Δῆλον ἄρα (ἢ δ' ἐγὼ) ἐν πόλει ἔσθαι ἰδὴ πλε-
χῆς, ὅτι εἰσὶ περὶ τῶν τῶν τῶν τῶν ἀποκεκρυμ-
μένοι κλεπταί τε καὶ βαλαντιοτόμοι καὶ ἱερόσυλοι, καὶ
πάντων τῶν τοῦτων κακῶν δημιουργοί. Δῆλον, ἔφη.
Τί οὖν; ἐν ταῖς ὀλιγαρχεμίαις πόλεσι πλεῖστον
ἔσθαι ὄρατον; Ὀλίγως γὰρ, ἔφη, πάντας τὸς ἐκ-
τός τῶν δευτέρων. Μὴ οὖν οἰόμεθα (ἔφη ἐγὼ) καὶ
κακῶν πολλὰς ἐν αὐταῖς εἶναι κέντρα ἔχοντας,
ἐς ὅτι μελέαι καὶ βία κατέχουσιν αἱ δευτέραι; Οἰόμε-
θα μὲν οὖν, ἔφη. Ἄρ' οὖν ἔστι δὲ ἀπαιδευτοὶ καὶ κα-
κῶν προφίλων καὶ κατὰ τὴν πολιτείαν φήσομεν τὸς

existat neque nummularius, neque opifex, neque eques² neque armiger, sed pauper & egenus passim cognominetur. Prima hæc certe. Hoc profecto in civitatibus quæ paucorum subjiciuntur imperio, minime prohibetur, neque enim alii opulentiores essent quam decet, alii prorsus mendici. Recte loqueris. Hoc autem considera, nunquid quando dives hujusmodi erogabat, conducebatne magis civitati ad ea quæ paulo ante dicebamus: an videbatur quidem e principum numero esse, revera autem neque princeps, neque minister erat, sed suarum facultatum consumptor. Sic utique visum est. Erat autem nihil aliud quam consumptor. An vis dicamus, quemadmodum in favo fucus ortus examinis apum morbus est, ita & hominem hujusmodi domi natum, pestem reip. fore? Prorsus inquit, ô Socrates. Nonne volatiles fucos omnes sine aculeis deus fecit? hos autem terrestres, partim sine aculeis, partim diris armatos aculeis cernimus. Et ex his qui aculeos non habent, inopes tandem in senectute fiunt: aculeis autem instructi sunt hi qui vocantur malefici. Vera loqueris. Constat ergo in civitate, ubi mendicos vides, & fures inesse clam, & crumenarum sectores & facrilogos & horum omnium scelerum architecti. Constat certe. Nonne in civitatibus quæ reguntur à paucis, egenos inesse vides? Omnes ferme, exceptis principibus. An non igitur arbitramur, maleficos in ea esse multos aculeis ipsis armatos, quos diligentia ac vi principatus detinent? Arbitramur plane. Nonne ob pravam educationem, & disciplinæ defectum, & iniquam reip. dispositionem, homines ibi tales evadere asseremus? Asseremus. Talis utique erit civitas paucis subjecta principibus, totaque premetur malis, forte etiam pluribus.

ποιήσας αὐτοὺς ἐγγίνασθαι; Φήσομεν. Ἄλλ' οὖν δὴ
 τοιαύτη γέ τις ἂν εἴη ἡ ὀλιγαρχικὴ πόλις, καὶ το-
 σαῦτα κακὰ ἔχουσα ἴσως ἢ καὶ πλείω. Σχεδὸν τι,
 ἔφη. Ἀπειργάσθω δὴ ἡμῖν καὶ αὕτη (ὡς δ' ἐγὼ)
 ἡ πολιτεία, ὡς ὀλιγαρχίαν καλεῖσιν, ἐκ πημιμάτων
 ἔχουσα τὸς ἄρχοντας τῆς ταύτης ὅμοιον μὲν ταῦτα
 σκοπῶμεν, ὡς τε γίγνεται, οἷός τε, γενόμενος, ὅτι.
 Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Ἄρ' ἔν ᾧδε μάλιστα εἰς ὀλι-
 γαρχικὸν ἐκ τῆς πμοκρατικῆς ἐκείνης μεταβάλλει; Πῶς;
 Ὅταν αὐτῷ παῖς γενόμενος, τὸ μὲν πρῶτον ζηλοῖ
 τε τὸ πατέρα, καὶ τὰ ἐκείνου ἰχνη διώκει, ἔπειτα αὐ-
 τὸν ἴδῃ ἐξαίφνης πλάσαντα, ὡς φησὶς ἔρματι,
 φησὶς τῇ πόλει, καὶ ἐκχέαντα τὰ τε αὐτῷ καὶ ἑαυτὸν,
 ἢ φρατηγίσαντα, ἢ πῦν ἄλλῃ μεγάλῃ δαχίῳ ἄρ-
 ξαντα· εἶτα εἰς δικαστήριον ἐμπεσόντα, βλαπτό-
 μενον ὑπὸ συκοφαντῶν, ἢ ἀποθανόντα, ἢ ἐκπεσόν-
 τα, ἢ ἀτιμαθέντα, καὶ τιμὴν ἔσσαν ἅπασαν ἀποβα-
 λόντα. Εἰκός γ', ἔφη. Ἰδὼν δὲ γε, ὦ φίλε, ταῦ-
 τα, καὶ παθὼν, καὶ ἀπλῆσας τὰ ὄντα, δέισας, οἴ-
 ματι, βίβης ὅπτι κεφαλῶν ὡθεὶ ἐκ τῆς θρόνης τῆς ἐαυτοῦ
 ψυχῆ φιλοτιμίαν τε καὶ τὸ θυμοειδὲς ἐκείνο· καὶ ταπει-
 νωθείς ὑπὸ πείνας, φησὶς λημματισμὸν τραπόμενος,
 γλίχρωσ καὶ κατὰ μικρὸν φειδόμενος, καὶ ἐργαζόμενος,
 λημματὰ συλλέγων· ἄρ' οὐκ οἶδ' ἂν τοῖσδε τότε εἰς
 μὲν τὸ θρόνον ἐκείνον τὸ ὀπιθυμητικὸν τε καὶ φιλοχρή-
 ματον ἐγκαθίζων, καὶ μέγαν βασιλέα ποιεῖν ἐν ἑαυ-
 τῷ, πάρας τε καὶ φρεσὶ καὶ ἀκνάκας πρὸς ζωνυῶ-
 τας; Ἐγὼ γε, ἔφη. Τὸ δὲ γε (οἴματι) λογιστικὸν τε
 καὶ θυμοειδὲς χαμαὶ ἔθεν καὶ ἔθεν πρὸς καθαρίσας ὑπὲρ
 ἐκείνων καὶ καταδουλωσάμενος, τὸ μὲν εἶδεν ἄλλο ἔα
 λογίζεσθαι οὐδέ σκοπεῖν ἄλλ' ἢ ὅπῃθεν ἐξ ἐλαπί-
 των λημμάτων πλείω ἔσται, τὸ δὲ αὐτὸ θυμαζέων τε

Sic ferme. Constituta jam nobis sit ea resp. quam paucorum potentiam vocant, à census æstimatione principes eligentem: post hæc autem investigemus quo pacto vir aliquis similis istius efficiatur, & postquam similis est effectus, qualis sit. Sic prorsus. Nonne hac ratione maxime ex ambitioso in paucorum imperii cupidum transit? Qua? Quando ibi adolescens aliquis primo quidem patrem imitatur suum, ejusque vestigia sequitur: deinde ipsum aspicit, ut qui in civitatem tanquam in scopulum offenderit, subito ex culmine dignitatis prolapsum seipsum suaque omnia dispergentem, sive post imperatoris & ducis, sive alterius magistratus maximi dignitatem, in judicium ab insidiatoribus tractum, à calumniatoribus circumventum, oppressum, ejectum, honoribus & patrimonio spoliatum. Consentaneum quidem. Ille, ô amice, hæc intuitus atque perpeffus, amisso patrimonio, propter formidinem, confestim ex animi throno ambitionem illam & audaciam dejicit, & humilior propter paupertatem factus sese ad quæstum convertit, & angusto admodum animo aride nimium, & parce vivens, seque in obeundo negotio vexans pecunias congregat. An non hujuscemodi hominem tunc existimas in ea animi sede avaritiam & lucri cupiditatem locare? atque in se magnum aliquem regem fingere? ornamentisque regiis exornare, coronis, balteis, fibulis, fimbriis, ense Persico? Equidem. Atque hic quidem rationalem vim, & animositatis ardorem humi hinc inde depositum fervire huic cogit, & nihil aliud inquirere, & considerare permittit, quam unde ex paucioribus pecuniis plurimæ congregentur: hanc autem nihil aliud

καὶ τιμᾶν μηδὲν ἄλλο ἢ πλεῖτόν τε καὶ πλεονέξας, καὶ
 φιλοτιμείσθαι μηδ' ἐφ' ἐνὶ ἄλλῳ ἢ ἐπὶ χρημάτων
 κλήσει, καὶ εἴαν τι ἄλλῳ εἰς τῆτο φέρῃ. Οὐκ ἔστ'
 ἄλλη, ἔφη, μεταβολὴ ἔτω ταχεῖά τε καὶ ἰσχυρά ἐκ
 φιλοτίμου νέου εἰς φιλοχρήματον. Ἄρ' οὖν ἕτος (ὡς
 δ' ἐγὼ) ὀλιγαρχικός ἐστιν; Ἡ γὰρ μεταβολὴ αὐτῆς
 ἐξ ὁμοίου ἀνδρός ἐστὶ τῆ πολιτείας, ἐξ ἧς ἡ ὀλιγαρ-
 χία μετέστη. Σκοπῶμεν δὴ εἰ ὁμοίος ἀν εἴη. Σκο-
 πῶμεν. Οὐκοῦν φρῶτον μὲν τὰς χρεῖματάς περὶ
 πλείους ποιείσθαι ὁμοίος ἀν εἴη; Πῶς δ' ἔ; Καὶ
 μὴ τὰς γε φειδωλὸς εἶναι καὶ ἐργασθῆς, τὰς ἀναγκαίας
 ἐπιθυμίας μόνον ἢ παρ' αὐτῶν ἄποπιμπλάς, τὰς ἢ
 ἄλλα ἀναλώματα μὴ ὡς ἀδεχόμενος, ἀλλὰ
 δουλόμενος τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας, ὡς ματαίως.
 Πάνυ μὲν οὖν. Αὐχμηρός γέ τις (ὡς δ' ἐγὼ) ὢν,
 καὶ ἄπο πάντων φειδωλὸς ποιούμενος, θησαυροποιός ἀ-
 νήρ· ἔς δὴ καὶ ἐπαινεῖ τὸ πλῆθος ἢ ἔχ' ἕτος ἀν εἴη
 ὁ τῆ τοιαύτης πολιτείας ὁμοίος; Ἐμοιγ' οὖν (ἔφη)
 δοκεῖ χρεῖματά μου μάλιστα ἐν πᾶσι τῆ τε πόλει
 καὶ ὡς ἐπὶ τῶ τοῖστῳ. Οὐ γὰρ, οἶμαι, (ὡς δ' ἐγὼ)
 παιδεία ὁ τοῖστῳ προσέσχεκεν. Οὐ δοκῶ, ἔφη,
 οὐ γὰρ ἀν τυφλὸν ἠγεμόνα τῆ βίβις ἐτήσατο. Καὶ
 ἐπὶ μάλα θῦ (ὡς δ' ἐγὼ) τότε σιόπει κηφισώ-
 δεις ἐπιθυμίας ἐν αὐτῶ, ἀλλὰ τὴν ἀπαιδευσίαν,
 μὴ φῶμεν ἐγγίνασθαι, τὰς μὲν πωλικὰς, τὰς ἢ,
 κακέργους; κατεχόμενας βίβις ὑπὸ τῆ ἄλλης ἐπι-
 μελείας; Καὶ μάλ', ἔφη. Οἶδ' οὖν (εἶπον) οἱ
 ἄποβλήψας κατόψι αὐτῶν τὰς κακέργους; Ποῖ;
 ἔφη. Εἰς τὰς ἢ ὀρφανῶν ἐπιτροπείας, καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
 τοῖς τοῖστῳ ξυμβαίνει, ὥστε πολλῆς ἐξουσίας λαβέ-
 σθαι ἢ ἀδικεῖν. Ἀληθῆ. Ἄρ' οὖν ἔ τῆτο δῆλον,
 ὅτι ἐν τοῖς ἄλλοις ξυμβολαίοις ὁ τοῖστῳ ἐν οἷς θῦ
 δοκιμεῖ

liud mirari, & colere quam divitias atque divites, neque dignitatem ex re alia quam ex pecuniis quærere, & si quid aliud ad id conferat. Nulla certe alia mutatio est usque adeo velox & vehemens ex juvene ambizioso in pecuniæ cupidum. Nonne igitur hic paucorum imperii studiosus est? Mutatio quidem ipsius ex homine similis est illius Reipublicæ ex qua paucorum potentia exitit. Consideremus utique nnnquid similis sit. Consideremus. Principia in eo quod pecunias multi facit, similis erit. Quidni? Quinetiam & in eo quod parciore est, & operi intentior solasque necessarias cupiditates explet, cæteris vero sumptibus nequaquam indulget, sed alias appetitiones tanquam supervacuas cohibet. Magnopere. Aridior itaque & squalidior vivit, undique summa parsimonia rem familiarem augens, coacervando intentus thesauro, quos quidem homines vulgus probat: an non hic erit vir talis Reipublicæ similis? Mihi quidem videtur. Pecuniæ itaque maxime honorantur & ab omni civitate, & ab hoc. Neque enim hic, ut arbitror, disciplinæ applicuit animum. Non, ut opinor, neque enim cæcum sibi ducem præposuisset. Optime quidem. Hoc autem animadvertite. Nonne fucorum naturæ similes cupiditates ob disciplinæ defectum inesse dicimus, partim mendicas, partim maleficas, vi quidem ab alia diligentia detentas? Et maxime quidem. Scisne quo inspiciens, ipforum maleficia cernes? Quonam? Ad orphanorum tutelam, & si quid ipsis tale contingit, quo licentiam plurimam ad injuriam nanciscantur. Vera narras. An non id constat, quod in aliis commerciis vir talis, in quibus probus habetur, cum justus esse videatur, æ-

δοκμῆι, δοκῶν δίχμος εἶναι, ὅπτι κεί τινι ἑαυτῷ βίῳ
κατέχει ἄλλας κακὰς ἐπιθυμίας ἐνύστας, ἔπειθ' ὅτι
ἐκ ἁμεινον, ἔδ' ἡμέρω λόγῳ, ἀλλ' ἀνάγκη καὶ φόβῳ,
ὡς δὲ ἄλλης οὐσίας τρέμων; Καὶ πάνυ γ' ἔφη. Καὶ
νῆ Δία (ὡὸ δ' ἐγὼ) ὦ φίλε τοῖς πολλοῖς γε αὐτῶν
θύρησις, ὅταν δέη τὰ ἀλλότρια ἀναλίσκειν, τὰς
τῷ κηφειῶος ξυγγενεῖς ἐνύστας ἐπιθυμίας. Καὶ μά-
λα, (ἦ δ' ὅς) σφόδρα. Οὐκ ἄρα ἀν' εἶη ἀσασία-
τος ὁ τοῖστος ἐν ἑαυτῷ ἔδ' εἰς, ἀλλὰ διπλῆς τις
ἐπιθυμίας ἢ ἐπιθυμιῶν ὡς τὸ πολὺ κρατύστας ἀν-
ἔχει βελτίους χειρόνων. Ἔφην οὕτω. Διὰ ταῦτα
δὴ, οἶμαι, βύχρημονέτερος ἀν' πολλῶν ὁ τοῖστος εἶη
ὁμονοητικῆς ἢ καὶ ημεοσμένης τῆ ψυχῆς ἀληθῆς ζῆρη
πύρρω ποι ἐκφύρηι ἀν' αὐτόν. Δοκεῖ μοι. Καὶ μὴν
ἀνταγωνιστὴς γε ἰδία ἐν πόλει ὁ φειδῶλός φαῦλος, ἢ πινος
νίκης, ἢ ἄλλης φιλοτιμίας τῆ καλῶν. ζῆρηματὶ τε ἐκ
ἐθέλων βύδοξίας ἕνεκα καὶ τῆ τοῖστων ἀγῶνων ἀναλίσκειν,
δεδιῶς τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἀναλωπικὰς ἐγείρειν, καὶ
ξυμπαρχαλεῖν ἐπὶ ξυμμαχίαν τε καὶ φιλονηκίαν, ὀλί-
γοις πιν ἑαυτῷ πολεμῶν ὀλιγαρχικῶς, τὰ πολλὰ ἡ-
πᾶσθαι, καὶ πλετεῖ. Καὶ μάλα, ἔφη. Ἐπιουὸ (ὡὸ δ' ἐγὼ)
ἀπιτοῦ μὲν μὴ κατὰ τὴ ὀλιγαρχικῆν πόλιν ὁμοί-
οτατον τὴ φειδῶλόν τε καὶ ζῆρημαπτήν τε τάχθαι; Οὐ-
δαμῶς, ἔφη. Ἐ Δημοκρατίαν δὴ, ὡς εἶοικε, μὲν
τῷ τὸ σκεπτεῖον, πῖνα τε γίνεσθαι πρόπον, καὶ γενομῆν,
πῖοῖον πῖνα ἔχει ἵνα αὐτὸ τὸ ἔσθαι τοῖστων ἀνδρῶς πρόπον
γνόντες, ὡς ἀσασίωμεθ' αὐτόν εἰς κείσιν. Ὀμοίως

1 ἡμέρω λόγῳ] Post ἡμέρω
λόγῳ videri possit aliquid deesse:
sed puto subaudiendum partici-
pium κατέχων quod præcesserit
ἐπιτεκεῖ τινι ἑαυτῷ βίῳ κατέχει
ἄλλας κακὰς ἐπιθυμίας ἐνύστας.

Neque movere nos debet alte-
rum quod sequitur participium:
quum ita duo sæpe ponantur
participia, nulla interjecta co-
pula. Hic autem τρέμων ὡς
τῆς ἄλλης οὐσίας perinde est ac
ζῶν

quitate quadam vitæ cæteras cupiditates pravæ quæ in ipso sunt, cohibet: non idcirco obtemperans, quia non præstet, neque ratione mansuefaciens, sed necessitate ac metu circa reliquam substantiam contremiscens? Summopere. Enimvero, ô amice, in multis reperies, quando aliena oportuerit infumere, fuci perfimiles cupiditates. Maxime. Non igitur seditione intestina is carebit, neque unus quidam erit, sed duplex, habebitque in se cupiditates ut plurimum cupiditatum dominatrices, meliores scilicet deteriorum. Est ita. Quamobrem modestior hic aliis multis erit. Consentientis tamen compositæ mentis vera virtus longe hunc effugiet. Mihi quidem videtur. Quinetiam ad certamen erit tardior vir parcus, quoties privatim in civitate de victoria aliqua honesta & magnificentia erit certandum, cum pecunias erogare nolit decoris & contentionum hujusmodi gratia, metuens prodigas libidines suscitare, provocareque ad propugnandum contendendumque. Cum paucis eorum quæ circa se sunt, optimatum ritu pugnans, ut plurimum vinci patitur, & divitias auget. Summopere. Nunquid ultra diffidimus, ad civitatis ejus exemplum quæ gubernatur à paucis, hominem parcum atque avarum institutum esse? Nullo modo. Post hæc investigandum videtur, quo pacto popularis gubernatio constituitur, & quæ sit ejus conditio, ut eandem in tali homine conditionem cognoscentes, eum in iudicium deducamus. Ita sane iter nobis in-

fi dictum esset *ὅτι πείμων.*
Stephanus.

2 Δημοκρατίαν δὲ] Δημο-
κρατίας, quæ est πολιτίας ex-
cessus graphica & diserta de-

scriptio, causis & effectis ejus
Notatis, ut illius ἀπαξίας Ori-
go & effectus in Rep. intelli-
gantur: tum hominis Demo-
cratici Mores representantur.

ceptum

ρουῶ ἀν (ἔφη) ἡμῖν αὐτοῖς πορευοίμεθα. Οὐκοῦν
 (ὡς δ' ἐγὼ) μεταβάλλει μὲν τρόπον πινὰ τοῖσδε
 ἐξ ὀλιγαρχίας εἰς δημοκρατίαν, δι' ἀπλησίαν τοῦ
 πορευομένου ἀγαθοῦ, τῷ ὡς πλεσιώτατον δεῖν γί-
 νεσθαι. Πῶς δὴ; Ἄτε δὴ (οἶμαι) ἀρχόντες ἐν αὐ-
 τῇ οἱ ἀρχόντες ἀφ' τὸ πολλὰ κεκλήσθαι, οὐκ ἐθέ-
 λουσιν εἰργεῖν νόμῳ τῷ νέων ὅσοι ἀν ἀκόλαστοι γίγνων),
 μὴ ἐξείναι αὐτοῖς ἀναλίσκειν τε καὶ ἀπολλυῖναι τὰ αὐ-
 τῶν ἵνα ὠνέμενοι τὰ τῷ τοῖσδε καὶ εἰσδανείζουσιν, ἐπι πλε-
 σιώτεροι τε καὶ ἐπιμώτεροι γίγνων). Πανίος γε μάλλον.
 Οὐκ ἔστι δὴ ἄλλο ἢδε τῷτο ἐν πόλει, ὅτι πλεστον τιμῶν καὶ
 σφοδρῶν ἄμα ἰκανῶς κλέσθαι ἐν τοῖς πολίταις, ἀ-
 δυνάτον, ἀλλ' ἀνάγκη ἢ τῷ ἑτέρῳ ἀμελεῖν ἢ τῷ ἑτέρῳ.
 Ἐπεικῶς (ἔφη) δὴ ἄλλο. Παραμελήσιντες δὴ ἐν ταῖς
 ὀλιγαρχίαις, καὶ ἐφίεντες ἀκόλαστον, ἔκ ἀγενεῖς
 ἐπίστευον ἀνθρώπους, πένητας ἠνάγκασαν γενέσθαι. Μάλα
 γε. Ἐκείνῳ δὴ (οἶμαι) ἔστι ἐν τῇ πόλει κε-
 κεντρωμένοι τε καὶ ἐξωπλισμένοι, οἱ μὲν, ὀφείλοντες
 χρεῖα· οἱ δὲ, ἀπιοὶ γεγονότες· οἱ δὲ, ἀμφοτέρω, ἀ-
 μισθῆναι τε καὶ ὀπίσθωθεν τοῖς κτησαμένοις τὰ
 αὐτῶν καὶ τοῖς ἄλλοις, νεωτεριστῶν ἐργῶν. Ἐστὶ
 ταῦτα. Οἱ δὲ δὴ χρηματιστῶν ἐργῶν, οὐκ ἔστι
 δοκοῦντες τῶν ὄρων, τῷ δὲ λοιπῶν τὸν αἰεὶ ὑπέκον-
 τα ἐπίεντες δεγόμενοι καὶ πρῶτον, καὶ τῷ πατρὸς

ἢ ἐκείνῳ δὴ] Hisce fere
 verbis indicat *Aristoteles* quæ
 sint bona malaque propter
 quæ aut obtinenda aut fugi-
 enda, perturbatur quies &
 tranquillitas Reip. status: Illa
 esse inquit *Lucrum* & *Honorem*,
 & contraria his, *Dammum* at-
 que *ignominiam*. Probat po-
 sit eus aitque, multos inveniri

qui, ut removeant a se igno-
 miniam, & damnum a fortu-
 nis suis, permiscant omnia: No-
 vimus C. *Cæsarem* dixisse, se
 Civile bellum movisse ut igno-
 miniam a se depelleret. Quod
 quasi concedit *Marcus Cicero*
 cum Q. *Ligarium* defenderet.
 Vide lib. 1. *Sallustii* qui in Rem.
 conjuratos *Platonis* verbis de-

ἐκρήσθαι

ceptum similiter peragemus. Nonne hunc in modum a paucorum potentia in popularem gubernationem civitas permutatur, ex eo quod cives optimum esse proposuerunt, ut quam ditissimi sint? Quo pacto? Quia principes in ea propter divitias dominantur, prodigaliter & perniciosè dissolutorum juvenum lege prohibere negligunt, ut emptionibus & scenaribus eorum usurpantes bona, opulentiores etiam honoratiorisque evadant. Maxime omnium. Constat itaque impossibile esse in civitate divitias honorare simul, & temperantiam possidere, sed necessarium est ad alterius æstimationem alterum semper itorum negligi. Constat plane. Dum igitur in paucorum potentia juventutis educationem negligunt, permittuntque ad libidinem vivere, cogunt sæpenumero homines non ingenerosos ad paupertatem redigi. Maxime. Sedent, ut arbitror, isti civitate aculeis armati, partim alieno ære gravati, partim ignominia afflicti, partim utrisque malis oppressi, insidiantes illis quos sua noverunt possedisse, atque aliis, atque idcirco res novas quotidie moliuntur. Est ita. Homines autem avari, dum lucro incumbunt, hosque non animadvertere videntur, & reliquorum insuper ut quisque maxime cedit, maxime argento immisso vulnerantes, & patri natos scenusque plurimum reportantes, ita fu-

scribit.

2 Καὶ πρῶτοντες] Vel expungenda vel in κατὰ mutanda videtur particula καί: quum εὐμένεις ad accusativum præcedentem ἐπίκεινται ferri nullo modo possit. At si legamus καὶ ἢ λοιπῶν τὸν αἰεὶ ἐπίκεινται, εὐμένεις ἀργύριον. καὶ πρῶτοντες (vel πρῶτοντες) καὶ ἢ πατρὸς &c.

duo fuerint participia non interposita connexiva particula: qua de re dictum fuit in mea proxime præcedente Annotatione. Sensus autem erit, τὸν αἰεὶ ἐπίκεινται κατὰ πρῶτοντες vel πρῶτοντες, ἀλλὰ ἢ εὐμένεις ἀργύριον. Ita enim illud participium resolvendum esse arbitror. *Stephanns.*

ἐκρόνους τόκους πολλαπλασίους κομιζόμενοι, πολὺν
 τὴν κηφῆνα καὶ πλεονέκτησιν ἐμποιοῦσι τῇ πόλει. Πῶς γὰρ
 (ἔφη) ἢ πολὺν; Καὶ οὐτέ γ' ἐκείνη (ὡς δ' ἐγὼ)
 τὸ τοιοῦτον κακὸν ἐκκατόμηνον ἐθέλωσιν ἀποσβεννύουσα,
 εἰρηγίνας τὰ αὐτῶν ὅπῃ τις βούλεται τρέπειν, οὔτε
 τῆδε ἢ αὐτῶν κατ' ἕτερον νόμον τὰ τοιαῦτα λύεται.
 Κατὰ δὲ τίνα; Ὅς μετ' ἐκείνον ἐπὶ δευτέρως, καὶ ἀ-
 ναγκάζων δεξιῆς ἑπιμελεῖσθαι τὰς πολίτας· ἐάν
 γὰρ ἐπὶ τὰ αὐτῶν κινδύνῳ τὰ πολλὰ τις τῶν ἐκασίῳν
 συμβολαίων προστάτην συμβάλλειν, ζημαπίζον-
 το μὲν τὸν ἀνὴρα ἀνακιδῶς ἐν τῇ πόλει, ἐλάττω δ'
 ἐν αὐτῇ φύσει τοῦ τῶν κακῶν οἴων κινδύνου δὴ εἴπο-
 μην. Καὶ πολὺ γε, ἢ δ' ὅς. Νυνὶ δέ γε, ἔφην
 ἐγὼ, ἀφ' ὧν πάντα τὰ τοιαῦτα, τὰς μὲν δεξιόμηνους
 οὕτω ἀφαιρέσασιν ἐν τῇ πόλει οἱ ἄρχοντες· σφᾶς ἢ
 αὐτὰς καὶ τὰς αὐτῶν, ἀρ' ἢ περὶ τῶν μὲν τῶν νέων καὶ ἀπο-
 νους καὶ πρὸς τὰ τῶν σώματος καὶ πρὸς τὰ τῆς ψυχῆς,
 μαλακῶς ἢ καρτερεῖν πρὸς ἡδονὰς τε καὶ λύπας, καὶ
 δεξιῶς; Τί μὲν; Αὐτὰς δέ, πλεονέκτημα καὶ ζημαπίζον
 τῶν ἄλλων ἡμελικότας, καὶ οὐδὲν πλείον ἑπιμελείαν
 πεποιθημένους δεξιῆς, ἢ τὰς πένητας. Οὐ γὰρ οὖν.
 Οὕτω δὲ παρεσκυβασμένοι, ὅταν ὠδραβάλωσιν ἀλ-
 λήλοισι οἱ τε ἄρχοντες καὶ οἱ δεξιόμηνοι, ἢ ἐν ὁδῶν πο-
 ρείαις, ἢ ἐν ἄλλαις, πρὸς κοινωνίαις, ἢ κατ' ἐξουσίας,
 ἢ κατ' ἐξουσίας, ἢ ἐξυμπλοὶ γυγνόμενοι, ἢ ἐξυπραπιῶ-
 νται, ἢ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς κινδύνοις ἀλλήλους θεώμε-
 νοι, μηδαμῆ ταύτην καταφρονῶνται οἱ πένητες ἢ πρὸ
 τῶν πλεονέκτησιν ἀλλὰ πολλάκις ἰσχυρὸς ἀνὴρ, πένης, ἡλι-
 ωμόνος, ὠδραλαχθεὶς ἐν μάχῃ πλεονέκτησιν ἐσκατρε-
 φηκόπι, πολλὰς ἔχοντι σάρκας ἀλλοτείας, ἢ ἰδίῳ
 ἀσματος τε καὶ ἀπορίας μετὰ, ἀρ' οἶε αὐτὸν ἔχ

ἢ ἰδίῳ ἀσματος] Vel ἦν scribendum puto, vel retinendo
 ἡγεῖ-

cis egenisque hominibus civitatem replent. Maxime. Neque volunt tanti mali incendium ita extinguere, ut non permittant quenque res suas pro arbitrio agere. Neque ita rursus & secundum alteram legem talia quædam prohibentur. Secundum quam potissimum? Secundum eam quæ post illam proxime sequitur, cogitque cives virtutis curam suscipere. Siquis enim multa ex voluntariis commerciis suo periculo tractare jubeat, non utique adeo impudenter pecunias congregabunt, paucioraque in civitate mala nascentur taliaqualia diximus. Sic omnino. Nunc autem his de causis principes subditos sic in civitate disponunt: seipsos vero, & suos, & juniores, delicatos, & molles, & socordes reddunt, nullum aut animi, aut corporis laborem tolerant, voluptatibusque & doloribus succumbentes. Profus. Et ipsi quidem tales evadunt, ut nihil aliud præter quæstum æstiment, neque majorem virtutis curam habeant quam mendici. Sic certe. Ita igitur instituti, quoties congregiuntur invicem principes ac subditi, sive in itineribus, sive in alio quopiam communi commercio, atque opere, aut circa spectacula ad exercitum, vel navigantes una, vel militantes, vel etiam in ipsis periculis sese invicem spectantes, nullo modo in his pauperes à divitibus despiciuntur, sed frequenter homo pauper, macer, cutimque sole duratus cum in acie ad opulentum collatus est, in umbra molliter enutritum, atque obeso corpore oneratum, eumque inspicit anhelantem & anxium, nonne censebit ignavia cæterorum, viros hujusmodi divites fieri?

ἰδὴ, illi præfigendam particulam ἰδὴ, & μυσῶν mutandum in
 μυσῶν. *Idem.*

alterque

ἠγαίονται κακία τῆ σφετέρῃ πλετεῖν τῶς τοιούτους
 καὶ ἄλλον ἄλλω ὡραυγέλλειν, ὅταν ἰδίᾳ ξυβίβων-
 ται, ὅτι ἄνδρες οἱ ἡμέτεροι πλεῖστοι εἰσὶν οὐδέν; Εὐ-
 οῖδα μὲν οὖν (ἔφη) ἔγωγε ὅτι οὕτω ποιῶσιν. Οὐ-
 κοιῦ ὡσὺρ σῶμα νοσῶδες μικρᾶς ῥοπῆς ἔξωθεν δεῖ-
 ται προσλαβέσθαι πρὸς τὸ κάμνειν, εἴποτε δὲ καὶ
 ἄνθρ ἢ ἔξω φασιάζει αὐτὸ αὐτῷ, οὕτω δὲ καὶ ἡ χτῆ-
 ταυτὰ ἐκείνῳ ἀφαικιδῆν πόλιν, ἀπὸ μικρᾶς προσ-
 φάσεως ἔξωθεν ἐπαγομένην, ἢ ἢ ἑτέρων ἐξ ὀλιγαρ-
 χικῆς πόλεως συμμαχίαν, ἢ ἢ ἑτέρων ἐκ δημο-
 κρατικῆς, νοσῆι τε καὶ αὐτὴ αὐτῇ μάχεται, εἴπο-
 τε ἢ καὶ ἄνθρ ἢ ἔξω φασιάζει; Καὶ σφόδρα γε. Δη-
 μοκρατία δὲ, οἶμα, γίνεται ὅταν οἱ πένητες νικί-
 σαντες, τῶς μὲν ἀποκλένωσι ἢ ἑτέρων, τῶς δὲ ἐκβά-
 λωσι· τοῖς δὲ λοιποῖς ἐξ ἴσου μετὰ δῶσι πολιτείας
 τε καὶ ἀρχῶν· καὶ ὡς τὸ πολὺ ἀποκλήρων αἱ ἀρχαὶ
 ἐν αὐτῇ γίνονται. Ἐπι γὰρ (ἔφη) αὐτῇ ἢ κατὰ
 φασίς δημοκρατίας, εἴαν τε καὶ δι' ὅπλων γένηται,
 εἴαν τε καὶ ἀφ' φόβου ὑπ' ἐξεληθόντων ἢ ἑτέρων. Ἦ τί-
 να δὲ οὖν (καὶ δ' ἐγὼ) ἔστι πρόπον οἰκῶσι; καὶ ποία
 τις ἢ τοιαύτη αὐτοῖς πολιτεία; δῆλον γὰρ ὅτι ὁ τοιού-
 τος ἄνθρ, δημοκρατικός τις ἀναφανήσεται. Δῆλον, ἔφη.
 Οὐκοῦν, πρῶτον μὲν δὲ ἐλευθεροί, καὶ ἐλευθερίας ἢ πόλιν
 μετῆ καὶ παρρησίας γίνεται· καὶ ἐξουσία ἐν αὐτῇ ποι-
 εῖν ὁ, πῆ τις βλάεται. Λέγεται γὰρ δὲ, ἔφη. Ὅπως δὲ γε
 ἐξουσία, δῆλον ὅτι ἰδίαν ἕκαστος ἀνὴρ κατὰ σκευὴν αὐ-
 τῆ βίβιν κατὰ σκευάζοιτο ἐν αὐτῇ, ἢ τις ἕκαστος ἀρέ-
 σκοι. Δῆλον. Πάντοδα ποῖ δὲ ἀν (οἶμα) ἐν ταύ-
 τη τῇ πολιτεία μάλιστα ἐβγίνωντο ἄνθρ ποι. Πῶς
 γὰρ οὐ; Κινδυνυθεῖ (καὶ δ' ἐγὼ) καλλίστη αὐτῇ ἢ
 πολιτειῶν εἶναι· ὡσὺρ ἰμάτιον ποικίλον, πᾶσιν ἀν-

3 τίνα δὲ οὖν] Hominis democratici morum descriptio.

alterumque alteri ubi privatim convenere, narraturum locupletes illos suos crassosque homines pretii nullius esse? Novi certe ita eos solere. Nonne igitur quemadmodum debile & valetudinarium corpus, vel minima mutatione extrinsecus injecta in morbos incidit, sæpe etiam nulla extrinsecus re nocente, ipsum intra se diffidet: ita & civitas malis iisdem affecta parva occasione, aliunde sibi, vel his ex optimatum, vel illis ex populari republica auxilium adjungentibus, ægrotat, & secum ipsa dissentit. Sæpe etiam absque externorum operum seditionibus agitur. Prorsus. Popularis utique gubernatio fit, ut arbitror, quando pauperes superantes, divites partim necant partim in exilium pellunt, reliquos autem æquis reipub. honoribus muneribusque afficiunt, atque ut plurimum in ea sorte magistratus obtingunt. Hujusmodi certe est popularis civitatis constitutio, sive armis fiat, seu metu discedentibus aliis. Quænam erit igitur horum civium vita? qualis gubernatio? Constat enim quod vir talis popularis aliquis apparebit. Perspicuum. An non primum quidem liberi erunt omnes, civitasque libertatis plena, summaque licentia pro libidine omnia omnes audebunt? Fertur equidem. Ubi autem licentia, ibi quisque arbitrato suo vitam instituet. Patet. Omniformes in hac civitate nascuntur homines. Valde. Videtur utique hæc omnium esse rerumpubl. pulcherrima: ut pallium variis depictum coloribus, speciosissimum esse videtur, ita civitas ista diversis ex moribus va-

θεσι πεποικιλμένον, οὕτω ἔαυτη πᾶσιν ἦθεσι πεποικιλμένη, καλλίστη ἂν φαίνοιτο. Τί μὲν; ἔφη. Καὶ ἴσως μὲν (ὡ δ' ἐγώ) ἔα ταύτῃ, ὥσπερ οἱ παῖδες τε καὶ αἱ γυναῖκες τὰ ποικίλα θεώμενοι, καλλίστῃ ἂν πολλοὶ κέινειαν. Καὶ μάλ', ἔφη. Καὶ ἔστι γε, ὦ μακάριε (ἦν δ' ἐγώ) ἐπιτήδειον ζητεῖν ἐν αὐτῇ πολιτείᾳ. Τί δὴ; Ὅτι πάντα γένη πολιτειῶν ἔχει, ἀλλ' οὐδ' ἕνα ἐξέσταν, ἔκαστον δὲ τῶν βελουμένων πόλιν κατασκυθάζειν (ὁ νῦν δὲ ἡμεῖς ἐποιεῖμεν) ἀναγκαῖον εἶναι, εἰς δημοκρατικῶν ἐλθόντι πόλιν, ὅς ἂν αὐτὸν εὖ εἴσοι τρόπος, τῆτον ἐκλέξασθαι, ὥσπερ εἰς παντοπόλιον ἀφικόμενῃ πολιτειῶν, ἢ ἐκλεξαμένων, οὕτω κατοικίσειν. Ἴσως γοῦν (ἔφη) ὁσα ἂν εἴποιτο ὡς παραδείγματα. Τὸ ἕν μὲν ἀνάγκῃ (εἰποι) εἶναι ἄρχειν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, μὴ δ' ἂν ἦς ἰκανὸς ἄρχειν, μὴ δ' αὖ ἄρχεσθαι, εἰάν μὴ βούλη· μὴ δ' πολεμεῖν, πολεμῆναι· μὴ δ' εἰρηνεύειν, ἢ ἄλλων ἀγόντων, εἰάν μὴ ἐπιθυμῆς εἰρήνης· μὴ δ' αὖ, εἰάν τι ἄρχειν νόμος σὲ ἀγκυλώη ἢ διακάζει, μὴ δὲν ἦτιον ἔα ἄρχειν, ἢ διακάζειν, εἰάν αὐτῶ σοι ἐπιτή· ἄρ' οὐ θεοπέσια ἢ ἡδέϊα ἢ τοιαύτη ἀφωγή ἐν τῶ παραυτίκα; Ἴσως, ἔφη, ἐν γε τῆτω. Τι δέ; ἢ ἀφωγῆς ἐπίων ἢ δικαιοσύνην, οὐ κομψή; ἢ οὐπω εἶδες ἐν τοιαύτῃ πολιτείᾳ, ἀνθρώπων καταψυφισθέντων θανάτου ἢ φυγῆς, οὐδὲν ἦτιον αὐτῶν μερόνων τε ἢ ἀναστροφόμενων ἐν μέσῳ; ἢ ὡς οὔτε φρονιζόντος οὔτε ὀργῶντος οὐδενός, ἀεινοφει ὁ καταψυφισθεὶς ὥσπερ ἦρας. Καὶ πολλὰς γ', ἔφη. Ἡ δὲ συγνώμη οὐ γενναία, ἢ οὐδ' ὀπωσιῶν ἢ μικρολογία

1 Ἐπίων ἢ δικ.] Praepositio | Hujus loci sensum minime ἀφωγῆς videtur deesse ante ἐπίων. | fecutus est Ficinus: qui vertit.

2 Σμικρολογία αὐτῆς.] Libenter | Indulgentia vero ipsius nimia. αὐτῆς. | ἢ sine ulla observatione negli-

ria, pulcherrima prorsus apparet: ac perinde ut pueri & mulieres varietate, distinctis opificiis & spectaculis delectantur, sic multi propter hanc varietatem, pulcherrimam arbitrantur. Et maxime quidem. Atqui facile est, ôbeate, in hac civitate rempub. quærere. Quamobrem? Quoniam omnia rerumpublic. genera propter licentiam habet, ac videtur necessarium, illum qui rempublic. instituere cupit, quod modo nos fecimus, popularem civitatem ingressum, eam reipubl. constitutionem quæ magis placeat sibi, deligere. quasi rerumpubl. nundinas adeuntem, atque ita eligentem, civitatis modum statuere. Forte exempla huic nequaquam deerunt. Quid vero? an non dulcis hæc prima fronte, atque divina videtur vita, ut neque cogaris in hac civitate magistratibus fungi, nec etiam si ad id sufficias, neque parere si nolis, neque bellum gerere aliis bellum gerentibus, neque pacem agere agentibus aliis, nisi id placeat? Vel etiam si qua te lex imperare vetet, & sententias ferre, nihilominus & imperes, & sententias feras in iudicio: modo tibi hoc visum fuerit? Forte sic primum videtur. Quid autem mansuetudo damnatorum quorundam? nonne decora? an nondum hac in civitate vidisti homines morte, vel exilio condemnatos, nihilominus urbem incolere, ac prodire in medium, & sæpe quasi nemo id videat, aut curet, instar heroum quorundam per urbem incedere? Vidi equidem multos. Indulgentia vero ipsius nimia, & siæ ulla observa-

gentia eorum que nos dicebamus. rem ipsam honestantes, quando civitatem constituebamus. Ego autem significari existimo, quod talis Venia illis detur, id non fieri certa quapiam de causa, omnibus rationum momentis subtiliter expensis, sed ex contemptu eorum quæ dicta fuerunt, &c. *Stephanus.*

αὐτῆς, ἀλλὰ χαζαφρόνησις ὧν ἡμεῖς ἐλέγμεν σεμ-
 νυόντες, ὅτε τὸ πάλιν ἀκίζομεν· ὡς εἰ μή τις ὑπερ-
 βελημεδέω φύσιν ἔχει, ἔπο' ἂν γένοιτο ἀνὴρ ἀγα-
 θός· εἰ μὴ παῖς ὧν βύθους παύροις ἐν χαλοῖς καὶ ἐπιτη-
 δόοι τὰ τοιαῦτα πάντα, ὡς μεγαλοπρεπῶς κατα-
 πατήσας ἅπαντα ταῦτα· οὐδὲ φρονίσις, ἐξ ὁποῖων
 ἂν τις ὅπιτη θυμάτων ἐπὶ τὰ πολιτικά ἴων πράτῃ,
 ἀλλὰ πῦα, ἐὰν Φῆ μόνον εὐνὴς εἶναι τὰ πλήθει.
 Πάνυ γ', ἔφη, γενναία. Ταῦτα δὴ (ἐφίω) ἔχει ἂν
 καὶ τέταν ἀλλὰ ἀδελφὰ δημοκρατία· καὶ εἴη ἂν, ὡς
 εἴκειν, ἠδέϊα πολιτεία, καὶ ἀναρχος καὶ ποικίλη, ἰσο-
 τητα πῶν ὁμοίως ἴσοις τε καὶ ἀνίστοις ἀγόμενα.
 Καὶ μάλ', ἔφη, γνώριμα λέγεις. Ἄθρει δὴ (ὡ δ'
 ἐγώ) τίς ὁ τοιοῦτος ἰδία· ἢ πρῶτον σκεπτόμενον, ὡς ὅτε
 τὸ πολιτείας ἐσκεψάμεθα, πῶν τρόπον γίνεσθαι; Ναί,
 ἔφη. Ἄρα οὖν ἔχ' ὡς τὸ Φειδῶλ' ἐκείνους καὶ ὀλιγαρ-
 χικὸν γένοιτ' ἂν, οἶμα, ἢ ὡς ὑπὸ τὰ πατεῖ τε-
 θραμῆνος ἐν τοῖς ἐκείνους ἦθροισιν; Τί γ' οὐ; Βία δὴ
 καὶ ἔτος ἀρχῶν τὸ ἐν αὐτῶ ἠδονῶν, ὅσαι ἀναλωτικαὶ
 μὲν, χρηματιστικαὶ δὲ μή· αἱ δὴ ὅσα ἀναγκασίαι κέ-
 κλιται. Δῆλον, ἔφη. Βέλει οὖν, (ὡ δ' ἐγώ) ἵνα
 μῆσκοπῶν ἀγαθώμεθα, πρῶτον οἰοσώμεθα τὰς
 τε ἀναγκασίας ὀπιθυμίας καὶ τὰς μή; Βέλομα, ἢ δ'
 ὅς. Οὐκ ἔν, ἄς τε ὅσα ἂν οἰοῖτ' εἶμεν ἀποτρέφαι,
 δικαίως ἀναγκασίαι καλοῦντο, καὶ ὅσαι ἀποτελέμενα
 ὠφελῶσιν ἡμᾶς; τέταν γ' ἀμφοτέρων ἐφίεσθαι ἡ-
 μῶν τῆ φύσιν ἀνάγκη· ἢ οὐ; Καὶ μάλα. Δικαίως
 δὴ τέτο ἐπ' αὐταῖς ἐροῦμεν τὸ ἀναγκασίον. Δικαίως.
 Τί δέ; ἄς γέ τις ἀπαλλάξειεν ἂν, εἰ μελετώη ἐκ

I Ἄρα οὖν ἔχ'] Post ἄρα vi- post ἦθροισιν: Neque enim fatis
 detur sistenda esse sententia, po- interrogacioni convenire vide-
 fita ibi interrogacionis nota, non tur verbum οἶμα. Idem.

tione, negligentia eorum quæ nos dicebamus, rem ipsam honestantes, quando civitatem constituebamus, quod videlicet nisi forte quis excellenti sit ingenio præditus, nunquam vir præclarus evadet, nisi a prima pueritia statim honestis sese exerceat ludis, & ejuscemodi omnia frequenter exerceat, tanquam quæ alto animo hæc pessundet omnia: ea inquam, negligentia nihil pensi habet, ex quibus studiis aliquis se ad civilia conferat, sed honorat, si quis duntaxat ametur a vulgo. Valde admodum generosa. Hæc utique habebit & horum similia, gubernatio popularis, eritque, ut apparet, dulcis respublica, & sine duce, ac varia, æqualitatem quandam similiter æqualibus inæqualibusque distribuens. Manifesta admodum narras. Contemplare quisnam vir talis privatim sit, an forte primo investigandum est quemadmodum in republica fecimus, quonam pacto talis efficiatur? Ita prorsus. Nonne ita maxime accidit, ut avari patris & paucorum potentiæ cupidi filius aliquis, sub parentis moribus nutriatur? Quidni? Hic vi voluptates suas coercet, quæcunque ad sumptus alliciunt, non ad lucrum, quæ quidem voluptates non necessariæ apellantur. Manifestum est. Num lubet, ne in ambiguitate versemur, ut in primis quidem quæ necessariæ sint cupiditates, quæ non necessariæ discernamus? Lubet equidem. Necessary quidem illæ merito vocarentur, quas amovere non possumus & quæ cum percipiuntur, nos juvant, has enim ambas quærere naturam nostram necessarium est. Nonne? Maxime. Jure igitur eas necessarias appellabimus. Jure. Annon recte eas necessarias esse negabimus, quæ re-

2 Βάλει οὖν] Cupiditatum ac-ribus certius judicium statui po-
curata descriptio, e qua de mo-|test.

νέει, καὶ πρὸς εἶδέν ἀγαθὸν εἶναι δρῶσιν, αἱ δὲ καὶ
 τοιαῦται πᾶσαι πάντας, εἰ μὴ ἀναγκάεις Φῶμιον
 εἶναι, ἅρ' ἔ καλῶς ἀν λέγειμι; Καλῶς μὲν οὐ.
 Προελάμεθα δὴ πὶ παράδειγμα ἐκατέρων, αἱ εἰσιν,
 ἵνα τύπω λάβωμι αὐτάς. Οὐκ ἔν τῃ. Ἄρ' οὐ
 ἔχ' ἢ ἔ φαγεῖν μέλει ὑγείας τε καὶ θυξείας καὶ αὐτῆ
 σίτη τε καὶ ὄψις, ἀναγκάεις ἀν εἶη; Οἶμαι. Ἡ μὲν
 γέ πῃ τῷ σίτη, καὶ ἀμφοτέρω ἀναγκάει· ἢ ἢ τε
 ὠφέλιμος, ἢ τε παδοσαι ζῶντα διωατή. Ναί. Ἡ δὲ
 ὄψις, εἴ πῃ πινά ὠφέλειαν πρὸς θυξείαν παρέχε).
 Πάνυ μὲν οὐ. Τί δέ; ἢ πέρα τέτων καὶ ἀλλοίων
 ἐδεσμάτων ἢ τέτων ὀπιθυμία, διωατή δὲ, κολα-
 ζομένη ἐκ νέων καὶ παιδομομή ἐκ τῶ πολλῶν ἀπαλ-
 λάττεισθαι, καὶ ἐλαβερά μὲ σώματι, βλαβερά δὲ ψυ-
 χῆ πρὸς τε φρόνησιν καὶ τὸ σωφρονεῖν, ἅρα γε ὀρθῶς
 σοκ ἀναγκάει ἀν καλοῖτο; Ὀρθῶτα μὲν οὐ.
 Οὐκοῦν καὶ ἀναλωτικὰς Φῶμιον εἶναι ταύτας, ἐκεί-
 νας δὲ, ζηματικὰς, ἀρα τὸ ζησίμους πρὸς τὰ
 ἔργα εἶναι; Τί μὲν; Οὐπω δὴ καὶ πρὸς ἀφροδισίων
 καὶ τῶ ἄλλων φήσομι. Οὐπω. Ἄρ' οὖν καὶ ὄν δὴ νυῖ
 κηφίω ἀνομάζομι, τέτον ἐλέγχομι τῶ ποίτων ἡ-
 δονῶν καὶ ὀπιθυμῶν γέμοντα, καὶ ἀρχόμενον ἑσπὶ τῶ
 ἀναγκάειων, φειδῶλον τε καὶ ὀλιγαρχικόν. Ἀλλὰ πὶ
 μὲν; Πάλιν τοίνυ (ἦν δ' ἐγὼ) λέγωμι ὡς ἐξ ὀλι-
 γαρχικῆ δημοκρατικὸς γίνε). φαίνε) δέ μοι τά γε

1 Πᾶσαι πάντας] In præced.
 Edit. male πάντας πάντας. No-
 lim autem ἀναγκάεις per erro-
 rem huc irrepsisse putet lector
 (quamvis ἀναγκάει bis scrip-
 tum sit in fine pag. præced.)
 quum itidem pag. 202. ἀναγκάει-
 ως ἐπιθυμίας, & ἀναγκάεις ἡδονῶν
 legimus. Quinetiam paulo

inferius τὰς δὲ μὴ ἀναγκάεις in-
 venies, Quæ loca juvabit con-
 ferre, quod eadem de re in om-
 nibus agitur. Stephanus.

2 Καὶ αὐτὸ σίτη] Rectius
 fortasse scriberetur καὶ αὐτὸ ἔ.
 Mirum autem videri possit, cur
 postquam dixisset ἢ ἔ φαγεῖν
 (ἐπιθυμίας) μέλει ὑγείας τε καὶ
 πολλά

moveri possunt, si quis assuecat a teneris, quæ cum adsunt, nihil afferunt boni, imo plerunque nocent? Præclare quidem. Accipiamus earum exemplar, ut quæ utræque sint, cognoscamus, & figura quadam eas inspiciamus. Sic oportet. Cupiditas utique comedendi, cibique, & obsonii usque ad salubritatem, & bonam corporis valetudinem, necessaria est. Arbitror. Certe cibi usus duplici de causa necessarius, & quia sine ipso vita non sufficit, & quia utilis. Ita est. Aliorum vero condimentorum, quatenus ad bonam corporis habitudinem confert. Prorsus. Sin autem nihil confert vel horum vel aliorum appetentia supervacua, tum etiam coerceri a teneris potest, obstat autem & corpori & menti ad prudentiam temperantiamque, merito non necessaria nominabitur. Merito. Has igitur sumptuosas cupiditates, illas vero quæstui deditas, quia conferant ad agendum, vocabimus. Quidni? Idemque de venereis aliisque dicemus. Idem. Profecto quem fucum paulo ante nominavimus hunc esse dicebamus qui talibus voluptatibus & cupiditatibus non necessariis est mancipatus: eum vero qui necessariis, parcum & paucorum potentiam cupidum. Proculdubio. Rursus dicamus quemadmodum ex paucorum potentiam cupido, popularis efficitur. Videtur autem

εὐεξίας, addat ἔ αὐτὸς (vel αὐτῷ) σίτην καὶ ὄψον. quum verbo φαγεῖν mentio includeretur, (ut ita dicam) ἔ σίτην καὶ ὄψον. aut saltem σίτην. Videndum igitur an intelligi debeat de iis qui etiam provisâ capiunt habere ea quæ ad victum pertinent. Sicuti dicebat ille, *sit mihi provisâ frugis copia*, sed addens, *in annum*

paulo post, autem ἀναγκαίως non dubitarem mutare in ἀναγκαίων, aut certe in ἀναγκαία. Sed melius est in ἀναγκαίων mutatum. cui vicinior est ἀναγκαίως, ut intelligatur, *Ex necessariorum numero.* Steph.

ἢ ἢ π' ἀφ' ἑλίου.] Scribendum ἢ π' ἀφ' ἑλίου, ἢ π' πυνθουλο subiecto.

πολλά ὧδε γίνεσθαι. Πῶς; Ὁ ζαννέος πεθεραμυθίος (ὡς νῦν δὴ ἐλέγχετο) ἀπαιδύτως τε καὶ Φειδωλῶς, γεύσει κηφύων μέλιτος, καὶ συγγνήσει αἴθωσι θεροῖ καὶ δῆμοις, παντοδαπὰς ἡδονὰς καὶ ποικίλας καὶ παντοίας ἐχέσας δυναμύοις σκευάζειν, ἐνταῦθά πε οἷε εἶναι ἀρχὴν αὐτῶ μεταβολῆς ὀλιγαρχικῆς ἢ ἐν ἑαυτῶ εἰς δημοκρατικῆν. Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη. Ἀρ' οὐκ, ὥσπερ ἡ πόλις μετέβαλε, βοηθησάσης τῶ ἐτέρῳ μέρει ξυμμαχίας ἔξωθεν, ὁμοίως ὁμοίως, ἔπειτα καὶ ὄνεαίας μετεβάλλει, βοηθῆντος αὐτῷ εἶδος ἔπιθυμιῶν ἔξωθεν τῶ ἐτέρῳ ἢ παρ' ἐκείνῳ, ξυγγενῆσι τε καὶ ὁμοίσι; Παντάσῃ μὲ οὖν. Καὶ ἐὰν μὲν γε, οἶμα, ἀντιδοθησῇ τις τῶ ἐν ἑαυτῶ ὀλιγαρχικῶ ξυμμαχίας, ἢ ποθεν ὡραὶ τῷ πατρός, ἢ καὶ τῶν ἄλλων οἰκείων, νουθετούντων τε καὶ καμίζόντων χάσις δὴ καὶ ἀνίψαισι καὶ μάχη ἐν αὐτῶ πρὸς αὐτὸν τότε γίνεσθαι. Τί μὲν; Καὶ ποτὲ μὲν, οἶμα, τὸ δημοκρατικὸν ὑπεχώρησε τῷ ὀλιγαρχικῶ καὶ πινεσ ἔπιθυμιῶν, αἱ μὲν διεφθάρησαν, αἱ δὲ καὶ ἐξέπεσον, αἰδέσπιος ἐγενεομύνης ἐν τῇ ἔνε ψυχῇ καὶ κατεκοσμήθη πάλιν. Γίνεσθαι ἔφη. Αὐτίς δὲ, οἶμα, ἔκπεσοσῶν ἔπιθυμιῶν ἄλλαξ ἔπιτρεφόμενοι ξυγγενῆσι, δι' ἀνεπισημοσύνην προφῆς πατρός πολλὰ τε καὶ ἰσχυρὰ ἐγένοντο. Φιλεῖ γοῦν, ἔφη, οὕτω γίνεσθαι. Οὐκ ἔν εἰλωσάν τε πρὸς τὰς αὐτὰς ὁμιλίαις, καὶ λάθεα συγγενόμενοι, πλήθος ἐνέτεκον. Τί μὲν; Τελυπῶσαι δὲ, οἶμα, κατέλαβον τὴν ἔνε τῆς

I Τῶ ἐν ἑαυτῶ] Ficinus legit recte ἐν αὐτῶ, retinendo autem ἐν ἑαυτῶ scribendum esset ξυμμαχία in dandi casu. Non parum ad intelligendum hunc locum, qui longe est elegantissimi

mus conferet quidam locus p. 172 ubi ἀρχὴν vocare videtur quod hic τὸ ὀλιγαρχικὸν ubi scribit καὶ τὴν ἐν αὐτῶ ἀρχὴν παρὶδῶκε τῶ μέσῳ τε καὶ φιλονεικῶ καὶ θυμοσθένει. Tali item loquen-

ψυχῆς

mihî hoc pacto, ut plurimum fieri. Quonam? Quando juvenis, ut modo diximus, nutritus ruditur, & aride nimium, fucorum mel gustat, adhæretque ardentibus vehementibusque animalibus, quæ possunt omniformes & varias voluptates undique comparare: hinc utique existima eam oriri mutationem, qua iste ex paucorum potentia quæ in eo est, transit in popularem. Necessarium est. Nunquid quemadmodum civitas mutabitur, dum extrinsecus præsidium alterutri partium præstaretur, a simili simile: ita adolescentis mutatur ingenium, dum rursus externarum cupiditatum species cognata & similis, alteri cupiditatum specie earum quæ in eo sunt, suffragatur? Prorsus quidem. Quod si quæ suppetiæ ingenio ejus, paucorum imperii studio, sive a patre, seu a domesticis aliis ferantur, admonentibus, increpantibusque, seditio, & reluctatio, & pugna in ipso ad seipsum tunc nascatur. Quidni? Et quandoque, ut arbitror popularis conditio paucorum statui cedit, & nonnullæ cupiditates partim intereunt, partim excidunt, pudore aliquo in animo juvenili exorto, unde rursus excolitur. Fit nonnunquam. Rursus præter eas quæ exciderunt cupiditates, aliæ coalescentes cognatæ propter inscitiam paternæ educationis multæ vehementesque fiunt. Sic certe fieri consuevit. Trahunt porro ad se familiaritates & consuetudines, ac dum clam serpunt, magnum excrescunt in numerum. Quid prohibet? Tandem juvenilis animi arcem occupant, præ-

quendi forma dicitur in libro sequenti circa finem *ὁμοίον δὲ μὴ αὐτῶν μάλιστα αὐτὸς ἐν αὐτῷ μάλιστα καὶ πλείστον ἐν τῇ ψυχῇ ἢ τὸ ἄλλο* & paulo post legi-

mus ἢ *τορανεμένη ψυχῇ. Steph.*
 2 *Ἐπιτρεφόμεναι*] Scribitur etiam *ἐπιτρεφόμεναι* vel *ὑποτρεφόμεναι* ut in quodam vet. quem hic sequi malim. *Idem.*

ψυχῆς ἀκρόπολιν, αἰσθόμενοι κενῶ μαθημάτων τε
 καὶ ἐπιτηδεύματων καλῶν καὶ λόγων ἀληθῶν· οἳ δὴ ἄριστοι
 Φρενοὶ τε καὶ Φύλακες ἐν ἀνδρῶν θεοφιλῶν εἰσὶ διανοίαις.
 Καὶ πολὺ γ', ἔφη. Ψευδεῖς δὴ καὶ ἀλαζόνες (οἶμαι) λό-
 γοι τε καὶ δόξαι ἀντ' ἐκείνων ἀναδραμόντες κατέχον τ'
 αὐτὸν τόπον ἔ τοιῆτις. Σφόδρα γ', ἔφη. Ἄρ' ἐν ἑσὶ πάλιν
 τε εἰς ἐκείνους τὰς Λατοφάγους ἐλθῶν, Φανερώς κα-
 τοικεῖ; καὶ εἰ παρ' οἰκείων τις βοήθεια τῷ Φειδῶλῳ
 αὐτῷ τ' ψυχῆς ἀφικνήσῃ, κλείσαντες οἱ ἀλαζόνες
 λόγοι ἐκείνοι τὰς ἑ βασιλικῆς τείχους ἐν αὐτῷ πύ-
 λαις, οὔτε αὐτῶ τ' ἑ ξυμμαχίαν παρεῖσιν ὡρέσειεις
 ὡρεσδυτέρων λόγους ἰδιωτῶν εἰσδέχοντ', αὐτοὶ τε κρα-
 τῆσι μαχόμενοι καὶ τ' ἑ μὴ αἰδῶ, ἡλιθιότιστα ὀνο-
 μάζοντες, ὡθέσιν ἑξω ἀτίμως Φυγάδα· σωφροσύνην
 ἑ ἀναδραμὴν καλῶν τε καὶ ὡρηπλακίζοντες, ἐκ-
 βάλλουσι μετεϊότητα ἑ καὶ κοσμίαν δαπάνην, ὡς
 ἀγροικίαν καὶ ἀνελευθερίαν οὔσαν πείθοντες, ὑποφρο-
 σισί μὲ πολλῶν καὶ ἀνωφελῶν ὄπτηθυμιῶν. Σφόδρα γε.
 Τῶτων δὲ γε πρὸς κειώσαντες καὶ καθήραντες τ' ἑ κα-
 τεχόμενοι τε ὑπ' αὐτῶν καὶ τελευτῶν ψυχὴν μεγά-
 λοις τέλεσι, τὸ μὲν τοῦτο ἡδὴ ὑβρίαν καὶ ἀναρχίαν καὶ
 ἀσωτίαν καὶ ἀναίδειαν λαμπρὰς μὲν πολλοῦ χροῦ κατα-
 γυνοσιν ἑτεφανωμένας, ἐσκωμάζοντες καὶ ὑποκειζό-
 μενοι ὑβρίν μὲ, παύδουσι καλοῦντες ἀναρχίαν ἑ,

1 Τὰς Λατοφάγους] Id est
 Homo qui talibus imbutus est
 moribus quales antea descripsit,
 remissam & negligentem agit
 vitam: De suo bono haudqua-
 quam sollicitus, & quasi sui ip-
 sius oblitus. Qui edunt *Lotum*
 dulcedine ejus capti, statim pa-
 triæ obliviscuntur, & vellent,
 ut *Ulyssis* focii apud *Lotophages*

semper manere. Λῶτων φαγῶν
 prov. de eo qui exterae gentis
 amans non meminit Patriæ.

2 Τῶ μὲ αἰδῶ] Accurata de-
 scriptio homuncionum illorum
 qui candida in nigra vertunt,
 & ipsa bona detorquent in ma-
 lum, quique dum vivunt ut vo-
 lunt, subfannant alios qui vi-
 vunt ut debent.

ἐλθου-

sentientes vacuam esse doctrinarum, honestorumque officiorum, & verarum insuper rationum. Qui sane optimi omnium custodes servatoresque in hominum piorum mentibus extant. Summopere. Falsæ vero, & superbæ petulantisque rationes & opiniones eorum in locum succedentes, eundem talis hominis locum obtinent. Maxime. Nonne iterum ad Lotophagos illos accedens, manifeste isthic habitat? Ac si ab amicis subsidium aliquod laboranti meliori animi ejus parti submittatur, superbæ petulantisque rationes claudentes regii in eo muri portas, neque subsidium ipsum admittunt, neque legatos privatorum fenum monitus excipiunt, sed ipsæ prælio superant: & pudorem quidem appellantes facultatem, in exilium turpiter expellunt: temperantiam vero ignaviam vocantes, convitiantesque ejiciunt: modestiam quoque in moribus, & in sumptibus moderationem, tanquam rusticitatem & illiberalitatem penitus detestantur & fugant, & ipsæ una cum multis futilibusque cupiditatibus invalescunt? Magnopere. Cum hæc depulerunt ex ejus animo quem occuparunt & purgarunt, magnis impensis jam initiato, post hæc petulentiam, licentiam, prodigalitatem, impudentiam, splendidas, ingenti caterva coronatas deducunt, extollentes applaudentesque: dum petulantiam quidem, ingenuam educationem: licentiam vero

— Nos virtutes ipsas invertimus.

— Probus Quis Nobiscum vivit, multum est demissus homo. Ille

Tardo, cognomen pinguis damus. Hic fugit Omnes

Insidias, nullique malo latus obdit apertum

Cum genus hoc inter vitæ versetur, ubi acris

Invidia, atque vigent ubi cri-

mina, pro bene sano

Ac non incauto, fictum astutumque vocamus.

Simplicior si quis,

Communi sensu plane caret inquamus.

Hor. Sat. 3. lib. 1. si quis tardior in deliberando, hunc stupidum vocamus, cum prudens in hoc magis dicendus foret. Cic.

Quæst. Acad. 4.

ἐλθθερίαν ἀσωτίαν ἢ, μεγαλοπρέπταν ἀναίδεφταν
 ἢ, ἀνδρίαν ἀξ' ἔχ' οὔτω πως (ἦν δ' ἐγὼ) νέος ὢν
 μεταβάλλει ἐκ τῶ ἀναγκαίους ἔπιθυμίας τρεφομένης,
 εἰς τὴν μὴ ἀναγκαίων καὶ ἀνωφελῶν ἡδονῶν ἐλευθέρω-
 σίν τε καὶ ἄνοιαν; Καὶ μάλιστά γ', ἦ δ' ὅς, ἐναρ-
 γῶς. Ζῆ δὴ οἶμαι, μὲν ταῦτα ὁ τοιοῦτος εἶδεν μάλ-
 λον εἰς ἀναγκαίους ἢ μὴ ἀναγκαίους ἡδονὰς ἀναλίσκων
 καὶ χρήματα καὶ πόρους καὶ ἀγαθὰς ἀλλ' εἰάν βύτυ-
 χῆς ἢ, καὶ μὴ πέρα ἐκβακχευθῆ, ἀλλὰ τι καὶ πρεσ-
 βύτερος γενόμενος τῷ πολλῷ θορύβῳ παρελθόντος,
 μέρη τε καταδέξῃ τὸ ἐκπεσόντων, καὶ τοῖς ἐπιφελ-
 θῶσι μὴ ὅλον ἑαυτὸν ἐκδῶ, εἰς ἴσον δὴ τι καταστή-
 σαι τὰς ἡδονὰς ἀγάγει, τῇ ᾧ ἀπιπίεση αἰεὶ, ὡς-
 περ λαχέση, τίω ἑαυτῷ χειρὶ σποδιδῶς, ἥως ἀν-
 πληρωθῆ καὶ αὐτῷ ἄλλη εὐδαιμονία ἀπιμάζων, ἀλλ'
 ἐξ ἴσου τρέφω. Πάνυ μὲν ἐν. Καὶ λόγον γ', ἡ
 δ' ἐγὼ, ἀληθῆ ἔρωσθεχόμενος εὐδαιμονίᾳ εἰς τὸ
 φρέειον, εἰάν τις λέγῃ ὡς αἱ μὲν εἰσι τὰ καλῶν τε καὶ
 ἀγαθῶν ἐπιθυμῶν ἡδοναὶ, αἱ δὲ, τὰ πονηρῶν καὶ τὰς
 μὲν χρὴ ἐπιτιθεῖν καὶ πιμαῖν, τὰς δὲ κολάζειν τε καὶ
 δελεάζειν. ἀλλ' ἐν πᾶσι τέτοις ἀνανθῆι τε, καὶ ὁ-
 μοίας φησὶν ἀπίσας εἶναι, καὶ πιμντέας ἐξ ἴσου.
 Σφόδρα γὰρ (ἔρη) οὔτω ἀγαθὸς τῶτο δρᾶ.
 Οὐκοῦν (ἦν δ' ἐγὼ) καὶ ἀγαθῆ τὸ καθ' ἡμέραν, ἔ-
 πο χειρὶσόμενος τῇ ἀπιπίεση ἐπιθυμία. τότε
 μὲν μεθύων καὶ καλαλούμενος, αὐτῷ δὲ ὑδροποτῶν καὶ

2 Σφόδρα γὰρ] Hinc suum Tigellium (ni fallor) sumpsit Horatius Sat. 2. & Priscum quoque ut arbitror, cuius inconstantiam iisdem fere verbis exposuit.

Pars hominum vitiiis gaudet constanter, & urget

Propositum: pars multa natat: modo recta capeffens.

Interdum pravis obnoxia. Saep notatus

Cum tribus annellis, modo lava Priscus inani

Vixit inaequalis clavum ut mutaret in horas:

καὶ-

& libertatem & prodigalitatem, magnificentiam: impudentiam fortitudinem vocant. An non ita quodammodo juvenis transit ex innutrita necessariorum cupiditatum affectione, in dissolutam licentiarum non necessariorum futiliumque voluptatum? Plane id constat, inquit ille. Vivit deinceps talis, ut arbitror, nihilo magis necessariorum quam supervacuarum voluptatum gratia, erogans pecunias, libores, exercitationes. Verum si ita fortunatus est, ut neque ultra modum debacchetur, sed senior factus, & ingenti voluptatum turba adveniente, non omnes, sed aliquas admittit, exclusis interim cæteris, nec ingressis illis totum se dat, sed ita vivit, ut æqualiter singulis impertiat se: ei quæ forte tum incidit, velut magistratui summo imperium sui committens dum exigua expleatur, & rursus alteri nulla neglecta, dum unamquamque æquabiliter apud se alat. Sic accidit. Hic quidem rationem veram non accipit, neque in custodiæ suæ arcem admittit, si quis dixerit voluptates partem esse bonarum honestarumque cupiditatum, partim, vero malarum, & illas exercendas esse & honorandas: has contra, moderandas & cohibendas. Verum omnibus his annuit, affirmatque similes omnes esse, & pariter honorandas. Profecto quisquis ita affectus est, id agit. Nonne ita in dies vivit, ut incidentibus præsentibusque semper cupiditatibusque obsequatur? dum videlicet alias ebrietati modulationibus-

*Ædibus ex magnis subito se
conderet, unde
Mundior exiret vix libertinus
honeste.
Jam mæchus Romæ, jam
mallet doctus Athenis
Vivere.*

— *Quanto constantior idem
In vitis tanto levius miser, ac
prior Ille
Qui jam contento jam laxo
sune laborat.
Hor. Sat. 7. lib. 2.*

que

και μαχανομόμος, τότε δ' αὖ γυμναζόμενος ἔστι δ'
 ὅτε δ' αὖ γυμναζόμενος ἔστι δ' ὅτε δ' αὖ φι-
 λосоφία ἀφαιρέσει πολλάκις ἢ πολιτεύσει· καὶ
 ἀναπιδῶν ὅ, π' ἂν τύχη λέγει τε καὶ πράττει· καὶ
 ποιεῖ πινὰς πολεμικὰς ζηλώσει, ταύτη φέρεται· ἢ χρη-
 ματικὰς, ὅπ' ἂν τῆσ' αὖ· καὶ οὐτέ τις τάξις οὔτε ἀ-
 γάμη ἔπειτα αὐτῷ τῷ βίῳ, ἀλλ' ἡδυνά τε δὴ καὶ
 ἐλευθέρων καὶ μακάριον καλῶν τ' βίον τῆστον, χρηστῶν
 αὐτῷ ἀφαιρέσει. Παντάπασι, ἢ δ' ὅς, διελί-
 λυθὰς βίον ἰσσημικῆ πινὸς ἀνδρός. Οἷμα δέ γε,
 ἦν δ' ἐγὼ, καὶ παντοδαπὸν τε πλείων ἡθῶν μερὸν, καὶ
 καλὸν τε καὶ ποικίλον ὡσὺρ ἐκείνῳ τ' πόλιν τῆστον
 τ' ἀνδρα εἶναι· ὅν πολλοὶ ἂν καὶ πολλὰ ζηλώσαν
 τ' βίαι, παραδείγματα πολιτεῶν τε καὶ τρόπων πλεί-
 ονα ἐν αὐτῷ ἔχοντα. Οὕτω γ', ἔφη, ἐπί. Τί οὖν;
 τετάχθω ἡμῖν καὶ δημοκρατία ὁ τοῖστος ἀνὴρ, ὡς
 δημοκρατικὸς ὀρθὸς ἂν ὡρεσασθαι βούλομαι. Γελά-
 θω, ἔφη. Ἡ καλλίστη δὴ (ὡς δ' ἐγὼ) πολιτεία
 τε καὶ ὁ κάλλιστος ἀνὴρ, λοιπὰ ἂν ἡμῖν εἴη διελθεῖν,
 τυραννίς τε καὶ τύραννος. Κομιδῆ γ', ἔφη. Φέρε δὴ,
 τίς τρόπος τυραννίδος, ὦ φίλε ἑταῖρε, γίνεσθαι;
 ὅπ' ἔτι γ' ἐκ δημοκρατίας μεταβάλλει, σχεδὸν δῆλον.
 Δῆλον. Ἄρ' οὖν τρόπον πινὰ τ' αὐτὸν ἐκ τε ὀλι-
 γαρχίας δημοκρατία γίνεσθαι καὶ ἐκ δημοκρατίας τυ-
 ραννίς; Πῶς; Ὁ ὡρεσάμενος (ὡς δ' ἐγὼ) ἀγαθόν,
 καὶ δὲ οὗ ἢ ὀλιγαρχία καθίστατο· τῆστο δ' ἡμῖν γίνεσθαι
 ὑπερπλοῦτος· Ἡ γάρ; Ναί. Ἡ πλείονα τοίνυν
 ἀπληστία καὶ ἢ τ' ἄλλων ἀμέλεια ἀφ' ἡρηματισ-
 μὸν αὐτῷ σπόλλυσιν. Ἀληθῆ, ἔφη. Ἄρ' ἔτι καὶ ὁ δι-
 μοκρατία οὐκ εἶναι ἀγαθόν, ἢ τῆστο ἀπληστία καὶ ταύτην

1 Ἡ καλλίστη] Tyrannidis & Tyrannici hominis descriptio.

que indulget, alias aquæ potu contentus est inedia: interdum vero gymnasticæ studiis se exercet, nonnunquam remisso & socordi animo torpet: quandoque philosophiæ attingit studia, sæpe etiam se ad rempublicam confert, proditque in medium, quicquid obtulit fors, & dicens, & faciens, ac si quandoque milites admiratur, ad eos fertur: sin mercatores, ad hos rursus adventat, neque ordine ullo aut necessitate vitam suam dirigit, sed jucundam & liberalem, & beatam hanc vitam appellans, hanc assidue colit. Scite vitam popularis hominis nullum delectum vivendi habentis narraſti. Arbitror equidem plenum hunc diversis plurimisque moribus esse, pulchrumque & varium, quemadmodum civitatem illam videri, quem sane multi atque multæ feliciter vivere arbitrarentur, cum rerum publicarum atque morum in sese multa exempla contineat. Ita est nimirum. Esto nobis vir talis populari reipublicæ similis, utpote qui popularis merito nominetur. Esto. Reliquum est, ut de præclara illa republica viroque præclaro dicamus, tyrannide atque tyranno. Omnino. Age videamus, ô dulcis amice, quisnam tyrannidis ipsius sit modus. Principio quod ex populari oritur, ferme est perspicuum. Manifestum. Eadem igitur ratione ex populari tyrannis oritur, qua ex paucorum potentia, popularis? Qua? Quod sibi cives in paucorum potentia tanquam bonum proposuerunt, per quod & paucorum potentia inolevit, id erat divitiarum copia. Nonne? Istuc ipsum. Inexplebilis divitiarum sitis, cæterorumque officiorum negligentia propter ipsum quæstum eam perdunt. Verum id quidem. Quinetiam ejus quod in populari bonum censetur, cupiditas inexplebilis,

2 Ὑπέροπλετο. Non dubito quin scribendum sit ὑπέροπλετον.

καλαλύει. Λέγεις δ' αὐτὴν τί οὐκ εἶξας; Τὴν ἐλευθερίαν, εἶπον τῆτο γάρ περ ἐν δημοκρατικῇ πόλει ἀκύνταις ἀνὸς ἔχει τε καλλίον, καὶ ἀφ' ταύτῃ ἐν μόνῃ ταύτῃ ἄξιον οἰκεῖν ὅστις φύσει ἐλεύθερος. Λέγεται γάρ δή (ἔφη) καὶ πολὺ τῆτο τὸ ῥῆμα. Ἄρ' οὐκ (ὡς δ' ἐγώ) ὅσῳ ἢ αὖ νῦν δή ἐρῶν, ἢ ἔτι οὕτως ἀπλησία καὶ ἢ τ' ἄλλων ἀμέλεια, καὶ ταύτῃ τῷ πολιτικῇ μεθίστησι τε καὶ ὡς βασιλεύει τυραννίδος δεηθῆναι; Πῶς; ἔφη. Ὅταν (οἶμαι) δημοκρατικῇ πόλει, ἐλευθερίας διψήσασα, κακῶν οἰνοχῶν ὡς βασιλεύει τῆς τύχῃ, καὶ παρρωτέρω τῆς δεοντοῦς ἀκράτεια αὐτῆς μεθυσθῆ, τῆς ἀρχοντας δὴ, ἀνὸς μὴ πάντῃ ὡς, καὶ πολλῶν παρέχουσι τῷ ἐλευθερίαν, κολάζει, αἰπώμενη, ὡς μακρὰς τε καὶ ὀλιγαρχίας. Δρῶσι γάρ (ἔφη) τοῖτο. Τοὺς δὲ γε (εἶπον) τ' ἀρχόντων κατὰ φύσιν ὡς βασιλεύει, ὡς ἐθελοδύλακας τε καὶ ἑδὲν ὄντας· τῆς ἢ ἀρχοντας μὲν ἀρχομένοις, ἀρχομένοις δὲ ἀρχοῦσι ὁμοίως ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ ἐπαινεῖ τε καὶ τιμᾷ· ἀρ' οὐκ ἀνάγκη ἐν τοιαύτῃ πόλει ἐπὶ πάντῃ τ' ἐλευθερίας ἔνεσθαι; Πῶς γάρ οὐ; καὶ μακάριον αὖ γε (ὡς δ' ἐγώ) ὦ φίλε, εἰς τε πατρὸς ἰδίας οἰκίας καὶ τελευτῶν μέγιστον τ' ἀρχόντων τῷ ἀναρχίᾳ ἐμφυομένη. Πῶς (ἢ δ' ὅς) τὸ τοιοῦτον λέγουσιν; Οἶον (ἔφη) πατέρας μὲν ἐθίζεσθαι παιδὶ ὁμοίον γίνεσθαι, καὶ φοβεῖσθαι τῆς υἱεῖς, υἱὸν δὲ πατρός· καὶ μήτε ἀρχομεῖσθαι μήτε δεδιέναι τῆς γενέας, ἵνα δὴ ἐλεύθερος ἢ· μήτοιον δὲ ἀπὸ καὶ ἀπὸν μετοίκῳ ἐξισθῆσθαι, καὶ ξένον ὡσαύτως. Γίγνετ' ἢ γὰρ οὕτως, ἔφη. Ταῦτά τε, ἢν δ' ἐγώ, καὶ συμπερατοί-

1 Ἐλευθερίας διψήσασα] Totius hujus sententiae meminit Athenaeus Deipnos: lib. 10. cap. 12. & Sexto leg. ait, Plato τὴν

πόλιν δι' εἶναι δίκην κρατῆρος
κεκοσμημένην, οὐ μαινώμενην ἢ ὁ
οἶον ἐλευθερίᾳ ζεῖν κολαζο-
μένην ἢ ὑποθήκῃσι ἐτέρῃ θεοῦ
ἀδῆ

ipsam quoque pervertit. Quid in ea potissimum cenferi bonum dicis? Libertatem. Nam istud in populari civitate cenferi præclarissimum audies. Ideoque in hac sola habitare par est eum virum qui natura fit liber. Certe nomen istud *libertas*, in hac civitate frequentius prædicatur. Nonne quod dicturus eram, hujus ipsius cupido insatiabilis, cæterorumque negligentia hanc mutat rempub. cogitque tyrannide indigere? Quo pacto? Quando videlicet popularis civitas sitiens libertatem, malos pincernas præfidentes nanciscitur, & ea profusus quam decet, sese ingurgitans debacchatur, principes velut rigidiores & paucorum dominatum appetentes accusans punit, nisi mites admodum sint, plurimumque licentiæ concedant. Sic prorsus accidit. Atqui & eos qui principibus parent, objurgat tanquam serviles & pretii nullius homines: principes autem subditis pares, & subditos pares principibus, privatim & publice laudat atque honorat, an non necesse est hac in civitate ad summam libertatem homines pervenire? Proculdubio. Atque hanc infinitam obedientiæ impatientem licentiam, ô amice, privatas irrepere in domos, seque usque ad bruta protendere? Quo pacto hoc dicimus? Quale videlicet, si pater filio fiat similis, filiosque metuat, & filius patri sit par, neque vereatur parentes, neque metuat, ut sit maxime liber: inquilinus præterea civi, & inquilino civis æquetur, peregrinusque similiter. Sic accidit. Hæc utique & alia nonnulla minora similia his e-

καλὴν κενωτικὴν λαβὴν, ἀζαλὸν
 πόμος ἔ μίτριον ἀπερζάξει. Ci-
 vilitatem instar p. culi temperari,
 in quo fustum vinum efferve-

scens, si ab altero sobrio Deo ro-
 pressum cohibeatur, pulchra qua-
 dam societate mitescit, & uti-
 lem moderatumque potum efficit.

ve-

ἀδὲ ἄλλα γίγνεθ'. διδάσκαλός τε ἐν ταῖς ποιεῖται
 φοιτηταῖς φοβεῖθ' ἢ καὶ θωπύλεις, φοιτηταί τε διδα-
 σκάλων ὀλιγωροῦσιν, οὕτω ἢ καὶ παιδαγωγῶν· καὶ ὅπως
 οἱ μὲν νέοι παρρησιώδεις ἀπεικάζονθ', καὶ ἀφρο-
 λῶνθ' ἢ ἐν λόγῳ καὶ ἐν ἔργοις· οἱ ἢ γέροντες, συλκα-
 θίζοντες τοῖς νέοις, βίτραπελίας τε καὶ χειρηνισμῶς
 ἐμπύπλωνθ'. μιμνῆσθαι τῆς νέης, ἵνα δὴ μὴ δοκῶ-
 σιν ἀειδέϊς εἶναι, μηδὲ δεσποτικοί. Πάνυ μὲν οὖν,
 ἔφη. Τὸ δέ γε (ἦν δ' ἐγὼ) ἔρχατον, ὦ φίλε, τὸ ἐ-
 λυθθείας τοῦ πλήθους, ὅσον γίγνεται ἐν τῇ τοιαύ-
 τη πόλει, ὅταν δὴ οἱ ἑωνυμόμα μηδὲν ἦπτον ἐλυθτεροι
 ὡς τὸ παλαιῶν ἐν γυναιξὶ ἢ παρὸς ἄνδρας καὶ ἀν-
 δράσι πρὸς γυναῖκας ὅση ἡ ἰσονομία καὶ ἐλυθτερία γίγ-
 νεται, ὀλίγῳ ἐπελαθόμεθ' εἰπεῖν. Οὐκοῦν, κατ'
 Αἰσχύλον (ἔφη) ἐρεῖσθαι ὅ, τι νῦν ἦλθ' ἐπὶ τόμα·
 Πάνυ γε· (εἶπεν) καὶ ἐγὼ γε οὕτω λέγω· τὸ μὲν γὰρ
 τὸ θηρίων τὸ παρὸς τοῖς ἀθρώποις ὅσα ἐλυθτερώτερα
 ὅτιν ἐν ταύτῃ ἢ ἐν ἄλλῃ, οὐκ ἂν τις πείθοιτο ἀ-
 πειρος· ἀτεχνῶς γὰρ αἱ τε κύνες, καὶ τῶν παροι-
 μίαν, οἷά τ' αἱ δεσποιναι· γίγνονταί τε δὴ, καὶ ἴπ-
 ποι καὶ ὄνοι πάνυ ἐλυθτερώς καὶ σεμνῶς εἰθισμένοι πορθύ-
 εασθ', καὶ τὰς ὁδὸς ἐμπαλλόντες τὰς αἰεὶ ἀπαιτῶντι,
 εἰ μὴ ἐξίτηθ'· καὶ τὰ ἄλλα πάντα οὕτω μετὰ ἐλυ-
 θερίας γίγνεται. Τὸ ἐμὸν γ', ἐμοὶ λέγεις ὄναρ· αὐ-
 τὸς γὰρ εἰς ἀγρὸν πορθύομενος, θαμὰ αὐτὸ πάσχω.
 Τὸ δὲ δὴ κεφάλαιον (καὶ δ' ἐγὼ) πάντων τέτων ξυνη-
 θροισμένων ἐνοεῖς; ὡς ἀπαλιῶ τῶν ψυχῶν τὸ πο-
 λιτῶν ποιεῖ, ὥστε καὶ ὅτιν δουλίας τις παρρησιώδη-
 ται, ἀγανακτικῶν καὶ μὴ ἀνέχεσθαι; τελευτῶντες γὰρ πᾶς
 οἷαδ' ὅτι ἐδὲ τὸ νόμων φροντίζουσι γεγραμμένων ἢ ἀ-
 γραφῶν, ἵνα δὴ μηδαμῆ μηδεὶς αὐτοῖς ἢ δεσπότης.

I. Γίγνονταί τε δὴ] Malim ita scribere γίγνονταί τε δὴ καὶ ἴα
 Καὶ

veniunt. Nempe ea in urbe præceptor discipulos timet, eisque blanditur, discipuli præceptores spernunt, & similiter pædagogos: atque ut summatim dicam, juniores senioribus se æquant. Seniores autem una cum junioribus & pari loco confidentes verbisque & operibus adversantur, tanquam scurræ facetiis eos delectant, ne severi imperiosique videantur. Maxime. Vulgi autem libertas extrema, ô amice, tali in civitate quanta, quandoquidem empta mancipia, nihil ominus libera sunt quam emptores: & quanta mulieribus erga viros, virisque erga mulieres æqualitas libertasque sit, ferme dicere obliti sumus. An non secundum *Æschylum* dicemus, quod nunc nobis in buccam venit. Sic profus, inquam, atque ego quidem ita dico: profecto bestię quæ ab hominibus nutriuntur, quanto liberiores hac in civitate sint quam alibi, nemo nisi expertus crediderit. Nam & catellæ, ut habet proverbium, tales, quales heræ sunt. Et equi, & asini tales redduntur, qui assuefacti fuerint admodum libere fastuoseque per vias ingredi, ut in obvium quenque impetum faciant, nisi cesserit. Cæteraque omnia summa aguntur licentia. Meum certe mihi narras insomnium. Nam mihi rus proficiscenti frequenter ista contingunt. Vides quomodo tandem omnium supradictorum summa contendat? Ita siquidem hinc delicatus civium animus redditur, ut si quis paulum quid servitutis afferat, ægre ferant, neque tolerant. Demum vero leges omnes tam scriptas, quam non scriptas contemnunt,

παι : vel potius *ἀγρον* & *δι* absque vocali *π*, quippe quæ præcedit. *Steph.*

Καὶ μάλα (ἔφη) οἶδα. Αὕτη μὲν τοίνυν (ὡς δ' ἐγὼ) ὦ Φίλε, ἡ δρχή οὐτωσὶ καλή, καὶ νεανική, ὅθεν τυραννίς φύεται, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. Νεανική δὲ ἔστι (ἔφη) ἀλλὰ τί τὸ μὲν τῆτο; Ταυτόν (ἦν δ' ἐγὼ) ὅσῳ ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ νόσημα ἐγγενόμενον ἀπώλεσεν αὐτίκ, τῆτο καὶ ἐν ταύτῃ πλέον τε καὶ ἰχυρότερον ἐκ τῆς ἐξουσίας ἐγγενόμενον καταδεδλῆται δημοκρατία· καὶ τῶ ὄντι τὸ ἀγαν τί ποιεῖν, μέγαλιον Φιλῆ εἰς τῆναντίον μετὰβολῆν ἀνταποδιδόναι, ἐν ὅσῳ ταις τε καὶ ἐν φυτοῖς καὶ ἐν σώμασι, καὶ δὴ καὶ ἐν πολιτείαις ἔχῃ ἡκιστα. Εἰκόσ, ἔφη. Ἡ γάρ ἀγαν ἐλθυθεία ἔοικεν σὺν εἰς ἀλλό τι ἢ εἰς ἀγαν δουλείαν μετὰβάλλειν καὶ ἰδίωτη καὶ πόλει. Εἰκόσ γάρ. Εἰκότως τοίνυν. (εἶπον) σὺν ἐξ ἀλλῆς πολιτείας τυραννίς καθίσα· ἢ ἐκ δημοκρατίας. Ἐξ (οἶμαι) τῆ ἀκροτάτης ἐλθυθείας, δουλεία πλείστη τε καὶ ἀχρηωτάτη. Ἐχθὲ γάρ (ἔφη) λόγον. Ἀλλ' ἐστὶ οἶμαι (ὡς δ' ἐγὼ) ἡρώτας· ἀλλὰ ποῖον νόσημα ἐν ὀλιγαρχίᾳ τε φύόμενον ταυτόν καὶ ἐν δημοκρατίᾳ δεδλῆ· αὐτίκ. Ἀληθῆ (ἔφη) λέγεις. Ἐκεῖνο τοίνυν (ἔφην) ἔλεγον τὸ τῆ δρχῶν τε καὶ δαπανηρῶν ἀνδρῶν γένος, τὸ μὲν ἀνδρειότατον, ἡγέμενον αὐτῶν· τὸ δ' ἀνανδρότατον, ἐπόμενον· ἐς δὴ ἀφωμοῖμενον κηφῆσι, τῆσ μὲν κέντρα ἔχουσι· καὶ τῆσ τῆσ ἀκέντροις. Καὶ ὁρθῶσ γ', ἔφη. Τῆτω τοίνυν (ἦν δ' ἐγὼ) ταρῆπτερον ἐν πάσῃ πολιτείᾳ ἐχθινομέδω, οἶον παρὶ σώμα φλέγμα τε καὶ χολή· ὡ δὴ καὶ δεῖ τῆ ἀγαθὸν ἰατρῶν τε καὶ νομοθέτῶν πόλεωσ, μὴ ἡτίον ἢ σοφὸν μελιτηρηγῶν, πέρρωθεν δὺλαθείασ· μάλιστα μὲν, ἔπωσ μὴ ἐγγέμενον ἀν δὲ ἐγγέμενον, ἔπωσ ὅτι τάχιστα σὺν αὐτοῖσ τοῖσ κηρῶσ ἐκτεμῆσον. Καὶ μὰ Δία (ἦν δ' ὅσ) παντάπασί γε. Ὡδε τοίνυν (ὡς δ' ἐγὼ) λάβω-

nequis illis præsit dominus. Manifestum id quidem, Hæc, ô amice, egregia illa & elegans respub. est, ex qua ut mihi videtur, tyrannis nascitur. Elegans certe, sed quorsum hæc? Morbus porro qui in paucorum potentia serpens, eam labefactaverit, idem & in hac pullulans excrescensque nimia ex licentia, popularem civitatem jugo servitutis subigit. Ac summatim excessus omnis verti penitus in contrarium consuevit, in temporibus, in arboribus, in animalibus, & in rebuspubl. maxime. Haud injuria Nimia enim libertas haud in aliud videtur quam nimiam in servitutum converti, & privatim & publice. Certe id consentaneum. Quare non abs re dicebam non ex alia repub. quam populari tyrannidem surgere: extrema ex libertate, gravissimam & maxime agrestem servitutum. Sic ostendit ratio. At non hoc, ut arbitror, ipse quærebatur, sed quinam morbus idem in paucorum potentia popularique gubernatione innatus eam in servitutum redigit. Veranarras. Dicebam utique otiosorum & prodigiorum hominum genus partim fortius & viriliter esse, partim ignavius: & illud quidem ducere, hoc autem sequi, quos quidem homines fucis in superioribus comparavimus: illos quidem fucis aculeatis hos autem aculeis carentibus fucis. Et merito. Isti quidem in quacunque fuerint civitate, eam turbant, quemadmodum pituita ac bilis, corpus. Quos oportet bonum medicum & legum fundatorem, non minus quam solertem apum cultorem, eminus præcavere, primum quidem ne oriantur in civitate: ac si oriantur, ut cum ipsis favis protinus excidantur. Ita prorsus agendum. Sic igitur accipiamus, ut perspicacius quod

λάβωμεν, ἴν' ὀκεινέτερον ἴδωμεν ὃ βεβλόμεθα.
 Πῶς; Γειχῆ ἀφαιησώμεθα τὰ λόγῳ δημοκρατε-
 μῶν πολιν, ὡσπερ οὖν καὶ ἔχει· ἐν μὲν γὰρ πρὸς τὸ
 τοῖσδε γένος ἐν αὐτῇ ἐμφύεῃ δι' ἕξασίαν, οὐκ ἔ-
 λαττον ἢ ἐν τῇ ὀλιγαρχικῇ. Ἔστιν οὕτω. Πο-
 λὺ δέ γε δειμύτερον ἐν ταύτῃ ἢ ἐν ἐκείνῃ. Πῶς;
 Ἐκεῖ μὲν, ἀφ' αὐτῶν μὴ ἐντιμον εἶναι, ἀλλ' ἀπελαύ-
 νεσθαι τῶν ἀγύμναστον καὶ οὐκ ἐρρωμένων γίγνεσθαι
 ἐν δημοκρατίᾳ, τῆσδε πρὸς τὸ πρῶτον αὐτῆς,
 ἐκείνῳ ὀλίγων· καὶ τὸ μὲν δειμύτατον αὐτοῦ λέγει τε καὶ
 πρῶτον, τὸ δ' ἄλλο πρὸς τὰ βήματα πρῶτον,
 βομβεῖ τε καὶ οὐκ ἀνέχεται τῶν ἄλλα λέγοντος, ὡστε
 πάντα ὑπὸ τῶν τοῖσδε διοικεῖσθαι ἐν τῇ τοιαύτῃ πο-
 λιτείᾳ, χωρὶς πᾶν ὀλίγων. Μάλα γε, ἢ δ' ὅς.
 Ἄλλο τοῖσι τοῖσδε αἰεὶ ἀποκρίνεται ἐκ τοῦ πλή-
 θους. Τὸ ποῖον; Χρημαπίζομεν πρὸς πάντων, οἱ
 κοσμιώτατοι φύσει, ὡς τὸ πολὺ πλεσιώτατοι γίγνον-
 ται. Εἰκός. Πλείστον δὲ, οἶμαι, τοῖς κηφῆσι μέ-
 λι καὶ ὑπὸ πᾶσι ἐν τῷ βελύτῃ. Πῶς γὰρ ἀν
 (ἔφη) πρῶτον γε τῶν μικρῶν ἐχόντων πρὸς βλύσει; Πλέ-
 στοι δὲ, οἶμαι, οἱ τοῖσδε καλοῦνται, κηφῶν βο-
 τάνη. Σχεδὸν πρὸς, ἔφη. Δῆμος δ' ἀν εἴη τρίτον
 γένος, ὅσοι αὐτηγεῖ τε καὶ ἀπράξιμοι, ἐπὶ πάντων
 πολλὰ κεκτημένοι· ὃ δὲ πλείστον τε καὶ κειώτατον
 ἐν δημοκρατίᾳ, ὅταν πρὸς ἀθροισθῆ. Ἔστι γὰρ, ἔφη.
 ἀλλ' οὐ θαυμάζειται ποιεῖν τοῦτο, ἐὰν μὴ μέλιτος
 πρὸς μεταλαμβάνη. Οὐκοῦν μεταλαμβάνει (ὡς δ'
 ἐγὼ) αἰεὶ, καθόσον δύναται οἱ πρῶτοι, τῶν ἐχόν-
 των πρὸς ἕσασιν ἀφαιεμένοι, ἀφαιεμένοι τὰ δὲ
 μῶ, τὸ πλείστον αὐτοῖς ἔχειν. Μεταλαμβάνει γὰρ

1 Σμικρῶν ἐχόντων] Legitur [quitur βλύσει, mutandus fuerit
 etiam σμικρῶν. Sed quod se- in βλίσει vel βλίσει & præce-

quærimus, cognoscatur. Quo pacto? Trifariam popularem civitatem, ut re ipsa est, partiamur. Unum quidem hoc genus in ea propter licentiam nascitur, non minus quam in paucorum potentia. Est ita. Longe autem acrius in hac quam in illa. Qua ratione? Ibi quia contemptui est, & à magistratibus repellitur, imbelles propter desidiam fit. In populari autem id genus omne exceptis paucis præsidet, & quod in eo acerrimum dicit & agit: aliud autem juxta tribunalia inhærens susurrat, nec tolerat, si quis alia dixerit. Quapropter omnia ab hoc genere paucis exceptis in civitate hujusmodi administrantur. Et maxime quidem. Aliud igitur tale semper ex multitudine excernitur. Quale? Omnibus enim quæstum consectantibus, qui natura elegantissimi sunt, ut plurimum ditissimi efficiuntur. Consentaneum. Hinc utique mellis copia & uberior & facilior fucis exprimitur. Quomodo enim ex his qui pauca possident copia mellis exprimeretur? Divites, ut arbitror, tales, fucorum herba vocantur. Sic ferme. Populus autem tertium erit genus, quotcumque ipsi sua duntaxat curant, nec alienis se implicant, haud multum pecuniosi. Quod quidem genus & plurimum est & in populari civitate principale, quoties congregatur. Est certe, at non frequenter id facere vult, nisi particeps mellis efficiatur. Nonne semper est particeps, quatenus hi qui præsidet, spoliant divites, dispertiuntque populo, sibi vero ut plurimum evendicant? Profecto ita fit

dens βλόττες itidem in βλίττες, vulgarem scripturam sequendo;
Idem.

οὐκ (ἢ δ' ὅς) οὕτως. Ἄναγκάζονται δὲ, οἶμαι, ἀμύεσθαι, λέγοντες τε ἐν τῷ δήμῳ καὶ περὶ πάντας ἐπιδιώκοντα οὗτοι ὧν ἀφαιρουῦνται. Πῶς γάρ οὔ; Αἰτίαν δὲ ἔχον ὑπὸ τῷ ἑτέρων, καὶ μὴ ἐπιθυμῶσι νεώτερίζειν, ὡς ἐπιβεβλῦσαι τῷ δήμῳ, καὶ εἶσιν ὀλιγαρχικοί. Τί μὲν; Οὐκοῦν καὶ τελευτῶντες, ἐπειδὴν ὀρεῶσι τὸν δήμον οὐχέκοντα, ἀλλ' ἀγνοήσαντά τε καὶ ἐξαπατηθέντα ὑπὸ τῷ δεσβαλόνῳ, ἐπιχειροῦντα σφᾶς ἀδικεῖν, τότε ἤδη, εἴτε βέβηκοντα, εἴτε μὴ, ὡς ἀληθῶς ὀλιγαρχικοί γίνονται· οὐχ' ἐκόντες, ἀλλὰ καὶ τῷτο τὸ κακὸν ἐκείνος ὁ κηφιῶς ἐπιπικτῆς κεντῶν αὐτῆς. Κομιδῆ μὲν οὐκ. Εἰσαγγελία δὲ καὶ κείσε καὶ ἀγῶνες πρὸς ἀλλήλων γίνονται. Καὶ μάλα. Οὐκοῦν ἕνα πινὰ αἰεὶ ὁ δήμος εἴωθε δεσφερύτως περιεσφάσαι ἑαυτοῦ, καὶ τῷτον πρέφειν τε καὶ αὔξειν μέγαν. Εἴωθε γάρ. Τῷτο μὲν ἄρα (ὡς δ' ἔγω) δῆλον, ὅτι ὅταν πρὸ φύηται τύραννος, ἐκ πρῶτα κληρῆς ῥίζης καὶ ἐκ ἄλλοθεν ἐκβλασάνει. Καὶ μάλα δῆλον. Τίς δεχθήσεται μεταβολῆς ἐκ πρῶτα ὑπὲρ τύραννον; ἢ δῆλον ὅτι ἐπειδὴν ταυτὸν ἀρξῆται δρᾶν ὁ πρῶτα τῆς τῶ ἐν τῷ μύθῳ ὅς πρὸς τὸ ἐν Ἀρχαδία τὸ ἔξ Διὸς ἔξ Λυκαίης ἱερὸν λέγει; Τίς; ἔφη. Ὡς ἄρα ὁ γυθσαύμος ἔξ ἀνθρωπίνης σπλάγχνης, ἐν ἄλλοις ἄλλων ἱερείων ἐνός ἐξισταμεμισμένον, ἀνάβηκε δὲ τῷτω λύκῳ γενέσθαι· ἢ ἔσθαι ἀκλήκρας τὸ λόγον; ἔγωγε. Ἄρ' οὐκ ἔγω, καὶ ὅς ἀν δήμου πρῶτα, λαβὼν σφόδρα πειθόμενον ὄχλον, μὴ ἀπόσχηται ἐμφυλίσ ἀίματος, ἀλλ' ἀδίκως ἐπαπτόμενος (οἷα δὲ Φιλοῦσιν) εἰς δικαστήρια ἀγῶν μεταφῶν, βίον ἀνδρὸς ἀφανίζων, γλώττη τε καὶ τόμα-

2 Ἀναγκάζονται]

Tollas licet omne

quod usquam est
Auri atque argenti sentium

particeps. Coguntur itaque repugnare his qui spoliati sunt, pro viribus apud populum tum dicendo tum agendo. Quidni? Occasionem itaque ab aliis acceperunt, cum ipsi non cuperent, rerum innovandarum, nempe ut insidientur populo, & ad paucorum imperium intendant animum. Cur non? Tandem vero postquam populum viderunt non sponte, sed per inscientiam à calumniatoribus seductum conari ipsis injuriam inferre, tunc sane velint nolint, revera paucorum potentiae studiosi evadunt, haud ultro volentesque, sed quod illis hoc malum ingerat fucus stimulans ac pungens. Valde quidem. Accusationes igitur, litigia, contentionesque mutuae oriuntur. Et maxime. Ideoque populus consuevit unum aliquem sui defensorem creare, eumque nutrire, & uti magnum efficiat, confovere. Consuevit certe. Ex quo pacto patet tyrannum ex radice prætoria enasci, neque aliunde pullulare. Certum id quidem. Quænam origo mutationis ex præto- re, id est, eo qui præest in tyrannum, an videlicet postquam cœpit qui præest id agere, quod circa templum *Lycai Jovis* in *Arcadia* fabula refert? Quidnam? Quod quisquis humana viscera incisa cum aliarum victimarum visceribus forte gustarit, lupus fieri cogitur. Nonne fabulam audivisti? Equidem. Eodem modo & hic cujus imperio vulgus omnino obtemperat, cognato non abstinet sanguine: sed falsis, ut solent, confictis criminibus in judicium trahit eos à quibus timet, & injusta se cæde cruentat viri vitam extinguens, gustansque lingua

*gladiumque relinques
Et jacula & galeam.*

Spo- | *liatis arma supersunt.*
Juven. Sat. 8.

πι ἀνοσίῳ γβλόμῳ φόνε ξυγενῆς, ἡ ἀνδρηλατῆ, ἡ
 ἄποκλινύη, ἡ ὑποσημαίνη χρεῶν τε ἀποκοπῆς ἡ
 γῆς ἀναδασμόν· ἄρα τῷ τοῖστῳ ἀνάγκη δὴ τὸ μὲν
 τῆτο ἡ εἴμαρται ἢ ἀπολωλέναι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, ἢ
 τυραννεῖν, ἡ λύκῳ ἐξ ἀνθρώπων γενέσθαι. Πολλῆ,
 ἔφη. Οὗτος δὲ, ἔφω, ὁ φασιάζων γίνεταί ποθς
 τῆς ἐχθρίας τὰς οὐσίας· ἔτος ἄρ' οὐκ ἐκπεσὼν μὲν
 ἡ κατελθὼν βία τῶν ἐχθρῶν, τύραννος ἀπειρασμένος
 κατέρχεται. Δῆλον. Ἐὰν ἡ ἀδύνατοι ἐκβάλλῃ
 αὐτὸν ὡσιν, ἢ ἀποκτεῖναί τι ἀβάλλοντες τῇ πόλει,
 βιαίῳ δὲ θανάτῳ ὑπεβλῦσιν ἀποκτινύου λά-
 θεα. Φιλίππου (ἢ δ' ὅς) οὕτω γίγνεσθαι. Τὸ δὲ
 τυραννικὸν αἴτιμα τὸ πολυθρύλλητον ἐπὶ τῆτο
 πάντες οἱ εἰς τοῦτο ποροδεηκότες ἐξθυλοῦσιν, αἰτεῖν τῶν
 δήμων φύλακῆς τινὰς ὁ σώματος, ἵνα σῶς αὐτοῖς ἢ ὁ ὅς
 δήμῳ βοηθός. Καὶ μάλ', ἔφη. Διδόσιν δὲ, οἶμα, δει-
 σαντες μὲν ὑπὲρ ἐκείνων, θάρρησαντες δὲ ὑπὲρ ἑαυτῶν.
 Καὶ μάλα. Οὐκοῦν τοῦτο ὅταν ἴδη ἀνὴρ χεῖματα
 ἔχων, ἡ μὲν τῶν χεῖμάτων αἰτίαν μισόδημος εἶναι, τότε δὲ
 ἔτος, ὡς εἶπαίτε, κτ'· τὸν Κροίσῳ γενόμενον χεῖσμον,

— πολυφίππιδά παρ' Ἐρμον

Φθύγει, Οὐδὲ μὲν, οὐδ' αἰδέεται κακός εἶναι.
 Οὐδ' ἂν (ἔφη) δεῦτερον αὐτῆς αἰδέσθαι. Ὁ δὲ γε, οἶ-
 μα (ἢ δ' ἐγὼ) καταληφθεὶς θανάτῳ δίδοι. Ἀνάγκη.
 Ὁ ἡ δὲ ποροστάτης ἐκείνος αὐτὸς τῆς πόλεως δῆ-
 λον δὲ ὅτι μέγας μεγαλωσὶ οὐ κείται, ἀλλὰ κατὰ βα-
 λὼν ἄλλης, πολλῆς, ἔφηκεν ὅτι τῷ δίφρῳ, τῆς πό-
 λεως τύραννος ἀντὶ ποροστάτη ἀπὸ τετελειωμένος.
 Τί δ' οὐ μέλλει; ἔφη. Διέλθωμεν δὲ τῷ βύδα-

I Τὸν Κροίσῳ] Quærenti
 Cræso an diuturnum sibi foret
 imperium, Pythias in hæc ver-
 ba respondit

'Αχ' ὅταν ἡμίονος Βασιλεὺς
 Μήδισι γένη)

Καὶ τότε Λυδὲ ποροστρε πολυ-
 φηφίδα παρ' Ἐρμον

impura & prophano ore generis proximi sanguinem ac nonnullos pellit, necat alios, suaforem se æris alieni decidendi, agros distribuendi præbens. Quare necesse est ejusmodi hominem vel ab inimicis interfici, vel tyrannidem exercere, lupumque ex homine fieri. Necesse est omnino. Hic quidem adversus opulentos homines seditiosus. Certe. Nonne ab inimicorum vi huic periculum imminet, qui si expulsus, invitis redierit inimicis, tyrannus effectus revertitur? Constat. Ac si eum calumniis publicis expellere nequeunt, vel occidere, violentam illi mortem intentant, clamque insidiantur. Ita certe fieri consuevit. Hinc illa solita tyrannis postulatio sequitur. Nempe omnes qui huic ascenderunt, costodes aliquos corpori, ut auxiliator populi salvus sit, solent à plebe perquirere. Maxime. Dat itaque eos plebs de illo nimis sollicita, de se autem nimis secura. Magnopere. Cum hæc vir pecuniosus animadvertit, qui ob pecunias plebi hostis est, tunc certe juxta oraculum *Cræso* datum

—————*Calculosum ad Hermum*

Fugit, neque moratur, neque malus dici veretur.

Haudquaquam secundo iterum vereretur. Sane quisquis comprehensus fuerit, ultimo supplicio afficitur. Necesse. At prætor ille civitatis magnus magnifice haudquaquam sese gerit, sed alios prosternit plurimos, ipse curru civitatis consistit tyrannus ex prætore & curatore effectus. Quid prohibet? An vis enarremus beatitudinem

Φεύγειν, ἔδὲ μίμνει, οὐδ' αἰδέσθαι,
 ἄδ, ἡγάδος εἶσαι.
 Quod de *Lacedæmoniis* & *Atheniensibus* dictum est, quorum

Hi in *Dorico* genere, illi in *Ionico* excellebant. Vide *Herodot.* Clio.

μονίαν (ὡς δ' ἐγὼ) ἔτε ἀνδρὸς, καὶ τῆς πόλεως ὅν
 ἢ ἂν ὁ τοιοῦτος βροτὸς ἐγγένῃ). Πάνυ μὲν οὖν (ἐ-
 Φη) διέλθωμεν. Ἄρ' οὐκ (εἶπον) οὐ ταῖς μὲν παρῶ-
 νταις ἡμέραις τε καὶ χροῖα¹ προσγελαῖ τε καὶ ἀσπά-
 ζεται πάντας, ὧς ἂν περὶ τῆς πόλεως; καὶ οὔτε τύραννος
 φησὶν εἶναι, ὑπαρχεῖται τε πολλὰ καὶ ἰδία καὶ δημο-
 σία; χροῖαν τε ἠλευθέρωσε, καὶ γὰρ δίδειμε δήμῳ τε
 καὶ τοῖς περὶ ἑαυτὸν; καὶ πάσιν ἰλέως τε καὶ πατρῶος
 εἶναι προσποιεῖται; Ἀνάγκη, ἔφη. Ὅταν δέ γε,
 οἶμα, πρὸς τὴν ἑξω ἐχθρὸς τοῖς μὲν καταλλαγῆ,
 τὴν δὲ καὶ ἀναφθέρῃ, καὶ ἡσυχία ἐκείνων γένῃ), παρῶ-
 τον μὲν² πολέμους πινὰς αἰεὶ κινεῖ, ἵν' ὅν χροῖα ἡ-
 γεμόνος ὁ δῆμος ἦ. Εἰκὸς γε. Οὐκοῦν καὶ ἵνα χροῖ-
 μαται εἰσφέρουσι, πένητες γιγνόμενοι, πρὸς τὸ καθ'
 ἡμέραν ἀναγκάζονται εἶναι, καὶ ἡπτόν αὐτὰς ἐπιτε-
 λούσι. Δῆλον. ³ Καὶ ἂν γε πινὰς, οἶμα, ὑπο-
 πύθῃ, ἐλευθέρα φρονήματα ἔχουσαι, μὴ ἐπιτρέψαι
 αὐτὰς ἄρχειν, ὅπως ἂν τῆς μὲν παρῶσεως ἀ-
 πολλύῃ, ἐνδὲς τοῖς πολεμίοις τῆτων πάντων ἕνεκα
 τυράνῳ αἰεὶ ἀνάγκη πόλεμον τεράττειν. Ἀνάγκη.
 Γαῦρα δὲ ποιοῦντα, ἔτοιμον μάλλον ἀπεχθάνεσθαι
 τοῖς πολίταις. Πῶς γὰρ οὐ; Οὐκοῦν καὶ πινὰς
 τῆς συγκαταστάντων καὶ τῆς ὅν δυνάμει
 ὄντων, παρρησιάζεσθαι καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ
 πρὸς ἀλλήλους, ἐπιπλήττοντας τοῖς γινόμενοις,

¹ Προσγελαῖ τε καὶ] Qui ambi-
 biunt Magistratus (inquit Plu-
 tarchus) Omnibus, etiam for-
 didissimis hominibus familiares
 placidoque sese reddunt. Am-
 bitiosus semper est pavidus, sem-
 per assentus ne dicat quod di-
 spliceat, humilitatem simulat, ho-
 nestatem mentitur, affabilitatem

exhibet, benignitatem ostendit,
 subsequitur & obsequitur, Cun-
 ctos honorat, ad Universos incli-
 nat, frequentat Curias, visitat
 optimates, assurgit & amplexa-
 tur, applaudit & adulatur. In-
 nocent. de Utilitate conditionis
 humanæ.

² Πολέμους πινὰς] Ἐπὶ ὧ καὶ
 οἰ

viri hujus, & civitatis, in qua vir talis innascitur? Prorsus quidem. Principio quidem omnes salutat, arridens quibuscunque obvius fuerit, & nomen tyranni recusat, pollicetur multa, & privatim, & publice ære liberat alieno, agrosque distribuit populoque & familiaribus suis, ac denique omnibus manfuetus & mitis esse simulat. Necessè est. At cum primum externos hostes partim sibi conciliavit partim extinxit, rebus jam pacatis, statim ut populus duce indigeat, bellum aliquod semper excitat. Consentaneum est. In quo illud insuper efficit, ut qui sub eo sunt plurimis exhausti sumptibus, ad quotidianum victum converti cogantur, minusque adversus tyrannum, infidias meditentur. Patet. Quinetiam si quos agnoverit liberali esse ingenio præditos, talesque imperium ejus recusaturi videantur, ut ad eos extinguendos occasionem habeat, hostibus objicit. His de causis necessè est tyrannum semper nova bella movere. Necessè. Quodere cives sibi infensos reddit. Summopere. Verifimile est, ut nonnulli eorum qui tyrannidi suffragati sunt, & apud tyrannum plurimum possunt, audacter tam inter se quam cum eo quæ geruntur, improbent,

πολεμποιὸς ὁ Τύραννος, ὡς πῶς ἀχολοὶ τε ὄσιν, & ἡγεμόνων ἐν χρεῖαι ἀγ. πλωσιν ὄντες. Serit enim bella Tyrannus, ut populi sint occupati & opera Ducis egeant. Aristot Pol. l. 5. c. xi.

3 Καὶ ἂν γε πῖνας] Ὁ δ' ἀντισπασμὸς δόμῳ & ἐλδοθεραζῶν εἰφαιρεῖ) τὴν ὑπερβολὴν & τὸ δε-

σποπελὲν τῆς τυραννίδος. Μισοῦσιν οὖν ὡς πῶς καὶ ἀλύοντες τὴν ἀρχήν. Qui autem cum gravitate & libere se gerit adimit excellentiam. & imperium illud herile, & domini proprium quod habet Tyrannis. Odio igitur hos habent tanquam potestatem suam dissolventes. Idem c. id.

præ-

οἱ ἀν τυγχάνωσιν ἀνδρικώτατοι ὄντες. Εἰκός γε. Ὑπεξαιρεῖν δὴ τέτθες πάντας δεῖ τὸ τυράννον, εἰ μέλλει ἄρξαι ἕως ἀν μήτε Φίλων μητ' ἐχθρῶν λίπη μηδένα ὅτι πὶ ὄφελος. Δῆλον. Ὅξέως ἄρα δεῖ ὁρᾶν αὐτὸν, τίς ἀνδρείος, τίς μεγαλόφρων, τίς φρόνιμος, τίς πλέσιος ἢ οὕτως θύδαίμων ἐστὶν ὥστε τέτοις ἀπάσιν ἀνάγκη αὐτῷ, εἴτε βέβηλαι εἴτε μὴ, πολεμίῳ εἶναι, ἢ ἐπιβληθῆναι, ἕως ἀν καθήρητι τὸ πόλιν. Καλόν γε (ἔφη) καθαρόν. Ναὶ (ὡ δ' ἐγώ) τὸ ἐναντίον ἢ οἱ ἰατροὶ τὰ σώματα· οἱ μὲν γὰρ τὸ χεῖριον ἀφαιρουῦτες, λείπουσιν τὸ βέλπιον ὅ ῃ, τὴν ἀντίον. Ὡς ἔοικε γὰρ αὐτῷ (ἔφη) ἀνάγκη, εἴπερ ἄρξει. Ἐν μακαρίᾳ ἄρα (εἶπον ἐγώ) ἀνάγκη δέδειται, ἢ παροστάθει αὐτῷ ἢ μὲν Φαύλων τὸ πολλῶν οἰκεῖν, ἢ ὑποτάτων μισέμενον, ἢ μὴ ζῆν. Ἐν τοιαύτῃ, ἢ δ' ὅς. Ἄρ' οὖν ἐχθρῶν ἀν μᾶλλον τοῖς πολίταις ἀπεχθάνηται ταῦτα δρᾶν, τοσούτω πλείονων ἢ πισυτέρων δορυφόρων δέησει. Πῶς γὰρ; Τίνες οὖν οἱ πισυτοὶ; ἢ πόθεν αὐτὸς μεταπέμψεται; Αὐτόματοι (ἔφη) πολλοὶ ἤξουσιν πετόμενοι, ἐὰν τὸ μοσθὸν διδῶ. Κηφιῶνας (ὡ δ' ἐγώ) νῆ τὸ κίωα, δοκεῖς αὐ πινᾶς μοι λέγειν ξενικὸς τε ἢ παντοδαπὸς. Ἀληθῆ γὰρ (ἔφη) δοκῶ σοί. Τὸς αὐτόθεν ἄρ' ὅσων ἀν ἐθελήσῃ; Πῶς; Τὸς δέλης ἀφελόμενος τὸς πολίτας, ἐλβυθράσας, τὸ πρὸς ἑαυτὸν δορυφόρων ποιήσασα. Σφόδρα γε (ἔφη) ἐπεὶ τοὶ ἢ πισυταὶ αὐτῷ ἔσονται εἰσίν. Ἡ μακαρίων (ὡ δ' ἐγώ) λέγεις τυράντων χρῆματα, εἰ τοῖσιν Φίλοις τε ἢ πισυτοῖς ἀνδράσι χρῆται, τοὺς παροτέρους ἐκείνους ἀπολέσας. Ἀλλὰ μὲν (ἔφη) τοιούτοις γε χρῆται. Καὶ θαυ-

1 Ἄρα δεῖ ὁρᾶν] Tyrannorum [tos, occultis odiis per veteres in-

est potentes de Rep. bene meri-
limicos a se incitatos evertere: ἔ-

præsertim si qui altiori animo sint. Verisimile. Consentaneum est, ut hosce omnes tyrannus e medio tollat, si modo sit dominaturus, quousque neminem relinquat amicorum vel hostium qui alicujus momenti sit. Manifestum id quidem. Acute igitur inspicere illum oportet, quis fortis, quis magnanimus, quis prudens aut dives sit. Nempe usque adeo beatus est ut seu velit, seu nolit, his inimicus futurus sit, eisque insidietur, quousque civitatem purgaverit. Egregiam sane purgationem narras. Contrariam plane medicorum purgationi. Siquidem medici a corpore quod deterrimum est, abstergunt, quod vero optimum est relinquunt. Contra tyrannus efficit. Ille quidem sic facere cogitur, si modo sit dominaturus. Beata nimirum necessitate adstrictus est quæ illi præcipit, ut vel cum plurimis improbis vitam agat, & ab iis etiam odio habeatur, vel omnino non vivat. Talis profecto ejus conditio est. Nonne quo infensiores habet cives, dum hæc agit, eo pluribus & fidelioribus satellitibus indiget? Quid prohibet? Quinam igitur huic fideles maxime? Unde illos accerset? Ultra advolabunt undique multi mercede pellecti. Fucos iterum mihi videris per Canem quosdam dicere, externis & variis ex gentibus confluentes. Vere tibi videor. Quis autem ex indigenis? Nonne aliqui, si voluerit? Quo pacto? Scilicet si civibus de medio sublatis, servos suos libertate donet, & in satellitium suorum munerum adsciscat. Maxime quidem, quoniam fidelissimi sibi hi sunt. Quam præclaram narras tyranni possessionem, si quidem talibus amicis fidisque hominibus utitur, cum priores illos perdiderit. Attamen talibus utitur. Atqui

sceleribus suis honestos tamen prætextus, & jura vetera prætexere. Taciti *Annal.* lib. 4.

— Τύραννος ὁν
Ἐθλὸς ἢ μισεῖ.
Eurip. Ion,

miran-

μάζουσι (δὴ εἶπον) ἔστωι οἱ ἐταῖροι αὐτῶν, καὶ ξυνοί-
σιν οἱ νέοι πολῖται· οἱ δ' ἐπεικεις μισοῦσί τε καὶ Φθύ-
γουσι. Τί δ' ἔμελλουσιν; Οὐκ ἔστος (ὡ δ' ἐγὼ) ἢ
τε τραγωδία ὅλως σοφὸν δοκεῖ εἶναι, καὶ ὁ Εὐριπίδης
ἀγαθέρων ἐν αὐτῇ. Τί δὴ; Ὅτι καὶ τοῦτο πυκνῆς
ἀφαιρέσεως ἐχόμενον ἐφθέγγετο, ὡς ἄρα

Ἰσοφοὶ τυραννοὶ (εἰσι) τῇ σοφῶν συνοουσίᾳ·
καὶ ἔλεγε δηλονότι τέτρας εἶναι τὴν σοφῆν οἷς ξύνεσι.
Καὶ ὡς ἰσοθέον γ', ἔφη, τὴν τυραννίδα ἐγκωμιάζει, καὶ ἔ-
τερα πολλὰ, καὶ ἔστος καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί. Τοιγαρτοὶ
(ἔφη) ἄτε σοφοὶ ὄντες οἱ τὴν τραγωδίαν ποιήσαντες συγ-
νώσκουσιν ἡμῖν τε καὶ ἐκείνοις ὅσοι ἡμῶν ἐβγυῖς πολιτῶν οἴονται
ὅτι αὐτὴν εἰς τὴν πολιτείαν οὐ παραδεξόμεθα, ἄτε
τυραννίδος ὑμνηταί. Οἴμαι ἐγὼ γ' (ἔφη) συγνώσκου-
σιν ὅσοι πέρι γε αὐτῶν κόμψοι· εἰς δὲ γε, οἴμαι, τὰς
ἄλλας παρῆγοντες πόλεις, συλλέγοντες τὴν ὄχλην,
καλὰς Φωνὰς καὶ μεγάλας καὶ πιθανὰς μισθωσάμενοι,
εἰς τυραννίδας τε καὶ δημοκρατίας ἔλκουσι τὰς πολι-
τείας. Μάλα γε. Οὐκ ἔστιν καὶ παρὰ τὴν τέτραν μισθὸς
λαμβάνουσι, καὶ πικρῶν, μάλιστα μὲν, ὡς παρὰ τὸ εἶκος,
ὑπὸ τυραννῶν, δεύτερον δ', ὑπὸ δημοκρατίας; ὅσα
δ' ἂν ἀνωτέρω ἴωσι παρὰ τὸ ἀνάντες τὴν πολίτειαν,
μᾶλλον ἀπαρηρῶν αὐτῶν ἢ πικρῶν, ὡς παρὰ ὑπὸ ἀσ-
θματος ἀδυνατῶσα πορθέουσι. Πάνυ μὲν ἐν. Ἀλλὰ
δὴ (εἶπον) ἐν ταῦτα μὲν ἐξέβημεν· λέγωμεν δὲ πάλιν
ἐκεῖνο τὸ ἔτι τυραννῆς κρατόπεδον, τὸ καλὸν τε καὶ πο-
λὺ καὶ ποικίλον, καὶ ἔδρασε ταυτὸν, πῆθεν θρέψε. Δὴλον,
ἔφη, ὅτι εἴαν τε ἰεραὶ χρέματα ἢ ἐν τῇ πό-
λει, ταῦτα ἀναλώσῃ, ὅποιο ποτὲ ἂν αἰεὶ ἐξαρκῆ· τὰ
τὴν σπουδαίων, ἐλάττω εἰσφορῆς ἀναγκάζων τὸν
δῆμον εἰσφέρειν. Τί δ' ὅταν δὴ ταῦτα ὀπιλίπη;

1 Ἰσοφοὶ τυραννοὶ] Euripides in *Antigone*.

mirantur eum amici tales, conversanturque cum eo novi cives, boni autem viri oderunt ac fugiunt. Quid vetat? Non temere igitur tragœdia sapiens artificium esse, atque in ea Euripides excellere videtur. Quamobrem. Quod & hoc profunda mente cecinit,

Sapientes tyrannos esse sapientum consortio,
dixitque hos sapientes esse qui cum his conversantur. Quinetiam tyrannidem tanquam rem divinam extollit: aliaque permulta hic aliaque poetæ. Enimvero poetæ tragici utpote sapientes nobis ignoscent puto, & illis qui perinde ac nos rempublicam administrant, si eos in nostram rempublicam non admittamus, tyrannidis scilicet laudatores. Ignoscent, ut arbitror, quicumque inter eos viri elegantiores sunt. Cæteras vero circumeunt civitates, turbam congregantes egregiis grandibusque & probabilibus vocibus quibus pretium non deest, republicas in tyrannidem trahunt & popularem statum. Vehementer. Nonne pro his pretium capiunt, honoranturque in primis quidem ut verisimile est a tyrannis, deinde etiam a populari illa republica? At vero quo altius ascendunt in arduum rerumpublicarum verticem, eo magis eorum deficit honor, ut qui defessus crebriore anhelitu progredi non valeat. Ita nimirum. Sed ne postquam huc digressi sumus, longius progrediamur, dicamus unde tyrannus exercitum illum suum præclarum, numerosum, & varium semperque diversum alat. Constat in primis quod siquæ sunt sacræ opes in civitate, eas surripiet, consumetque quousque illa sufficient quæ venduntur, dum leviora exigit a plebe tributa. Quid si opes hæ defecerint? Patet quod ex pater-

2 Ταὶ τῶ ἀποδομέναι] Scribendum puto ταὶ τῶ ἀποδομέναι & paulo ante pro ἐπι ποτε, ut significantur ea quæ scribendum est ἐπι ποτε.

Δῆλον (ἔφη) ὅτι ἐκ τῶν πατρῶων θρέψαι αὐτὸς τε, καὶ οἱ συμπόλαι τε καὶ ἑταῖροι καὶ ἑταῖραί. Μανθάνω (ἦν δ' ἐγὼ) ὅτι ὁ δῆμος ὁ γεννήσας τὸ τυραννον, θρέψαι αὐτὸν τε καὶ ἑταίρους. Πολλή, ἔφη, αὐτὰ ἀναγκη. Πῶς λέγεις; εἶπον· εἴαν τε ἀνανακτῆ τε καὶ λέγει ὁ δῆμος ὅτι οὔτε δίκαιον τρέφειν ὑπὸ πατρὸς μόνῃς ἑσώμεθα, ἀλλὰ τῶν αἰσίων ὑπὸ μέσων πατέρων, ἔτε τε τῶν αἰσίων ἐνεκα ἐγέννησέ τε καὶ κατέστησεν, ἵνα ἐπιφθῆ μέγας γένοιτο, τότε αὐτὸς δευτέρων τοῖς αὐτῶν δούλοις, τρέφοι ἐκείνους τε καὶ τοὺς δούλους μετὰ ξυγκλῦδων ἄλλων ἀλλ' ἵνα ὑπὸ τῶν πλειόνων τε καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν λεγομένων ἐν τῇ πόλει ἐλευθερωθῆ ἐκείνη πρὸς τὸν αὐτὸν καὶ νῦν κελθεῖ ἀπίεμα ἐκ τῆς πόλεως αὐτὸν τε καὶ τοὺς ἑταίρους, ὥσπερ πατὴρ υἱὸν ἐξ οἰκίας μετὰ ὀχληρῶν συμποτῶν ἐξελαύνων. Γινώσεται γὰρ νῦν Δία (ἦ δ' ὅς) τότ' ἤδη ὁ δῆμος οἷος οἶον θρέμμα γενῶν, ἡσπάζετό τε καὶ ἠύξε· καὶ ὅτι ἀσθενέστερος ὢν, ἰσχυροτέρους ἐξελαύνει. Πῶς (ἡ δ' ἐγὼ) λέγεις; πολήσῃ τὸ πατέρα βιάζεσθαι, καὶ μὴ πείθησθαι, τύπειν, ὁ τύραννος; Ναὶ (ἔφη) ἀφελόμενος γὰρ τὰ ὄπλα. Πατραλοῖαν (ἡ δ' ἐγὼ) λέγεις τυραννον, καὶ χαλεπὸν γυρορόφον, καὶ ὡς εἴκει, τῆτο δὲ ὁμοιομετρίαν ἂν ἤδη τυραννίς εἴη, καὶ τὸ λεγόμενον, ὁ δῆμος φθίνων ἂν καπνὸν δευτέρων ἐλευθέρων, εἰς πῦρ δευτέρων δεσποτείας ἂν ἐμπεπικωκῶς εἴη, ἀλλ' ἢ τὴν πολλῆς ἐκείνης καὶ ἀσπίδος ἐλευθερίας τὴν χαλεπὴν αἰτίαν τε καὶ πικροτάτην δούλων δευτέρων μετὰ μπιχομέδους. Καὶ μάλα (ἔφη) ταῦτα οὕτω γίνεσθαι. Τί ἔστιν (εἶπον) ἐκ ἐμμελῶς ἡμῖν εἰρήσεται, εἴαν Φῶνι ἱκανῶς διεληλυθῆναι ὡς μεταβαίνῃ τυραννίς ἐκ δημοκρατίας, γυρομένη τε, οἷα ὅστι; Πάνυ μὲν οὕτω ἱκανῶς, ἔφη.

I. Καὶ κατέστησεν] Legitur etiam κατέστησε ἔθρεψεν, item pro

nis aletur & ipse & collegæ ipsius contubernalesque & scorta, tum pueri, tum mulieres. Intelligo equidem quod populus qui tyrannum genuit, ipsum amicosque ejus nutrit. Ita cogitur. Quid vero si succenseat populus, dicatque, haud æquum esse ut adultus filius a patre amplius enutriatur, sed contra a filio pater: neque se ad hoc eum creasse, ut adulto jam filio, pater ipse, servis ejus serviens, & ipsum nutriat, & ipsius servos, & alios præterea omnes undique confluentes ejus astipulatores, verum ut a divitibus his qui præclari & boni existimantur in civitate, hoc præside liberetur: atque ita jubeat populus abire illum e civitate, ejusque amicos, perinde ac pater filium domo una cum debacchantium turba depellens? Agnoscat per Jovem tunc demum populus qualis ipse, & quali bestia delectatus sit, dum eam generaret atque educaret, tum quanto ipso debilior potentior eum ejicere tentet. Quid ais? Audebit tyrannus patri vim inferre, & si non obtemperet, verberare? Imo vero, nam auferet armam. Patricidam ergo dicis esse tyrannum, durumque senectutis educatorem. Atque ut videtur, hæc proprie est tyrannis, utque fertur, populus servitutis liberorum hominum *fugiens summum, in flammam servilis dominationis incidit*, loco ingentis illius & importunæ libertatis durissimam acerbissimamque servorum subiens servitutum. Ita nimirum accidit. An non igitur probe a nobis dictum fuerit, si sufficienter pertractatum dicamus, quo pacto tyrannis ex populari gubernatione nascatur: & nata quomodo est, qualis sit? Valde quidem sufficienter.

αὐτὸς δαλιῶν αὐτὰς δαλεῖν ἀ-
μαρτυρῶν, quæ lectio retinenda | *αὐτὸς δαλιῶν*, cui non conveniret
 videtur propter sequens ver- | *καλῶν*. *Stephanus*.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ,

Η, ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΕΝΑΤΟΣ.

ΑΥΤΟΣ δὴ λοιπὸς (ὡς δ' ἐγὼ) ὁ τυραννικὸς ἀνὴρ, σκέψασθε πῶς τε μετρίσθαι ἐκ δημοκρατικοῦ, γενόμενός τε, ποῖός τις ἐστὶ, καὶ τίνα τρόπον ζῆ, ἀθλιὸν ἢ μακάριον. Λοιπὸς γὰρ ἐν ἐπιπέδῳ, ἔφη. Οἶδ' οὖν (ὡς δ' ἐγὼ) ὁ πορθῶν ἐπι; Τὸ ποῖον; Τὸ τ' ἐπιθυμιῶν, οἷά τε καὶ ὅσα ἐῖσιν, οὐ μοι δοκοῦσιν ἰκανῶς διηρῆσθαι; τέτρα ἢ ἐνδεῶς ἐχρήσθαι, ἀσαφετέρα ἔσται ἢ ζήτησις οὐ ζητοῦμεν. Οὐκ ἐν (ἢ δ' ὅς) ἐπι ἐν καλῶ; Πάνυ μὲν οὖν καὶ σκόπη γ' ὅ ἐν αὐταῖς βέλομεν ἰδεῖν. ἔστι ἢ τὸδε τ' μὴ ἀναγκάσιον ἠδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν δοκοῦσι πινέσ μοι εἶναι ὡς νόμοι αἱ κινδυνύουσι μὲν ἐγγίνεσθαι παντὶ, κολαζόμενα ἢ ὑπὸ τε τ' νόμων καὶ τ' βελτιόνων ἐπιθυμιῶν μὲν λόγῳ, εἰδὼν μὲν ἀνθρώπων ἢ παντάσῃσιν ἀπαλλάττεισθαι, ἢ ὀλίγαι λείπεσθαι καὶ ἀσ-

Tractionem de Tyrannide
superiori dialogo inchoatam,
hic absolvit. cujus ortum ex-
populari licentia, πᾶσι deni-
que omnia diligenter persequi-

tur. Et sicuti docuerat felicif-
simum esse rectæ politiæ sta-
tum, & hominis in illa assueti
conditionem felicissimam: ita
& vitiosæ politiæ, & hominis
θενεῖς.

PLATONIS

DE

REPUBLICA,

SIVE DE

JUSTO,

DIALOGUS NONUS.

DEINCEPS considerandum restat, inquam ego, qua ratione vir tyrannicus ex populari fiat, qualisque sit, & nunquid vitam ducat miseram, an beatam. Certe id reliquum est, inquit ille. Scis quid adhuc desiderem? Quid? Nondum sufficienter distinxisse videmur, quot sint, & quales cupiditates. Ac nisi id constet, obscurior erit ejus quod quærimus inquisitio. Opportunum vero adhuc erit. Prorsus quidem, ac vide quid in eis nosse velim, est autem tale. Earum voluptatum cupiditatumque quæ non necessariae sunt, videntur mihi quædam legibus repugnantes; omnibus inesse quidem: legibus autem & melioribus cupiditatibus pariter cum ratione castigatæ, in quibusdam hominibus vel omnino obsolescere, vel adeo reprimi, ut raræ admodum exilesque reddantur: in aliis au-

in ea affueti, Tyrannidis vero maxime & tyrannici ingenii infelicissimam conditionem graphicè representat. Agit autem de facultatibus animi, & cupi-

ditatibus ac voluptatibus iis quæ in eas varie & multipliciter cadunt: quibus domandis opportunum affert remedium, nempe Rationis imperium.

θενείς τῷ ἰσχυρότερον καὶ πλείους. Λέγεις δὲ πινας
 (ἔφη) ταύτας; Ἐὰς παρὰ τὸ ὕπνον (ὡς δ' ἐγώ) ἐ-
 γειρομένης ὅταν τὸ μὴ ἄλλο τῷ ψυχῆς βύθη ὅσον
 λογιστικὸν καὶ ἡμερον, καὶ ἄρχον ἐκείνη· τὸ δὲ θηριώδες
 τε καὶ ἄγγελον, ἢ σίτων ἢ μέθης πληθὺν σκιρτᾷ τε,
 καὶ ἀπώσαμνον τὸ ὕπνον, ζητῆ ἵεναί καὶ σποπιμπλά-
 ναί τὰ αὐτοῦ ἦθη· οἷός τ' ὅτι πάντα ἐν ταῖς ποιήτω
 πολυῖα πιεῖν, ὡς σποπάσης λελυμένων τε καὶ ἀπιλ-
 λαγμένων αἰχύνης καὶ φρονήσεως· μητεῖτε γὰρ ἐπιχί-
 ρεῖν μίσθους, ὡς οἶλαι, ἕδην ὀκνεῖ, ἄλλω τε ὁταῖν
 ἀνθρώπων καὶ θεῶν καὶ θηρίων· μισθοποιεῖν τε ὁπίων
 βρώματός τε ἀπέχεσθαι μηδενός· καὶ ἐνὶ λόγῳ, οὔτε
 ἀνοίας ἕδην ἐλλείπει, οὔτε ἀναρχυτίας. Ἀληθέσα-
 τα (ἔφη) λέγεις. Ὅταν δὲ γε (οἶμαι) ὑγιεινῶς
 πινεῖ ἔχη αὐτὸς καὶ σωφρονῶς, καὶ εἰς τὸ ὕπνον ἴη, τὸ λο-
 γιστικὸν μὴ ἐγείρας ἑαυτῷ, καὶ ἐπιάσας λόγων καλῶν
 καὶ σκέψων, εἰς σιάνοιαν αὐτὸς αὐτὰ ἀφικόμενος·
 τὸ ἐπιθυμητικὸν δὲ μήτε ἐνδεία δεῖς, μήτε πλησμο-
 νῆ, ὅπως ἀν κοιμηθῆ καὶ μὴ παρέχη θόρυβον τῷ βελ-
 πτῷ, χαῖρον ἢ λυπέμενον, ἀλλ' ἐὼν αὐτὸ καθ'
 αὐτὸ μόνον καθαρὸν σκοπεῖν καὶ ὀρέγεσθαι τῷ αἰσθάνεσθαι
 ὃ μὴ οἶδεν, ἢ τι τῶν γεγονότων, ἢ ὄντων, ἢ καὶ μελ-
 λόντων· ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ θυμοειδὲς περὶ αὐτάς, καὶ
 μή πινεῖ εἰς ὄργας ἐλθὼν, κεκνημένῳ τῷ θυμῷ κα-
 θύδην· ἀλλ' ἡσυχάσας μὴ τὰ δύο εἶδη, τὸ τρίτον
 δὲ κινήσας ἐν ᾧ τὸ φρονεῖν ἐβγίνεται, οὕτω ἀναπαύη-
 ται· οἷός τ' ὅτι τῷ ἀληθείας ἐν ταῖς ποιήτω μάλι-
 στα ἀπείλαι, καὶ ἡκιστα παράνομοι τότε αἱ ὄψεις φαν-

I Ταῖς παρὰ τὸν ὕπνον] Incho- | tur. Præmittit autem præcla-
 atum de Tyrannide Sermonem | ram cupiditatum descriptionē,
 accurate persequitur, docens | quam instituto sermoni ac-
 quomodo e populari statu oria- | commodat. Videbis hunc lo-

ταζονισσε

tem vehementiores frequentioresque evadere. Quas potissimum istas vocas? Quæ in somnis sæpius excitantur. Cum dormientibus ea pars animi, quæ mentis & rationis particeps sit, sopita langueat: illa autem in qua feritas quædam, sit, atque agrestis immanitas, cum sit immoderato obstupefacta potu, atque pastu, exultare eam in somno, immoderateque jactari: itaque huic omnia visu objiciuntur a mente ac ratione vacua: ut aut cum matre corpus miscere videamur, aut cum quovis alio, vel homine, vel deo, sæpe belua: atque etiam trucidare aliquem & impie cruentari, a nullo vel cibo vel potu abstinere: & ut uno verbo dicam omnia quæ vel infania vel impudentia jubet facit. Verissima (inquit) loqueris. At qui salubri & moderato cultu, atque victu quieti se tradiderit, & ea parte animi quæ mentis & consilii est, agitata, & erecta, saturataque bonarum cogitationum epulis, eaque parte animi, quæ voluptate alitur, nec inopia enecta, nec satietate affluentis, quorum utrunque præstringere aciem mentis solet, sive deest naturæ quippiam, sive abundat atque affluit: illa etiam tertia parte animi, in qua irarum existit ardor, sedata atque restincta: tum eveniet, duabus animi temerariis partibus compressis, ut illa tertia pars rationis & mentis eluceat, & se vegetem ad somniandum acremque præbeat, tum ei visa quietis

cum a nostro *Milton* translatum, si consulas *lib. 5. Paradisus amissæ vers. 100.*

2 Λογικὸν καὶ] Legitur etiam λογικόν, itidemque paulo

post. Quæ lectio supra annotatur p. 172 Paulo post pro ἀπὸ πάσης legitur ἀπίσης in eodem libro.

τάζονται τῷ ἔρυντίων. Παντελῶς μὲν οὐδ' (ἔφη) οἶ-
 μη οὔτω. Ταῦτα μὲν τοίνυν ἐπιπλέον ἐξήχθημεν
 εἰπεῖν· ὁ δὲ βεβλόμεθα γινῶναι, τὸ δ' ἐστίν, ὡς ἄρα δεινόν
 τι καὶ ἄβριον καὶ ἀνομον ἐπιθυμιῶν εἶδος ἐκάστω ἕνεστι, καὶ
 πάνυ δοκοῦσιν ἡμῶν ἐρίοις μετρίοις εἶναι· τοῦτο δὲ
 ἄρα ἐν τοῖς ὑπνοῖς γίνεσθαι ἐνδηλον· εἰ οὖν τι δοκῶ
 λείπειν, καὶ συλχωρεῖς, ἄθρει. Ἀλλὰ συλχωρῶ. Τὸν τοίνυν
 δημοτικὸν ἀναμνήθημι οἷον ἔφαμην εἶναι· ἡ δὲ
 περὶ γεροντῶς ἐκ νέου ὑπὸ Φειδωλῶ παλεῖ· τετραμ-
 μένος, ταῖς χρηματικαῖς ἐπιθυμίαις τιμῶντι μόνος,
 ταῖς δὲ μὴ ἀνασχάεις, ἀλλὰ παιδιᾶς τε καὶ καλλω-
 πισμοῦ ἕνεκα γυγνομένης ἀλιμάζοντι· ἦ γάρ; Ναί.
 Συμφερόμενος δὲ κομφοτέροις ἀνδράσι, καὶ μετρίων ἄξι
 δὴλθομένη ἐπιθυμιῶν, ὁρμήσας εἰς ὕβριν τε πάσαν καὶ τὸ
 ἐκείνων εἶδος, μίση τῷ ἔ πατρὸς Φειδωλίας, φύσιν· δὲ
 τῷ ἀξιοφειρόντων βελτίω ἔχον, ἀρμόμενος ἀμφοτέρω-
 σε, κατέστη εἰς μέσον ἀμφοῖν τῶν τρέπων· καὶ μετρίως
 δὴ, ὡς ἔπειτα, ἐκάστων ἀπολαύων ἕτε ἀνελευθέρων, οὔτε
 παρ᾽ ἀνομον βίον ζῆ, δημοτικὸς ἐξ ὀλιγαρχικοῦ γεροντῶς.
 Ἦν γὰρ (ἔφη) καὶ ἐστὶν αὐτὴ ἡ δόξα παρὰ τῷ τοιοῦτον.
 Θὲς τοίνυν (ἡ δ' ἐγὼ) πάλιν τῷ τοιοῦτε ἡδὴ περὶ
 ἑυτέρου γεροντότος νέον ἔχον ἐν τοῖς τέττε αὐτῶν ἡθεσι τε-
 τραμμένον. Τίθημι. Τίθει τοίνυν καὶ τὰ αὐτὰ ἐκ-
 εἶνα παρὰ αὐτὸν γυγνομένα ἄσφα καὶ παρὰ τῷ πατέ-
 ρα αὐτῷ· ἀρμόμενόν τε εἰς πάσαν ὠφθαλομίαν, ὀνο-
 μαζομένῳ δ' ὑπὸ τῷ ἀρμόντων ἐλευθερίαν ἅπασαν·
 βοηθοῦντά τε ταῖς ἐν μέσῳ ταύταις ἐπιθυμίαις πα-
 τέρα τε καὶ τῶς ἄλλης οἰκείας, τῶς δ' αὐτῶν ὠφθαλο-
 ηθοῦντας· ὅταν δ' ἐλπίσωσι οἱ δεινοὶ μάχῃ τε καὶ
 τυραννοποιοὶ οὔτοι μὴ ἄλλως τῷ νέον καθέξαι, ἔρωτά
 πια αὐτῷ μηχανωμένους ἐμποῖησαι προστάτῳ τῷ

[Τετραμμένον] Scribendum puto τετραμμένον, pro χρημα-
 τικῶν

occurrunt tranquilla atque veracia. Sic prorsus existimo. Quid plura? Id summatim cognoscere volumus: Unicuique inesse speciem quandam cupiditatum diram, agrestem, atque iniquam, atque etiam in his qui inter homines maxime moderati videntur. Quod in somnis fit manifestum. Num quid igitur dicam, & utrum consentias tu videris. Consentio equidem. Recordare, qualem virum esse diximus popularem. Erat autem is, qui ab ineunte ætate sub parco nutritus est patre, qui lucri cupiditati indulgit solum, cæteras vero non necessarias, sed ludi ornatusque comites sprevit. Nonne ita? Ita prorsus. Versatus deinde cum elatioribus viris plenisque libidinibus his quas modo narravimus, declinare cœpit ad petulantiam omnem, eorumque mores, paternæ parsimoniæ odio: Cum vero ingenio meliore esset quam corruptores, utrinque distractus, mediam nactus est utriusque amoris affectionem, moderate utrunque affectus ut ipse putat, neque illiberalem neque dissolutam vitam agens, ex paucorum potentiæ cupido mutatus in popularem. Erat utique & est circa hujusmodi virum hæc opinio. Pone rursus hujus jam natu grandis filium, primis ab annis, paternis moribus imbutum, Pono. Ponas iterum eadem huic accidere quæ patri contigerant, ut ad omne trahatur flagitium, & lascivientis vitæ licentiam, quam tamen hi qui eam degunt integram nominent libertatem: pater autem alique domestici istis cupiditatibus quas in medio quodam esse diximus suffragentur: alii item opem suggerant. Ubi vero jam speraverint vehementes illi incantatores, nutritoresque tyrannidis, adolescentem se non aliter continere posse, amorem in eo aliquem quibusdam machinationibus excitent, præsidem

ἡνὰς lege χρηματικῆς, quæ | supra in pag. 164. (quæ huc
scripturæ differentia invenitur | pertinet) & ab illa confirmatur.

ἀργῶν καὶ τὰ ἔτοιμα διανεμομένων ἐπιθυμιῶν, ὑπὸ-
 πτερον καὶ μέγαν κηφίῳα πινά· ἢ τί ἄλλο οἶε εἶναι τ'
 τῷ τοιούτων ἔρωτα; Οὐδὲν ἔγωγε (ἢ δ' ὅς) ἀλλ'
 ἢ τῆτο. Οὐκοῦν ἔταν δὴ παρ' αὐτὸν βομβοδοσαι καὶ
 αἱ ἄλλαι ἐπιθυμίαι, θυμαμάτων τε γέμνσαι καὶ
 μύρων καὶ τεφάνων καὶ οἴνων, καὶ τ' ἐν ταῖς τοιαύταις συ-
 νουσίαις ἡδονῶν ἔπι τὸ ἔχαλον, αὔξνσαι τε καὶ τρέ-
 φησαι, πόθι κέντρον ἐμπιήσωσι τῷ κηφίῳι, τότε
 δὴ δορυφορεῖται τε ὑπὸ μανίας καὶ οἰφρά ἔτος ὁ προσ-
 τάτης τ' ψυχῆς· καὶ εἴαν πιας εἰ αὐτὰ δόξας ἢ ἐπι-
 θυμίας λάθῃ ποιημάτων χρησάς, καὶ ἐπι ἐπαχμω-
 μάας, σποκτείνῃ τε καὶ ἔξω ὠθεῖ παρ' αὐτῆ, ἕως
 ἀν καθήρῃ σωφροσύνης, μανίας ἢ πληρώση ἐπακλή.
 Παντελῶς (ἔφη) τυραννικοῦ ἀνδρὸς λέγῃς γένεσιν.
 Ἄρ' εἴν (ἢ δ' ἐγὼ) καὶ τὸ πάλα διατὸ τοιοῦτον
 τυραννος ὁ ἔρωας λέγε; Κινδευθεῖ, ἔφη. Οὐκ εἴν
 ὦ Φίλε, (ἵπον) καὶ μεθυθεῖς ἀνὴρ, τυραννικὸν τι φρό-
 νημα ἴχει; Ἰχει γάρ. Καὶ μὴ ὄγε μαινόμηνος καὶ
 ὑποκεκωηκῶς ἔ μόνον ἀνθρώπων ἀλλὰ καὶ θεῶν ἔπι-
 χειρεῖ τε καὶ ἐλπίζει δυνατὸς εἶναι ἄρχειν. Καὶ μάλ',
 ἔφη. Τυραννικός ἢ, ἢ δ' ἐγὼ, ὦ δαιμόνιε ἀνὴρ, ἀ-
 κειῶς γίγνε; ὅταν ἢ φύσις, ἢ ἐπιτηδύμασιν, ἢ
 ἀμφοτέροις, μεθυτικός τε καὶ ἐρωτικός καὶ μελαγχολι-
 κὸς γένη. Παντελῶς μὲν οὖν. Γίγνε; μὲ (ὡς εἴοικεν)
 ἔτω ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ; (ἢ ἢ) δὴ πῶς; Τὸ τ' παιζοῖων,
 ἔφη, τῆτο σὺ καὶ ἐμοὶ ἐρεῖς. Λέγω δὴ, ἔφην· οἶμα γάρ,
 τὸ μὲν τῆτο ἑορταὶ γίνονται παρ' αὐτοῖς, καὶ κῶμοι,
 καὶ θαλία, καὶ ἐταῖραι, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα ὧν ἀν' ἔ-
 ρωας τυραννος ἐνδον οἰκῶν διακυβερνῶη τὰ τ' ψυχῆς
 ἀπαντα. Ἀνάκη, ἔφη. Ἄρ' οὖν ἔ πολλὰ καὶ δει-
 ναὶ ὠδραλασάνθωσιν ἐπιθυμίας ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς
 ἐχάτης, πολλῶν δεινῶν; Πολλὰ μὲντοι. Τα-
 κα

tutoremque otioforum, & ad libidinem illi subministrantium desideriorum, alatum, certe & ingentem fucum. Nunquid aliud amorem talium esse putas? Nihil aliud. Quando vero circa ipsum susurrantes cupiditates aliæ refertæ nidore, unguentis, coronis ac mero, resolutisque consuetudinum talium voluptatibus coagent prorsus aluntque desiderium illud, atque ita fuco aculeum addunt: tunc jam hic animi præses fuerit omnino, dementiaque fervet: atque stipatus inde satellitibus, stimuloque percitus, siquas intra se frugales & verecundas opiniones cupiditatesque offenderit, protinus extirpat expellitque, quousque temperantiam omnem animo ejiciat, seque nova insania repleat. Egregie tyrannici viri refertur originem. Nonne & olim hanc ob causam amor tyrannus est dictus? Videtur plane. Et ebrius vir, ô amice, nonne tyrannicum gerit animum? Sane. Quinetiam furiosus & extra se positus, non solum hominibus, sed & diis imperare contendit, speratque se id consequuturum. Vehementer. Tyrannicus autem, ô beate vir, revera fit, quando vel studiis vel ambobus temulentus, amori abnoxius furiosus evadit. Prorsus ita se res habet. Ita igitur talis vir, ut apparet, efficitur. Vivit autem quo pacto? Id vero, ut aiunt qui jocantur, mihi tu dices. Dico equidem. Post hæc, ut arbitror, festis indulgent, comessationibus, circulis atque congressibus, scortis, cæterisque hujuscemodi omnibus, hi quorum tyrannus Amor intus animi incolens penetralia, regit omnia. Necessè est. Itaque multæ profecto diesque noctesque vehementes cupiditates multorum indigæ pullulant. Multæ quidem. Cito igitur
siqui

καὶ ἄρα ἀγαλίσιον) εἰάν τις ὡς πρῶτος. Πῶς
 δ' οὐ; Καὶ μὲν τῆτο δὴ δανεισμοὶ καὶ τ' ἕσας πα-
 ραιρέσθαι. Τί μιν. Ὅταν ἢ δὴ πάνι ἐπιλίπη,
 ἄρα οὐκ ἀνάγκη μὲν τὰς ἐπιθυμίας βοῶν πυκνάς
 τε καὶ σφοδράς εἰνενοθήθυμίας, τῆς δ' ὡσφρ ὑπὸ
 κέντρων ἐλαυμομύθαι, τ' τε ἄλλων ἐπιθυμιῶν, καὶ
 ἀφαιρόντων ὑπ' αὐτῆ τοῦ ἔρωτος, πάσαις ταῖς
 ἄλλαις, ὡσφρ δορυφόροις, ἡγεμύθαι, οἰφρᾶν, καὶ
 σκοπεῖν τίς τι ἔχθ, ὄν δυνατόν ἀφελέσθαι ἀπατή-
 σαντα, ἢ βιασάμθμον. Σφύδρα γ', ἔφη. Ἀναγκάσιον
 δὴ παν(α)χόθαι φέρεῖν, ἢ μεγάλας ὠδῶσι τε καὶ ὀδυ-
 ναις ξυμέχθαι. Ἀναγκαῶν. Ἄρ' οὐκ, ὡσφρ
 αἱ εἰ αὐτῶ ἡδοναὶ ἐπιγνόμθαι τ' ἀρχαῶν πλείον
 εἶχον, καὶ τὰ ἐκείνων ἀφῆρθαι, οὐτω καὶ αὐτὸς ἀξιώσθ,
 νεώτερος ὄν, πατρός τε καὶ μητρός πλέον ἔχειν, καὶ ἀ-
 φαιρέσθαι, εἰάν τὸ αὐτῆ μέρος ἀναλώσθ, ἀπνευ-
 μάμθμος τ' πατρώων; Ἀλλὰ τί μιν; ἔφη. Ἐάν
 ἢ δὴ αὐτῶ μὴ ἐπιτρέπωσιν, ἄρα οὐ τὸ μὲν πρῶ-
 τον ἐπιχειροῖ ἀν κλέπειν καὶ ἀπαλᾶν τῆς γονέας;
 Πάντως. Ὅποτε ἢ μὴ δύναιτο, ἀρπάζοι ἀν καὶ βία-
 ζοιτο μὲν τῆτο; Οἶμαι, ἔφη. Ἀντερομύθων δὴ καὶ
 μαχομύθων, ὡ θαιμάσιε, γέροντός τε καὶ γερός, ἀρ'
 βυλαβηθείη ἀν καὶ φείσαιτο μή τι δράσαι τυραννικόν;
 Οὐ πάνυ (ἢ δ' ὅς) ἔγωγε θαρρῶ πρὸς τ' γονέων τῆ
 ταῖσθ. Ἀλλ', ὡ Ἀδείμαντε, πρὸς Διός, ἔνεχε
 νεωτὶ φίλης καὶ οὐκ ἀναγκάσιαις ἐταίρας γεροντίας, τ'
 πάλαι Φίλιω καὶ ἀναγκάσιαι μητέρα, ἢ ἔνεχε ὠραίε
 νεωτὶ Φίλθ γεροντός, οὐκ ἀναγκάσιαι, τὸν ἄωρόν τε
 καὶ ἀναγκαῶν πρῶσθῦτιω πατέρα, καὶ τ' φίλων σε-
 χαλιότατον, δοκεῖ ἀν σοι ὁ ποιῆτος πληγαῖς τε δουῶ-
 αι καὶ καταδελώσθαι ἀν αὐτῆς ὑπ' ἐκείνοις, εἰ
 εἰς τιὸ αὐτῶ οἰκίαν ἀγάροτο; Ναὶ μὰ Δί' ἢ δ'

fiqui proventus extiterint, consumuntur. Quidni? Post hæc utique scœnora, & patrimonii dissipatio. Proculdubio. Quando vero deficiunt omnia, necesse est cupiditates vociferari atque conqueri, quæ quidem frequentes ardentisque in nido animi delitescunt: eos autem veluti stimulis quibusdam percussos, libidinibus scilicet aliis, præsertimque amore aliarum omnium tanquam satellitum duce, jactari efferrique ad explorandum siquis quicquam possideat, quod vel fraude surripi, vel vi eripi possit. Maxime. Quapropter coguntur vel undique eripere, vel ingentibus stimulis & doloribus cruciari. Coguntur plane. Num quemadmodum novæ voluptates ipsius adultæ, pristinas exuperarunt & quæ illarum erant, sustulerunt, ita & ipse justum esse censebit, ut ipse junior plus habeat quam parentes, & ab iis auferat, & si portionem suam consumpserit, paterna insuper eroget? Cur non: Quod si parentes illi nequaquam permiserint, nonne principio furari, eosque decipere aggredietur? Omnino. Sin istud non poterit, rapiet jam, vimque parentibus inferet. Sic arbitror. Ac si pater materque senes, ô mirifice vir, resistent repugnentque, nunquid eos verebitur, atque ita se continebit, ut nihil agat tyrannicum? Patri equidem ac matri sic affecti hominis timeo. Per Jovem, ô Adimante, inquam ego, nunquid gratia nuper amatae cujusdam concubinæ non necessariæ, amicam jam olim necessariamque matrem, aut gratia speciosi alicujus nuper amati adolescentis non necessariii, deformem & necessarium senem patrem, & amicorum omnium antiquissimum, tibi vir talis videtur verberibus objecturus, eosque illis subjecturus, si eandem in domum induxerit? Per Jovem, omnino. Quam beatum

ὅς. Σφόδρα γε μακρότερον (ἦν δ' ἐγώ) ἔοικεν εἶναι τὸ τυραννικὸν ἦν τεκεῖν. Οὐ πάνυ γε, ἔφη. Τί δ', ὅταν δὴ τὰ πατρὸς καὶ μητρὸς ἐπιλείποι τὸν τοιῦτον, πολὺ δὲ ἤδη ξυμειλεγμένον ἐν αὐτῷ ἢ τὸ τῶν ἡδονῶν σμιλῶς, οὐ φρωτὸν μὲν οἰκίας πινὸς ἐφάψεται τοίχῃ, ἢ πινὸς ὀφθαλμοῦ ἰόντος τῆς ἰματίου, μὴ ἢ ταῦτα ἱερὸν πινεωκορήσει; καὶ ἐν τέτοις δὴ πᾶσιν, ἅς πάλαι εἶχε δόξας ἐκ παιδός, πρὸς κελῶν τε καὶ αἰχρῶν τὰς δίκας ποιημένας, αἰνεωπὶ ἐκ δουλείας λελυμένας, δουροφροῦσαι τὸν Ἔρωτα, κρατήσῃσι μὲν ἐκείνῃ; αἰ φροῦτερον μὲν ὄναρ ἐλύοντο ἐν ὑπνῷ, ὅτε ἰὼ αὐτὸς ἐπὶ ὑπὸ νόμοις τε καὶ πατρὶ δημοκρατικῆς ἐν ἑαυτῷ τυραννιθεῖς ἢ ὑπὸ Ἔρωτος, οἷος ὀλιγαρχίας ἐγγίγντο ὄναρ, ὑπάρ τοιῦτος αἰετὸν γνῶντος, οὐτε πινὸς φόνος δεινὸς ἀφ' ἑξῆς, οὐτε βρώματος, ἔτ' ἔργῃ ἀλλὰ τυραννικὸς ἐν αὐτῷ ὁ Ἔρως ἐν πάσῃ ἀναρχίᾳ καὶ ἀνομίᾳ ζῶν, ἅτε αὐτὸς ὡν μόναρχος, τὸν ἔχοντά τε αὐτὸν, ὡσὰρ πόλιν ἄξει ἐπὶ πᾶσαν πόλιν ὅθεν αὐτὸν τε καὶ τὸ πρὸς αὐτὸν θόρυβον θρέψῃ τὸ μὲν ἔξωθεν εἰσεληλυθότα, ἀπὸ κακῆς ὀμιλίας τὸν δ' ἐνδοθεν, ἢ ὑπὸ τῶν αὐτῶν τρώπων καὶ ἑαυτοῦ ἀνεθέντα καὶ ἐλευθερωθέντα. Ἡ οὐχ ἔτος ὁ βίος τῶν τοιούτων; Οὗτος μὲν οὖν, ἔφη. Καὶ ἀν μὲν γε (ἰὼ δ' ἐγώ) ὀλίγοι οἱ τοιῦτοι ἐν πόλει ὄντες, καὶ τὸ ἄλλο πλῆθος σωφρονῆ, ἐξεληθόντες ἄλλον πινὰ δουροφροῦσαι τυραννον, ἢ μισθοῦ ἐπιχειροῦσιν, εἴαν περ πόλεμος ἢ ἐὰν δ' ἐν εἰρήνῃ τε καὶ ἡσυχίᾳ γένωνται, αὐτοῦ δὴ ἐν τῇ πόλει κακὰ δρῶσι σμικρὰ πολλά. Τὰ ποῖα δὴ λέγεις; Οἷα, κλέψεις, τοιχωρυχοῖσι, βαλανιτομοῖσιν, λαποδυτοῖσιν, ἱεροσυλοῖσιν, ἀνδραποδί-

1 ὑπὸ τῶν αὐτῶν] Non male poni videtur ὑπὸ, quamvis ἀπὸ κακῆς ὀμιλίας precedat. Steph.

beatum esse videtur tyrannicum filium genuisse. Non multum. Quid vero? cum parentum facultates ipsum deficient in eoque jam erit examen confertissimum voluptatum, an non primo parietem alicujus perfodiet domus, vel nocte serius euntis pallium rapiet? deinde etiam templum aliquod expoliabit? atque in his omnibus eas quas olim à pueritia de honestis & turpibus, quasi jura quædam quibus judicabatur, opiniones habuerat, illæ quæ nuper servitutem exierunt, tanquam satellites stipantes amorem, una cum eo jam superabunt: quæ quondam dormiente illo per insomnia tantum solvebantur cum adhuc sub legibus paternisque præceptis populari in seipso institutus esset conditione? tandem vero amoris tyrannide irretitus qualis raro erat in somnis, talis semper erit vigilans? Nam cæde impia nulla abstinebit, nec ingluvie, nec facinore: sed tyrannicus in ipso amor omni cum licentia & transgressione vivens, utpote qui solus sit dominus, subjectum sibi hominem tanquam civitatem impudenter ad omnia rapiet: unde & seipsum & turbam suorum satellitum nutriet, partim extrinsecus ingressam ex improba quadam consuetudine, partim intrinsecus ex eisdem moribus ab ipso solutam & manumissam. Nonne hæc talis hominis vita? Hæc profus. Ac si pauculi tales in civitate sint, reliqua vero multitudo omnis modesta, quia istic locus non fit, profecti, tyrannum alium stipabunt: acceptaque mercede, sicubi ei bellum est, juvabunt, si vero pacate & quiete esse possint, in eadem istic civitate mala multa minuta committent. Qualia? Furabuntur, parietes perfodient, marsupia incident, expoliabunt præda-

ζονται ἐπὶ δ' ὅτε συκοφανήσῃσιν, ἐὰν δυνατοὶ ὥσι λέγειν, καὶ ψευδομαρτυροῦσι καὶ δωροδοκῶσι. Σμικρὰ γ' ἔφη, κακὰ λέγεις, ἐὰν ὀλίγοι ὦσιν οἱ τοῖστοι. Τὰ δὲ σμικρὰ (ὡὺ δ' ἐγὼ) ὡρὸς τὰ μέγαρα, σμικρὰ ὅσῃ καὶ ταῦτα δὴ πάντα, ὡρὸς τύραννον πηνεῖα τε καὶ ἀθλιότητα πόλεως ὡρὸς βαλλόμενα, τὸ λεγόμενον, ἔδ' ἵκταρ βάλλει· ὅταν γὰρ δὴ πολλοὶ ἐν πόλει γένωνται οἱ τοῖστοι, καὶ ἄλλοι οἱ ξυωπόμοιοι αὐτοῖς, καὶ αἰῶν) ἑαυτῶν τὸ πλῆθος, τότε ἔστοι εἰσιν οἱ τὸν τύραννον γεννῶντες, μὲν δὴμος ἀνοίας, ἐκείνον ὅς ἀναυτῶν μάλιστα αὐτὸς ἐναυτὰς μέγιστον καὶ πλείστον ἐν τῇ ψυχῇ τύραννον ἔχει. Εἰκότως γ' ἔφη, τυραννικὸς γὰρ ἀνὴρ εἴη. Οὐκοῦν ἐὰν μὲν ἑκόντες ὑπεῖκωσιν· ἐὰν δὲ μὴ ὅπιτερέπη ἢ πόλις, ὡρὸς τότε μητέρα καὶ πατέρα ἐκόλαζεν, οὕτω πάλιν τῷ πατρίδα, ἐὰν οἷός τ' ἦ, κολάσεται, ἐπεισαγόμενος νέος ἑτέρος, καὶ ὑπὸ τέτοις δὴ δαλθύσαν τῷ πάλαϊ Φίλιου μητρίδα τε, ἢ Κρήτες φασί, καὶ πατρίδα ἔξει τε καὶ θρέψει καὶ τέτο δὴ τὸ τέλος ἀνὴρ εἴη τὸ ὅπιθυμίας ἔχει τοῖσδε ἀνδρός. ἢ Τέτο (ἢ δ' ὅς) παντάπασί γε. Οὐκοῦν (ὡὺ δ' ἐγὼ) ἔστοι γε τοιοῖδε γίνονται ἰδίαι, καὶ πρὸς ἀρχεῖν; ὡρὸς μὲν οἷς ἀναξυωῶσιν, ἢ κολάξιν ἑαυτῶν ξυωόντες καὶ πᾶν ἐτοίμοις ὑπηρετεῖν, ἢ ἐὰν πρὸς τὴν δέωνται, αὐτοὶ ὑποπεσόντες, πάντα τὰ χήματα τολμῶντες ποιεῖν ὡς οἰκεῖοι· ἀφ' ἀπραξάμενοι δὲ, ἀλλότριοι. Καὶ σφάδρα γε. Ἐν παντὶ ἄρα τὰ βίῳ ζῶσι, Φίλοι μὲν οὐδέποτε οὐδενί, ἀεὶ δὲ τὴν δεσπόζοντες, ἢ δαλθύοντες ἄλλω· ἐλθυθείας δὲ καὶ Φιλίας ἀληθῶς τυραννικῆ

1 Ἐὰν μὲν ἑκόντες] Nihil de-
esse hic, sed aliquid Plato sub-
audiendum videtur reliquisse.
Plena fuerit Oratio si post ὅπι-

κωσιν subaudias ταῦτα ἔστι, vel
γνήσεται aut aliquid tale. Idem.
2 Κρήτες] Fortasse deesse vi-

prædabunturque, sacra rapient, captos homines, servire cogent, necnon calumniabuntur quandoque si dicendo valent, falsaque testimonia dicent, & muneribus corrumpentur iudices. Minuta hæc dicis mala, si pauci tales sint? Hæc quidem si ad majora comparentur, dicuntur exigua. Atque hæc omnia ad tyrannum comparata malitia miseriaque civitatis haudquaquam, ut proverbio dici solet, ad scopum accedunt. Quoties enim in civitate tales multi reperiuntur, eosque alii sequuntur multi, sentiuntque ingentem suorum copiam, tyrannum procreant inscitia plebis, eum præ cæteris, qui inter illos ita est affectus, ut in animo suo tyrannum habeat potentissimum. Consentaneum id quidem, quippe is erit potentissimus. Nonne facile id fit, si cesserint omnes? Sin autem civitas tyranno huic obstiterit, tunc sane is quemadmodum in superioribus Patremque Matremque violavit, sic rursus & patriam pro viribus violabit, alios inducens juvenes: hisque servire coget olim sibi charam patriam matriamque, ut more *Cretensium* loquar, tam educatione quam habitu: atque is erit cupiditatis ejus hominis finis. Sic profus. Nonne isti tales privatim fiunt antequam dominantur? Principio cum his conversantur ut plurimum quam blandiuntur atque assentantur illis, & in omnibus obsequuntur, atque inserviunt. Ac si qua re indigeant, idem & ipsi agunt, submittunt se, & quancunque gerunt personam tanquam domestici. Voti vero compotes cum facti sunt, extraneos se esse declarant. Et maxime quidem omnem ita ætatem agunt. Amici quidem nemini unquam, semper autem dominantes alicui, vel alicui servientes. Libertatem vero & amicitiam veram nunquam ingenium ty-

detur *ως* vel *ἀσπερ* ante *κρητες*. tur. Ex hoc loco suum *Pygmalionem* ni fallor depinxit Episcopus *Cambriensis*.

3 Τοῦτο (ἢ δ' ὅς)] Misera & inquieti Tyranni vita describi-

rannicum

φύσις αὐτῶν ἀβύστος. Πάνυ μὲν οὐῷ. Ἄρ' οὐῷ ὄρε
 ὀρθῶς ἀν τὲς τοιγύτης ἀπίστους χαλοῖμεν; Πῶς δ' ἔ;
 Καὶ μὲν ἀδίκους γε ὡς οἶόντε μάλιχα, εἴωρ ὀρθῶς
 ἐν τοῖς πρῶτον ὁμολογήσασιν περὶ δικαιοσύνης,
 οἶόν ἔστιν. Ἀλλὰ μὲν (ἢ δ' ὅς) ὀρθῶς γε. Κεφα-
 λαιωπώμεθα τοίνυν, ἡ δ' ἐγώ, τ' ἐκείνοι. ἔστι δέ
 παρ, οἷον ὄναρ δὴ ληθομεν, ὅς ἀν ὑπαρ τοιγύτος ἢ.
 Πάνυ μὲν οὐῷ. Οὐκοῦν ἔστις γίγνεται ὅς ἀν τυραν-
 νικῶτατος Φύσις ἂν μοναρχίῃ καὶ ὅσῳ ἀν πλείω χρό-
 νον ἐν τυραννίδι βίῳ, τοσούτω μάλλον τοιγύτος. Ἀ-
 νάγκη, ἔφη δεξάμενος τ' λόγον ὁ Γλαῦκων. Ἄρ' ἐν (ἡ
 δ' ἐγώ) ὅς ἀν φάνη) πονηρότατος καὶ ἀθλιότιλος Φανήσε-
 ται; καὶ ὅς ἀν πλείονι ζήσῃ καὶ μάλιχα τυραννύσῃ,
 μάλιχα τε καὶ πλείονι ζήσῃ τοιγύτος γερονῶς τῆ
 ἀληθείας; τοῖς πολλοῖς πολλὰ δοκεῖ. Ἀνάγκη (ἐ-
 φη) ταῦτα γοῦν οὕτως ἔχειν. Ἄλλοτι οὐῷ (ἡ
 δ' ἐγώ) ὄγε τυραννικός καὶ τὴν τυραννικὴν πόλιν
 ἀν εἴη ὁμοιότητι, δημοκρατικός ἢ, καὶ τὴν δημο-
 κρατικὴν πόλιν, καὶ οἱ ἄλλοι οὕτω. Τί μὲν; Οὐκοῦν,
 ὅ, πὶ πόλις πρὸς πόλιν ζῆτῆ καὶ βυδαίμονια, τῆτο
 ἀνὴρ πρὸς ἀνδρα; Πῶς γὰρ οὐ; Τί οὐῷ ἄρα ἡ τυ-
 ραννικὴ πόλις πρὸς βασιλευσιν πόλιν οἴαν τὸ πρῶ-
 τον δὴ ληθομεν; Πᾶν τῆναντίον, ἔφη. ἢ μὲν γὰρ, ζῆ-
 τῆ ἢ ἢ, κακίση. Οὐκ ἐρήσομαι (εἶπον) ὁποτέραν
 λέγεις (δῆλον γάρ) ἀλλ' βυδαίμονιας αὐ καὶ ἀθλιό-
 τιλος πέρι ὡσαύτως ἢ ἄλλως κείνεις; καὶ μὴ ἐκ πλη-
 τώμεθα, πρὸς τὸν τυραννον ἕνα ὄντα βλέποντες,
 μηδ' εἰ πινες ὀλίγοι περὶ ἐκείνον, ἀλλ' ὡς ζῆ ὄλιω
 τὴν πόλιν εἰσελθόντας θεάσασθαι κακὰ δύνεις εἰς
 ἅπασαν, καὶ ἰδόντες, οὕτω δόξαν ἔσποφαινώμεθα.
 Ἀλλ' ὀρθῶς, ἔφη, πρὸς καλῆ καὶ δῆλον παντὶ ὅτι
 ΤΥΡΑΝΝΟΥΜΕΝΗΣ ἢ ἐκ ἔστιν ΑΘΑΙΩΤΕΡΑ,

rannicum gustat. Maxime. Nonne hujusmodi homines jure infidos nominabimus? Jure. Quinetiam injustos quam maxime fieri potest, si modo in superioribus recte quale quid justitia sit inter nos concessimus. Recte quidem. Concludamus igitur, qui sit vir pessimus. Est aut is qui talis est vigilans, qualem supra figuravimus somniantem. Omnino. Talis utique fit qui cum natura tyrannicus maxime sit, solus dominetur, & quo diutius in tyrannide vivit, eo magis est talis. Ita necesse est, inquit *Glauco*, partibus respondendi susceptis, Quisquis iniquissimus apparet, & miserrimus apparebit: & qui diutissime maximeque potitur tyrannide, maxime & diutissime iniquissimus revera est & miserrimus. Multis autem multa videbuntur. Ita se hæc habere necesse est. Nonne Tyrannicus vir civitati tyrannide oppressæ simillimus? Popularis vir populari, cæterique similiter? Quidni? Sicut se habet ad civitatem civitas virtute & felicitate, nonne ita vir quoque se habet ad virum? Nihil prohibet. Quomodo se habet tyranno subjecta civitas ad eam quæ regi parat, qualem primo descripsimus? Contra omnino. Nam una quidem optima, altera pessima. Haud interrogabo quam dicas. Constat enim. Verum de beatitudine atque miseria eodem modo an alio judicas? Neque vero tyrannicæ civitatis speciem admiremur, ad solum tyrannum respicientes, aut ad eos paucos qui cum eo rerum potiuntur, sed ut decet omnem penitus civitatem ingressi, lustremus singula, & ad cuncta conversis oculis feramus sententiam. Probe admones, & sane inter omnes constat, nullam civitatem tyrannide pressa esse miser-

ἡ ΒΑΣΙΛΕΥΟΜΕΝΗΣ ἢ οὐκ ὕδαίμο
 νετέρα. Ἄρ' οὐ (ὡὶ δ' ἐγώ) καὶ οὐδὲ τῶν
 ἀνδρῶν τὰ αὐτὰ ταῦτα προκαλέμενος, ὀρθῶς
 ἀνπροκαλοῖμι; ἀξίων κείναι οὐδὲ αὐτῶν ἐκεί-
 νον ὅς ἀνδρῶν τῆ ἀγαθότητος εἰς ἀνδρῶν ἦθος ἐν-
 δὲ διδόναι, καὶ μὴ, καθάπερ παῖς, ἔξωθεν ὁρᾶν, ἐκ-
 πλήρηται ὑπὸ τῆ τυραννικῶν προσηγορίας, ὡὶ
 πρὸς τὸς ἔξω ἀναμιχθῆται. ἀλλ' ἰκανῶς διορθῶ
 εἰ οὐκ οἰοῖμι δὲ ἐκείνους πάντας ἡμᾶς ἀκέραιους, τοῦ
 δυνατῶν μὲν κείναι, ξυνοικητότος ἢ ἐν τῶ αὐτῶν,
 καὶ οὐδὲ ἀγαθότητος ἐν τε ταῖς κατ' οἰκίαν πράξεσιν,
 ὡς πρὸς ἐκάστης τῶν οἰκείων ἔχει (ἐν οἷς μάλιστα πῆς
 γυμνῶν ἀνδρῶν τῆς τραγικῆς σκηνῆς) καὶ ἐν αὐτοῖς
 δημοσίοις κινδύνοις καὶ ταῦτα πάντα ἰδόντα, κελθῶ-
 οἶμιν ἐξαγγέλλειν πῶς ἔχει ὑδαίμονίας καὶ ἀθλιότητος
 ὁ τυραννῶν, πρὸς τὸς ἄλλους. Ὄρθῶτα' ἀν (ἔφη)
 καὶ ταῦτα προκαλοῖ. Βέλγη οὐκ (ὡὶ δ' ἐγώ) προση-
 ποιησόμεθα ἡμεῖς εἶναι τῆ δυνατῶν ἀν κείναι, καὶ ἤδη
 ἐπιτυχόντων τοῖς τοῖς, ἵνα ἔχωμεν ὅστις ἀποκρινεῖται
 ἀ ἐρωτῶμεν; Πάνυ γε. Ἰθὺ δὴ μοι (ἔφη) ὡδὲ
 σκόπη; τί τὸ ὁμοιότητα ἀναμνησκόμενος τῆς τε
 πόλεως καὶ τῶ ἀνδρῶν, οὕτω καθ' ἕνατον ἐν μέρει ἀθρῶν,
 τὰ παθήματα ἐκατέρωθεν λέγε. Τὰ ποῖα; ἔφη.
 Πρῶτον μὲν (ὡὶ δ' ἐγώ) ἄς πόλιν εἰπεῖν, ἐλευθέρ-
 ραν ἢ δόλιον τί τὸ τυραννικῶν ἐρεῖς; Ὡς οἶοντ',
 ἔφη, μάλιστα δόλιον. Καὶ μὲν ὁρᾶς γε ἐν αὐτῇ
 δεσποτίας καὶ ἐλευθέρους. Ὄρῶ, ἔφη, μικρὸν γέ τι

I Βασιλευμένης] Κάλλιστον ἢ regiminis formam. Regii quo-
 Μοναρχία inquit quidam Gram- que imperii felicitatem collige-
 maticus. Idem atque Darius re possumus ex felicitate Regis.
 in Thalia Herodoti. Stobaeus
 quoque in Sermone 45 ostendit, Monarchiam esse optimam
 Τυραννίς εἶναι Θεῶν βίος νο-
 μίζεσθαι
 Τὸ μὴ θανατεῖν γὰρ οὐκ ἔχει. ἢ τὰ
 ΤΥΤΟ'

orem: nullamque rege gubernata, beatiorē esse. Si idem circa viros observari juberem, num recte præciperem? videlicet si censeam ei iudicium permittendum, qui cogitatione possit tyranni mentem irrepere, ac mores penitus introspicere, neque ut pueri solent, exteriora intuens obstupescat, dum tyrannicam illam aspicit pompam & speciem ad quam illi sese apud eos qui externa spectant, effingunt, sed perspicaciter iudicet. Si inquam cum nobis audiendum censeam, qui discernere valeat, quique una & habitaverit, & domesticis actionibus interfuerit, tum, qui noverit quo pacto erga familiares singulos ille sit affectus, (Nam in his maxime quis omni tragico apparatu nudatus perspicitur) rursusque popularibus in periculis, hæc omnia dignoscen-tem si jubeam dclarare quo pacto se ad alios tyrannus habeat, quod ad beatitudinem miseriamque pertinet, nunquid recte juberem? Recte admodum & ista juberem. Visne igitur fingamus & nos ex eorum numero esse, qui iudicare possint, atque illis adhæserint, ut aliquem habeamus qui ad ea quæ interrogamus respondeat? Volo equidem. Age itaque sic considera similitudinem, memoriam repetens & civitatis, & viri, atque ita sigillatim vicissimque utriusque affectus animadvertite. Dic quales. Principio, liberam, civitatem tyrannicam dices, an servam? Maxime omnium servam. Attamen in ea dominos ac liberos inspicias. Plane,

δ' ἀλλ' ἔχθ.
Euripid Archel. &
Ἀρχῆς τετυχῶς ἰδίαι πύτης
ἀξίῳ,
Εἰκὼν ἢ βασιλεύς ἐστὶν ἑμψυ-
χος Θεοῦ.
3 ὡς πόλιν εἰπεῖν] Alia inve-

nitur lectio viz. πόλιν ὡς ἔπῳ εἰπεῖν. Sed & hæc irrepsisse ex sequentibus videri possunt, ac malim ὡς etiam & εἰπεῖν abesse, quam illis ἔπῳ interjici. Possunt hæc verba interrogative legi. *Stephanus.*

τῆτο· τὸ ἅδλον, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἐν αὐτῇ, καὶ τὸ
 ὀπτικέστατον, ἀτίμως τε καὶ ἀθλίως δῖλον. Εἰ οὖν
 (εἶπον) ὁμοῖος ἀνὴρ τῇ πλῆϊ, ἔ καὶ ἐν ἐκείνῳ ἀνάβη
 ἢ αὐτὴν τάξιν εἰεῖναι, καὶ πολλῆς μὲν δουλείας τε καὶ
 ἀνελευθερίας γέμειν τιῶ ψυχῶ αὐτῶ; καὶ ταῦτα
 αὐτῆς τὰ μέρη δουθεῖν ἀφ' ἡ ὀπτικέστατα, σμι-
 κρόν ἢ καὶ τὸ μοχθηρότατον καὶ μανικώτατον δεσπό-
 ζειν; Ἀνάβη, ἔφη. Τί οὖν; δέλιον ἢ ἐλευθέραν
 τιῶ ποιῶντι φήσεις εἶναι ψυχῶ; Δέλιον δὴ περ
 ἔγωγε. Οὐκοῦν ἢ γε αὐ δούλη καὶ τυραννικὴ πό-
 λις, ἢ κίσα ποιεῖ ἀ βέλε; Πολύ γε. Καὶ ἢ τυ-
 ραννικὴ ἀρα ψυχὴ ἢ κίσα ποιήσῃ ἀ ἐν βεληθῇ,
 ὡς ἀεὶ ὅλης εἰπεῖν ψυχῆς. Ἐπὶ δὲ οἴφρα ἀεὶ ἐλ-
 κομὴ βία, παραχῆς καὶ μεταμελείας μετῆ ἔταμ.
 Πῶς γ' οὐ; Πλεσίαν ἢ ἢ πενομύλιον ἀνάβη τιῶ
 τυραννικὴ πόλιν εἶναι; Πενομύλιον. Καὶ ψυ-
 χῶ ἀρα τυραννικῶ πενικρὸν καὶ ἀπληθον ἀνάβη
 εἶναι. Οὕτως, ἢ δ' ὅς. Τί δέ; φόβος γέμειν ἀρ
 ὅσῃ ἀνάβη τιῶ γε ποιῶντι πόλιν, τὸν τε ποιῶ-
 τον ἀνδρα; Πολύ γε. Ὀδυρμὸς ἢ καὶ φανασμὸς καὶ
 θρῦλος καὶ ἀλγηδόνος οἶε ἐν πνι ἄλλῃ πλείους δυρή-
 σην; Οὐδαμῶς. Ἐν ἀνδρὶ ἢ ἢ γῆ τὰ ποιῶντα ἐν
 ἄλλῳ πνι πλείω εἶναι, ἢ ἐν τῶ μαινομύλιῳ Ἐπὶ
 ὀπτικῶν τε καὶ ἐρώτων τῶ τῶ τυραννικῶ; Πῶς γὰρ
 ἂν; ἔφη. Εἰς πάντα δὴ, οἴμα, ταῦτα τε καὶ ἄλλα ποι-
 αῦτα ἀπελέφας, τιῶ γε πόλιν ἢ πύλεων ἀθλιω-
 τάτιον ἐκείνας. Οὐκοῦν ὀρθῶς; ἔφη. Καὶ μά-
 λα, ἡ δ' ἐγώ. Ἀλλὰ ἀεὶ τῶ ἀνδρὸς αὐ ἔ τυ-
 ραννικῶ πὶ λέγεις, εἰς ἢ ταῦτα ἀποβλέπων;
 Μακρῶ (ἔφη) ἀθλιότατον εἶναι ἢ ἄλλων ἀπάντων.
 Ἔττο (ἡ δ' ἐγώ) ἐκέτ' ὀρθῶς λέγεις. Πῶς; ἢ

α) οὕτω ἀποβλ.] In quodam vet. legitur εἰς πνιπὴ ταῦτα;
 δ'

fed exiguum quidem iftud: univerfum vero, ut ita dicam, in ipfa & præftantiffimum genus, turpiter ac misere fervum. Si igitur civitati vir fimilis, neceffe eft in illo eundem effe ordinem, multaque illiberalitate & fervitute ejus animum opprimi, eafque animi partes fervire, quæ præftantiffimæ funt: exilem vero partem, ignaviffimam, & & dementiffimam dominari. Neceffarium. Quid porro? Servum an liberum hujufmodi animum appellabis? Servum. Atqui ferva & tyranno fubdita civitas, minime quæ vult agit. Nimirum. Tyrannicus igitur animus minime quæ vult efficiet, ut fic de toto animo dicam: fed ftimulo femper percitus violento, perturbatione pœnitentiaque plenus erit. Quidni? Tyrannicam civitatem, divitemne, an pauperem effe neceffe eft? Pauperem. Animum neceffe quoque tyrannicum, mendicum femper & inexplebilem neceffe eft effe? Eft ut dicis. Metu vero follicitari an non neceffarium eft civitatem talem, talemque virum? Valde. Lamentationes præterea, fufpiria, fletus, anguftias cenfes in alia civitate frequentiores te reperturum? Nullo pacto. In homine infuper alio talia quædam plura ineffe putas quam in tyrannico ifto, qui cupiditatibus amoribusque infanit? Quonam pacto inquit? Profecto ad hæc refpiciens omnia, cæteraque generis ejufdem, civitatem tyrannicam civitatum omnium effe miferiffimam judicafli. An non

quæ duo nonnunquam a *Platone* conjunguntur.

δ' ὅς. Οὐπω (ἐφίω) οἶμαι, οὗτός ᾽στιν ὁ ποιῆτος μάλιτα. Ἀλλὰ τίς μὲν; Ὅδε ἴσως σοὶ ἐπὶ δόξῃ εἶναι τῆς ἀθλιώτερος. Ποῖος; Ὅς ἀν(ὡ δ' ἐγὼ) τυραννικὸς ὢν, μὴ ἰδιώτῳ βίον χαλεπῶς, ἀλλὰ δυστυχῆς ἦ, καὶ αὐτῶς ὑπόπνος συμφορᾶς ἐκπορισθῆ ὥστε τυραννῶ γενέσθαι. Τεκμαίρομαι σε (ἐφη) ἐκ τῆς περιειρημῶν ἀληθῆ λέγειν. Ναί, ἦν δ' ἐγὼ. Ἀλλὰ οὐκ οἶεσθαι χρὴ τὰ τοιαῦτα, ἀλλ' εὐμάλα τὰ τοιάτω λόγῳ σκοπεῖν. Ὡς γάρ τοι τοῦ μεγίστου ἢ σκέψις, ἀγαθῶ τε βίῃ καὶ κακῶ. Ὀρθότατα, ἦ δ' ὅς. Σκόπη δὴ εἰ ἄρα τί λέγω. δοκεῖ γάρ μοι δεῖν εἰνοῦσαι ἐκ τῶνδε, ὧς αὐτῶ σκοπεῖνταις. Ἐκ τίνων; Ἐξ ἑνὸς ἐκάστου τῶν ἰδιωτῶν, ὅσοι πλούσιοι ἐν πόλει ἀνδράποδα πολλὰ κέκτιναι. ἔτι γὰρ τῆς τοῦ πωροσμίον ἔχουσι τοῖς τυραννικοῖς, τὸ πολλῶν ἀρχῆν ἀφαιρέει ἢ τὸ ἐκείνου πλήθος. Διαφέρει γάρ. Οἶδα οὖν ὅτι οὗτοι ἀδεῶς ἔχουσι, καὶ ἐφοβοῦνται τὴν οἰκέτας. Τί γὰρ ἀνφοβοῦντο; Οὐδέν (εἶπον) ἀλλὰ τὸ αἶψον εἰνοῦσαι; Ναί. Ὅτι γε πᾶσα ἡ πόλις ἐν ἑκάστῳ βοηθεῖ τῶν ἰδιωτῶν. Καλῶς (ὡ δ' ἐγὼ) λέγεις. Τί ἦ; εἴπεις θεῶν ἀνδραῖνα, ὅτω ἐστὶν ἀνδράποδα πεντήκοντα, ἢ καὶ πλείω, ἄρας ἐκ τῆς πόλεως αὐτὸν τε καὶ γυναῖκα καὶ παῖδας, θείη εἰς ἐρημίαν μὲν τῆς ἀλλῆς ἐστίας τε καὶ τῶν οἰκετῶν, ὅπως αὐτῶ μηδεὶς τῶν ἐλευθέρων μέλλοι βοηθήσειν, ἐν ποίῳ ἂν πῖνι καὶ ὅπως φόβῳ οἶε ἂν γενέσθαι αὐτὸν ὧς τε αὐτῶ καὶ παίδων καὶ γυναικὸς, μὴ ἀπλοῖστο ὑπὸ τῶν οἰκετῶν; Ἐν παντὶ (ἦ δ' ὅς) ἔρωγε. Οὐκ ἔστιν ἀναγκάζοιτο ἂν τις ἢ δὴ θωπύειν αὐτῶν τῶν δούλων,

I Τυραννικὸς ὢν] Deesse puto negativam particulam ante Tyranνικὸς: & loquutum de eo qui Tyrannico p̄x̄ditus est ingenio, nunc miseriorem dicere eum, qui licet eo non sit p̄x̄ditus, Tyrannidem tamen exercere cogatur. Stephanus.

recte inquit? summopere inquam. Verum de viro rursus tyrannico quid ais, quoties eadem haec animadvertis? Longe cunctorum dico hunc esse miserrimū. Hoc non recte dicis. Quamobrem? Nondum hic est, ut arbitror, talis maxime. Quis ergo? Iste forsitan tibi hoc miserius esse videbitur. Quis inquam? Qui cum natura tyrannica sit, vitam non agit privatam, sed est infelix, & sorte quadam eo deducitur, ut tyrannide potiatur. Ex his quæ dicta sunt, vere te loqui conjicio. Ita est. Verum talia quædam non opinari oportet, imo vero diligentissime ratione tali investigare. De maximo enim quodam nobis disceptatio est, bona scilicet vita, ac mala. Scite. Attendite itaque si quid dicam. Videtur enim mihi ex his de hoc esse considerandum. Ex quibus? Ex unoquoque scilicet privatorum, quocunque ita divitiis abundant, ut multa habeant mancipia. Isti nanque id tyrannis habent simile, quod multis imperant. Interest autem, quod tyrannus pluribus dominatur. Interest utique. Nosti quod hi securi cum familia vivunt, neque famulos metuunt? Quid enim metuerunt? Nihil (inquam) Sed nunquid causam tenes? Equidem, quoniam videlicet civitas univèrsa singulis privatorum succurrit. Præclare loqueris. Quid si quis deorum virum unum cui quinquaginta vel plura mancipia sint, educat e civitate una cum uxore ac liberis, constituatque in deserto, cum rebus suis omnibus, atque mancipiis, ubi liberorum hominum nullus ferre huic auxilium possit, quali eum & quanta formidine vexatum iri existimas, ne forte mancipia ipsum & filios & uxorem interimant? Summa, ut arbitror. An non cogetur servis quibusdam blandiri,

2 Ταύτων λόγῳ] Hæc verba fortasse melius in duali numero leguntur. *Idem.*

3 Αὐτῶν ἢ δύο] Malim αὐτῶν ἢ δύο. *Idem.*

καὶ ὑπαρχνείας πολλά, καὶ ἐλευθερίαν, ἔδεν δεόμιμος;
 καὶ κόλαξ αὐτὸς ἀν' ἑραπόντων ἀναφανείης; Πολλὴ
 ἀνάγκη (ἔφη) αὐτῶ, ἢ ἀπολωλένα. Τί δ' εἰ καὶ
 ἄλλης (ὡς δ' ἔγω) ὁ θεὸς κύκλω κατοικίση γει-
 τονας πολλὰς αὐτῶ, οἳ ἀν' μὴ ἀνέχοντο εἴτις ἄλλος
 ἄλλε δεσπόζειν ἀξιοῖ, ἀλλ' εἴ περ πινὰ τοιοῦτον
 λαμβάνοιεν, ταῖς ἐχάταις πιμωροῖντο πιμωρίαις;
 Ἐπὶ ἀν' (ἔφη) οἶμα μάλλον ἐν ἑπαντὶ κακῷ εἴη
 κύκλω φρερέμιμος ἑπὶ πάντων πολεμίων. Ἄρ' ἐν
 οὐκ ἐν τοῖστω μὲ δεσποτιεῖα δέδεικα ὁ τύραννος,
 φύσιν ἀν' οἷον διεληλύθαμεν, πολλῶν καὶ παντοδαπῶν
 φόβων καὶ ἐρώτων μετὸς; λίχνω ἢ ὄντι αὐτῶ τιῶ
 ψυχῶ, μόνω τ' ἐν τῇ πόλει οὔτε ἀποδημῆσαι ἔξε-
 σιν ἐδαμόσε, οὔτε θεωρῆσαι ὅσον δὴ καὶ οἳ ἄλλοι ἐ-
 λυθῆροι ἐπιθυμηταὶ εἴσι; κατὰ δεδουκῶς δὲ ἐν τῷ οἰ-
 κία τα πολλὰ ὡς γυνὴ ζῆ, φθονῶν καὶ τοῖς ἄλλοις
 πολίταις, ἐάν τις ἔξω ἀποδημῆ, καὶ πᾶσαθὸν ὄρα.
 Παντά πασι μὲ ἐν, ἔφη. ² Οὐκ ἐν τοῖς τοῖστω κακοῖς
 πλείω καρπῆται ὁ ἀνὴρ, ὅς ἀν' κακῶς ἐν ἑαυτῶ πολι-
 τικόμιμος, ³ (ὄντι δὴ σὺ ἀθλιώτατον ἕκείνας τ' τυ-
 ραννικόν) ὡς μὴ ιδιώτης κατὰ βίῶ, ἀλλ' ἀναγκασ-
 θῆ ἑπὶ τίνος τύχης τυραννῆσαι, καὶ ἑαυτῶ ὡν ἀκρά-
 τωρ, ἄλλων ἐπιχειρήσει ἀρχῆν; ὡσὺρ εἴτις κάμ-
 νονι σώματι καὶ ἀκράτορι ἑαυτῶ, μὴ ιδιώθων, ἀλλ'
 ἀγωνίζομιμος πρὸς ἄλλα σώματα καὶ μαχόμιμος ἀ-
 ναγκάζοιτο ἀφάγειν τὸν βίον. Παντά πασιν (ἔφη)
 ὁμοῖατά τε καὶ ἀληθέστα λέγεις, ὦ Σώκρατες.

¹ Παντὶ κακῷ] Lege si pla-
 ceas κακῶ.

² Οὐκ ἐν τοῖς] Haud scio an
 credibile sit scriptum fuisse ἐπὶ
 τοῖς τοῖστω, vel potius πρὸς τοῖς
 τοῖστω, id est, prater hac, quum

sequatur πλείω. Alioqui tamen
 nihil est cum quo Dativus hic
 possit coherere. Addam tamen
 aliam conjecturam, quæ eun-
 dem quidem sensum efficit, sed
 ob majorem mutationem auda-

pollicerique multa, & manumittere, cum sibi nihil opus sit? & ad ministros suos ipse adulator erit? Cogetur penitus vel ita facere, vel perire. Quid si alios adhuc deus in ea regione disposuerit proximos illi complurimos, qui nequaquam sustineant, ut alter alteri dominetur, ac si quem deprehenderit sibi dominium vendicantem, suppliciiis extremis afficiant? Deteriorem admodum ejus conditionem fore censeo, si hostium vallo includatur. An non tali quodam carcere clausus est tyrannus, natura talis existens, qualem in superioribus explicuimus, multis videlicet diversisque timoribus & amoribus agitatum? Cum vero ingenio sit apprime avido, huic soli neque egredi usquam licet, neque inspicere quæ liberis hominibus sunt in æstimatione: sed intra ædium parietes formidolosus veluti mulier commoratur, invidens civibus aliis si quis extra mœnia spatietur, & boni quicquam spectat. Sic prorsus. An non hisce malis plura insuper patitur vir ille, qui male seipsum gubernans, quem & tu modo miserrimum judicabas tyrannicum, haudquaquam privatus vivit, sed fortunæ vi quadam ut tyrannidem exercent cogitur: cumque sibi ipsi imperare non possit, aliis imperare contendit? perinde ac si quis imbecillo corpore, & suis se viribus non sustinente, cogatur ut quietem agat secum ipse nunquam, sed adversus alia corpora ex necessitate semper certet ac pugnet. Simillima inducis, ô Socrates, atque ve-

cior videri queat: ut nimirum legatur τῶν πλείων κακῶν πλείω καρπῆται. *Stephanus.* Loquitur autem de priore illo, de quo dictum fuerat μόνρ ἀθλιώτερον εἶναι τῶν ἄλλων: quo alium esse ἀθλιώτερον, postea dictum fuit. *Idem.*

3 ὁν ἴδῃ δὴ σὺ] Rectius ut opinor scriberetur οἷον ἴδῃ δὴ ἑῷ.

rissima,

Οὐκ ἔν (ὡ δ' ἐγὼ) ὦ Φίλε Γλαύκων, παντελῶς τὸ
 πάθος ἄθλιον, καὶ ἔτι ἑσὶ σοὶ κειθέντος χαλεπώτατα
 ζῆν χαλεπώτερον ἐπὶ ζῆ ὁ τυραννῶν; Κομιδῆ γ'
 ἔφη. Ἔστιν ἄρα τῆ ἀληθείας, καὶν εἰ μὴ τῷ δοκῆ, ὁ
 τὰ ὄντι τυραννος, τὰ ὄντι δούλος, τὰς μεγίστας θω-
 πείας καὶ δουλείας, καὶ κόλαξ τῆ πονηροτάτων καὶ τὰς
 ὀπιθυμίας ἐδ' ὀπωσποιοῦ σποπιμπλᾶς, ἀλλὰ
 πλείων ἐπιιδέεστος καὶ πένης τῆ ἀληθείας Φαίμελαι,
 εἰάν τις ὄλιον ψυχῶ ἐπίστη) θεάσατο, καὶ φόβος
 γέμων ἀφ' παντὸς ἔβιος, σφαδασμῶν τε καὶ ὀδιωῶν
 πλήρης· εἴωρ τῆ τ' πόλεως ἀγαθέσθης ἀρχῆ ἔοικεν·
 ἔοικε δέ· ἢ γὰρ; Καὶ μάλα, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ πρὸς
 τέτοις ἐπὶ σπιδάσομεν τῶ ἀνδρὶ καὶ ἂ τοπρότερον
 εἴπομεν, εἰ ἀνάγκη καὶ εἶναι καὶ ἐπὶ μάλλον γίνεσθαι
 αὐτῶ ἢ πρὸς τὸν ἀρχιῶν, φθονερά, ἀπίτω,
 ἀδικῶ, ἀφίλω, ἀνοσίω, καὶ πάσης κακίας πανδοκεῖ τε
 καὶ βροφεῖ· καὶ ἐξ ἀπάντων τέτων, μάλιτα μὲ αὐτῶ δυσ-
 τυχεῖ εἶναι, ἐπὶ τὰ καὶ τὸς πλησίον αὐτῶ τοῖστας ἀ-
 περγάζεσθαι. Οὐδεὶς σοι (ἔφη) τῆ νῦν ἐχόντων ἀντερεῖ.
 Ἴθι δὴ μοι (ἔφην ἐγὼ) νῦν ἤδη ὡσὺρ ὁ ἀφ' πάν-
 των κειτῆς σποφαίνε), καὶ σὺ ἔτω, τίς πρῶτος καὶ
 τίω σὺ δόξαν θυδαιμονία, τίς δεύτερος· καὶ τὸς ἄλ-
 λος ἐξῆς πέντε ὄντας κρίναι, βασιλικόν, πμοκρατι-
 κόν, ὀλιγαρχικόν, δημοκρατικόν, τυραννικόν. Ἀλλὰ
 ῥαδία (ἔφη) ἢ κείσι· καθάωρ γ' εἰσῆλθον ἔγωγε
 ὡσὺρ χρὸς κρίνω, ἀρετῆ καὶ κακία, καὶ θυδαιμονία,
 καὶ τῶ σιναιπῶ. Μισθωσώμεθα οὖν κήρυκα· (ὡ δ'
 ἐγὼ) ἢ αὐτὸς ἀν εἴπω, εἰ ὁ Ἀεῖτωνος υἱὸς τ' ἀ-

1 τὰς μεγίστας] Nisi pute-
 mus subaudiri κατὰ ante hos ac-
 cusativos, aliquid deesse vide-
 bitur. Idem.

2 τὸν Ἀεῖτων π ε] Locus
 hic conferendus est cum simi-

libus primi & secundi libri. Si-
 milem quoque habemus in Gor-
 gia, ubi docet. Omnium malo-
 rum maximum esse injustitiam.
 & contra. Nam interroganti
 Cuidam an Archelaus Macedo-

riffima. Nonne igitur, ô amice Glauco, miserabilis omnino hæc est conditio, duriorque vita quam tu supra durissimam judicabas? Valde. Est autem re ipsa, quamvis alicui non videatur, vere tyrannus vere servus, extremæ adulationi servitutique adstrictus, nequissimorum hominum adulator: qui appetitus suos explet nunquam, sed plurimis indiget semper, atque inops revera esse apparet, si quis penetralia animi ipsius inspexerit, pavore quinetiam perpetuo plenus, & sollicitudine angustiaque vexatus, si modo civitatis ejus statui cui præest, ipse est similis: similis autem existit. An non? Et maxime quidem Præter hæc viro huic illa etiam tribuemus quæ antea memoravimus, quod necesse sit eum & esse prius, & postea multo magis cum tyrannidem est adeptus, invidum, infidum, injustum, expertem benevolentia, impium, omnisque nequitia sentinam ac fomitem fieri, ex hisque cunctis esse miserrimum, quoniam alios etiam qui adhærent ipsi, similes sui reddet. Nullus mentis compos tibi contradixerit. Age, quemadmodum judex omnia circumspiciens de singulis judicat, ita tu in præsentia proferas, qui tuo judicio primus beatitudine, qui secundus: cæterosque gradatim qui in numero quinque sunt, enarra, Regium, Republicæ in qua ex censu magistratus creatur, studiosum, paucorum potentia cupidum, popularem, atque tyrannicum. Ac facile judicium istud. Nam *Theatrum* velut sim ingressus, istos quasi choros virtute & pravitate, beatitudine, & huic contrario inter se comparo atque judico. Num præconem conducemus? an ego hæc potius pronuntiabo? *Aristonis* filium judicasse virum opti-

nia rex felix esset, necne? respondet, *ὅτι οἶδα παιδείας ὅπως ἔχει καὶ δικαιοσύνης. Nescio quatenus Eruditione instructus sit & Justitia. Quid vero inquit alter haccine in re Felicitas con-*

fistit? *Ὡς ἐγὼ λέγω (respondit Socrates) ὅτι μὴ γὰρ καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἀνδρα καὶ γυναῖκα, εὐδαίμονα εἶναι Φημί, τὸ ἄδικον καὶ πονηρὸν ἀλλοίον.*

mum,

εἰσὸν τε καὶ διχαμότατον, βυδαίμονέστατον ἔκρινε· (τῷ-
 τον δ' εἶναι τὸ βασιλικώτατον, καὶ βασιλθόντα αὐτῷ) τὸ
 ἡγεκιστόν τε καὶ ἀδικώτατον, ἀθλιώτατον τῷτον ἢ αὐ-
 τυγχάνειν ὄντα, ὅς ἂν τυραννικώτατος ᾖ, ἑαυτῷ τε ὅτι
 μάλιστα τυραννῆ, καὶ τὴ πόλεως. Ἀνειρήσασσι, ἔφη. Ἡ
 ἐν ᾧ περσαγρηβύω (εἶπον) εἰάν τε λανθάνωσι τοῖστοι ὄντες
 εἰάν τε μὴ, πάντας ἀνθρώπους τε καὶ θεούς; Προσαγέρβουε,
 ἔφη. Εἶεν δὴ, εἶπον· αὐτῆ μὲ ἡμῖν ἢ σπόδειςξίς μία ἂν
 εἴη δούτεραν ἢ δεῖ τιώδε, εἰάν τι δόξῃ, εἶναι. Τίς αὐτῆ;
 Ἐπειδὴ ὡσπερ πόλις (ἦν δ' ἐγὼ) διήρη) καὶ τεία
 εἶδη, οὕτω καὶ ψυχῆ ἐνὸς ἐκάστου ψυχῆ, δέξεται, ὡς
 ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ ἐπέραν σπόδειςξιν. Τίνα ταύτῃ; Τιώ-
 δε. Τειῶν ὄντων τειπταὶ καὶ ἡδοναὶ μοι φαίνονται, ἐνὸς
 ἐκάστου μία ἰδία· ἐπιθυμίαι τε ὡσαύτως καὶ ἀρχαί.
 Πῶς λέγεις; ἔφη. Τὸ μὲν, φαμὲν, ἡμῶν, ᾧ μαθηά-
 νει ἄνθρωπος· τὸ δὲ ἢ, ᾧ θυμοδῆ· τὸ δὲ τρίτον, ἀγα-
 πολυειδίαν, ἐν ᾧ ἕκαστος ἔχουσαν ὀνόματι περσαπείν ἰδίῳ
 αὐτῷ· ἀλλὰ ὁ μέγιστος καὶ ἰσχυρότατος εἶχεν ἐν αὐτῷ,
 τέτρω ἐπινομάσαι μὲν· ἐπιθυμητικὸν γὰρ αὐτὸ κεκλή-
 καμν, ἀγα σφοδρότητα τὴ τε περὶ ἐδωδιῷ ἐπιθυ-
 μιῶν καὶ πόσιν, καὶ ἀφροδίσα, καὶ ὅσα ἄλλα τέτοις
 ἀκόλυστα· καὶ φιλοχρημαίον δὴ· ὅτι ἀγα χρημάτων
 μάλιστα σποτελῶν) αἰ τοιαῦτα) ἐπιθυμίαι. Καὶ ὀρ-
 θῶς γ', ἔφη. Ἀρ' οὖν καὶ τιῶ ἡδονῶν αὐτῷ καὶ φιλί-
 αν εἰ φαμὲν εἶναι τῷ κέρδεις, μάλιστα ἂν εἰς ἐν κε-
 φάλαιον ἀπερειδίμεθα τῷ λόγῳ, ὥστε τι ἡμῖν
 αὐτοῖς διηλῶν, ὁπότε τῷτο τὴ ψυχῆς τὸ μέρος λέ-

1 *Περσαγρηβύω*] In quodam
 Cod. scribitur *περσαγρηβύω*,
 itidemque paulo post *περσαγα-
 γρηβύω*. quæ mihi veræ esse le-
 ctiones videntur. *Sierph.*

2 *Βασιλεύοντα αὐτῷ*] Ille vi-

vendi perdit causas, cujus Pas-
 siones Rationi non subserviunt.
 Qui autem sibi possit imperare,
 solus vita videtur frui. Τὸ νικῶν
 αὐτὸν αὐτὸν πασῶν νικῶν πρώτη
 τῆ καὶ ἀρετῆ, *Plat. de Leg. lib. I.*

γοιμν 3

mum, & justissimum, esse beatissimum, eumque
 esse dixisse hominem maxime omnium *regium, se-
 ipsum regentem*: pessimum vero & iniquissimum,
 esse miserimum, talemque eum esse qui maxime
 tyrannus sit, seque ipsum & civitatem tyrannide
 premat? Ita sit promulgatum: Nunquid adjiciam,
 sive *lateant* sic affecti homines, sive *non lateant*
homines pariter atque *deos*? Adjice. Esto igitur.
 Etenim una hæc demonstratio sit: secundam vero
 si videtur, hanc convenit intueri. Quænam ista?
 Postquam sicuti civitas tres in species divisa est,
 ita & cujusque anima trifariam dividetur, ut arbi-
 tror: atque hinc demonstratio secunda nascetur.
 Quænam? Hæc. Cum tres animæ partes sint, tres
 quoque voluptates esse videntur, suæ cujusque par-
 ti propriæ. Cupiditates quoque totidem & prin-
 cipatus. Quid ais? Hanc partem unam dicimus, qua
 homo discit. Alteram, qua irascitur. Tertiam ve-
 ro propter varietatem uno non potuimus proprio
 ipsius vocabulo nominare, sed ex eo, quod in se
 continet maximum vehementissimumque, concupis-
 cible appellavimus propter vehementiam earum cu-
 piditatum, quæ ad cibum potumque & venerea
 rapiunt, & ea quæ ista sequuntur: necnon avarum
 cognominavimus, quoniam pecuniis maxime hujus-
 modi cupiditates explentur. Recte. Ac si volup-
 tatem affectumque ejus lucri dixerimus esse, in
 unam maxime summam reducemus orationem, ut
 aliquid nobis certum ipsi significemus quoties id
 ipsum, partem hanc animæ dicimus. Atque si to-

3 *ἔτι ἐνός*] Demonstraturus commodat: sicut olim in quar-
 injustitiæ infelicitatem, subster- to eandem divisionem Justitiæ
 nit superiorem illam animi di- & Justo viro accommodarat; qui
 visionem, quam instituto ser- locus est cum hoc conferendus.

tum

γοιμῶν; καὶ καλῶντες αὐτὸ φιλοχρήματον καὶ φιλο-
 κερδές, ὀρθῶς ἀν καλοῖμῶν; Ἐμοίγ' οὖν δοκεῖ, ἔφη.
 Τί δέ; τὸ θυμοειδές ἔως τὸ κρατεῖν μὲν πφα-
 μὲν καὶ νικᾶν καὶ βυδοκιμεῖν δεῖν ὅλον ὠρμηῆσθαι; Καὶ
 μάλα. Εἰ οὖν φιλόνεικον αὐτὸ καὶ φιλότιμον ὡροσα-
 γρηβλοῖμῶν, ἢ ἐμμελῶς ἀν ἔχοι; Ἐμμελέστατα μὲν
 οὖν. Ἀλλὰ μὲν, ὧ γε μανθάνομῶν, παντὶ δήλον ὅτι
 ὡρὸς τὸ εἰδέναι τι καὶ ἀλήθειαν ὅπῃ ἔχει, πᾶν αἰετῶ-
 τακτῶν, καὶ χρημάτων τε καὶ δόξης ἠκιστα τέτων τέ-
 τω μέλει. Πολύ γε. Φιλομαθές δὴ καὶ φιλόσοφον
 καλῶντες αὐτὸ, κατὰ τὸν τρόπον ἀν καλοῖμῶν. Πῶς γὰρ
 οὐ; Οὐκοῦν (ἦν δ' ἐγὼ) καὶ ἀρχεῖσιν ταῖς ψυχαῖς
 τῷ μὲν τέτῳ, τῷ δὲ τὸ ἕτερον ἐκείνων ὀπότερον ἀν τύ-
 χῃ. Οὕτως, ἔφη. Διὰ ταῦτα δὴ καὶ ἀνθρώπων λέγο-
 μῶν τὰ πρῶτα τριτὰ γένη εἶναι, φιλόσοφον, φιλό-
 νεικον, φιλοκερδές. Κομιδῆ γε. Καὶ ἡδονῶν δὴ τρία
 εἶδη, ὑποκείμενον ἐν ἐκάστῳ τέτων. Πάνυ γε. Οἷδ'
 οὖν (ἦν δ' ἐγὼ) ὅτι εἰθέλοισ τερεῖς τοιαύτας ἀνθρώπου
 ἐν μέρει ἕκαστον ἀνερωτῶν τίς τέτων τῷ βίῳ ἡδιστος,
 τῷ ἑαυτῷ ἕκαστος μάλιτα ἐγκωμιάσει. ὅ, τε χρη-
 ματικὸς, ὡρὸς τὸ κερδαίνειν, καὶ τῷ πᾶσι ἡδονῆν,
 ἢ τῷ μανθάνειν, ἐδενὸς ἀξίαν φήσῃ εἶναι· εἰ μὴ εἴπῃς
 αὐτῶν ἀργύριον ποιεῖ. Ἀληθῆ, ἔφη. Τί τῷ φιλότι-
 μος; (ὡ δ' ἐγὼ) ἔτι καὶ τῷ μὲν ἀπὸ τῷ χρημάτων ἡδονῆν,
 φορικῶν πῶν ἡγεῖται, καὶ αὐτῷ ἀπὸ τῷ μανθάνειν; ὅτι
 μὴ μάθημα τιμῶν φέροι, καπνὸν δὴ καὶ φλυαρίαν οἰό-
 μῶν; Οὕτως (ἔφη) ἔχει. Τὸν τῷ φιλόσοφον (ὡ
 δ' ἐγὼ) ποιῶμεθα ταῖς ἄλλαις ἡδοναῖς νομίζῃν ἐδέν
 ὡρὸς τῷ εἰδέναι τὰ ληθῆς ὅπῃ ἔχει καὶ ἐν τῷ τοι-

I Οἷδ' οὖν] Pulcherrimum penes philosophum. Id autem de
 φέρημε solidis rationibus pro- | Philosopho ait propter Regem
 batur: Veram voluptatem esse | cui τὸ φιλοσοφῆν maxime attri-

tum hoc pecuniarum & lucri cupidum nominemus, recte admodum appellabimus? Mihi quidem ita videtur. Quid vero? Irascendi natura nonne ad potentiam, victoriam, gloriam, trahit tota? Magnopere. Si igitur eam contentiosam ambitiosamque appellabimus, nunquid recte? Rectissime. At vero partem illam qua discimus constat cuique omnem ad veritatem investigandam semper anniti, pecuniarumque & gloriæ minimam curam habere. Omnino. Si tertium hoc discendi cupidum & philosophum nominabimus, haud abs re erit nomen impositum. Est ut ais. Nonne dicimus in animis quorundam unam illarum partium dominari, in aliis aliam, quancunque contigerit? Dicimus. Propterea dicimustria hominum prima genera esse, philosophum, contentiosum, avarum. Prorsus. Voluptatum quoque species tres hisce subjectas. cuique suam. Omnino. Si unumquenque istorum seorsum interroges, quæ vita istarum dulcissima, suam quisque cæteris anteponet. Avarus quidem lucri ipsius comparatione, honorum vel disciplinarum oblectamenta nullius existimabit, nisi quid forsitan ad argentum conferant. Vera loqueris. Ambitiosus autem voluptatem quæ percipitur ex pecunia, gravem & molestantem putat, rursusque eam quæ a discendo percipitur, quia doctrina honorem non affert, fumum & nugas existimat. Ita res se habet. Philosophum quoque ponamus cæteras voluptates flocci pendentem, dum eas ad discendi gaudium, quo ipse fruitur in in-

buit, ut superius est suo loco explicatum. Illum Tyranno opponit, ut ex Regis felici conditione, Tyranni infelicitas clarius perspiciatur.

ἔγω πινὶ ἀεὶ εἶναι μανθάνοντα, τῆς ἡδονῆς ἔ πάνυ
 πόρρω· τὰς δ' ἄλλας καλεῖν τὰ ὄντι ἀναγκαίαις, ὡς
 ἔδεν ἢ ἄλλων δρόμοι, εἰ μὴ ἀνάγκη ἴω. Εὐ (ἔφη)
 δεῖ εἰδέναί. Ὅτε δὴ ἐν (εἶπον) ἀμφισβητήσασθαι ἐκεί-
 νου ἔ είδεις αἱ ἡδοναί, καὶ αὐτὸς ὁ βίος, μὴ ὅτι πρὸς
 τὸ κάλλιον καὶ αἰσχρον ζῆν, μηδὲ τὸ χεῖρον καὶ ἀμείνον,
 ἀλλὰ πρὸς αὐτὸ τὸ ἡδιον καὶ ἀλυπότερον, πῶς ἀν
 εἰδεῖναι τις αὐτῶν ἀληθέστατα λέγῃ; Οὐ πάνυ (ἔφη)
 ἔγωγε ἔχω εἰπεῖν. Ἄλλ' ὥδε σκόπη· τίμη χρὴ κρίνεσθαι
 τὰ μέλλοντα καλῶς κελθήσεσθαι; ἂρ ὅσα ἐμπειρία
 τε καὶ φρονήσις καὶ λόγος; ἢ τῶν ἔχει ἀν τις βέλτιον
 κριτήριον; Καὶ πῶς ἀν; ἔφη. Σκόπη δὴ τριῶν,
 ὄντων ἢ ἀνδρῶν, τίς ἐμπρότατος πασῶν ὧν εἴπομεν
 ἡδονῶν; πότερον ὁ φιλοκερδῆς, μανθάνων αὐτὴν τιμὴν
 ἀλήθειαν οἷόν ἐστιν, ἐμπρότερος δοκεῖ σοι εἶναι ἢ ἀπὸ
 ἔ εἰδέναί ἡδονῆς, ἢ ὁ φιλόσοφος ἢ ἀπὸ ἔ κερδαίνην;
 Πολὺ (ἔφη) διαφέρει τὰ μὲν γὰρ ἀνάγκη γένεσθαι
 τῶν ἑτέρων, ἐκ παιδὸς ἀρξάμεναι τὰ δὲ φιλοκερ-
 δεῖ, ὅπῃ πέφυκε τὰ ὄντα μανθάνοντι, ἢ ἡδονῆς ταύ-
 τῆς, ὡς γλυκεῖά ἐστιν, ὅσα ἀνάγκη γένεσθαι, ἐδ' ἐμ-
 πείρω γίνεσθαι· μᾶλλον δὲ καὶ πρῶτον μὲν οὐ γὰρ
 διον. Πολὺ ἂρ (ἴω δ' ἐγώ) διαφέρει ἔ γε φιλο-
 κερδῆς ὁ φιλόσοφος, ἐμπειρία ἀμφοτέρων ἢ ἡδονῶν.
 Πολὺ μύθοι. Τί δὲ ἔ φιλότιμος; ἄρα μᾶλλον
 ἐμπρότος ἐστὶ ἢ ἀπὸ ἔ πημασθαι ἡδονῆς, ἢ ἐκείνος
 ἢ ἀπὸ ἔ φρονεῖν; Ἄλλὰ πῆμῃ (ἔφη) ἐάν τῶν ἐξ-
 εργαζῶν) ὅπῃ ὁ ἕκαστος ὥρμηκε, πᾶσιν αὐτοῖς ἐπέλατ.
 καὶ γὰρ ὁ πλείσιος ὑπὸ πολλῶν πημάτων, καὶ ὁ ἀν-
 δρείος, καὶ ὁ σοφός· ὥστε ἀπὸ γε τῶν πημάτων, οἷόν

9 Ἐμπροσθ.] In nonnullis agnoscit Ficinus.

scribitur ἀπὸ φροσθ. sed ἐμπροσθ.] ἢ Ἄλλὰ πῆμῃ] In Basil. Edit.

Investiganda veritate, comparat: & in tali quopiam discendo eum semper esse non omnino procul a veritate: cæteras autem necessarias vocantem quia illis non indigeat, nisi necessitas cogat. Bene id nosse oportet. Quando igitur cuiusque formæ voluptates ipsaque vita incontentionem venient, non de hoc quod est honestius aut turpius vivere, vel melius, aut deterius, sed de suaviori pacatorique vitæ statu, qua ratione discernemus cuius sit sententia verior? Haud satis habeo quid respondeam. Sic autem animadvertite. Quanam re judicare oportet, quæcunque recte dijudicanda sunt? Nonne peritia, prudentia, ratione? An habet quisquam melius iudicandi instrumentum? Nullo modo. Attende igitur. Cum tres sint, quisnam horum maxime expertus est omnes quas narravimus voluptates? Utrum avarus discendo qualis sit veritas, magis tibi videtur expertus discendi iucunditatem, quam philosophus lucri? an potius contra? Permulum interest. Philosophum nanquæ necesse est voluptatem alterius a pueritia degustasse. Avarum autem haudquaquam necesse est in veritatis investigatione quanta insit oblectatio percepisse, expertumque fuisse. Imo verò si nitatur, non facile istud assequitur. Longe igitur avaro philosophus, utrarumque voluptatum experientia præstat. Longe. Ambitiosus vero nunquid magis peritus est voluptatis, quæ ex honore percipitur, quam philosophus ejus quæ ex prudentia? Honor quidem omnes eos sequitur, si propositum sibi officium exequantur. Etenim dives a multitudine honoratur, & fortis & sapiens. Quapropter omnes quanta pervenit ex honore voluptas usu ipso in-

dividitur, *ἡμῶν* in *ἑ* *μῶν*: sed de *ἡμῶν* sit, nec præcedentia nec sequentia dubitare sinunt. *Steph.*

ὅτι, πάντες τ' ἡδονῆς ἔμπειροι· τῆς ἢ τῷ ὄντος θείας, οἷαν ἡδονῆν ἔχει, ἀδιώατον ἄλλω γεγεῖσθαι πλὴν τῷ φιλοσόφῳ Ἐμπείρας μὲν ἄρα (εἶπον) ἔνεκα κάλλιπα τῶν ἀνδρῶν κένει ἕτος. Πολύ γε. Καὶ μὴ μὲν γε Φρονήσεως μόνος ἔμπειρος γεγεῖσθαι ἕται. Τί μὴ; Ἀλλὰ μὴν καὶ δι' ἕ γε δεῖ ὄργανον κρίνεσθαι, ἢ τῷ Φιλοκερδῆς τῷτο τὸ ὄργανον, ἔδὲ τῷ Φιλοτίμῳ, ἀλλὰ τῷ Φιλοσόφῳ. Τὸ ποῖον; Διὰ λόγων περὶ ἔφαρμῳ δεῖν κένεσθαι· ἢ γάρ; Ναί. Λόγοι ἢ, τέττε μάλιθα ὄργανον. Πῶς δ' οὐ; Οὐκ ἔν εἰ μὴ πλέτω καὶ κέρδει ἄερα ἐκένετο τὰ κρινόμενα, ἀ ἐπὶ ἡδονῆς ὁ Φιλοκερδῆς καὶ ἔφαρμῳ, ἀνάσκει ἀν ἡ ταῦτα ἀληθέστατα εἶναι. Πολλή γε. Ἐἰ ἢ πρῶτῃ τε καὶ νίκῃ καὶ ἀνδρείᾳ, ἀρ' ἔχει ἀ ὁ Φιλοτίμος τε καὶ Φιλόνομος; Δῆλον. Ἐπεὶ δὲ ἔμπειρος καὶ Φρονήσῃ καὶ λόγῳ, ἀνάσκει (ἔφη) ἀ ὁ Φιλόσοφος τε καὶ ὁ Φιλόλογος ἐπαινεῖ, ἀληθέστατα εἶναι. Τριῶν ἄρα ἐσῶν τ' ἡδονῶν, ἢ τέττε ἕ μέρτε τ' ψυχῆς ὡ μανθάνομεν, ἡδίστη ἀν εἶη καὶ ἐν ὡ ἡμῶν τῷτο ἀρχει, ὁ τέττε βίος ἡδίστος. Πῶς δ' ἔ μέλλῃ; ἔφη· κέρτεος γέν ἐπαινεῖσθαι ὦν, ἐπαινεῖ τ' ἑαυτῷ βίον ὁ Φρόνιμος. Τίνα δὲ δευτέρον (εἶπον) βίον καὶ τίνα δευτέρων ἡδονῶν φησὶν ὁ κερτεῖς εἶναι; δῆλον ὅτι τ' ἕ πολεμικὸν τε καὶ Φιλοτίμῳ ἐγλυτέρω γὰ αὐτῷ ὅστιν ἢ ἢ ἕ λημικῶν· ὑσάτιν ἢ τ' τῷ Φιλοκερδῆς, ὡς ἔοικε. Τί μὴ; ἢ δ' ὅς. Ταῦτα μὲν τοίνυν οὐπω δὲ ἐφεξῆς ἀν εἶη καὶ δις νεικικῶς ὁ δίκαιος τ' ἀδικον· τὸ ἢ τείτον ὀλυμπικῶς τῷ σωτῆρὶ τε καὶ τῷ Ὀλυμπίῳ Διὶ, ἀθρεῖ ὅτι οὐδὲ παναληθῆς ὅστιν ἢ τ' ἄλλων ἡδονῆς, πλὴν τῆς τῷ Φρονίμῳ, ἔδὲ κερταρῶν, ἀλλ' ἐσκιαγραφημένη τις, ὡς ἐγὼ δοκῶ μοι

1 Εἰ ἢ πρῶτῃ τε καὶ νίκῃ καὶ ἀνδρείᾳ, sunt hi tres Nominativi in Da- | répetendo ἐκρίνετο τὰ κρινόμενα-
τῶν

telligunt. Quanta vero sit in veritatis contemplatione suavitas, solus philosophus sentit. Igitur quantum ad experientiam attinet, optime philosophus præ cæteris judicat. Valde. Quinetiam una cum prudentia solus erit expertus. Nihil prohibet. Præterea organum illud per quod judicandum est, non avari aut ambitiosi hominis, sed philosophi est instrumentum. Quale istud? Per rationes enim esse diximus judicandum. Diximus. Rationes igitur præcipua philosophi sunt instrumenta. Patet. Si divitiis lucroque optime unumquodque judicaretur, quæ laudaret vel improbaret vir quæstui deditus, necesse esset hæc esse verissima. Penitus. Sin autem honore, victoria, fortitudine, quæ ambitiosus & ad victoriam ardentissimus judicaret. Postquam vero experientia, prudentia, ratione: necesse est, quæ philosophus & rationum vir studiosus laudat esse verissima. Quare cum tres voluptates sint voluptas partis ejus qua discimus, erit utique suavissima ejusque dulcissima vita in quo hæc pars dominatur, Nihil obstat. Nempe philosophus apud quem vere judicandi est autoritas, suam laudat vitam. Quam vero secundam esse vitam, aut quam secundam voluptatem arbiter ille ponit? At constat quod bellicosus ambitiosique hominis. Propinquior enim illi hæc quam avari. Postremam igitur lucri cupidi vitam locare videtur. Quidni? Duo hæc itaque sibi invicem ita succedunt, bisque justus jam vicit injustum. Tertium vero Olympicorum ritu, servatori & Olympio Jovi tribuens contemplare nullius præterquam prudentis voluptatem veram prorsus existere neque synceram, sed umbratilem atque inanem, ut ego ex sapientum aliquo audisse mihi

uz: quæ junguntur itidem cum Dativis *πλάττω* & *κίεθ*.

R. 2

videor:

ἢ σοφᾶν τινος ἀκκοένοα. Καίτοι τῆτ' ἂν εἴη μέγιστον
 τε καὶ κλειώτατον ἢ πτωμάτων. Πολύ γε ἀλλὰ
 πῶς λέγεις; Ὡ δ' (εἶπον) ἕξθρησω, σοὺ ἄποκει-
 νομδύς ζητῶν ἅμα. Ἐρώτα δὴ ἔφη. Λέγε δὴ, ἡ
 δ' ἐγώ. Ὅτε ἐναντίον Φαρμῆ λύπῃ ἡδονῆ; Καί
 μάλα. Οὐκοῦν καὶ τὸ μήτε χαίρειν μήτε λυπεῖσθαι,
 εἰνάκι πι; Εἶναυ μδύτοι. Μετὰξὺ τῆτων ἀμφοῖν ἐν
 μέσῳ ὄν, ἡσυχίαν πινὰ πει ταῦτα ἢ ψυχῆς· ἢ ἐχ
 οὔτως αὐτὸ λέγεις; Οὔτως, ἢ δ' ὅς. Ἄρα οὐ μνη-
 μονύεις (ἡ δ' ἐγώ) τῆς τῆς καμνόντων λόβης, ἐς
 λέβησιν ὅταν καμνωσι; Ποίους; Ὡς ἐδὲν ἄρα ἐστὶν
 ἡδίων ἢ ὑγαίνειν ἀλλὰ σφᾶς ἐλελήθη, πρὶν κάμ-
 νειν, ἡδιστον ὄν. Μέμνημαι, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ἢ πε-
 ραιωδυνία πιν ἐχρόμων ἀκείεις λερόντων ὡς ἐδὲν ἡδίων
 τῆ παύσασθαι ὀδυνάμδρον; Ἀκῶ. Καὶ ἐν ἄλ-
 λοις γε, οἴμα, πολλοῖς τοῖς τοῖς αἰσθάνη γλῆρομδύς
 τῆς ἀνθρώπων· ἐν οἷς ὅταν λυπῶν, τὸ μὴ λυπεῖσ-
 θαι καὶ τὴν ἡσυχίαν τῆ τοῖς ἐκωμιάζουσι, ὡς
 ἡδιστον ὄν, ἐ τὸ χαίρειν. Τοῦτο γ', ἔφη, τότε ἡδύ ἴσως
 καὶ ἀγαπητὸν γίνε, ἡσυχία. Καὶ ὅταν παύση) ἄρα
 (εἶπον) χαίρων τις, ἢ τῆς ἡδονῆς ἡσυχία λυπηρόν
 ἔσται. ἴσως, ἔφη. Ὁ μετὰξὺ ἄρα νυῦ δὴ ἀμφο-
 τέρων ἔφαμδν εἶναυ, τὴν ἡσυχίαν, τῆτὸ πρὶ ἀμφο-
 τερα ἔσται, λύπη τε καὶ ἡδονή. Ἐοικεν. Ἡ καὶ διωα-
 λόν, τὸ μηδέτερα ὄν, ἀμφοτέρα γίνεσθαι; Οὐ μοι
 δοκεῖ. Καὶ μὴν τό γε ἡδύ ἐν ψυχῇ γλῆρομδρον καὶ
 τὸ λυπηρόν, κίνησις τις ἀμφοτέρω ἐστὶν ἢ οὐ; Ναί.
 Τὸ ἢ μήτε λυπηρόν, μήτε ἡδύ, ἐχὶ ἡσυχία μδύτοι
 καὶ ἐν μέσῳ τῆτων ἐφάνη ἄρπι; Ἐφάνη γαρ. Πῶς
 οὐκ ὀρθῶς ὅτι τὸ μὴ ἀλβεῖν, ἡδύ ἡγεῖσθαι; ἢ, τὸ

1 Ἐξθρησῶν] Scribitur quoque ἐξερουήσῶν. Illius theore-
 μή

videor: atque hic erit gravissimus injusti casus atque ruina. Mirum in modum. Verum quo pacto istud ais? Ita certe inveniam, te respondente perquirens. Quære. Dic obsecro, nonne dolori contrariam dicimus voluptatem? Dicimus. Medium quinetiam quoddam ponimus, quod neque lætari est, neque dolere? Ponimus. Et cum medium sit, quietem vacationemque animi ab utroque? Nonne ita hoc dicis? Ita plane. Meministi qualia esse solent ægrotantium verba, dum morbo laborant? Qualia dicis? Nihil esse dulcius fanitate, sed eos latuisse aiunt, quam dulce id sit, antequam ægrotarent: Recordor equidem. Necnon acerbissimis doloribus vexatos homines exclamantes audis, nihil esse dulcius quam ea afflictione vacare. Audio. Quinetiam aliis permultis hujusmodi afflictionibus cruciatos homines audis, dum cruciantur, vociferantes, asserentesque dulcissimū esse non torqueri & remissionem habere hujus doloris: non autem lætari. Nempe hæc illis quies tunc forte gratissima. At vero cum lætari quis desinit, voluptatis cessationem illam molestiam existimabit? Forte. Quies igitur illa quam paulo ante utrorumque medium esse diximus, quandoque uterque erit, tum dolor scilicet, tum voluptas. Videtur. Num fieri potest, ut quod neutrum est, sit uterque? Non, ut arbitror. Atqui quando in animo voluptas est, aut dolor, ambo motus quidam insunt? Utique. Tertium vero illud quod neque dolor est neque voluptas, nonne quies aliqua & istorum medium esse nuper apparuit? Plane. Quo pacto igitur recte putabimus, non dolere quidem suave, non læ-

matis illustratio viz. Tyrannum a vera & germana voluptate quam longissime abesse.

μὴ χαίρειν, ἀνιαρόν; Οὐδαμῶς. Οὐκ ἔστιν ἄρα τῆτο, ἀλλὰ φαίνετο (ἦν δ' ἐγὼ) ὡς τὸ ἀλφειόν, ἡδύ, καὶ παρὰ τὸ ἡδύ ἀλφειόν, τότε ἡ ψυχὴ καὶ ἔδεν ὑγιᾶς τέτων τῶν φαντασμάτων ὡς ἡδονῆς ἀληθείαν, ἀλλὰ γρηπεία τις. Ὡς γοῦν ὁ λόγος (ἔφη) σημαίνει. Ἴδε ποίνω (ἔφλω δ' ἐγὼ) ἡδονὰς, αἱ οὖν ἐκ λυπτῶν εἴσιν ἵνα μὴ πολλάκις οἰηθῆς ἐν ταῖς παρόντι οὕτω τέτω πεφυκέναι, ἡδονῶν μὲν, παύσαν λυπῆς εἶναι. λυπτῶν ἢ, ἡδονῆς. Ποῦ δὲ (ἔφη) καὶ πείας λέξεις; Πολλά μὲν (εἶπον) καὶ ἄλλαι, μάλιστα δ' εἰθέλεις ἐνοῆσαι τὰς ὡς τὰς ὁδοὺς ἡδονὰς αὐταὶ γὰρ ἔσονται λυπτῶν ἐξαιρέτης ἀμήχανοι τὸ μέγεθος γίνονται. παύσαν μὲν αἱ τε, λυπτῶν ἔδεναι καὶ ἀλείπτουσι. Ἀληθέστατα, ἔφη. Μὴ ἄρα περὶ ὡς καθαράν ἡδονῶν εἶναι τῶν λυπτῶν ἀπαλλαγῆναι, μηδὲ λυπτῶν, τὴν ἡδονῆς. Μὴ γάρ. Ἀλλὰ μὲντοι (εἶπον) αἴγε ἀφ' ἑαυτῶν ἐπὶ τὴν ψυχὴν πείναι, καὶ λεγόμενα ἡδοναί, ὅθεν αἱ πλείους τε καὶ μέγιστα, τέτων τῶν εἴδους εἴσι, λυπτῶν τινὲς ἀπαλλαγαί. Εἰσὶ γάρ. Οὐκοῦν καὶ αἱ ὡς μελλόντων τέτων ἐκ ὡς ὁδοῦς γίνονται ὡς ἀληθείας τε καὶ ὡς λυπτῶν καὶ ταῦτα ἔχουσι; Κατὰ ταῦτα. Οἶδ' οὐδ' (ἦν δ' ἐγὼ) οἶαί εἰσι, καὶ ὡς μάλιστα εἰσὶ; Ταῦτα; ἔφη. Νομίζεις τί (εἶπον) ἐν τῇ φύσει εἶναι, το μὲν, ἄνω, τὸ ἢ, κατώ, τὸ ἢ μέσον; Ἐγὼ δέ. Οἶαί οὐδ' ἄνω πᾶσα ἐκ τῶν κατώ φερόμενον ὡς τὸ μέσον, ἄλλο τι οἶαομαι ἢ ἄνω φερεσθαι; καὶ ἐν μέσῳ πάντα, ἀφορῶντα, ὅθεν ἐνήκει, ἀλλοθὶ περὶ ἄνω γινώσκου εἶναι, ἢ ἐν ταῖς ἄνω, μὴ ἐωρακότα τὸ ὡς ἀληθῶς ἄνω; Μὰ Δί' οὐδ' ἐγὼ γε (ἔφη) ἄλλως οἶμα οἰηθῆναι ἂν τῶν τοιούτων. Ἀλλ' εἰ πάλιν γ', ἐφλω, φερόντο κατώ, κατώ τ' ἂν οἶοιτο φερεσθαι, καὶ ἀληθῶς οἶοιτο; Πῶς γὰρ οὐ;

tari vero acerbum esse? Nullo. Istud igitur non est, sed apparet, si ad molestum quidem conferas jucundum, si ad jucundum vero, molestum: idque tunc medium est, & quies. Neque visa hujusmodi vera quicquam de voluptate nobis offerunt, sed præstigium quoddam sunt. Sic monstrat ratio. Vide igitur voluptates quæ dolorem nullum sequuntur, ne sapius id in præsentis disputatione ita natura comparatum existimes, ut voluptas quidem doloris, dolor vero voluptatis privatio sit. Quorum inquit, & quas voluptates dicis? Multæ quidem & aliæ sunt, sed præsertim, si animadvertere vis, voluptates quæ circa olfactum fiunt: hæ namque nullo prius antecedente dolore, repente ingentes proveniunt: & cum cessant, dolor eas nullus sequitur. Verissima narras. Ne credamus igitur doloris cessationem, puram voluptatem esse: neque dolorem, voluptatis absentiam. Non. At vero earum quæ per corpus ingrediuntur in animum, voluptatesque dicuntur, ferme maximæ quæque ac plurimæ tales sunt, ut dolorum libertationes sint. Sunt profecto. Et quæ circa hæc futura expectatione nascuntur, prægustationes quædam voluptatis atque doloris, eodem modo se habent. Eodem. Scis quales hæ voluptates sunt, & cui maxime similes? Cui? Putas aliquid in natura esse supremum; infimum, medium? Equidem. Censes aliquem cum ab infimo ad medium fertur, aliud arbitrari quam ad summum ascendere? & dum stat in medio, deflectitque oculos illuc unde venerat alibi esse opinari quam in supremo, cum id quod revera est summum non cernat? Per Jovem, non aliter hominem talem opinaturum existimo. Si iterum deferatur, deorsum ferri opinabitur, ac vere putabit?

οὐ; Οὐκοῦν ταῦτα πάχοι ἂν πάντα, ἀλλ' τὸ μὴ
 ἔμπροσθεν εἶναι ἔ' ἀληθινῶς ἄνω τε ὄντος καὶ ἐν μέσῳ καὶ
 κάτω; Δῆλον δὴ. Θαυμάζοις ἂν οὐκ εἶ καὶ ἀπει-
 ροὶ ἀληθείας ὡς πολλῶν τε ἄλλων μὴ ὑγίαι δόξας
 ἔχουσι, ὡς τε ἡδονῆ καὶ λύπῃ, καὶ τὸ μεταξὺ
 τῶν, οὕτω ἀγάφῃ, ὥστε ὄταν μὴ ἔπι τὸ λυ-
 πηρὸν φέρονται, ἀληθῆ τε οἰοῖται καὶ τὰ ὄντα λυπεῖται;
 ὅταν ἧ ἀπὸ λύπης ἔπι τὸ μέλαξ, σφόδρα μὴ οἰ-
 οῖται ὡς πληρώσθαι τε καὶ ἡδονῆ γίνεσθαι, ὡς ὡς
 μέλαν, φαῖδον ἀποσκοπεῖντες, ἀπειρία λυκῆ, καὶ
 ὡς τὸ ἄλυτον οὕτω λύπῃ ἀφορῶντες, ἀπειρία
 ἡδονῆς, ἀπατῶνται; Μὰ Δί' (ἢ δ' ὅς) ἔκ ἂν θαυ-
 μάσοιμι ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἰ μὴ οὕτως ἔχει.
 Ὡδὲ γε οὐκ (εἶπον) εἰσὶ οὐχὶ πείνα καὶ δίψη καὶ τὰ
 τοιαῦτα κενώσας τινὲς εἰσι τῆς ὡς τὸ σῶμα ἔξεως;
 Τί μὲν; Ἄλτῃ οἶα ἧ καὶ ἀφροσύνη ἄρ' εἰ κενότης ἐστὶ τῆ
 ὡς ψυχῆν ἔξεως; Μάλα γε. Οὐκ ἔν πληροῖτ' ἂν
 ἔ, τε τσαφῆς μελαλαμβάνων καὶ ὁ ἔν ἴχων; Πῶς δ' ἔ;
 Πλήρωσις ἧ ἀληθετέρα ἔ ἢ ἦτον ἢ μᾶλλον ὄντος; Δη-
 λον ὅτι ἔ μᾶλλον. Πότερα ἔν ἡγῆ τὰ γένη μᾶλλον
 καθαρεῖς ἐπίας μετέχειν; τὰ οἶον σίτη τε καὶ ποτῆ
 καὶ ὄψη καὶ ξυμπάσις τροφῆς, ἢ τὸ δόξης τε ἀληθεῖς
 εἶδος, καὶ ἔπιτήμις καὶ νῦ, καὶ ξυλλήδῃσι ἀπάσις ἀ-
 ρετῆς; ὦδε ἧ κρίναι τὸ τῶ ἀεὶ ὁμοίως ἐχόμενον καὶ
 ἀθανάτου, καὶ ἀληθείας, καὶ αὐτὸ ποιῆτον ὄν καὶ ἐν τοι-
 ῶτω γινόμενον, μᾶλλον εἶναι σοι δοκεῖ, ἢ τὸ μη-
 δέποτε ὁμοίως καὶ θνητῶ, καὶ αὐτὸ ποιῆτον καὶ ἐν τοιῶτω
 γινόμενον; Πολὺ, ἔφη, ἀφάφει τὸ τῶ ἀεὶ ὁμοίως.

1 ψυχῆν ἔξεως] Inter hæc nitur vocula αὐ.
 verba in uno veteri libro inve- 2 Καὶ αὐτὸ] In preced. Edit.

Quidni? Nonne hæc illi eam ob causam contingunt omnia, quia nondum expertus est quid vere supremum sit, quid medium, quidve infimum? Manifestum est quidem. Nunquid ergo miraberis, si veritatis imperiti homines, tum de multis aliis non recte sentiunt, tum etiam circa voluptatem & dolorem, horumque medium, sic afficiuntur, ut quoties in dolorem incidunt, & vere judicent, doleantque revera: quoties vero a dolore surgunt in medium, & repletionem & voluptatem sequi arbitrarentur? Et quemadmodum qui juxta nigrum, solum aspiciunt fuscum, quoniam, non vident album, clarissimum illud existimant: ita & qui doloris vacuitatem comparant cum dolore, veram autem experti non sunt voluptatem, judicando decipiuntur? Per Jovem non istud mirabor equidem. Imo vero si contra eveniret, potius mirarer. Sic autem considera. Nonne fames ac fitis & cætera generis ejusdem vacuitates quædã sunt ejus habitudinis qua corpus affectum est? Quidni? Ignorantia vero & imprudentia vacuitas quædam est habitudinis animi. Maxime. Impletur autem & illud, dum alimenta capit, & hic dum intelligentiam. Quidni? Quænam repletio verior? Utrû quæ perea fit quæ magis veriusque sunt, an quæ per ala? Quæ per ea quæ magis sunt. Quænam censes purioris esse substantiæ? Nunquid cibi, potus, obsonii, alimentorumque quorumcunque genera, An veræ opinionis species, scientiæque & mentis, summamque universæ virtutis? In hunc autem modum judica, Quod inhæret semper simili immortalique & veritati, ac etiam tale existit, & in tali quodam fit, magis esse tibi videtur an illud potius quod re nunquam simili atque mortali, nec non est tale, & in tali quodam efficitur? Longe præstat quod semper

αὐτὸ τὸ pro αὐτῶ, ac vicissim αὐτὸ — | ἕτανα. *Stephanus.*
 αὐτὸ pro αὐτῶ ᾗ linea abhinc o-

fimili

Ἡ οὖν αἰεὶ ὁμοίως ἐπὶ αἰσῶν πῖ μᾶλλον ἢ ἐπιτήμης μετέχει; Οὐδαμῶς. Τί δ' ἀληθείας; Οὐδὲ τῆτο. Εἰ ἢ ἀληθείας ἦτιον, ἢ καὶ οὐσίας; Ἀνάγκη. Οὐκ ἔστι ὅλως τὰ αἰεὶ τῷ τῷ σώματος θεραπεΐαν γένηται γενῶν αὐτῷ αἰεὶ τῷ τῷ ψυχῆς θεραπεΐαν, ἦτιον ἀληθείας τε καὶ οὐσίας μετέχει; Πολύ γε. Σῶμα ἢ αὐτὸ ψυχῆς οὐκ οἶε οὕτως; Ἐγώ γε. Οὐκοῦν τὸ τῷ μᾶλλον ὄντων πληρέμενον, καὶ αὐτὸ μᾶλλον ὄν, ὄντως μᾶλλον πληρῆς, ἢ τὸ τῷ ἦτιον ὄντων, καὶ αὐτὸ ἦτιον ὄν; Πῶς γὰρ οὐ; Εἰ ἄρα τὸ πληρῆς τῷ φύσει θεωρητικόνων ἡδύ βῆσι, τὸ τῷ ὄντι καὶ τῷ μᾶλλον ὄντων πληρέμενον, μᾶλλον ὄντως τε καὶ ἀληθεστέρας χαίρειν ἂν ποιῶ ἡδονῇ ἀληθεῖ τὸ δὲ τῷ ἦτιον ὄντων μεταλαμβάνον, ἦτιον τε ἂν ἀληθῶς καὶ βεβαίως πληροῖτο, καὶ ἀπιστοτέρας ἂν ἡδονῆς καὶ ἦτιον ἀληθῆς μεταλαμβάνοι. Ἀναγκασιότατα, ἔφη. Οἱ ἄρα Φρονήσεως καὶ ἀρετῆς ἀπφοῖ, θωχίας δὲ καὶ τοῖς τοῖσιν αἰεὶ ξυμῶντες, καὶ τῷ, ὡς εἶπε, καὶ μὴ πάλιν πρὸς τὸ μετὰ ξὺ φέρονταί τε, καὶ πύτη πλανῶνται ἀφ' ἑαυτῶν. Ἐφ' ἑαυτῶν ἢ τῷ τῷ, πρὸς τὸ ἀληθῆς ἂν οὐτε ἀνέβλεψαν πῶποτε, οὐτε ἰδέχθησαν, οὐδὲ τοῦ ὄντος τῷ ὄντι ἐπληρώθησαν οὐδὲ βεβαίως τε καὶ καθαῶς ἡδονῆς ἐγβύσαντο. ἀλλὰ βοσκημάτων δίκην καὶ τῷ αἰεὶ βλέποντες, καὶ κεκυφότες εἰς γῆν καὶ εἰς τραπέζας, βόσκοντες χορλαζόμενοι καὶ ὀχεύοντες, καὶ ἕνεκα τῷ τῷ πλεονεξίας λακπίζοντες καὶ κρείττονες ἀλλήλους σιδηροῖς κέρασι τε καὶ ὀπλοῖς, ἀποκινῶσι δι' ἀπλησίαν. ἄτε ἐχὶ τοῖς οὐσίαν οὐδὲ τὸ ὄν οὐτε τὸ γέρον ἑαυτῶν πιμπλάντες. Παντελῶς (ἔφη ὁ Γλαῦκος) τῷ τῷ πολλῶν ὡς Σώκρατες χρησιμαδεῖς βίον. Ἄρ' ἐν ἐκ ἀνάγκη καὶ ἡδοναῖς ξυνεῖναι μεμιγμένης λύπαις, εἰδώλοισι τῆς ἀληθῆς ἡδονῆς, καὶ ἐσκία

simili est cognatum. Essentia utique rei semper similis
 nunquid essentia magis est quam scientia particeps?
 Non. An veritatis? Neque hoc. Sin autem veritatis
 minus, nonne & essentia? Necessarium est. Nonne
 communiter omnia circa corporis cultum genera minus
 veritatemque essentiamque participant generibus his
 quæ circa animi cultum versantur? Minus. Nunquid
 & corpus similiter minus quam animus? Et corpus.
 Nonne quod repletur his rebus quæ magis veriusque
 existunt, quodve magis veriusque existit magis quoque
 repletur quam quod his rebus impletur quæ minus
 sunt, ipsumque est minus? Quid prohibet? Si er-
 go repleri rebus naturæ consentaneis, est jucundum,
 ipsum utique quod revera verioribusque rebus im-
 pletur, naturalius ac verius vera afficit voluptate.
 Quod autem ea quæ & minus sunt, & minus vera
 sunt, accipit, minus vere firmiterque repletur, falla-
 cioresque & falsioris voluptatis fit particeps. Ne-
 cesse est omnino. Homines igitur prudentiæ vir-
 tutisque expertes, & epulis rebusque similibus de-
 diti, deorsum feruntur, rursusque ad medium us-
 que perveniunt, & circa hæc per omnem vitam
 oberrant: super hæc vero emergunt nunquam, &
 quod vere summum est, nequaquam suspiciunt, ne-
 que ad supera evehuntur, neque vera ulla re quan-
 doque fruuntur, neque stabilem puramque gustant
 voluptatem: sed veluti pecora humum proni spe-
 ctant, ventrique obedientes pascendo coeundoque
 æratem conterunt, proque his rebus uberius potiun-
 dis, calcibus inter se & cornibus ferreis, unguibus-
 que decertant, sese inuicem ob inexplebilem libidi-
 nem trucidantes, utpote qui neque veram & fir-
 mam sui partem, neque pabulis veris implent.
 Omnino, respondit *Glanco*, ô *Socrates*, vulgi
 vitam quasi quodam pandis oraculo. Hos neces-
 se est voluptates doloribus mixtas persequi, quæ
 simulacra voluptatis veræ, & umbræ sunt, us-
 que

ἢ ἐπιαγραφημύαις, ὑπὸ τῆς παρ' ἀλλήλας θείσεως ἀποχρεαινομύαις· ὥστε σφοδρῶς ἐκατέρωθεν φαίνεσθαι, ἢ ἔρωτας ἐαυτῶν λυπῶντας τοῖς ἀφροσιν ἐνπίκλειν· ἢ ὡριμαχίτας εἶναι, ὥσπερ τὸ τῆς Ἑλένης εἰδῶλον ὑπὸ τῷ ἐν Τροίᾳ Στυσίχρος Φησὶ γενέσθαι ὡριμαχίον, ἀβνοία δ' ἀληθῆς. Πολλὴ ἀνάγκη (ἔφη) τοῖσδε τὸν π αὐτὸ εἶναι. Τί γ' ὡρεῖ τὸ θυμοειδές; οὐχ ἕτερα τοιαῦτα ἀνάγκη γίνεσθαι, ὅς ἀν αὐτὸ τῆτο ἀφραπράτηται, ἢ Φθόνω, ἀφ' Φιλοπυμίας, ἢ βία, ἀφ' Φιλονεκία, ἢ θυμῶ, ἀφ' δυσκολίαν, πλησμονῶν τιμῆς τε ἢ νίκης ἢ θυμῶ διώκων ἀνθ' λογισμῶν τε ἢ νοῦ; Τοιαῦτα (ἢ δ' ὅς) ἀνάγκη ἢ ὡρεῖ τῆτο εἶναι. Τί οὐδ' (ἢ δ' ἐγὼ) παρρουνῶτες λέγωμεν ὅτι ἢ ὡρεῖ τὸ Φιλοκερδές ἢ τὸ Φιλόνεικον ὅσαι ὄπιθυμία εἰσὶν, αἱ μὲν, ἀν τῇ ὄπιθῆμῃ ἢ λόγῳ ἐπόμηναι, ἢ μὲν τῆτων τὰς ἡδονὰς διώκῃσαι ἄς ἀν το Φρόνιμον ἐξηγήται, λαμβάνουσι τὰς ἀληθεστάτας τε λήψον· ὡς οἶοντε αὐταῖς ἀληθεῖς λαβεῖν, ἄτε ἀληθείᾳ ἐπόμηναι, ἢ τὰς ἐαυτῶν οἰκείας; εἴπερ τὸ βέλτερον ἐκάτω, τῆτο ἢ οἰκφόρον. Ἀλλὰ

I Το δ' Ἑλένης] Quando Graeci ad Troiam militabant, non in Troja fuit Helena ut ipsi arbitrati sunt: Hoc testatur Euripides qui Helenam inducit ita loquentem.

Ἰδαίῳ Πάρις
Σπάρτην ἀφίκεθ' ὡς ἐμὴν χήσαν λέχῳ.

Ἦσα δὲ μεμψθεῖσ' ἔνεκ' ἐνικῶ δ' ἑαῖς,

Ἐξενήμοσε τίμ' Ἀλεξάνδρῳ λέχῳ,

Δίδωσε δ' οὐκ' ἐμ' ἀλλ' ὀμοιωσασ' ἐμῷ

Εἰδῶλον ἐμπνευ, οὐρανεῖ ζυθεῖσ' ὑπο,

Πελαίους τρυφῆνε παιδὶ και

δοκεῖ μ' ἔχιν

Κενῶ δόκησιν οὐκ ἔχον.

Helen. Eurip. De hac re Philostratus testatur Apolloneum Tyaneum interrogasse Achilles Umbram hunc in modum. Τρίτων

ἐσθ' ἄρ' ἢ Ἑλένη ἢ Ἀχιλλεῦ ἐς Τροίαν ἦλθεν, ἢ Ὀμήρῳ ἐδίδεον ὑποβιάσθαι πάντα; Cui Achilles.

Πολὺν χρόνον ἐξηπαύαμεθα πρὸς βουόμενοι τε ὡρεῖ τὰς τῶνας, ἐποιούμενοι τὰς ὑπερ αὐτῆς μάχης, ὡς ἐν τῷ Ἰλίου οὔσης. Ἦ δ' Αἰγυπῶν τε ἄκει ἐτ' Πρωτίως οἶκον, ἀεραυδέσσα ὑπὸ τῷ Πάριδῳ.

Ἐπει γ' ἐπιστάθη τῷτο ὑπερ αὐτῆς τῷ Τροίας λοιπὸν ἐμαρχόμεθα, μίλι

que adeo invicem doloris comparatione mutua inquinata, ut & voluptates & dolores ex ea comparatione vehementiores appareant, amoresque ipsarum *hujusmodi voluptates* rabidos, insipientibus pariant, inflamentque ad pugnam. Quemadmodum *Stesichorus* Trojanos inquit veræ ignaros *Helena* de imagine ipsius invicem decertasse. Necessarium est omnino ita se habere. Quid vero circa irascendi naturam? Nonne & alia quædam horum similia contingant necesse est, quando quis id ipsum peragit, vel invidia propter ambitionem, vel violentia propter contentionis cupiditatem, vel ira propter morum difficultatem absque ratione ac mente sequens honoris, victoriæ, iræque expletionem? Talia necesse est & hic fieri. Afferere igitur audeamus, quod & circa partem quæstus avidam, & aliam victoriæ studiosam, quæcunque appetitione tales sunt, ut scientiæ rationique obtemperent: easque voluptates sequantur & capiant, quas ratio ipsa concedit, verissimas utique voluptates, quoad earum natura verarum voluptatum est capax, adipiscentur, quippe cum pareant veritati, ac insuper sibi proprias voluptates percipiant: siquidem *quod cuique optimum, id &*

ὡς μὴ αἰσχροῦ ἀπέλθοιμι. De vita *Apollonei* lib. 5. cap. 5. Idem evidentissime testatur *Heroditus* in *Euterpe*. Se ab *Ægyptiis* sacerdotibus audivisse, *Helenam* una cum *Paride* ad ostia *Canopi* fuisse appulsam; *Paridem*, quæstione facta a *Thone Canopi* Satrapa, ad *Proteum* missum, qui omnium hominum justissimus quum esset, *Helenam*, illiusque & *Menelai* opes sibi afferendas dixit, mortem insuper *Paridi* minatus, nisi cum suis intra triduum *Ægyptum* linqueret. Plura videas

de hac re *Herodot.* lib. 2. cap. 12. usque ad 18. Hæc autem Fabula de *Helena* Idolo in lecto a *Paride* recepto, *Stesichorum* Authorem habet. Ita enim *Tzetzes* in *Lycoph.* λέγουσι ὅτι διερχομένην Ἀλεξάνδρῳ δι' Αἰγύπτου, ὡς Προπύου Ἑλένην ἀφελόμενον, εἶδωλον Ἑλένης αὐτῷ δέδωκεν, ὡς φησὶ Σπυσιχόρου. Hinc *Aristides* περὶ ῥητορικῆς. Ὡσπερ οἱ Σπυσιχόρου Τρῶες οἱ τὸ εἶδωλον Ἑλένης εἶδωλον ἔχοντες ὡς αὐτῆς. 2 Τὶ δὲ περὶ τὸ] *Mavult* *Stephanus* interrogationis punctum post *ἔ.* Sic πὶ δὲ περὶ τὸ &c.

μὴν (ἔφη) οἰκειότατόν γε. Τὰ φιλοσόφω ἄρα ἐπο-
 μύνης ἀπάσης τῆς ψυχῆς, καὶ μὴ φασιαζέουσιν, ἐκά-
 τω τῷ μέρει ὑπάρχει εἰς τε τὰ ἄλλα, τὰ ἑαυτῷ πράτ-
 τειν καὶ δικαίω εἶναι, καὶ δὴ καὶ τὰς ἡδονὰς τὰς ἑαυτῷ ἕχα-
 ρον, καὶ τὰς βελτίους, καὶ εἰς τὸ δυνάσθαι τὰς ἀληθε-
 ράτας κερτῶσθαι. Κομῶδῃ μὲν οὐκ. Ὅταν ἢ ἄρα
 ἢ ἑτέρων πικρατῆσι, ὑπάρχει αὐτῷ μήτε τι ἑαυ-
 τῷ ἡδονῶν ἐξουσίαν, τὰ τε ἄλλα ἀναστρέφειν ἀλ-
 λοτεῖαν καὶ μὴ ἀληθῆ ἡδονῶν διώκειν. Οὕτως, ἔφη.
 Οὐκοῦν ἂν πλείον Φιλοσοφίας τε καὶ λόβου ἀφεστηκε,
 μάλιστα ἂν τοιαῦτα ἐξεργάζοιτο; Πολύ γε. Πλείον
 ἢ λόβου ἀφίσταται ἔχον ὅπως νόμος τε καὶ τάξεως; Δι-
 λον δὴ. Ἐφάνησαν ἢ πλείον ἀφεστῶσαι οὐχ αἰ-
 ἐρωτικά τε καὶ τυραννικά ἢ ἐπιθυμίας; Πολύ γε. Ἐ-
 λάττον δὲ αἰ βασιλικῆ τε καὶ κόσμια; Ναί. Πλεί-
 τον δὴ (οἶμαι) ἀληθῆς ἡδονῆς καὶ οἰκείας ὁ τύραννος
 ἀφεστήξει ὁ δὲ, ὀλίγον. Ἀνάγκη. Καὶ ἀηδέστατα
 ἄρα (εἶπον) ὁ τύραννος βιώσει; ὁ δὲ βασιλεὺς,
 ἡδίστα. Πολλὴ ἀνάγκη. Οἶσθ' οὐκ (ὡς δ' ἐγὼ) ὅ-
 σω ἀηδέτερον ζῆν τύραννος βασιλέως; Ἄν εἴπης.
 ἔφη. Τεινῶν ἡδονῶν, ὡς εἴκεν, ἑσῶν μίας μὲν, γνησί-
 ας, δυοῖν δὲ, νόθων· τὸ νόθον εἰς τὸ ἐπέκεινα ὑπερ-
 βῆς ὁ τύραννος, φυγῶν νόμον τε καὶ λόγον, δόλους ποι-
 δορυφόροις ἡδοναῖς ξυμοικεῖ, καὶ ὅποσα ἐλατῆσται, ἔ-
 δε πάνυ ράδιον εἰπεῖν, πλὴν ἴσως ᾧδε. Πῶς; ἔφη.
 Ἄπο ἔσθ' ὀλιγαρχικὸς τρίτος πρὸς τὸν τύραννον ἀφειστή-
 κη· ἐν μέσῳ γὰρ αὐτῶν ὁ δημοτικὸς μὲν. Ναί. Οὐ-
 κοῦν καὶ ἡδονῆς τρίτῳ εἰδῶλω πρὸς ἀλήθειαν ἀπὸ
 ἐκείνων ξυμοικοῖ ἂν, εἰ τὰ πρῶτα ἀληθῆ. Οὕτω.
 Ὅ δὲ γε ὀλιγαρχικός, ἀπὸ ἔσθ' βασιλικῆ αὐτῷ τρίτος,

I Ἄπο τοῦ Ὀλιγαρχικοῦ] Tyranni cum Rege pulcherrima
 comparatio.

maxime proprium. Proprium maxime. Quando igitur totus animus cum ea parte in qua est philosophia, procul ab omni seditione conspirat, tunc evenit ut quæque pars officio suo fungatur, & iusta sit, & proprias sibi voluptates, atque optimas, atque quoad fieri potest verissimas consequatur. Valde. At vero cum partium reliquarum aliqua superat, id protinus evenit, ut neque ipsa sui propriam reperiat voluptatem, & partes alias cogat alienam minimeque veram voluptatem sequi. Sic accidit. Nonne quæ longissime a philosophia rationeque distant, maxime talia quædam efficiunt? Prorsus. Longissime autem distat a ratione, quod & a lege & ordine. Videlicet. Longissimo autem intervallo sejunctæ esse visæ cupiditates illæ amore ardentes atque tyrannicæ. Omnino. Minimo autem descrepare apparuerunt regię appetiones & moderatæ. Ita. Tyrannus igitur a vera & propria voluptate procul admodum erit: Rex autem illi quam proximus. Necessè. Amarissimam ergo tyrannus vitam aget: Rex vero dulcissimam. Necessè id prorsus. Scisne quanto vivit tristior rege tyrannus? Sciam certe, si dixeris. Cum tres cupiditates sint, & una quidem legitima sit, adulterinæ ac spurix duæ, adulterinarum tyrannus suprema fortitus fastigia, dum legem fugit & rationem, & servis quibusdam & fatellitibus voluptatibus se commiscet, & quam longissimo intervallo a voluptate legitima sit sejunctus, haud facile aliter, nisi forsitan hunc in modum exprimi potest. Quemadmodum? Ab homine paucorum imperii cupido, tertius apparuit esse tyrannus. Medius nanque istorum, vir popularis erat. Ita est. Cum tertio itaque voluptatis, quod ad veritatem quidem attinet, simulachro post illum congregitur, si vera in superioribus diximus. Sic est dicendum. Quinetiam paucorum potentiæ deditus, tertius a rege est.

εάν εἰς ταυτὸν ἀειποκρατικὸν καὶ βασιλικὸν πθῶμεν.
 Τεῖτος γάρ. Τειπλασίς ἄρα (ὡς δ' ἐγὼ) τει-
 πλάσιον ἀειθμῶ ἀληθῆς ἡδονῆς ἀφείηκε τύραννος.
 Φαίνεσθαι. Ἐπίπεδον ἄρ' (ἔφην) ὡς εἴκοι τὸ εἶδω-
 λον καὶ τὸ ἔμικτος ἀειθμὸν ἡδονῆς τυραννικῆς ἀνείη.
 Κομιδῆ γὰρ. Κατὰ δὲ δύναμιν καὶ τὸ τρίτῳ αὐξίω,
 δῆλον δὲ ἀπόφασις ὅτι ἀφείηκε γένεσθαι. Δῆλον
 (ἔφη) τὰ γὰρ λογιστικὰ. Οὐκοῦν εἴαν τις μετὰ σφέ-
 φας, ἀληθεία ἡδονῆς τὴν βασιλεία τῆ τυραννῆς ἀφε-
 στικῶτα λέγη, ὅσον ἀφείηκεν σίνεα καὶ εἴκοσι καὶ ἐπτα-
 κοσιοπλασιάσκει, ἡδίων αὐτὸν ζῶντα βυρέσθαι τελευθεί-
 σθαι τῆ πολλαπλασιώσθαι τὸ δὲ τύραννον, ἀνιάρωτερον
 τῆ αὐτῆ ταύτῃ ἀποφάσθαι. Ἀμύχανον (ἔφη) λο-
 γιστικὸν κατὰπεφόρηκας τὸ διαφορότητος τοῖν ἀνδρῶν,
 τῆ τε δικαίως καὶ τῆ ἀδικῶς ὡς ἡδονῆν τε καὶ λύπην.
 Καὶ μύθοι καὶ ἀληθῆ καὶ ὡροσῆκοντα γὰρ (ὡς δ' ἐγὼ)
 βίοις ἀειθμὸν εἶπερ αὐτοῖς ὡροσῆκον ἡμῶν καὶ
 νύκτες, καὶ μῆνες καὶ σῆματαί. Ἀλλὰ μὲν (ἔφη) ὡρο-
 σῆκον. Οὐκ ἔν, εἰ ποσοῦτον ἡδονῆν νικᾷ ὁ ἀγαθός
 τε καὶ δίκαιος τὸ κακὸν τε καὶ ἀδικόν, ἀμύχανῶ δὲ ὅσα
 πλείον νικήσθαι βύχνημοσύνῃ τε βίος καὶ κάλλει καὶ ἀρε-
 τῆ. Ἀμύχανῶ μύθοι νῆ Δία, ἔφη.

Εἶεν δὲ (εἶπον) ἐπεὶ δὲ σῆματα ἄλλα γένεσθαι, ἀ-
 ναλάβωμεν τὰ πρῶτα λεχθέντα, δι' ἃ δεῦρ' ἡκομῶ
 ἦν δὲ περὶ λεγόμενον, λυσιτελεῖν ἀδικεῖν τῶν τελευτῶν μὲν
 ἀδικῶν, δοξαζόμενον δὲ δικαίῳ. ἢ οὐχ ἕτως ἐλέχθη;
 Οὕτω μ' ἔν. Νῦν δὲ (ἔφην) αὐτὸ διαφορῶμεθα, ἐπε-
 δὲ διαμολογησάμεθα, τὸ τε ἀδικεῖν καὶ τὸ δίκαια περὶ
 ἦν, ἦν ἐκάτερον ἕχθαι δύναμιν. Πῶς ἔφη. Εἰκόνα πλά-
 σαντες τὴν ψυχῆς λόγῳ ἵνα εἰδῆ ὁ ἐκεῖνα λέγων οἷα ἐ-
 λεγε. Ποίαν πινά; (ἢ δ' ὅς.) Τῶν τοιούτων πινά (ἦν δ' ἐγὼ)
 οἷα μυθολογοῦνται παλαιὰ γενεὰς Φύσεως, ἢ τε Χι-
 μαίρας

est, si in eodem optimatem ac regem locamus. Tertius utique. Tripli igitur triplum, numero quidem a vera voluptate tyrannus distat. Apparet. Planum itaque simulacrum secundum longitudinis numerum tyrannicæ voluptatis est. Profusus. Secundum potentiam vero & tertium augmentum, manifestum est quanto discrepet intervallo. Manifestum quidem computatori. Siquis converso ordine quanto voluptatis veritate superat rex tyrannum, quaesiverit, peracta multiplicatione, inveniet regem vitæ dulcedine superare tyrannum, & tyrannum vitæ amaritudine regem, gradibus vigintinovem & septingentis. Mirabile inquit intervallum hoc inter justī & injusti viri vitam quoad voluptatem atque dolorem cumulavisti. Verus hic certe & conveniens vitis hominum numerus: siquidem ipsis conveniunt dies, noctes, mensesque & anni. Conveniunt quidem. Atqui si tantum voluptate bonus justusque vir malum & injustum exuperat, mirum certe est, quanto etiam magis ornamento, decore, virtuteque exuperabit. Mirum certe.

At enim postquam huc disputando devenimus; repetamus quæ a principio dicta sunt ex quibus ad ista delati sumus. Dictum quandoque fuit, injuste agere illi prodesse, qui cum omnino injustus sit, justus tamen existimatur: an non ita dictum? Ita. Ad hæc igitur in præsentia differamus, postquam id inter nos convenit, quam vim & justa & injusta habeat operatio. Quo pacto? Imaginem animæ verbis figuremus, ut qui illa dixit, qualia dixerit, recognoscat. Qualem? Talem aliquam, quales quondam memorantur fuisse naturæ *Chimææ*, *Scyllæ* & *Cerberi*,

μαίρας, καὶ ἡ Σκύλλης, καὶ Κερβέρου, καὶ ἄλλαι
 πινές συχναὶ λέγονται συμπεφυκῆαι ἰδέαι πολλαὶ
 εἰς ἓν γενέσθαι. Λέγονται γὰρ, ἔφη. Πλάττει τοί-
 νω μίαν μὲν ἰδέαν θηρίων ποκίλου καὶ πολυκε-
 φάλου, ἡμέρων δὲ θηρίων ἔχοντος κεφαλὰς κύκλω καὶ
 ἀγρίων καὶ δυνατῶ μεταβάλλει καὶ φύειν ἐξ αὐτῆ
 ταῦτα πάντα. Δεινὸν πλάττει (ἔφη) τὸ ἔργον ὅμως
 δὲ, ἐπιβδὴ ὑπλάσσομενον κηροῦ καὶ τῶ τοῖστων λόγος,
 πεπλάσθω. Μίαν δὲ τοίνω ἄλλω ἰδέαν λέοντος,
 μίαν δὲ ἀνθρώπου πολὺ δὲ μέγιστον ἔσω τὸ πρῶτον
 καὶ δεύτερον· δεύτερον, τὸ δεύτερον. Ταῦτα, ἔφη,
 ράω καὶ πέπλασαι. Συστάπει τοίνω αὐτὰ εἰς ἓν
 τεῖα ὄντα, ὥστε πη συμπεφυκέναι ἀλλήλοισι. Συ-
 νῆπται, ἔφη. Πειπέπλασον δὴ αὐτοῖς ἕξασθεν ἐνὸς εἰκό-
 να, τίω τῷ ἀνθρώπῳ ὥστε τῶ μὴ δυναμῶ τὰ
 εἶδος ὄραν, ἀλλὰ τὸ ἔσω μόνον ἔλυτρον ὄραντι, ἐν
 ζῶον φαίνεσθαι ἀνθρώπον. Πειπέπλασαι, ἔφη. Λέ-
 γωμυ δὲ, τῶ λέγοντι ὡς λυσιτελεῖ τῷ τῶ ἀδικεῖν
 τῶ ἀνθρώπῳ, δίκαια δὲ πράττειν οὐ συμφέροι, ὅτι ἔδεν
 ἄλλο φησίν, ἢ λυσιτελεῖν αὐτῶ, τὸ παντοδαπὸν θη-
 εῖον βίωχουῖν, ποιεῖν ἰχυρὸν καὶ τὸ λέοντα καὶ τὰ πρὸ τῶ
 λέοντα· τὸ ἄνθρωπον λιμοκτονεῖν καὶ ποιεῖν ἀσθενῆ, ὥστε
 ἔλκεσθαι ὅππῃ ἂν ἐκείνων ὀπότερον ἄγρι· καὶ μηδὲν ἔ-
 τερον ἑτέρῳ ξυμβεθίξειν μηδὲ φίλον ποιεῖν, ἀλλ'
 ἕαν αὐτὰ ἐν αὐτοῖς δάκνεσθαι τε καὶ μαχομῆα ἐσ-
 θίειν ἀλλήλα. Παντάπασι γὰρ (ἔφη) ταῦτ' ἂν λέ-
 γοι ὁ τὸ ἀδικεῖν ἐπαινῶν. Οὐκοῦν αὖ ὁ τὰ δίκαια
 λέγων λυσιτελεῖν, φαίη ἂν δεῖν ταῦτα πράττειν καὶ
 ταῦτα λέγειν, ὅθεν τῷ ἀνθρώπῳ ὁ ἐντὸς ἀνθρώπος
 ἔσαι ἑξαιρετικός· καὶ τῷ πολυκεφάλου θρέμματος

1 Τὸ πρῶτον ἐ δεύτερον] Non hæc lectio diversa. Πολὺ ἢ μί-
 dubium est quin mendose scrip-
 tus sit hic locus. Invenitur τῶν ἐσω τὸ πρῶτον, καὶ δεύτερον
 τὸ δεύτερον quam lectionem fe-

& aliæ multæ, in quibus feruntur variæ in unum esse formæ congenitæ. Feruntur quidem. Finge itaque figuram unam bestię variæ admodum, & capita in orbem multa habentis, capita, inquam, partim bestiarum domesticarum, partim agrestium, quæ & permutare & producere ex se hæc omnia possit. Novi pictoris artificium narras, tamen cum ad fingendum sermo quam cæra facilius sit, fingatur. Unam præterea his adijunge superne leonis formam: unam quoque hominis. Et amplissimum quidem primum sit, angustius vero secundum atque tertium. Facilia quidem ista, quare & formata sint. Coniunge igitur hæc tria, ut ad unum conficiendum invicem cohærescant. Juncta sunt. Circunpone extrinsecus ipsis hominis unius imaginem, ut illi qui nequeat interiora inspicere, sed exterius duntaxat cernat operimentum, unum animal, homo scilicet videatur. Circundedi. Dicamus itaque illi qui afferit prodesse homini huic injuste agere, juste vero vivere nequaquam prodesse, eum nihil aliud afferere, nisi prodesse illi ut bestiam illam multiplicem pascat & leonem, & fortiorem illam leonemque efficiat, hominem vero perire fame permittat atque enervet, usque adeo ut propter imbecillitatem trahatur quocumque cætera illa rapiunt, neque alterum cum altero mansuefaciat invicemve conciliet, imo sinat singula se invicem morsibus lacerare, ac pugnantia se mutuo devorare. Omnino hæc diceret, quisquis laudaret injuriam. Ergo si quis dicat officia justa prodesse, hæc agenda dicendaque monebit, ex quibus homo ille hujusmodi animalis interior, summam potentiam consequatur, feræque

quando expungenda est vox *διού-
τερον* quæ est in prioro loco.
Stephanus.

2 *Ἐφεγοτίσται* ☉] Vide an-
non potius scribendum sit *ἄ-
γοτίσται* ☉.

ἄπιμελήσειαι, ὡς ἄρ γεωργός, τὰ μὲν ἡμέρα τρέ-
 Φων καὶ πηλασθίων, τὰ δὲ ἄγρια ἀποκωλύων φύεσσι,
 ζύμμαχον ποιησάμενος τὸ τῶ λέοντος φύσιν, καὶ κοινῇ
 πάντων κηδόμενος, φίλα ποιησάμενος ἀλλήλοις τε καὶ
 αὐτάς, οὕτω θρέψει. Κομῶν γὰρ αὐτὸ λέγει ταῦτα ὁ
 τὸ δίκαιον ἐπαινῶν. Κατὰ πάντα τρόπον δὲ, ὁ τὰ
 μὲν δίκαια ἐγκωμιάζων, ἀληθῆ ἂν λέγοι· ὁ δὲ τὰ
 ἀδίκαια, ψεύδιτο· ὡς τε γὰρ ἡδονῶν καὶ ὡς τε θυδοξίαν καὶ
 ὠφέλειαν σκοπευόμενος, ὁ μὲν ἐπαινέτης ἔσθι δικαίως ἀληθεύς,
 ὁ δὲ ψέχτης ἔσθι ὑγιής· ἔσθι εἰδώς ψέγει ὁ, πὶ ψέγοι.
 Οὐ μοι δοκεῖ (ἢ δ' ὅς) ἔδαμῃ γε. Πείθω μὲν τοίνυν
 αὐτὸν πρῶτος (ἔγχαρ ἐκὼν ἀμαρτάνῃ) ἐρωτῶντες, ὦ
 μακάριε, οὐ καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰχρὰ νόμιμα ἀφ' ἃ
 τὰ τοιαῦτ' ἀνΦαῖ μὲν γεγονέναι; τὰ μὲν καλὰ, τὰ
 ὑπὸ τῷ ἀνθρώπῳ, μᾶλλον ἢ ἴσως τὰ ὑπὸ τῷ θεῷ
 τὰ θειώδη πιουῦντα ἢ φύσεως; αἰχρὰ δὲ τὰ ὑπὸ
 τῷ ἀγγέῳ τὸ ἡμέρον δαλγύμα; συμφῆσι; ἢ πῶς;
 Ἐάν μοι (ἔφη) πείθῃ. Ἐστὶν οὖν (εἶπον) ὅτῳ λυ-
 σιτελεῖ ἐκ τέττα ἔσθι λόβῃ χρυσίον λαμβάνῃ ἀδίκως,
 εἴτῳ τοῖονδὲ πύγνε, λαμβάνων τὸ χρυσίον, ἅμα
 κατὰ δαλγῆται τὸ βέλπιτον ἑαυτῷ τῷ μοχθηροτάτῳ;
 ἢ, εἰ μὲν λαβὼν χρυσίον, ὑδὸν ἢ θυγατέρα ἐδαλγῆτο, καὶ
 ταῦτ' εἰς ἀγγέῳν τε καὶ κακῶν ἀνδρῶν, ἐκ ἀν αὐτῷ ἐλυ-
 σιτελεῖ, οὐδ' ἂν πάμπολυ ἔπι τέττω λαμβάνοι; εἰ
 δὲ τὸ ἑαυτῷ θεῷ τῶν ὑπὸ τῷ ἀθειώτατῳ τε καὶ μι-
 αρωτάτῳ δαλγῆται, καὶ μηδὲν ἐλεεῖ, ὅτῳ ἄρα ἀ-
 θλιός ἔσθι, καὶ πολὺ ἐπὶ δεισιτέρῳ ὀλέθρῳ χρυσὸν δωρο-
 δοκεῖ, ἢ Ἐριφύλη, ἐπὶ τῇ τοῦ ἀνδρὸς ψυχῇ τὸν
 ὄργμον δεξαμένη; Πολὺ μὲντοι (ἢ δ' ὅς ὁ Γλαύκων)

1 Οὐδὲν ὑγιής] Fortasse λέγει | lint resolvere præcedens ἀλη-
 nonnullis deesse videbitur post | θεές in ἀληθές λέγει.
 ὑγιής. Eito si placeat, nisi ve-

2 Ἡ Ἐριφύλη] Vulgata fere

illius pluribus capitibus redimitæ; tanquam colonus curam habeat, domestica quidem capita fovens, irrigans ac nutriens, agrestia protinus amputans, dum leonis naturam ad hoc adjutricem accipit communiterque curat omnia, & invicem mutua benevolentia sibi que conciliat. Profecto hæc ait, qui justum laudat. Omni itaque ratione qui justa laudat, vera loquitur: qui vero injusta, mentitur. Nam & quoad voluptatem, & quoad decus, & quoad emolumentum, justus laudator vera pronuntiat, vituperator autem neque veri quicquam affert, neque novit quod improbat. Nullo modo ut mihi quidem videtur. Mitibus itaque verbis illi persuademus (neque enim sponte delinquit) sic interrogantes: O beate vir, nonne & honesta vitæ instituta & turpia, ob talia quædam esse dicimus? Honestas quidem, quæ partem naturæ ferinam homini, imo fortassis divino subjiunt? turpia vero, quæ agresti *domino* mancipant mansueta. Consentiet, necne? Consentiet, si mihi crediderit. Etne aliquis cui profit ex hac ratione injuste aurum usurpare, si quidem accidit, ut dum accipit aurum, præstantissimam sui partem ignobilissimæ servire compellat? Etenim si accipiens aurum, filium suum, vel filiam mancipium efficeret agrestium & improborum hominum, haud quaquam accepisse prodesset, neque etiam si multum caperet: sin autem partem sui divinissimam, parti prophanissimæ scelestissimæque servire cogit, neque misericordia tangitur, nonne erit miser? ac multo cum graviori sui pernicie, auri muneribus est corruptus, quam *Eriphyle*, quæ ut vitam viri proderet, monile illud accepit? Valde quidem, (inquit *Glaucos*)

Omnibus *Eryphiles* Fabula. Quæ etsi ab Oraculo dictum esset | proficisceretur, propter monile aureum illi a *Polynice* datum, | monstravit ubi latuit *Amphiarus*.
maritum ejus *Amphiarum*, in |
Thebano bello periturum esse si |
raus.

ἐγὼ γάρ σοι ὑπὲρ ἐκείνῃς ἀποκρινόμενα. Οὐκοῦν καὶ
 τὸ ἀκολασταίνειν οἷε ἀγαθὰ τοιαῦτα πάλα φέρεσθαι,
 ὅτι ἀνείηαι ἐν τῷ τοιούτῳ τὸ δεινὸν καὶ τὸ μέγα ἐκείνο
 καὶ πολυειδὲς θρέμμα πέρα ἔξ δέοντος; Δῆλον ἔφη.
 Ἡ δ' αὐτάδῃα καὶ δυσκολία φέρεται, οὐχ ὅταν τὸ
 λεοντώδεις τε καὶ ὄρειῶδες αὐξήσῃ καὶ σιωπείνηται ἀναρ-
 μότως; Πάνυ μὲν οὐ. Τρυφή δὲ καὶ μαλθακία οὐκ
 ἐπὶ τῇ τῆ αὐτῆ τέττι χαλάσθαι τε καὶ ἀνέσθαι φέρε-
 ται, ὅταν ἐν αὐτῷ δειλίαν ἐμποιῆ; Τί μὲν; Κο-
 λακεία δὲ καὶ ἀνελευθερία, οὐχ ὅταν πῆς τὸ αὐτὸ
 τῆτο τὸ θυμοειδὲς ὑπὸ τῷ ὀχλώδῃ θηρίῳ ποιῆ, καὶ
 ἕνεκα χρημάτων καὶ τῶν ἐκείνῃς ἀπληστίας ὡρηπιλακι-
 ζόμενον ἐθίξῃ ἐκ νέῃς αἰεὶ λέοντος πύθηκον γίνεσθαι;
 Καὶ μάλα, ἔφη. Βαναυσία δὲ καὶ χεστοτεχνία ἀγαθὰ
 πῆ, οἷε, ὄνειδος φέρει; ἢ δὲ ἄλλο τι φησομένη, ἢ
 ὅταν πῆς ἀδυνάτους φύσθαι ἔχη τὸ τῆ βελτίτερον εἶδος,
 ὥστε μὴ ἀνδρῶν ἀρχεῖν ἢ ἐν αὐτῷ θρεμμά-
 των, ἀλλὰ θραπύθῃ ἐκείνα, καὶ τὰ θωπύματα
 αὐτῶν ἢ μόνον διδάσκει μαθητῶν; Ἐοικεν, ἔφη. Οὐ-
 κοῦν, ἵνα καὶ ὁ ποιητὴς ὑπὸ ὁμοίῃς ἀρχήσιν οἷσπερ
 ὁ βέλτερος, δῆλον αὐτὸν φησὶ εἶναι δεῖν ἐκείνῃς τῆ
 βελτίτερον καὶ ἔχοντος ἐν αὐτῷ τὸ θεῖον ἀρχον; Οὐκ
 ἐπὶ βλάβῃ τῇ τοῦ δέουσι οἰόμενοι δεῖν ἀρχεσθαι αὐ-
 τὸν (ὡσπερ Θερασίμαχος ὤτε τῆς ἀρχομένης) ἀλλ'
 ὡς ἀμεινον ὄν παντὶ ὑπὸ θεῖον καὶ Φρονίμῃς ἀρχεσθαι
 μάλιτα μὲν, οἰκεῖον ἔχοντος ἐν αὐτῷ εἰ δὴ μὴ, ἔξω-
 θεν ἢ ἕφεστώτος ἵνα εἰς διδάσκῃ πάντες ἴμοιοι ὄμῃν καὶ
 φίλοι, τῷ αὐτῷ κυβερνήμενοι. Καὶ ὀρθῶς γ', ἔφη.
 Δηλοῖ δὲ γε (ὡς δ' ἐγὼ) καὶ ὁ νόμος ὅτι τοιούτων βε-

1 Τῶν ἐν αὐτῷ] Melius leges | 2 Μόνον δύνηται] Non video
 τῶν ἐν αὐτῷ. | quid illud dūnēται hic agat, cum

ut ego tibi pro illo respondeam. Nonne & intemperantiam olim damnatam tali quadam de causa putas, quoniam in ea, dira illa ingensque & multiplex fera ultra quam deceat vagatur? Patet. Contumacia vero & insolentia improbatur, quando leoninum & serpentinum illud genus ita superat ut præter omnem modestiam invalescat? Prorsus. Luxus vero & mollietis in hujus ipsius libera nimium relaxatione, quando in ipso timiditatem & ignaviam procreat, reprehenditur? Quidni? Adulatio insuper illiberalitasque, cum aliquis hunc ipsum animositatis vigorem turbulentæ multiplicique bestię submittit; ac propter quæstum, ejusque inexplebilem cupiditatem ignominia afficit, atque ita a primis annis assuefacit, ut ex leone in simiam vertatur? Magnopere. Mechanica vero mercenariaque ars cur infamis habetur? Tunc certe hæc in nobis infamia sunt, quando quis partis optimæ speciem natura sortitus est imbecillam, adeo ut bestiis quæ in eo sunt, dominari non possit: colere vero tantum & possit & studeat, & earum blanditias solum nosse. Videtur. Nonne ut hujusmodi vir, a tali quodam duce regatur, a quali & optimus quisque regitur, servum ipsum esse debere dicimus optimi viri, divinumque in seipso imperatorem habentis? neque ad subjecti jacturam, parere illum debere Domino censemus, (quemadmodum de subditis omnibus *Thrasymachus* existimabat,) sed quia præstat cuique, divino sapientique principi subjici, maxime quidem si talem in seipso principem habeat: si non habeat, principi huic saltem exteriori: ut omnes simus, quoad fieri potest consimiles & amici, eidem principi subjecti? Recte inquit Ille. Perspicuum quidem ex lege fit, quod tale quiddam ipsius est consi-

præcessit *διναδς*.

3 'Eφeswr̄] 'Eφeswr̄ ab | mat *Stephanus*, participium
 autore scriptum fuisse autu- | xov̄ repeti volente.

λυθείαι, πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει ζύμμαχος ὢν· ἢ ἡ
 τῶν παίδων δεξιή, τὸ μὴ εἶναι ἐλευθέρους εἶναι, ἕως ἀνὲν
 αὐτοῖς ὡς πρὸς ἐν πόλει πολιτείας καὶ καταστάσεων, καὶ
 τὸ βέλτερον θεραπεύσαντες, τῷ παρ' ἡμῖν τοιούτῳ
 ἀντικαταστάσεων φύλακα ὅμοιον καὶ ἄρχοντα ἐν αὐ-
 τῷ· καὶ τότε δὴ ἐλευθέρους ἀφίεμεν. Δηλοῖ γὰρ, ἢ δ'
 ὅς. Πῆ δὴ αὐτὸ φήσομεν, ὧ Γλαῦκον, καὶ κατὰ πῖνα
 λόγον λυσitteλεῖν ἀδικεῖν, ἢ ἀκολασταίνειν, ἢ ἐλαίσ-
 χρον ποιεῖν; ἐξ ὧν πονηρότερος μὲν ἔσαι, πλείω δὲ
 χρήματα ἢ ἄλλῳ πινὰ δυνάμειν κεκλήσειαι; Οὐ-
 δαμῆ, ἢ δ' ὅς. Πῆ δ' ἀδικουῦσα λανθάνει, καὶ μὴ
 δίδοναι δίκην λυσitteλεῖν; ἢ οὐχὶ ὁ μὲν λανθάνων, εἰ
 πονηρότερος γίγνεται; τῷ δὲ μὴ λανθάνοντος καὶ κολα-
 ζομένης τὸ μὴ θηριῶδες κοιμίζεσθαι καὶ ἡμεροῦσθαι, τὸ
 δὲ ἡμέρον ἐλευθεροῦσθαι; καὶ ὅλη ἡ ψυχὴ εἰς τὴν βελ-
 τίστην φύσιν καθισταμένη, πμωτέραν ἔξιν λαμβάνει,
 σωφροσύνην τε καὶ δικαιοσύνην μὲν φρονήσεως κτω-
 μῆν, ἢ σῶμα ἰσχυρὸν τε καὶ κάλλος μὲν ὑγίαιας λαμ-
 βάνων; ποσῶν ὅσων πρὸς ψυχὴν σῶματος πμωτέρα;
 Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη. Οὐκοῦν ὁ γενοῦν ἔχων,
 πάντα τὰ αὐτῷ εἰς τῷ σωλένας, βιάσειαι, πρῶ-
 τον μὲν τὰ μαθήματα πμῶν, ἀ τοιαύτῳ αὐτῷ τὴν
 ψυχὴν ἀπεργάσειαι, τὰ δὲ ἄλλα ἀεμάζων. Δῆ-
 λον, ἔφη. Ἐπὶ τῷ γὰρ εἶπον, τί τῷ σώματος ἔξιν
 καὶ προφύει οὐχ ὅπως τῇ θηριῶδει καὶ ἀλόφῳ ἡδονῇ ἔπι-
 τρέφας, εἰ ταῦτα τετραμμένους ζήσῃ, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς
 ὑγίαιαν βλέπων, οὐδὲ τοῦτο φρεσβῶν, ἔπως ἰσχυρὸς,
 ἢ ὑγιὴς, ἢ κάλλος ἔσαι, εἰ μὴ καὶ σωφρονήσῃ μέλλῃ
 ἀπ' αὐτῶν· ἀλλ' αἰετὶ τῷ ἐν τῷ σώματι ἁρμονίαν
 τῆς ἐν τῇ ψυχῇ ἕνεκα συμφωνίας ἁρμοστέοιμος φαί-

I [Ἐλευθέρους ἀφίεμεν] Ἄφωμεν aut legit aut legendum esse

lium, cum omnibus civibus æque prospiciat : tum illud etiam in pueros imperium idem ostendit, quo prohibentur sui juris esse tantisper dum & in ipsis quemadmodum in civitate Rempublicam constituamus, optimamque ipsorum partem colentes, ex optima nostri parte exterioris hujus principis loco similem quandam in ipsis custodem sibiipfi imperantem creemus, at tunc demum liberos esse permittamus. Constat plane. Quæ igitur ratione, ô *Glauco*, prodesse alicui asseremus injuste vel intemperanter vel turpiter aliquid facere, ex quibus operibus deterior erit, dum pecunias ampliores, aut aliam quamvis potentiam consequitur? Nulla. Quo pacto injurianti prodesse dicemus, ut & lateat omnes, & non det pœnas? Nonne qui lateat, etiam fit deterior? hominis autem deprehensi castigatique, pars illa ferina sedatur & mansuescit, mansueta vero pars liberatur? Et animus totus in naturam optimam restitutus, eo pretiosorem sumit habitum, temperantiam & justitiam cum prudentia adipiscens, quam corpus cum robur & formam cum sanitate consequitur, quo anima est corpore pretiosior. Sic est omnino. Quamobrem quicumque mentis est compos, huc omnem instituet vitam. Nempe in primis eas disciplinas plurimi faciet, quæ talem animum ipsius efficiunt, cæteras autem spernet. Manifestum. Atqui neque corpus colet & nutrit, ut ferinæ irrationalique voluptati indulgeat, neque ad sanitatem id referet, neque studiosè id quæret, ut robustus vel sanus sit, vel formosus, nisi una cum his colat & temperantiam, ita ut corporis harmoniam propter animi consonantiam moderetur. Ita

putat *Ficinus*.

profus,

νήλαι. Παιῖάπασι μὲν οὐῶ, ἔφη· εἰάν περ μέλλῃ τῆ
 ἀληθείᾳ μυσικός εἶναι. Οὐκουῦ (εἶπον) καὶ τὸ ἐν τῇ
 τῷ χρημάτων κτήσῃ ξυῶταξίν τε καὶ ξυμφωνίαν, καὶ τὸ
 ὄσκειν τοῦ πλήθους, ὅσκι ἐκπληθόμενος ὑπὸ ἔργῳ
 πολλῶν μακροεισμοῦ, ἀπειρον αὐξήσῃ, ἀπέραυλα
 κακὰ ἔχον. Οὐκ οἴομαι, ἔφη. Ἄλλ' ἀποβλέπων
 γε (εἶπον) πρὸς τὸ ἐν αὐτῷ πολίλειαν, καὶ φυλάττων
 μή τι ὀφθαλμῶν αὐτοῦ τῷ ἐκεῖ διαπλήθος εἰσίας, ἢ
 δι' ὀλιγότῃσιν, οὕτω κυβερνῶν προοδησῃ καὶ ἀναλώσῃ
 τῷ εἰσίας καθόσον ἀν οἴοστ' ἦ. Κομδῆ μὲ οὖν, ἔφη.
 Ἄλλὰ μὲν καὶ πῖμας γε, εἰς ταυτὸν ἀποβλέπων, τῷ
 μὲν μεθέξει καὶ γούσειαι ἕκων ἄς ἀν ἡγήλαι ἀμείνω
 αὐτὸν ποιήσῃ· ἄς δ' ἀν λύσῃ τῷ ὑπάρχεσαν ἔξιν,
 φούσειαι ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. Οὐκ ἄρα (ἔφη) τά γε
 πολίλεικα ἐθελήσῃ πράττειν, εἰάν ὄρ τεττε κήδηλαι ;
 Νῆ, τὸ κύνα (ὡ δ' ἐγὼ) ἐν γε τῇ ἑαυτοῦ πάλει,
 καὶ μάλα· οὐ μέντοι ἴσως ἐν γε τῇ πατρῴδι, εἰάν μὴ
 θεῖα πῖς ξυμβῆ τύχη. Μανθάνω (ἔφη) ἐν ἡ νῦν δι-
 ἠλθομεν οἰκίζοντες πόλει λέγεις, τῇ ἐν λόγοις κει-
 μένη· ἐπεὶ γῆς γε ἑδαμοῦ οἴμα αὐτῷ εἶναι. Ἄλλ'
 (ὡ δ' ἐγὼ) ἐν ἑραῶ ἴσως παρὰ δῆγμα ἀνάκειλαι
 τῷ βελομένῳ ὄραῖν, καὶ ὄραῖν, ἑαυτὸν κατοικίζειν·
 διαφέρει δὲ ἕδεν εἴτε πῖς ἐστὶν εἴτε ἔσαι· τὰ γῷ
 ταύτης μόνῃς ἀν πράξειεν, ἄλλῃς δὲ οὐδεμίᾳς.
 Εἰκός γ', ἔφη.

1 Ἐπεὶ γῆς γε οὐδαμοῦ] Le- gitur genitivus γῆς cum ad-
 git Ficinus cum aliis ἐπὶ γῆς, | verbio οὐδαμοῦ, & ab illo re-
 tōd male, nam eleganter jun- | gitur, retinendo ἐπεὶ & γε.

prorsus siquidem revera futurus sit musicus. Sed neque vulgi æstimatione commotus, ordinem, concordiamque in pecuniis possidendis, cumulandisque mirabitur, in infinitumve augebit, infinitis malis obnoxius. Non certe, ut arbitror. Verum ad interiorum sui Rempublicæ semper respiciens cavebit nequid in ea loco suo moveatur propter vel indigentiam vel copiam pecuniarum. Atque ita gubernans tum in augendis tum in erogandis pecuniis, pro viribus aget. Summopere. Quin & honores eodem referet. Nam eos duntaxat gustabit, ex quibus meliorem evasurum se sperat: eos autem & privatim & publice fugiet, quibus deturbari posse quandoque præsentem animi sui statum vereatur. Nunquam rem ergo volet publicam administrare, si id curaverit? Imo per canem, inquam, sed in ipsa suiipsum civitate. Et maxime quidem. Non tamen in patria forsitan, nisi fors quædam divina contigerit. Intelligo equidem, quod ea in civitate dicis quam nos condidimus in præsentia, quæ & verbis solum, in terris vero nusquam, ut arbitror, extat. At forte in cælo illius extat exemplar, conspicuum ei qui & intueri voluerit, & seipsum ad illud, cum intuitus est, instituere. Nihil autem refert, siue uspiam sit, siue erit. Quæ enim illius officia sunt, aget solum: quæ alterius sunt, nequaquam. Consentaneum est.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ,

Η, ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ.

ΚΑΙ μὲν (ὣν δ' ἐγώ) πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα
 πρὸς αὐτῆς εἰποῦν, ὡς παντὸς ἄρα μᾶλλον
 ὀρθῶς ἀκίζομεν τι τὸ πόλιον οὐχ ἤκου-
 σα ἢ ἐνθυμηθεὶς πρὸς ποιήσεως λέγω. Τὸ ποῖον; ἔφη.
 Τὸ μηδαμῆ πρὸς ἀδέχεται αὐτῆς ὅση μμηλική παν-
 τὸς γὰρ μᾶλλον ἢ παραδεκτέα νῦν καὶ ἐναργέστερον
 (ὡς ἐμοὶ δοκεῖ) φαίνεται, ἐπεὶ καὶ χωρὶς ἕκαστα διή-
 ρησαι τὰ τῆς ψυχῆς εἶδη. Πῶς λέγεις; Ὡς μὲν
 πρὸς ὑμᾶς εἰρησάται (οὐ γὰρ μὲν κατερεῖτε πρὸς
 τὴν τῆς πρᾶξις ποιηταίς, καὶ τὴν ἄλλης ἅπαντας
 τὴν μμηλικὴς) λώβη ἔοικεν εἶναι πάντα τὰ τοιαῦ-
 τα τῆς τῆς ἀκρόντων ἀφροσύνας, ὅσοι μὴ ἔχουσι Φάρ-

Plato impositurus finem co-
 piosissimæ huic & nobilissimæ
 disputationi, hunc ultimum li-
 brum in duas partes dividit;
 quarum prima poesin recrimi-
 nat (quæ suo tempore erat in
 maximo pretio) docetque pe-
 nitentem esse Rep. perniciem reli-
 gionis, & bonorum morum

labem & corruptelam. Et quo-
 niam Poesin in imitatione pene
 totam esse dixerat, *Imitationis*
 & *Veritatis* discrimen monstrat,
 unde evincit omnem eam poe-
 sin quæ in *imitatione* versatur, e
 Rep. rejiciendam utpote *Verita-
 ti* adversaria. *Homerum* itaque
Hesiodum, cæterosque *Imitato-*

PLATONIS

DE

REPUBLICA,

SIVE DE

JUSTO,

DIALOGUS DECIMUS.

EQUDEM cogitanti mihi, inquam ego, de hac quam nuper verbis condidimus civitate cum alia permulta recte admodum statuisse videmur, tum vel maxime, quæ de poesi sunt lata. Quænam ista? inquit. Ne videlicet ulla poesis pars, quæ in imitatione consistit, recipiatur. Præ cæteris enim nunc est perspicuum, (ut mihi videtur,) nihil tale a nobis esse recipiendum, postquam singulæ seorsum animi distinctæ sunt species. Quomodo istud ais? Ut apud vos dicam quod sentio (neque enim vos me coram tragicis imitatoribusque poetis aliis accusabitis) corruptela quædam mentis omnia hæc esse videntur eorum, qui cum imitationes istas audiunt, medelam illam mentis non

res, jubet ut noxium & servum pecus e bene morata Republica facessere. Castæ autem poesi locum tribuit (ut prius in tertio) ad Deorum & illustrium virorum laudes celebrandas. Secunda pars de præmiis & suppliciis quæ in hac vita & futura *Justum Inju-*

stumque manent, de Animæ immortalitate &c. tractans, Optimam hanc *Republicam* absolvit.

I 'Εισῆδος] *Eusebius* legit *εἰσῆδος* sed perperam, *Platonis* loquendi formam minime considerans.

habent,

μακρον τὸ εἰδέναι αὐτὰ οἷα τυγχάνει ὄντα. Πῆ δὴ
 (ἔφη) ἀφανόμηνος λέγεις; Ῥητέον (ὡ δ' ἐγὼ)
 καίτοι Φιλία γέ τις με καὶ αἰδώς ἐκ παιδὸς ἔχουσα
 αὐτὸ Ὀμήρου σπικαλοῦει λέγειν ἔοικε μὲν γὰρ τῶν
 καλῶν ἀπάντων τέτων τῷ τραγικῶν πρῶτος διδάσ-
 καλός τε καὶ ἡγεμὼν γενέσθαι· ἀλλ' οὐ γὰρ ἰσχυρὸς γὰρ
 τῷ ἀληθείας τιμητέος ἀνήρ· ἀλλ' ὁ λέγω Ῥητέον. Πάνυ
 μὲν οὖν, ἔφη. Ἄκβε δὴ, μᾶλλον ἢ σπικαλῆναι. Ἐ-
 ρώτα. Μίμησιν ὅλως ἔχουσιν ἂν μοι εἰπεῖν ὅ, τι ποτ'
 εἶναι; Ἐδὲ γάρ τοι αὐτὸς πάνυ τι ξυνοῶ τί βύβλια
 εἶναι. Ἡ περ ἄρ' (ἔφη) ἐγὼ ξυνοῶσσο; Οὐδέν γε
 (ὡ δ' ἐγὼ) ἀποποιεῖται· ἐπεὶ ἄπολλά τοι ὀξύτερον
 βλεπόντων, ἀμειλύτερον ὁρῶντες ὡστέρον εἶδον. Ἐσιν
 (ἔφη) οὕτως· ἀλλὰ σοὶ παρόντος ἐστὶ ἂν ὡσθυμι-
 θιῶν οἷός τε εἶλω εἰπεῖν εἴ τι μοι καταφαίνεται· ἀλλ'
 αὐτὸς ὄρα. Βύβλια ἔν ἐνθένδε ἀρξώμεθα ὅτι σκοποῦν-
 τες ἐκ τῶν εἰωθῆσιν μεθόδου; εἶδος γάρ περ πῆ ἐν ἕκαστον
 εἰώθαμεν πῆσθαι αὐτὸ ἐκαστὰ τὰ πολλὰ, τοῖς ταυτὸν
 ὄνομα ὅτι φέρομεν· ἢ ἔμμανθάνεις; Μανθάνω. Ὡσθαι
 δὴ καὶ νῦν, ὅτι βούλει τῶν πολλῶν οἷον, εἰ δέ τις, πολ-
 λαί περ εἰσι κλίνας καὶ τραπέζας. Πῶς δ' οὐ; Ἀλλὰ
 ἰδέαι γέ περ αὐτὰ τὰ σκῆθαι δύο· μία μὲν, κλί-
 νης, μία δὲ, τραπέζης. Ναί. Οὐκ ἔναι καὶ εἰώθαμεν λέ-
 γειν ὅτι ὁ δημιουργὸς ἕκαστος ἔσθαι ὡσθαι τῶν ἰδέων
 βλέπων, οὕτω ποιεῖ, ὁ μὲν, τὰς κλίνας ὁ δὲ, τὰς τρα-
 πέζας, αἷς ἡμεῖς ὡσθαι καὶ τὰλλα καὶ ταυτὰ· ἔ-
 γάρ περ τὴν γὰρ ἰδέαν αὐτὴν δημιουργεῖ οὐδεὶς τῶν
 δημιουργῶν πῶς γάρ; Οὐδαμῶς. Ἀλλ' ὄρα δὴ καὶ
 τόνδε τίνα καλεῖς τὸν δημιουργόν. Τὸν ποῖον; Ὅσ

1 Πρὸς γὰρ τὴν ἀληθείαν] Hæc
 verba a Platone sumpta usurpa-
 tur Justinus Martyr in apologia
 sua pro Christianis secunda. p.

24. Edit. Grabe.

2 Πολλά τι ὀξύτερον] Ma-
 lint nonnulli illud πῆ mutare in
 τῶν, putantque articulum οἱ de-

πάντα

habent: qua potissimum quales hæ fabulæ sint, discernant. Quorsum ista? Dicendum quidem, etsi amicitia quædam & reverentia a pueritia erga *Homerum* contracta, me detinet. Etenim insignium istorum omnium tragicorum dux & magister primus extitisse videtur. At veritati virum non censeo præponendum. Quare quod institui, dicendum est. Omnino. Audi igitur, vel potius responde. Interroga. Nunquid explicare mihi potes omnino quid imitatio sit? neque enim ego satis quid sit, intelligo. An igitur ego intelligam? Nihil id mirum esset: nam sæpe contingit ut qui hebetiore sunt acie, nonnulla prius intueantur quam qui acutius cernunt. Est ut dicis. Cæterum te præsentem, nunquam auderem quod mihi videtur, exprimere: sed Tu ipse vide. Vis hinc exordiamur, solita illa nostra ratione considerantes? Speciem enim unamquamque ponere solemus de quibuslibet pluribus, quibus idem nomen imponimus. An non intelligis? Intelligo equidem. Ponimus utique nunc quodvis e multis. Ut si vis, plures lecti sunt, atque mensæ. Quidni? Ideæ tamen harum rerum duæ sunt. Una lecti, mensæ est altera. Ita est. Solemus autem dicere, supellectilis utriusque artificem, sic opus suum absolvere, ad ideam illam respiciens, unum quidem lectos, mensas alterum, quibus ipsi utimur, cæteraque similiter. Nullus enim artifex ideam ipsam fabricat. Quo enim pacto? Nullo. Vide præterea nunquid talem aliquem

esse inter βλεπόντων & ἀμειβόμενοι. Legitur quoque ἀμειβόμενοι vice ἀμειβόμενοι.

3 Καταφαίνεται] In præcedente Edit. scriptum est καταφαίνεται: cujus vocabuli qui-

dam sequentes vestigia, substituendum putaverunt καταμειβόμενοι, sed multo aptior veteribus exemplis καταφαίνεται. *Stephanus.*

πάντα ποιῆ ὅσα ὡς εἰς ἕκαστος τῶν χερσοτεχνῶν.
 Δεινὸν πινὰ λέγεις καὶ θαυμαστὸν ἄνδρα. Οὐπω γέ.
 Ἄλλὰ τάχα μάλλον Φήσας· ὁ αὐτὸς γὰρ ἔπος χερ-
 σοτέχνης, ἔ μόνον πάντα οἶός τε σκευὴ ποιῆσαι, ἀλλὰ
 καὶ τὰ ἐκ τῆ γῆς φύσιν ἀπαντα ποιῆει καὶ ζῶα πάντα
 ἐργάζεται, τὰ τε ἄλλα καὶ ἑαυτὸν καὶ ὡς τῆ τοῖς,
 γλυκὺ καὶ οὐρανόν, καὶ θεῶς, καὶ πάντα τὰ ἐν ἕραν καὶ τὰ ἐν
 αἰθέρι ὑπὸ γῆς ἀπαντα ἐργάζεται. Πάνυ θαυμαστὸν
 (ἔφη) λέγεις σοφιστὴν. Ἀπίστεῖς, ἦν δ' ἐγὼ καὶ
 μοι εἶπέ, τοπαρέπαν ὄσκι ἂν σοι δοκεῖ εἶναι τοῖστος
 δημιουργός; ἢ πνὶ μὲν πρόπω γενεᾶς ἂν τῆτων ἀπαν-
 των ποιητής, πνὶ ἢ ἐκ ἂν; ἢ ἐκ αἰοθάνη ὅτι καὶ
 αὐτὸς οἶός τε εἰς πάντα ταῦτα ποιῆσαι πρόπω γέ
 πνι; Καὶ πῆς (ἔφη) ὁ τρόπος ἔπος; Οὐ χαλεπὸς (ὡς
 δ' ἐγὼ) ἀλλὰ πολλαχῆ καὶ ταχὺ δημιουργός.
 τάχιστα δέ πε, εἰ θέλεις λαβὼν κάτοπιρον φειφέν
 παναχῆ, ταχὺ μὲν ἥλιον ποιήσας καὶ τὰ ἐν τῶν ἕ-
 ραν καὶ ταχὺ ἢ γλυκὺ, ταχὺ δὲ σαυλόν τε καὶ τὰ ἄλλα
 ζῶα, καὶ σκευὴ καὶ φυτὰ, καὶ πάντα ὅσα νῦν δὴ ἔλε-
 γετο. Ναὶ (ἔφη) Φαινόμενα, ἔ μόντοι ὄντα γέ πε
 τῆ ἀληθεία. Καλῶς (ἦν δ' ἐγὼ) καὶ εἰς δέον ἔρχη
 τὰ λόγῳ τῆ τοῖστων γὰρ (οἶμα) δημιουργῶν καὶ ὁ ζῶ-
 γραφος εἶναι ἢ γάρ; Πῶς γὰρ οὐ; Ἄλλὰ Φήσας
 ὄσκι ἀληθῆ, οἶμα, αὐτὸν ποιῆν ἀ ποιῆ καίτοι βό-
 πω γέ πνι καὶ ὁ ζῶγραφος κλίνου ποιῆ, ἢ οὐ; Ναὶ
 (ἔφη) Φαινομένη γε καὶ ἔπος. Τί δὲ ὁ κλινοποιός;
 ὄσκι ἄρπι μόντοι ἔλεγεσ ἔπι ἔ τὸ εἶδος ποιῆ ὁ δὴ φα-
 μέν εἶναι, ὁ ὅστι κλίνη ἀλλὰ κλίνου πνὰ; Ἐλεγον γάρ.
 Οὐκ ἔν, εἰ μὴ ὁ ὅστι ποιῆ, ὄσκι ἂν τὸ ὄν ποιῆ; ἀλλὰ
 πν τοῖστος οἶον τὸ ὄν, ὄν δὲ οὐ; τελέως δὲ εἶναι ὄν τὸ ἔ

I Δὴ ἐλέγχετο] scribitur quoque ἐλέγχετο.

vocēs artificem? Qualem? Qui facit omnia quot-
 cunque unusquisque artifex eorum qui manibus o-
 perantur. Potentem narras virum, atque mirabilem.
 Nondum integram ejus vim expressi. Forte vero
 multo magis miraberis, si expressero. Nempe idem
 iste artifex, non solum omnia potest supellectilia fa-
 bricare, sed etiam quæcunque ex terra nascuntur
 efficit, & animalia omnia atque seipsum. Terram
 quoque, cælum, ac deos, & quæcunque in cælo
 sunt, & sub terris apud inferos, peragit. Sophi-
 stam narras mirabilem. Diffidis? Dic obsecro,
 nullusne hujusmodi artifex esse tibi videtur? vel
 quodammodo istorum omnium faber esse, quo-
 dammodo vero non esse? An non advertis hæc
 omnia te quodammodo efficere posse? Quisnam hic
 modus? Haud difficile, potes enim passim & celeri-
 ter omnia facere. Speculum accipe, passimque cir-
 cunferas. Solem protinus facies, & quæ in cælo
 sunt, terram quam primum, ocysissime teipsum, &
 cætera pariter animalia, supellectilia, plantas, & quæ-
 cunque nuper commemoravimus. Imagines istorum
 quidem, res ipsas minime. Opportune, inquam ego,
 respondisti. Talis utique faber est & ipse pictor.
 Nonne? Quidni? At ipsum dices haudquaquam
 facere vera quæ facit, quanquam & aliquo pacto
 pictor quoque lectum facit. An non? Facit qui-
 dem & iste, sed apparentem. Quid lecti faber? Nonne
 dicebas quod ille speciem quidem ipsam, quam esse
 dicimus id quod lectus est, non facit, sed lectum
 aliquem. Dicebam equidem. Si id quod est non
 facit, haud sane quod vere est facit, sed tale ali-
 quid quale quod vere est, non tamen ipsum quod
 est revera. Perfecte autem esse aut fabri lecto-
 rum,

κλινογενῆ ἔργον, ἢ ἄλλε πινὸς χειροτέχνε, εἶπε φαίης
κινδυνώβει ὄσκι ἀν' ἀληθῆ λέγειν; Οὐκοῦν (ἔφη)
ὡς γ' ἀν' δόξειεν τοῖς περὶ τῆς τοιαύτου λόγου ἀφ-
πίεσσι. Μηδὲν ἄρα θαυμάζωμεν εἰ καὶ τοῦτο ἀ-
μυδρὸν πτυγχανεῖ ὄν περὶ ἀλήθειαν. Μὴ γάρ. Βέ-
λει οὐκ (ἔφη) ἐπ' αὐτῶν τέτων ζητήσωμεν τὸν
μιμητικὸν ἔργον τίς ποῖ εἶναι; Εἰ βέλει, ἔφη. Οὐ-
κοῦν τριητάκι πινεσ κλίνας αὐταὶ γίνονται; μία μὲν,
ἢ ἐν τῇ φύσει οὔσα, καὶ φαῖμεν ἀν', ὡς ἐγὼμαί, θεὸν
ἐργάσασθαι. ἢ τίνα ἄλλον; Οὐδένα, οἶμαί. Μία
δέ γε, καὶ ὁ τέκτων. Ναί, ἔφη. Μία ἔστι, καὶ ὁ ζω-
γράφος ἢ γάρ; Ἔγω. Ζωγράφος δὲ, κλινοποιός,
θεός, περὶ οὗτοι ὀπιζάται τρισὶν εἰδέσσι κλιῶν. Ναί
περὶ. Ὁ μὲν δὲ θεός, εἴτε ὄσκι ἐβέλετο, εἴτε πῆ
ἀνάσκει ἐπὶν, μὴ πλέον ἢ μίαν ἐν τῇ φύσει ἀπερ-
γάσατο αὐτὸν κλίνας, οὕτως ἐποίησε μίαν μόνιν
αὐτικὴν ἐκείνην, ὅ ὅστι κλίνη δύο δὲ τοιαῦτα, ἢ
πλεῖσ, οὔτε ἐφυτθῆθησαν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, οὔτε μὴ
φυῶσι. Πῶς δὲ; ἔφη. Ὅτι (καὶ δ' ἐγὼ) εἰ δύο
μόνας ποιήσας, πάλιν ἀν' μία ἀναφανείη, ἢς ἐκείνη
ἀν' αὐτὴ ἀμφοτέρων τὸ εἶδος ἔχειεν καὶ εἴη ἀν' ὅ ὅστι
κλίνη, ἐκείνη, ἀλλ' ἔχαι δύο. Ὅρθῶς, ἔφη. Ταῦ-
τα δὲ (οἶμαί) εἰδὼς ὁ θεός, βεβλόμενος εἶναι ὄντως
κλίνης ποιητής, ὄντως οὔσης, ἀλλὰ μὴ κλίνης πινὸς,
μηδὲ κλινοποιός πῆ, μίαν φύσιν αὐτικὴν ἐφύσεν. Ἔοι-
κε. Βέλει οὐκ τοῦτον μὲν φυτθῆρον τέτων περὶ σαφ-
ρῶμεν; ἢ πῆ τοιοῦτον; Δίχμον γοῦν, ἔφη. ἐπειδή-
περ φύσιν γε καὶ τέτων καὶ τὰλλα πάντα πεποίηκε. Τί

1 Μιμητικὸν ἔργον] Scribitur quæ habet interrogationem re-
tinendam esse censeo. Id enim
2 ἢ τίνα ἄλλον] Afferuntur ostendit responsio, Οὐδένα.
hæc verba sine interrogationis Quamvis autem hæc ἢ τίνα ἄλ-
puncto; sed illam lectionem λον δε ἢ πῆ αἴλλον, non aliter

rum, aut alicujus artificis opus si quis dixerit, nonne videtur aberrare? Non ut videtur his qui in disputationibus hisce versantur. Nihil mirum igitur, si & hoc ad veritatem tantillum confert. Non certe. Vis in istis quoque investigemus, qui imitator iste, fit? Si placet. Nonne tres hi lecti sunt? Unus quidem in natura ipsa existens, quem Deum dicemus, ut arbitror, effecisse. Num alium quenquam? Nulum. Alter quem faber conficit. Plane. Tertius vero quem pictor. Nonne? Est. Pictor itaque, lecti faber, & Deus, tres sunt tribus lectorum speciebus præsidentes. Tres utique. Deus igitur sive quia nolebat, sive quia aliqua necessitas inerat, non plures sed unum in natura ab ipso lectum fieri *voluit*, ita solum ipsum unum fecit lectum, qui sane est id quod est lectus. Duo autem tales, aut plures, a Deo neque tum facti sunt, neque fient. Qua ratione? Quia si duos faceret solos, unus iterum cujus ambo haberent speciem, emergeret: ipseque esset id quod lectus est, non autem duo illi id essent. Scite. Hæc cum intelligeret Deus, velletque verus esse autor veri lecti, non autem lecti cujusdam autor quidam, unum duntaxat natura genuit. Videtur. Vis ergo hunc, hujus plantatorem vel tale aliquid appellemus? Par est, quandoquidem natura & hoc & alia omnia fecit. Fabrum

quam accentu differant quod ad scripturam attinet, valde tamen diversum sensum efficiant. Nam ἡ πῖνα ἄλλου est dubitantis, & alium quempiam non minus existimantis potuisse i-

dem efficere, (quod inepte præcedentibus subjungeretur) hæc vero ἡ πῖνα ἄλλου, est existimantis non debere alium ejus censeferi authorem.

δέ; ἢ τέκτονα, ἄρ' ἔδμησθ' ἰσθ' κλίνας; Ναί; ἢ
 καὶ τὸ ζωγράφον δμησθ' ἰσθ' ποιητικῶς ἔποιεσθ';
 Οὐδαμῶς. Ἀλλὰ τί αὐτὸν κλίνας Φήσῃς εἶναι;
 Τῆτο (ἢ δ' ὅς) ἔμοιγε δοκεῖ μετρίως ἂν ποιεσθ'
 ἰσθ' ἰσθ', μιμητικῶς ἔκείνοι δμησθ' ἰσθ'. Εἶπεν (ὡς δ'
 ἐγὼ) ἢ ἔτετε ἄρα γενήματος ἀπὸ τῆς φύσεως,
 μιμητικῶς καλεῖς; Πάνυ μὲν οὐκ, ἔφη. Ταῦτ' ἄρα
 ἔστι καὶ ὁ παραγωγὸς τοῦ εἶδος μιμητικῶς ὅτι, τέτο
 τίς ἀπὸ βασιλείας καὶ τῆς ἀληθείας πεφυκῶς καὶ πάν-
 τες οἱ ἄλλοι μιμητικῶς. Κινδυνεύει. Τὸν μὲν δὲ μιμη-
 τικῶς ὁμολογήσας εἶπε δέ μοι ποῦ ἔστι ζωγράφος
 τὸδε, τί τερα ἐκείνο αὐτὸ τὸ ἐν τῇ φύσει ἔχον δο-
 κεῖ σοι ὅτι χειρῶν μιμητικῶς, ἢ τὰ τῶν δμησθ' ἰσθ'
 ἰσθ' ἰσθ', ἔφη. Ἀρα οἷα ἐστὶν ἢ οἷα φαίνεται; τῆτο
 γὰρ ἐπιδίδουσι. Πῶς λέγεις; ἔφη. Ὡς κλίνας, εἴαν τε
 ἐκ πλαγίῳ αὐτικῶς θεῶν, εἴαν τε κατακίνας, ἢ ὀπι-
 οῦκ, μή τι ἀφ' ἑαυτῆς αὐτῆς; ἢ ἀφ' ἑαυτῆς μὲν
 ἐστὶν, φαίνεται ἢ ἄλλοιῳ; καὶ τὰ ἄλλα ὡσαύτως; Οὐ-
 πως (ἔφη) φαίνεται. ἀφ' ἑαυτῆς δ' ἐστὶν. Τῆτο δὲ αὐ-
 τὸ σκόπη; ποῦς ποῦς ἢ γραφικῶς πεποιθὴς ποῦ
 ἔχον; ποῦς ποῦς τὸ ὄν, ὡς ἔχει, μιμητικῶς,
 ἢ ποῦς τὸ φαινόμενον, ὡς φάνηται; φαντασματος,
 ἢ ἀληθείας, οἷα μιμητικῶς; φαντασματος, ἔφη. Πόρ-
 ρω πε ἄρα τῆ ἀληθείας ἢ μιμητικῶς ὅτι; καὶ, ὡς εἶπε,
 ἀφ' ἑαυτῆς ταῦτα ἀπεργάζεται ὅτι σμικρὸν τι ἐκά-
 στε ἐφάπτεται, καὶ τῆτο εἰδῶλον οἷον ὁ ζωγράφος (φα-
 ρμάκον) ζωγραφῆσθ' ἡμῶν σκυλοτόμον, τέκτονα, τῆς ἄλ-
 λης δμησθ' ἰσθ'. ποῦ ἐστὶν τῶν ἐπαίων τῶν τεχ-
 νῶν ἀλλ' ὅμως παῖδας τε καὶ ἀφρονας ἀνθρώπους, εἰ
 ἀγαθὸς εἴη ζωγράφος, γράφας ἀν τέκτονα καὶ πόρ-
 ρωθεν ὅτι δεικνύς, ἐξαπατῶν ἂν, τὰ δοκεῖν ὡς ἀλη-
 θῶς τέκτονα εἶναι. Τί δ' οὐ; Ἀλλὰ γὰρ οἷμα, ὅτι
 φίλε,

vero, nonne lecti opificem? Certe. Num & pictorem quoque factorem hujus operis & opificem? Nullo modo. At quomodo ad lectum habere hunc dices? Aptissime mihi dici posse videtur, imitator ejus cujus opifices illi dicuntur. Ergo imitatore[m] vocas eum qui tertium a natura facit? Valde. Talis utique erit & tragicus: siquidem est imitator, tertius quidam a rege & veritate: similiterque alii omnes imitatores. Apparet. De imitatore quidem consensimus. Sed de pictore mihi dicas velim, utrum ipsum unumquodque quod est in natura, imitari contendat, vel artificum opera. Artificum opera. Utrum qualia sunt? vel qualia nobis apparent? hoc præterea mihi discernas. Quomodo ais? Sic. Lectus quidem sive ex obliquo, seu e regione cernatur, seu quovis alio modo, nunquid a seipso differt? vel nihil differt? aliter vero videtur dispositus aliter intuentibus, cæteraque similiter? Sic apparet quidem, differt autem nihil. Animadvertite & istud, quid in singulis intendit pictoris industria? utrum ut se habent res singulas imitari? An quod apparet potius ut apparet? Imaginis apparentis vel veritatis potius imitatio? Apparentis imaginis. Procul igitur a vero imitatio: atque ut videtur, propterea hæc facit, quia exiguum quiddam cujusque attingit nimirum simulacrum. Quemadmodum pictor pingit nobis coriarium, fabrum, & opifices alios cum nihil in artibus his intelligat: veruntamen si peritus sit pictor expresseritque fabri ipsius imaginem, quã procul ostendens, pueros dementesque homines ita decipiet, ut verus esse faber illis appareat.

Φίλε, τόδε δεῖ ὡεῖ πάντων τῶν τοιούτων ἀφρονοῦσθαι, ἐπιφθάν τις ἡμῖν ἀπαγγέλλῃ ὡεῖ τέττι, ὡς ἐνέτυχεν ἀνθρώπῳ πάσας ὅπτις αὐτῷ τὰς δῆμιουργίας, καὶ τὰλλα πάντα ὅσα εἰς ἕκαστος οἶδεν, εἶδεν ὁ, πῶς ἔχει ἀκραιθέτερον ὄψεσθαι ὅπτις αὐτῷ ὡεῖ λαμβάνειν δεῖ τὰ τοιούτω, ὅτι βύθης τις ἀνθρώπος, καὶ ὡς ἔοικεν, ἐντυχὼν γῆρῃ πινὴ καὶ μιμητῆι, ἐξηπατήθη ὥστε ἐδοξεν αὐτῷ πάνσοφος εἶναι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸς μὴ οἶός τ' εἶναι ὅπτις αὐτῷ καὶ ἀνεπιτημοσύνη καὶ μίμησιν ἐξεύσασαι. Ἀληθέστατα, ἔφη. Ὁὐκοῦν (ἦν δ' ἐγὼ) μὲν τέττι ὅπτις αὐτῷ τῷ τε τραγωδίᾳ καὶ τῷ ἡγεμόνῳ αὐτῆς Ὀμηρον ἐπιφθάνων ἀκρόατον εἰς οὗτοι πάσας μὲν τέχνας ἐπίσανται, πάντα καὶ τὰ ἀνθρώπεια τὰ πρὸς δρετιῶ καὶ κακίαν, καὶ τάγε θεῖα ἀνάγκη γὰρ τῷ ἀγαθὸν ποιητῷ, εἰ μέλλει, ὡεῖ ὧν ἀν ποιῆ, καλῶς ποιῆσθαι. εἶδὼτα ἄρα ποιεῖν ἢ μὴ οἶόντε εἶναι ποιεῖν. δεῖ δὲ ὅπτις ἀφρονοῦσθαι πρότερον μιμηταῖς τέττις οἷοι ἐντυχόντες ἐξηπάτωται, καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν ὁρῶντες, ὅτε αἰσθάνονται τεττὰ ἀπέχοντα τοῦ ὄντος, καὶ ῥάδια ποιεῖν μὴ εἶδὼτε τῷ ἀλήθειαν. (Φαντάσματα γὰρ ἄλλ' ὅτε ὄντα ποιῶσιν) ἢ πῶς καὶ λέγῃσι καὶ τὰ ὄντι οἱ ἀγαθοὶ ποιηταὶ ἴσασιν, ὡεῖ ὧν δοκῶσι τοῖς πολλοῖς βῶ λέγειν; Πάνυ μὲν οὐὲν (ἔφη) ἐξεταστέον. Οἷοι οὖν, εἴ τις ἀμφοτέρω διώαιτο ποιεῖν, τό, τε μιμηθησόμενον καὶ τὸ εἶδωλον, ἐπὶ τῆι τῷ εἰδῶλων δῆμιουργίᾳ ἑαυτὸν ἀφείναι ἀν σπυδαῖζεν, καὶ τέττι τοῦ ὄντος τῷ ἑαυτῷ εἶναι ὡς βέλτερον ἔχοντα;

1 Οὐκῆν (ἦν δ' ἐγὼ) Illam de imitationibus doctrinam instituto sermone applicat, id est, docet poetam esse μιμητικῶν, atque ita tertio gradu abesse a veritate. Obiter Homerum perfringit. Docet item perspicuis

argumentis Poetarum doctrinam, ad vitam vel moribus bene instituendam, vel ad iumentis muniendam, nihil conducere.

2 Ἡ μὴ οἶόντε] Nullus dubito quin lector hic mecum a-

Οὐκ

Quidni? Cæterum, ô amice, hoc in hujuscemodi omnibus cogitandum. Quoties aliquis nobis de hoc ipso nunciat, se videlicet homini occurrisse in omnibus artibus erudito, perfectissimeque præ cæteris intelligenti quæcunque alius quivis intelligat: huic protinus respondendum, quod fatuus est, & in magnum quendam præstigiatores incidit, cujus imitationibus sit deceptus: idcirco enim illum illi visum esse virum sapientissimum quod ipse nequiverit scientiam ab incitia, & imitationem ab ipsa re discernere. Verissima loqueris. Nonne posthac tragœdiam discernere decet, ducemque ipsius *Homerum*? postquam a nonnullis accepimus, tragicos poetas artes omnes intelligere, humanaque omnia tam ad virtutem quam ad vitium pertinentia, necnon & divina: etenim poetam bonum oportere, si recte quæ componit, sit tractaturus, eorum habere scientiam, aut nihil posse componere. Quare perpendere debemus, utrum qui eos laudant, imitatoria poetarum industria decepti sint, eorumque opera dum aspiciunt, haud plane persentiant tertio gradu distare a veritate, faciliaque factu esse vel homini veritatis ignaro: (Umbras quippe non res veras faciunt) an forte nonnihil dicant, ac revera poetæ boni intelligant ea de quibus vulgo bene loqui videntur? Discernendum omnino. Siquis possit ambo perficere, & id quod in imitationem cadit, & ejus simulacrum, nunquid eum putas in simulacris fingendis immoraturum? idque opus sibi in vita tanquam opti-

nimadvertet, futile illud & ventosum hominum genus viz. *Libere Cogitantium*, ex hoc loco nonnulla argumenta contra ff. scripturas sumpsisse, sed videbit quoque vile illud pecus, ignorantiaæ æque ac impietatis

arguendum, non melius *Platonem* quam *Tullium* intelligere.

3 βέλπρον ἔχοντα] Fortasse βέλπρον scribendum est, nam in superlativo gradu, βέλπρω potius dicturum fuisse videtur.

Οὐκ ἔγωγε. Ἄλλ' εἶπες γε, οἶμαι, ὀπιτήμων εἴη
 τῆ ἀληθείᾳ τύτων πέρι ἄσφ' ἢ μιμῆ¹), πολὺ
 ᾤσπερον οἷ τοῖς ἔργοις ἂν σπαδάσθην ἢ ἐπὶ τοῖς μι-
 μήμασι· ἢ πειρῶτο ἂν πολλὰ ἢ καλὰ ἔργα ἑαυτῶ
 καταλιπεῖν μνημεῖα, ἢ εἶναι παρθημοῖτ' ἂν μάλ-
 λον ὁ ἐγκαμιαζόμενος ἢ ὁ ἐγκαμιάζων. Οἶμαι, ἔφη
 ἔ γ' ἐξ ἴσθ' ἢ τε τιμῆ ἢ ἠ ἀφέλεια. Τῶν μὲν τόνου
 ἄλλων πέρι μὴ ἀπαιτῶμεν λόγον Ὀμηρον ἢ ἄλλον
 ὄντινου ἢ ποιητῶν, ἐρωτῶντες εἰ ἰατρικός τις ἢ τις
 αὐτῶν, ἀλλὰ μὴ μιμητὴς μόνον ἰατρικῶν λόγων· τί-
 νας γ' ὑγεῖς ποιητὴς τις τῶ παλαιῶν ἢ τῶ νέων λέγειαι
 πεποιηκέναι, ὡσφ' Ἀσκληπίος; ἢ τίνας μαθητὰς ἰα-
 τρικῆς καταλίπετο, ὡσφ' ἐκείνος τὸς ἐκρήνας;
 μηδ' αὖ πᾶσι τὰς ἄλλας τέχνας αὐτῶς ἐρωτῶμεν,
 ἀλλ' ἐῷμεν· ὡσφ' ἢ ἂν μεγίστων τε ἢ καλλίστων
 ὀπιχειρεῖ λέγειν Ὀμηρος πολέμων τε πέρι ἢ στρα-
 τηγῶν, ἢ διοκίσεων πόλεων, ἢ παιδείας ἢ πέρι ἀν-
 θρώπων, δίχμον πρὸ ἐρωτᾶν αὐτὸν, πυνθανομένους, Ὡ
 φίλε Ὀμπρε, εἶσφ' μὴ τρίτος ἀπὸ τῆ ἀληθείας εἰ ἀ-
 ρετῆς πέρι εἰδῶλεθ' ἡμιουργός (ὄν δὴ μιμητὴν ὡς
 σάμεθα) ἀλλὰ ἢ δεύτερος, ἢ οἴσστε ἢ ὅσα γινώσκω
 ποῖα ὀπιτηδύματα βελτίους ἢ χείρους ἀνθρώπους
 ποιεῖ ἰδία ἢ δημοσία, λέγε ἡμῖν, τίς τῶ πόλεων διά σε
 βέλτιον ὤκησεν, ὡσφ' ἢ ἢ Λυκῶρον Λακεδαίμων,
 ἢ δι' ἄλλους πολλὰς πολλὰ μεγάλα τε ἢ μικρά;
 σφ' ἢ τίς αἰτιά²) πόλις νομοθέτῳ ἀγαθὸν γερονέναι,
 ἢ σφ' ἢ ὠφελικέναι; ἢ Χαρώνδαν μὲν γ' Ἰταλία ἢ

¹ Περὶ ἢ ἂν] Extat alia, le-
 dio apud Eusebium, ὡσφ' ἢ ἢ
 μεγίστων τε ἢ καλλίστων ἂν ἰπιχί-
 εἶ λέγειν.

² Περὶ ἀνθρώπων] Apud Eu-
 sebium scriptum est (inquit Ste-

phanus) ἀνθρώπων, nec dubium
 est quin ita sit scribendum,
 quum paulo post dicatur παι-
 δνεῖν ἀνθρώπους.

³ Χαρώνδαν] De Charonda
 mentionem facit inter Optimos

num propositurum? Minime. Nempe si veram eorum quæ imitatur, peritiam habeat, multo magis operibus ipsis quam eorum imitationibus, incumbet: conabiturque multa, & præclara opera sui monumenta posteritati relinquere, fatiusque censebit, ut ipse ab aliis laudetur, quam ut semper alienorum operum sit laudator. Ita equidem arbitror, neque enim par honor aut par emolumentum. Cæterum de aliis quidem rationem minime exigamus, *Homerum* aut alium quemvis poetarum interrogantes, si quis eorum medicus revera fuerit, non solum verborum ad medicum spectantium imitator, quosnam vel veterum, vel recentium sanos poeta reddiderit, quemadmodum *Æsculapius* aut quos reliquerit artis medicinæ discipulos, quemadmodum ille posteros. Sed neque ab eis de aliis artibus sciscitemur: mittamus enim reliqua. At vero de maximis illis præclarissimisque rebus quas tentat *Homerus*, bellis, imperiis, rebuspublicis, & hominum disciplinis, par est ita eum interrogare, O amice *Homere*, si non es a veritate tertius, fingisve virtutis imaginem, quem imitorem in superioribus definivimus, sed es secundus, potesque narrare, quæ studia homines vel meliores, vel deteriores privatim publiceque efficiant, dic obsecro, quænam civitas per te rectius disposita est? sicuti *Lacedæmon* per *Lycurgum*, perque alios multos multæ & parvæ civitates & amplæ. Cujus potissimum urbis homines legum te optimum prædicant conditorem, & beneficia in se tua commemorant? *Charondam* qui-

Legislatores *Aristoteles* in lib. 2. *Politic.* cap. 12. ejus quoque Meminit *Diodorus Siculus* lib. 12. & *Cicero* in libris *Leg* fuit *Catanans* patria *Thuriorum* Legislator *Olymp.* 85. multas præterea Civitates instruxit Le-

gibus, tandem suo se occidit gladio, quia contra legem quam ipse tulerat, armatus (ignarus licet) in concionē venerat. vide *Bentleii* dissertationem in *Phalaridis* Epistolas.

Σικελία, καὶ ἡμεῖς Σόλων· σὲ δὲ τίς ἔξῃ πινὰ εἰπεῖν;
 Οὐκ οἶμαι, ἔφη ὁ Γλαῦκων. Οὐκοῦν λέγεται γὰρ ἔδ'
 ὑπὲρ αὐτῶν Ὀμηριδῶν. Ἀλλὰ δὴ τίς πόλεμος ἐπὶ
 Ὀμήρῳ, ὑπὲρ ἐκείνου ἀρχὴτος ἢ ξυμβεβλήοντος διὰ πο-
 λεμικῶν μνημονιῶν; Οὐδέ τις. Ἀλλ' οἶα δὴ εἰς τὰ
 ἔργα σοφῶν ἀνδρῶν πολλὰ ἐπινοία καὶ διμήχανοι εἰς
 τέχνας ἢ πινὰς ἄλλας πράξεις λέγονται, ὡς ἂν αὐ-
 τὸν Θαλέω τε πέρι τῶν Μιλησίων, καὶ Ἀναχάρσιος τῶν Σκυ-
 θῶν; Οὐδαμῶς τοῦτον ἔδεν. Ἀλλὰ δὴ εἰ μὴ δι-
 μοσία, ἰδίᾳ πινὴν ἡγεμῶν παιδείας αὐτὸς ζῶν λέγει
 Ὀμηρος γενεᾷ. οἱ ἐκείνον ἡγάπων ἐπὶ συνεία, καὶ
 τοῖς ὑπεροῖς ὅδον πινὰ παρέδωσαν βίβλιν Ὀμηρικῶν. ὡς
 περὶ Πυθαγόρας αὐτὸς ἀναφερόντως ἐπὶ τῷ τῷ ἡγα-
 πῆθι, καὶ οἱ ὑπεροῖ, ἐπὶ καὶ νῦν Πυθαγόρειον τρόπον ἐ-
 πωνομαζόντες τῶν βίβλιν, ἀφανῆς περὶ δοκοῦσιν εἶναι
 ἐν τοῖς ἄλλοις. Οὐδ' αὖ, ἔρη, τοιοῦτον ἔδεν λέγει.
 ὁ γὰρ Κρεώφίλος, ὃν Σάκρατες, ἴσως, ὁ τῶν Ὀμήρων
 ἐταῖρος, τῷ ὀνόματι ἀνὴρ γελοῖότερος ἐπὶ πρὸς παι-
 δεῖαν φανείη, εἰ τὸ λεγόμενον περὶ Ὀμήρων ἀληθῆ
 λέγει γὰρ ὡς πολλὴ τίς ἀμέλεια περὶ αὐτὸν ἦν
 ἐπὶ αὐτῶν ἐκείνων ὅτε ἔζη. Λέγει γὰρ οὐκ, ἡ δ'
 ἐγώ. Ἀλλ' οἶε, ὃ Γλαῦκων, εἰ τὰ ὄντα οἶόςτ' ἡ παι-

I Θαλέω τε περὶ] Plures ha-
 bemus Mathematicas propo-
 sitiones a Thalesē inventas, viz.
 5. 15. 26. lib. primi Euclid.
 primus quoque dicitur obser-
 vasse Tropicos, ut ait Laertius.
 & anni tempora distinxisse.
 Plinius & Plutarchus asserunt
 illum fuisse qui primus notavit
 defectus Solis & Lunæ. Urfæ
 minoris inventorem dicit Calli-
 machus. Anchoram invenisse
 dicitur Anacharsis, & Figuli ro-

tam, ut Laertius. Strabo au-
 tem rotam ab alio dicit esse
 inventam, quia de illa mentio-
 nem facit Homerus, qui multo
 ante Anacharsin vixit.

2 ὡς περὶ Πυθαγόρας] Tanta
 in æstimatione [apud suos disci-
 pulos] fuit Pythagoras, adeo ut
 alii existimabant eum esse Py-
 thium, alii Hyperboreum Apollin-
 em: & αὐτὸς ἔφατο omni dispu-
 tationi imposuit finem ut ait
 Cicero lib. 1. de Nat. Deor. Non

δαίειν

dem *Italia & Sicilia* celebrant. Nos *Solonem*. Te vero quis prædicabit, & qualem? Nullus, ut arbitror, inquit *Glauco* beneficia ejus commemorat. Quin neque ipsi *Homerici* testari hoc audent. Quod præcipue bellum *Homeri* temporibus ipso consultore vel duce feliciter expeditum commemoratur? Nullum. Præterea quæ viri hujus tanquam in his rebus sapientis inventa ad officia vitæ & artis aptissima referuntur? ut *Thaletis Milesii*, & *Anacharsis Scythæ*. Nihil tale. Si minus publice, at saltem privatim, quibusnam *Homerus* ipse dum viveret, disciplinæ dux dicitur extitisse, qui & ejus consuetudine delectati sint, & posteris *Homeriam* aliquam rationem vitæ tradiderint? Quemadmodum & *Pythagoras* in hoc summa cum auctoritate vixit, & posteris etiam his temporibus vitam *Pythagoream* celebrantes, inter cæteros illustres habentur. Neque tale quid rursus de *Homero* narratur. *Creophilus* enim, ô *Socrates*, forsitan *Homeri* familiaris, disciplina etiam magis quam nomine ridiculus apparebit si quidem vera sunt, quæ de *Homero* narrantur. Dicitur enim negligentior in eum fuisse, dum sub hoc ipso viveret. Dicitur sane. At enim, ô *Glauco*, si revera poterat *Ho-*

licebat in dubium vocare quæ ipse dixisset, neque ultra interrogare, sed tanquam Oraculo, ita ejus dictis acquiescebant. Οὐχ' οἶοντε τὲ ἢ ἡ Ἀλκιομένησιν ὑπὲρ πνῶ αὐτῶν, ἢ τοῖς λεχθεῖσιν τὶ προσερωτήσασιν, ἀλλ' ὡς χρησμοῦ γέλω ἔπω οἱ τότε προσείχον τοῖς λεγόμενοις ὑπ' αὐτῶν. *Ælian*. Variæ Histor. lib. 4. cap. 17.

3 Ὁ γὰρ Κρηώφιλῶ] *Samius* vel *Chius* ut *Suidas*, quem aliquando tradunt, suscepto *Ho-*

mero hospite, accepisse ab eo poema quod *Oechaliam* vocant: sed *Callimachus* in Epigrammate contrarium statuit. Quidam hunc *Homeri* magistrum tradunt, alii vero non hunc sed *Aristeam Proconnesium*. Vide *Vossii Græc. Histor.* lib. 3. & *Strabonis* lib. 14. de quodam *Creophilo* mentionem facit *Athenæus* lib. 8. Sed ab hoc nostro diversus est, legitur etiam *κρηώφιλῶ*.

merus

δύνειν ἀνθρώπους καὶ βελτίους ἀπεργάζεσθαι Ὅμηρος,
 ἅτε καὶ τῶν ἑμιμῶσθαι ἀλλὰ γνώσκων διωά-
 μνος, οὐκ ἄρα ἀν πολλὰς ἐταίρους ἐποίησατο, καὶ
 ἐπιμαῖτο καὶ ἠγαπᾶτο ὑπ' αὐτῶν; ἀλλὰ Πρωταγόρας
 μὲν ἄρα ὁ Ἀθηναίτης, καὶ Πρόδικος ὁ Κῆος, καὶ ἄλλοι
 πάμπολλοι διῶναι τοῖς ἐφ' ἑαυτῶν παρῆσαν, ἰδίᾳ
 συγγινόμενοι, ὡς ἔτε οἰκίαν ἔτε πόλιν ἢ αὐτὰν διοικεῖν
 οἴοιτο ἔσθαι, ἐὰν μὴ σφεῖς ἐπιμαθήσων αὐτῶν τὴν παι-
 δεῖαν, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ σοφίᾳ οὕτω σφόδρα φιλοῦν-
 ται, ὥστε μονοῦν ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρων
 αὐτὰς οἱ ἐταῖροι. Ὅμηρον δ' ἄρα οἱ ἐπ' ἐκείνῃ, εἴ-
 περ οἴοσθ' ἢ καὶ ἀρετῶν ὄντων ἀνθρώπων, ἢ Ἡ-
 σίοδον, ῥάψωδον ἀν περιιόντας εἶναι, καὶ ἔχει μᾶλλον ἀν
 αὐτῶν ἀντεῖχον ἢ τὸ χρυσοῦ, καὶ ἠνάγκασον παρὰ
 σφίσι οἴκοι εἶναι; ἢ, εἰ μὴ ἔπειθον, αὐτοὶ ἀν ἐπαιδα-
 γῶν ὅπη ἦσαν, ἕως ἰκανῶς παιδείας μεταλά-
 σοιεν; Παντάπασι (ἔφη) δοκεῖς μοι, ὦ Σώκρατες,
 ἀληθῆ λέγειν. Οὐκοῦν πῶς, ἀπὸ Ὁμήρου ἄρ-
 ξάμνοι, πάντας τὰς ποιητικὰς, μιμητὰς εἰδώλων
 ἀρετῆς εἶναι, καὶ τῶν ἄλλων καὶ ὧν ποιῶσι, τῆς δὲ ἀ-
 ληθείας ἔχει ἀπειθεῖν ἀλλ', ὥσπερ νῦν δὴ ἐλέγ-
 μιν, ὁ ζωγράφος σκυτοτόμον ποιῶσα δοκοῦντα εἶναι,
 αὐτὸς τε οὐκ ἐπαίων καὶ τὴν σκυτοτομίας, καὶ τοῖς
 μὴ ἐπαίσειν, ἐκ τῶν χρωμάτων δὲ καὶ σχημάτων θεω-
 ρῆσι. Πάνυ μὲν οὖν. Οὕτω δὲ (οἶμαι) καὶ τὴν ποιητικὸν
 Φήσω μιν χρώματα ἅπτα ἐχάστων τῶν τεχνῶν τοῖς ὀνό-
 μασι καὶ ῥήμασι ἐπιχρωματίζειν, αὐτὸν οὐκ ἐπαί-
 οντα, ἀλλ' ἢ μιμῶσθαι, ὥστε ἑτέροις τοῖσιν ἐκ τῶν
 λόγων θεωρῆσι δοκεῖν ἐὰν τε περὶ σκυτοτομίας τι
 λέγη ὡς μέτρον καὶ ῥυθμὸν καὶ ἀρμονίαν, πάνυ βί' δοκεῖν
 λέγεσθαι, ἐὰν τε περὶ γραμμῆς, ἐὰν τε περὶ ἄλλ-

I Ἀρξάμνοι.] In præced. Edit. legitur ἀρξάμνους: sed Ep-

merus instruere homines, ac reddere meliores, utpote qui in his rebus non imitationis tantum esset, verum etiam intelligentiæ compos, cur non multos sibi comparavit amicos? cur non vivens honoratus est? cur non amatus? Profecto *Abderites Protagoras & Prodicus Chius*, aliique permulti possunt hominibus sui temporibus suadere, privatim singulos adeuntes, nunquam eos rem familiarem & publicam recte gubernaturos, nisi ipsi eos erudiant: & ob hanc sapientiam tam ardentem amantur, ut vix sectatores eorum se contineant quin capite eos circumferant. *Homerum* autem vel *Hesiodum*, illorum temporum homines, si quidem poetæ illi quicquam juvare eos ad virtutem potuerunt, nunquid permisissent oberrare tam diu carmina passim decantantes? Quin potius magis hos quam aurum complexi fuissent, induxissentque ad domesticum familiaremque convictum: quod si non persuasissent, sequuti fuissent passim, dum quantum satis erat, iisdem studiis imbuti fuissent. Vera prorsus mihi loqui videris, ô *Socrates*. Ponamus igitur omnes ab *Homero* incipientes poeticos homines, virtutis imaginum imitatores esse, cæterorumque similiter quæcunque canunt, veritatem vero nequaquam attingere. Sed ut paulo ante diximus, pictor visibilem coriarii pinget imaginem, quum & ipse de coriaria nihil intelligat, & imago illa coriarius ipse appareat, illis qui rem ipsam nequaquam intelligunt, sed a coloribus figurisque spectant. Prorsus. Haud secus poetam dicemus colores quosdam artium singularum hominibus verbisque exprimere, quum ipse horum nihil intelligat, sed imitetur duntaxat, adeo ut his qui hæc a verbis judicant, bene dicere videatur, sive de re coriaria, versu rhythmoque & harmonia, sive de re militari, aut de quibuslibet aliis

sebins habet *αἰσθητικῶν*

dicat,

λησὶν ἔχθρ' ἐπεὶ γυμνωθέντα γε τῶν μουσικῆς ἡρωμάτων τὰ τῶν ποιητῶν, αὐτὰ ἐφ' αὐτῶν λεγόμενα, οἴμαι σε εἰδέναι οἷα φαίνεσθαι· τεθέασαι γάρ περ. Ἐγὼ γ', ἔφη. Οὐκ ἔστιν (ὡς δ' ἐγὼ) ἔοικε τοῖς τῶν ὀραίων ὑπερσώτοις, καλῶν ἢ μὴ, οἷα γίνεσθαι ἰδεῖν, ὅταν αὐτὰ τὸ ἄνθος ὑπερλίπη; Παντάπασι, ἢ δ' ὅς. Ἴθι δὴ τόδε ἄθρει· ὁ δ' εἰδὼς ποιητῆς, ὁ μίμητις Φαίδρου, ἔμ' ὅσως εἰδὼν ἐπαίει, ἔστι δὲ Φαίνομενος· οὐχ οὕτω; Ναί. Μὴ τοίνυν ἡμίσεως αὐτὸ κατελίπωμεν ῥηθέν, ἀλλ' ἰκανῶς ἰδωμένον. Λέγε, ἔφη. Ζωγράφος, Φαίδρου, ἡνίας τε ζωγράφου καὶ χαλκῶν; Ναί. Ποίησθαι δέ γε σκυλόμομος καὶ χαλκῶν; Πάνυ γε. Ἄρ' οὐκ ἐπαίει οἷας δεῖ τὰς ἡνίας εἶναι καὶ τὸ χαλκῶν ὁ ζωγράφος; ἢ οὐδ' ὁ ποιήσας, ὁ, τε χαλκῶν καὶ ὁ σκυλόμομος; ἀλλ' ἐκεῖνος ὅσως τῆτοις ἐπίστασθαι χρῆσθαι; μόνος ὁ ἵππικός; Ἀληθέστατα. Ἄρ' οὐκ ἐπεὶ πάντα οὕτω Φησομεν ἔχθρ; Πῶς; Περὶ ἕκαστον ταύτας πινάκους τρεῖς τέχναις εἶναι, ζωγραφίαν, ποιήσασθαι, μιμησομενίαν; Ναί. Οὐκ ἔστιν ἀρετὴ καὶ κάλλος καὶ ὀρθότης ἕκαστε σκυλόμομος καὶ ζωγράφος, ἔστι δὲ πρὸς ἄλλο πᾶσι τῶν ζωγράφων ἐστὶ, πρὸς ὡς ἂν ἕκαστον ἢ πεποιημένον, ἢ πεφυκόσ; Οὕτω πολλὴ ἄρα ἀνάγκη τῶν ζωγράφων ἕκαστῶ ἐμπειρότατον τε εἶναι, καὶ ἀγγελοῦ γίνεσθαι τῶν ποιητῶν οἷα ἀγαθὰ ἢ κακὰ ποιεῖν ἐν τῇ ζωγραφίᾳ ἢ ζωγραφίᾳ οἷον, αὐλητῆς περὶ αὐλοποιῶν ἔξαιρέτως πρὸς τῶν αὐλῶν οἷα δὲ ὑπηρετῶσιν ἐν τῶν αὐλῶν, καὶ ὀπιτά-

1 Τεθέασαι γάρ περ] Idem velut per parenthesin diceren-
 legit τεθέασαι γάρ ἢ οὐ; | ὁ μιμητῆς φαίδρου· locus autem

2 Μιμητῆς] Scriptum etiam in quo id dictum fuit, est in
 invenimus ὁ ante μιμητῆς, | p. praeced. πάντας τὰς ποιητικὰς,
 quam lectionem sequendo, hac | μιμητῆς εἰδῶν ἀρετῆς εἶναι.

dicat. Usque adeo natura quadam aures poetica ista demulcent. Arbitror autem nosse te qualia videantur, hæc opera poetarum, cum musicæ coloribus spoliata considerantur. Animadvertistine unquam? Animadverti. Nonne perinde se habent ac facies eorum, qui propter adolescentiam formosi potius sunt, quam pulchri: quales aspectu sunt postquam ipsos flos ipse destituit? Omnino. Age igitur & hoc animadvertite. Simulacri autor, Imitator ut dicimus, rem ipsam haudquaquam intelligit, sed apparentem rei ipsius imaginem. Ita est. Ne igitur imperfectum id relinquamus, sed quantum satis est, contemplemur. Dicas. Pictor habenas pingit ac frænum. Plane. Faciet autem coriarius, ærariusque faber. Valde. Nunquid intelliget pictor quales esse debent habenæ, quale frænum? Vel neque ipse quidem factor sive ærarius faber, sive coriarius, sed solus ille, qui his uti scit, eques? Vera loqueris. An non circa omnia sic esse dicemus? Quomodo? Circa quodcunque has esse tres artes, utentem, facientem, & imitantem? Certe. Virtus igitur, pulchritudo, rectitudo cujusque instrumenti, animalis, & actionis, non ad aliud refertur quam ad usum, cujus gratia unumquodque est & factum, & genitum. Ita est. Necessè igitur eum qui utitur aliquo, peritissimum esse, & operis factori significare, qualia bona vel mala facit in usu ejus quo utitur. Quem admodum tibicen tiliarum fabro ostendit, quæ tibiæ ad usum aptissimæ sint, ordinatque quales oporteat

Stephanus.

3 Μὴ τοῖνον ἡμίσεως] Fortasse ἐξ ἡμίσεως, nisi mutata accentus sede scribi possit ἡμισέως, ut sit adverbium.

4 Ἐξαγέλλει] Malim ἐξαγέλλει & hic & paulo infra, ut conveniat ἐπιτίθει. Mox quoque scribendum videtur, vel ὁδὲ ὑπερέτης, vel ὁ δὲ ὑπερέτης ἔχει
facere :

ξει οἷος δαί ποιῆν· ὁ δ' ὑπέρτης οὐ; Οὐκοῦν ὁ μὲν
 εἰδὼς ἐξαγγέλλει περὶ χρησῶν καὶ πονηρῶν αὐλῶν, ὁ
 ᾧ, πιστεύων ποιήσῃ; Ναι. Τῷ αὐτῷ ἄρα σκόβυς ὁ
 μὲν ποιητὴς πῖσιν ὀρθῶν ἔξει περὶ κάλλους τε καὶ
 πονηρίας, ξυῶν τὰ εἰδῶν, καὶ ἀναγκαζόμενος ἀκέραιον
 ὡς ἔχει εἰδότες· ὁ ᾧ χρωόμενος, ἐπισημίω. Πάνυ
 γε. Ὁ ᾧ μιμητὴς πότερον ἐκ τῷ χρησῶν ὀπισημί-
 μω ἔξει ὧν ἂν γράφῃ, εἴτε καλὰ καὶ ὀρθὰ, εἴτε μή;
 ἢ δόξαν ὀρθῶν, ἀλλὰ τὸ ἐξ ἀνάγκης συυεῖναι τὰ εἰ-
 δότες, καὶ ὀπισημίω οἷα χρὴ γράφειν; Οὐδέτερον.
 Οὔτε ἄρα εἴσε) οὔτε ὀρθὰ δόξασῃ ὁ μιμητὴς περὶ
 ὧν ἂν μιμῆ), ὡς κάλλος ἢ πονηρίαν. Οὐκ ἔοικε.
 Χαίρεις ἂν εἴη ὁ ἐν τῇ μιμῆσῃ μιμητικὸς πρὸς
 σοφίαν περὶ ὧν ἂν ποιῆ. Οὐ πάνυ. Ἄλλ' οὐδ' ἂν
 ὅμως γε μιμῆσαι, ὡς εἰδὼς περὶ ἐκάστου ὀπι
 πηρῶν ἢ χρησῶν· ἀλλ', ὡς ἔοικεν, οἷον φαίνε) καλὸν
 εἶναι τοῖς πολλοῖς τε καὶ μηδὲν εἰδῶν, τῷτο μιμῆσε).
 Τί γ' ἄλλο; Ταῦτα μὲν δὴ, ὡς γε φαίνε), ὀπι-
 κῶς ἡμῖν διαμολόγη). τὸν τε μιμητικὸν μηδὲν εἰ-
 δέναι ἄξιον λόγου περὶ ὧν μιμῆται, ἀλλ' εἶναι παι-
 διάν τινα καὶ ἐσθῶν τῷ μίμῃσιν τῶν τε τῶν τε
 ποιήσεως ἀπομῶν ἐν ἰαμβείοις καὶ ἐπέσοι, πάντας
 εἶναι μιμητικὸς ὡς οἷον τε μάλιχα. Πάνυ μὲν ἐν. Πρὸς
 Διὸς (ὡς δ' ἐγώ) τὸ ᾧ μιμῆσῃ τῷτο, οὐ περὶ τείτον
 μὲν τι ἐστὶν ἀπὸ τῆ ἀληθείας; ἢ γάρ; Ναι. Πρὸς ᾧ δὴ
 ποιῶν τι ἐστὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἔχον τι δυνάμιν ὡς ἔχ-
 ει; Τοῦ ποῖος πῶς περὶ λέγεις; Τῷ τοῦδε. Ταυ-
 τὸν πῶς ἡμῖν μέγεθος ἐγγύθεν τε καὶ πόρρωθεν ἀλλὰ τῷ
 ὀψῶς ἐκ ἴσον φαίνεσθαι. Οὐ γάρ. Καὶ τὰ χαμπύλα
 τε καὶ βυθῆα ἐν ὕδατι τε θεωρούμεν καὶ ἔξω, καὶ κοιλὰ τε

1 Ἐν τῇ μιμῆσῃ] Μὲν ποιῶν | ἀλλὰ τῷ μιμῆσῃ ποιητικῇ, δε δὲ
 καὶ. Sic enim infra invenies ἢ μιμητικὸς ποιητῆς. Stephanus.

facere: ille autem ministrum se præbet, neque id præcipit? Quidni? Nonne hic intelligens, de aptis & ineptis tibiis pronunciat alteri? Ille vero credens efficit? Plane. Circa idem igitur instrumentum, factor quidem rectam habet fidem de pulchritudine & pravitate, adhærens intelligenti, coactusque ab intelligente audire: utens autem, scientiam. Prorsus. Imitator autem num habebit scientiam ex usu eorum quæ pingit, utrum pulchra sint & recta, vel contra? vel opinionem rectam ex eo quod necessario intelligenti adhæreat, instruaturque ab eo qualia quæque pingenda sint? Neutrum. Ergo neque intelliget, neque recte opinabitur Imitator circa eorumquæ imitatur, pulchritudinē, contrariumve? Non videtur. Bellus erit in effictione imitator quoad sapientiam attinet, in iis quæ facit? Non multum. Veruntamen imitabitur, haud intelligens, quo pacto unumquodque vel recte habeat, vel contra. Sed ut apparet, quod credat multis ignarisque esse pulchrum, hoc imitabitur. Quid enim aliud? Hæc sufficienter nobis confessâ videntur, imitatores scilicet nihil æstimatione dignum intelligere de his rebus, quas imitantur: sed esse jocum quendam imitationem potius quam rem seriam: omnesque eos qui tragicam poesin jambis heroicisque carminibus tractant, imitatores vel præ cæteris esse. Et maxime quidem. Per Jovem, inquam ego. Imitatio autem hæc tertio gradu distat a veritate. Nonne? Est ut dicis. Ad quale igitur eorum, quæ in homine sunt, pertinet, quatenus vim habet ejusmodi? De quonam interrogas? De tali quodam. Magnitudo eadem eminus atque cominus conspecta non æqua videtur. Non. Eadem quoque obliqua & recta in aqua nobis & extra aquam aspicientibus, cavaque iterum &

2 Οὐ περιτέρον] Hæc vocula & videtur expungenda, una cum interrogationis nota, quum sequatur ἢ γὰρ;

δὴ καὶ ἐξέχοντα, ἀλλὰ καὶ περὶ τὰ ζῷα αὐτὰ πλάνη
 καὶ ὄψας καὶ πᾶσα πικραταχὴ δὴλη ἡμῖν ἐνοδοσα
 αὐτὴ ἐν τῇ ψυχῇ, ὥστε δὴ ἡμῶν τὰ παθήματα καὶ φύ-
 σεως ἢ σκιαγραφία ἐπιθεμένη, γρητείας οὐδὲν ἐπο-
 λείπει, καὶ ἢ θαυματοποιία, καὶ ἄλλαι πολλαὶ τοι-
 αῦται μηχαναί. Ἀληθῆ. Ἄρ' οὐκ οὐ τὸ μετρεῖν, καὶ
 ἀειθεμεῖν, καὶ ἰσάναί, βοήθειαν χαλρείσαι, ὡς αὐτὰ
 ἐφάνησαν; ὡς γὰρ μὴ ἄρχειν ἐν ἡμῖν τὸ Φαινόμενον
 μειζρον, ἢ ἔλαττον, ἢ πλέον, ἢ βαρύτερον, ἀλλὰ τὸ
 λογισάμενον, καὶ μετρησάν, ἢ καὶ γῆσαν; Πῶς γὰρ
 οὐ; Ἀλλὰ μὲν τοῦτο γὰρ ἔστι λογιστικὸν ἀν εἴη ἔστι
 τῇ ψυχῇ ἔργον. Τέτρα γὰρ οὐκ. Τέτρα δὴ πολ-
 λάκις μετρησάν, καὶ σημαίνοντι μείζω ἅπτα εἶναι ἢ
 ἐλάττω ἕτερα ἕτερον, ἢ ἴσα, τῶν ἀντιὰ Φαινόμενα ἅμα
 περὶ ταῦτα. Ναί. Οὐκοῦν ἐφαμέν τὰ αὐτὰ ἅμα
 περὶ ταῦτα ἐναντία δοξάζειν ἀδιύατον εἶναι; Καὶ
 ὀρθῶς γὰρ ἐφαμέν. Τὸ ὡσαύτα τὰ μέτρα ἄρα δοξάζ-
 ζον τῇ ψυχῆς, τὰ καὶ τὰ μέτρα ὅσα ἀν εἴη ταυ-
 τόν. Οὐ γὰρ οὐκ. Ἀλλὰ μὲν τὸ μέτρον γὰρ καὶ λο-
 γισμὸς πετθόν, βέλτερον ἀν εἴη τῇ ψυχῆς. Τί μὲν;
 Τὸ ἄρα τέτρα ἐναντιόμενον, καὶ Φαύλων ἀν πῆ εἴη ἐν
 ἡμῖν. Ἀνάγκη. Τοῦτο τοίνυν ἀμολογίσατο βε-
 λόμενος, ἔλεγον ὅτι ἢ γραφικὴ καὶ ὅλως ἢ μιμητικὴ,
 πόρρω μὲν τῆ ἀληθείας οὐσα, τὸ αὐτῆς ἔργον ἄσπα-
 ζεῖ, πόρρω δ' αὐτὴ φρονήσεως ὄντι τὰ ἐν ἡμῖν ὡροσο-
 μιλεῖ τε καὶ ἐταίρα καὶ φίλη ἐστίν, ἐπὶ ἔδενι ὑγιᾶ ἐδ'
 ἀληθεῖ. Παντράπασι, ἢ δ' ὅς. Φαύλη ἄρα Φαύλω
 συγγνωμένη Φαύλα γενναῖ ἢ μιμητικὴ. Ἔοικε. Πό-
 τερον (ὡς δ' ἐγὼ) ἢ καὶ τὴν ὄψιν μόνον; ἢ καὶ ἢ
 καὶ τὴν ἀκοιῶν, ὡς δὴ ποίησιν ὀνομάζομεν; Εἰκόσ
 γὰρ, ἔφη, καὶ ταύτῃ. Μὴ τοίνυν (ἦν δ' ἐγὼ) τὰ

[Ἀσπίζει] Scribitur in nonnullis ἀπεργάζει.

& prominentia propter visus circa colores errorem, videntur. Omnisque hujusmodi in anima nostra turbatio comperta est. Quam quidem naturæ nostræ debilitatem adumbrationis facultas, & præstigiatorum ingeniositas, reliquaque machinatio aggressa, nihil magicæ seductionis intentatum relinquunt. Vera loqueris. An non metiendi, numerandi, librandi disciplinæ adversus hæc opportuna sunt homini adjumenta, ne id in nobis prævaleat quod apparet majus vel minus, aut plus, aut gravius, sed numero, metro, lance deprehensum? Quidni? Atqui hoc rationalis animi partis est officium. Hujus ipsius. Hoc autem sæpenumero metiente indicanteque majora esse nonnulla vel minora aliis alia, vel æqualia, contraria simul circa eadem hæc nobis apparent. Sic accidit. An non alias diximus fieri non posse, ut eadem vi animæ simul & circa eadem contraria opinemur? Ac merito diximus. Vis igitur animæ quæ præter mensuram opinatur, haud eadem erit atque illa, quæ cum mensura. Non certe. Sed enim quod mensuræ ratiocinationisque credit computationi, animi pars optima est. Nihil obstat. Quod ergo repugnat isti, ignobilis aliqua nostri pars erit. Necesse. Istam confessionem exprimere volens, supra dicebam, quod pictura & omnis imitandi facultas procul veritate posita suum opus exerceat: rursusque cum aliqua nostri parte prudentiæ prorsus experte, congregitur, & amicitiam contrahit: ad syncerum verumque, nihil. Maxime. Vilis ergo imitandi facultas vili cuidam se commiscens, vilia procreat. Apparet. Utrum talis est ea duntaxat, quæ ad visum spectat? An ea etiam quæ ad auditum? quam poesin vocamus. Probabile est hanc insuper esse talem. Ne igitur ei soli credamus quod ex pictura verisimile nobis apparet, sed ad eam ipsam

εἰκόλι μόνον πιπεύσωμεν ἐκ τῆς γραφικῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτὸ αὐτὸ ἔλθωμεν τῆς ἀφροσύνης τοῦτο ὡς παρσομιλεῖ ἢ ἀφ' ἧς ποιήσεως μιμητικῆ, καὶ ἴδωμεν φανταστικὸν ἢ σπαστικὸν εἶναι. Ἀλλὰ χρὴ ὧδε δὴ παρθεύμεθα· πρῶτον (ὡς φησὶ Φαίδρου, ἀνθρώπος μιμῆς) ἢ μιμητικῆ βιαιότητος ἢ ἐκείνης πρῶτον· καὶ ἐκ τῆς πρῶτης ἢ τῆς οἰομένης ἢ κακῶς πεπεραγένης· καὶ ἐν τέτοις δὴ πάσιν ἢ λυπημένους ἢ χαίροντας μή τι ἄλλο ἢ παρθεύμεθα· οὐδέν. Ἄρ' οὐκ ἐν ἅπασιν τέτοις ὁμοιομηκῶς ἀνθρώπος ἀφροσύνη; ἢ, ὡς φησὶ τὸ ἐν τῷ ὄψιν ἐκείνη καὶ ἐναντίας εἶχεν ἐν ἑαυτῷ δόξας ἅμα περὶ τῆς αὐτῶν, οὕτω καὶ ἐν ταῖς πρῶταις φασιάζει τε καὶ μάχεσθαι αὐτὸς αὐτῷ; ἀναμιμνήσκομαι ὅτι τὸ γε νῦν εἶδέν δέη ἡμᾶς διομολογεῖσθαι· ἐν γὰρ τοῖς ἀνω λόγοις ἰκενῶς ταῦτα πάντα διωμολογησάμεθα, ὅτι μυστικῶν ποιητικῶν ἐναντιωμάτων γυμνασίων ἢ ψυχῆ γέμει ἡμῶν. Ὁρθῶς, ἔφη. Ὁρθῶς γάρ· (ἦν δ' ἐγὼ) ἀλλ' ὁ τότε ἀπελίπομεν, νῦν μοι δοκεῖ ἀναγκαῖον εἶναι διεξελεῖν. Τὸ ποῖον; ἔφη. Ἀνὴρ ἡ δ' ἐγὼ ἐπιεικῆς, ἢ τοιαῦτα τύχης μεταβολῶν, ἢ ὅταν ἀπολέσται, ἢ τι ἄλλο ὧν περὶ πλείους ποιεῖ, ἐλέγμεν περὶ καὶ τότε ὅτε ῥᾶστα οἴσθ' ἄλλων. Πάνυ γε. Νῦν δέ γε τόδε ἐπισκεψάμεθα, πότερον εἶδέν ἀχθεσθήσεσθαι ἢ τὸ γε μὴ ἀδύνατον μεταλλάσθαι δέ πως πρὸς λύπην. Οὕτω μᾶλλον (ἔφη) τόγε ἀληθές. Τὸ δέ νῦν μοι περὶ αὐτῶν εἶπέ· πότερον μᾶλλον αὐτὸν οἶε τῆς λύπης μαχεῖσθαι τε καὶ ἀντικτεῖν ὅταν ὀρεῖται ἢ πρὸ τῶν ὁμοίων, ἢ ὅταν ἐν ἐρημίᾳ μόνος αὐτὸς καθ' αὐτὸν γίγνηται; Πολύ περ (ἔφη) διόσθ' ὅταν ὀρεῖται. Μοναθεὶς δέ γε, οἶμαι, πολλὰ μὲν πολυμήσθ' φθέγγεσθαι, ἃ εἴπεις αὐτῷ ἀκούει, αἰσχύνοισθ' ἂν· πολλὰ δὲ ποιήσθαι ἃ οὐκ ἂν δέξαιτο πινάιδεῖν δρῶντα. Οὐ-

1 Τοιαῦτα τύχης] Non τύχης sed ψυχῆς, legit Ficinus. τῶς

cogitationis naturam, cui sese accommodat poetica imitatio, veniamus, videamusque num vile quidam sit, an pretiosum. Sic oportet. Hunc ergo in modum proponamus. Imitatur quidem poësis homines aut vi aliquid, aut sponte agentes, existimantesque ex actionibus, vel bonum sibi aliquid esse vel malum, ideoque vel dolore affectos, vel voluptate. An aliud quicquam? Nihil aliud. Nunquid id his omnibus homo secum ipse consentit? Vel potius quemadmodum secundum visum diffidet, ut narravimus, deque eisdem contrarias in seipso simul habet opiniones, ita & in agendo secum ipse diffidet atque pugnat? At nunc mihi in mentem venit, nihil esse de hoc nobis in præsentia disceptandum. Nam in superiori disputatione de his satis una convenimus, animum videlicet nostrum confessi multis & variis hujuscemodi contentionibus sibi eodem tempore adversantibus agitari. Probe. Probe id quidem. Verum quod tunc a nobis est prætermisum, nunc mihi videtur necessario expediendum. Quale istud? Vir probus, menteque præditus tali, si filium amiserit aut aliquid aliud sibi charissimum, facilius quam cæteri feret, ut diximus. Plane. Nunc autem & id consideremus, utrum omnino non dolebit. Vel hoc quidem impossibile, dolorem vero quodammodo moderabitur. Hoc certe est verius. Hoc mihi de ipso in præsentia dicas, utrum hunc censeas dolori magis repugnaturum, quando a similibus spectatur hominibus, vel quando solus est, aliorum consortio destitutus. Permultum interest, si in aliorum conspectu sit. Porro cum solus erit, multa dicere audebit, quæ emittere coram aliis erubesceret. Multa faciet, quæ conspici ab aliis nunquam

2 'Αντιειν] Lege ἀντιειν | & dolorem ferendo repugnare, &
 ut supra lib. 6. pag. 42. vel | contra disputando, (ut Stoicus)
 potius ἀντιειν, ut sensus sit, | repellere.

τως (ἔφη) ἔχει. Οὐκ ἔν τὸ μὲν ἀνελτείνεν ἀγακελθύ-
 όμῳον, λόγος ἕ νόμος ἐπί τὸ ἕ ἔλκον ἔπι τὰς λύ-
 πας, αὐτὸ τὸ πάθος. Ἀληθῆ. Ἐναντίας ἕ ἀγωγῆς γιγνο-
 μένης ἐν τῷ ἀνθρώπῳ περὶ τὸ αὐτὸ, ἅμα δύο φαμέν αὐ-
 τῷ ἀναγκάσιον εἶναι. Πῶς δ' οὐ; Οὐκ ἔν, τὸ μ' ἔτερον, τῷ
 νόμῳ ἔτοιμον πείθεσθαι, ἢ ὁ νόμος ἐξῆγει. Πῶς; λέγει
 περὶ οὐ καλλιόν οὐ μάλιτα ἡσυχίαν ἄγειν ἐν ταῖς
 συμφοραῖς, ἕ μὴ ἀγανακτεῖν ὡς οὔτε δήλος ὄντος ἕ
 ἀγαθῆ τε ἕ κακοῦ ἕ τοῖσιν, ἕτεεῖς τὸ πρῶτον εἶ-
 δει πρῶτον τῷ χαλεπῶς φέροντι, οὔτε τι ἕ ἀνθρω-
 πῶν ἄξιον ὄν μεγάλης σπυδῆς ὅ, τε δεῖ ἐν αὐτοῖς ὅπι
 τάχιστα πρῶτον γίνεσθαι ἡμῖν, τῷ τῷ ἐμποδῶν γνό-
 μῳον τὸ λυπεῖσθαι. Τίτι (ἢ δ' ὅς) λέγεις; Τῷ
 βυλθῆσθαι (ἢν δ' ἐγὼ) πρὸς τὸ γερονός, ἕ ἄσπῳ
 ἐν πῶσφ κύβων, πρὸς τὰ πεπῳκότα πῆσθαι τὰ
 αὐτῆ πρῶτον, ὅπι ὁ λόγος ἕ εἶ βέλπῳ ἕ ἄν
 ἔχειν ἄλλὰ μὴ πρῶτον πῶσθαι, καθάπερ παῖδας,
 ἐχομῶς ἕ πλῆγῶς ἐν τῷ βοῶν ἀγακτεῖν
 ἄλλ' αἰετὶ ἐθίζειν ἕ ψυχῶν ὅπι τάχιστα γίνεσθαι
 πρὸς τὸ ἰῶσθαι τε ἕ ἐπανορθοῦν τὸ πῶσθαι τε ἕ νο-
 σῶσθαι, θρῶσθαι ἀφανίζοντα. Ὀρθῶσθαι γῶν ἄν-
 πῆς (ἔφη) πρὸς τὰς τύχας οὔτω πρῶτον φέροιτο. Οὐ-
 κοῦ, φαμῶν, τὸ μὲν βέλῳον τῷ τῷ λογικῶ
 ἐθέλει ἔπεσθαι. Δῆλον δῆ τὸ ἕ πρὸς τὰς ἀναμῶ-
 σῆς τε ἕ πάθος ἕ πρὸς τὸς ὀδυμῶς ἄρον, ἕ ἀ-
 πλῆγῶς ἔχον αὐτῶν, ἄρ ὅσφ ἀλόγῶν τε φῶσθαι
 εἶναι ἕ ἀρῶν, ἕ δειλίας φίλον; φῶσθαι μὲν οὐ.
 Οὐκοῦ τὸ μὲν πολλῶν μῶσθαι ἕ ποκίλῳ ἔχει,
 τὸ ἀγανακτικόν τὸ ἕ φρόνῳον τε ἕ ἡσυχῶν ἡθος,
 πρῶτον πῶσθαι ὄν αἰετὶ αὐτὸ αὐτῶ, οὔτε ῥῶσθαι μῶ-
 σασθαι, οὔτε μῶσθαι, ἕ πετῆς καταμαθεῖν, ἄλ-

I ὁ λόγος ἔρει] Lege si velis αἰρεῖ.

vellet. Est ita. Quod ob stare jubet, ratio est & lex: quod autem ad dolores rapit, perturbatio. Vera loqueris. Cum homo circa idem simul contrariis motibus agitetur, necessario duo quædam illa esse dicimus. Proculdubio. Alterum quidem legi obtemperare paratum est, utcunque injunxerit. Quo pacto? Lex utique dicat optimum esse in adversis, quam maxime fieri potest, quietem agere, neque conqueri: quod incertum sit, bonumne id sit, an malum, quod accidit, tum quod nihil dolor ad sequentia conferat, neque ulla humanarum rerum magni pendenda sit, eique quod subito præsidio esse potest, dolor impedimento sit. Cui inquis? Consultare inquam circa ea quæ acciderunt, in primis oportet, & tanquam in talorum jactu, prout cecidit, quomodo-cunque ratio melius rem habere dicat, negotia disponere. Neque vero siquid adversi inciderit, prosternere nos debemus, atque ut pueri solent cum offendunt in lapidem, procidentes circa id quod læsit, ejulando moram trahere: sed animum assuefacere, ut ad sanandum præsto adsit, & quicquid ægrotat, dimissis lamentationibus corrigat. Opportunum hoc quidem est adversus fortunæ ictus remedium. Quod sane optimum est, rationi huic libenter obtemperat. Constat. Quod vero ad perturbationis recordationem luctumque rapit, in eis que diutius detinet, irrationale est, languidum, formidolosum. Ita dicendum. Quod querulum est, imitationem plurimam ac variam suscipit. Prudentem vero pacatumque morem semper sibi ipsi similem, neque facile possumus imitari: neque si imitemur, facile percipietur, præsertim a turba in

2 Τοῦ πλεονέκτου [Scribitur quoque πλεονέκτου, sed πλεονέκτου malo ut intelligatur ἢ μέγας.

λως τε ἡ πανηγύρει ἡ πανδοκίμοις ἀνθρώποις εἰς ἑ-
 ἀρα ξυλληγομένοις ἄλλοτεῖς γὰρ περὶ πάθους ἢ
 μίμησις αὐτοῖς γίνετο). Παντάσασιν μὲν οὖν. Ὁ δὲ
 μιμητικὸς ποιητὴς δῆλον ὅτι οὐ πρὸς τὸ τοῖστον τῆ
 ψυχῆς πέφυκε γὰρ ἡ σοφία αὐτῆς τῷ τῷ ἀρέσκων
 πέπηγεν, εἰ μέλλει βυδοκιμήσῃ ἐν τοῖς πολλοῖς
 ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀγανακτικόν τε ἡ ποικίλον ἦθος, ἀλλὰ
 τὸ θυμικὸν εἶναι. Δῆλον. Οὐκ ἔστι δικαίως ἀνὰ αὐτῆς
 ἤδη ἐπιλαμβάνομεθα, ἡ πειθήμιον ἀντίτροπον αὐτὸν
 τῷ ζῳγράφῳ ἡ γὰρ τῷ φαῦλα ποιῆν πρὸς ἀλήθει-
 αν, εἰκοθεν αὐτῶν ἡ τῷ πρὸς ἕτερον τοιοῦτον ὁμιλεῖν
 τῆ ψυχῆς, ἀλλὰ μὴ πρὸς τὸ βέλπιτον, ἡ ταύτη
 ὁμοίᾳ) ἡ οὕτως ἤδη ἀνὰ δίκη οὐ παραδεχοίμεθα
 εἰς μέλλουσαν βυδοκιμήσασθαι πόλιν ὅτι τῷ ἐγείρει τῆ
 ψυχῆς ἡ σφύρει ἡ ἰσχυρὸν ποιουῖ, ἀπόλλυσι τὸ
 λογιστικόν ὡσπερ ἐν πύλει ὅταν τις μοχθηρὸς ἐγ-
 κρατεῖς ποιῶν, παραδιδῶ τὴν πόλιν, τῆς ἡ χει-
 ετέρας φθείροι. ταυτὸν ἡ τῆ μιμητικὸν ποιητικὸν φή-
 σομεν κακίᾳ πολιτείαν ἰδίᾳ ἐκάστῃ τῆ ψυχῆ ἐμ-
 ποιῆν, τῷ ἀνοήτῳ αὐτῆς χειρὸς ὁμιλοῖ ἡ οὐτε τὰ
 μείζων οὐτε τὰ ἐλάττω ἀφαινώσκοντι, ἀλλὰ τὰ
 αὐτὰ ποτὲ μὲν μεγάλα ἡβημόω, ποτὲ ἡ μικρὰ
 εἰδῶλα εἰδωλοποιεῖν, ἡ ἡ ἀληθῆς πύρω πάνυ ἀ-
 φεσῶν. Πάνυ μὲν οὖν. Οὐ μὲντοι πῶ τόγε μέ-
 γιστον κατηγορήκαμεν αὐτῆς τὸ γὰρ ἡ τῆς ἐπιεικῆς
 ἰκανίᾳ εἶναι λωβῶν, ἐκτὸς πάνυ πνῶν ὀλίγων,
 πάνδεινόν περ. Τί δ' οὐ μέλλει, εἴπερ γὰρ δρᾶ αὐτὸ;
 ἡ ἀκῶν σκόπη; οἱ γὰρ περὶ βέλῃσι ἡμῶν, ἀκροώ-
 μοι Ὀμήρῃ, ἡ ἡ ἄλλῃ πνὸς τῆ τραγωδιοποιῶν,

1 Πέπηγεν] Suspectum est | vertit Ficinus: imitatio vero poe-
 verbum istud πέπηγεν: quine- | ta haud ad hoc intendit, ut huic
 tiam negatio deesse videtur. Ita | animi natura sua sapientia pla-

theatrum variis ex gentibus confluente, alieni namque affectus ipsis imitatio fit. Sic est omnino. Imitatio vero poetæ haud ad hoc intendit, ut huic animi naturæ sua sapientia placeat, si vulgo sit placitura, sed querulum animi morem variumque observat, qui imitatione facile possit effingi. Patet. Merito igitur imitationem poeticam reprehendemus, pictorisque imitationi e regione respondere dicemus. Primo quidem, quod utræque, si veritatem spectes, vilia operantur. Deinde etiam quod parti animæ rationis experti similiter suffragantur, & optimam deserunt. Atque idcirco jure eam in civitate legitime gubernanda nequaquam recipiemus, quoniam hanc animi partem suscitatur atque alitquam dum corborat, rationis compotem vim disperdit. Atque ut ille qui in civitate eos qui plurimum possunt improbos reddens, proderet civitatem, probos destrueret: ita & imitator poeta, perversam in animum cujusque rempublicam inducit, dum illi animi parti blanditur, quæ sine mente est, neque majora minorave discernit, sed eadem tum parva, tum magna existimat, huicque simulacra fingit a veritate vehementer alienus. Longe quidem, Nondum quod maximum ex ea malum proveniat enarravimus. Maximum quidem hoc existimandum est detrimentum, quod probos quoque viros paucis admodum exceptis corrumpere possit. Cur non possit? si quidem id facit. Ausculta inquam, ac vide. Nonne & optimi quique nostrum cum audimus *Homerum*, aut alium quemvis tragicum, qui

ceat, si vulgo sit placitura. Quam | 2 Καὶ εἰσέφει] Legit Ficinus
lectionem sequor. | εἰσέφει.

heroum

μιμεσμένους τινὰς τῶν ἡρώων ἐν πένθει ὄντας, ἢ μακρῶν
 ῥῆσιν ἀποτίειντας ἐν τοῖς ὄδυρμοῖς, ἢ ἢ ἀδονίας τε
 ἢ κοπιουμένους, οἷα δ' ὅτι χαίρομεν τε, ἢ ἐνδύντες ἡ-
 μάς αὐτὰς, ἐπόμεθα· συμπάσχοντες τε ἢ σπυδά-
 ζοντες ἐπαινεῖμεν ὡς ἀγαθὸν ποιητικῶ ὅς ἀν ἡμᾶς ὅτι
 μάλιται οὕτω λήθη. Οἶδα. Πῶς δ' οὐ; Ὅταν ἢ
 οἰκείῳ τινι ἡμῶν κῆδος γένηται, ἐνοεῖς αὐ ὅτι ἐπὶ τῷ
 ἐναντίῳ καλλωπιζόμεθα, ἀν διώμεθα ἰσυχίαν
 ἄγειν ἢ καστερεῖν ὡς τῷτο μὲν, ἀνδρὸς ὄν, ἐκείνο ἢ,
 γυναικὸς, ὃ τότε ἐπηνεῖμεν. Ἐνοῶ, ἔφη. Ἡ κα-
 λᾶς οὖν (ὡ δ' ἐγὼ) ἔστος ὃ ἔπαινος ἔχει, τὸ, ὁ-
 ρῶντα τοῦτον ἄνδρα οἷον ἑαυτὸν τίς μὴ ἀξιῶ εἶναι,
 ἀλλ' αἰχμῶσιτο ἀν, μὴ βδελύτθεσθαι, ἀλλὰ χαί-
 ρειν τε ἢ ἐπαινεῖν; Οὐ μὰ τὸ Δί, ἔφη, οὐκ θύλοσφ
 εἴοικε. Ναί (ὡ δ' ἐγὼ) εἰ ἢ κείνη γ' αὐτὸ σκοποῖς.
 Πῆ; Εἰ ἐνθυμοῖο ὅτι τὸ βίαια κατεχόμενον τότε ἐν
 ταῖς οἰκείαις ξυμφοραῖς, ἢ πεπεινηκὸς ἔσ δακρῶσαι
 τε ἢ σπιδύρασαι ἰκανῶς, ἢ ἀποπληστικῶς, φύ-
 σφ ὄν τοῦτον οἷον τῶτων ἐπιθυμεῖν, τὸτ' ἐπὶ τῷτο τὸ
 ὑπὸ τῶ ποιητῶν πεμπλάμενον, ἢ χαῖρον τὸ ἢ φύσφ
 βέλιτον ἡμῶν, ἄτε ἔχ ἰκανῶς πεπαιδευμένον λόσφ ἔδδ
 ἔθει, ἀνήσι τιῶ φυλακίῳ ἔσ θρηνώδες τέττ, ἄτε
 ἀλλότεια πάθη θεωρῶν, ἢ ἑαυτῷ ἔδδεν αἰχρὸν ὄν,
 εἰ ἄλλος, ἀνήσ ἀγαθὸς φάσκων εἶναι, ἀκαίρως πέν-
 θῆ, τῷτον ἐπαινεῖν ἢ ἐλεεῖν· ἀλλ' ἐκείνο κερδαίνειν

1 Μακρῶν ῥῆσιν] Interpretes
 nostri Serranus, & Ficinus hæc
 verba μακρῶν ῥῆσιν ἀποτίειν ὀ-
 δυρμοῖς, reddunt, contenta voce
 ejulari: nihil falsius. Significant
 enim, multum lamentari, vel
 longam orationem lamentationi-
 bus extendere. Loquitur enim
 Plato de Tragicis poetis, qui

longas lamentationes Heroibus
 suis tribuunt ut Homerus Thetidi
 & Achilli, Sophocles Ajaci, O-
 resti, Electra &c. audiamus quid
 Eruditissimus Casaubonus ani-
 madvertit in hunc locum. Pec-
 cant interpretes (inquit) in istis
 vocibus μακρῶν ῥῆσιν, Plato e-
 nim de iis loquitur qui lamenta-
 ἠγεῖ),

heroum aliquem in luctu versantem vociferantem & querulis fortunam suam modulis desilentem, & pectora pugnis percutientem imitetur, delectamur quodammodo, inhiantesque ad illa sequimur ea unaque afficimur, ac serio studioseque illum, ut potest bonum laudamus, qui adeo nos vehementer moveat? Animadverti. Quoties autem aliquem nostrum domesticus verusque invadit mœror, scis ut de contrario gloriemur nempe si quo pacto quietem agere, & tolerare dolorem valeamus: quasi hoc quidem viri sit, mulieris illud quod antea laudabamus. Plane. Quam præclara hæc laus? quin absurdum est, ut qui talem spectat virum, qualem esse se minime vellet, puderetque maxime, non abominetur, sed delectetur, & laudet. Absurdum prorsus. Certe si & hoc modo istud animadverteris. Quo modo? Quod videlicet id quod in propriis calamitatibus vi cohibetur, prohibeturque in lacrymas fletusque erumpere, & naturæ suæ lacrymarum avidæ indulgere, illud ipsum est quod poetæ explent, cui penitus blandiuntur. Tunc certe, & quod natura in nobis est optimum, utpote nec ratione, nec usu sufficienter instructum, querulum istud definit custodire, quasi alienas spectet perturbationes, nihilque sibi dedecori sit, si dum vir alius qui virtute præstare se prædicat, immoderatus defleat, ipse eum laudet & misereatur. Quin oblectatio-

*iones prælongas, & multorum
versuum heroibus tribuunt in
suis poematibus; qualis illa apud
Sophoclem vere $\mu\alpha\kappa\rho\acute{\alpha}\varsigma$ $\rho\acute{\eta}\sigma\iota\varsigma$ in
Trachiniis: quales item multa
in Tragœdiis, Euripidis præser-
tim: qui poeta reus jampridem
hæret apud Criticorum tribunal
 $\Delta\iota\grave{\alpha}$ τὸ $\mu\alpha\kappa\rho\acute{\alpha}\varsigma$ ἐπιπέμειν $\rho\acute{\eta}\sigma\iota\varsigma$:
propterea etiam ut videtur, τὸς*

*τετρασίδες per ludibrium τετρασίδες
appellarunt. Male etiam iidem
interpretes in 7. leg. πῶς ὄλας
ῥήσις hoc est, integros poeta-
rum locos, transfulerunt, scita
quædam dicta. Animadver. in
Theophr. Charac.*

2 E] $\kappa\epsilon\iota\eta\gamma$] In præced. Edit.
 $\epsilon\kappa\epsilon\iota\eta\gamma$, non autem exemplo ca-
ret $\kappa\epsilon\iota\eta\gamma$ pro $\epsilon\kappa\epsilon\iota\eta\gamma$.

nem

ἡγεῖται, ἢ ἡδονῶν; καὶ οὐκ ἂν δέξαιτο αὐτῆς περι-
 θιῶναι, καταφρονήσας, ὅτι ἔποιήματος· λογίζεσ-
 θαι γὰρ, οἶμαι, ὀλίγοις τισὶ μέτεστιν, ὅτι ἄπολαύειν
 ἀνάγκη ἀπὸ τῶν ἀλλοθίων εἰς τὰ οἰκεία· θρέψαντα γὰρ
 ἐν ἐκείνοις ἰσχυρὸν τὸ ἐλεεινόν, ἔραδιον ἐκ τοῖς αὐ-
 τῷ πάθει κατέχεν. Ἀληθέστατα, ἔφη. Ἄρ' οὐ
 οὐχ ὁ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῶν γελοίων; ὅ, τι ἂν
 αὐτὸς αἰσχυρῶν γελωτοποιῶν, ἐν μιμήσει ἢ κωμο-
 δικῇ ἢ καὶ ἰδίᾳ ἀκρίων, σφόδρα χαρῆς καὶ μιμήσει,
 ταυτὸν ποιεῖς ὅπερ ἐν τοῖς ἐλέοις· ὁ γὰρ τὰ λόβω
 αὐ κατεῖχε ἐν σωτῶ, βεβλόμηνον γελωτοποιεῖν,
 φοβέμενος δόξαν βωμολοχίας, τότε αὐ ἀνίης, καὶ ἐκεῖ
 νεανικὸν ποιήσας, ἔλαβες πολλάκις ἐν τοῖς οἰκείοις
 ἐξενεχθεὶς ὥστε κωμωδιοποιὸς γενέσθαι. Καὶ μάλα,
 ἔφη. Καὶ περὶ ἀφροδισίων δὴ καὶ θυμῶν, καὶ περὶ πάν-
 των τῶν ἐπιθυμητικῶν τε καὶ λυπηρῶν καὶ ἡδέων ἐν τῇ
 ψυχῇ, ἀ δὴ φαρμάκω πάσῃ πράξει ἡμῖν ἔπεσθαι, ὅτι
 ποιαῦτα ἡμᾶς ἡ ποιητικὴ μίμησις ἐργάζεται· τρέφει
 γὰρ ταῦτα ἄρδουσα, δέον αὐχμεῖν· καὶ ἄρχοντα ἡ-
 μῖν καθίτησι, δέον ἄρχεσθαι αὐτὰ, ἵνα βελτίους τε
 καὶ θύδαιμονέστεροι ἀλλήλοις χειρόνων καὶ ἀθλιωτέρων γινώ-
 μεθα. Οὐκ ἔχω ἄλλως φάναι, ἢ δ' ὅς. Οὐκοῦν
 (εἶπον) ὦ Γλαύκων, ὅταν Ὀμήρου ἐπαινέταις ἐν-
 τύχης, λέγῃσιν ὡς τιμῶν Ἑλλάδα πεπαίδευκεν ἔ-
 πος ὁ ποιητής, καὶ περὶ διοικήσιν τε καὶ παιδείαν τῶν
 ἀνθρώπων πραγμάτων ἄξιον ἀναλαβόντι μαθηθῆναι
 τε καὶ κατὰ τῶν ποιητικῶν πάντα τὸ αὐτῷ βίον κα-
 τασκευασάμενον ζῆν, φιλεῖν μὲν χρὴ καὶ ἀσπάζεσθαι,
 ὡς ὄντας βελτίους εἰς ὅσον δύναν· καὶ συγχω-
 ρεῖν Ὀμηρον ποιητικώτατον εἶναι, καὶ πρῶτον τῶν τρα-

1 Ὅτι ἀπολαύειν] In Edit. Ald. ἀπολαύειν, legitur quoque
 ἀπολαμβάνειν.

nem illam lucrari se putat. neque ulla ratione ex contemptu poësis illa carere se vellet. Pauci sane animadvertunt, ut arbitror quod ex alienis in propria transferre aliquid necesse est. Nempe si in alienis ærumnis flebile illud ingenium nutriveris vehementiusque reddideris, in propriis haud facile fites. Vera nimium loqueris. Nonne eadem de risu est ratio? Quod enim te maxime puderet risu commovendi causa facere, id cum in comœdia vel privata imitatione audis, tanquam ridiculum libentissime auscultas, idemque hic facis quod in imitatione flebili fieri diximus. Nam ingenium illud tuum ad risum pronius, quod ipse in te a risu veritus scurrilitatis crimen continebas, hic jam resolvitur in jocos, vehementioremque sensim reddis risu ipsius affectum, ut & propriis in gestibus in risu ultra quam deceat differri incipias, & scurra ridiculus commœdiæ joci excitus evadas. Vehementer quidem. Idem quoque de venereis & iracundia dicimus, deque omnibus animi cupiditatibus affectibusque tristibus & jucundis, quos in omni actione insequi nos in superioribus diximus, & talia quædam poeticam imitationem in nobis effingere. Nutrit enim ista, dum fovet atque irrigat, quæ potius ariditate extenuanda sint: efficitque ut hæc dominantur in nobis, quæ subesse potius deceat, ut meliores beatiorefque ex deterioribus & miserioribus evadamus. Haud aliter dicere possum. Si quando itaque *Glauco Homeri* laudatores offenderis, audierisque dicentes *Homerum* omnem Græciam erudisse, proque rerum humanarum gubernatione & disciplina poetam hunc asciscendum, & ad ejus instituta omnem vitam instruendam, memento ferendos & amandos esse tanquam pro facultate sua optimos viros concedendumque *Homerum* apprime poeticum esse, tragicorumque præcipuum.

Scito

γαδιοποιῶν· εἰδέναι ἢ οἶε ὅσον μόνον ἕμνης θεοῖς καὶ
 ἐγκώμια τῆ ἀγαθῆς ποιήσεως ὡς δεκτέον εἰς πόλιν·
 εἰ ἢ τι ἡδυσμῆλυ μούσαν παραδέξῃ ἐν μέλεσιν,
 ἢ ἔπειν, ἡδονή σοι καὶ λύπη ἐν τῇ πολεῖ βασιλεύ-
 σετον, ἀπὶ νόμου τε καὶ τῆ κοινῆ δόξαντος αἰεὶ εἶναι βελ-
 τίτε λόγε. Ἀληθέστατα, ἔφη. Ταῦτα δὴ (ἐφίω)
 ἀπολελογήσω ἡμῖν, ἀναμνησθεῖσι ὡς ποιήσεως,
 ὅτι εἰκότως ἄρα τότε αὐτίκω ἐκ τῆ πόλεως ἀπετέλ-
 λομεν τοιαῦτα ἔσαν· ὁ γὰρ λόγος ἡμᾶς ἤρει·
 προσεῖπωμεν δὲ αὐτῇ, μὴ καὶ τινα σκληρότητα ἡ-
 μῶν καὶ ἀγροικίαν καταγῶ, ὅτι παλαιὰ μὲν τις δι-
 αφορεῖ φιλοσοφία τε καὶ ποιητικὴ καὶ γὰρ ἡ λακέρυ-
 ζα ὡς δεσπότην κύων ἐκείνη κραυγάζουσα· καὶ
 μέγας ἐν ἀφρόνων κενεαργεῖασι καὶ, ὅτ' ἀφ' ὧν
 ὄχλος κρατῶν καὶ, οἱ λεπτῶς μεμνῶντες, ὅτι ἄρα
 πείνομαι· καὶ ἄλλα μυρία, σημεῖα παλαιᾶς ἐναν-
 τίσσεως τούτων· ὅμως δὲ εἰρήσῃ ὅτι ἡμεῖς γε, εἴ τινα
 ἔχει λόγον εἰπεῖν ἢ ὡς ἡδονῆ καὶ ποιητικῆ καὶ ἡμίμη-
 σις, ὡς καὶ αὐτίκω εἶναι ἐν πόλει βίονομεν, ἀσ-
 μῆνοι ἀν' ἀδεχόμεθα, ὡς ξυῖσμεν γε ἡμῖν αὐ-
 τοῖς κλημενοῖς ὑπὲρ αὐτῆς· ἀλλὰ γὰρ τὸ δοκοῦν ἀ-
 ληθές, εἴ ὅσον προσδιδόναι· ἢ γὰρ, ὦ φίλε, οὐ κη-
 λῆ ὑπὲρ αὐτῆς καὶ σὺ, καὶ μάλιστα ὅταν δι' Ὀμήρου
 θεωρῆς αὐτίκω; Πολύ γε. Οὐκοῦν δικαία ἔστιν οὐ-
 τω καλέσθαι ἀπολογισμῶν ἢ ἐν μέλει ἢ τινα ἄλλο
 μέτρον; Πάνυ μὲν οὐ· Δοῖμεν ἢ γὰρ πᾶσι καὶ τοῖς
 προστάταις αὐτῆς, ὅσοι μὴ ποιητικοὶ, φιλοποιηταῖ
 ἢ ἀνθ' ἄλλου μέτρον λόγον ὑπὲρ αὐτῆς εἰπεῖν, ὡς οὐ μόνον
 ἡδέια ἀλλὰ καὶ ὠφελίμη ὡς τὰς πολιτείας καὶ τῆ

I Ημᾶς ἤρει] Alia lectio af- | nitur. Legitur paulo superius
 fertur pro ἤρει, nimirum ἕται. | ὁ λόγος ἔρει pro ὁ λόγος αἰρεῖ.
 sed & alibi ὁ λόγος αἰρεῖ inv- | Quinetiam in libro Legibus 2.

Scito autem hymnos in deos & in optimos viros laudationes duntaxat ex poesi in civitate admittere oportere. Si autem voluptuosam musam in canticis & carminibus acceptaveris, voluptas in civitate ac dolor, pro lege & pro illo quod semper optimum visum est, ratione scilicet, dominabuntur. Vera loqueris. Hæc itaque in eam sententiam dicta sint nobis, quod merito e civitate poesin, quæ talis sit, expulimus. Sic enim ratio cogebat. Id quoque adjiciamus, ne rigiditatis nos rusticitatisque accuset, quia vetus quædam extat inter poesin philosophiamque dissensio. Nempe

canis illa garrula ad aures domini latrans.

Et, magnus ille in dementium vaniloquiis,

Et, turba supersticiosorum sapientium exuperans.

Item, qui minuta & tenuia meditantur, paupertate prementur. Atque alia innumerabilia similitatis ejus veteris signa. Veruntamen id dicatur, quod voluptatis ministra poesis, imitatioque, si quicquam ad eam rationem afferre possit, ut in civitate recte instituta accipi debeat, libenter accipiemus, ut ejus oblectamentis fruamur. Ita enim nobis ipsi conscius sumus. Enimvero quod verum videtur, prodere nefas est. Nam & tu, ô amice, nonne ab ea mulceris? præsertim *Homerica*. Valde. An non æquum est eam prodire in medium sese defendentem, vel cantilena, vel metro quovis alio? Omnino. Concedamus utique ipsius defensoribus quicumque poetæ quidem non sunt, sed poetarum amici, ut absque carmine eam defendant, asserentes eam non modo jucundam, sed utilem esse ad rempublicam & ho-

nostra Editio sicut *Ald.* & *Basil.* reponit *ὡς καὶ νῦν αὐτὸ ἢ ῥηχ' ὁ λόγος ἔχειν.* In *Louanensis* eodem errore scriptum

est *εἴρηχ' ὁ λόγος ἔχειν.* Sed *λόγος αἰρεῖ*, cum accusativo pronominis, ut in isto de quo agitur, loco, rarius est. *Stephanus*

minum

βίον τ' ἀνθρώπινον ἐστὶ καὶ θυμῶς ἀκροσόμεθα· κερ-
 δανομένη γὰρ πρ, εἰ μὴ μόνον ἠδεῖα Φαιῆ, ἀλλὰ
 καὶ ὠφελίμη. Πῶς δ' ἔμελλομένη (ἔφη) κερδαίνεις;
 Εἰ δέ γε μὴ, ὦ Φίλε ἑταῖρε, ὡσὺρ ὅτι οἱ ποτέ πρ
 ἐραδιέντες, εἰ μὴ ἠήσων) μὴ ὠφελίμων εἶναι τ' ἔ-
 ρωται, βία μὲν, ὅμως δὲ ἀπέχοντα, καὶ ἡμεῖς οὕτω,
 ἀλλὰ τ' ἐγχερόμεθα μὲν ἔρωτα τ' τοιαύτης ποιήσεως,
 ὑπὸ τῆς τ' χαλῶν πολιτειῶν τροφῆς, εὖνοι μὲν ἐσο-
 μεθα, Φανίῳσιν αὐτῶν ὡς βελτίστῳ καὶ ἀληθεστάτῳ·
 ἕως δ' ἂν μὴ οἴατ' ἢ ἀπολογίσασθαι, ἀκροσόμεσθαι
 αὐτῆς· ἐπάδοντες ἡμῖν αὐτοῖς τῦτον τ' λόγον ὄν ἐλέ-
 γομεν, καὶ ταύτῳ τῶν ἐπωδῶν· θύλαβόμενοι πα-
 λιν ἐμπροσθὶν εἰς τ' παιδικόν τε καὶ τ' τ' πολλῶν ἔρωτα·
 αἰσθόμεθα δ' οὐκ ὡς οὐ σπευδατέον ὅτι τῆ τοιαύ-
 τη ποιήσῃ, ὡς ἀληθείας τε ἀπλομένη καὶ σπευδία·
 ἀλλ' ὑλαβητέον αὐτῶν ὄν τῶν ἀκροσώμεθα, ὡς τ'
 ἐν αὐτῶν πολιτείας δεδιότι καὶ νομιστέα ἀπερ εἰρήκα-
 μεν ὡς ποιήσεως. Παντῶσιν (ἢ δ' ὅς) ζύμφημι.

Μέγας γὰρ (ἔφη) ὁ ἀγὼν, ὦ Φίλε Γλαύκων,
 μέγας, οὐχ ὅσος δοκεῖ, τὸ χρηστὸν ἢ κακὸν γενέσθαι·
 ὥστε οὔτε τιμῆ ἐπαρτέοντα, οὔτε χρήμασιν, οὔτε ἀγ-
 χῆν οὐδεμιᾶ ἔδὲ γε ποιητικῆ, ἀξίον ἀμελῆσαι δι-
 καιοσιώης τε καὶ τ' ἄλλης ἀρετῆς. Ζύμφημί σοι (ἔφη)
 ἐξ ὧν διεληλύθαμεν οἶμα ἢ καὶ ἄλλον ὄντινουῦ. Καί
 μὲν (ἢ δ' ἐγὼ) ταῖς γε μέγιστα ἐπίχειρα ἀρετῆς καὶ
 ὑπερκεῖμεθα ἄλλα οὐ διεληλύθαμεν. Ἀμήχανόν τι
 (ἔφη) λέγεις μέγθος, εἰ τῶν εἰρημῶν μείζω ἐστὶν
 ἄλλα. Ἐγὼ δ' ἂν (ἢ δ' ἐγὼ) ἐν γε ὀλίγῳ χρόνῳ

1 Οἱ ποτέ πρ] Pro πρ legi-
 tur a nonnullis πρ.

2 Τὸ δ' ἂν (ἢ δ' ἐγὼ)] Ul-
 timus & augustissimus locus

de Praemiis Justitiae, & Suppli-
 cibus Injustitiae. Praefatur rem
 esse maximi momenti, in qua
 videlicet universae nostrae vitae
 cardo versetur: ut quidem nul-

minum vitam instituendam. Quam quidem defensionem æquo animo auscultabimus, lucro enim id nobis fore existimamus, si non suavis tantum, verum etiam utilis nobis appareat. Quid obstat, quin lucro id futurum sit? Alioquin, ô dulcis amice, quemadmodum qui quandoque aliquid amaverunt, si deinde censeant amorem sibi illum inutilem fore, licet ægre amare desistant, desinunt tamen; ita & nos propter ingenitum nobis talis poeseos amorem ex pulchrarum rerumpublicarum educatione, benigne quidem expectabimus, ut optima verissimaque appareat. Quousque tamen defensionem pro seipsa asserere non poterit, ita eam audiemus, ut oratione supra a nobis exposita nosmetipsos veluti quadam incantatione adversus pericula imminencia muniamus, caventes ne deliciis amatoriis vulgique amoribus rursus irretiamur. Illud quoque sentiemus, non ita esse hujusmodi poesi studendum, quasi vera sit aut seria: sed cavendum ab ea audienti cuique esse, interiorique animi sui reipublicæ metuenti. Et quæ de poesi narravimus, de ea prorsus existimanda. Consensio equidem.

Ingens porro, ô amice *Glasco*, ingens, neque quantum videtur, est certamen, bonum effici aut malum. Quamobrem neque pecuniarum gratia, neque honoris, neque potentia, neque poetici ullius oblectamenti, justitiam ceterasque virtutes negligere decet. Assentior ex his rationibus quæ narravimus, arbitrator autem & quemvis alium eadem confessurum. Atque ingentia virtutis præmia mercedisque illi propositas, nequaquam narravimus. Immensa dicis præmia, siqua majora sunt his quæ retulimus. Quid mag-

la re a *Justitia* abstrahi debemus. *Justitia* præmia ita explicat, ut magna quidem esse doceat in hac vita, maxima vero in secunda. Quam præ-

stantissimam doctrinam ut diligenter explicat, ita quoque eam juvat accuratius Notare. Quid (inquit) est hujus vitæ spatium si cum Universo compar-

μέγα γένοιτο; πᾶς γὰρ οὗτός γε ὁ ἔκ παιδὸς μέχρ' ἐπὶ πρεσβύτη χρόνος ὡς πάντα ὀλίγος περὶς ἀν εἴη. Οὐδὲν μὲν οὐδ', ἔφη. Τί γάρ; οἷε ἀθανάτω πρᾶγμα μάλι ὑπὲρ τοσούτου δεινὸν χρόνον ἐσπεδακέναι, ἀλλ' ἔχ' ὑπὲρ τῆ παντός; Οἶμαι ἔγωγ', ἔφη ἀλλὰ τί τῆτο λέγεις; Οὐχ ἠῶσαι (ὡ δ' ἐγὼ) ὅτι ἀθάνατος ἡμῶν ἡ ψυχὴ, καὶ ἐδέποτε σπύλλυται; Καὶ ὅς, ἐμβλέψας μοι καὶ θαυμάσας, εἶπε Μὰ Δί' ὅτε ἔγωγε σὺ ἢ τῆτ' ἔχεις λέγειν; Εἰ μὴ ἀδικῶ γ', ἔφη οἶμαι ἢ καὶ σὺ ἔδδ' ἔστιν γὰρ χαλεπὸν. Ἔμοιγ', ἔφη σὺ δ' ἀν ἡδέως ἀκίσομαι τὸ ἐ χαλεπὸν τῆτο. Ἀκίσοις ἀν, ἦν δ' ἐγὼ. Λέγε μόνον, ἔφη. Ἄγαθόν τι (εἶπον) καὶ κακὸν καλεῖς; Ἐγωγε. Ἄρ' οὖν ὡσπερ ἐγὼ ὡς αὐτῶν ἀφανῶ; Τὸ ποῖον; Τὸ μὲν σπύλλυτον καὶ ἀφαιρῶν πάν, τὸ κακὸν εἶναι τὸ ἢ σῶζον καὶ ὠφελουῖ, τὸ ἀγαθόν. Ἐγωγ', ἔφη. Τί δέ; κακὸν ἐκάτω τί καὶ ἀγαθὸν λέγεις; οἷον ὀφθαλμοῖς ὀφθαλμῖαν, καὶ ζύμπαντι τῷ σώματι νόσον σίτω τε ἐρυσίθειω, σιπεδόνα τε ζύλοισι χαλκῶ δὲ καὶ σιδήρῳ ἰόν καὶ ὅπερ λέγω, σχεδὸν πᾶσι ζύμφυτον ἐκάτω κακὸν τε καὶ νόσημα. Ἐγωγ', ἔφη. Οὐκ ἔστιν, ὅταν τῷ τί τῆτων ὡροσγένηται, πονηρὸν τι ποιῆ ὡ ὡροσγένετο, καὶ τελευτῶν ὅλον διέλυσε καὶ ἀπώλεσε; Πᾶς γὰρ οὐ; Τὸ ζύμφυτον ἄρα κακὸν ἐκάτω καὶ ἡ πονηρία ἐκαστον ἀπόλλυσιν ἢ, εἰ μὴ τῆτο σπύλλει, ὅτε ἀν ἄλ-

paretur? Non igitur inhærendum est iis præmiis, quæ virtutem in hac vita comitantur, sed ea notanda sunt quæ vitam immortalem manent. Secundum quæ Cicero. Quid videtur ei magnum in rebus humanis, cui æternitas omnis totiusque mundi nota sit magnitudo? Nam quid aut in studiis huma-

nis, aut in tam exigua vita brevitate, magnum sapienti videri potest? 4. Tuscul. & Confer nostram longissimam ætatem cum æternitate, quæ brevissima reperitur. 1. Tuscul. Ita nobilissimi sermonis ducitur primordium: cuius est fundamentum, Animus est Immortalis.

1 Ἄγαθόν τι] Illius ἀξιώ-

num brevi in tempore esse potest? nempe omne hoc tempus a pueritia ad senectutis extremum exiguum quiddam est ad universum. Imo vero nihil. Immortalem vero rem censes brevi hoc pro tempore quidem, pro universo vero nequaquam debere esse sollicitam? Pro omni certe. Sed quorsum Hæc? An ignoras immortalem esse hominis animam, & ab interitu liberam? Tum repente conversus in me *Glauco*, admiratusque intulit. Per Jovem ignoro equidem. Tu vero nunquid ostendere potes? Certe, nisi injuriosius esse velim, puto autem & te id posse, neque id difficile. Mihi quidem difficile istud. Te vero libenter audirem, id quod negas esse difficile, declarantem. Audies jam. Dic. Bonum aliquid vocas? & malum aliquid? Voco. Nunquid de his idem tibi quod & mihi videtur? Quid? Malum puto omne quod dissolvit atque corrumpit. Quod vero servat & juvat, bonum. Et ego. Bonumne cuique aliquod, & aliquod malum esse dicis? Veluti oculis lippitudinem, & toti corpori morbum, frugibus æruginem, lignis cariem & putredinem, æri ferroque rubiginem, atque ut dico, ferme in omnibus secundum naturam proprium cuique malum ac morbum? Equidem. Quoties hujusmodi quidquam alicui accidit, deterius illud cui contigit efficit, ac denique totum dissolvit & perdit? Quidni? Proprium igitur cujusque malum, suaque pravitas, quodlibet corrumpit. Ac nisi id corruerit, nihil aliud unquam

parat cui animi Felicitas vel Infelicitas innititur, probatio, viz. *Animum nec suo nec alieno malo perire, ac proinde esse immortalem. In his probandis duo ponit. viz. Unumquodque proprio malo, non alieno perire, & Injustitiam, Intemperantiam & cetera vitia, esse animi malum ac labem: non tamen*

consequi animum injustitia cæterisque vitiis perire. Quoniam si viro injusto essent lethifera, malorum liberatio essent: quum tamen æquum sit Animum scelerum suorum penas dare. Ita consequi animos injustorum etiam hominum immortales permanere.

λό γε αὐτὸ ἔτι ἀγαφθείρειν· ἐ γὰρ τὸ γε ἀγαθὸν
 μὴ πόλε τι σπολέση, ἐδὲ αὖ τὸ μήτε κακὸν μήτε
 ἀγαθόν. Πᾶς γὰρ ἄν; ἔφη. Ἐὰν ἄρα τὶ τῶν ὄντων
 θύεσκωμῶν ὧ ἔτι μὲν τι κακὸν ὃ ποιεῖ αὐτὸ μοχ-
 θηρὸν, τῆτο μὲντοι οὐχ οἷόν τε αὐτὸ λύειν σπολ-
 λῶν, ὅτε ἤδη εἰσόμεθα ὅτι ἔ πεφυκότος οὕτως ὄλε-
 θρος ὅτε ἰῶ; Οὕτως (ἔφη) εἰκός. Τι οὖν; (ἦν δ'
 ἐγώ) ψυχῇ ἄρ' ὅτε ἔστιν ὃ ποιεῖ αὐτὸ κακίον;
 Καὶ μάλ', ἔφη ἃ νῦν δὴ διῆμεν πάντα, ἀδικία
 τε καὶ ἀκολασία, καὶ δολία, καὶ ἀμαθία. Ἡ οὖν τι
 τῶντων αὐτὸ ἀγαλύει τε καὶ σπύλλουσι; καὶ ἐνόει
 μὴ ἐξαπατηθῶμεν, οἰηθέντες τὸ ἀδικὸν ἄνθρωπον καὶ
 ἀνόητον, ὅταν ληφθῇ ἀδικῶν, τότε σπολωλέναι ὑπὸ
 τῆς ἀδικίας, πονηρίας οὐσης ψυχῆς· ἀλλ' ὧδε ποί-
 ει ὡσαύτ' σῶμα ἢ σῶματος πονηρία νότος οὔσα τή-
 κη καὶ δόλλουσι καὶ ἄγε· εἰς τὸ μὴδὲ σῶμα εἶναι, καὶ ἃ
 νῦν δὴ ἐλέγμεν ἅπαντα, ὑπὸ τῆς οἰκείας κακίας
 τῶν προσκαθῆσθαι καὶ ἐνεῖναι ἀγαφθείρεσι· εἰς τὸ μὴ
 εἶναι ἀφικνεῖν· οὐχ οὕτω; Ναί. Ἴθι δέ, καὶ ψυχῇ
 καὶ τὸ αὐτὸν τρόπον σκοπέ· ἄρα ἐνόεισθα ἐν αὐτῇ
 ἀδικία καὶ ἢ ἄλλη κακία, τῶν ἐνεῖναι καὶ προσκαθῆσ-
 θαι, φθείρει αὐτὴν καὶ μαρμαίνει, ἕως ἂν εἰς θάνατον
 ἀγαρῶσα, ἔ σῶματος χωρίση; Οὐδαμῶς (ἔφη)
 τῆτό γε. Ἀλλὰ μὲντοι ἐκεῖνό γε ἄλογον (ἰῶ δ'
 ἐγώ) τί μὲν ἄλλε πονηρίαν σπολλῶναι πῖ, τί μὲν
 ἢ αὐτῆ, μή. Ἄλογον. Ἐνόει γὰρ (ἰῶ δ' ἐγώ) ὧ
 Γλαύκων, ἔτι ἐδ' ὑπὸ τῆς τῶν σιτίων πονηρίας, ἢ ἂν
 ἢ αὐτῶν ἐκεῖνων εἴτε παλαιότης, εἴτε σαπρότης,
 εἴτε ἠπσοῦν οὔσα, ἐκ οἷόμεθα δεῖν σῶμα σπύλλουσι.

I ὧδε ποίει] Verbum ποίει
 non suspectum esse debet: sed
 ad ἴθι δὴ σκοπέ referri: hoc mo-
 do ὧδε ποίει ὡσαύτ' σῶμα &c.

ἴθι δὴ, ἔ ψυχῇ σκοπέ, inter-
 jectis velut per parenthesis illis,
 ὅτε οὕτω; Ναί. Quasi dicat,
 hanc inuito rationem ad investi-

ἀλλ'

corrumpet. Neque enim quod bonum est, aliquid destruit: neque rursus id quod nec malum, nec bonū. Quo enim pacto? Si quid igitur in rerum natura tale est, ut ei malum aliquod sit, quod ipsum deterius efficit, dissolvere tamen ipsum non valet, certe ita naturaliter affectæ rei nullus esse potest interitus. Consentaneum est. Estne aliquid quod animam pravam faciat? Et maxime quidem quæ commemoravimus, injustitia, intemperantia, timiditas, & inscitia. An quicquam ex his animam dissolvit & perdit? Atqui animadvertite, ne decipiamur, existimantes iniquum & insanum hominem cum in flagitio deprehensus est, tunc ab injustitia quæ animæ vitium est, corrumpi. Dic age. Nonne corpus proprium ejus vitium morbus liquefacit, resolvit, coque deducit, ut non sit corpus? & quæ paulo ante diximus omnia, proprio malo quatenus infidet & inhæret, inquinante, esse desinunt? Nonne? Ita profusus. Age igitur, eodem modo animam quoque inspice. Nunquid & animam eodem pacto injustitia & reliqua pravitas, cum inest, sua ipsa præsentia dissipat & tabefacit, quousque in mortem trahens a corpore separat? Nullo modo istud. At vero absurdum illud est, ut alienum vitium interimat aliquid, proprium vero non ita. Præter rationem profecto. Attende, inquam ego, ô *Glauco*. Ex ipsa ciborum propria pravitate, qua vel vetustate corrupti, vel putridi, vel quovis alio pacto comparati dicuntur, corpus perire posse non arbitrandam hujus rei veritatem.

2 Εἰς τὸ μὴ δὲ] Hæc verba non secundum literam sunt intelligenda, ne Physices parum sciens *Plato* videatur. Sed respectu habito ad species corporum, morbus enim tantum corrumpit corpus, & destruit certam modificationem, at particulæ ita

dispersæ non minus sunt corpora quam antea. Species igitur sola mutatur, ut non eadem sit quæ prius. In hoc sensu (nisi fallor,) hæc verba sunt accipienda.

3 Ἡ δὲ ἡ] Fortasse scribi debet ἡ δὲ ἡ.

ἀλλ' ἐὰν μὴ ἐμποιῇ ἢ αὐτῶν πονηρία τὰ σώματα
 σώματος μοχθηρίαν, Φήσομεν αὐτὸ δι' ἐκείνα ὑπὸ
 τ' αὐτῷ κακίας νόσῃ οὕσις ἀπολωλέναι. ὑπὸ δὲ
 σίπιον πονηρίας ἄλλων ὄντων ἄλλο ὄν τὸ σῶμα, ὑπ'
 ἀλλοτρίεσσι κακοῦ μὴ ἐμποιήσαντος τὸ ἐμφυτον κακόν,
 οὐδέποτε ἀξιόσομεν ἀφαιρέεσθαι. Ὁρθότατ' ἂν,
 ἔφη, λέγεις. Κατὰ τ' αὐτὸν τοίνυν λόγον (ὡς δ'
 ἐγώ) ἐὰν μὴ σώματος πονηρία ψυχῆς πονηρίαν ἐμ-
 ποιῇ, μή ποτε ἀξιῶμεν ὑπ' ἀλλοτρίεσσι κακῶ ἄνθρωπ' ἢ
 ἰδίας πονηρίας ψυχῆν ἀπώλλεσθαι, ἢ ἄλλοτε κακῶ ἕτερον.
 Ἐχέτω (ἔφη) λόγον. Ἡ τοίνυν ταῦτα ἐξελέγξωμεν
 ὅτι ἔτι καλῶς λέγομεν, ἢ, ἕως ἄν ἢ ἀνέλκεται, μή ποτε
 φῶμεν, ὑπὸ πυρετῷ, μηδ' αὖ ὑπ' ἄλλης νόσου,
 μηδ' αὖ ὑπὸ σφαγῆς, μηδ' εἰς ὅτι σμικρότατα
 ὅλον τὸ σῶμα κακῶτέροι, ἕνεκα τῶν μηδὲν μάλ-
 λον ποτὲ ψυχῆ ἀπώλλεσθαι, πλὴν ἂν τις ἀποδείξῃ
 ὡς ἀφ' αὐτὰ τὰ παθήματα τὰ ἔτι σώματος αὐτῆ
 ἐκείνη ἀδικιώτερος ἢ ἀνοσιωτέρος γίνεσθαι. ἀλλοτρίεσσι
 δὲ κακοῦ ἐν ἄλλῳ γίνομεν, τῷ ἢ ἰδίῳ ἐκάστῃ μὴ
 ἐγγιγνομένῃ, μήτε ψυχῆ μὴτε ἄλλο μηδὲν ἕωμεν
 φάναι πινὰ ἀπώλλεσθαι. Ἀλλὰ μῦθοι (ἔφη) τῶ-
 τό γε οὐδεὶς ποτὲ δείξει, ὡς τ' ἀποθνησκόντων ἀδι-
 κώτεροι αἱ ψυχαὶ ἀφ' ἧς θάνατον γίνονται. Ἐὰν
 δὲ γέ τις (ἔφην ἐγώ) ὁμοίως τὰ λόγῳ τοιμαῖ ἵεναι,
 ἢ λέγειν ὡς πονηρότερος ἢ ἀδικιώτερος γίνεσθαι ὁ ἀπο-
 θνήσκων, ἵνα δὴ μὴ ἀναγκάσῃ ἀθανάτους τὰς ψυ-
 χὰς ὁμολογεῖν, ἀξιόσομεν περὶ αὐτῶν, εἰ ἀληθῆ λέγει ὁ
 ταῦτα λέγων, τί τὴν ἀδικίαν εἶναι θανάσιμον τὰ ἔ-
 χουσι, ὡσπερ νόσον, ἢ ὑπ' αὐτῷ τῷ ἀποκλιμνύτος
 τῆ ἑαυτῷ φύσει, ἀποθνήσκων τὴν λαμβάνοντα αὐ-
 τό τῃ μὴ μάλιστα, θάπτων τῃ ἢ ἥτιον, χολαί-

1 Ὁρθότατ' ἂν] Vel ὀρθότατα absque ἂν, vel ὀρθότατ' αὐτῷ legentur.
 τερον.

mur. Verum si ciborum vitium corpori proprium ipsius vitium intulerit, dicemus corpus per illos cibos proprio tamen vitio, morbo scilicet, perdi. Corpus vero ipsum cum aliud sit, ciborum, quorum item alia natura est, vitiositate (ab alieno malo nisi proprium malum induxerit,) dissipari posse nunquam existimabimus. Recte nimirum loqueris. Eadem ratione nisi corporis detrimentum ipsi animæ intulerit detrimentum, haudquaquam existimare debemus, ex alieno malo absque propria pravitate, animam interire, neque alterius malo alterum dissipatur. Ita ratio monet. Aut igitur hæc redarguamus, quasi non recte dicantur, aut quamdiu hæc non redargui possunt, neque ex febre aut alio quovis morbo, neque jugulatione, neque etiam si quis corpus in minutissima quæque concidat, dissipari animam concedamus, priusquam ostenderit aliquis propter has corporis passiones animam ipsam iniquiorem prophaniorisque fieri. Quatenus autem alienum malum adest alteri, nec proprium cuiquam malum adhæret, corrumpi quicquam posse, minime concedamus. At enim, inquit, nemo id unquam ostendet, morientium animos, propter mortem injustiores effici. Si quis autem, inquam, objicere nobis audeat, quod deterior & injustior fit qui moritur, ne cogatur immortales esse animas confiteri, oportere dicemus, si vera is dixerit, viro injusto letiferam injustitiam esse, sicuti morbum, & ab hoc ipso perimente sua quadam natura, eos qui suscipiant, perimi: ocysus quidem illos qui maxime, serius contra qui minus: dum videtur.

πειροὶ ἀλλὰ μὴ, ὥσπερ νῦν, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ὑπ' ἄλ-
 λων δίκῃ ὀπιθέμενοι ἀποθνήσκουσιν οἱ ἄδικοι. Μὰ
 Δία (ἢ δ' ὅς) οὐκ ἄρα πάνδηρον Φανείῳ ἢ ἀδικία,
 εἰ θανάσιμον ἔσται τῷ λαμβάνοντι. (ἀπαλλαγὴ γὰρ ἂν
 εἴη κακῶν) ἀλλὰ μάλλον οἶμα αὐτὸν Φανήσεσθαι,
 πᾶν τῖναντίον τῆς ἄλλης ἀποκλινῦσαν, εἴπερ οἶόντα
 ἔδ' ἔχοντα καὶ μάλα ζωικὸν παρέχουσαν, καὶ ὡς
 γέ τι τῷ ζωικῷ ἀγρυπνον· οὕτω πόρρω περ, ὡς ἐπι-
 κει, ἐσπικνῶσαι ἔθ' θανάσιμος εἶναι. Καλῶς (ὡ δ'
 ἐγώ) λέγεις· ὅποτε γὰρ δὴ μὴ ἰκανὴ ἢ γε οἰκεία πο-
 νηεῖα καὶ τὸ οἰκείον κακὸν ἀποκτεῖναι καὶ ἀπολέσαι ψυ-
 χῆν, σχολῆ τὸν ἐπ' ἄλλῃ ὀλέθρῳ τεταλμῆρον κα-
 κὸν ψυχῆν ἢ πᾶλλον ἀπολεῖ, πλὴν ἐφ' ᾧ τέτακ-
 ται. Σχολῆ γ', ἔφη, ὡς γε τὸ εἰκός. Οὐκοῦν, ὅπο-
 τε μὴδ' ὑφ' ἐνὸς ἀπολλύσῃ κακῶ, μήτε οἰκείῃ μήτε
 ἀλλοτρίῃ, δηλονότι ἀνάσκει αὐτὸ ἀεὶ ὄν εἶναι· εἰ δ'
 ἀεὶ ὄν, ἀθάνατον. Ἀνάσκει, ἔφη. Τῆτο μὲν τοίνυν
 (ὡ δ' ἐγώ) οὕτως ἔχεται· εἰ δ' ἔχει, οἰνοεῖς ὅτι ἀεὶ
 ἂν εἶεν αἱ αὐταί· οὔτε γὰρ ἂν περ ἐλάττωσιν γένοιτο, μηδε-
 μιᾶς ἀπολλυμῆνης, οὔτε αὐτὴ πλείους· εἰ γὰρ ὀλοῦντο ἢ
 ἀθανάτων πλέον γένοιτο, οἶδ' ὅτι ἐκ ἔθ' θνητῶν ἂν
 γένοιτο, καὶ πάντα ἂν εἴη τελευτῶντα ἀθάνατα. Ἀ-
 ληθῆ λέγεις. Ἄλλ', ὡ δ' ἐγώ, μήτε τῆτο οἰόμεθα
 (ὁ γὰρ λόγος οὐκ ἑάσθ') μήτε γε αὐτῆ ἀληθεστάτη
 φύσις τοῦτον εἶναι ψυχῆν, ὥστε πολλῆς ποιικιλίας
 καὶ ἀνομοιοτήτος τε καὶ ἀμεθορέως γέμειν αὐτὸ ὡς
 αὐτό. Πῶς λέγεις; ἔφη. Οὐ ράδιον (ὡ δ' ἐγώ)
 αἰδιον εἶναι, συνθετὸν τε ἐκ πολλῶν, καὶ μὴ τῆ καλ-
 λίστη κεχηρημῆρον συνθεσθ', ὡς νῦν ἡμῖν ἐφάνη ἢ ψυ-
 χῆ. Οὐκοῦν εἰκός γε. Ὅτι μὲν τοίνυν ἀθάνατον
 ψυχῆν, καὶ ὁ ἄρτι λόγος καὶ οἱ ἄλλοι ἀναγκάσαν ἂν

I πρὸς γέ τι] Lege πρὸς γέ τι, vel πρὸς γ' ἐπι.

neque fieri quod nunc fit ut iniusti propter injustitiam tunc demum moriantur, cum eos alii poenis afficiunt. Per Jovem haud gravissimum quiddam malum injustitia esse videbitur, si erit viro iniquo letifera. (Malorum siquidem liberatio erit.) Arbitror autem contra esse omnino, ut & alios pro viribus interficiat, & hominem sui participem, vivacem maxime faciat, & apprime pervilegem: usque adeo longe abest, ut ea sit letifera. Scite loqueris. Quando enim sua cuique pravitas & suum cuique malum animam perdere nequit, nunquam malum ex alterius pernicie atque ad aliud institutum ultra id cui proprie accidit, vel animam, vel aliud quicquam dissolvit. Nunquam ut probabile est. Cum a nullo prorsus malo five proprio five alieno (*animus*) interimatur, patet eum semper esse, ex necessitate, Si semper esse, & immortalem existere. Necessè. Hoc igitur ita se habeat. Ac si ita se habet, animadvertas easdem semper animas fore. Neque enim pauciores unquam erunt, cum nulla prorsus intreat, neque rursus plures. Si enim immortalium quicquam plus efficiatur, ex mortali efficietur, eruntque demum immortalia omnia. Vera loqueris: At vero id nequaquam existimamus, ratio nanque prohibet. Neque iterum arbitramur animam verissima sui natura talem esse, ut varia, dissimilis, atque differens in seipsa sit. Quomodo istud ais? Haud facile est sempiternum esse quod ex pluribus constitutum est, neque optimam compositionem est. sortitum, ut nobis de anima nunc apparuit. Consentaneum est. Animam igitur immortalem esse & ratio præsens & aliæ præterea neces-

2 Τὸ τοιοῦτον] Melius οἰώμενον:

οἷον δ' ἔστι τῆ ἀληθείας, οὐ λελωθημένον δεῖ αὐτὸ θεῶ
 ἄσαυτος ὑπὸ τε τῆ ἕσσω σώματος κοινωνίας καὶ ἄλλων
 κακῶν, ὡστὸρ νῦν ἡμεῖς θεώμεθα· ἀλλ' οἷον ἔστι κα-
 θαρὸν γινόμενον, ποιῆτον ἱκανῶς λογισμῶ ἀφαιθε-
 τῆον καὶ πολὺ γε κάλλιον αὐτὸ θύρησι, καὶ ἐναργέ-
 τερον διχασμοῦς τε καὶ ἀδικίας διόψεσθαι, καὶ πάντα ἀ-
 νῦν διήλθομεν νῦν ἢ εἴπομεν μὲν ἀληθῆ περὶ αὐ-
 τῶν, οἷον ἐν ταῖς παρόντι φαίνεσθαι· τεθεάμεθα μὲντοι
 ἀφαικόμενον αὐτὸ ὡστὸρ οἱ τῆ θαλάττιον Γλαῦκον
 ὁρῶντες, ὅσα ἂν ἐπι βραδίως ἴδοιεν αὐτῶν τῆ δρεχάσαν
 φύσιν, ὑπὸ τῆ τὰ τε παλαιὰ τῆ σώματος μέρη,
 τὰ μὲν ἐκκεκλάσθαι, τὰ δὲ συντελείεσθαι, καὶ πάν-
 τως λελωθῆσθαι ὑπὸ τῆ κυμάτων· ἀλλὰ δὲ πρῶσ-
 πεφυκέναι, ὄσρα τε καὶ φύκια καὶ πέτρας· ὡσπερ παν-
 τὶ μάλλον θηρίῳ εοικέναι ἢ οἷος ἡὺ φύσιν· οὕτω καὶ τῆ
 ψυχῆ ἡμεῖς θεώμεθα ἀφαικόμενον ὑπὸ μείων
 κακῶν· ἀλλὰ δεῖ, ὡ Γλαῦκον, ἐκεῖσε βλέπεω.
 Ποῖς; ἢ δ' ὅς. Εἰς τιὺ φιλοσοφίαν αὐτῆς, καὶ ὀνοεῖν
 ὧν ἀπείεσθαι καὶ οἷων ἐφίεσθαι ὁμιλιῶν, ὡς ξυγῆης οὔσα
 τῶν τε θείων καὶ ἀθανάτων, καὶ αἰεὶ ὄντι, καὶ οἷα ἂν γένοι-
 το τῶν ποιῆτων πᾶσα ἔπισπομένη· καὶ ὑπὸ ταύτης
 τῆ ὀρμῆς ἐκκομοθεῖσα ἐκ τῶν πάντων ἐν ὧ νῦν ἔστι,
 καὶ ἀειροθεῖσα πέτρας τε καὶ ὄσρα· ἀ νῦν αὐτῆς,
 ἄτε γινῶ ἐπιωμῆς, γηραὶ καὶ πετρώδη πολλὰ καὶ
 ἀγρια ἀειπέφυκεν ὑπὸ τῆ βυδαμιόνων λερωμένων
 ἐσιάσεων· καὶ τότε ἂν πισῆσθαι αὐτῆς τιὺ ἀληθῆ φύσιν,
 εἴτε πολυειδῆς, εἴτε μονοειδῆς, εἴτε ὅπῃ ἔχει καὶ ὅ-
 πως· νῦν ἢ τὰ ἐν τῶ ἀνθρωπίνῳ βίῳ πάθη τε καὶ εἰ-
 δη, ὡς ἐγῶμαι, ἔπιεικῶς αὐτῆς διεληλύθαμεν. Παν-
 τὰ πασι μὲν οὕτω, ἔφη.

Οὐκοῦν (ἡ δ' ἐγώ) τὰ τε ἀλλὰ ἀπεδυσάμεθα
 ἐν τῶ λόγῳ, καὶ ἔ τες μοσθες οὐδὲ τὰς δόξας δι-
 χασμοῦς

fario probant. Siquis vero qualis ipsa revera sit, inspicere cupit, haudquaquam intueri eam debet quemadmodum communione corporis malisque aliis inquinatam ipsi nunc intuemur, sed qualis cum pura fuerit, diligenter ratione discernere. Ubi certe & multo pulchrior apparebit, & clarius cum talis erit, quid justum sit, quid non discernet, & reliqua quæ supra diximus. Non aliter vero eam spectavimus, quam multi marinum inspiciant *Glancum*. Illi siquidem non facile possunt *Glanci* antiquam considerare naturam, eo quod antiquæ corporis partes partim fractæ, partim contritæ sint, & ab undis penitus dissipatæ, aliaque illi rursus inhæreant conchyliæ, alga, lapides, ex quibus multo magis feræ præ se fert imaginem quam naturæ prioris vultum. Ita & animam nos semper aspiciamus malis innumeris inquinatam. Sed enim illuc oculos convertere decet, ô *Glanco*. Quonam? Ad ipsius, inquam philosophiam, & circa illam oportet animadvertere, quæ attingit animus, & quibuscum consuetudinem inire affectat & nititur, utpote qui cognatus sit divino, immortalis, sempiternus, qualisque præterea futurus est, siquando illius (*sempiterni*) totus naturam sequatur, per cujus affectum nixumque eductus ex pelago quo ad præsens mergitur, nudusque emergens excusso sabulo & ostreis, quæ ei nunc tanquam ex terra nutritio, terrena, lapidosa, & agrestia plurima inhærescunt, ab eo alimentorum genere quæ plerique beata existimant. Tunc demum veram naturam ipsius animi contemplabimur agnoscemusque utrum varia, sit, an simplex, qualisve sit omnis ejus conditio. Nunc autem animi humana in vita affectus ac formas satis, ut arbitrator, declaravimus. Prorsus quidem.

Nonne cætera quidem in hac disputatione exposuimus, præmia vero & honores justitiæ nequaquam

χρημοσύνης ἐπιπέλασθαι, (ὡς ἄρ' Ἡσίοδόν τε καὶ Ὀ-
 μηρον ὑμεῖς ἔφατε) ἀλλ' αὐτίκ' ἀδικημοσύνη αὐτῆ
 ψυχῆ ἄριστον εὐροῖσθαι, καὶ ποιητέον εἶναι αὐτῆ τὰ δί-
 κημα, εἴαν τ' ἔχη τὸ Γύβη δακτύλιον εἴαν τε μὴ, καὶ πρὸς
 τοιάτῳ δακτυλίῳ τιῶν Ἄιδος κυνῶν. Ἀληθέστατα
 (ἔφη) λέγεις. Ἄρ' οὖν (ἦν δ' ἐγὼ) ὦ Γλαύκων,
 νῦν ἤδη ἀνεπίφθονόν ἐστι, πρὸς ἐκείνοις καὶ τὴν μοῦσιν
 τῆ δικημοσύνη καὶ τῆ ἄλλῃ ζῆσθαι ἀποδοῦναι, ὅσους τε
 καὶ οἷος τῆ ψυχῆ παρέχει παρ' ἀνθρώπων τε καὶ θεῶν,
 ζῶντός τε ἐπὶ τῶ ἀνθρώπῳ καὶ ἐπέδαν τελευτήσῃ.
 Παντάπασι μὲ οὖν, ἦ δ' ἴς. Ἄρ' οὖν ἀποδώσετε μοι ἂ
 ἐδανείσασθε ἐν τῷ λόγῳ; Τί μάλιστα; Ἐδώκα ὑμῖν,
 τὸ δίκημον δοκεῖν ἀδικον εἶναι, καὶ τὸ ἀδικον, δίκαιον ὑμεῖς
 γὰρ ἠγείσθε, καὶ εἰ μὴ δυνατόν εἴη ταῦτα λαμβάνειν καὶ
 θεοὺς καὶ ἀνθρώπους, ὅμως δοτέον εἶναι, ἔτι λόγους ἔνεκα
 ἵνα αὐτῆ δικημοσύνη πρὸς ἀδικίαν αὐτίκ' κριθεῖη ἢ ἔ
 μνημονθεῖς; Ἀδικοῖσθαι μὲν τ' ἀν (ἔφη) εἰ μὴ. Ἐπεὶ δὲ
 τοῖσι κεκελευμένα εἰσιν, ἐγὼ πάλιν ἀπαιτῶ ὑπὲρ δι-
 κημοσύνης, ὡς ἄρ' ἔχει δόξης καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρὰ ἀν-
 θρώπων, καὶ ὑμᾶς ὁμολογεῖν πρὸς αὐτῆς δοκεῖσθαι οὕτω
 ἵνα καὶ τὰ νικητήρια κομισθῆται, ἂ ἀπὸ τῶ δοκεῖν
 κλωμένη, δίδωσι τοῖς ἔχουσιν αὐτίκ' ἐπέδαν καὶ τὰ ἀπὸ
 τῶ εἶναι ἀγαθὰ διδῶσα ἔφάνη, καὶ οὐκ ἐξαπατῶσα
 τὴν τῶ ὄντι λαμβάνοντα αὐτίκ'. Δίκημα (ἔφη)
 αἰτῆ. Οὐκ ἔστιν (ὡς δ' ἐγὼ) πρῶτον μὲν τῶ ἀπο-
 δώσετε, ὅτι θεοὺς γε ἔτι λαμβάνει ἕκαστος αὐτῶν οἷός
 ὅστιν. Ἀποδώσομεν, ἔφη. Εἰ δὲ μὴ λαμβάνετον, ὁ μὲν,
 θεοφιλὴς ἀν εἴη, ὁ δὲ, θεομισῆς, ὡς ἄρ' καὶ κατὰ ζῆ-
 χος ὁμολογῶμεν. Ἔστι ταῦτα. Τῶ δὲ θεοφιλεῖ ἔχ

I Ἄιδος κυνῶν] Eadem est dicitur qui sese arte quapiam
 huiusce proverbii sententia cum occultant: quicunque enim ge-
 illo, Γύβη δακτύλιος. De eis staret Platonis galeam (ut Per-
 ὁμολο-

quam attulimus, (quemadmodum *Homerum* vos & *Hesiodum* adduxisse dicebatis:) sed justitiam ipsam ipsi animæ optimum præmium esse comperimus, justeque agendum esse monstravimus, sive *Gygis* habeat anulum, sive etiam *Plutonis* galeam? Vera loqueris. Cæterum nunc quoque præter hæc nulla invidia prohibet, quo minus justitiæ & universæ virtuti ea præmia tribuamus, quæ ipsa animæ tam apud homines quam apud deos comparat, hominī tam viventi quam defuncto. Magnopere. Nunquid ergo restituitis mihi, quæ in sermone mutuati estis? Quid maxime? Dedi equidem vobis, justum virum videri injustum, injustumque justum. Vos enim petieratis, licet enim fieri non posset, ut ista homines deosque laterent, tamen concedi hoc disputationis gratia placuit, ut justitia ipsa ad injustitiam ipsam comparata judicaretur. Non recordaris? Injurius essem nisi recordarer. Postquam judicium peractum est, jam iterum postulo, ut exponatis, quam justitia mercedem a diis & hominibus referat, ut & palmam ab opinione reportet, qua cultores suos ipsa quoque decorat, postquam aperte visa est etiam ipsa sui præsentia beneficia nobis conferre, neque eos decipere, qui vere possident. Æqua postulas. Primum quidem hoc mihi reddetis, quod qualis uterque eorum sit, & justus & injustus, deos non latet. Reddemus. Si deos id non latet, hic quidem a deo amabitur, ille odio habebitur, id quod principio confessi sumus. Est ita. Deorum autem ami-

sens) omnes videbat, ipse vero nemini conspicuus. Adagium ab *Homero* sumtum apud quem *Iliad.* 5. *Pallas* sese *Plutonis* ga-

lea tegit, ne a *Marte* videretur.

—————^{Abhyn}
 Δὴν ἀΐδω, οὐδέ μὴ ποῦ ἴ-
 δεῖς ἔχεις. Ἀπὸς.

ὁμολογήσομεν, ὅσα γε ἀπὸ θεῶν γίνεσθαι, πάντα γίνεσθαι ὡς οἶόν τε αἰετα; εἰ μὴ τι ἀνασχῆλον αὐτῶν κακὸν ἐκ προτέρας ἀμαρτίας ὑπῆρχε; Πάνυ μὲν οὖν. Οὕτως ἄρα ὑποληπτόν περὶ ἕ δικαίῃ ἀνδρῶς, εἴαν τ' ἐν πενία γίνεσθαι εἴαν τε ἐν νόσοις, ἢ πινι ἄλλω ἢ δοκούντων κακῶν, ὡς τῆτω ταῦτα εἰς ἀγαθόν τι τελυτήσθαι ζῶντι ἢ καὶ σποθανόντι· ἔ γ' ἤδη ὑπὸ γε θεῶν ποτὲ ἀμελεῖσθαι ὅς ἀν προθυμείσθαι ἐθέλη δικαίος γίνεσθαι, καὶ ὀπιτηθῶν ἀρετιῶν, εἰς ὅσον δυνατὸν ἀνθρώπῳ ὁμοιωθῆναι θεῶν. Εἰκός γ', ἔφη, τὸν τοιοῦτον μὴ ἀμελεῖσθαι ὑπὸ ἕ ὁμοίῃ. Οὐκοῦν περὶ ἕ ἀδικῶν τάναντία τῆτων δέ; ἀγνωεῖσθαι; Σφόδρα γε. Τὰ μὲν δὴ παρὰ θεῶν, τοιαῦτ' ἀπὸ ἀν εἴη νικητήρια τὰ δικαία. Κατὰ γὰρ ἐμὴν δόξαν, ἔφη. Τί ἕ (ὡς δ' ἐγὼ) παρ' ἀνθρώπων; ἀρ' οὐχ ὡδὲ ἔχει; (εἰ δὲ τὸ ὄν πιδεῖναι) ἔχ οι μὲν δεινοί τε καὶ ἀδικοὶ δρωσιν ὅσῳ οι δρομείς, ὅσοι ἀν γέωσιν δὲ ἀπὸ τῆς κᾶτω, ἀπὸ δὲ τῆς ἀνω, μή; τὸ μὲν πρῶτον ὀξέως ἀποπηδῶσι, τελυτῶντες ἕ, καταγέλαστοι γίνονθαι, τὰ ὅσα ἐπὶ τῶμων ἔχοντες, καὶ ἀπεφάνωται ἀποτρέχοντες· οἱ ἕ τῆ ἀληθείᾳ δρομικοί, εἰς τέλος ἐλθόντες, τὰ τε ἄλλα λαμβάνουσι καὶ φερανθῆναι· ἔχ ἕτω καὶ περὶ τῶ δικαίων τοπολὺ συμβαίνε; πρὸς τὸ τέλος εἰκάσης πράξεως καὶ ὁμιλίας καὶ ἕ βίῃ βίδοκιμῶσι τε καὶ τὰ ἄλλα πρὸς τῶ ἀνθρώπων φερονθαι; Καὶ μάλλα. Ἀνέξη ἄρα λέγοντος ἐμοῦ περὶ τῆτων ἀπερ αὐτὸς ἔλεγεσ περὶ τῶ ἀδικῶν· ἐρῶ γ' ἤδη εἰ οι μὲ δικαιοί, ἐπείδαν πρεσβύτεροι γένωνθαι, ἐν τῆ αὐτῆς πάλαι ἀρχασί τε ἀν βέγωνθαι τὰς δρχαίς, γαμῶσι τε ὀπόθεν ἀν βέγωνθαι, ἐκδιδῶσι τε εἰς ἕς ἀν ἐθέλωσι· καὶ πάντα ἀ σὺ περὶ ἐκείνων, ἐγὼ

2 Εἰς ἀγαθόν π] Quam similia sunt haec verba illis Apostoli

co omnia quoad fieri potest a diis optima tribuuntur, nisi quid mali ex priore delicto, ei necessitate quadam immineat. Omnino. Sic itaque de justo viro existimandum, sive paupertati, seu morbis, sive quibusvis aliis eorum quæ mala videntur, obnoxius sit, huic demum vel viventi vel mortuo ad bonum aliquod ista conducere. Neque enim a diis unquam negligetur, quicumque justus evadere virtutisque officiis quoad homini licet, deo similis fieri conabitur. Decens est talem virum a simili non contemni. De injusto autem contra omnino est sentiendum. Vehementer. Apud deos igitur justo viro hæc dabitur palma. Sic arbitror. Apud homines autem nonne sic evenit, si vera fateri debemus? Callidi quidem homines & iniqui perinde faciunt, ac cursores illi, qui ab inferioribus currunt bene, a superioribus minime. Nam primo celeriter exiliunt: tandem vero risum reportant, auribus demissis, & sine corona discedentes. Veri autem cursores ad finem perveniunt, adeptique præmium coronantur. Viris justis similiter idem ut plurimum accidit. Nempe in fine cujusque actionis consuetudinisque & vitæ, probantur, muneraque ab hominibus ferunt. Magnopere. Sustinebisne ut ego, de his, quæ tu de injustis, adducam? Dicam enim quod justis cum ad maturam ætatem pervenerint, civitatis muneribus pro arbitrio funguntur, matrimonia quibuscum voluerint, & dando & accipiendo vicissim ineunt: ac summatim quæcumque de illis tu,

ad Roman. οὐδ' αὖτε ὅτι τοῖς ἀγα- | ἀγαθόν. Cap. 8. v. 28.
 πᾶσι τῷ δήτῳ, πᾶσι τοῖς συνεργαῖσι εἰς

νῦν λέγω περὶ πάντων· καὶ αὐτὸ καὶ περὶ τῶν ἀδίκων, ὅτι οἱ πολλοὶ αὐτῶν, καὶ ἐὰν νέοι ὄντες λάθωσιν, ὅτι τέλος ἔστι δρόμος αἰρεθέντες, καταγέλαστοι εἰσὶ, καὶ γέροντες γινόμενοι, ἀθλοὶ περιπυλακίζονται, ὑπὸ ξένων τε καὶ ἀγῶν μαστιγέμενοι, καὶ ἀάροικα ἔφησα σὺ εἶναι, ἀληθῆ λέγων, εἴτα φρεσλώσον) καὶ ἐκκαυθήσονται πάντα ἐκεῖνα οἷς καὶ ἐμοὶ ἀκηκοέναι ὡς πάχυσαν· ἀλλ' ὃ λέγω ὄρα εἰ ἀνέξῃ. Καὶ πάννυ (ἔφη) δίκαια γὰρ λέγεις. Ἄλλ' ἔτι τοίνυν (ὡς δ' ἐγὼ) (ἄντι τῶν δικαίων τῶνδε θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων ἀθλά τε καὶ μισθοὶ καὶ δῶρα γίνεσθαι) περὶ ἐκείνοις τοῖς ἀγαθοῖς οἷς αὐτὴ παρέιχετο ἡ δικαιοσύνη, τοιαῦτ' ἂν εἴη. Καὶ μάλ', ἔφη, καλὰ τε καὶ βέβαια.

Ταῦτα τοίνυν (ἦν δ' ἐγὼ) εἰδέν ὅτι πλήθει εἰδὲ μεγέθει περὶ ἐκεῖνα ἃ τελευτήσαντα ἐκείνους περιμύσει. καὶ δ' αὐτὰ ἀκῆσαι, ἵνα τελέως ἐκείνους αὐτῶν ἀπειληφῶς ἢ τὰ ὑπὸ τῆς λόγος ὀφειλόμενα ἀκῆσαι. Λέγουσ' ἂν, ἔφη, ὡς ἔ πολλὰ ἀλλ' ἠδίων ἀκῆσαι. Ἄλλ' ἔ μύθοι σοὶ, ἦν δ' ἐγὼ ἄλκιμος γε ὑπόλογον ἐρῶ, ἀλλ' ἀλκίμος μὲ ἀνδρὸς, Ἡρὸς ἔ Ἀρμυρίας, τὸ γένος Παμφύλων· ὅς ποτε ἐν πολέμῳ τελευτήσας, ἀναρρεθέντων δεκαταίων τῶν νεκρῶν, ἠδὲ διεφθαρμένων, ὑγιῆς μὲν ἀνηρέθη, κομιθεὶς δ' οἴκαδ', μέλλων φάπτεσθαι, δωδεκαταίος ἐπὶ τῆς πυρᾶς κείμενος ἀνέβη· ἀναβίς δ' ἔλεγεν ἃ ἐκεῖ ἴδον· ἔφη δέ· ἐσφῆδ' ἔ ἐκβιῶσαι τὴν ψυχὴν, πορβύεσθαι μὲ πολλῶν, καὶ ἀφικνεῖσθαι σφᾶς εἰς τόπον πινὰ δαιμόνιον, ἐν ᾧ τὸ γε γῆς δύο εἶναι χάσματα ἐχρμένω ἀλλήλων, καὶ τῆς ἕρανός αὐτὸ ἐν τῷ ἄνω ἄλλα κατανυκρῦ· δικαστὴς δ' μεταξὺ τούτων καθήσθαι· ἐς ἐπιφθῆ

I Ὀφειλόμενα ἀκῆσαι.] Non hæc fit simulque ἐπιφθῆ oratio dubito quin ἀκῆσαι ex præcedente versu irrepserit, expungendumque fit, quum Elegans

ἐκείνους ἀπειληφῶς ἢ τὰ ὑπὸ τῶν λόγος ὀφειλόμενα. Steph.

2 Ἄλκιμος γε.] Alcimois ἀρο-

ego nunc de his affirmo: rursusque de injustis hominibus assero, quod plerique ipsorum quamvis principio sua vitia celent, tandem in curriculi calce, *quales sint* deprehensi ridiculi prorsus evadunt: & in tenio miseri a peregrinis & civibus objurgantur, verberantur, omnia patiuntur quæ tu aspera esse revera dicebas: torquebuntur enim & inurentur. Porro quæcunque ipse commemorabas, audire iterum ex me putato. Sed quod dico, vide an sis toleraturus. Perferam equidem: dicis enim quæ decet. Hæc itaque sunt præmia, mercedes & munera, quæ justo viro præter ea bona quæ ipsa in se justitia continet, a diis & hominibus tribuuntur. Egrègia valde hæc sunt & certa.

At enim hæc & numero & magnitudine nihil sunt, si ad ea comparentur, quæ utrunque defunctum manent. Audienda vero & ista sunt: ut omnia ex instituti sermonis ratione, quæ utrique conveniunt, comprehendantur. Dicas vero non quidem ut jam nimis multa sed tanquam libentissime audituro. Equidem tibi non *Alcinoi* Apologum, sed præstantissimi viri *Heris Armenii*, genere *Pamphylii* referabo. Qui cum occubisset in prælio, sublatis decimo die cadaveribus cæteris jam corruptis integer quidem incorrupto corpore † sublatus fuit: domumque delatus ut sepeliretur, duodecima jam ab obitu die, dum pyræ impositus esset, revixit: & redivivus (*apud inferos*) quæ viderat, retulit. Inquit ergo, postquã anima fuisset a corpore separata, una cum pluribus quendam in locum divinum pervenisse. In quo terræ duos sibi proximos vidit hiatus: duos item alios, e conspectu superne in cœli regione conspexit: inter hos vero hiatus iudices sedere: qui post-

logus dicitur de longa & anili fabula. A *Fulio Polluce* refertur l. 6. Sumptum ex *Homer. Odyss.* ubi *Ulysses* in convivio *Alcinoi* portentosa mendacia, de *Lotophagis*, *Læstrygonibus*, atq; id genus aliis plurimis miraculis, fretus *Phæa-*

cum incitiam, commemorat. Credo *Plat.* scripsisse Ἀλκίνοῦ pro Ἀλκινόου, grat. sequent. ἀλκίμου. † *Sublatus*] Si cum *Ficino* & *Steph.* hunc locum reddere velis repertus est, non cum illis ἀνεγέθη, sed ἀνέσθη legere oportet:

Διαδικάσαν, τὴς μὲν δικάους κελθῆναι πορβύεσθαι ἢ
 εἰς δεξιάν τε καὶ ἄνω ἀπὸ τῆς οὐρανοῦ, σημεῖα φει-
 ἀφανίας τῶν δεικασμένων ἐν τῷ οὐρανῷ τὴς ἡ-
 δίκους, ἢ εἰς ἀριστεράν τε καὶ κάτω, ἔχοντας καὶ τέττας
 ἐν τῷ ὅπῳ σιμεῖα πάντων ὧν ἔπραξαν ἑαυ-
 τῆς ἢ προσελθόντος εἰπεῖν ὅτι θεοὶ αὐτὸν ἀγγελοῦ
 ἀνθρώποις γενέσθαι τῶν ἐκεῖ, καὶ Διακελεύονται οἱ
 ἀκούειν τε καὶ δεῖσθαι πάντα τὰ ἐν τῷ τόπῳ ὄραν
 δὴ ταύτη μὲν καθ' ἑκάτερον τὸ χάσμα τῆς οὐρανοῦ
 τε καὶ τῆς γῆς ἀπίστας τὰς ψυχὰς, ἐπιφθὴ αὐτῆς δι-
 κασθεῖεν· καὶ δὲ τὸ ἕτερον, ἐκ μὲν τῆς ἀνιέναι ἐκ τῆς
 γῆς μετὰς αὐχμοῦ, τε καὶ κόνεως· ἐκ ἧς τῆς ἐτέρης, κα-
 ταβαίνειν ἐτέρας ἐκ τῆς οὐρανοῦ καθαράς· καὶ τὰς αἰεὶ
 ἀφικνευμένας, ὡσπερ ἐκ πολλῆς πορείας φάινεσθαι ἠέφν,
 καὶ ἀσφιδῶς εἰς τὴν λειμῶνα ἀπίστας οἷον ἐν πανηγύρει
 κατασκιωσάσθαι καὶ ἀπαύζεσθαι τὰ ἀλλήλας, ὅσαι
 γνώριμα, καὶ πυνθάνεσθαι τὰς τε ἐκ τῆς γῆς ἠέφνας
 παρὰ τῆς ἐτέρων τὰ ἐκεῖ, καὶ τὰς ἐκ τῆς οὐρανοῦ, τὰ
 παρ' ἐκείναις· διηγείεσθαι ἢ ἀλλήλας, τὰς μὲν, ὀ-
 δυρομύδας τε καὶ κλαύσας, ἀναμνηστικὰς ὅσαι
 τε καὶ οἷα πάθοιεν καὶ ἴδοιεν ἐν τῇ ὑπὸ γῆς πορείᾳ·

I Διακελεύονται οἱ] In *Ald.*
 exempl. mendose scriptum est
 Διακελεύονται οἱ sed hoc men-
 dum statim in oculos incurrit:
 at in *Vasiliensi* Edit. non mino-
 re errore, sed minus (primo
 saltem aspectu) aperto, scrip-
 tum est Διακελεύειν τὸ οἱ &c.
 Qui *Aldinam* lectionem ibi sic
 mutarunt, duobus modis dum
 emendare illam vellent, pecca-
 runt: primum quod verbo Græ-
 cis scriptoribus ignoto, uti *Pla-*
tonem voluerunt (quamvis e-

nim κελεύω usurpatur, in com-
 positione non Διακελεύω, sed
 Διακελεύομαι est in usu) deinde
 articulo τὸ locum qui nullo
 modo ei convenire potest, de-
 derint. Quanto igitur satius
 erat *Ald.* lectionem retinere,
 quæ illius quam esse veram ma-
 nifestum est, vestigia retinet?
 quis enim in lingua Græca ali-
 quantum exercitatus non vide-
 at ex Διακελεύειν τὸ οἱ facien-
 dum esse Διακελεύονται οἱ? Nec
 vero hic tantum sed aliis plerif-

(εἶναι)

quam animos judicarunt, justos quidem ad dexteram supra per cœlum ascendere jubent, in adversa ipsorum parte signa eorum quæ judicaverint, suspendentes: injustos contra, ad sinistram infra, omnium quæ fecerant *in vita*, post tergum signa ferentes. Cum vero ad judices ipse quoque accessisset illos aiebat respondisse, redire eum hominibus nuncium de his quæ illic viderat, oportere, jussisseque illum audire & intueri quæcunque eis in locis fierent. Viderat igitur illic per utranque cœli terræque portam animas lata sententia abeuntes: per alium vero *hiatum* e terra quidem ascendentes animas pulvere, squalore, macieque confectas: e cœlo autem per alium, alias nitidas descendentes. Viderique inquit animas undique venientes tanquam longa peregrinatione fatigatas, libenter in prato quod ibi est, tanquam celebri in conventu recumbere, ac se invicem, quæcunque mutuam notitiam habuerint, salutare: easque omnes, tam quæ ex terra quam quæ e cœlo convenissent, sese ultro citroque de his quæ suis in locis viderint percontari sibi que vicissim ad singula respondere, has quidem dolentes ac fletus memoria malorum quæ in præterito sub terra itinere & perpeffæ sunt & viderunt. (Esse

que in locis Editio illa *Basilien-
sis* dum errores *Aldinos* emendare vellet, eorum loco alios occultiores ideoque periculosiores substituit. Cæterum quamvis lectio ista vocari in dubium non possit, tamen quidam ex *Ald.* & *Basil.* quandam tertiam fecit *διακελεύειν οἱ* animadvertens quidem articulum τὸ ibi ferri non posse, sed unde irrepsisset non perspicuens. In eo porro quod dico *διακελεύειν* apud Græcos scriptores non ex-

tare, triviales excipiendos cen-
seo: Non quod tamen apud
quenquam illorum me id lege-
re meminerim, sed quod ser-
monis Græci consuetudinem
illos sæpe negligere aut etiam
ignorare non sum nescius. *Steph.*

2 Καὶ ἐκάπερον] Alia invenitur lectio quam sequendam cen-
seo, vel potius quam sequi
necesse est: ὁρῶν δὲ ταύτη καὶ
ἔπειρον ἢ τὸ λάσμιον &c. dicet enim
mox κατὰ τὸ ἔπειρον, &c.
Idem.

(εἶναι δὲ τὴν πορείαν χιλιετῆ) τὰς δ' αὖτ' ἐκ τῶν ἑ-
 ρανῶν ὑπαθείας διηγείατο, καὶ θεῶν ἀμηχάνους τὸ κάλ-
 λος· τὰ μὲν οὐκ πολλὰ, ὡς Γλαύκων, πολλοὺς χρό-
 νους διηγῆσατο· τὸ δ' οὐκ κεφάλαιον ἔφη τὸδε εἶναι,
 ὅσα πρόποτε πινὰ ἠδίκησαν, καὶ ὅσους ἕκαστοι, ὑπὲρ
 ἀπάντων δίκην δέδωκεναι ὅν μέρει, ὑπὲρ ἑκάστου δε-
 χάκεις· τῆτο δ' εἶναι καὶ ἕκαστον ἄεθριεῖδα ἑκάστῳ,
 ὡς βίβη ὄντος τοσούτου ἕ ἀνθρωπίνου· ἵνα δεκαπλάσιον
 τὸ ἔκτισμα τῶ ἀδικήματος ἐκτίνοιεν· καὶ οἷον εἴπινες
 πολλῶν θανάτων ἦσαν αἴτιοι, ἢ πόλεις περιδόντες ἢ
 γρατόπεδα, καὶ εἰς δαλείας ἐμβεβληκότες, ἢ πινος ἄλ-
 λης κακῆς μετρίοι, πάντων τέτων δεκαπλασί-
 ας ἀλγηδόνας ὑπὲρ ἑκάστου κομίσαιντο· καὶ αὖτ' εἴπινες
 διεργασίας θύρηγετικότες, καὶ δίκαιοι καὶ ὅσοι γερονό-
 τες εἶεν, καὶ πᾶσι τὴν ἀξίαν κομίζοντο· τῆ ἢ βύθους
 γενομένων, καὶ ὀλίγον χρόνον βιέντων πέρι ἄλλα ἔλεγον
 οὐκ ἀξία μνήμης· εἰς ἣν θεῶν ἀσεβείας τε καὶ βυσεβείας,
 καὶ γονέας καὶ αὐτόχειρας φόνους, μείζους ἐπὶ τῆς μισ-
 θῆς διηγείτο· ἔφη γὰρ δὴ τῶν θεογενέων ἐρωτώμεν ἑ-
 τέρω ὑπὸ ἑτέροις ὅπως ἀνείη· Ἄρδιαῖος ὁ μέγας· ὁ
 ἢ Ἄρδιαῖος ἕτος τῆ Παμφυλίας ἐν τινὶ πόλει τύραν-
 νος ἐγεγόνει, ἠδὴ χιλιετὸν ἕτος εἰς ἐκεῖνον τῆ χρόνον
 γέροντά τε πατέρα ἀποκτείνας, καὶ πρεσβύτερον ἀδελ-
 φόν, καὶ ἄλλα δὴ πολλὰ τε καὶ ἀνόσια εἰργασμένος,
 ὡς ἐλέγετο· ἔφη οὖν τῆ ἐρωτώμενον εἰπεῖν, Οὐχ ἠκφ

I Καὶ οἷον] Vel καὶ ἴνα, vel
 εἶναι sine & Scribendum videtur.

2 Ὁ ἢ Ἄρδιαῖος] Non Ἄρ-
 διαῖος sed Ἀριδαῖος vocatur a
 Justino Martyre hunc locum at-
 ferente. Sic & in nonnullis Plat. l.
 invenies Ἀριδαῖος & Ἀριδαίων.
 Non dubito quin lectori occur-

rit Virgilii descriptio Tartari, A-
 ridaeus fortasse occasionem fe-
 cit hisce versibus,

Hic quibus invisit fratres dum
 vita manebat

Pulsatusve parens.

& paulo post,

Vendidit hic auro patriam, Do-

(φάναι)

autem iter illud mille annorum.) Illas vero quæ de cælo descenderant, narrare delicias, pulchritudinisque infinitæ spectacula. Multa quidem illa referre, quæ longo ordine recitabat, prolixæ nimium narrationis, ô *Glauco*. Summam vero hanc esse dixit. Quoscunque aliis injurias intulisse constaret, pœnas singulatim pro quolibet decies reddidisse, id est spatio annorum centum: quasi hæc vitæ humanæ sit meta, ut animæ decuplam injuriæ darent pœnam. Itaque si qui cædis multorum causa fuerint, civitatesque & exercitus prodiderint, vel homines in servitutem egerint, vel alicujus alterius flagitii & sceleris conscii fuerint, in his omnibus pro quolibet facinore pœnas decuplas pendere. Atque iterum si qui beneficia quædam contulerint, justitiamque & pietatem coluerint, eadem ratione præmia reportare. De his vero qui statim ac nati sunt decessere, aut breve tempus vixere, quædam parum digna memoria recensabat. Erga deos autem & parentes pios vel impios, & homicidas qui cæde manus propria polluerunt, majoribus & præmiis & pœnis affectos esse narrabat. Inquit enim se interfuisse, cum alium interrogaret quispiam, ubinam *Ardians* magnus esset: hic autem ut fama est in quadam *Pamphylia* civitate tyrannus fuerat, annis jam mille ab isto tempore exactis: qui senem patrem & majorem natu fratrem occiderat: aliaque plura impia scelera perpetraverat. Interrogatumque illum aiebat respondisse: Non ve-

minumque potentem

Imposuit: fixit leges pretio atque refixit.

Æneid. lib. 6. utraque si loca compares, videbis quam bene congruunt. De quodam *Aridæo* mentionem facit *Athenæus*

Deipnos. lib. xi. quo consultore & adjutore, *Timæus Cyzicenus* de publico statu evertendo & invehenda Tyrannide cogitavit. Τιμαῖος ὁ Κυζικηνὸς ἐπίδητο τῆ πολιτείας δι' Ἀριδαίου.

(φάναι) ἔδ' ἂν ἤξοι δεῦρο· ἐθεασάμεθα γ' οὐδ' ἡ δὴ καὶ
 τῆτο ἤ δεινῶν θαυμάτων· ἐπειδὴ ἔγγυς τῆς φομίσῃ ἡμῶν
 μέλλοντες ἀνιέναι, καὶ τὰλλα πάντα πεπονηότες, ἐκεί-
 νόν τε κατίδομν ἐξαίφνης, καὶ ἄλλης ἰσχυρόν τι αὐ-
 τῶν τῆς πλείους τυράννης· ἦσαν ἢ καὶ ἰδιῶν πινές τ'
 μεγάλα ἡμαρτηκότων· ἔς οἰομένους ἦδη ἀναθήσεα¹
 ὄσα ἐδέχετο τὸ φόμον, ἀλλ' ἐμυκάτο, ὁπότε πῖς
 τ' οὕτως ἀνάτας ἐχόντων εἰς πονηρίαν, ἢ μὴ ἰκανῶς
 δεδωκῆς δίκην, ὅτι χειροῖ ἀνιέναι, ἐνταῦθα δὴ ἄν-
 δρες (ἔφη) ἄρχιοι, καὶ ἀγῆπυροι ἰδεῖν, παρεστῶτες καὶ
 καταμανθάνοντες τὸ φθέγμα, τῆς μὲν ἰδία λα-
 βόντες ἦρον, τ' ἢ Ἀρδιαῖον καὶ ἄλλης συμποδίσαντες
 χεῖρας τε καὶ πόδας καὶ κεφαλῆ κατὰβαλόντες καὶ ἐκ-
 δέσαντες, εἰλικον περὶ τ' ὄδον ἐκτὸς ἐπ' ἄσπαλά-
 θων κνάμπιοιτες, καὶ τοῖς ἄει παειοδοσι σημαίνοντες
 ὧν ἕνεκά τε ταῦτα ὑπομύοιεν, καὶ ὅτι εἰς τ' τάρτα-
 ρον ἐμπεσέμενοι ἄρηντο· ἔνθα δὴ φόβων ἔφη πολ-
 λῶν καὶ παντοδαπῶν σφίσι γεγονότων τῆτον ὑψο-
 βάλλειν τ' φόβον, εἰ μυκῆσαι τοὸ φόμον· καὶ ἄσ-
 μνέστατα ἕκαστον σιγήσαντος ἀναβλιῶσαι· καὶ τὰς μὲν
 δὴ δίκας τε καὶ τιμωρίας, τοιαύτας πινὰς εἶναι· καὶ αὐ-
 τὰς θύεργασίας ταύταις ἀντιπρόφως· ἐπεὶ δὴ ἢ τοῖς
 ἐν τῷ λειμῶνι ἐκάφοις ἐπὶ ἡμέρας γένοιτο, ἀναστάν-
 τας ἐντῶθεν, δεῖν τῆ ὀγδὴ προθύεα², καὶ ἀφικνεῖσ-
 θαι τεταρταίως· ὅθεν καθορᾶν ἄνωθεν ἀγῆ παντὸς ἔ-
 οὔρανος καὶ γῆς τεταμῶν φῶς βίβη, οἷον κίονα, μά-
 λις τῆ Ἰεῖδι πρῶσφερες, λαμπρότερον ἢ καὶ κα-
 θαρότερον· εἰς ὃ ἀφικέσθαι πρῶσφόντας ἡμερησίαν

1 Σχεδὸν π αὐτῶν] Prædictus libro sumpsit Clemens Alexan-
 Justinus legit αὐτοῦ, quod malo. drinus; hos autem viros igni-
 2 Ἐνταῦθα δὴ] Totam hanc tos referre vult ad 4. vers. Psalmi
 sententiam, & multa ex hoc 104. Ὁ ποιῶν τῆς ἀγγέλης αὐ-
 ὄδον·

nit *Ardians*, neque hic veniet. Vidimus enim inter alia dira hoc spectaculum. Dum enim egressuri hiatum, peteremus, cætera omnia perpeffi, illum protinus vidimus aliosque cum eo, omnes ferme tyrannos: inter quos & privati nonnulli erant qui magna scelera perpetraverant: quos jam ascendere conantes hiatus ille minime permittebat: sed horride mugiebat, quoties aliquis eorum qui vel insanabiles essent, vel nondum purgati, egredi niteretur, Aderant igitur illic feroces quidem viri aspectu ignei, qui cum mugitum audissent, hos seorsum rapiebant, *Ardiaum* scilicet ejusque perfimiles: manibusque & pedibus & cervice devinctis, prosternebant eos, excarnificabantque: & secus viam quandam ad exteriorem partem raptos, tribulis lacerabant: prætereuntibus indicantes, quam illi ob causam talia paterentur, & quod in Tartarum projiciendi agitarentur. Ubi cum multa variaque eos terrerent, hic pavor vehementissime vexebat, cum in ascensu mugitus excitabatur: quo silente quisque libentissime ascendere videbatur. Ac pœnas quidem & supplicia hujusmodi recensebat: contra vero beneficia ejusmodi. Cum vero animæ illæ de quibus supra diximus, in prato dies septem requieverint, oportere eas dicebat octavo surgentes die illinc recedere: & quarto demum die ad locum aliquem pervenire: unde superne per totum cœlum atque terram extensum videatur lumen, tanquam columna, erectum, Iridi simillimum, clarius tamen ac purius. In id unius diei itinere venisse: vidisse-

τῆ πνεύματι, ἔ τὰς λειτουργίας
αὐτοῦ πῦρ φλέγον. Vide Strom.
liber. 5. Edit. Heinsii Lutetia.
pag. 592.

3 Ἰδίῃ λαβόντες] Lege τὰς μὲν

λαβόντες ut apud eundem
Justinum.

4 Κράμπιοντες — περιόδοι]
Scriptum est γνάμπτωντες &
πῖς περιόδοι apud eundem.

Y 4

que

ὀδόν· ἢ ἰδεῖν αὐτόθι· χεῖ μέσον τὸ Φῶς ἐκ τῆ ὕδατος
 τὰ ἄκρα τῶν δεσμῶν αὐτῆ τεταμμένα· εἶναι γὰρ τῆ το
 τὸ Φῶς ξυώδεσμον τῆ ὕδατος, οἷον τὰ ὑποζώ-
 ματα τῶν τριήρων, οὕτω πᾶσαν σιμύχον τὴν ὕδα-
 τος· ἐκ τῆ τῶν ἄκρων τεταμμένων Ἀνάγκης ἄτρακτον,
 δι' ἧς πᾶσας ὀπίσφρασαι τὰς ὕδατος· ἢ τὴν
 μὲν ἡλακᾶτιω τε καὶ τὸ ἄσκιον εἶναι ἐξ ἀδάμαντος,
 τῆ ὅσφονδύλον, μικτὸν ἐκ τε τῆ καὶ ἄλλων γε-
 νῶν· τὴν τῆ σφονδύλης φύσιν εἶναι τοιάδε, τὸ μὲν
 σχῆμα, οἷα τῶν ἢ τῶν ἐνθάδε νοῆσαι δὲ δεῖ, ἐξ ὧν
 ἔλεγε, τοιάδε αὐτὸν εἶναι, ὡσφ ἂν εἰ ἐνὶ μεγά-
 λω σφονδύλω κοίλω καὶ ἐξεγλυμμένω ἄσκιον
 ἄλλος τοῖστος ἐλάττων ἐκείνου, ἀρμότων, καθάπερ
 οἱ κᾶδοι οἱ εἰς ἀλλήλους ἀρμόττοντες· καὶ οὕτω δὴ
 τρίτον ἄλλον καὶ τεταρτον, καὶ ἄλλες τέταρτος· ὅκτω
 γὰρ εἶναι τῆς ξυμπαντος σφονδύλης, ἐν ἀλλήλοις ἐσ-
 κειμένους κύκλους, ἀνωθεν τὰ χεῖλη φαίνοντας, νότον
 σιμύχους ἐνός σφονδύλης ἀπερραζομένης ὕδατος
 ἡλακᾶτιω· ἐκείνου δὲ ἄσκιον μέσθ τῆ ὕδατος ἄσκιον
 ἐκείνου ἐκείνου· τὸ μὲν οὖν πρῶτον τε καὶ ἐξωτά-
 τω σφονδύλον, πλατύτατον τῆ καὶ χεῖλης κύκλον ἔχον·
 τὸ δὲ τῆ ἕκτου, δεύτερον τρίτον δὲ, τὸ τῆ τεταρτος·
 τέταρτον δὲ, τὸ τῆ ὕδατος· πέμπτον δὲ, τὸ τῆ ἐκείνου·
 ἕκτον δὲ, τὸ τῆ πέμπτου· ἕβδομον δὲ, τὸ τῆ τρί-
 τος· ὀγδόν δὲ, τὸ τῆ δευτέρος· καὶ τὸ μὲν τῆ μεγίστε,
 ποικίλον· τὸ δὲ τῆ ἕβδομου, λαμψέτατον· τὸ δὲ τῆ
 ὀγδόν, τὸ λεῖον· ἀπὸ τῆ ἕβδομου ἔχειν ὀφθαλμο-
 ποντος· τὸ δὲ τῆ δευτέρος καὶ πέμπτου, ὀφθαλμο-
 ἀλλήλοις, ξανθότερα ἐκείνων· τρίτον δὲ, λευκότερον
 λεῖον ἔχον· τεταρτον δὲ ὑπέροχον· δεύτερον δὲ,
 λευκότητι τὸν ἕκτον ὑπερβάλλειν κυκλείου δὲ
 δεῖ σφονδύλον τὸν ἄσκιον, ὅλον μὲν τὴν αὐτὴν
 Φορᾶν·

que ibi medio in lumine extrema cœlestium ligam^{en}num a cœlo extensa. Esse enim lumen istud cœli vinculum: quemadmodum triremium succinturæ, atque ita circumferentiam omnem esse contentam. Ex apicibus vero suspensum *Necessitatis* deæ pensum: per quod omnes circuitus peragantur. Cujus fusus quidem & cuspis ex adamante: verticulum vero ex hoc aliisque generibus mixtum. Cujus natura hujusmodi sit secundum figuram quidem, qualis apud nos cernitur. Animadvertendum tamen ex illius sermone perinde se habere ac si uno quodam amplo concavoque verticulo, & per totum sculpto, aliud minus simileque insertum jaceat: ita congruens, ut plerunque cadi, qui invicem inferuntur: atque ita tertium & quartum & alia quatuor: octo enim illa verticula esse, insertos invicem circulos, labia superne ostendentia: dorsum vero unius verticuli continuum circa fusum efficientia. Fusum vero illum per medium octavum, perque totum esse trajetum. Primum igitur extimumque verticulum labii circulum habere latissimum. Sexti autem secundum. Tertium quarti. Quartum octavi. Quintum septimi. Quinti sextum, Tertii septimum. Octavum vero secundi. Primi item atque maximi circulum varium esse. Septimi lucidissimum. Octavi autem verticuli circulum, colorem a septimo irradiante suscipere. Secundi vero ac quinti similes invicem, illis aliquantulo flaviore. Tertium sane colorem candidissimum possidere. Quartum, subrubeum. Secundum vero sextum albedine superare. Ac fusum quidem totum simili volutatione circumferri: cum
vero

Φορέων· ἐν δὲ τῷ ὄλῳ περιφερομένῳ, τὸς μὲν ἐπιτὸς ἐπιὰ κύκλους, τὴν ὀργανίαν τῷ ὄλῳ ἡρέμα περιφέροισα· αὐτῶν δὲ τέτων τάχιστα μὲν ἵεναι τὸν ὄδδον, δευτέρως δὲ καὶ ἅμα ἀλλήλοισι, τὸν τε ἔβδδομον καὶ ἕκτον καὶ πέμπτον· τὸν τρίτον δὲ, Φορέῳ ἵεναι ὡς σφίσι φαίνεσθαι ἐπανακυκλόμενον τὸν τέταρτον· τέταρτον δὲ, τὸν τρίτον· καὶ πέμπτον, τὸ δεύτερον ἐρέφεισθαι δὲ αὐτὸν ἐν τοῖς τῷ Ἀνάγκης ἡνάσιν· ἐπὶ δὲ τῷ κύκλῳ αὐτῷ ἀνωθεν ἐφ' ἑκάστῃ βεβηκέναι Σφρήνα συμπεριφερομένη, Φωνίῳ μίαν ἰεῖσαν ἀνάτονον· ἐκ πασῶν δὲ ὀκτὼ ἔσῶν μίαν ἁρμονίαν συμφωνεῖν· ἄλλας δὲ καθημέρας περίξ δι' ἴσθ τρεῖς, ἐν θρόνῳ ἐκείνῃ, θυγατέρας τῆς Ἀνάγκης, Μοῖρας, λυχειμονόσας, ἑμμάτα ἐπὶ τῷ κεφαλῶν ἐχέσας, Λάχσιν τε καὶ Κλωθῶ καὶ Ἀρροπον, ὑμνεῖν πρὸς τὴν τῷ Σφρηῶν ἁρμονίαν Λάχσιν μὲν, τὰ γεγονότα· Κλωθῶ δὲ, τὰ ὄντα· Ἀρροπον δὲ τὰ μέλλοντα· καὶ τὴν μὲν Κλωθῶ τῇ δεξιᾷ χειρὶ ἐραπιομένην συνεπιτρέφειν τῷ ἀτράκτῃ τὴν ἔξω περιφέρον, ἀγλείψωσαν ἡρόνον· τὴν δὲ Ἀρροπον, τῇ ἀριστερᾷ πρὸς ἐπιτὸς αὐτῶν αὐτῶν· τὴν δὲ Λάχσιν ἐν μέρει

I [Ἐπὶ τῷ τῶν κύκλων] Heraclides Ponticus Discipulus Platonis in Allegoriis Homericis ita hæc verba legit: ἐπὶ τῷ τῷ κύκλῳ αὐτῷ ἀνωθεν ἐφ' ἑκάστῃ βεβηκέναι Σφρήνα· συμπεριφερομένην Φωνίῳ ἰεῖσαν ἑνατον· ἐκ πασῶν ἢ ἔσῃ. ubi ἐπὶ τῷ melius leges quam ἐπὶ τῷ, pro κύκλῳ αὐτῷ melius Plato κύκλων, & pro ἐκ πασῶν melius Heraclides ἀπασῶν. At hæc vox ἑνατον misere multumque torfit Paulum Leopardum criticum illum Isenbergensem:

Quid sit legendum pro ἑνατον (inquit) nemo mortalium dixerit nisi inspecto prius Platone, ubi liquet pro ἑνατον legendum esse ἀνάτονον. At ego potius putarem pro ἑνατον scripsisse Heraclidem ἑναυλον, quia firinum voces eximie dulces æque ac instrumenta aures mulcebant: Nescio quoque annon etiam in Textu potius scribendum ἑναυλον quam ἀνάτονον. Nam quid vis per μίαν Φωνίῳ ἀνάτονον? quid illud μίαν ὀργανίαν

ἐκατέρας

vero totum volvatur, septem interiores circulos motu toti contrario tardius circumverti. Ex his plane octavum motu rapidissimo agitari: secundos vero alterum alteri consequenter: septimum, sextum & quintum. Tali vero tertium motu ferri, ut quartum circumvolvere videatur. Quartum autem tertium, & quintum secundum. Fusum vero in necessitatis genibus circumverti. Superne præterea cuilibet circulo hæere firenem una cum globo delatam, vocem unam tono uniformi emittentem. Unam tamen harmoniam ex omnibus octo concinere. Alias autem tres Necessitatis filias æquali invicem intervallo in throno sedere parcas vestibibus albis, capite coronatas, *Lachesis*, *Clotho*, *Atropon*. Quæ ad firenum harmoniam canant, *Lachesis* quidem præterita. Præsentia *Clotho*, *Atropos* vero futura. Et *Clotho* quidem cum matre simul intermissione quadam temporis, dextra manu tangentem fusi extimam circumferentiam circumagere, *Atropon* vero sinistra iterum interiores similiter: *Lachesis* denique vicissim utraque manu utrinque

menti affert? quis non noverit Sirenem *Unam* habere vocem? At si admittatur *ἑναυλον, μίαυ* emphatice usurpari potest. viz. *Unam* vocem quasi tibiis personantem: vel diversis modulationibus *variegatam*. Præterea cum *ἑναυλος* capitur pro eo quod post tibiæ sonos aures adhuc personat (ut *ἑναυλος λόγος* apud *Eustathium*, *φωνὴ ἑναυλος* *Lucian.*) interrogo an non id potius quam sonitus ipse plenior spiritibus levibusque

populis potest contingere. Secundum Platoniam hypothesin viz. singulas Sirenas singulis Orbibus insidere ita canit *Politianus* in Nutriciis.

Hinc nostro major cantu sonus exit acutus

Compensans gravibus septem in discrimina voces.

Stellantesque globos sua quæque innoxia Siren

Possidet, ambrosio mulcens pia numina cantu.

ἐκατέρας ἐκατέρα τῆ χειρὶ ἐφάπτεσθαι· σφᾶς οὖν,
 ἐπειδὴ ἀφικέσθαι, θύβος δεινὴ ἵεναι πρὸς τὴν Λάχρην
 πρὸς τὴν οὖν πινὰ σφᾶς πρῶτον μὲν ἐν τάξει δι-
 ατῆσαι· ἔπειτα λαβόντα ἐκ τῆ Λαχέσεως γονά-
 των κλήρες τε καὶ βίων ὡς δαδείγματα, ἀναβάντα
 ὅτι τι βῆμα ὑψηλόν, εἰπεῖν, Ἀνάγκης θυματρός
 κόρης Λαχέσεως λόγος. Ψυχαὶ ἐφήμεροι, ἀρχὴ ἄλ-
 λης ὡσιόδου θητῆ γένος θανατηφόρος· ἔχ ὑμᾶς
 δαίμων λήξει, ἀλλ' ὑμεῖς δαίμονα αἰρήσεσθε· πρῶ-
 τος δ' ὁ λαχὼν, πρῶτος αἰρήσῃ βίον, ὃ σωέσαι
 ἐξ ἀνάγκης· ἀρετὴ ἢ ἀδόσποτον, ἢ τῶν πμῶν καὶ ἀκ-
 μάζων, πλεόν καὶ ἑλαττον αὐτῆς ἕκαστος ἔξει· αἰτία
 ἐλομύς· θεὸς ἀναίτιος. Ταῦτα εἰπόντα, ῥίψαι ἐπὶ
 πάντας τῆς κλήρες· τῆ ἢ παρ' αὐτὸν πεσόντα, ἕκα-
 στον ἀναρῆσθαι, πλὴν οὐ· ἔ ἢ ὅσα ἔαν· τὰ δὲ ἀ-
 νελομένῳ δῆλον εἶναι ὁπότος εἴληφε· μὲν δὲ τῆτο
 αὐτῆς τὰ τῆ βίων ὡς δαδείγματα εἰς τὸ πρῶτον
 σφῶν θείναι ἐπὶ τῆ γῆ, πολὺ πλείω τῆ παρόντων
 εἶναι δὲ παντοδαπά· ζῶων τε γὰρ πάντων βίος καὶ δῆ
 καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀπαντας τυραννίδας τε γὰρ ἐναυ-
 τοῖς εἶναι, τὰς μὲν ἀφαιτελεῖς, τὰς ἢ, καὶ μετὰ ξυδι-
 αφθειρομύας, καὶ εἰς πενίας τε καὶ φυγὰς καὶ εἰς πω-
 χείας τελευτώσας· εἶναι δὲ καὶ δοκίμων ἀνδρῶν βίος·
 τῆς μὲν, ἐπὶ εἶδеси καὶ χεῖ καλλι καὶ τὴν ἄλλω
 ἰσχυρῶ τε καὶ ἀγωνίαν, τῆς δ' ἐπὶ γένεσι καὶ πρὸς γόνων
 ἀρεταῖς, καὶ θύδοκίμων χεῖ ταῦτα· ὡσαύτως δὲ καὶ

I Ἀρετὴ ἢ ἀδόσποτον] Hunc
 locum citat Clemens Alexan.
 Strom l. 5, pag. 613, ad pro-
 bandum liberum arbitrium se-
 quentia verba viz. ἢ πμῶν καὶ
 ἀκμάζων πλεόν καὶ ἑλαττον αὐτῆς
 ἔξει· καὶ αἰτία ἐλομύς, θεὸς ἀναί-
 τιος, Clementis sunt non Plato-

nis, ut censet Theodoretus hunc
 locum afferens, nisi forte ex
 alio quopiam Platonis loco su-
 mantur, qualis ille est 2. de Rep.
 μὴ πάντων αἰπον τῆ Θεόν, ἀλλ'
 ἀγαθῶν· καὶ τῆ μὲν ἀγαθῶν ἕδενος
 ἄλλον αἰπατίον· τῆ δὲ κακῶν ἀλλ'
 ἄτα δὲ ζηπῆν πᾶ αἰπα ἀλλ' ἢ

γυναμ-

tangere. Illuc animas, cum venerint, statim oportere ad *Lachesis* accedere, ubi illico propheta aliquis primum singulas disponit in ordinem: postea cum ex genibus *Lachesis* sortes, & vitarum exempla susceperit, aliquod sublime tribunal ascendens sic fatur: Oratio *Lachesis* puellæ *Necessitatis* filiæ. O animæ unius diei! *adest* circuitus alterius initium, mortalis ac letiferi generis, non vos dæmon fortietur, sed vos dæmonem eligetis. Qui prior sortem ceperit, prior eligat vitam: cui necessario inhærebit. Virtus inviolabilis ac libera, quam prout honorabit quis, aut negliget, ita plus aut minus ex ea possidebit: *Eligentis quidem culpa est omnis: Deus autem extra culpam.* Hæc factus, sortes super omnes fundit: ex quibus quilibet eam rapit, quæ super ipsum ceciderit. Neque licet cuiquam quotus ordine sit agnoscere, nisi cum ceperit. Tunc enim duntaxat quotus, sit, sortitus intelligit. Post hæc item exempla vitarum coram ipsis pavimento disponit, multo plura quam quæ hic ad præfens apparent. Esse vero hominum atque omnium animalium vitas omniformes *asserebat.* *Tyrannides* enim in illis extare, partim perpetuas, partim ad tempus, quæ medio in spatio corruant, in paupertatem delapsæ, exilium, & inopiam. Extare & præclarorum virorum vitas, horum quidem specie, decore, viribus, certaminibusque præstantium: ad hæc horum majorum profapia & virtute nobilium. Et mulierum vitas eodem

τὸ ὅιον. *Justinus Martyr* supra citatus ait *Platonem* hæc verba *Αἰτία ἐλομένης, Θεὸς ἀναίτητος,* a *Mose* mutuasse. Vide ejus *Apol. pro Christ.* I. pag. 83. *Ed. Grabe.* Εἰ μὴ ἐλευθέρησθε ἀπερρόσθ' ἀπὸς τὸ φεύγειν πρὸ αἰσχροῦ καὶ ἀρετῆς πρὸ καλῶν, δύνασθαι ἔχει τὸ ἀνθρώπιον γένος, ἀναίτητον ἐστὶ τὸ ἰσχυρὸν δὴ ποτὶ πρῶτον

τορμένον. Ἄλλ' ὅτι ἔσθ' & paulo post viz. pag. 86. Πλάτων εἰπὼν αἰτία ἐλομένης. Θεὸς δ' ἀναίτητος, παρὰ Μωσέως ἔσθ' ἀπερρόσθ' λαβὼν εἶπε.

ἢ καὶ εὐδαιμόνων] Nec καὶ ante genitivum *εὐδαιμόνων*, nec post illum κατὰ ταῦτα agnoscit *Ficinus.*

γυναικῶν ψυχῆς δὲ τάξιν ὁκ εἶναι, ἀφ' τὸ ἀ-
 ναγκαιῶς ἔχειν, ἄλλον, ἐλομῶν βίον, ἀλλοίαν γί-
 νεσθαι· τὰ δ' ἄλλα ἀλλήλοισ τε καὶ πλούτοισ καὶ
 πείναις, τὰ δὲ, νόσοισ, τὰ δὲ, υἱείαις μεμίχθαι·
 τὰ δὲ, καὶ μέστον τέτων· ἐνθα δὲ (ὡς ἔοικεν) ὦ Φίλε
 Γλαύκων, ὁ πᾶς κίνδυνος ἀνθρώπων· καὶ ἀφ' ταῦτα
 μάλιστα ἐπιμελητέον ὅπως ἕκαστος ἡμῶν, τῶν ἄλλων
 μαθημάτων ἀμελήσας, τέττα τῶν μαθήματος καὶ ζη-
 τητῆς καὶ μαθητῆς ἔσται· εἰάν ποθεν οἴδοιτο ἢ μαθεῖν καὶ
 ἐξυθρεῖν πῶς αὐτὸν ποιήσῃ διωμάτων καὶ ἐπιτήμονα,
 βίον καὶ ληστὸν καὶ πονηρὸν ἀφ' ἡγεμονίᾳ, τῶν βελτίων
 ἐκ τῶν δυνατῶν αἰεὶ πανταχοῦ αἰρεῖσθαι· ἀναλομο-
 ζομῶν πάντα τὰ κατὰ δὴ ῥηθέντα, καὶ ξυμπθέμενα
 ἀλλήλοισ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν, ὡς ἔρετιώ βίῃ πᾶς
 ἔχει καὶ εἰδέναι τί κάλλος πείναι ἢ πλῆτω κραθῆν,
 καὶ μὲν ποίας τινὸς ψυχῆς ἕξεως, κακὸν ἢ ἀγαθὸν ἐρ-
 γάζεσθαι καὶ τί θυγένειαι, καὶ δυσγένειαι, καὶ ἰδιωτεῖαι καὶ
 ἀρχαί, καὶ ἰσχυεῖς καὶ ἀσθένειαι καὶ θυμαθίαι καὶ δυσμα-
 θίαι, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τῶν φύσεω καὶ ψυχῶν ὄν-
 των, καὶ τῶν ἐπικτητῶν, τί ξυμπεραίνόμενα ὡς
 ἀλλήλα ἐργάζεσθαι ὥστε ἐξ ἀπάντων αὐτῶν δυνατὸν
 εἶναι συλλομοσάμενον, αἰρεῖσθαι, ὡς ἔρετιώ τῆς
 ψυχῆς φύσιν ἀπεβλέπεσθαι, τὸν τε χεῖρω καὶ τῶν ἀμεί-
 νω βίον· χεῖρω μὲν καλοῦντα, ὅς αὐτῶν ἐκεῖτα
 ἄξει εἰς τὸ ἀδικωτέραν γίνεσθαι· ἀμείνω δὲ, ὅστις
 εἰς τὸ δικαιοτέραν· τὰ δὲ ἄλλα πάντα χαίρειν εἶναι
 ἐωρεάμενον γὰρ ὅτι ζῶντι τε καὶ τελευτήσαντι αὐτῇ
 κρατίστη αἰρεσίς· ἀδαμαντίνως δὲ δὴ ταύτῃ τῶν δόξαν
 ἔχοντα, εἰς ἀδὲ ἵεναι, ὅπως ἀν' ἢ καὶ ἐκεῖ ἀνέκπληκ-
 τος ὑπὸ πλῆτων τε καὶ τῶν τοιστων κακῶν καὶ μὴ,
 ἐμπεσῶν εἰς τυραννίδας καὶ ἄλλας τοιαύτας πράξεις,
 πολλὰ μὲν ἐργασίαι καὶ ἀνήκεστα κακά, εἴη ἢ αὐτὸς

μείζω

modo. Animæ vero ordinem & conditionem non inesse: eo quod necesse, sit, ut aliam vitam eligens conditionis alterius efficiatur. Cætera vero invicem, partim divitiis & paupertatibus esse commixta: partim morbis & sanitate, partim istorum medium obtinere: ubi profecto, ô *Glauco*, omne hominis consistit periculum. Quamobrem omni studio danda opera est, ut quisque nostrum omissis cæteris disciplinis, hanc quærat, assequaturque pro viribus disciplinam, per quam & possit & sciat vitam bonam a mala discernere: & quoad fieri potest, ex omnibus eligere meliorem: animadvertens quæ nunc diximus omnia, quid conjuncta invicem vel disjuncta ad virtutem vitæ conducant. Necnon intelligat quid pulchritudo cum paupertate vel divitiis juncta & quali cum habitu animæ, malum operatur vel bonum: quidve nobilitas ignobilitasve, vita privata & imperium: robur & imbecillitas: velox ingenium & tardum: cæteraque hujusmodi quæ naturam circa animam sunt & quæ acquiruntur, invicem copulata faciunt: ut ex his omnibus singulorum naturam valeat considerare ad animæ naturam respiciens: & meliorem vitam a deteriori discernere: deteriorem appellans quæ injustiorem animam efficit, potiorem autem, quæ justiore: reliqua vero contemnat. Vidimus enim & viventi & mortuo electionem hanc optimam esse. Cum hac igitur opinione instar adamantis firma atque rata oportet ad inferos proficisci, ne quis illic divitias malaque hujusmodi admiretur: neve in tyrannides & alias hujusmodi actiones incidens, multa & insanabilia scelera

μείζω πάθῃ· ἀλλὰ γνῶ τ' μέσον αἰετ' τοιούτων βίον
 αἰρεῖσθαι, καὶ φθίγειν τὰ ὑπερβάλλοντα ἐκατέρωσε,
 καὶ ἐν ταῖς δὲ τῶν βίων, καὶ τὸ δυνατὸν, καὶ ἐν παντὶ
 ταῖς ἐπειτα· οὕτω γὰρ βυδαίμονες αἰὼς γίγνεται ἄνθρωπος·
 καὶ δὴ οὐκ καὶ τότε ὁ ἐκείθεν ἄγγελος ἠγγελλε τ' μὲν
 παρρησίᾳ οὕτως εἰπεῖν. Καὶ τελευταίῳ ἔπιόντι,
 σὺν γὰρ ἐλοιδύω, σωτόνως ζῶντι, καὶ βίος ἀγα-
 πηλός, καὶ κακός· μήτε ὁ ἄρχων αἰρέσεως ἀμελείτω,
 μήτε ὁ τελευτῶν ἀθυμείτω. Εἰπόντος δὲ ταῦτα, τ' ἔ-
 πρώτον λαχόντα ἔφη βύθους ἔπιόντα τῷ μεγίστῳ
 τυραννίδα ἐλέασθαι, καὶ ὑπὸ ἀφροσύνης τε καὶ λαί-
 μαρξίας, οὐ πάντα ἱκανῶς ἀνασκεψάμενον ἐλέασθαι·
 ἀλλ' αὐτὸν λαθεῖν εἰσοῦσαν εἰμαρμένην, παίδων
 αὐτῶν βρώσεως, καὶ ἄλλα κακὰ· ἐπεὶ δὴ ἡ καὶ χολὴν
 σκέψασθαι, κόπτεσθαι τε καὶ ὀδυρεσθαι τ' αἰρέσειν, ὅτι
 ἐμμένοντα τοῖς παρρηθῆσι ὑπὸ τῶν παρρηθῆ· καὶ
 γὰρ ἑαυτὸν αἰετῶσθαι τ' κακῶν, ἀλλὰ τύχῳ τε καὶ
 δαίμονας, καὶ πάντα μᾶλλον ἀνθ' ἑαυτῶν· εἶναι ἢ αὐ-
 τὸν τ' ἐκ τῶν ἔρανε ἠκόντων, ἐν τεταγμένη πολιείᾳ
 ἐν τῶν παρρηθῆ βίῳ βεβιωκότα, ἔθει, ἀνθ' φιλοσο-
 φίας, ἀρετῆς μετεληφότα· ὡς ἡ καὶ εἰπεῖν, ὅτι ἐ-
 λάτῃς εἶναι ἐν τοῖς τοιούτοις ἀλισκομένους τῶν ἐκ τῶν
 ἔρανε ἠκόντας, ἅτε πόνων ἀγυμνάτης· τ' δ' ἐκ τῶν
 γῆς τῶν πολλῶν, ἅτε αὐτῶν τε πεπονηκότας, ἄλλους
 τε ἐωρακότας, ὅτι ἐξ ἔπιδρομῆς τὰς αἰρέσεως ποι-
 εῖσθαι, διὸ δὴ καὶ μετὰ βολῆν τ' κακῶν καὶ τ' ἀγαθῶν
 ταῖς πολλῶν τ' ψυχῶν γίγνεσθαι, καὶ ἀφ' οὗ τῷ τῶν
 κλήρος τύχῳ· ἐπεὶ, εἴπισ αἰετ', ὅποτε εἰς τ' ἐνθάδε
 βίον ἀφικνοῖτο, ὑγιῶς φιλοσοφοῖ, καὶ ὁ κλήρος αὐτῶν
 τ' αἰρέσεως μὴ τελευταῖος πίπτοι, κινδυνύει, ἐκ τῶν
 ἐκείθεν ἀπαγελλομένων, οὐ μόνον ἐνθάδε βυδαίμονεῖν
 αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τ' ἐνθάδε ἐκείσε καὶ δευτέρῳ πάλιν πορείαν

scelera perpetret: ipseque rursus deteriora perpetiatur. Imo vero sciat mediam semper istorum omnium missis extremis vitam eligere: & in hac vita & in futura. Ita enim quisque fit beatissimus. Enimvero qui tunc rediit illinc nuncius, ostendebat hoc pacto prophetiam in edicto adjecisse: siquis postremus etiam accedit, elegat modo prudenter, constanter vivat, vita occurret expetenda non mala. Primus ne oscitanter eligat, ultimus ne desperet. Cum hæc dixisset, eum cui primo fors obvenerat, illico inquit properantem tyrannidem maximam elegisse: ac propter inscitiam aviditatemque haud satis singula prius examinasse: & idcirco ignoravisse, quod in ea vita fato decretum erat, ut filios suos voraret, aliaque mala plurima sustineret. Postea vero ubi per otium electam vitam considerasset, ejulasse, electionem noxiam deplorantem quod non cavisset quæ propheta prædixerat, neque seipsum tanquam malorum causam damnantem, sed fortunam dæmonasque & reliqua omnia potius quam seipsum. Fuisse vero illum ex his qui de cælo descenderant, qui sane in superiori vita, in civitate aliqua moderata vixerat, virtutemque usu quodam, absque philosophiæ tamen studiis exercuerat. Neque pauciores ex his qui ex alto cadunt, quam ex aliis, utpote malorum ignaros decipi eligendo. Eorum vero qui e terra venerunt, plurimos, quia & ipsi calamitatibus laboraverint, & laborantes alios viderint, haud temere vitam eligere. Quam ob causam, ac etiam propter fortis fortunam, bonorum malorumque multis animis mutationem contingere. Porro si quis semper cum in hanc vitam venerit, sincere philosophetur, neque electionis fors ultima ei contingat, eum ex his quæ illinc nunciantur apparet, non hic solum felicem fore, sed & profectioem hinc illuc regressionemque huc iterum haud sane

terrenam & asperam subiturum, sed lenem atque cœlestem. Hoc quoque consideratione dignum spectaculum esse dicebat, quomodo singulæ animæ vitas singulas eligebant. Miserabile quippe istud, ridiculum, atque mirum, electionem scilicet secundum vitæ prioris consuetudinem, in multis facientes. Animam enim, inquit, quæ olim *Orphei* fuerit, vidisse cygni vitam odio muliebris generis eligentem: nolentem videlicet ex mulieribus a quibus occisus fuerat, nasci: *Thamyris* vero *Philomelæ*. Cygnum etiam conspexisse ad humanæ vitæ electionem conversum, aliaque musica animalia ut consentaneum est, similiter. Quandam etiam animam, cum oblata fortes essent, leonis elegisse vitam hanc vero *Ajasis Telamonii* fuisse dicebat, detestantem hominum naturam quoties iudicii illius, ubi pro armis cum *Ulysse* contendit, in mentem venisset. Post hunc *Agamemnonis* animam propter ærumnas, odio humani generis vitam aquilæ ascivisse. *Atalantes* autem animam, cui media quædam fors contigerat, videntem quam maximis honoribus vir athleta honestaretur non potuisse se continere quin vitam athletæ eligeret. Animam deinde *Epei Panopeensis* ad artificiosæ mulieris naturam protinus migrasse. Longe vero inter novissimas ridiculosi *Thersitis* animam simiam induisse. Casu vero, *Ulyssis* animæ sortem ultimam advenisse dicebat. Præteritorum autem laborum memoria, ab ambitione cessantem, diuque prius quam eligeret circumeuntem, quæsisse privati hominis maximeque a rebus regendis alieni vitam. Eamque vix tandem alicubi jacentem & ab aliis neglectam reperisse, dixisseque non aliam se vitam electuram fuisse, etiam si sortem primam nacta esset: quare vitam illam libenter fuisse complexam. Ex feris item aliis in homines transire animas afferebat, & infœmina *Cæneus*. Virg. Æn. l. 6. | cum *Ensebio* *ιδίωτος & ἀπερὸς*

3' *ιδίωτος ἀπερὸς* [Lege |

Z 2

vicem

μὲν ἄδικα, εἰς τὰ ἄγρια· τὰ δὲ δίκαια, εἰς τὰ
 ἡμερα μεταβάλλοντα, καὶ πάσας μίξεις μίγνυσθε·
 ἐπειδὴ δ' οὐδὲν πάσας τὰς ψυχὰς τῆς βίης ἠρῆσθε,
 ὡς ἄρ' ἔλαχον, ἐν τάξει προσίεναι πρὸς τιμὴν Λά-
 χουσι· ἐκείνῳ δ' ἐκάτω ὃν εἴλετο δαίμονα, τῶτον
 Φύλακα συμπέμπειν τῷ βίῃ, καὶ ὑποπληρωτικῶν τῶν
 αἰρεθέντων ὃν πρῶτον μὲν ἄγειν αὐτῷ πρὸς τὴν Κλωθῶν,
 ὑπὸ τῆς ἐκείνης χεῖρὸς τε καὶ ἑπιπροφικῶν τῶν ἀτρεχέων
 δίνης, κυροῦντα ὑπὸ λαχῶν εἴλετο μοῖραν· ταύτης
 δ' ἐφαλάμνον, αὐτῆς ἐπὶ τιμὴν τῆς Ἀτρώπης ἄγειν νῆ-
 σιν, ἀμελιόφρα τὰ ἑπικλωθέντα ποιουῦντα· ἐν-
 τῷθεν δὲ διὰ ἀμετασφραγίαν ὑπὸ τῆς Ἀνάγκης ἰέναι
 θρόνον· καὶ δι' ἐκείνους διεξελθόντα, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἄλλοι
 διήλθον, πορθέσθε ἅπαντας εἰς τὸ τῆς Λήθης πεδίον
 ἄρ' αὐτῶν καύματος τε καὶ πίνυος δεινῶν· καὶ γὰρ εἶναι αὐτὸ
 κενὸν δένδρον τε καὶ ὅσα γῆ φύει· οὐκ ἔστι οὐδὲν οὐδ' ἔστι
 ἤδη ἐσπέρας γιγνομένης παρὰ τὴν Ἀμελίηα ποταμόν, εἰ
 τὸ ὕδωρ ἄγχει οὐδὲν σέγει μέτρον μὲν οὐδὲν τί τοῦ
 ὕδατος πᾶσιν ἀναγκαῖον εἶναι πίνειν· τῆς δὲ Φρονήσεως
 μὴ σωζομένης, πλέον πίνειν τοῦ μέτρος· τῆς δὲ αἰ-
 πύοντα, πάντων ἑπιπαιθάνεσθε· ἐπειδὴ δὲ κοιμη-
 θῆναι καὶ μέσας νύκτας γενέσθαι, βροντικῶν τε καὶ σφ-
 μῶν γενέσθαι, καὶ ἐντεῦθεν ἐξαπίνης ἄλλον ἄλλη φέ-
 ρεσθαι ἄνω, εἰς τὴν γένεσιν ἀπὸ νύκτος, ὡς ἄρ' ἀστέρας· αὐ-
 τὸς δὲ τῶν μὲν ὕδατος κωλυθῆναι πίνειν· ὅπῃ μύθοι
 καὶ ὅπῃ εἰς τὸ σῶμα ἀφίκοιτο, ἔδεν εἰδέναι, ἀλλ'
 ἐξαίφνης ἀναβλέψας ἰδέειν ἕωθεν αὐτὸν ἤδη κείμενον
 ἑπὶ τῇ πυρᾷ. Καὶ ἔτος, ὃν Γλαύκων, μῦθος ἐσώθη,
 καὶ οὐκ ἀπώλετο· καὶ ἡμᾶς ἀνὴρ σώσεν, ἀνὴρ πρῶτος
 αὐτῶν· καὶ τῆς Λήθης ποταμόν διὰ ἄφρασησόμεθα, καὶ
 τιμὴν ψυχῆς οὐ μαθησόμεθα.

1 Ἐπικλωθέντα ποιῶν] Legit *Ficinus* ποιῶσαν.

vicem commutari : injustas quidem in feras agrestes : justas autem mansuetorum animalium vitam capessere, atque omnes hunc in modum confici mixtiones. Cum vitas omnes animæ gradatim, ut fors dederat, elegissent, longo ordine ad *Lachesis* accessisse narrabat. *Lachesis* vero cuique dæmonem quam ceperat quæque, ipsius vitæ custodem perscripsisse, electorumque operum executorem, hunc in primis ad *Clotho* animam ducere & sub illius manu revolutioneque & vertigine fusi approbare quam fortitus fortunam elegerat. Hanc ubi tetigit, mox hinc *Atropos* nentem, quæ immutabilia stamina reddat. Illinc postea e vestigio *Necessitatis* thronum adire, per quem cum transferint omnes, sub vehementi calore & æstu in campum *Lethæum* proficisci, arboribus & omnibus, quæcunque terra nascuntur, penitus destitutum. Recumbere igitur ipsas adventante nocte juxta *Amelitam* flumen dicebat, cujus aquam vas nullum contineat. Atque illius aquæ bibere aliquantum cuique necessarium, Eos autem qui prudentiam ducem non habent, ultra quam deceat bibere. Semper vero bibentem omnium oblivisci. Ubi vero ad mediam noctem dormierint, subito tonitru & terræ motu excitos repente alium alio sursum ad generationem confurgere stellarum instar proficientes. Se vero flumine ex illo potare prohibitum fuisse narrabat. Quomodo autem in corpus redierit, ignorare : sed cum diluculo subito circumspiceret, seipsum pyræ impostum animadvertisse. Atque ita, ô *Glauco*, servata est fabula, neque perit, nosque servabit pariter, si ipsi parebimus, & *Lethæum*, id est oblivionis fluvium bene transibimus, nullaque macula animam inficiemus.

2 'Αγίας εὐδὲν] Aut ἀγγείων aut ἀγγείων scribendum videtur.

Ἄλλ' ἂν ἐμοὶ πειθόμεθα, νομίζοντες ἀθάνατον ἢ
 ψυχὴν, καὶ δυναίω πάντα μὴ κακὰ ἀνέχεσθαι,
 πάντα ἢ ἀγαθὰ, ἢ ἄνω ὁδοῦ ἀεὶ ἐξόμεθα· καὶ διχα-
 σοσύνην μὲν Φρονήσεως παντὶ τρόπῳ ἐπιτηδύσομεν,
 ἵνα καὶ ἡμῖν αὐτοῖς φίλοι ὦμεν καὶ τοῖς θεοῖς, αὐτῶν τε
 μένοντες εὐθάρδε, καὶ ἐπιθάνῃ τὰ ἄλλα αὐτῆς κομι-
 ζόμεθα, ὡς οἱ νικηφόροι παλαιόχρονοι, καὶ εὐ-
 θάρδε, καὶ ἐν τῇ χλιετῇ πορείᾳ, ἡμῶν διεληλυθάντων,
 εὖ περὶ τῶνδε.

Τ Ε Λ Ο Σ .

Quamobrem si sermonibus meis obtemperabimus, immortalem fore animam arbitantes, talemque ut & mala possit & bona omnia sustinere, viam illam ad superiora ducentem sequemur, justitiamque cum prudentia omni ratione colemus, ut & nobis ipsis simus, & diis amici, dum hanc ducimus vitam, & postquam virtutis præmia reportaverimus, tanquam potiti victoria & triumphis, & hic, & in millenario annorum itinere, de quo diximus, feliciter habeamus.

FINIS.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000019422

ACHING

ATHMIA

ΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ